

प्रकाशक :

ॐ. बभ्रुलाल शारदाजी शोषी भारतीय
मन्त्री कैवलायिका मन्त्रालय
११२ ब्रिजरोड रोड, इलाहाबाद
विद्यार्थक मुंबई—५९ (A. S.)

प्रथम आवृत्ति

१

ई.स. १९९२

विद्यार्थक २ १९

मूल्य रु. १

मुद्रक :

श्री. वृ. शारदाजी

श्री. वि. वि. शर्मा, शारदाजी

विद्यार्थक, मुंबई ५

दुर्गादेवी (दुर्गादेवी) श्रीराघवस्य प्रभु (श्रीराघवस्य)

पद्मसुधी देवी (बालदेवी स्वयम्भवा मायाए)

अनुक्रमणिका

- १ महत्त्वपञ्चकम्
- २ निषेधन
- ३ यन्त्रचित्रसूचि
- ४ यन्त्रचित्रपरिचय
- ५ अमार्गं प्रकाशनं
- ६ नमस्कृत
- ७ चत्वारि मंगलम्
- ८ पञ्च परमेशि नमस्कृत प्रथिण एव्य सूचपटी

विषयानुक्रम

अध्याय	विषय	पृष्ठ
[४१-१]	नमस्कृतपञ्चकस्तोत्रम्	१
[४३-२]	ॐ 'अरपिद्यास्तवनम्	५
[४८-३]	श्रीक्रिमप्रमसुरिचिचिः माघाबीज (श्रीचक्र) वस्य शरिपिह १ श्री 'अरपिद्यास्तवनम् शरिपिह २ मन्त्राधीनस्तुति	८ १३ १७
[४९-४]	श्रीजयसिंहसुरिचिचिः धर्मोपदेशमासा न्तर्गता 'बद्ध' अक्षरतत्त्वस्नानः	२१
[५०-५]	बद्ध श्रीहेमचन्द्रसुरिचिचिः श्रीसिंहहेमचन्द्रा शत्रुघ्नमन्त्रव मन्त्रावापन्नम् स्वोपज्ञानप्रकाशिकरीश-साममहर्षिभ्यामसंस्कृतम्	२५
[५१-६]	बद्ध श्रीहेमचन्द्राचार्यचिचिः संस्कृतशत्रुघ्नमन्त्रावापन्नव प्रथमश्लोकः श्रीवमचन्द्राचार्यचिचिः श्रीवमचन्द्राचार्यचिचिः	३८
[५२-७]	श्रीसिंहसिद्धसुरिचिचिः श्रीपिमचन्द्रसस्तवपञ्चालेकम्	४१
[५३-८]	कसिकसस्तव श्रीहेमचन्द्राचार्यचिचिः श्रीपिचिचिः श्रीपिचिः श्रीपिचिः पुस्तकचिचिः श्रीमन्मन्त्रा [पञ्चनमस्कृतस्तोत्रम्]	४८
[५४-९]	कसिकसस्तव श्रीमन्मन्त्राचार्यचिचिः श्रीपिचिः श्रीपिचिः श्रीपिचिः श्री सोमेश्वरचिचिः श्रीपिचिः श्रीपिचिः श्रीपिचिः श्री मन्त्राचार्यचिचिः श्रीपिचिः श्रीपिचिः	५० ५१ ५२

नोट—एकेच स्तोत्रे अत्रुवाव तथा तेनो ईक परिचय लभे भाव्यो छे । केनो अत्रुवाव नयी भाव्यो तेनी अत्रुवाव
● मन्त्रं चिह्नं मूर्तुं छे ।

वदामनी श्री (मालिका म्हादेवरा म्हादेव)

महाकविगुणपालविरचित 'जमुशरिय' सस्थितं

॥ मङ्गलपञ्चकम् ॥

ब्रह्मवरमरणभवज्जलद्विधचारय,
सिद्धिपुरगमणसुहस्रपयागारय ।
ब्रह्मरसुरमणुयपरिषदिष्ये चे विने,
मंगलं पद्मयं हुतु ते शुभयमे ॥ ८१४ ॥

सयत्ससारपरिष्कृतंवासय,
मणिपल्लोपाय सविभ्रह्मरवासय ।
कर्मवचनगणय सोसिर्तं सिद्धय,
मंगलं वीर्यं हुतु सुह सिद्धय ॥ ८१५ ॥

हुमयवर्षाङ्कुरगाम पंचावणे,
ससमयपरसमयसम्भाषपंचाणमे ।
पंचहायारपत्तिपुस्तसचारय,
मंगलं त्वय्यं हुतु तव सुहयरे ॥ ८१६ ॥

सन्धसाहृण उपयससंपदायय,
ठमपतुत्तरयक्रमपथरसञ्ज्ञायय ।
धम्मसुक्काय स्रान्ताय सन्नायय,
मंगलं चोत्थयं हुतुबन्नायय ॥ ८१७ ॥

नाय्यतवधरभसम्मचगुणपुष्पय,
कीहमयमाणममलोद्दसपुष्पय ।
सयत्साराबन्धवावारकयसधरे,
मंगलं पंचम हुतु तव सुगिबरे ॥ ८१८ ॥

તે પત્ની પદ્મનમસહસ્ત્રતિરીપકર્મણી જે સંસ્કૃત વારણનામાં શ્યામ્યા છે। યનાંથી પ્રથમ સંસ્કૃતમાં શાખનામાં ઉપભોગી યનાં શિવ, શાંતન, મુદ્રા કાચ શેવ, કૃષ્ણ, માત્ર પાલક, કર્મ, ગુણ, સામાન્ય વિશેષ થયેલું કર્મન છે। પદ્મનમ સહસ્ત્રતિરીપકર્મણી શીશ સંસ્કૃતમાં નવકારના પદોમાંથી નીકળેલા અનેક મંત્રો આપનામાં શ્યામ્યા છે। યના કેટલાક મંત્રોના પદાની વિવિધ પ્રકારનો પણ વ્યાખ્યાનામાં આવી છે।

તે પત્ની હાલ જમરુદ્ધર ગુણનચિધિ નામક સંસ્કૃતમાં લલક નક્ષત્રના ચપ્તો સુંદર વિધિ છે। યનાં શ્યામ્યાનામાં આમ્નું છે જે જે વિધિપૂર્વક મંત્રથી લલક નક્ષત્ર ગણે છે તેની ચો દેવપ્રાપ્તા થવી થાય તો તે ક્રીડીયેકર નામકમ ઠપાયે છે।

તે પત્ની તત્ત્વાનુશાસન સંસ્કૃત છે। ય પ્રથમ આમરી સંસ્કૃત ઉપરથી પૂર્વે પ્રકાશિત થયેલ છે। ય સંપૂર્ણ રૂપના અનુશાસ્ત્ર પૂ મુ. થી તત્ત્વાનુવર્ણિતપત્રી ય છે। ય અનુશાસ્ત્રમાંથી પ્રસૂત સંસ્કૃતે અહીં લેખમાં આમ્નો છે। આ સંસ્કૃતમાં નામ-રચાવના-કૃષ્ણ-માત્ર શ્લેષ્ટું સુંદર કર્મન છે। યનાં અષ્ટદશસ્થાન તથા ત્રિવિધપદ્યન પણ દર્શાવેલ છે। ય ૩ સંસ્કૃતમાં અહીંના પદાની વિવિધ પ્રકાર તથા અહીંના અમેદ પદાનાનિંતું સુંદર વચન છે। આમ્નસુવેદનું કર્મન પણ ય ક્ષમ્યાં અદ્યુત છે। પ્રત્યેક રક્ષાર વિગમ્બર સમ્પ્રદાયમાં વ્યાજનામ આજાયે ક્રીડામ્ માગસેમ છે। યમની અદ્યુત પ્રક્રિયા મા શંકાં ઠરી આવે છે। જ્ઞાનના પ્રત્યેક અમ્યાથી માટે ય સંપૂર્ણ મંત્ર મનનીય છે નારણ જે ય સ્વાતુમ્બની તથા મુનિશ્ચ ઉપરથી લલકપદ છે।

તે પત્ની માતૃશ્ચ પ્રકરણ સંસ્કૃતમાં પ્રગ્વારિ મંત્રથીએના પ્રત્યેક અમ્નું વાચ્ય (અમિથેય) વર્ણનમાં આમ્નું છે।

તે પત્નીના અહીંનામસહસ્રસમુદાય સંસ્કૃત અને ત્રિનસહસ્રનામસુવેદન સંસ્કૃતમાં શ્રીકારિંદત પરમા અમ્યાના વાક હવાર આઠ મનોની અદ્યુત્ત્વ કર્મમાં યુપની છે।

તે પત્ની શ્રીજિતસહસ્રનામસ્યેક સંસ્કૃત માટે છે જે ગણમાં આહાર થાય છે। યનાં અર્ધિંત પરમામ્યાના વ્યાજ સ્વપ્નું કર્મન છે તથા તેમની ક્ષમ્યાથી માંધેને ત્રિવેળ તુલીની અનેક અવસ્થાએને નક્ષત્ર કરવામાં આવેલ છે। યનાં અલીલ-અમ્બાલ-વર્ષમાત્ર શોરીએના લીલેકરો, મા મુનિશ્ચ વચમન લીલો શાંતન, સંક નવકારપદ્ય સિદ્ધાન્ત, કર્નાકિમ્બિ ત્રિશા, કાણકમ અલકર્મ, કૃતવેચતા ક્ષેરેને પણ નક્ષત્ર કરવામાં આવ્યો છે। ય સંસ્કૃતમાં જગદ્ગુણીશાતુમ્બ (સ્ત્રો. ૪) મલતીર્ણય વિશ્વોપટ્તી (સ્ત્રો ૧૫) પ્રહલા જગદ્ગલ્પાય (સ્ત્રો ૧૬) વિશ્વકારિપનિસહસ્રનાય (સ્ત્રો ૫) પુનાનાય કમ્બજયેડસ્માપ્ (સ્ત્રો ૧૧૭) કોરે વિરોપતી વાખનારું કાલ વ્યામ લેખે છે।

તે પત્નીના પોદ્ધાક પ્રકરણ સંસ્કૃતમાં કાલ્કન તથા નિરાલ્કન યેમ્નું સુંદર વચન છે।

તે પત્નીના શાકલક સંસ્કૃતમાં પણ પરમામ્યાના સ્વરૂપથી માંધાથી દ્યુતિ છે। ય મંત્રપ્રત્યેકી મર્મિત છે। યના પઠનાદિના પદ્યમ્નું કર્મન પણ ય સંસ્કૃતમાં મર્મ મ્યનાં છે, જે સ્વપ્ન જ્ઞાન આત્મા લલક છે। આપાયશિરોમ્બિ થી સિદ્ધલેન વિશાકર યના રચવિતા છે।

તે પત્ની સિદ્ધમન્ત્રવાધિ સંપ્રદાયમાં આમ્યા અને મુક્તિ શિરપક અષ્ટદશીએની માન્યતાનું લખન કરી લેન વચનવમ્બ શ્યામ્યા અને મુક્તિની કિમ્બિનું પ્રતિપાદન કયુ છે તથા વંચવતેમ્બિના ગુણોનું સુંદર વચન છે।

તે પત્ની આદ્યવિધિસંસ્કૃતમાં અલકરું મામ્બિકકૃષ્ણ સ્વરોપવેચેથી સુંદર વચન તથા નક્ષત્રના ચપ્તો મલ્કરોનું કર્મન છે।

ઉપર જલેક થવા સંસ્કૃતોને પરિચય અહીં થયુ ૩ કહેમ્બાં કરાયેલ છે। વિશેષ પરિચય તે તે સંસ્કૃતમાં અંતમાં અલકમાં આવેલ છે।

આમ સંપૂર્ણ ક્રમ નક્ષત્રની વિવિધ વિરોપાએને અલ્કનારો અને નક્ષત્રવેચેથી વિષુક કામિય વાક ૩ રપ્તે પ્રાપ્ત કરી શકે તેવો જ્ઞનો છે। તેથી નક્ષત્રના અમ્યાથીએને તે થયુ અપોથી શીલક છે।

जैन साहित्य विकास मंडळे देवराय वरुण प्रतिष्ठान भोग, प्वाण बबरे विरबेनु महापूरुष साहित्य प्रकाश कर्तुं छे ।

कविप्रकाशवंद श्री हेमचंद्राचार्यकिरित संस्कृत ना अठठना प्रकाश करु श्री जैन साहित्य विकास मंडळना संघाक संघ भी समुल्लसक कप्रसिदास बोसी विहारपी विवेकन कळी रखा छे । तेना भी वाक्यकर मंगलं प्वाणपी विविध प्रकाशिकामे अने प्वाणपी एक आणी तम्पूने परबि केनी निगूठ करेकी छे तेनुं समनकृतक निघण छे । ए इति अने आ संभामा केचना हठा परनु तेनुं विवेकन हठ संपूर् कर्तुं न होवाकी अने अही प्रप्रचित करी शकना नकी ।

प्रथम म्पनी माफक व आ अंके तर्वांग कुंवर क्वाकवातुं म्परेण कांभं तो प पू मुनिराज अतिस्वानंदविजयजी महाराजे करेठ छे । अमाठी विरविने मान आपीने केमेए आ संभं क्वाक प पू मुनिकर्षे अधिराजानंदविजयजी महाराजने कापु ते सिद्धास्तमहोत्सधि पूज्यपाद व्याचार्ये मंगलत अधिविजय प्रेमसूरीभारजी म स्टा. प. पू पं अधिराजकरविजयजी गणिकर्षे अने प पू पं अधिराजविजयजी गणिकर्षमा अने अत्यन्त कळी छीए ।

मल्लत प्रथम अमुवादानामिमां विद्वद्वं प. पू पं श्री सुरेंद्रविजयजी गणिकर्षे न्वाचादि वाक्येनं निघणत प पू मु श्री जीवविजयजी म. अम प पू श्री तत्त्वानंदविजयजी ए अमने कळी व हापी लहाय करेठ छे ।

आ ठणत मायप्रमगाकर प. पू मुनिराज अधिपुण्यविजयजी महाराज तथा पू मुनिभी यशो विजयजी महाराज बनेरेने हलाप्रथे तथा संकतामठी बनेरे अत्यन्त करु करुण आभार मानीए छीए ।

प्रथम म्पनी माफक आ वीवा म्पममां एव अनेक विचो तथा कण्ठे अत्यन्तमां आत्मा छे । अने ए अंनुं काव बनेरेना सुप्रसिद्ध विजयकर अधिरामक्यासे एव परिभ्रमपूर्वक कर्तुं छे । ते करु संत्वा तरफनी तेमने क्वाकवा आपीए छीए ।

सपोकन अने क्वाकवा आ कर्षमा राठ करीने हलाप्रथे पूरी पाठ्यामां अनेक तत्त्वधो, जनमग्गारे अनेक प्रसिद्धि न्वाकियो तेम व विद्वानो तरफनी अमने चापे लहाय मज्जो छे । तेमां कीचे क्वाकवासे जनमग्गारे तथा संत्वात्मोदा अने अत्यन्त कळी छीए ।

(१) जैन सिद्धान्त मन्त्र हलकिरित म्पसंधइ	भाए
(२) रीक्य एधिप्यिक सोतावठी	कळकठ
(३) श्रीजीवमोहनसूरीभरवी हलाकिरित घाकलसह	कापीठावा
(४) म्पण्डारकर रित्थं इस्तिप्य	पूना
(५) श्री कैतराई अन्न मंतिर	घरुण
(६) श्री जीवराय जैन अन्ताकन	लेकपुर
(७) श्री युक्तिप्रमल जनमग्गार	बडोरत
(८) व. अमूलसक मोहनकात म्पकला संघइ	वाडक
(९) श्री अमरनिबदवी जनमग्गार	बनेरे
(१०) श्री लणकाठ जैन म्पण्डार	कपुर
(११) श्री मोहनकात म्पण्डारकात बनेरेनो संघइ	पुंर्य
(१२) श्री हलाकिरित घाकलसह जैन जनमग्गार	बडोरत
(१३) श्री चार्निठवाकवी जैन मंतिर हलाकिरित संघइ	पुंर्य
(१४) रोड श्रीभाकरवी क्वाकवापीनी वैदी हलाक	
श्री जैन वं जनमग्गार	नीवठी

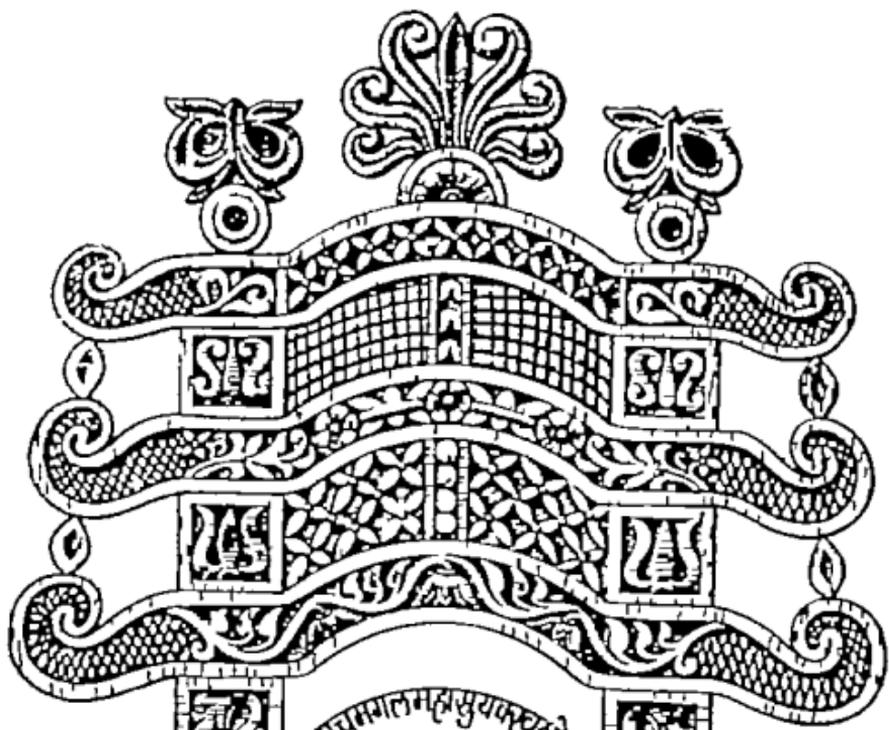
यन्त्र चित्र-सूचि

प्रथमी शतमावर्ता भाष्ये प्रथम छ चित्रोक्तो अनुक्रमः—

- (१) पुराणसूत्रम् (पुरिषाहाण्यम्) श्रीपरमेश्वरम् (श्रीपरमेश्वरम्)
- (२) पञ्चकटी देवी (मातृशक्त्यात्मिका भाषारे)
- (३) मन्त्रसूत्रम् (मन्त्रसूत्रम्) श्रीपरमेश्वरम् (श्रीपरमेश्वरम्)
- (४) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका)
- (५) मन्त्रसूत्रम् (मन्त्रसूत्रम्) श्रीपरमेश्वरम् (श्रीपरमेश्वरम्)
- (६) पञ्चकटी देवी (मातृशक्त्यात्मिका भाषारे)

प्रथमांशो सूचित एता तस्य अन्य यन्त्र-चित्रोक्तो अनुक्रमः—

	पृष्ठ
(१) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम्	४
(२) पञ्चकटी देवी (मातृशक्त्यात्मिका भाषारे)	११
(३) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका)	१४
(४) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम्	२४
(५) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम्	३४
(६) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	४
(७) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका)	४४
(८) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम्	५४
(९) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	११
(१०) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	११४
(११) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	१८१
(१२) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	१८८
(१३) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	१९१
(१४) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	१९८
(१५) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	२१
(१६) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	२४
(१७) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (श्रीदेवी, शक्त्यात्मिका भाषारे)	२५
(१८) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (")	२९१
(१९) श्रीदेवीशक्त्यात्मिका भाषारम् (")	२९८

पद्ममालामहामुयफर्यकी

ॐ (नमुस्कारो) ॐ

नमो अरिहताण
 नमो सिद्धाण
 नमो आयरियाण
 नमो उयज्झायाण
 नमो लोए सव्य साएण
 एसो पच नमुस्कारो
 सव्व पाय पणत्सणो
 मंगलाण व सव्वेसि
 पद्म हवड मगल

ચન્દ્ર ચિત્ર પરિચય

પ્રથમી સ્તૂપાતમાં આવેલ પ્રથમ છ ચિત્રોના ક્રમાનુસાર પરિચય:—

(૧) પુરુવાવાર્ષીય પ્રમુ ખીપાર્શ્વનાથ [નીસચર્ણીય]

આ ક્રમમાં અને મનોહર ચિત્ર ચિત્રકાર શ્રીમત્સચ્ચે મઠી ઇત્યા (કેન સાહિત્ય ચિત્રાત મંદ્યક મુર્તી) માં છેલ્લાની ક્ષતિથી દોરેલ છે. ચિત્રની મુક્તાકૃતિ આસ્તર માલવાદી અને આકારક હોવાથી અને રજૂ કરવામાં આવેલ છે।

(૨) શ્રી પદ્માવતી દેવી

નાસ્ત્રા (ચિત્ર) ના ઘડ દેવીના ચિત્ર ઠપરથી ચિત્રકાર પાસે વોમ્બ ફેરફાર કરાવી મઠી પદ્માવતી દેવીરૂપે રજૂ કરવામાં આવેલ છે।

(૩) પરિતોમપુરાસ્તૂપદ્વારસ્તુશોભનચિત્રમૂપિતપદ્મમહાસમાહામુતસ્કન્ધસૂત્રમ્

ચિત્રેચ્છ ઇ. સિમ્મ રચિત "The Jaina Stupa and other Antiquities of Mathura (Archaeological Survey of India, New Imperial Series Volume XX published in 1901) નામના પરિષદ્વચ્છ પ્રેમ્મી પ્લેટ નં. XII પરથી આ ચિત્ર તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે। તેનું છે ઇતું ન પ્રવેશદ્વાર દોરવામાં આવ્યું છે ક્ષત નીચે તેની ને વાસ્તુવ ક્ષણેક ઉચ્છિન્નઓ આ પ્લેટમાં નથી। છૂપ્પના આ પ્રવેશદ્વારની ઠપર ઠોરક છે અને તેની ઠપર ક્ષે ઘટ્ટુ ચિત્રકરત્ન છે ને મહામંદ્યક વૈવી ઇચ્છ મંદ્યક છે। આનું 'ચિત્રકરત્ન' આ ચિત્રકાર વીધી વળી પ્લેટમાં (જી ઠ VI, VII, X, XI) ચોખા મળે છે। ને 'ચિત્રકરત્ન'ની ક્ષણે 'ચિત્રકરત્ન' મૂલ્યમાં આવેલું છે। પ્રવેશદ્વારની ક્ષણે નમસ્કરનો મૂલ્ય પાઠ દુષ્કોમિત રીતે સ્થાપિત કર્યો છે। આ ચિત્રની પ્લેટને મધ્યલે નીચે પ્રમાણે ક્ષણે છે:—

Ayāgapata or Tablet of Homage The gift of Sivayāsā the wife of th
Danoer Phaguryāsā "

(૪) શ્રી શ્રેયાંસનાથ મગધાચ

ઇત્તપ્પના માનનીય પ્રમુખ શ્રેષ્ઠ શ્રીમમૂલકાલ્ય ક્ષણેશ્વર શ્રીશ્રીના ચિત્રેપાચેના છૂમંદરિમાં શ્રી શ્રેયાંસનાથ મગધાચની ૧૩ ઈંચ પ્રમાણ પંચ ચતુર્ભુજી સુષોમિત અને પ્રમ્ય પ્રથિમ્મ મૂલ્યનાથ ઠપરે ચિત્રકરત્ન છે। તેનો પરિષદ્વચ્છ મનોહર અને ક્રમ્યપૂર્ણ છે। ઇતું ઇમ્મ ચિત્ર અને રજૂ કરવામાં આવેલ છે। તે પ્રથિમ્મની પાઠકાલ્યને તેલ વીધે પ્રમાણે મળે છે:—

ઇત્ત ૧૫૭૧ વર્ષે વૈષાલ્ય શુભે ૧ ઇમ્મ શ્રીરત્નચાલ્યમ્ શ્રીશ્રીનાચીઠાટીય ને ઠપરથી માર્ચ શ્રીમાર્ગ
ઇત્ત ક્ષણેશ્વર શ્રીશ્રેયાંસનાથ ચિત્ર ચારામિતં। પ્રથિચિત્તં શ્રીચુરિચિત્તં ॥ શ્રી: ૦ ॥

● ચેટ—ચિત્રકરતા ક્ષણેશ્વર વાસ્તુવ ઇચ્છ (૧) ચેટ ક્ષણે વીધેના મધ્યલે ઇચ્છ (૨) ચેટ ક્ષણે પ્રમાણે છે:—
 (૧) ઇત્ત ૧૫૭૧ વર્ષે વૈષાલ્ય શુભે ૧ ઇતે શ્રીરત્નચાલ્યમ્ શ્રીશ્રીનાચીઠાટીય ને ઠપરથી માર્ચ શ્રીમાર્ગ ઇત્ત ક્ષણેશ્વર શ્રીશ્રેયાંસનાથ ચિત્ર ચારામિતં। પ્રથિચિત્તં શ્રીચુરિચિત્તં ॥ શ્રી: ૦ ॥
 (૨) ઇત્ત ૧૫૭૧ વર્ષે વૈષાલ્ય શુભે ૧ ઇતે શ્રીરત્નચાલ્યમ્ શ્રીશ્રીનાચીઠાટીય ને ઠપરથી માર્ચ શ્રીમાર્ગ ઇત્ત ક્ષણેશ્વર શ્રીશ્રેયાંસનાથ ચિત્ર ચારામિતં। પ્રથિચિત્તં શ્રીચુરિચિત્તં ॥ શ્રી: ૦ ॥

(५) मयुत्स्वामपटमध्यस्थपितमहृत्समुत्सवाः

आ चित्र एक उपर्युक्त लिखित ए. सिन्धना प्रथमोन्नी प्लेट VII परपी तैद्यर करवाम्यं मात्स्यु डे । आ भावालय डे, वेमा बन्धेनी कवद्य भी बन्धित माकत पद्यतने स्थित डे । तेमो ध्यानमुद्रामां धीन डे मने धिरप इन बोमी एतु डे । तेमयी माहृत्सुत्त चार शिञ्जरान इत्यं ते न वेत्ता तेनी कवद्य अही बच्चार मंगळ भाविनो मूळ पट मूलेक डे ।

आ भावालयतने उपरनी बाहुर चार मने नीचेनी बाहुर चार—एत मन्नी कुळ भाट मंगळ भाषेक डे । एतु व प्रस्थित एतां आ मन्मयक धीन रीतिना अति प्राचीन प्रतीक डे । मन्मयी प्राचीन मने मानी एतो रीते एक एते बज्जाकेक मन्मयक इतु सुधी धीने कर्तव्य मन्मय एवी । डॉ. लम्वरान्त पी. शाहे वेताना Studies in Jaina Art ग्मळ कवद्यतनां आ मन्मयेतु नीचे ममाने मन्मयक कर्तु डे :—

उपरनी इरोळ (अमली बाहुएयी)—

- (१) A pair of Fish (मत्स्यकुळ मत्स्यकुवा)
- (२) A heavenly Car (एवनपचयी)
- (३) A Sivatam Mark (धैवाल)
- (४) A Powder Box (अएकसंपुट)

नीचेनी इरोळ (अमली बाहुएयी)—

- (५) A Tilakaratna (शिकमन)
- (६) A Full Blown Lotus (पुष्पपीरिअ-पुष्पगुळ)
- (७) An Indrayanti or Vaj yanti (ईश्वरी व वैश्वरी)
- (८) A Mangal-Kalasa (Auspicious Vase) (मंगळ कवद्य)

मन्मयतने वे एतु भाषेक संमने Persian Achaemenian रीतिना डे मने प्रथेक संमनी उपर तथा धीने मित्र मित्र प्रतीक डे । मन्मयी कवद्य संमनी हीपी उपर कर्तव्यक डे मने कवडी कवद्या संमनी उपर कुंजर (एवी) कवद्येक डे । मने संमनेनी नीचे एतु सुदां वे प्रतीक डे । आ चारे प्रतीकनी मित्रता सिन्धनी दृष्टिप सिन्धरचौर जमे डे ।

वे कवडी आ चित्र तैद्यर कर्तु डे ते प्लेट n. VII ने मन्मये नीचे ममाने कवद्येक डे :—

Ayagapata or Tablet of Homage or of Worship Set up by Sihanāndika for the Worship of the Arhata.

(६) पञ्चपद्मेष्टिनमस्करतद्विधिरम्यसुत्तपदी

धैमन्मयतमन्मयी पंच पदेतु पश्चिमपदने षट् मूळधीमां भावे एवी रीते क्वरि मन्मयेरे संतोत्र कवी गृही डे एतुं आ चित्र डे । ते संकत १७१९ मा मन्मया क्वरि पंचमन्य दिशेते गृही डे एतुं तेमां इत्यंतु डे । आ पाती चार पूर कवी मने बोभो ईच पद्मी डे मने तेमां कवद्येक सिञ्जर मातळ पद्यक सुधीमनी डे । ते सुधीमनी एता संवेत डे ए लम्वरान्तु नवी ।

प्रथमाधीं अर्पित क्ता तथा अन्य आमायीसु यत्र-धित्रोतो परिचयाः—

(७) अर्चयन्नायककवद्यपदेष्टिनपञ्चकस्वरुपाः (५, ४ A)

हेड भी मन्मयक क्वरिइतु वेताना कवद्यतना संमहमन्नी एक चारधीन चित्र उपरवी बोभ क्वरक एते आ चित्र चित्रापी अही एतु करवाम्यं भाषेक डे ।

(८) सारस्वतीदेवी (पृ. १२ A)

Epic Mythes and Legends of India by P Thomas नामक पुस्तक पृ. १८ पर भाष्यक सारस्वती देवी (Plate No. LXII) या आधारे संख्यामां बोम्ब फेरररर राने चितराणी अहीं रत्न करधामां भाष्यक छे ।

चित्रनी नीचे British Museum एम ब्लेक छे ।

(९) ॐ ह्रीं वाष्पार्पण्यरूपदर्शकचित्रम् [ॐ ह्रीं मूर्त्तीनी पाठनी] (पृ. १६ A)

आ एम उपर्युक्त ब्रह्ममरती पाठनीन चित्र उपर्युक्त बोम्ब फेरररर राने चितराणी अहीं रत्न करधामां भाष्यक छे ।

(१०) कलामय मूर्त्ति मङ्गलपाठः (पृ. १४ A)

आ चित्ररानी देवानी ब्रह्ममरुतार चितराणी ने अहीं रत्न करधामां भाष्यक छे ।

(११) सौम्यप्रतिघातदर्शको मूर्त्तिकारः (पृ. १४ A)

कसिप्रकससर्क अहीमन्त्राधार्यरुत सिद्धदेमदान्दानुशासनया मन्त्राभरण्य अहीं उपर्या रूपेणशाध्यायव्यासमां निर्दिष्ट संभेद प्रतिघातनी व्याख्यानुसार आ चित्र संख्यामां चितराणी अहीं रत्न करधामां भाष्यक छे । शुभो-प्रकृत ग्रन्थ पृ. १५ नो छेत्तो परिपाठ ।

(१२) कायिमन्त्रकल्पम् (पृ. १४ A)

भीसिद्धसिद्धकरुरिए निर्दिष्ट करेक आम्नाबलुतार तेमर बीद्य अनेक मन्त्रो राने एकी के फेरररर पृ. १८ भी पुराणपरिचयनी गणितराने भाष्यक बनावो से अनुसार संख्यामां चितराणी आ चार रणमां चित्र प्रेस प्रेसेस स्टुडीभोमां रैथार करणी अहीं रत्न करधामां भाष्यक छे । आ मन्त्र चित्र मदीय मनोहर कनी एरुत्तु छे ।

(१३) समस्ततपारवनास्थित ॐ ह्रीं मूर्त्ति रूपम् (पृ. १४ A)

रोठ भी मसुलकास काश्चित्वास बोदीना अन्त संवहमाना एक कन-चित्र उपर्युक्त बोम्ब फेरररर राने चितराणी अहीं रत्न करधामां भाष्यक छे ।

(१४) उपासनाद्वयकण्ठपरमेष्ठिचित्रम् (पृ. १४ A)

भी कण्ठपरमेष्ठि माफितीनी चित्रित तपातन्य तथा माताभान्या चित्रो तथा अष्टमेकन्य चित्रो ररुत भी मन्त्राभरण्य मूलाड संख्यामां चित्ररार राने से रंयमां चितराणी अहीं रत्न करधामां भाष्यक छे ।

(१५) परमेष्ठि चिदापन्नम् (पृ. ११ A)

भीसिद्धसिद्धकरुरिएरुत 'परमेष्ठिचिदापन्नकल्प मां निर्दिष्ट आम्नाबलुतार संख्यामां चितराणीने अहीं रत्न करधामां भाष्यक छे । शुभो प्रकृत ग्रन्थ पृ. १११ बी ११९ दुयो ।

आलेखन पत्रक

तमबळा, इतरांविषय बरेच गुप्तपत्राद्वय गुप्तमोना लह्याकारकमे पंचमसक महासुपुत्रकच एव अने तेनीं हाचे तेमोभीची प्रतिहृति—आ अथे एक सुंदर कवामय पत्रिका क जमां अतिहरेकनीं प्रतिहृति विहित होव तेच को रचू करवामां आये वा अर्थनीं घोमनां बणी व अमिहृति थाच अने प्रत्य विरोध आदरपीठ को तथा ए प्रकार विषय देव गुप्त अने कर्मोने सुमेळ लयाय—अथे विचार आ प्रवना प्रयोजक बोझ भी असुतसकमार्गना मग्ना सुभो अने ते विचारो आमकना मूकाने होत भी स्वर्ण पूज्य गुप्तमोने मग्ना अने निर्दिष्ट वरी । अे अरपी आदिमन पंचक रचू करवामां आयेक छे । तेनें सामान्य परिषय मोये मुक्त छे —

(१६) विद्यालमहोत्सुधि पूज्यपाद आचार्य भगवंत भी विजयप्रमस्त्रीभरजी महाराज अने तमोभीना इत्याकारमा पंचमसक महासुपुत्रकच सुचं (५. १९६ A)

तद्व्यक्तमहोत्सुधेरी कर्मलक्षिण्याना पत्र अग्नाठी पत्रघान्तविहृति वल्लवमूर्ति कण्यातिहृ स्वव पत्राचारते लक्ष्मणपुर परिवाकन करतारा अने अनेक प्रम अग्रगण्योने तेमं बोडवानीं अनुभूत सिद्धिने बरोळ भीविद्यालमहोत्सुधेरी, सुप्रतिष्ठानमेव, प्रातःकालपीठ परमात्माभवाय आचार्य-विठोमवि श्रीविजयप्रमस्त्रीभरजी महाराजनी प्रतिहृति तथा तेमोभीय ह्या करीने कळीं आपेळो पंचमसकमहासुपुत्रकच 'तुमोने ते व लक्षणे पाठ । ए आचार्य मगनींठीं सरला उपरणीं महान् ह्यानाय कारणे प्रस्तुत ब्रह्मो कर्तमानक्यमा अत्रवामां पू मुनिवर्य भी तत्त्वानंविचरवनीं अग्ने पण्ये व वारी वहाय मग्नी छे ।

(१७) आगमप्रमाकर पू मुनिराज श्रीपुण्यविजयजी महाराज अने तेमोभीना इत्याकारमा पंचमसकमहासुपुत्रकच सुचं (५. १८९ A)

प्रथीन कान्तकालेन महान् अज्ञाक, सरलक अने लक्षोप केंद्रात्मनिष्ठात, तमबळ महापुज्य मुनिराज भी पुण्यविजयजी महाराजनी प्रतिहृति तथा तेमोभीय ह्या करीने कळीं आपेळो पंचमसकमहासुपुत्रकच 'तुमोने ते व लक्षणे पाठ ।

(१८) विद्वार्थ पू पण्णासप्रवर श्रीभुरंभरविजयजी गविलर अने तेमोभीना इत्याकारमा श्रीवचनर महामंत्रा नो वड (५. १८८ A)

पत्र पूज्य आचार्य श्रीविजयप्रमस्त्रीभरजी महाराजच प्रथिय सखत-माहृतना मीठ विद्वान् तथा अष्टाग्रतुल्य पू पण्णासप्रवर श्रीभुरंभरविजयजी गविलरनी प्रतिहृति तथा तेमोभीय ह्या करीने कळीं आपेळो श्रीवचनर महामंत्रा 'नो ते व लक्षणे पाठ ।

(१९) पदुर्वाचनिष्ठात पू मुनिराज श्रीरंभूविजयजी महाराज अने तेमोभीना इत्याकारमा श्रीपण्णासप्रमस्त्रीभरमहात्मना (५. १९२ A)

प पू मुनिराज श्रीभुरंभरविजयजी गविलरनी प्रतिहृति तथा तेमोभीय ह्या करीने कळीं आपेळो श्रीपण्णासप्रमस्त्रीभरमहात्मना 'नो ते व लक्षणे पाठ ।

(२) प पू पण्णासप्रवर श्रीमानुविजयजी गविलरच्याना इत्याकारमा विरिचंभमंभमहासुपुत्र कर्तव्यसुच तथा पू मुनिराज श्रीवचनंविजयजी महाराजना इत्याकारमा अतिहृत मंमोने कैलित थाय (५. १९८ A)

प पू पण्णासप्रवर श्रीभुरंभरविजयजी गविलर ह्या करीने कळीं आपेळो विरिचंभमंभमहासुपुत्र-कवाम सुच नो तेच लक्षणे पाठ अने तेमोभीना अग्नेवारीं संकृत अने माहृतना पत्र अज्ञाक, पत्र विषयना अग्नाठी मुनिराज भी वचनरविजयजी महाराजे ह्या करीने कळीं आपेळो अतिहृत मंमोने कैलित थाय ।

(२१) सिद्धचक्रम् (विगम्भीय भवदेवतामी घातु प्रतिमा) (पृ २२ A)

या एक प्राचीन विगम्भीय चित्र उपरवी यान्त्र फेरकार घातु फितरणी भाई रत्न करवामा भावेक छे ।

(२२) मंदीम्बरीपपट्ट

(पृ. २४ A)

रायनमुन्य भवविहार प्रसादमा ररेष्य नवीम्बरपट्टा एकचित्र उपरवी सरवामा चित्रकर्म पाते योम्ब फेरकार कर्मी फितरणीने भाई रत्न करवामा भावेक छे ।

(२३) श्रीमहावीर स्वामी (काठस्सगाम्यानमा) (पृ २५ A)

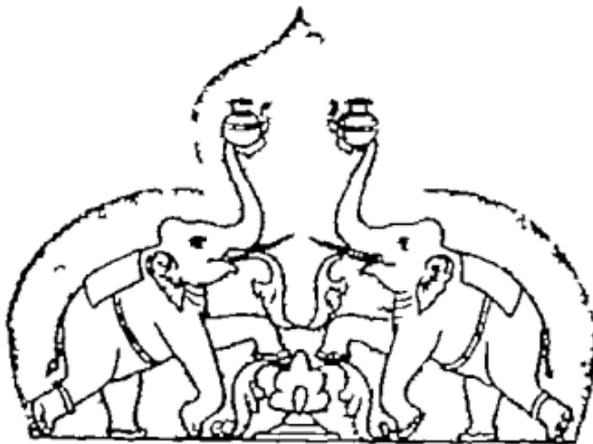
ताम्बब (कम्ब-वीर) गिरि उपर मुख्य वेरुठणी बाजुर एक डमी काठस्सगीय म्मवाननी मूर्ति छे । पयनी नीचे कर्मी बाहु एक पत्त तथा डावी बाहु भजिना देवी छे । प्रभुनी मूर्ति नीचे धांरुन नयी परन्तु बडे बाहु सिद्धनी भावति होवावी चित्रकमे करमा सिद्धनी भावति धांरुन ठठीके मूनी महावीर स्वामीनी मूर्ति कर्मीने से प्रभापे बितरी छे । जे भाई रत्न करवामा भावेक छे ।

(२४) श्रीबाहुपछिनी (काठस्सगाम्यानमा) (पृ. २१२ A)

श्रीगाम्बेयर बाहुमठिना चित्र ठासवी योम्ब फेरकार घाते चित्रकार पाते फितरणीने भाई रत्न करेक छे ।

(२५) श्रीचतुर्विंशतिजिनरम्यपट्ट (पृ २१८ A)

प्रभासपट्टना चित्रामणि चार्थनायना वेरुठणी डावी बाहुना एक बोबीछीना चित्र उपरवी चित्रकर्मी कर्मनायुगर चितरणीने भाई रत्न करेक छे ।

अमारां प्रकाशनां

(प्रयोजक : दामोदरदास कास्त्रिवास बोरी बी. ए.)

१ श्रीमतीकमल-सुत प्रबोधदीपा मया प्रवेश (श्रीश्री भाषाणि)	४	००
२ श्रीमतीकमल-सुत प्रबोधदीपा मया शीघ्र	४	५००
३ श्रीमतीकमल-सुत प्रबोधदीपा मया शीघ्र	४	५००
४ श्रीमतीकमल-दी वसिष्ठ (श्रीश्री भाषाणि-अध्याय)	४	०३०
श्रीश्रीकमल-सुत (प्रबोधदीपानुसारी)		
घण्टा, अर्कसंरचना तथा सुत-परिचय शान्ते (अध्याय)	४	१००
५ वसिष्ठ शान्ते सामाजिक-वैलक्षण्य (प्रबोधदीपानुसारी-अध्याय)	४	००५
६ बोधदीप (माचीन गुणगती चक्षुषरोप मन अवाचीन गुणगती अनुधारणद्वित)	४	०५
८ तन्त्रानुशासन (गुणगती अनुधारणद्वित)	४	१००
९ पञ्चमिष्य (गुणगती अनुधारणद्वित)	४	-- --
१० मनस्वत स्वप्नान (मात्रा विज्ञान) (अध्याय)	४	१००
११ मनस्वत स्वप्नान (संस्कृत विज्ञान)	४	१५०
१२ A Comparative Study of th Jaina Theories of Reality and Knowledge	४	१०००

—/ उपराय छे —

- १३ मन्त्रानुशासन
 १४ मनस्वत-स्वप्नान (अध्याय-श्रीश्री-गुणगती विज्ञान)
 १५ बोधदीप
 १६ मनस्वत स्वप्न

जैन साहित्य विकास मंडळ

दरमन मीन १११ चोव्हेनार रोड

श्रीश्रीमल्ले, मुंबई-५९ (A.B.)

श्री अर्वांगणाय भगवान् (पूरुसुदित 'अण' विरुतुतुं)

चत्वारि मगल - अरिहता मगल
 सिद्धा मगल साहू मगल
 केवलपन्नतो धम्मा मगल ॥

चत्वारि लोगुत्तमा -

अरिहता लोगुत्तमा
 सिद्धा ल्रेगुत्तमा
 साहू लोगुत्तमा
 केवलपन्नतो धम्मो लोगुत्तमो ॥

चत्वारि सरण पवज्जामि -

अरिहते सरण पवज्जामि
 सिद्धे सरण पवज्जामि साहू सरण पवज्जामि
 केवलपन्नत्त धम्म सरण पवज्जामि ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

श्रीगणेशाय नमः
(श्रीगणेशाय नमः)

नमस्कार स्वाध्याय

(संस्कृत विभाग)

[४६-१]*

नमस्कारमन्त्रस्तोत्रम्

(शार्ङ्गविश्वीष्टित्तम्)

विस्मिप्यन् धनकमरादिमशनिः संसारमूमिमृत^१
स्वर्निवाणपुरप्रदशगमने निष्प्रत्यवायः सताम् ।
मोहान्वाङ्मसङ्घटे निपततां हस्तापलम्बोद्भवां,
पायाद् बः सञ्चाराचरस्य जगत् सञ्जीवन मन्त्रराट् ॥ १ ॥

5

10

(वसन्तशिल्पकवचम्)

एष्व पञ्चगुणमन्त्रपदाश्वराणि, विन्मत्रयं पुनरनन्तगुणं परत्र ।
यां चारयेद्यं किञ्च तुल्यगुणं तथापि, बन्धे महागुरुभैरं परमेष्टिमन्त्रम् ॥ २ ॥
ये केचनपि सुपमाघरका अनन्ता, उन्सर्पिणीप्रमृतयः प्रययुर्विबर्षा ।
तव्यप्ययं परतरः प्रफितप्रमाथो, सञ्ज्वाञ्जुमथ हि गता शिबमत्र लोभः ॥ ३ ॥

15

अनुवाद

धनमाप्ति कर्मा समाह्वाने किञ्चिद् गच्छन्तः, सञ्चरन्ती पर्वतने (मैत्र्या) मृष्टे बज्र सम्पन्न,
उत्पुङ्गोने स्वर्ग अने मोक्षपुरीन्धं प्रवेश करवाना मर्ममं खोला विघ्नोने हूर कराना, मोक्षरूप अनन्तरमय
शृषाना संसृष्टमं परोलाभोने मृष्टे हावना टेकरूप अने सञ्चाराचर जगत्ने मृष्टे संजीवनरूप अर्होनेतो
मंत्रराट् (नमस्कार महामंत्र) तममं कल्पान करो ॥ १ ॥

20

एष पञ्चमं 'पञ्चगुणमंत्र' (नमस्कार मंत्र)ना पदना अङ्करो अने बीजा पञ्चमं अर्गतगुण
करोल्य एषा त्रणे लोभ, एम बनेने जो प्राञ्जवामं धारण करवामं आये, तो पण जेतो मार वणो बधारे बाप
एषा परमेष्टिमन्त्रने ॥ नमस्कार कर्त्तुं ॥ २ ॥

जे कोइ पण सुपमाधि अगस्त आरात्रो अने उन्सर्पिणी (अवसर्पिणी) वगैरे वल्लवद्ये म्यतीन
वप, ते बवामं पण आ मंत्रराट् सर्वोद्यम अने विरुद्ध—प्रत्यय प्रमाथवद्ये हतो। आ मंत्रने प्राप्त करिने 25
व मन्त्र लोभो मोक्षमं गया छे ॥ ३ ॥

१ पञ्चमः । २. चारयेदिब । ३ मय्युस्तरः ।

* आ परोक्षं प्रकृतं कवेच नमस्कार एवाप्यय—मृष्टत विमयं मा बुद्ध ४५ लोको भाष्यममां आन्यं हता
अने लोभो कम् चालनी राजधानी इदियं तना अनुष्ठाननां आ "नमस्कार एवाप्यय—संस्कृत विमयं" मा मे ४६ वी
शकभात करवामां आनी छे ।

(शार्ङ्गविधीयितव्यम्)

उचिष्टन् निपतन् चक्षुषि धरापिठे सुष्ठु वा स्मरे
 उच्छ्रुत् वा प्रहसन् स्वपक्षि बने विष्यभिषिदक्षपि ।
 गच्छन् बर्मेनि वेष्मनि प्रतिपदं कर्म प्रहूर्वेर्नोष्ठं
 5 याः पञ्चप्रसूयन्त्रमेकमनिर्घं किं तस्य नो बाष्पिष्ठम् ॥ ४ ॥

(वसन्ततिलग्राह्यम्)

सङ्ग्राम-सागर-करीन्द्र-शृङ्ग-सिंह
 दुर्घ्याधि-बद्धि-रिपु-बन्धनसम्भवानि ।
 शौर-ब्रह्म-अम-निशाचर-शाकिनीनां
 10 नश्यन्ति पञ्चपरमेष्ठिपदैर्मपानि ॥ ५ ॥

(शार्ङ्गविधीयितव्यम्)

यो स्रष्टं विनशद्भक्त्यर्पाद्दयः सृष्ट्यर्कवर्षाक्रमं
 भद्रावान् विक्षितेन्द्रियो भवहरं मन्त्रं अपेष्ठावकः ।
 पुष्यैः श्लेष्मसुगन्धिभिः सुविधिना स्त्र्यप्रमाशैरार्तं
 15 यं सन्मूत्रपते स विद्यमहितस्तीर्थाधिनाशो मयेत् ॥ ६ ॥

रुष्टं, पडता, चालता, भूमि पर बाल्येष्टता, जगता, हसन्, सुष्टं, वमनं मय पामर्शं, वेसुनं मर्तमं के धरमं जगं प्रत्येक टगमे बने प्रत्येक क्षम करतं जे वा पंचपरमेष्ठिमेवतुं निर्णतर स्मरण करे, तेना कया म्मोरपनी सिद्धि म वाय ? ॥ ४ ॥

पंचपरमेष्ठिना पदो बडे रण-रंभ्यम्, सागर, गजेन्द्र सर्प, सिंह, दुष्टव्याधि, अग्नि, शत्रु जने
 20 वधनशी उष्म कला मयो तथा शेर, म्रह, अम, उच्छ्रस बने शाष्पिष्टीना मयो हूर मागी वायु जे ॥ ५ ॥

श्री विनेश्वर मगर्तने सिने बद्धकस्य जे हृदय जेनुं (अर्पात् श्री विनेश्वर मगर्तकरूप ध्येयार्थं
 एष्यम् मन्त्रबाल्ये), सुस्पष्ट वर्णक्रमबाल्ये (अर्पात् जेनो वमस्वर म्मामंत्रना वर्णोला उच्छ्रयाद्विधो क्रम
 सूत्रोच्छ्रयाद्विधो गुणोपी पुच्छ जे एवो) भद्रावान् बने विरिंक्षिप एवो जे वाचक मन्त्राद्यक एवा वा मंत्रनो
 एक कस्य केन सुगंधी पुष्पोक्ते हृत्तर निरिर्षक जाय करे बने पूजा करे, जे विष्णुस्य तीर्थकर वाय ।
 25 (श्रीपार्विनाथ अथवा श्री शास्त्रिनाथ मगर्तनी प्रथिमानी एक कस्य जेव सुगंधी पुष्पोक्ते पूजा करे; एक
 एक पुष्प प्रसु पर चक्षुष्यती बसते एक एक नक्करानो जाय करे एतुं विधान जे । वा विधानतुं वर्णम
 प्रसुन मंत्रना श्रीवा म्मामंत्रं आचरे) ॥ ६ ॥

(वसन्ततिलकचूषणम्)

इन्दुर्दिवाकरतया रविरिन्दुरूप
पातात्मन्वरमिला सुरलाक षष्ठ ।
किं अस्थितेन बहुना भुवनत्रयत्रयि
यन्नाम तन्न विपर्ययं च समं च न स्यात् ॥ ७ ॥

5

जग्मुर्जिनास्तदपवनापदं तद्वैभवं
विष्यं पराकस्मिद्मत्र कर्म विनाऽस्मात् ।
तत् सर्वलोकसुवनाद्भरणाय धीरै
मन्त्रात्मकं निश्चयपुनिरहित तदत्र ॥ ८ ॥

(शार्ङ्गविश्वीकितचूषणम्)

10

हिंसावाननृषयिणं परधनाऽऽहर्ता परस्मिन्
किञ्चान्येष्वपि लोकगार्हितमसिः पापेषु गान्धोपतः ।
मन्त्रं यद्दि सस्मरन् सततं प्राणतप्यथ सर्वदा
दुष्कर्माहितदुर्गतिघ्नतत्रयः स्वर्गामवेन्मानवः ॥ ९ ॥

आ महामंत्रना प्रमावधी चंद्र सूर्यरूपे अने सूर्य चंद्ररूपे, पाताळ वाकराकरूपे (अने वाकरा 15 पाताळरूपे) अने पृथ्वी देवलोकरूपे (अने देवलोकरूपे) पृथ्वीरूपे) पर्व शक्ये। वचारे कजेवापी सुं ? त्रय अगतमं एवी कद् बलु छे के जे ए मंत्रपी विपक्नी सम के समनी विपन न पर्व शक्ये । (अर्थात् आ पंचपरमेष्ठि-मंत्रना प्रमावधी बस्तुने जे रूपे बदलववी होय ते रूपे बदलववी शक्य) ॥ ७ ॥

आरे श्री विनेश्वर मगर्को मोक्षमं गया आरे, “अमरा विना अही विचारा आ जगतसु सु बसे ?”, (एवी कद्वापी) धीर एवा तेजो सर्व अगतना जीवोभा उदात्त मन्त्रे पोलना मंत्रात्मक शरीरने अही 20 मूकता गया छे ॥ ८ ॥

हिंसा करणार, असत्यप्रिय पारुं मन हरण करणार, परस्मिन् वासकन तथा बीजा पन पापोर्गं अपेत तपर अने लोकेश्वर केनी बुद्धिनी निन्दा करी छे एवो पुण्य पन जो मरण कसते आ मंत्रं सर्वदा स्तन स्मरण करे तो ते दुष्कर्मापी प्राप्त करेले दुर्गतिना संचयको (दुर्गति प्राप्तेषु कर्म समूहने) क्षय करीने देव वाय छे ॥ ९ ॥

25

(शिवरिणीहृत्पत्र)

अयं धर्मः श्रेयानयमपि च देवा किनपति-
 क्तं वैश्वं श्रीमानयमपि च यः सर्वफलदः ।
 किमन्यैवाभ्यासैर्भुगिरपि संसारबलस्यै
 5 नमस्कृतायत् किं यदिह शुभस्य न भवति ॥ १० ॥
 स्वंपुत्रं बाधन् शिष्टमपि पवि चरन् वेदमनि सरम्,
 भ्रमन् क्षिप्र्यन् माधुन् वन-गिरि-समुद्येषवठरन् ।
 नमस्कृतान् पञ्च स्फुटिरचनिखातानि सदा
 प्रदस्तीर्विद्युत्तानि च हति यः सोऽत्र सुकृती ॥ ११ ॥

10 वा नमस्कृत कर्याणकरि धर्म के, विनेश्वरदेव पण ए के, अत पण ए के अने ये सर्व फलने
 जाये के ते श्रीमान् पण ए के । बीना पणा बलप्रयणोपी दुः । आ संसारसमुद्रम् एवं दुः के के ये
 वा नमस्कृतमेवपी* ह्रमरूप न बतु होय ? ॥ १ ॥

ये सूर्य चागता, कमा ज्येष्ठ, रसात्म चाल्म्यं धर्मं पेसन्, (स्वल्ला पाम्भ) फरता, हुन्धी
 कन्, प्रमद आनी अता कम्पा जंगल, पर्जन के स्फुटोने पार करता, पूष्य पुत्रोए उपवेशेख पांच
 15 नमस्कृतोने जागे स्पृष्टिना अंतरिक मालाके मन्मं बरेई गया होय (?) तेम कारण करे के ते वहाँ
 भाग्यशाली के ॥ ११ ॥

परिषय

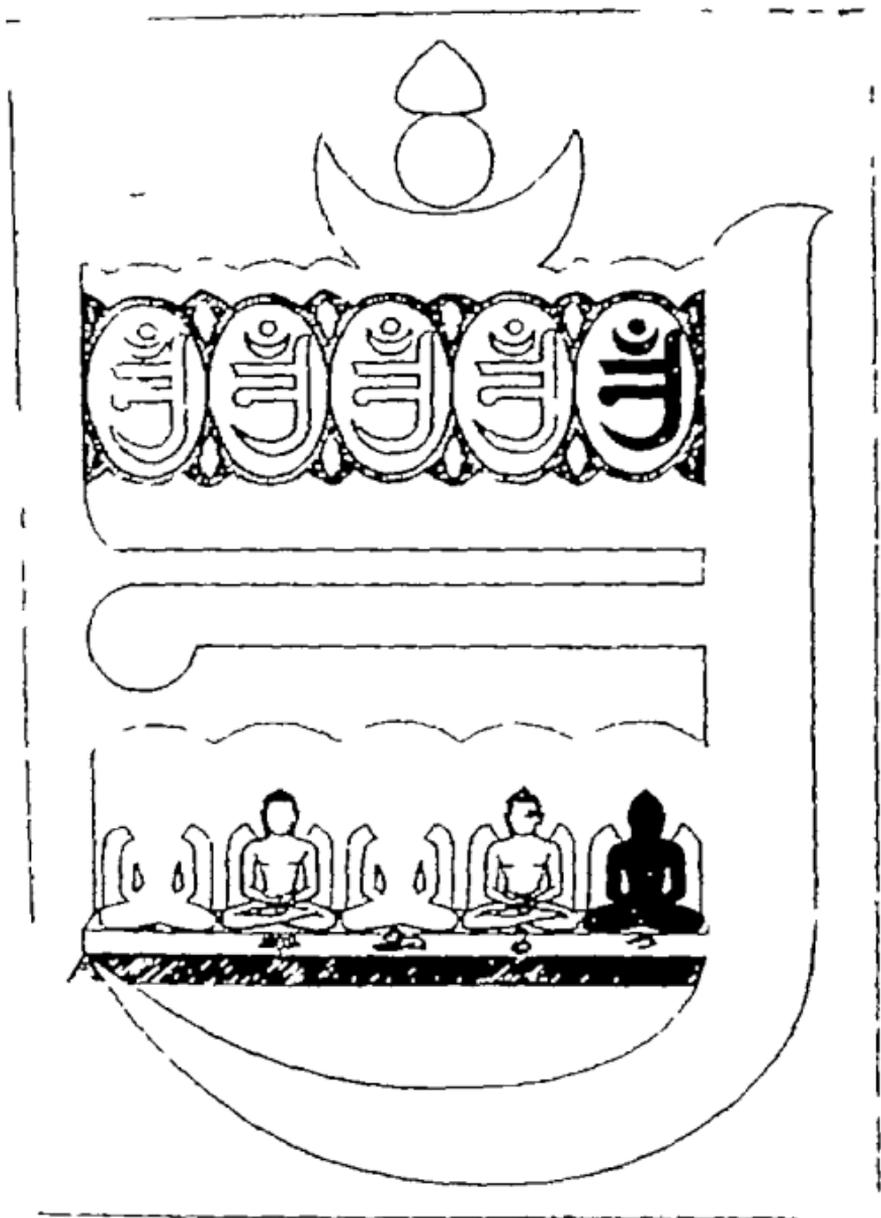
वा स्तोत्री के प्रतिओ अमने मन्त्री के । एक अत्र वैत सिद्धांत मन्त्रना हस्तलिखित मंत्रसंग्रहना
 त० २५/१ मंथी मन्थी हती; अ्यारे बीबी रॉयल एशियाटिक सोसायटी कलकत्ताना संग्रहमंथी पंचम-
 20 स्फुटिपीक नाम्ना मंत्रमंथी संग्रहकरे मन्त्रेयी हती, ते के प्रतिओ उपरवी मूळपाठ अने पाठशेरो लईने
 अनुवाद सत्ये वा कृतिने अई प्रगट करी के ।

पञ्चमस्फुटिपीक मं आ स्तोत्रना कर्ता तथिके वाचकत्वयं श्री उमास्वामिनो उद्येख कर्यो के ।
 संभव के के वा इति ऐमनी होय, अत्र बीओ पुरातो न मन्त्रे त्थं सुधी आ स्तोत्रना कर्ता किंठे निश्चितपणे
 करी न शक्य ।

25 वा स्तोत्र प्रस्तुत मंत्रना नेटलक स्तोत्रना सारसमुच्चयकरूप पञ्चम के । अत्र करीने वा स्तोत्रनुं
 वाठ्युं पञ्च भागनुं अ्यान लेंके के के, " वा नमस्कृत मंत्र, ते अगतना उद्येख मन्त्रे श्री अरिंहित मन्त्रंठनी
 मंत्रमन्त्र शाश्वत देह के । " श्री नमस्कृत मन्त्रमंत्रनी मन्त्र शाश्वितुं कर्जन करता आ स्तोत्रमं बरेवामं
 आत्म्य के के, ए मंत्रमी उद्यापयी अने सूर्य, सूर्यने अं के सूर्यने बेकलोक कोरे बनायी शक्य । "
 सारंथा कं नमस्कृतमंत्रना प्रमात्रविने आ स्तोत्रमं इंटर रीते ए करवामं जावेल के ।

30 १ मन्त्रमन्त्राच्छ बरिह ह्रमन्पञ्च मन्थी । २. सूर्य । ३. कृष्ण ।

* वा सारमन्त्र के के ह्रमन्त्र के, ते ते वतु नमन्त्र(न्य मन्त्रे) च के ।

'ह्र'कारविद्यास्तवनम्

प्रणवस्त्व ! परब्रह्मन् ! लोकनाथ ! त्रिनेश्वर !
 कामदस्त्व मोक्षदस्त्व 'ह्र'काराय नमो नम ॥ १ ॥
 पीतवर्षं श्वतवर्णो रक्तवर्णो हरिद्वरः ।
 कृष्णवर्णो मृता दश 'ह्र'काराय नमो नम ॥ २ ॥
 नमस्त्रिसुवनेश्याय रजोऽपोहाय मातृषु ।
 पद्मदेवाय शुद्धाय 'ह्र'काराय नमो नम ॥ ३ ॥
 मापादय नमोऽन्ताय प्रणवान्तर्भयाय च ।
 बीजराजाय हे देव ! 'ह्र'काराय नमो नम ॥ ४ ॥
 पनम्भकरनाद्याय चरते गगनेऽपि च ।
 तद्गुरु भ्रममायले सप्रान्ताय नमो नम ॥ ५ ॥
 गर्शन्तं मुखरन्ध्रेण क्लृप्तान्तरसत्पितृम् ।
 पिधानं कर्णरन्ध्रेण प्रणव व भय नुमः ॥ ६ ॥

5

10

मनुष्याद

15

हे परब्रह्म, लोकनाथ, त्रिनेश्वर ! तमे प्रणव ('ह्र'कार) स्वरूप हो। हे 'ह्र'कार ! तू सर्व
 पुत्र श्रेष्ठान्ने पूर्ण करनार से अने श्रेष्ठ आपमार पण तू ज से तेवी हूँ तने पुत्र पुत्र नमस्कार
 र्कं हूँ ॥ १ ॥

जे (१४) देव ('ह्र'कार)ं ध्यान पीतवर्णम्, श्वतवर्णम्, रक्तवर्णम्, हरिद्वर्णम् कथवा
 कृष्णवर्णम् कराय से, ते 'ह्र'कारने बार्बहार ममस्वर बाजो ॥ २ ॥

जे प्रणे मुननो रगामी से जेनुं मात्रपूर्वक ध्यान करता रज र्शन्तो वाशा भाग से जे पीपलेन
 (पीपलेने) मय से अने ज शुद्ध से एवा 'ह्र'कारने बार्बहार ममस्वर बाजो ॥ ३ ॥

हे देव ! जे माया पटके 'ह्र'कारली कश्चिदं छ, जेगा अंतर्ग गण छ, जे तां भी भीमं अंतर्गत
 से—माया से अने जे बीजराज से एवा प्रणवस्वरूप 'ह्र'कारती गगनर बाजो ॥ ४ ॥

मंत्र—'ह्र ह्रौं नमः'
 (अज्ञानरूप) गण अज्ञानरतो वाश करता गण गगनां गी रता भी (मांभी साक्षरभावं आनता
 'सु'भी नवीकर्मं रहेला 'ह्र'कारने (१) ('ह्र'कार) बाबहार गगनर बाजो ॥ ५ ॥

कडी मुखरन्ध्रेण गजगा, ह्रमन्ध्रेण गजगाते विर भता भी कर्मी/मांभी बंधता (१) एवा से प्रणव-
 'ह्र'कारने अने बार्बहार ममस्वर करीप भीप ॥ ६ ॥

5

येते ज्ञान्तिष्क-पुष्ट्यास्याञ्जलघादिक्राय ॥
 पीति लक्ष्मीकरायामि 'हौं'कराय नमो नमः ॥ ७ ॥
 रक्ते वक्ष्यकरायामि कृष्णे पशुपयकृते ।
 5 पूज्यर्णे स्तम्भनाय 'हौं'कराय नमो नमः ॥ ८ ॥
 प्रसा विष्णुः शिवो देवा गणेशो वासवस्तथा ।
 सूर्यभन्द्रस्तम्भेवातः 'हौं'कराय नमो नमः ॥ ९ ॥
 न जपो न तपो दानं न व्रतं संपमो न च ।
 सर्वेषां मूढेस्तु सर्वं 'हौं'कराय नमो नमः ॥ १ ॥
 इति स्तोत्रं जपन् वास्तपि पठन् विद्यामिमां पराम् ।
 10 स्वर्गं मोक्षं परं जपे विद्येयं फलदायिनी ॥ ११ ॥
 करति मानवं विद्वमं मानविबर्जितम् ।
 समानं स्यात् पञ्चसुरोर्विधैश्च सुखदा परा ॥ १२ ॥

॥ इति हौंकरविद्यास्वयनम् ॥

ये शेतवर्णपी ध्यान करता निर्दोष एवां शक्ति, बुद्धि, पुष्टि बगैरे कर्मों करे छे अने पीतवर्णपी
 15 ध्यान करता लक्ष्मी आपे छे ते 'हौं'करने बार्बार नमस्कार बाजो । जे कालवर्णपी ध्यान करता वक्षी-
 करण करे छे, कृष्णवर्णपी ध्यान करतां शत्रुनो क्षय करे छे अने पूज्यवर्णपी ध्यान करतां तन्मन करे छे
 ते 'हौं'करने बार्बार नमस्कार बाजो ॥ ७-८ ॥

हे प्रणव । तू ज प्रसा छे, तू ज विष्णु छे, तू ज शिव देव छे, तू ज गणेश छे तू ज इंद्र छे,
 तू ज सूर्य छे अन चंद्र पण तू ज छे तेरी तने बार्बार नमस्कार बाजो ॥ ९ ॥

20 सर्वं शिविबो (सुखो) तूं मूळ कारण जप नबी, तप नबी, दान नबी, व्रत नबी अने संयम पण
 नबी किन्तु हे प्रणव । तूं छे । तने बार्बार नमस्कार बाजो ॥ १ ॥

आ स्तोत्रने जपतो जपवा आ परम विद्यालो पाठ करतो मनुष्य स्वर्ग जपवा मोक्षनी पदवी
 पामे छे । आ 'हौं'कर विद्या (मंत्र) फळने जापनाची छे ॥ ११ ॥

प अज्ञान मनुष्यने मिथ्या करे छे । एताची मनविनासो पुरुष मन्त्राख्ये (श्लोकत्रय) बाप छे ।
 25 पञ्चसुरादयोना प्रपञ्चरोमंभी निष्पन्न परधी आ विद्या अद्वितीय अने परम सुखदायक छे ॥ १२ ॥

१. सर्वो बारादिनी हीनया करणारी नवी किन्तु 'हौं'कारनी श्रेष्ठा जापवा माझे कदाचित्ते श्रेष्ठता
 भारवाची बाणी छे ।

२. सर्वो इंद्रोर्मज देव ज्यो छे

परिचय

आ स्तोत्र 'पंचमस्कन्दिदीपक' नामक प्रथमं संस्कृतिते छे अने तेमं तेनो विरंगर जैनाचार्य 'पूज्यपाद' (अपरनाम भी समनाभ्यधुरि) नी इतिरूपे उल्लेख कयो छे । ए स्तोत्रने अही अतुबाद सभे प्रकट कयै छे ।

श्रीपंचपरमेष्ठिनो वाचक आ 'ॐ'कार 'अ + अ + आ + उ + म्' ए वर्णोना योगपी बनेल्ले छे । तेनुं वर्णम आ स्तोत्रमं करेछुं छे ।

'ॐ'कारना ध्यान सिद्धे अने तेना फल बिद्येनी म्प्रतिती आ स्तोत्रमं आपेछ छे । आ स्तोत्र 'ॐ'कारनी म्यापकतानो सुंदर रीते ह्याल करमे छे । ॐकार परमेष्ठिमर्गतोनो एकशरी मंत्र होबापी आ 'ॐ'कार-स्तवनने अही प्रकट कयै छे ।

एक जैन 'बीजकोश'कारे 'ॐ'कारने आत्मवाचक मूलमूल बीज कनास्युं छे । एने 10 तेजोबीज, कर्मबीज पल मानवार्थ आस्युं छे । पंचपरमेष्ठिनो वाचक होबापी 'ॐ'कारने समस्त मंत्रोनुं सारतण कहेबार्थ आसे छे । मंत्र 'ॐ'नो अथ अपवा चितन करबापी अथवा निर्मल बने छे अने स्वानुभव बवा छमो छे । आ स्तोत्रनो पाठ अनेक रीते फलदात्मक छे ।

श्रीविनप्रमहुरिविरचितः

मायावीज('ह्रीं'कार)कल्प

- मायावीजबृहत्कल्पान्, श्रीविनप्रमहुरिभिः ।
 5 स्तोत्रनामुपकारान्, पूर्वविधा प्रचक्ष्यते ॥ १ ॥
 सुप्रक्षये ताम्रमय, षड् मायाखर गुठ ।
 कारितं परमात्मत्वममर्त्तं उमते स्फुटम् ॥ २ ॥
 प्यन्नाभयो यथात्मनार्यं, द्युमाह्वमफलोद्भवः ।
 10 तथाऽर्प्यं वर्षमेदेन, कर्ष्यकाले प्रजायते ॥ ३ ॥
 पूर्वापां सपिषां द्युह्वयधं चन्द्रबले तथा ।
 क्षारयेत् सर्वस्येधं, पञ्चामृतसमन्वितम् ॥ ४ ॥
 पकाभान् विविधान् चान्यन्तानयेत् सुमनांसि च ।
 र्म्भं कर्माः फलं सर्वं, सर्वबलैः कल्पकः ॥ ५ ॥
 सुवधं-रत्न-रूप्यैश्च, कर्पूरादिसुगन्धिभिः ।
 15 प्रतिष्ठादिबसे पूज्यां, मन्त्ररात्र्यां शुभाश्रयीः ॥ ६ ॥

अनुवाद

आचार्य मन्त्रान् श्रीविनप्रमहुरिबद्धे मायावीजबृहत्कल्प 'मंथी' लोचनेना उपकार मठे पूर्वविधा
 कदेराम छे ॥ १ ॥

जे सुप्रक्षयित ताम्रना पट उपर मेने ह्रीं'कार कतले ते निर्झर एवा परममन्त्रान्ते
 १० निष्कयपी पामे छे (१) ॥ २ ॥

कर्ष्यकाले आत्मनये अनुसारे (निर्झर) बुदा बुदा बर्णोपी ध्यान कर्तव्ये वा (मंत्ररात्र)
 द्युमाह्वम फलना (१) उच्यते कर्तव्ये वाप छे ॥ ३ ॥

सुवधपञ्चनीं सुम एषी पूर्वा (५, १०, १५) विविधोर्ध्वं तेमत्र उत्तम प्रकरणा चंद्रबलस्य
 २५ बदे, अने सर्वं भान्त्वो बदे, सर्वप्रथमे बदे, सर्वस्यो बदे, सर्वरूपागतो बदे (१), स्तोत्रं, रत्न अने चांदी
 बदे कर्पू बगोरे सुगंधी इत्ये बदे प्रतिष्ठना दिबसे सुम आराधनेसहित मन्त्ररात्र 'ह्रीं'कारनीं दूजा
 करवी ॥ ४-६ ॥

१ पूर्वं वही श्री, कर्ष्यं (कर्पूराद्य) अन्न मद्यैः (विश्व कर्पू बदेरे सुगंधी इत्येवै विविधा बह) ते
 कल्पान् कदेराम छे

धाम्नायदायक नत्वा, दानैः सत्कृत्य तं गुरुम् ।

प्रतिष्ठाप्याः परो मन्त्रेणानेनैव विपश्चिता ॥ ७ ॥

सर्वमन्त्रमपत्वाच्च, सर्वदेवमपत्वात्ततः ।

नान्यमन्त्रस्य संन्याममपमर्हति तीर्थराट् ॥ ८ ॥

कुसस्नानेन सद्वर्मा(ब्रह्म)चारिणा चैकमोक्षिना ।

साधकेन सदा भाष्य, बिन्दने मूमिद्यापिना ॥ ९ ॥

भद्रकर्मणा विधानार्थ, जागर्ति यस्य मानसम् ।

प्रत्येकं पूर्वसिवायां, लघुस्तेन विधीयते ॥ १० ॥

सितभीखण्डल्लिप्ता, सितवस्त्रः सिताद्यन ।

सितसद्धानजापसूक्त, सितसापाङ्गसंयुतः ॥ ११ ॥

सितपद्मे मृषाभ्येते, गृहे फलमर्य(मिर्च) मन्तु ।

विषदु-रोमद्वारिं क्षान्ति, लक्ष्मीं सौभाग्यमव च ॥ १२ ॥

बन्धमोक्षं च क्षान्तिं च, क्रमात् क्षण्य नवं तथा ।

पुरश्चोमं समाध्यामसद्वैभयममङ्गुरम् ॥ १३ ॥

धाम्नाय जापनार गुरुने नमस्कार करीने अने उचित दानयी तेमने सकार करीने मिश्रन पुरूपे 15
आ ज ('ही' 'कार) मंत्रपी श्रेष्ठ एवा 'ही' 'कारनी प्रतिष्ठा करतवी ॥ ७ ॥

आ 'ही' 'कार स्वयं तीर्थराज, सर्वमन्त्रमय अने सर्वदेवमय होनापी प्रतिष्ठा मटे कोई पण
बीजा मंत्रोला न्यासनी एने अथेक्षा नपी ॥ ८ ॥

साधक स्या (उचित रीते) स्नान करना, सुदमने आचरना, एक बखत भोजन करनार अने
मूमिपर क्षयन करनार होवो जोईए । सेणे बिजन (एकान्त) प्रदेशाम् साधना करवी जोईए ॥ ९ ॥ 20

पदवर्माना विधान मटे जेतु मन उरग्राहित छे तेणे पूर्वसिवायं प्रत्येक कर्म मटे ('हीं हीं
नमः' ए मंत्रनो) एक आस बार जाय करवो जोईए ॥ १० ॥

साधके श्वेत कन्दमयी वेहुतुं मिलेपण करतुं । श्वेत कव, श्वेत (भाष्यतुं) भोजन, श्वेत (वर्णनं)
ज्वाल अने जाय मटे श्वेत मल्ला एम जापतुं प्रत्येक रंग पण श्वेत होतुं जोईए ॥ ११ ॥

सुसलपद्मं कळीपूनापी गिल श्वेत वरमं जाय करवापी विपत्ति अने रोगोनो नास, लक्ष्मी 25
अने सौभाग्यपी प्राप्ति, बधनपी मुक्ति, मधीन कर्म्य, पुरश्चोम अने समश्चोम करवानी शक्ति अने अद्यायु
शिरकक्षीन ऐश्वर्य बगोरे फळोनी प्राप्ति पाय छे ॥ १२-१३ ॥

किं बहूक्तैर्निरात्मन् सितभ्यान् करोत्यदः ।
 सर्वपापक्षयं पुंसां नात्र क्षर्मा विचारणा ॥ १४ ॥
 मोहाकृष्टिबशाद्योममित्यं रक्तः करोत्ययम् ।
 पीतः स्वर्गं रिपोर्विक्रयन्त्वं सम्पक् करोत्ययम् ॥ १५ ॥
 नीलो विद्वेषणं वैवाचाह्वनं तु प्रयोगतः ।
 कृष्णवर्णो गुरोर्वक्ष्यादरेर्मुत्सुविचापकः ॥ १६ ॥
 भ्रुवोर्मध्ये तु साभ्यस्य चिन्तनीयो गुरुः क्रमात् ।
 गुरोस्तस्य च चन्द्रस्याकृष्टया प्राक्प्रयोगतः ॥ १७ ॥
 सात्मनाश्च निरात्मन् निरात्मनाश्च पराभयम् ।
 भ्यान् भ्यान् विजोमाश्च साधकः सिद्धिमान् सवेत् ॥ १८ ॥
 क्षीरपूर्णां महीं वदयेत् सितकृच्छ्रोऽमात्स्निनीम् ।
 बह्वक्षपर्वतमेकमर्षवत्समाक्षितीयकाम् ॥ १९ ॥
 वाच-संवापरक्षितां, छान्तामानन्ददायिनीम्
 चिन्तयेद्देहमेवात्रामलं ह्यमुमहृद्यमम् ॥ २० ॥

15 बहु कहेवाची हुं ? वा 'ही'कारतुं वाच्य आर्लम्बन रक्षित एतुं निरालम्बन वेत् (ह्युक्तं ?) भ्यान् मनुष्या सर्व पापनो क्षय करे छे, कळी विच्छिष्ट भ्यान्ना प्रयोगी रक्तवर्णवाद्ये (वा मंत्ररक्त) सम्प्रेक्ष्यः आत्मर्यज वशीकरय वने वाद्योम करे छे, पीतवर्णवाद्ये स्तंभन वने रातुतुं मुख (बचन) बंध करे छे, नीलवर्णवाद्ये विद्वेषण वने सच्चान्नन करे छे वने कृष्णवर्णवाद्ये रातुतुं मरण करे छे । ए निःस्त्रिह छे, एर्षं विचार (विक्रय) करवो नही ॥ १४-१६ ॥

20 चंद्रनाडीद्वारा प्राणायामना प्रयोगार्थकं प्रवृत्त करामेळ वास्तुनो कुंमक करामे (साधके) साभ्यना भूतभ्याम् 'ही'कार वने वने गेटो चित्तवधो (?) ॥ १७ ॥

सारलम्बनं भ्यान्मर्षी निरालम्बन भ्यान् करतुं, निरालम्बन भ्यान्मर्षी पराक्षित भ्यान् करतुं । ते पक्षी विजोमती—उल्ला क्रमती (पराक्षितमर्षी निरालम्बन वने निरालम्बनमर्षी सारलम्बन) भ्यान् करतुं । ए रीते भ्यान् करतार साधक सिद्धिने प्राप्त करे छे ॥ १८ ॥

25 (साधक) इच्छो वने पर्वतो मिगली वाचा वने संवाच्यपी रक्षित (निकपत्र), छंद, आनंद आनन, अक्षितीय क्षीरपी परिपूर्ण क्षीरना भेनकछोलना स्मृष्टपी घोमटी वने वाग्ने वेत्तल एक क्षीरनो

१ सारलम्बन—उल्ला व आदि आर्लम्बनरक्षित भ्यान्. निरालम्बन—एवम आत्मन विना वेत्तल मनाद्य ही 'क्षीर'ना आहृष्टितुं वने वरक्षित—'ही' वारवो वाच्य एव पराक्षितना एवक्षितुं वने

पत्राष्टकेस्तु ह्रींकारं स्फटिकं वर्णकोपरि (कर्मिकोपरि) ।
 स्मरेदत्मानमत्रैवापविष्टं भवत्वनिपम् ॥ २१ ॥
 चतुर्मुखं चतुर्भुजं चतुर्दशविधेष्वेदंकरकम् ।
 सर्वकर्मविनिमुक्तं सर्वसन्ध्यामयासहम् ॥ २२ ॥
 निरञ्जन निरावार्यं सर्वभ्यापारवर्जितम् ।
 पद्मासनसमासीनं श्वेतवस्त्रविराजितम् ॥ २३ ॥
 'ह्रीं'कारेण शिरास्वेन स्फाटिकेनोपधोमितम् ।
 धरन्धिरमूर्धेर्माया(?) मायावीजाद्यराज्ञकः(?) ॥ २४ ॥
 इति ध्यानमयो ध्याता सम्यक्सारमदकः ।
 मर्षिभिमिभ्तुर्मिर्षा मोक्षमार्ग(?) च गच्छति ॥ २५ ॥
 चतुर्विंशतिवीर्यैर्धर्मैर्नद्यध्या विभूषितः ।
 परमेष्ठिमयैष सिद्धचक्रमयो ह्ययम् ॥ २६ ॥
 प्रथीमयो गुणमयः सर्वतीर्थमयो ह्ययम् ।
 पञ्चभूतमयो ह्यय लोकात्मैरचिष्टितः ॥ २७ ॥

5

10

महासागर होय तेवीं पृथ्वीने क्षुप । तेमं बच्चे अष्टदल कमल छे, दरेक दल उपर 'ह्रीं' कर छे बने 15
 बचे कर्मिकमं उज्ज्वल कर्तव्याद्ये पते पद्मासने बेटेल छे, एम चित्तवे । एवं ते पोतने (समसरणमं
 बेटेल्य श्री तीर्थकरनी जेम) चतुर्मुख चारे गतिनो निष्छेद करतार, सर्व कर्मोपी रक्षित, पद्मासने बेटेल बने
 श्वेतवस्त्रोपी शोभतो क्षुप । ते पडी धर्मधर्म स्वपम करेका स्फटिक कर्मता 'ह्रीं' करनी बच्चे विराज-
 मान पोताना ब्रह्माने क्षुप । ते पडी 'ह्रीं' करना दरेक भंगमयी शरता अमृतपी तिचततो पोताना
 वात्माने चित्तवे ॥ १९-२४ ॥

20

या प्रकारे 'ह्रीं' करना ध्यानमं परिणमेतो ध्याता संसारनो सती रीते निष्छेद करतार वाय
 छे । ते श्रीया अग चोवा मने मोक्षने अवश्य पामे छे ॥ २५ ॥

'ह्रीं' करने चोनीया तीर्थकोट् जैनशक्तिपी (?) विभूषित करेल छे । ए परमेष्ठिम श्रीसिद्धचक्र
 स्वरूप, प्रथी (दश-गुण-धर्म)म्य, आनन्दार्जुनचारीगुणहन्त, सर्वतीर्थम्य, पंचभूतहन्त बने लोकात्मोपी

ચન્દ્રસૂર્યાદિગ્રહણુગ દશદિક્ષ્પાલપાલિઃ ।

પૂરે સુ પૂન્યત યસ્ય તસ્ય સ્યુઃ સર્વસિદ્ધયાઃ ॥ ૨૮ ॥

ઈયં કલ્પ સિદ્ધિક્ષ્ણા વિન્દુરૂપમિદં મતમ્ ।

સ્વરૂપં સર્વસિદ્ધાનાં નિરાભાષપદાત્મકમ્ ॥ ૨૯ ॥

કરનાર્પ સ્થમિતં હોમં ચ તદ્દર્શાદિતઃ ।

હુર્માર્ મઃ સાધક્ય મુસ્યઃ સ સર્વં વાચ્છિત્ય સમેત્ ॥ ૩૦ ॥

અધિકૃત છે। ૧ પંચ, સૂર્ય ગગેરે નવે પ્રયોગી પુલક અને દશ ચિહ્નપાલોગી મુરશિત છે। ૧વા આ ' હો 'કર
શીજનું બેગા કરતું પૂન્યમ વાચ છે તેને શ્લોક સિદ્ધિઓ મળે છે ॥ ૨૬-૨૮ ॥

હો 'કર ઉપર આ કર્યા છે તે સિદ્ધિની કલ્યા (સિદ્ધશીલા) છે અને આ ચિહ્ન તે સર્વ સિદ્ધિ

10 નિરાભાષપદાત્મક સ્વરૂપ છે, ૧મ કહેવાય છે ॥ ૨૯ ॥

જે સાધક વિચિત્રૂર્લક ૧મ કલ્પ પ્રમણ કરનાર અને દશમ્ય માગ્નો (દશ હજારનો) હોમ
કરે છે તે સર્વશ સ્વ વાંછિતોને પ્રાપ્ત કરે છે ॥ ૩ ॥

પરિષય

શ્રી ત્રિનમ્રમ્મૂરિની આ હૃદિની નરજ આ શ્રીવિજયપ્રતાપમૂરિની પાસેથી મળી હતી।

15 તેને માયાની દૃષ્ટિય હુષારી અનુરાગ સાથે બહી પ્રગ્ન કરી છે ।

શ્રી ત્રિનમ્રમ્મૂરિ આ હો 'કરનારના 'નો માયાશીજ-શુદ્ધકલ્પ 'મંથી ઉદાર કર્યો હોવાનું
પ્રથમ પદમ જગાત્મું છે, ૧મ્ને ૧ શુદ્ધકલ્પ 'ની હૃદિ પ્રાપ્ત વાચ તો હો 'કર ચિદેની કેન્દ્રીયે અમુલ
હર્ષિતો પ્રગ્નશ્ય બાલે । શ્રી ત્રિનમ્રમ્મૂરિ શીમા મૈરના સર્વ શિશન હતા ।

શ્રીશ અનુરૂ ધોરેમ્ આ કલ્પની રચના છે તેમ્ હો 'કરનાર, તેની સાધનાની શાશ સામ્ની,
20 સાધનનું લક્ષણ આપના પ્રગ્નો અને તેની સાધનાનું પલ્લ જગાવીને ધ્યાનવિધિની સમર્થન બાધી છે ।

આ સ્તોત્રમ્ કહેવાત્મ અત્મું છે કે હો 'કર સર્વમ્ત્રમ્ય, સર્વદેવમ્ય ત્રિનમ્રમ્મૂરિસાધિમ્ય
પરમેષ્ઠિમ્ય, મિશ્રચન્દ્રમ્ય રનત્રયમ્ય અને સર્વતીર્થમ્ય છે, ૧ ઊંચે ૧મ્ માહાત્મ્ય સર્મ ગણતું છે । આ સ્તોત્રમ્
હો 'કરના શનધ્યાનનું ગર્ગન સુન્દર ઊંચે કારનાત્મ અત્મું છે । શ્રીત્રિનમ્રમ્મૂરિની આ રચના સ્વાત્મમ્મૂરિની
હોગાવી હો 'કરના શિષયમ્ સુન્દર પ્રગ્નશ પાલે છે ।

25 હો 'કારને સમગ્રામ્ વિષેય ઉપયોગી વાચ ૧થી શીજી બે હૃદિઓ અપ્ને પ્રાપ્ત કર્ છે ।
આ હૃદિઓના કતા વિષે મર્દ મહિની મળી નથી; પરંતુ તેની માગારીશ્કી અને આમ્નાયશી ઊંચિને
સ્થમ્ સેના તે 'કેનેતર' હૃદિઓ હોય ૧મ લગ્ને છે । તેથી ૧ અને હૃદિઓ હરે પટ્ટી પરિશિદ્ધરૂપે
બારી છે ।

मत्स्यनीचरी (विभिन्न स्तुतिग्रन्थोंका विवरण)

परिशिष्ट १

'ह्रीं' कारविद्यास्तवनम्

सद्यपायां छ-यमप्यसिद्धमधीभ्य(स्व)रं भास्वररूपमासम् ।
 लज्जेभ्युपिभ्युस्तुज्जावद्योर्ध्वं त्वां शक्तिबीजं(अ I) प्रमत्ताः प्रणमि ॥ १ ॥

'ह्रीं'कारनेत्राक्षरमादिरूपे मायाकारं कामदमादिमन्त्रम् ।
 त्रैलोक्यवर्षं परमेष्ठिबीजं विद्याः स्तुवन्तीश ! मयास्तमित्यम् ॥ २ ॥

गिर्ष्यः सुशिक्षां सुगुणेष्वान्य शुचिर्वेदी धीरमनाब्ज मीनी ।
 तद्वात्मबीजस्य तनोतु प्रापम(मु)र्षाद्यु किर्यं पिथिना विधिना ॥ ३ ॥

अनुवाद

ह्रीं 'कारं' स्वरूप—

10

जेनी पार्ष्ण्यं 'स'र्गि छे (एवो 'ह'), जे 'छ' अत 'य' ना मध्यमं सिद्ध (निष्ठि) छ
 (एवो १), जेनी वक्ष्ये 'ई' स्वर छे, जेनी स्र्ति देदीयम्यन सूर्यना जेनी छे अने जे अर्धमन्त्र (ब्रह्मा),
 किन्दु अने स्पष्ट नादपी शोमी रहल छे, एवा हे शक्तिबीज ! हुं तने प्रोत्कलिन मनवी (मातृवृक्ष)
 लज्जे सु ॥ १ ॥

हे ईश ! आपने निदान पुरुषो 'ह्रीं'कार एकक्षर, आदिरूप, मायाकार, काम, आदिमन्त्र, 15
 त्रैलोक्यवर्षं अने परमेष्ठिबीज—एवा विज्ञेयगोपी स्तवे छे ॥ २ ॥

ह्रीं 'कार' साधकज्जु कथय—

सद्युक्त पासेवी समुचिन शिक्षा प्राप्त करीने विधिना जागकार शिष्ये पवित्र वन्ति, इन्द्रियोने
 वक्ष्यं राखीने, मनमं अङ्ग धिप धारण करीने अने मीम राखीने ते 'शामकीज—ह्रीं'कारो विधिपुक्त
 उपाद्यु प्राप ईमेरां करवो जोहए ॥ ३ ॥

20

१ भस्वररूपमासम् N ।

२ त्रैलोक्यवर्षं परमेष्ठिबीजं, मायाकार कामदमादिमन्त्रम् ।

ह्रींकारनेत्राक्षरमादिरूपं, तन्मा लज्जेतपी मयास्तमित्यम् ॥ २ ॥ N ।

३ शक्तः N ।

४ इत्येकैकित्वा ब्रह्मविद्याविधि नामक ग्रंथमां ह्रींकारना प्रस्तावनां अत्र टीके बन्धन छे—

25

सद्युक्तं रेफमास्यं, लज्जेतस्वरकोशितम् ।

नाद-किन्दु-ब्रह्मोपेव, वर्गप्रमाणाकारम् ॥

माते विधातकः मोक्षे किन्दुः स्वाधुत्वं परम् ।

कञ्जपीपूयनिःपन्तीत्वापुरेव किन्दोऽप्याः ॥

नाद-किन्दु-कञ्जमुत्वं, पूर्णकञ्जप्रथमम् ।

स्वगुणारं मनेद् किन्दुल्लवर्षमां विरोपत ॥

30

ह्रींकार, ब्रह्मकार, कारविद्यः, ब्रह्ममतिः, सुवनेयपी, माण विदेरं, तत्वं धारिण, धारिणमन्त्र-
 मित्यादि ॥ ह्रीं ॥”

५. “ ईश्वरदेवतेभ्यः स्वधुप्राप्तः स ब्रह्म स्मृतः ॥ ”—इ ति ब्रह्मविद्याविधि

त्वां विस्तयन् श्वेतकणतुच्छां, ज्योत्स्नामयीं पश्यति यस्मिन्नोष्ठी(म्) ।
अयमिति तं कल्पज्योऽनवधविद्याकामशास्त्रिकपीठिभ्यस्मि ॥ ४ ॥

त्वामैव बाह्याकम्पणहृद्यम् स्मृत्वा जयत् त्वत्कण्ठजाडवीमम् ।
चिह्नोष्ठो यः फिळ तस्य दिग्धं दिग्धं मधैर्द्वाद्वसवस्यमेव ॥ ५ ॥

यस्तुतषामीलकण्ठवाक्यीयं विद्ममं त्वां कुरुयेत् समस्तात् ।
सदा मुखा तस्य गृहे संहेति, करोति केचिं क्मत्ता जलाऽपि ॥ ६ ॥

या स्यात्कंठकमीचक्षुर्न त्वां वीक्षते वा तुपभूमपूजम् ।
विपक्षपक्षा धातु तस्य बाह्याहृद्यऽञ्जव् पात्पश्चिरेण माशम् ॥ ७ ॥

म्यात्कण्ठोऽतन्तुसुसमकस्योद्गर्भं प्रक्षययोरजासम् ।
यो प्यापति त्वां क्मविस्तुकिम्बामृतं स च स्यात् क्विसार्वमीयः ॥ ८ ॥

पद्दृष्टांवी श्वस्वमताकलेयैः स्त्री वैवते त(त्वं)मयवीप्रमेव ।
ध्यात्वा तद्वापयनवैमकेन मधैर्द्वाद्वेयः परवादिहृत्वीः ॥ ९ ॥

श्वेतवर्णीं ह्रीं श्रवणा ध्यानतुं फळ—

१५ पंचसमान उच्छ्रज्य वर्णीषी तान् ध्यात्वा करतो जे जणे लोफने प्रक्षयाम्य शुभ छे तेने निर्दोष
एवी विद्याओ, कलाओ तथा ह्यष्टिन जने पीठिक कर्णे तच्छ्रज्य सिंह बाय छे. ॥ ४ ॥

रक्तवर्णीं ह्रीं श्रवणा ध्यानतुं फळ—

ज्योत्स्ना सूर्यना मंजुळ येवी कश्चिदस्य तने स्मृते जे तारा निरगोना समुद्रवी देवीध्यान
जगतने शुभ छे तेने शरेखर सम्य निच अक्षयमेव वरा बाय छे. ॥ ५ ॥

पीठवर्णीं ह्रीं श्रवणा ध्यानतुं फळ—

२० जे पीठवी कश्चिदस्य तने तद्गुणवर्णी जेम सुंदर रीते सर्वात् प्रक्षयाम्य शुभ तेना धरमं जल
एवी छवमी पण वानंद जने धीर्यासहित बीबा करे छे ॥ ६ ॥

इयामवर्णीं ह्रीं श्रवणा ध्यानतुं फळ—

२५ जे (सापक) क्मजळ के मेचकन्मसित्ता इयामवर्णरूपे क्मषा पेटेलमा धूम्रवा जेवा धूम्रवर्णी रूपे
तने शुभ छे (ताम ध्यात्वा करे छे), तेनो धनुस्मृत् पवनवी भिक्तेत्येत्वं बाण्यर्दनी जेम शरेखर क्षणवतम्
२५ नाश पमे छे. ॥ ७ ॥

कुंडलिनीस्वरूपे ध्यानतुं फळ—

जे गुह्याचर बंद (फळ)मंवी नीरळवी तन्नुसमान सुख सुधुम्मा-माडीमं रोजेत्वं स्वयो
(फळो)ने मेरीने ठगर जला जने ज्मि स्रक्षमारज्मस्यं र्मिने (सिद्ध बर्तने) त्वां चंद्रना विवसमान
जपूत शरुपता ताम ध्यात्वा करे छे ते क्मिज्मेयं चंद्रवर्णी (केट) बाय छे ॥ ८ ॥

३० फळधृति—

पद्दृष्टान्नो जाणनर पोलना इहयेवताम् ह्रीं फळ बीजनु ध्यात्वा करीने ते आराधनाया
वैमवी पेटेपोलना म्मयं गर्दिष एवा बाणीजोना समुद्रोवी ज्मयेव जने छे ॥ ९ ॥

किं मन्त्रयन्त्रिभिर्विधागमोक्तैः बुद्ध्याभ्यस्तंतीति फलास्फुटामैः ।
 सुसेम्या सद्यः (सप्तः सुसेम्या) फलविम्बितायां धिक्प्रयत्नेऽथ (त) सि वेत्त्वमेकः ॥ १० ॥

बीपरि-मार्ति-मह-योग-सूता भूताविद्वोपान-क-बन्धनोत्थाः ।
 मिय प्रमायात् १६ वृत्तेषु नष्टमस्ति पारिभ्रूयत्तविद्येना ॥ ११ ॥

प्राप्तोत्पुत्रः सुतमर्षेणिनः, श्रीद्वायते पतिरपीश्वरीह । 5
 पुत्री सुखी वाऽथ मन्त्रेण किं किं त(त्त्व)त्रूपविद्यामभिचिन्तयेत् ॥ १२ ॥

पुण्यादिजापामृतहोमपूजाक्रियाधिकाराः सफलोऽस्तु वृत्ते ।
 याः केवलं ध्यायन्ति बीजमेव सौमाम्यसहस्रीषु पुत्रे स्वर्गं तम् ॥ १३ ॥

त्वत्तोऽपि सोका सुकृतार्थकाम- मोक्षान् पुमर्थोक्ततुपो १६ मन्त्रे ।
 यास्तस्मिन् पाठ्य भयं यस्मिन् ये ते भ्रैय-पर्वं त्वग्मदिमाख्यः सः ॥ १४ ॥ 10

विद्याप या प्राक् प्रपद्ये नमोऽन्ते मध्येर्कबीजं मनु जह्वपीति ।
 तस्यैकवर्षां विद्यतोत्पन्नव्या कामार्जुनी व्यमितमेव विद्या ॥ १५ ॥

सुखे सेवी हाकाय एवो अने चिन्तय्या करतां पण विशेष तेमत्र शीघ्र फल देमातो तुं एक ओ
 चित्तमं विचमान छे तो पडी मित्र मित्र आगानोए लिंसेला दुःसाध्य तमत्र संदिग्धफलवाख्य अने कस्य
 छाभवाख्य बन्ध मंत्रो अने यंत्रोबी हुं ॥ १० ॥ 15

सिद्धनी गर्जनापी हाबीओ जेम दूरी ज नारी जाय छे तेम तारा प्रभावपी चोरे, धनु, मरुचि,
 श्रेयो, योग, श्ला योग, तथा मृत करोरेना दोय, तथा बक्षि अने बंधनपी उपपन्न पठा मयो दूर वास्या
 जाय छे ॥ ११ ॥

चित्तमग्नि समान तारा रूपतुं चिन्तन करवावी हुं हुं प्राप्त वतुं नपी १ वेने पुत्र नपी तेने
 पुत्रनी प्राप्ति जाय छे, जेनी पासे पैसो नपी ते कुबेर समान बने छे, सेवक पण स्वामी बने छे अने बुद्धी २०
 सुखी वई जाय छे ॥ १२ ॥

पुत्रो करोरेबी जाय, चीनो होम, पूजा करोरे क्रियानो समग्र अधिकार दूर छो, पण केवल तारा
 बीजतुं ध्यान करनाने सौमाम्यछन्नी स्वर्ग वरे छे ॥ १३ ॥

मदिया—

तारा प्रभावपी लोकां धर्मं बर्षं काम अने मोक्षरूप चार पुरुषार्थनि प्राप्त कर छे । जेजो भयतुं २५
 स्थान (मोक्ष) प्राप्त करथे, प्राप्त करी गया अने प्राप्त करी रखा छे ते तारा मदिमालो बंध मात्र छे ॥ १४ ॥

वे मनुष्य पहेळां प्रणव 'ह्रीं' अने अति 'नमः' तेमत्र मन्त्रमं अनुपमवीच 'ही' कर (वडे बनेछ
 मंत्र) नो पुनः पुनः जाय करे छे तेनां बांशितोने एववर्णवाळी, अर्धम्य अने कामधेनु समान 'ही' करविद्या
 मिलारे छे ॥ १५ ॥

मंत्र — 'ह्रीं ह्रीं नमः'

१. बुद्ध्याभ्यस्तंतीति फलास्फुटामैः ।
 २. अ नप क N । ३ वा N । ४ मन्त्रे च N ।

मालामिमां स्तुतिमयीं सुगुण्यं क्रिष्णो-
 बीजस्य वा स्वहृदये निधयेत् कर्मात् सा ।
 बहुऽप्यसिद्धिरचना सुखीह तस्य
 नित्यं महोत्सवैर्ष्वं कर्मते कर्मात् सा ॥ १६ ॥

॥ इति श्री 'अपविद्यास्तवतम् ॥

ये मनुष्य कैल्लेखपबीजनी सारा गुणवाह्यी स्तुतिरूपी वा मलाने त्रजे संख्याए पोताना हृदयम्
 वारण करे छे तेना खोह्यम् आटे सिद्धिजो जवशा बनीमे नित्य बाह्ये छे अने ते कर्मे करीमे मोक्षपदमे
 पामे छे ॥ १६ ॥

परिचय

- 10 वा स्तोत्र पञ्चममल्लिकार्जुन 'नामक मंत्रम् संस्कृत छे । श्रीअपविद्यास्तव 'नी जेम 'पु-
 पाद् 'नी हृदि तटीके तेनी कर्णौ संस्कृत कर्यो छे, छतां स्तोत्रना कर्ता मिरो बीजा पुरातानी अपेक्षा रहे ब छे ।
 वा स्तोत्रम् १६ पद्ये छे, ते पद्ये १५ पद्यो उपजातिरुत्तमं छे अने छेत्तुं १६ तुं पद्य
 वसंतील्लग्नरुत्तमं छे ।

- 15 श्रीअपविद्याने अम्य मंत्रोए पद्य लूक महत्त्व आयुं छे । तंत्रो कर्ये पद्य मंत्र प्राय एता उल्लेख
 मिमानो मदी होय । वा स्तोत्रनी रचना उपरबी एम छगो छे के वा स्तोत्र कर्ये जेनेकर संवदात्मनुं होय
 जोर्ये । तेरी अमे पने परिशिष्ट तटीके प्रगट कर्तुं छे । अम्यासीओने ए उपयोगी बसे ।

सुदा सुदा बर्णोमं तेम ज आभारदि चन्द्रोमं श्रीअरुना ध्यातानो निर्देश पद्य वा स्तोत्रम् छे ।

ॐ श्री वरुणाक्षरवर्णमयः श्रीगुरुः (ॐ श्री गुरुभ्यो नमः)

मायावीजस्तुति

सर्ववर्णपात्रं स-यमप्यसिद्धमपीश्वरं (स्व) मास्वरवर्णमासम् ।
 कण्ठेऽनुनादस्युत्थितमुसुक्तं, त्वां शक्तिवीज (ज!) प्रमत्ता प्रणोमि ॥ १ ॥
 श्वेतं रक्तं तथा पीतं नीलं ध्यातं अनुबिद्यम् ।
 विधिना ध्यायमानं च, कर्त्तव्यं भवति साम्यया ॥ २ ॥
 श्वेते मुक्तिर्भवेत् पुंसो रक्ते धर्म परं स्मृतम् ।
 पीते कश्मीरवर्णयेत् नीले च शत्रुमारणम् ॥ ३ ॥
 भग्नाः सहस्रशः सन्ति, शिवशक्तिविदेहिताः ।
 भग्यया ते च विद्येया मायावीजाप्रतो मया ॥ ४ ॥
 सप्तसंख्ये ह्येते जाये, यथाशिन तु होमयेत् ।
 पृथ्वीपतित्वं जायेत् सत्यं सत्यं च साम्यया ॥ ५ ॥
 एते राजकुले बह्वी दुर्ग-शक्तिविसृष्टे ।
 हतमद्योर्ध्वं जाये कल्पवीर-सगुण्यकम् ॥ ६ ॥
 जयमानोति शत्रुभ्याः पृथिवीपतिपञ्चमा ।
 अपुत्रो बभूवे पुमान्, सौमार्थ्यं दुर्मगो बभूवे ॥ ७ ॥
 अर्ध्यां अनुवर्ष्यां वा पर्वणि प्रदक्षेपु च ।
 ह्यते वाऽनके सम्यग् वाच कर्पा विचारया ॥ ८ ॥

अनुवाद

प्रारम्भिक मंत्रः—

जेमी पार्ष्वं 'सु' वर्ण छे (एवो 'ह') जे 'छ' बने 'स'ना मध्यमं सिद्ध (निष्ठित) छे (एवो 'र'), अंतमं 'ई' स्वरवाच्य, देहीप्यमान वर्णनी कतिवाच्य, अर्धपंच(कला), नष्ट बने स्पष्ट एवा विन्दुपी मुक्त एवा हे शक्तिवीज ! ('हो' कर ।) ई तने टक्कसमेर (माधुर्षक) स्तुं सुं ॥ १ ॥

वर्णोमां ध्यात बने तेजुं फल—

श्वेत, रक्त, पीत बने नील प चार प्रकारजुं ध्यात छे बने ते विधिपूर्वक कराम तो इद्रफल आपे 25 छे, बग्यया (विधि विना) ते फल जाणुं नयी ॥ २ ॥

श्वेतध्यानपी मुक्ति पाय छे, रक्तध्यानपी बह्वीकरण पाय छे, पीतध्यानपी कल्पनीनी प्राप्ति पाय छे बने नील ध्यानपी शत्रुजुं मारण पाय छे—एम् (मन्त्रशास्त्रं) कर्तुं छे ॥ ३ ॥

माहात्म्य—

शिवे पार्ष्वतिने बह्वेला तो हजारो मंत्रो छे परंतु मायावीजनी आगळ ते बधा कईं च नयी, 30 एम् जाणुं ॥ ४ ॥

एक काल जाय कर्पा पछी (लासना) दक्षिणा मने होम करवो । एम् करवावी राजवीजजुं मळे छे, ए करेखर सत्य छे, खोटे नयी । सुद्ध, राजकुल बने जमि तेमच दुर्ग, सप्त बगोरेवी उत्पन्न कथा संशुद्धं बगोरता फलुं बने गुणल (हा धूप) बडे विधिपूर्वक एकजो ने काल चार जाय करवो । एना प्रमावणी साधक शत्रुजो शरण जाय मेळ्जे छे, राजने श्रिय बने छे, पुत्र विनाजो पुत्रोने मेळ्जे छे बने दुर्मगी 35 सीप्रत्यने पासे छे । (ए मन्त्र) आठम्, नीरदा बग्य पर्वदिबसोमं बने प्रणना विबसोमं विधिपूर्वक अग्निं होम करवो जोरेंप । एम् बीजो विचार न करवो ॥ ५-८ ॥

निर्मलं सखिर्लं स्वच्छं, गाथिर्लं जन्तुपञ्चितम् ।
पूर्वस्यां दिग्भिर्माणो ह्यु मन्त्रयुक् स्वपत्नं स्मृतम् ॥ ९ ॥

स्नानमन्त्र—“ ॐ प्री प्री ह्रीं प्रं अम्बे निम्बे अद्भुधिः सुधिर्भवामि स्वाहा ” ॥

- 5 पद्मद् भूमि शुधिं हृत्वा पृथ्वीवीजेन सर्वदा ।
ॐ भूरसि भूतवासीये (भूतवाशि) विधाधारे ममस्तथा ॥ १० ॥
बीसुम्मं रक्तवर्णं वा पद्मकूर्मं सहाश्रमम् ।
परिधाय श्वेतवर्णं ततः पूजनमादयेत् ॥ ११ ॥
विद्यावचनुरसे च पद्मे शीतनि(त्रि)के शुधी ।
इज्योमये पवित्रे वा वासनं क्रियते बुधे ॥ १२ ॥
- 10 कर्पूरागन्धकल्पुषिकम्बुवैर्यस्रकर्म्मैः ।
केसरैर्मिश्रितैः सम्पद् छेपनं पुष्पतैः ऽप्यहम् ॥ १३ ॥
दातपत्रैश्चम्पकैः पुष्पैर्जातिपुष्पैः शीतपत्रैश्च ।
मद्योत्पलैर्लं सर्वं पूजनं तत्र कारयेत् ॥ १४ ॥
देवपूजा प्रकथंभ्या वैश्विद्येन सर्वदा ।
15 मैथिल्यं भूपत्नं भृगुसुपवासि च बीजयेत् ॥ १५ ॥
पद्मे हृत्विद्यानेन पद्माद् होमं च कारयेत् ।
गोमयेन भुवं सिपवा, स्वपिडलं तत्र कारयेत् ॥ १६ ॥

हवनविधायन अने वेतुं पत्र—

(साधके) गाथेला, जन्तुजोबी रहित निर्मल अने स्वच्छ एवा जलवी पूर्वदिशाम् (मुख करीने ?)

20 मन्त्रपूर्वकं स्नानं कर्तुं, एम कथेत् ॥ ९ ॥

स्नानमन्त्र—“ ॐ प्री प्री ह्रीं प्रं अम्बे निम्बे अद्भुधिः सुधिर्भवामि स्वाहा ” ॥

ए पद्मी इतिद्यं पृथ्वीवीजपी भूमिने पवित्र बनानवी ।

भूमिसुधिरसि—“ ॐ भूरसि भूतवासीये (वाशि) विधाधारे मम ॥ ” ॥ १० ॥

ए पद्मे कद्मवावी रोळ के लाल बद्म, फनेळ के रोधमी पीतवरादि बद्म अथवा येन बद्म
25 पद्मेने पूजनतो आरंभ करतो ॥ ११ ॥

विद्यालळ अने जोरस एवा पीकळ (पद्म) कम्पना बनानेला पवित्र पत्रळन उपर अगर पवित्र
ऊनगा आसन उपर बेश्नुं ॥ १२ ॥

कसूर, अगक, कल्युडी, चंदन, पद्मकर्म्म (गोरोचन) अने केसरना मिश्रणकडे प्रस्थितन सारी रीते
(पूर्वोक्त पटन ?) क्लियेन कर्तुं ॥ १३ ॥

30 दातपत्र-कम्पये, चंपनां कुलो, जार्जना कुलो अथवा चंदनमद्यं पुष्पोबी ध्यां एकस्रो ने जाठ वर
पूजा करानवी ॥ १४ ॥

देवनी पूजा इमेद्यं एकविद्येनी करवी अने मैथेय भूप सोपसी, हुंदर पत्रो बनोरे समी मूकचं ॥ १५ ॥

वा प्रकथनी सिधि बरीने पद्मी होम करतो। (ते माठे) गोमम(छाय)वी भूमिने लीपीने त्यां
स्वविल (होम मध्ये अद्भुत) बनानुं ॥ १६ ॥

अनुपमं त्रिकोणं वा द्वाणिकर्मणि युज्यते ।
 मयाभ्युजं वर्तुलं च कर्मकार्ये प्रणस्यते ॥ १७ ॥
 मणिं त्रिकोणं तत्रादौ, वरदं नाम एव च ।
 समिधः शोधयित्वा तु बाह्वयेद् मन्त्रविभूतः ॥ १८ ॥

अग्निस्वापनमंत्रः—“ ॐ आगस्व-तनुषाद् वरद एहि एहि आगच्छ आगच्छ हुं फट् स्वाहा ॥ इति ॥ 5

स्त्रीपद्म-नासिकेरैव द्राक्षयाऽऽगच्छन्मन्त्रैः ।
 शक्यं चोत्तरी शैव सपत्नीर्भूतमिन्द्रितैः ॥ १९ ॥
 प्रथमं गुह्युक्तैः सार्धं कर्त्तुं कण्ठीरस्य च ।
 सम्मील्य पृथगुक्तेन हवनं तत्र कारयेत् ॥ २० ॥
 द्वाणिकं पीठिकं शैव, बह्यमाकर्ष्यं तथा ।
 उच्चाटनं च स्तम्भं च सर्वकर्मणि साधयेत् ॥ २१ ॥
 अनुप्यर्षिर्माहादेश्यो, विख्याता भूतले सदा ।
 तां सर्वां संस्थिता मित्यं मायाबीजैश्च परे परे ॥ २२ ॥
 एवं विद्यामन्त्राद्यैश्च सर्वास्तुप्यन्ति वैश्रवा ।
 सुश्रेयो योगिनां मुख्यो नृपतुभ्यो मयो मयैत् ॥ २३ ॥
 विसर्जनं तु कर्त्तव्यं मायाबीजेन सर्वदा ।
 उमिति ह्रीं फट् स्वस्वानं गम्यतां च स्वकं तथा ॥ २४ ॥

10

15

द्वाणिकं मटे चोरस अथवा त्रिकोणं अने कर्म्यकर्म मटे जाठ कर्मशब्दो (अथदलकमन्त्राकार ?)
 अने वर्तुलकार स्त्रिलि प्रशस्त कहेल छे ॥ १७ ॥

मंत्रिके सौमी प्रथम ते मंडलाम् अग्नि पश्चात्तत्रो, ए पठी समिधेनु शोधन करीने 'वरद' नाम 20
 मन्त्री (?) बाह्वणि आपवी ॥ १८ ॥

अग्निस्वापनमंत्रः—“ ॐ आगस्व-तनुषाद् वरद एहि एहि आगच्छ आगच्छ हुं फट् स्वाहा ॥ ”

शैव, मास्थियेर, द्राक्ष, अग्न, चंदन, साकर, तत्र अने बीबी मिश्रित एवा कर्त्तव्य ए बघाने
 प्रथम गुह्य सन्धे मेळवतुं, पठी तेन कमेरनी कळीओ मेळवपी अने ए बघानो धीसहित होम
 करणो ॥ १९-२० ॥

25

ए पठी मंत्रिके अंठिक, पीठिक, बह्य, आकर्षण उच्चाटन स्तम्भ बगैरे सर्व कर्मो
 साधय ॥ २१ ॥

सम्भ विद्यमं स्या प्रसिद्ध एषी चोसठ योगिनी म्हादेश्योओ छे, ते सर्वे आ उच्छ एवा
 मायाबीज ह्रीं 'कर्म' सदा विराजमन्त छे ॥ २२ ॥

जा प्रकृतना विद्यामन्त्रवी बवा देवता संतुष्ट वाप्य छे । तेनी साधक स्वस्तिमान वाप्य छे, 30
 योगीश्वरं प्रच्छन् योगी अने छे अने उजा समान ऐश्वर्यवाद्ये वाप्य छे ॥ २३ ॥

विसर्जनं पण सधदा मायाबीज ह्रीं 'कर्म' (विसर्जनमुत्पत्तक) करतुं ।

विसर्जनमंत्रः—“ ॐ ह्रीं फट् स्वस्वानं गच्छ गच्छ (स्वाहा) ॥ ” ॥ २४ ॥

आवाहीर्नं क्रियाहीनं मन्त्रहीनं च वाच्यम् ।
 तत् सर्वं क्षम्यतां वैमि ! प्रसीद् परमेश्वरि ॥ २५ ॥
 एतद् गुह्यं सम्प्रख्यातं, मयावीजस्य बीजनम् ।
 न हि यं पश्यन् कस्यापि मन्त्रविद्विः कदाचन ॥ २६ ॥

5

॥ इति मायाबीजस्तुति-पूजाध्यायनम् ॥

(उपसंहारार्थं क्षमापनार्थं मते 'आवाहीर्नं' इत्यादि श्लोक बोधको ।)

मंत्रनी आराधना करता कई पण वाङ्मयिक वस्तु होय, क्रियाहीन—क्रियामं कई पण सामी ज्ञानी होय, मन्त्रहीन—मंत्र बोधकामं कई पण हीन ज्ञाना विपरीत बोधक्यं होय, ज्ञाना एवी बीबी केने पण सामी खावी होय तो हूँ वनि ! तेनी क्षमा करो । हे परमेश्वरि ! मया उपर प्रसन्न बाजो ॥ २५ ॥

10

आगमोमं वा विद्यालने मायाबीजं तु तस्य ज्ञाना जीवन बद्धेवामं ज्ञान्युं छे । मन्त्रविद् पुस्तकोप जेने तेने (अयोमपने) ते कही पण न जायुं ॥ २६ ॥

परिषय

आ स्तुतिनी एक मन्त्र आ बीजिजयप्रदायसूत्रिजी पासेवी ज्ञाने प्रज्ञ कई हती । तेने मायावी हदिए सुधरी अनुवाद साथे प्रगट करी छे ।

15

मयावीज ए बीजकृतं च बीजं नाम छे एठके आ स्तुति 'बीजकर्मिणा' उपर प्रकटा नासे छे । एवी बीजा प्रकटनी साधना—सास करीने होमविषयक साधना जने मूढा कलाकगरी वा हति छे । तेवी एम लगे छे के आ स्तोत्र कई वैनेतर संप्रदायनु हसे । आना कर्म किसे कोई माहिती मही नवी ।

आ स्तोत्रमं प्रथम पद्य उपजाति हृदयं जने पछीमं २५ पद्यो जन्तुपुत्र हृदयं छे । बीजकृतं स्वरूप, ध्यान, आराधना जने फल किसे वा हृतिमं कर्मन छे ।

श्रीजयसिंहसूरिविरचित 'धर्मोपदेशमाला'न्तर्गत
'अहं' अक्षरतत्त्वस्तव

प्रथम्य तत्त्वकृतारं महावीरं सनातनम् ।
भुतदेवीं गुहं देव परं तच्च श्रीम्यहम् ॥ १ ॥ 5
छान्ताय गुरुमक्ताय विनीताय मनस्विने ।
भद्रावते प्रदत्तस्य दिनमक्ताय दिने दिन ॥ २ ॥
अक्षरादि-इक्षरान्ता प्रसिद्धा सिद्धमातृक्षर ।
युगादीं या स्वय प्रोक्ता ऋममेण महारमना ॥ ३ ॥
एकैकमक्षरं तस्यां तत्त्वरूप समाहितम् । 10
तत्रापि श्रीलि तत्त्वानि येषु सिष्ठिति सर्ववित् ॥ ४ ॥

'अ' तत्त्वम्—

अक्षरः प्रथमं तत्त्वं सर्वभूतामपप्रवम् ।
कण्ठदेशं समाहित्य वर्तते सषड्दिनाम् ॥ ५ ॥

अनुवाद

15

तत्त्व (मोक्षमार्ग) मा कर्ता (आद्य उपदेशक) अने सनातन एवा श्री महावीर प्रभु, भुतदेवी अने श्री सद्गुरुने नमस्कार करीने ह् परतत्त्व 'अहं' करणे कर्तुं ह् ॥ १ ॥

आ तत्त्व— अहं'कर शान्त, गुरुमक्त, विनीत, स्वाधीनचित्तवाक्य, भद्रावान् अने प्रसिद्धिन दिनमक्तिर्ण बध्ना एवा योग्य पुरुषने ज आप्तुं ॥ २ ॥

'अ'वी छन्द बटी अने ह 'अं' कृत पामती एवी (ते) सिद्ध-मातृक्षर (अनाप्रसिद्ध भारतापी-20 भारतखडी) प्रसिद्ध छे के वेने युगना प्रारंभार्ण परमण्या श्री ऋषभदेव मगर्णते स्वयं कही इती ॥ ३ ॥

ते(सिद्धमातृक्षर)र्णनो एक एव अक्षर तत्त्वरूपने समाहित (प्रज्ञ) छे (अर्णत् प्रत्येक अक्षर तत्त्वरूप छे) । तेर्ण पण अ , इ अने ह् ए ऋण तत्त्वो एर्णा (विशिष्ट) छे के जेर्ण सर्वत्र परमण्या रहेका छे ॥ ४ ॥

अ तत्त्वत्तु वर्णन—

25

तेर्ण अक्षर प्रथम तत्त्व छे, सर्व प्राणीजेने अमय आप्तार्ण छे अने सर्व दहधारीजेनेना कंठस्थलने आत्मीने रहेहं छे ॥ ५ ॥

सर्वाङ्मानं (सर्वाङ्गक) सर्वाङ्गत सर्वभ्यापि सनातनम् ।

सर्वसत्त्वाभितं दिव्यं चिन्तितं पापनाशनम् ॥ ६ ॥

सर्वेषामपि वर्णानां स्वराणां च धुरि स्थितम् ।

व्यलन्यु च सर्वेषु कक्षरादिषु संस्थितम् ॥ ७ ॥

पृथिव्यादिषु भूतेषु देवेषु समयेषु च ।

स्रोत्रेषु च (नैव) सर्वेषु सागरेषु सु(स्व)रेषु (सरित्सु) च ॥ ८ ॥

मन्त्र-तन्त्रादियामेषु सर्वविधाभयेषु च ।

विद्यसु च (पैत्र) सर्वासु पर्वतेषु बनेषु च ॥ ९ ॥

श्रुत्यादिसर्वज्ञानेषु व्यन्तरेषु नरेषु च ।

पद्मगेषु च सर्वेषु देवदेवेषु निर्ययः ॥ १० ॥

भ्यामवद् भ्यापिरूपेषु सर्वेष्वेतेषु संस्थितम् ।

नातः परतरं ब्रह्म विद्यते इति चिन्तन ॥ ११ ॥

इदमार्थं भवेद् यस्य कक्षरार्थं कलाभितम् ।

नात्ता परमदेवस्य ध्येयोऽसौ माहात्म्यमिति ॥ १२ ॥

15 २ तत्त्वम्—

दक्षिणतः कक्षरार्थं सर्वेषां शिरसि स्थितम् ।

विचिन्ता मन्त्रिणा ध्यातं त्रिबर्णकत्वं स्पृष्टम् ॥ १३ ॥

ते तत्र सर्वस्वरूप सर्वगत सर्वभ्यापी सनातन अने सर्व प्राणीजने आत्मीने रहें छे । तेतुं दिव्य चिन्तन ' (सर्व) पापनो नाश करे छे ॥ ६ ॥

20 ते तत्र (अक्षर) ब्रह्मण्य बर्णो अने स्फोटं अमरत्वाने रहें छे अने कक्षरादि सर्व व्यञ्जनाना उच्चारण) मं रहें छे । ते तत्र पृथिवी आदि पाच म्हाभूतो (पृथिवी जल, तेजस, वायु अने आकाश), देवो, समयो, सर्वभोक्ते, ससुप्तो, नदीजो, मेरो अने तन्त्रादि योगो, सर्व विधाजो, सर्व रिधाजो, पर्वणो, बर्णो, भ्याकरण आदि सर्व शाक्तो, व्यन्तरो, मनुष्यो, सर्पो अने सर्व देवविदेवो—ए ब्रह्मण्य आराधनी जेम सर्वभ्यापीरूपे रहें छे । विचन एनापी श्रेष्ठ बीजु बर्णो ब्रह्म विचनन मयी ॥ ७—११ ॥

25 कक्षरस्थित ब्रह्मणा कक्षरस्थित परुं का (परम) तत्र मन्त्रेषु जे परमेश्वरी आत्मा छे ते (परमेश्वर) तु मोक्षणी आकाशावाका पुरुषोए ध्यात करतुं आर्षे ॥ १२ ॥

२ तत्त्वतुं बर्णम्—

सर्व प्राणीजोना मत्तात्वं रहें छे अमीसम्पन्न वा तत्त्वतुं मंत्रकारकत्वमे ध्ये विचिपूर्वक ध्यात करतुं तो ते बर्ण, अर्ष अने कर्म ए त्रिबर्णी प्राप्ति रूप फलने थापनार्थं छे, एम कर्तुं छे ॥ १३ ॥

यस्य द्वाभिमिधानस्य मध्ये श्वेतवृष्यमस्त्वितम् ।
पुण्य पवित्रं म(मा)ङ्गस्य पूज्योऽर्द्धो तच्चदर्शितम् ॥ १४ ॥

६ तत्त्वम्—

सर्वेषामपि भूतानां नित्यं या इति सस्त्वितः ।
पर्यन्ते सर्ववर्णानां सकलौ निष्कलस्तथा ॥ १५ ॥
इक्ष्वाहा हि महाप्राणः स्रक्श्रावणं पृथितं ।
विधिना मन्त्रिणा ध्यातं सर्वकार्यप्रसाधकम् ॥ १६ ॥
यस्य देवाभिमिधानस्य पर्यन्त एव वर्तते ।
सुसुप्तमिमांसा सदा ध्ययः स देवो मुनिपुङ्गवः ॥ १७ ॥

चिन्तुः—

सर्वेषामपि सत्त्वानां नाश्रावणे परिसंस्त्वितम् ।
विन्दुर्द्धं सर्ववर्णानां शिरसि सुसुप्तमस्त्वितम् ॥ १८ ॥
इक्ष्वाहापरि यो विन्दुर्द्धं अलविन्दुवत् ।
योगिमिथिततस्तास्यै माधवः सर्वदेहिनाम् ॥ १९ ॥
श्रीपुष्कराय विन्दुव्ययस्य द्वाभ्यस्य नाम वै ।
स सर्वज्ञः समागम्यात 'अर्द्ध' त इति पण्डितः ॥ २० ॥

पुण्य पवित्र अने माल एतुं आ तत्त्व जे परमात्मा (अर्द्ध) ना नाम्नी मध्यमं खेळुं छे, ते परमात्मा तत्त्व-सिंधोने पूज्य छे ॥ १४ ॥

६ तत्त्वतुं वचनम्—

सर्व प्राणीजोना इदममा सत्त्वा र्द्धं सर्व वर्णोनी अति र्द्धं, कलासहित, कलारहित अने 20
लक्ष्मिण्ड श्रावणे 'महाप्राण' तरीके पृथित (पुष्कर) एवा 'इ'कारतुं मंत्रप्राकारके जो विधित्वा ध्यान
प्राय ते ते सर्व कार्योने साधक छे ॥ १५-१६ ॥

जे देवना नाम्नी अर्द्धं आ ('इ'कार) रहे छे ते (अर्द्ध) देवतुं सुसुप्त सुनिवृत्ते मन्त्रा ध्यान
करु जोईप ॥ १७ ॥

चिन्तुं वर्णनम्—

जे सर्व प्राणीजोनी नाम्नीजना अग्रमगने सिने र्द्धं छे, जे सब वर्णोनी मलके सुसुप्तमित्त
छे, जे 'इ'कार उपर जलविन्दुनी जेम वर्तुळकारे र्द्धं छे अने जे योगीजोने सदा चिन्तित छे ते
विन्दु सर जीवोने मेष्य आपनार छे ॥ १८-१९ ॥

श्रवण अर्द्धते अने विन्दु मन्त्रोने जे देवतुं नाम धाम छे ते देव पण्डितो बडे सर्वज्ञ परमात्मा
अर्द्ध' (अर्द्धित) बहेवाया छे ॥ २० ॥

उपसंहार :-

पठदेव समाहित्य इत्य्म्य द्वापञ्चतुर्षिकम् ।
 नम-विन्दु-स्म्याथेति स्वीरिता परवादिभिः ॥ २१ ॥
 मूर्तो ह्येष अमूर्तम क्तासीतः कस्मन्वितः ।
 इत्यमम वादरथेति व्यक्तेऽम्पुक्तम् पठते ॥ २२ ॥
 निर्गुणः सगुणश्चैव सर्वगो देवसंस्थितः ।
 अस्यः क्षयपुक्तम् वनित्यः क्षयतस्तथा ॥ २३ ॥
 ॥ इति 'अर्द्धे' अक्षरतत्त्वस्तथा ॥

उपसंहार :-

10 वा 'अर्द्धे' मो व्याख्य खनि परवासीओए साही वन म्प्रातःखी कला (कुंजलिनी १), नम, विदु
 बने ह्यम कला छे । (तात्पर्य के पठेक कुंजलिनी योग, माद्रानुसंधान योग, ह्यमयोग कगेरे 'अर्द्धे' ना
 ध्याननी प्रक्रियामापी मीकख्या छे) ॥ २१ ॥

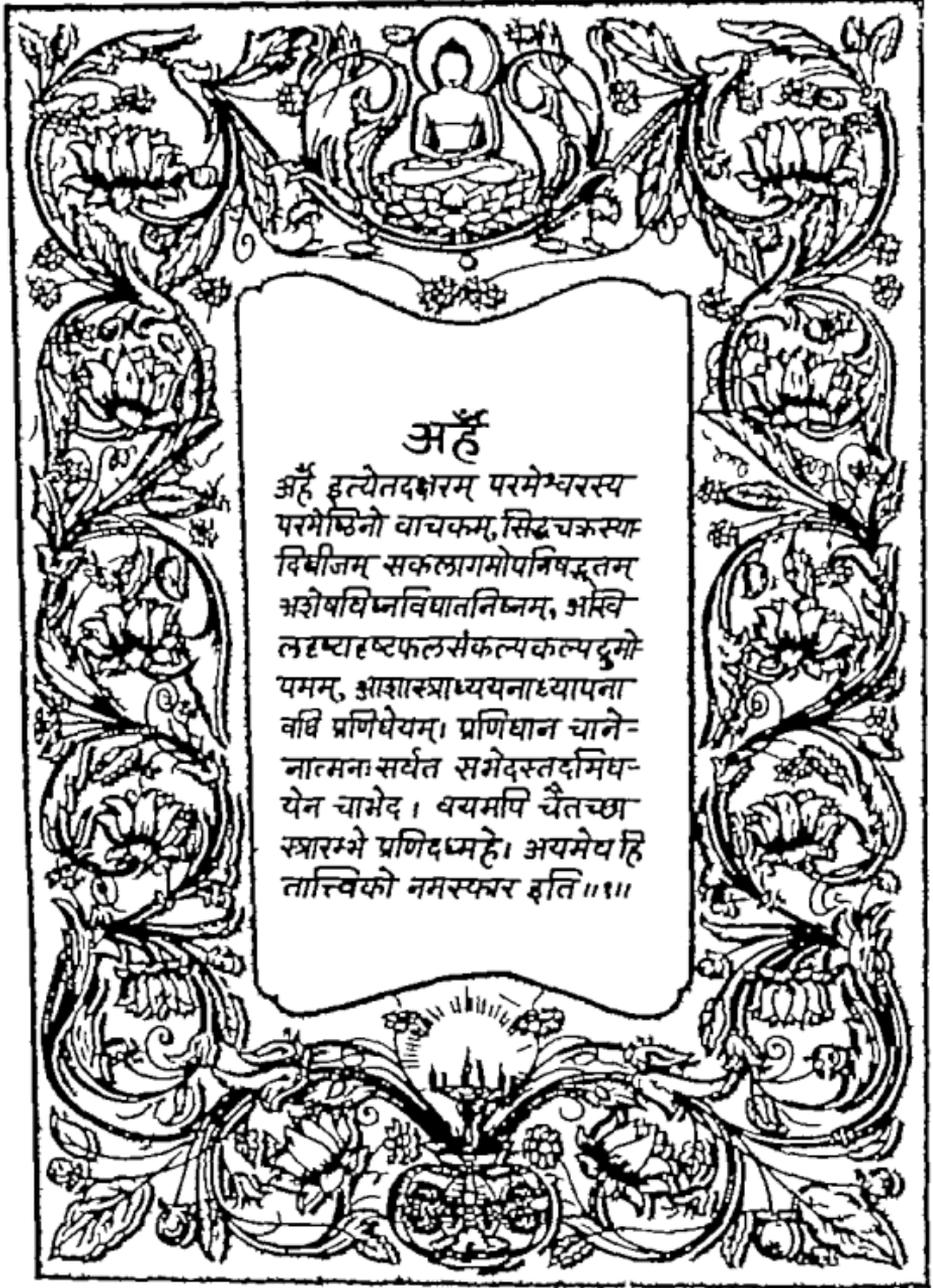
वा 'अर्द्धे' रूप सर्वत्र परमश्या (स्यद्वात्तरीखीए) मूर्त्त-अमूर्त्त, कलाधित-कलासहित, स्म-
 ल्पुक्त, व्यक्त-अव्यक्त, निर्गुण-सगुण, सर्वव्यापी-देवव्यापी अस्य-क्षयपुक्त् अने वनित्य-निरप
 15 छे ॥ २२-२३ ॥

परिचय

श्रीचर्मदास गणिए रवेला चर्मपदेशमशला नाम्ना ५४१ प्राकृतगाथाजोना प्राचीन प्रकरण-
 प्रथम उयर अनेक वैनाथापौर व्याख्याजो अने विवरणो रच्यो छे, से पैकी श्री जयसिंहसुरिनुं 'चर्मपदेश-
 मशला-विवरण' सिधी वैन प्रकमाला, मुंबईपी रि. सं. २० ५ मं प्रगट कयेक छे । आ प्रथना
 20 दृष्ट १७८ १७९ मंभी अर्द्धे अक्षरतत्त्व ' मी संकल मताना २३ अगुण् पञ्चोवाखी रचना अनुवाद
 साथे अही प्रगट करी छे ।

श्री जयसिंहसुरिए पोतानी इतिना अति ३१ प्राकृत गाथाजोमं प्रकलि जायेकी छे, तेमं
 २८-२९ नी गाथां आ प्रथनी रचना मि सं ११५ मं कयातुं बनारसु छे । एठले आ स्तव पत्र ए
 सम्पनु छे ए विविचर छे ।

25 वा स्तोत्रमं 'अर्द्धे' मुं सुवर वर्णन छे । एमं अ, ए, इ अने विदुनी विशेषताजो सुंदर ठीठे
 दर्यावचम आनी छे अने ए अक्षरपेनी म्यापजलासुं पण सुंदर निरूपण छे । इतर दरनिमं रवेकी नम
 विदु कयस, ह्यम वगेरेनी साधना आ 'अर्द्धे' मंभी मीकखी छे, एम आ स्तोत्र कजे छे । अंतमं 'अर्द्धे'
 ने मूर्त्तमूर्त्ति विशेषणोवी वर्णवचमं जायेक छे । स्तोत्रपी रचना कश्यपी छडिए पण मनोहर छे ।

अहं

अहं इत्येतदक्षरम् परमेश्वरस्य
परमेशिनो वाचकम्, सिद्धचक्रस्या-
दिधीजम् सकलागमोपनिषद्गतम्
अशेषयिष्णुविघातनिष्णम्, अस्मि-
लदृष्ट्यादृष्टफलसंकल्पकल्पदुर्मो-
यमम्, आशास्त्राध्ययनाध्यापना-
वधिं प्रणिधेयम्। प्रणिधानं चाने-
नात्मनाः सर्वतः समेदस्तदमिध-
येन चाभेदः। वयमपि चैतच्छा-
स्त्रारम्भे प्रणिदध्महे। अयमेव हि
तात्त्विको नमस्स्वर इति ॥१॥

शुद्धमहार्णवन्यासः—

अहं श्यादिनात्पयस्त्रेफनात् साध्याह्नान्वाद्याध्यायिपन्मगप्रणिधानलक्षणक्रियावर्तन उक्तत्वात्
 “नाम प्रथमैक-दि-बही” [२-२ ३१] श्युपपत्त्या प्रथमाया ‘अहं’ इत्येतत्प्रत्ये सूत्रबन्धुम् ।

तदर्थं व्याचष्टे—ध्यास्या च स्वरूपाऽभिवेष-तापर्षमेवात् प्रेभा । ता च ‘अहं’ श्यादिना दर्शयति

5 —तत्र ‘अक्षरम्’ इति स्वरूपम् । ‘परमेष्ठिनो वाचकम्’ इत्यभिवेषम् । सिद्धच्छक्त्य’ इत्यादिना तापर्षम् ।

(स्वरूपम् अहं इत्येतदक्षरम्)।

अक्षरमिति—अक्षरं बीजम् । तत्रेव—आदिबीजमिति ।

कस्य तदादिबीजम् ।

सिद्धच्छक्तरूपस्य तत्प्रत्ययः; सबीज-निर्बीजमेवेन तत्प्रत्यय इति ध्यात् ।

10 अनुपाद

‘अहं’ एतद्धं—एतद्धं च एवमेव एव होय तो तेनो कोई अर्थ संगत बनो नहीं । ए एतद्धं पून
 वाक्य बन्तुं नहीं एतद्धं कोई पण क्रियानो अध्याहार करणो बतत्प्रत्यय छे, तेपी अहं ए वाक्यनो एक
 मग्न बयो । जे क्रियानो अध्याहार करबानो छे ते बीजो मग्न बयो । जहीं प्रत्ययं प्रणिधानक्रियानो
 अध्याहार करबानो छे, तेपी अहं’ ए प्रणिधानक्रियानुं कर्म छे । क्रियापरवतो प्रयोग कर्मणि-प्रत्यय
 15 स्वरूपनि कर्मो छे, एतद्धं कर्म उक्त वाक्य छे ने तेपी तेने “नाम प्रथमैक-दि-बही” [२-२ ३१] ए सूत्रबी
 प्रथमा विमलिक प्राप्त वाक्य छे; ए प्रथमा विमलिकनो अहं सूत्रपरबाने बराबरे सुम्-लोप करबाने बतल्यो छे ।

व्याख्याना त्रण प्रचष्टे छे —(१) स्वरूप (२) अभिवेष बने (३) तापर्ष । तैम् ‘अक्षर’ पी
 स्वरूप परमेष्ठिनो वाचक’ पी अभिवेष बने सिद्धच्छक्तुं आदिबीज’ बयोरेपी तापर्ष बने छे ।
 (आ प्रत्ययो विस्तारपी समबाने छे ।)

20 (१ स्वरूप)

अक्षर एतद्धं बीज । अक्षरानो अर्थ बीज वाक्य छे, ए च वाक्य आदिबीजम् ए पदपी जगती छे ।
 प्रथम—ए कोन आदिबीज छे ?

उत्तर—सिद्धच्छक्तरूपी तत्प्रत्यय ए आदिबीज छे; तत्प्रत्यया सबीज बने निर्बीज एवा के प्रत्ययो
 छे । (तैम् सिद्धच्छक्तरूपी जे सबीज तत्प्र छे तेनुं वा आदिबीज छे ।)

25 1 व्याससारासमुद्धारः इत्यन्वयान्मनुष्यवारी उक्तप्रत्ययोपरी विविधोऽर्थनिर्देश स एवोद्घोष्यते ।

अहं इति सूत्रमिच्छे—अहं [उवा २.] इत्या । इत्येव एतद्धं वाक्य तदनुनासिकत्वम् । अहं इति
 मन्त्रोऽन्वयि निष्ठाः । ननु अहं इत्यन्वयं लच्छो वाच्ये च न इहम्, अहं बतन्मन्त्रम् ? तत्प्रत्ययम्—
 इत्यन्वय इति संज्ञकम्, विपदानां च शिष्यते ।
 प्रत्ययत्वान्वाच्ये, निष्ठावन्ते क्वे क्वे ॥

30 अनुपादः—मन्त्रकारतदनुपादमां अन्वयान्मन्त्रकृतमां च तं च ध्याना विधिश्च वाक्ये निर्देश छे
 (आ बने पदमीरी दिपशीबोना भाषेक सवत्प्रत्ययं मन्त्रकारतदनुपाद गो छे) ।

पूजने होय ते अहं बनेवाक्य । इत्येव एतद्धं वाक्ये अहं वाक्ये अनुनासिक बतल्यो अहं बने छे ।
 अहं अहं एवो म वाक्ये निपात पत्र छे । अहं ए प्रथम वाक्य छे के लच्छोवन्त के वाचिकवना अहं
 वाक्य वाक्युं गयी तो बने ते क्वे वीते वाक्य छे । तेनी सूत्रको ए छे के—

35 “निष्ठा (अन्वय) वाक्ये च छे एपी उक्त निष्ठा नहीं । प्रत्ययन प्राप्त कदा कदा के लच्छो निपातित करव छे ।”

पद् धर्मसारोत्तरम्—

“अक्षरमनक्षरं वै द्विविधं तत्त्वमित्यते ।

अक्षरं बीजमित्याहुर्निर्वाचं चाप्यनक्षरम् ॥”

पदा न क्षरति—न चलति स्वस्वम् एतत्स्वरूपं तत्त्वं ज्ञेयं ब्रह्मेति यावत्, वर्णं वा ।

द्विविधो हि मन्त्रः, कृटरूपोऽकृटरूपश्च । संयुक्तः कृट इति व्यवक्षिप्यते, इतरोऽकृट इति ।

अत एव आत्मन् ‘वर्णाभ्यमात् कर्त्तः [७-२-१५६] इति कर्त्तं कुन्तेत इत्याह, ‘क्षकार’ इति, ‘र्त्तकार’ इति, ‘ह्रस्वर्त्तकार’ इति, ‘अक्षरः’ इतिवत् । कृटेष्वेकस्मिन्क्षरस्य मन्त्रत्वात् सोपस्य तु परिकरत्वात् ।

‘धर्मसारोत्तर’ मं ब्रह्मं छे के—

“अक्षरं अने अनक्षरं एव वे प्रकारानु तत्त्व छे, तेमं छे बीजं छे ते अक्षरतत्त्व ब्रह्मेवायं छे अने जे 1 बीजस्थित छे ते अनक्षरतत्त्व ब्रह्मेवायं छे ।” (आ अक्षरतत्त्वतो एकं अर्प्यं कथ्यते । इत्थं बीजो अर्प्य—)

पोताना एतत्स्वरूपी जे चलित न बाप ते अक्षर । एतले अक्षर शब्दधी तत्त्वभ्येय रूप ब्रह्म भेत्तुं, अथवा वर्णाभ्यं अक्षर भेत्तुं ।

प्रश्न—(‘अ आ’ गगरे जे एक ज वर्ण होय तेने तो वर्ण के अक्षर ब्रह्मी शक्तिय पण अहीं तो अर्है’ मं घना अक्षरो मेगा बयेला छे एतले एने वर्ण के अक्षर ही रीते ब्रह्मी शक्तिय ‘अक्षराणि’ 1 एम ब्रह्मेतुं जोर्हैय, पण अहीं तो अक्षरं’ ब्रह्मेतुं छे ।)

उत्तर—मन्त्रो वे प्रकारना छे (१) कृट अने (२) अकृट । संयुक्त होय तेने ‘कृट’ ब्रह्मे छे अने संयुक्त न होय तेने ‘अकृट’ ब्रह्मेवायं आवै छे । (कृट मंत्रमं अक्षरो जो के घना होय छे तो पण तेमं मन्त्र तो एक ज अक्षर होय छे, बाकीना अक्षरो ते मंत्रना परिकर—परिभाररूप होय छे ।)

कृट मंत्रमं घना अक्षरो होना छतां एक ज अक्षर मंत्रस्वरूप होवापी ‘वर्णाभ्यमात् कर्त्तः 2 [७-२-१५६] ए सूत्रपी अक्षरं र्त्तकार, ह्रस्वर्त्तकार गगरे शब्दोने ह्रदो सिद्ध करे छे; कर्त्त के वा सूत्रनो अर्है एषो छे के जे एतेक वर्ण होय तेमा पठि (तथा अन्यय पठि) ‘कर्त्त’ प्रत्यय लगाबवो, जेम के—अक्षर, इक्षर, उक्षर । पण अहीं तो कृट मंत्रमं घना अक्षरो छे एतले ही रीते कर्त्त’ प्रथम लगावाय । छतां ह्रद पुरुषो अक्षरं (ह्रन्+अ), ह्रस्वर्त्तकार गगरे शब्दोने ‘कर्त्त’ प्र-पय लगावे छे, तेनुं कारण ए छे के, वा कृट मंत्रमं घना अक्षरो देखता होवा छतां पण बसुन् एमं एक ज अक्षर मंत्रस्वरूप 2 होय छे बाकीना अक्षरो तो तेना परिभारमूल छे मटे आषा कृट मंत्रोने पण एकक्षरी मंत्र ज मानिने ह्रद पुरुषो कर्त्त’ प्रत्यय लगावे छे । ते ज न्याये अहीं ‘अर्है’ शब्द अनेकक्षरी देखानो होवा छतां एमं मन्त्रक्षर तो एक ज (‘ह्र’) होवाले बीजे अने ‘अक्षराणि’ एषो बहुवचननो प्रयोग न करतां अक्षरं’ एषो एकवचननो प्रयोग बजौ छे ।

प्रश्न—(कृट मंत्रोमं अनेक अक्षरो होवा छतां मंत्र तो एक अक्षर जेठो ज जो होय छे तो 3 बाकीना अक्षरोनी भी चकर छे ?)

स्परिकरो हि कर्णो मन्त्रो भवति, केवलस्त्वार्थवित्यामिहात् । तस्य च ब्रह्माभ्यास्तत्पदेन वैविध्यम् ।
 मन्त्रस्य-मुद्रायेर्ब्रह्मात्मात्, मातृ-विन्दु-कलादेरास्तत्पदात्, तेषामेतेर्दीपकत्वात्, तथाभूतानामेव
 वित्याजनकत्वात् । मन्त्रस्य-मुद्रादीनां केवलमस्मात्प्रियं फलजनकत्वात् । निश्चेयतः स्मुरितानां ग... वाचकम् ।'

(अभिधेयम्—परमेश्वरस्य परमेष्ठिनो वाचकम् ।)

“देवतानां गुणार्ण च नाम गोपयन् विना ।

उच्यतेनैव आभ्याया कथञ्चिदात्मनस्तथा ॥”

इति वाचनत् निरूपयन् देवतानाम्भेदारणस्य प्रतिवेवात्, प्रतिविज्ञाचरणे च प्राप्तविद्योपदेशात्,
 सोपपददेवतानाम्भेदारणस्यैव प्रसङ्गात् । अन्यस्य च श्रीप्रथमेकपदस्य दृष्टत्वेन तथापिपरीक्षितप्रति
 पादकत्वात् वैशिष्ट्यप्रतिपादनात् तस्य परमेश्वरस्य इत्युपपदमुपपत्त्यति । परमं परैर्धर्मगुण्यदि यच्च

10 उच्यते—परिकर उचित् कर्म च मंत्रतुं कर्म कर्तुं शक्ये । एकस्मै कर्म ते कर्म कर्तुं शक्ये
 नवी । ते परिकर वे प्रकारे । (१) वाद्य बने (२) आभ्यन्तर । आ कर्म प्रकारता परिकर
 सहित वो मंत्र होय हो ज ते परिपूर्ण फलने आपे ।

मन्त्रस्य-मुद्रा कपोरे वाद्य परिकर । मातृ-विन्दु-कला कपोरे आभ्यन्तर परिकर । मन्त्रस्य-मुद्रा
 बने मातृविन्दुकलादि च तदीपक । तदीपक बोधा तेषो च कर्मक्रियाला जनक । मन्त्र-मुद्रा
 15 कपोरे एकत्र पण फल तो कपोरे । परंतु ते सामान्य प्रकारतुं फल होय । पण कपोरे कर्मा योग्ना
 त्पारे निश्चेय फल आपे ।

(२ अभिधेय)

अर्थां ते परमेश्वररूप परमेष्ठिनो वाचक । परमेष्ठी देवता । (सात्वतं कर्तुं । के—)

20 देवताबो बने गुणवोतुं नाम उपपत् विना कथापि बोधतुं न बोधैःपु बने बने वां सुधी पर्यातुं
 तेषु व पोततुं नाम पण उच्यतेतुं न बोधैःपु ।”

सात्वता ए वचनने अनुस्यारे देवततुं नाम उपपद विना उच्यतेन कर्तुं शक्यपी निमित्त ।
 निमित्त कर्म करवापी प्रामादित छनो एवो उपदेश । तेषी देवततुं नाम उपपदपूर्वक व बोधतुं योग्य ।
 श्रीवा जे श्री' कपोरे साधारण शब्दो उपपद तर्किके अगार तो निश्चेयन तर्किके वापरवा ए दृष्टत्वेतुं दाखवे
 । मन्त्रे निश्चिद्य गुणो प्रतिपादन करे तेषु निश्चेयण परमेश्वर' पर । बने ते पदनो बर्द्ध निश्चेयण तर्किके
 25 उपयोगे सुयोग्य रीते कपो । सर्वोत्तम ऐश्वर्य जे अगिम्प जग्नि सिद्धिरूप । बने जे परम योग जन

१ अर्थां मूळ संकल्पानां वाचकैः केवलं महत्त्वं वाच्यं अनुपपन्नम् ।
 २ परमेष्ठिनः पञ्च, उच्यतेः शेषोऽत्र अन्वयः परमेश्वरस्यै । चतुर्विधप्रतिपादकत्वमप्यर्थवत्त्वं
 विनियोज्यम् । ननु परमेश्वर इति सामान्यं च तदपि अर्थ इति मन्त्रात् अर्थ एव बोधते इति परमेश्वरस्यै ।
 तस्य—“देवतानां गुणार्ण च” इति (इत्यदि) ।

30 अनुवाद—परमेष्ठिनो वाचक । तदी कर्मिन्ना चाले अर्थ्य करवा कर्मकर एतुं परमेष्ठिनं विरोध
 क्वायवर्णां कर्तुं ।—अर्थां बोधीषु अर्थिककर्म करण ऐश्वर्यी घोमता एवा भीमिनेकर (अर्थिक) एते अर्थ
 उचित । त्वारे ए प्रथम वाचक के, परमेष्ठी ए साधारण पर के छटा अर्थां करेवापी अर्थां च उच्यते ए त्वारे
 परमेश्वर एतुं विरोध कर्तुं अर्थ्य । एता उच्यते करे के के— देवता बने गुणतुं योग्ना कर्तुं विना
 कथापि बोधतुं न बोधैःपु, तेषु व कर्तुं न बने पोततुं नाम पण कर्मा सुधी उच्यतेतुं न बोधैःपु ।

सम्यक्सिद्धस्य चक्रविशेषस्य निरूपणमिषानम् ।

यथा सिद्धयन्ति निश्चितानि भवन्ति, लोकस्यापिसमये (१) कलाव्यतिरिक्तमेव तत्त्वं ध्यायन्तोऽ-
स्मादिति 'बहुलम्' [५-१-२] इति के, उक्तो विशेषणसमासे सिद्धचक्रम् ।

एतच्च तत्र तत्र स्थितिकारपरमाक्षरं ध्यानम् योगसिद्धिप्रदा यस्मिन् (योगसिद्धिप्रदावस्तु) सिद्धि-
5 शिष्युभ्यते (१) इति सूत्रपाठं सिद्धावमस्य भक्तयेति ।

तत्त्वेदम्, अक्षरं प्रथमं बीजम् । बीजसाधन्यम् बीजम् । पञ्चदश-बीजं प्रत्यक्ष-प्ररोह-पञ्चदश
प्रसूते, तत्प्रेरणापि पुण्यादिप्ररोहं मुक्ति-मुक्तिपञ्चदश-पञ्चदश बीजमुच्यते ।

संज्ञितं पञ्चान्यन्यान्यपि द्वैतकारणानि बीजानि तदपेक्षयाऽप्यत्र प्राच्यम्, प्रथमं साधुतामिति च ।
प्रथममक्षणीमूर्तं व्यापकमिदं । व्यापकत्वं चास्य सर्वबीजममलात् ।

10 इत्येव हि बीजम्—'अधोरेफ-जा-ई-ऊ-औ-अ-अ' एतैरुक्तं बीजं भवतीति व्यापकत्वं ज्ञेयम् ।
यदि वा, परस्मयसिद्धान्तं त्रैलोक्यविजया-वप्यर्गसंस्थाविद्यात्वं प्रत्यक्षिणदीनां चक्रागामि-
दमेव इत्यत्रोक्तं प्रथमं बीजम् ।

अथवा, अक्षरादि-अक्षरान्तानां पञ्चदश सिद्धत्वेन प्रसिद्धानां यच्च समुदायस्तस्य प्रथमं
भिदमेव बीजम् ।

15 (१) सिद्धचक्रं ते सिद्धत्वात् प्रसिद्ध एवा चक्रविशेषं च नाम के ।

(२) अथवा तो ए व तत्र (अक्षर) तुं लोकस्यापिसमये (१) कलाव्यतिरिक्तं ध्यानं करतत्त
मूलमजो एपी सिद्धं नाम के मात् सिद्धं कर्त्तुं, पक्षी विशेषण सम्यसपी सिद्धचक्र इत्यं वन्यो के ।

(३) अथवा ए चक्रं प्रोक्ता परमाक्षरेणा ध्यानपी योगी तद्विजो प्राप्तं यत् 'सिद्धिं कर्त्तुं' एव
कहेवाप के, तेपी ए चक्रं सिद्धयत्तुं एव व के ।

20 ते सिद्धचक्रं आ अक्षरं प्रथमं बीजं के । बीजगी सत्ये साधन्यं होतपी ए बीजं कहेवाप
के । येम बीजमपी फणो, अक्षरं अने फल शिपये के तेम आ अक्षरं बीजमपी पण पुण्यानुभं-
पुण्य मुक्ति अने मुक्ति उत्पन्न वाप के, तेपी ते पण 'बीजं' कहेवाप के ।

अक्षरीबीजं कहेवात्तुं तात्पर्यं ए के के, हीं हीं हीं हीं इ ए प्रथमे बीजां पण पांच बीजो के
तेनी जपेसाए हीं बीजं प्रथमं के मते तेने आक्षरीबीजं कहे के । तेनके बहुक्त व्यक्ति सत्युक्तं प्रथमं के,

25 ते रीते आ अक्षरं पण वध्य बीजोम प्रथमं के । अक्षरी प्रथमं एतके अक्षणीमूर्तं (अमेसर) अथवा व्यापक
पम वच करतो । अक्षरं ए बीजने व्यापक एतका मते कर्त्तुं के के, ते सर्वं बीजमप्य के ।

तात्पर्यं आ प्रथमे के—'नीचे रेक तथा जा-ई-ऊ-औ-अ-अ बी मुक्त (वर्ग) होय ते
बीजं पाप्य के; तेनके—इ+ए+आ+ए=हीं, इ+ए+ई+ए=हीं, इ+ए+ऊ+ए=हीं, इ+ए+
औ+ए=हीं, इ+ए+अ+ए=हीं अने इ+ए+अ=ह । ए उते वा बीजं (हीं) व्यापक के ।

30 अथवा तो तेनेतर शास्त्रोम प्रसिद्ध त्रैलोक्यविजया वप्यर्गसंस्थाविद्यात्वं प्रत्यक्षिण
नोरे चक्रोम पण वा व 'इ'कत्त (सपरिकर) मुक्तय बीजं होय के ।

अथवा तो अक्षरपी अक्षरं सुधीना पणस वर्यो सिद्धाक्षरकये प्रसिद्ध के (एतके के सिद्धचक्रं
कहेवाप के) तेजेते व चक्रं (समुदाय, वर्णमाला) ते सिद्धचक्रं तेतुं वा 'इकत्त' व मुक्तय बीजं के ।

(तात्पर्यम्—सकलागमोपनिषद्भूतम् ।)

पुनर्विशेषणद्वारेण तस्यैव प्राधान्यमाह—सकलागमोपनिषद्भूतम्—सकलस्य ब्रह्मशास्त्रस्य गणितिकरूपस्यैवैकमुपि फलप्रदस्यागमस्योपनिषद्भूतम् इत्यमृतं, पञ्चानां परमेष्ठिनां यानि 'अ-सि-आ-उ-सा' लक्षणानि पञ्चबीजानि, यानि च अखिन्तादिबोधाच्छास्त्राणि तन्मेषु ब्रह्मशास्त्रस्योपनिषदिति । यदाह पञ्चपरमेष्ठिस्तुती—

सोमसपरमस्वरबीषर्षिबुगम्नो जगुचमो जोभो ।
सुमवारसंगावाहिरमहस्य-ऽपुष्यस्य-परमस्ये ॥”

यदि वा, सकला ये आगमाः पूर्व-पश्चिमप्रायरूपास्तेष्वपि परमेश्वरपरमेष्ठिवाचक 'अर्ह' इति तत्त्वं उपनिषद्रूपेण प्रणिधीयत इति, सकलानां स्वसम्य-परसम्यरूपाणां आगमानामुपनिषद्भूतं मन्वतीति ।

(३ च तात्पर्य)

कथं बीजा विशेषणद्वारा ते बीजानि च मुख्यपथं बतावे छे । आ 'अर्ह' सकल आगमोना उपनिषद्भूत छे—एते के इहलौकिक—पारलौकिक सर्व फलो वापनर गणितिकरूप सम्य ब्रह्मशांग आगमन्तु आ 'अर्ह' रहस्य छे । पांच परमेष्ठिओना 'अ-सि-आ-उ-सा' रूप पांच बीजो अने अने अने अर्षित वाणि सोछ अछो (अर्षित-सिद्ध भापरिय-उपग्राह्य-साह) पण ब्रह्मशांग-आगमन्तु रहस्य छे । 'परमेष्ठिस्तुति' मं कहुं छे के—

“सोछ परमेश्वररूप बीजो अने विदुओ जेना गर्म्यां छे ते (प्रेमशूरोनो) योग अगतमां उचम छे अने ब्रह्मशांगरूप (अंगप्रसिद्ध) धुननो तथा (उत्तराध्ययनादि) अंगवाद्यभूतनो म्हात्स्य, अर्षिसि अने परमार्थ छे ।”

अथवा प्राचीन आश्रय अने ते पछीना आश्रयरूप सर्व आगमोमं पण परमेश्वरपरमेष्ठिना वाचक 'अर्ह' तत्त्वनुं उपनिषद्रूपे प्रणिघाल कराय छे, तात्पर्य ए छे के ते (अर्ह) स्वपरसम्यरूप सर्व आगमोनुं रहस्य छे ।

१ सर्वपरमेश्वररूपद्वारा उच्यते तत्र सम्यकज्ञानमुत्पादी नमस्ततो वाच्यः । अने पाठ्ये अति तथा । तथाहि—

“अकारोन्मेषतो निय् रैके मय्य अन्वसिपय ।
इत्यरेण हरः श्रेष्ठस्तन्तो परमं पदम् ॥”

इति श्लोकेन अर्ह शब्दस्य निय्प्रत्ययस्यैव वाच्यतायां निश्चित्येन श्रेष्ठिप्रमाणेन अर्ह इति पद्युपनिषद् मुनिप्रमाणेनैव मण्डि । तदा इति सुप्रबोधनस्य सम्य—तस्य अर्ह शब्दस्यैव उपरिचये मये परमं पदं 25 सिद्धिनिश्चयार्थं उपनिषदादिसुप्रबोधनस्यैव वाच्यस्यै परमं परमिस्तुच्यम् ।

अनुवादः—अनुप्रबोधनस्यैव वाच्यतायां सर्व सम्यकज्ञानो मादे होय छे तेथी सर्व अर्होने माय एते नमस्कार करेथे योर्ए । एते प्रम वाप तो एते अवा आश्रय करे छे के—आ अर्ह शब्द पण ए च प्रकारो छे । अन्य वाच्योमां कहुं छे के—

अकारो निय् करेवाय छे ऐयमां तथा ऐय छे, इत्यरेण निय् अन्वस्य छे अने पद्ये—अनुत्तर 30 ए परम पदो वाच्य छे ।”

आ श्लोकेन अर्ह शब्द निय् शरीरे मये वेदताओमां वाच्य होवापी लौकिक आगमोमं पण अ अर्ह पर परमस्य छे एम अन्वु छे । आ श्लोकां तरते” एवुं के योर्षु पाए छे तेनो अने ए छे के—अर्ह शब्दो अति उन्नत शिरोमणमां सिद्धिनिश्चय परमपर छे अनुप्रबोधनस्य अथ एन सिद्धिनिश्चयानां अन्वकारवाची होवापी ते परमपर छे, अथ कहुं छे ।

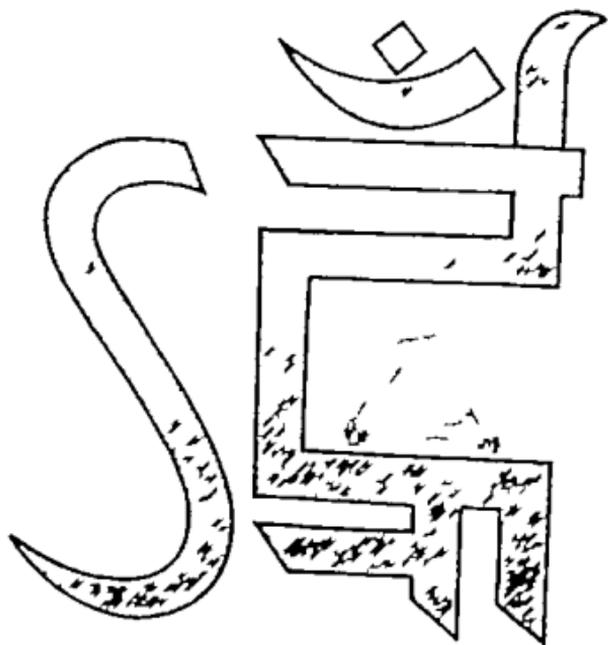
5

10

15

20

35

सिद्धिप्राप्तिकर्तव्ये महेश्वरा

फलमर्षिणां सेवाप्रवृत्त्यामृतं योग-क्षेत्राद्विज्ञानमत्पोषकसंयुक्तं लम्पपरिपाकानन्तरं, अलम्प-
कामस्याभिहितत्वात् क्षेत्रोपदेशमूर्त्तिकं योगमुपदर्शयति—

(क्षेमम्—भक्षेपविभविभालमिधम् ।)

[कोटोपाः—] इत्यादि वे विद्यां सतिश्याम्याभालाहेतवस्तोषां विक्षेपेण इत्यर्थं समुद्रकर्म करणम्,
5 तथाऽती मित्रम् विद्वान् यस्मै न पुनः प्रादुर्भवति; 'वि' शब्देन भालमिक्षेपयत्वात्पर्यालम्, 'अक्षेप' शब्देन
तत्क्षेपयोगाद् वेति, तत्र [मिधम्] परब्रह्मम् ।

यथा मद्रजलपौलस्त्यस्यै मन्पातस्यार्द्रगणितत्परमिमांशो गजः समुद्रकृतानुक्रमे
समये भवति, एवमप्यपि परमात्परब्रह्मज्ञो ध्यानावेशमिवाङ्गीकृतो विज्ञोन्मुञ्चे प्रमथिष्युर्मति ।

(योगा—मलिच्छायाऽहृष्टफलसंक्रमणमुभोमपम् ।)

- 10 अक्षिलानि सूर्जानि यानि द्यानि च चन्द्रकिरणानीं वाऽऽद्यानि रश्मीपर्वारूपानि फलमि,
तेषां संश्लेषे—संश्लेषे कल्पवृक्षेणोपमीयते यत् तत् तथा । मन्पातसंश्लेषाऽप्यमुपमनीपमीयमानां लोकं
तस्य कल्पितफलव्याकृतेन प्रसिद्धत्वात्, अल्प तु संश्लेषात्किञ्चलमदप्रसिद्धत्वात् ।

पृथ्वा अर्द्धिजोमी सेना अने प्रवृत्तिषुं करणमृत एषी आ 'अर्द्ध' नी योगक्षेत्रमसाक्षिता
वतावत्, लम्पना परिपालनरूप क्षेत्रे विना अलम्पना लामरूप योग निरर्थक होलायी प्रथम क्षेत्रेने वतावतीं
15 पृथी योगने वतावे छे —

(४ क्षेत्रे)

सुम श्रियाम् म्याभाल करणार्थं सूर्जं विज्ञेत् समुद्र उच्छेदक करणाने मृदे ते (अर्द्धबीज) समर्ष
छे । आ (अर्द्ध बीज) विज्ञेत् एषी रीते गात्र करे छे के जेषी ते पुनः लपम र्द्धं सचर्य नयी ।
आवा अर्षेनी प्राप्ति वत्त स्यन्ती पूर्वे वि उपसर्गा जोडवापी वाय छे, अथवा 'अक्षेप' शब्द ते
20 (विद्य)नुं श्रियेयव होरायी पण एषो अर्ष करी शक्य छे ।

जेम जेनु मरना जलपी गंडस्वळ बीजार्द्धं र्द्धं छे एषो मरुत्तत हापी मरना अनेछपी परब्रह्म
वत्त एष के परना विमगना मेन्ने गणवर्षी विना कृशोने मृच्छपी उच्छेदी नासे छे तेम ध्यानामा
प्रमावपी भिवा कटापेल आ—परमात्पर ब्रह्मज्ञं विज्ञेत् समुद्र उच्छेदक करणाम् समर्ष वने छे (एतमे ते
क्षेत्रं छे) ।

23

(५ योग)

वद्ये, जे इय पृथ्वी—चन्द्रकिरणयुं वगरे, अने अष्ट पृथ्वी—स्वर्ग अने गेष्ट ते प्राज्ञ करवचाम्
आ (अर्द्ध) ब्रह्मवृक्ष समुद्र छे (एतमे ते योजव छे) । मन्पातसंश्लेष आ उपमानउपमेय भाव छे करण के
जगतम ब्रह्मवृक्ष इच्छिज (इच्छा करी होय तेनुं ज) पृथ्वी आवे छे प वत्त प्रसिद्ध छे—आरे आ
(अर्द्ध मरुत्त) तो संश्लेष करण पण वगरे पृथ्वी आवे छे ।

यद्वा, इष्टत् क्रियाविशेषाद् यत् फलम्—“त्रियैव फलत्वा पुंसाम्।” इत्युक्त (कि.) तस्यैव दशमत्वे (नाम्), न हि क्रियाविरहिता एवमेतेषासीनां फलानि समभ्युवते, यथाऽऽद्यत्वं पुण्यविशेषाद्, अखिलं फलं, तस्य संज्ञक्यः, शेषं पूषणत्वं ।

विशेष हि फलम्—विश्विन् क्रियाञ्च मनुष्यादीनां व्यापारविशेषात् इपि पशुपाल्य-राप्तादि, विश्विद्वि पुण्यादेव व्यापारामात्रशास्त्रिणां कर्त्वादीनदेवानाम्, विश्विदुभयञ्च म्यन्तरादीनाम् । 5

यदि वा, इष्टानां प्रत्यक्षगोपलम्बानां मनुष्यादीनाम् अष्टानां चानुमानगम्यानाम्, अखिला ये फले संदर्भा कर्त्वा एकद्वैल्यैव स्मृतिता इप्युनास्तं [ते]षां कर्त्तो वा विधानं स एव प्रसरणशीलत्वेन दृग्-पादप स उप सानीयेन मीप्ये परिच्छिद्यतेऽनेनेति । एव हि तस्य परिच्छेदो भवति—यदेकद्वैल्यैव त्वर्गकर्त्तानां संपत्तनं भवति, तत् सम्य चे- बीजगिति महात्म्यविशेषस्यान्वेष्यो महात्म्येभ्योऽस्य मन्त्रराजस्त्वानन विशेषेण स्थाप्यते । 10

अथवा इष्ट एतत् क्रियाविशेष, तेषी उत्पन्न च्चु फल । “पुरुषोने क्रिया च फलत्वापक बने छे ।” —एवा कश्चनपी अने ते प्रमाणे अनुभव च्चो होत्रापी क्रियावहित एम ने एम (बिम क्वातु ह्क्षे तेम च्चो एम मानी निष्क्रिय पक्षी रहेनारा) उदासीन माणसो फलने सारी रीते केळवी शकता नपी अने अष्ट पट्ठे पुण्यविशेषपी (पुण्यानुबंधिपुण्यनी प्राप्ति कराराने) ए सर्व फळ्येना संज्ञक्यने पूषणम् कर्त्तवृक्ष समान छे ।

फल त्रण प्रकारां छे—(१) केटल्यंक क्रियापी उत्पन्न च्चर्त्ता, (२) केटल्यंक पुण्यपी अ उत्पन्न 15 च्चर्त्ता अने (३) केटल्यंक क्रिया अने पुण्यपी उत्पन्न च्चर्त्ता ।

(१) क्रियापी उत्पन्न च्चर्त्ता फल ते मनुष्य च्चोरेने होय छे । इपि, पशुपालन अने राज्य च्चोरे व्यापारविशेषोपी ते फल्ये म्छे छे । (२) पुण्यपी उत्पन्न च्चर्त्ता फल ते (पूर्वोक्त) व्यापारविशेष विना म्छे छे अने ते कर्त्वादीन (गव शिष्येय, पांच अनुत्तर विमानना) देवोने होय छे । (३) क्रिया अने पुण्यपी उत्पन्न च्चर्त्ता फल ते म्यंतर च्चोरे देवोने म्छे छे । 20

अथवा मनुष्य च्चोरेने जे प्रत्यक्ष अणाय ते ‘इष्ट’ अने जे अनुमानपी अणाय ते ‘अष्ट’ । एवा इष्ट अने अष्ट फलविषय (अर्थे सितायना अर्थ्य) सर्व च्चोरेने च्चो एषी साथे एकत्र समुचित कर्त्तव्यं अने तो पण तेचो जे अर्थ्य (विधान)पी केंद्रक न्यून (फल आपनारा) बने तेचो कर्त्तव्य (विधान) अर्थे’ नो छे । ते ‘कर्त्तव्य’ प्रसरणशील (स्मृति अर्थ्य च्चोरेने कर्त्तव्य च्चु विस्तृत फल आपनार) होत्रापी अर्थी ‘वृक्ष’ च्चोत्रायो छे । तेची अर्थे ने कर्त्तव्य ‘मी उपमा आपनार्त्त अने छे । ए रीते (उप 25 मापी) तेतु विशिष्ट ज्ञान पाय छे । तत्पर्य ए छे के जो इतर सर्व च्चोरेना स्मृति फलतुं एषी साथ संपत्तन च्चर्त्ता होय तो ते करवा म्छे वा अर्थे बीज समर्त्त छे । ए रीते “अखिल इष्टा...” इत्यादि विशेषण बने अर्थ्य महात्म्यो कर्त्ता ‘अर्थे तुं महात्म्य विशेष छे ए बतावाय छे ।

१ इष्टं राज्यदिति ।

अनुभावात्—इष्टं फल एतत्त्वे च्चोरे ।

२ अर्थे त्वर्ग्येति ।

अनुभावात्—अष्टं फल एतत्त्वे त्वर्ग्ये च्चोरे ।

स्वरूप-ऽव-तापर्यं स्वरूपमुक्त्वा प्रकृते योजयति—

(प्रणिधानम्—भाशास्त्राध्ययनाऽध्यापनाबधि प्रणिधेयम् ।)

'आह् अस्मिन्मयी; स च शास्त्रेण संवध्यते। अध्ययनाऽध्यापनाभ्यां संबन्धोऽवभिर्नियतः।
तेनात्मनः—शास्त्रमभियाप्य येऽध्ययनाऽध्यापने ते मर्त्याहीत्यय प्रणिधेयमित्यर्थः।

5 प्रणिधानं व्याचष्टे—

(प्रणिधानस्य द्वैविध्यम्—प्रणिधानं चानेनात्मनः सर्कतः समिदस्तदभिधेयेन चामेत् ।)

प्रणिधानं चेयादिना—अनुप्रासन्तरेण स्वरूपस्य व्याख्यासुप्रसक्त्यात् प्रणिधानं चेति
स्वरूपसन्निहितम्, पुनरर्थः 'च शब्दनिर्देशात्। अनेनेति अहं' इति बीजेन। प्रणिधानस्य च
संज्ञेनाऽनेदत्त्वेण द्वैविध्यात्।

10 स्वरूप, अर्थ (अभिधेय) अने तापर्य (एव प्रण प्रकृते) बडे स्वरूप जगतीने चाहु रिपमर्ष
तेना योजना करे छे।

(१ प्रणिधान)

शास्त्रं अध्ययन के अध्ययन शरू बाय त्वापी ते पूढं बाय त्वापुधी (आ मन्त्रराजन्तु) प्रणि-
धान करतुं जेह्ये।

15 ह्ये प्रणिधान विसे जगाले छे—

(प्रणिधानना वे प्रकृतौ)

प्रणिधान वे प्रकृते छे — १ आ मन्त्रराज साथे (योगाना) अहम्यो चारे तरुबी समेद अने
२ तेना अभिधेय प्रथम परमेष्ठी साथे अमेद।

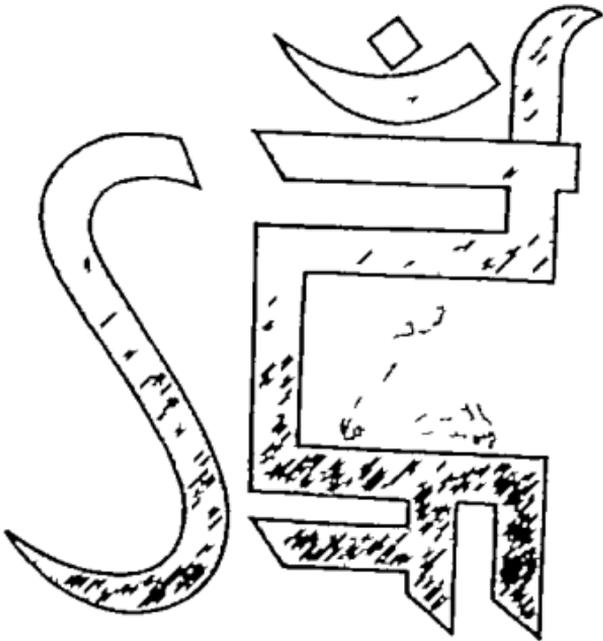
अनुप्रास निना स्वराय कही शरतुं नबी—तेयी 'प्रणिधानं च' बडे पुनरर्थक 'च' शब्दना
निर्देशवी स्वरूपको अनुप्रास कर्षो छे। अनेन=आ अहं बीजबडे (प्रणिधान करतु छे)। तेना वे
प्रकृते छे (१) समेद प्रणिधान अने (२) अमेद प्रणिधान।

१ प्रणिधानं च अनुप्रास—प्रात्यय विभक्त्यय कृत्वा, कर्तात्वं चति। कर्त्तव्य अहं शब्दबन्ध, विभक्त्य
शरीरकर्म्य कृत्वा प्रतिमाकर्म्य, कर्त्तव्यं बोधिसाम्बर्द्धना प्वात्प्रति। एवमेवे हे शास्त्रारम्भ समस्तः मोचरे हे।

अनुप्रासः—प्रणिधानं च प्रकृतौ छे—(१) कर्त्तव्य (२) विद्वत् (३) कृत्वा (४) कर्त्तव्य। अहं
२५ एवमेव एवमेव भी अहं कर्त्तव्यमनु प्वात् व कर्त्तव्य प्वात् । एतेनैव अहं कर्त्तव्यं प्वात् ते विद्वत् एवमेव
प्रतिमाकर्म्ये एतेन अहं कर्त्तव्यं प्वात् न कर्त्तव्य प्वात् अने कर्त्तव्य प्वात् बोधिसाम्बर्द्धना प्वात्
(वाच्यतः प्रकृतौ) अनापी प्रकृतौ वे प्वात् समरे छे पत्नीं च प्वात् नमस्त्वं मयी।

२ अनात्मना कर्त्ता एवमनु च परत्वात्।

अनुप्रासः—आ (अहं) नी कर्त्ता अहम्यो चारे कर्त्तव्यी कर्त्तव्य छे एव अहं कर्त्तव्यं अहं छे
३० न एवमनु च।

संविद्यविद्यामयसंख्ये बर्तुष्यता

जाते समेदरूपमाह—सर्वातः समेदः—संक्षिप्तः संबद्धो वाऽर्हकारेण सह ध्यायकस्य मेदः समेदः । आत्मन बीजमध्ये न्यतलं चिन्तयेद्, एव च ध्येय-ध्यायकयो संक्षेपरूप-सम्बन्धरूपध मेने भवति ।

न च मूढमन्त्रस्य सकलार्थक्रियाकारित्वेन मन्त्रराजत्वान्मूढल-वर्णविभेदेनाऽऽकर्षण-स्तम्भ-मोहवचनेऽप्यनकत्वात् गम्माऽऽगम्मादिरूपत्वेन समेदासंभवादनैकान्तिकवद्भ्रष्टगामातो वाच्यः, यतस्तत्र ५ साध्यत्वात्सोऽन्यत्रामीयात्मन इति निरोधनापिति ।

प्रथम समेद प्रणिधान जगते छे—‘अर्हकार’नी साथे ध्यातागो संक्षिप्त अथवा संबद्ध एवो मेद ते ‘समेद’ प्रणिधान छे । अही अर्ह बीजमं स्वात्मना न्यास बडे चिन्तन करवावी ध्येय अने ध्यातानो संक्षेपरूप अन सम्बन्धरूप ‘मेद’ पाय छे ।

मूढमंत्र (अर्ह) सकलार्थक्रियाकारित्वमा कारणे मन्त्रराज होवापी मूढल, वर्ण बगोरे प्रकारो बडे 10 आकर्षण, स्तम्भन, मोहन बगोरे अनेक प्रकारना धर्षणी जनक होवापी ते जे बसते गमन आगमन करे छे ते बसते समेद संभवतो नथी एटले समेद प्रणिधानतुं लक्षण अनेकस्तिक (स्वमिचारि) बवापी लक्षणतो अमल छे एम न बडेतुं । “कारण के स्तम्भनादि कारणे साधना आत्मनी साथे समेद अने अन्यत्र (ते कारणे न होय त्यारे) पेतला आत्मनी साथे समेद होय छे,” एवा अर्हमं पूर्वोक्त लक्षणमं ‘आत्मन’ पदनी पूर्वें ‘साध्यस्य’ अने ‘आत्मीय’ ए विशेषणो सेवानां छे । 15

१ धमेद एटले चारे बडु अर्ह धमेदपी आत्मने धीययेको बोधा; अर्थात् पेटाना आत्मनो अर्हनी मध्यमा न्यास करवो । अमेद एटले पेटाना आत्मनो अर्हवत्सने प्यान करतुं ।

इहे मम ए छे के बोर्हना बर्षाकरवतो प्रबोम करवो होय तो अर्ह अक्षरपी पेटाना आत्मने नही एन परपटाना आत्मने धीययेको बोधानो होय छे अथवा तो अर्ह अक्षरने धीय मागत छरक मोहमानो होय छे एटले ते बसत अर्ह अक्षर पेटाननी पासेपी बूटो पडीने र्वा धीयो मालव रहेतो होय त्वा पहोनि छे तेने बीटी 20 छे छे अने ए रीते तेना उपर बर्षाकरव-आकर्षण आहितो प्रयोग करव छे । आभा प्रथमे अर्ह नो परपटाना आत्मा साथे धमेद एटले संक्षेप रहेतो नथी कारणके ए बूटो पडीने अर छे अने पाछे आने छे । ए रीते अर्ह मन्त्रगमनबाबु मंत्र होवापी धमेद एटले पेटाना आत्मने धीयने रहेवापनयो नियम रहेतो नथी ।

ए रीते अनिकम पनापी समेद प्रणिधान तुं अन्य स्वमिचारि बने छे तेची ते अन्य असंगत छे एवो संक्षेपनो आचर छे । 25

आत्मनो म्बल केवी रीते करवो तेनो निरोध करतुं फिर छमे भायेक छे । तेमां कन्धेरा स्थने स्वात्मने स्वनेहकारे स्वात्मो । बी सिद्धचक्र बगोरे धीयोमां अर्ह मां बी क्षिप्र कण्ठमानो आनी ब रीते स्वात् करेको बोधानां भवने छे । ए धमेद प्रणिधान छे । बोध्यात्मना आत्मन म्बलमं अर्ह ना परस्वारी ध्यातनी मंत्रिवा कदाचित् अर्ह मां आत्मनो स्वनेहकारे स्वात् स्विय बर्षो छे । ए एन धमेद प्रणिधान छे ।

तथा [त्र्यभिधेयेऽन्त्यादि—] तस्य अर्है इत्युक्तस्य यन्त्रियेय परमेश्वर्युक्तं तेनह्मनोऽभेदे एतद्भिन्नम् । तत्रार्है—केवलज्ञानमारम्भा प्रकाशितसंज्ञापदार्थसारं, चतुर्विंशत्त्रिंशत्परिष्कारमवधारण्य विज्ञेयम् अष्टाश्लेषाभिर्भूमिनिर्दिष्टं ध्यानाभिन्ना निर्दिष्टकर्ममल्लक्षणं, ज्योतीरूपं, सर्वोपनिषत्सूत्रं, प्रथमपरमेश्वरमहत्त्वावधारणम्, आम्ना सङ्गाम्बुधृत स्वयं दत्तो मूर्त्ता देवं ध्यायेत् । इति यत् सर्वतो ध्याने ७ तद् 'अभेदप्रणिधानम्' इति ।

(विशिष्टप्रणिधानम्—वयमपि चैतन्यरूपस्मिन्ने प्रणिधामहे ।

तत्त्वम्—अधमेव हि तात्त्विको ममस्कार इति ॥ १ ॥)

अन्वैव विज्ञेयोऽहं इत्यस्यार्थान्यस्य तपान्निषत्सामर्थ्यस्य(ध्या)विकल्पस्यासम्भवात् तद्विषय-
त्वात्तद्विषयेऽप्येतदेव प्रणिधेयं वयमपीत्यभिना दक्षयति—

10 विशिष्टप्रणिधेय-प्रणिधानादिगुणप्रकारादिरहम्युक्तार्थाभावाद् गुणबहुलत्वेनह्मनोऽपि सदभिन्नतया बहुत्वाद् कथमिति बहुवचनेन निर्दिष्टम् ।

अर्है अस्मिन्ना अभिधेयं ते प्रथम परमेशी तेजोती सात्वे पोताना अस्मानो एतद्भिन्नं ते अभेद-
प्रणिधानं छे । जेम्के कनकमालरूपं सूर्यबद्धे संज्ञा पदार्थोना स्मृत्तने प्रकाशितं कर्तव्यं, जेम्कु विशिष्ट
माहुरण्य चोत्तीश अनिधायो बद्धे सारी रीते अस्ती शक्यं छे एवा, बाठ म्हाप्रतिज्ञायोती शिघ्राजोना
15 म्हाहलने विभूषितं कर्ता, ध्यानरूपं अस्मिन्ने कर्ममल्लरूपं उत्कलने मस्मसात् कर्तव्यं, ज्योतिस्वरूपं अने
सम्भ्रमुगना रहस्यभूत एवा प्रथम परमेशी श्री अरिहंतं भगवंतनो स्वकीयं अहमाती सात्वे अभेदं कर्तव्यं—
पोते देव कर्तव्ये तेऽबनु ध्यानं कर्तुं ए नियमं मुञ्चत सर्वं रीते ध्यानं कर्तुं ते 'अभेदप्रणिधानं'
कथेयम् छे ।

(७ तत्त्व)

20 प्रकृत्या कल्पितरूपत्वं श्री हेमचन्द्राचार्यं मयात्वं कथं छे के अभे एव प्रस्तुतं शास्त्रना
प्रारम्भं अर्है नु प्रणिधानं कर्तव्यं हीरु, कर्ण के ए व तात्त्विकं नमस्कारं छे ।

विज्ञेये दूर करणम् आ अर्है'नु सामर्थ्यं स्पष्टं छे देवानुं होवापी अने बीजा मंत्रोम्पं तेना
प्रकाशना साग्वयनी पूर्णता असंभक्तितं होवापी अर्है' ए व तात्त्विकं छे । तेपी अमरता माटं एव ए व
प्रणिधेयं छे, एव वयमपि 'अहं' दक्षयति छे ।

23 विशिष्ट प्रणिधेय-प्रणिधानादिम् गुणोना प्रकृत्यं होवापी अहम्यम् (गुणोना) उत्कर्षं आधात
वयं छे । तेपी आम्ना बहु गुणबद्धे कर्ताशी अने अहमाते (बहु) गुणोनी सात्वे अभेदं होवापी प्रस्तुतम्
वयं एव बहुवचनं कथं निर्दिष्टं कथ्यं छे ।

१ तदभिधेयेऽन्त्यादिनिर्दिष्टम् ।

अनुपाद्—तना अभिधेयं कथं ए वाप्यं निरव्यं ध्यानं कर्तव्यं छे ।

20 १ हेमचन्द्राचार्य-प्रणिधानं— अहमिहं अर्हैकारेण लक्षणे विहितं ध्यानं ध्यायेत् इति
शारयो निर्दिष्टः ।

अनुपाद्—हेमचन्द्राचार्य-प्रणिधानं— अहमिहं अर्हैकारेण लक्षणे विहितं ध्यानं ध्यायेत् इति
शारयो निर्दिष्टः ।

अक्षयबन्धास्त्यामात्रमुक्तम्, विशेषव्यान्धानस्वरूप सम्पदाद् गुरुमुखाद् वा पुरुषविशेषेण हेममिति ॥ १ १ १ ॥

आ तो व्याख्यानो एक वरामात्र बन्धो छे । व्यान्यानु विशेष स्वरूप आगम्पी, गुरुमुखपी जपना तन्त्र पुरुषविशेषपी (विशेषार्थिण) जाणी छेजुं जोईए ॥ १ १ १ ॥

परिषय

5

कलिकालतन्त्र मगवान् श्रीहेमचन्द्राचार्य रवेला 'भीमिन्द्रहेमचन्द्रशब्दानुशासन' नामक व्याकरण ध्रुवम् मंत्रालापरणरूपे प्रथम अर्ह' ए सूत्र छ ने तेना ऊपर 'तत्त्वप्रकाशिका' टीका अने ते टीका ऊपर 'शब्दमहावर्णन' नामे पोटे व रवेले न्यास छे, ते अने अर्ही अनुवाद-विबेचन साथे आपल छे । मूळ निचरण गपनं छे ।

आमे उपलम्ब साहित्यम् 'अर्ह' तत्त्व के बीचजगतो विशद प्रकाश जो जोईए जायो होय तो 10 ते आ सूत्र अने तेनी टीकाओ तेमज योगशास्त्र'ना आठमा प्रकाशना द्वारा सूचितकचन्द्रवर्ति श्रीहेमचन्द्राचार्य मगवते आयो छे । एमगे अर्ही 'अर्ह' नुं स्वरूप अभिषय, तापय, फल, प्रशिवानना संमैद अने अमेरूप के प्रकारे बगरे द्वारा बडे सुग्न विबेचन कसु छे । जनेतरोनी दक्षिण मंत्रविषयक तुलनात्मक हस्तिसूतो पण रत्न करी छे ।

'अर्ह' अर्ह' अने हू' तत्त्वनी उपासना जे पाटे रवेला 'योगशास्त्र'ना आठम्य प्रकाशम् 15 आपेही छे, तेनुं पण अर्ही सूचन कर्युं छे अने 'हू' कीबनी प्रधानता दर्शाती छे । साथे च आ टीकाओ द्वारा श्रीहेमचन्द्राचार्य व्यासनी उक्त्य प्रक्रियानी समज आपी छे एम करी शक्यय ।

अहं

भीमम् इमचन्द्राचार्यविरचितसंस्कृतद्रव्याभयमहाकाव्यस्य प्रथमसोक्तः
भीममयतिलकप्रविरचितध्याम्यासमेत

5 अहमित्यक्षरं ब्रह्म, वाचकं परमेशिनः ।
सिद्धचक्रस्य सर्वबीजं, सद्यतः प्रणिदम्भे ॥

ध्याक्या—अहमिति बर्णसमुदायं सद्यतः सर्वस्मिन् क्षेत्रे कृते च प्रविष्टम्भे । आत्मानं
ध्यायकं बीजमध्ये व्यस्तं हस्तेपेजाहंकारैर्व्यैः सर्वतो वैष्टितं चिन्तयामः । यथा अहंशान्वाभ्येन
मगकताऽहंता ध्येनेनामिधममममं ध्यायकं ध्यायाम इत्यर्थः । कीदृशम् ? मिर्मुक्तमक्यात् परमे
10 परे सिद्धिलक्षणे विद्यति । पत्यात् कित्” इत्यौष्वाधिके किरीति “भीमप्रानादपः” [२.३.३३]
इति पत्वे गणपाठसामर्थ्यात् सतम्या मद्युपि परमैष्टी तस्य परमेशिनो मगकतोऽहंते वाचकं
प्रतिपादकम् । अत एवाक्षरं ब्रह्म अमिधानाऽमिधेययोरेभेदोपचापत्तुचं वाचं परमज्ञानस्वरूप-
परमेशिवाचकमिधयै ।

यथा अक्षरमिति निधं विनोरचं ब्रह्मेति च । ततोऽक्षरं शाश्वतमैतदमिधेयस्य मगकता परम
15 परमात्मनेनाचिनम्भत्वात् ब्रह्म च परमज्ञानस्वरूपम् ।

अनुवाद

अहं ए अक्षर (बीज), ब्रह्म, परमेशिनुं वाचक अने भीमसिद्धकतुं भेद बीज छे । तेनुं अने
मगप्रकारे प्रणिनाल करीए छीए ।

ध्याक्या—अहं ए बर्णसमुदाय (अ+इ+ह्+अ+उ) तुं अने सर्व प्रकारे पृथगे के सर्व
20 क्षेत्रोचं अने सत कल्प्यं प्रणिनाल करीए छीए । अने ध्याकारूप स्वरूपने अहं बीजमं म्यस (सापिन)
अने ‘अहं कररूप ध्येयो बोडे संक्षेपवी सर्व वातुए वैष्टित चिन्तवीए छीए । जपना अहं’ शब्दपी वाच्य
एवा भी अरिहंत मगकतरूप ध्येयपी अमिध एवा आमरूप ध्यालानुं अने ध्यान करीए छीए । (अहं वाच्य
ते ज अरिहंत छे, अरिहंत ते ज अहमा छे, एतुं अनेद प्रणिनाल होय छे; तदपर्यं के ‘ध्याना-ध्येय-ध्यान’ ए
ब्रह्मेती एकता अहं सजाय छे ।) जे कर्मपी मिर्मुक्त होवापी सिद्धिकरूप परमपदे रहे छे ते परमैष्टी छे । ते
25 परमेशिकरूप भी अश्लित परमममनुं अहं वाचक-प्रतिपादक छे । एपी ज ते (अहं) अक्षर रूप छे अर्थात्
अमिधान-अमिधेयना अनेद उपचारपी शासन परम ज्ञानस्वरूप छे । तदपर्यं ए छे के ते अहं परम
ज्ञानस्वरूप अने शासन एवा परमेशिनो वाचक होवापी पोते ज अनेरोपचारपी शासन (अक्षर) एतुं
परम बीज (मम) छे ।

जपना अक्षर ए बुहुं मिधेयज छे अने ब्रह्म ए बुहुं चिन्तना छे । तेवी ‘अहं’ ए अक्षर एत्ये
30 शासन छे, कल्प के (अहंता) अमिधेय जे अरिहंत मगकतुं ते परमपदने मग कपेला होवापी अमिधर
छे । बयी ते ब्रह्म एत्ये परम ज्ञानस्वरूप छे ।

पद्म धरहरस्य मोक्षस्य हेतुत्वाय हरं ब्रह्मणो ज्ञानस्य हेतुत्वाय ब्रह्म । मत् एव च सिद्धचक्रस्य सिद्धा विद्यासिद्धाद्यस्तेषां चक्रमिय चक्रं यन्त्रकविनेत्यत्र सत् वाद्यत्वेन प्रधानं धीर्न तत्त्वाहरम् । स्वर्णसिद्धिपादिमहासिद्धिहेतोः सिद्धचक्रस्य पद्म बीजानि चतस्रे, तेष्विन्द्रमाद्यमहर मियर्थाः । तेन स्वर्णसिद्धिपादिमहासिद्धीनामिदं मूत्रहेतुरित्युक्तम् । मत् एव चेदं ध्यानार्हमित्यर्थः ।

मन्त्राहमित्यस्य योऽभिधेयः स एव प्रणिधेयत्वेन मुख्यः । अर्हमिति शब्दस्य अर्हत्वात्वाच्यत्वेन 5 प्रणिधानार्हत्वात् गीणः । गीर्णं च मुख्यानुपापीति मुख्यस्यैव प्रणिधानं कर्तुमुचितम् । एवं च—

“अर्हमित्याहरं ब्रह्म चाख्यं धीपरमेष्ठिनम् ।
सिद्धचक्रप्रतिबीजेन सक्तः प्रणिद्धमह ॥

इति कार्यं स्यात् ।

अत्र चैवमन्त्राय, सिद्धचक्रप्रतिबीजेनार्हमित्यनेन चाख्यं परमेष्ठिनं प्रणिद्धमह इति । 10

नेत्रम् यथा कश्चित् स्वामिना प्रेषिते सिद्धिते समायाते स्वामिनीवाप्तरहं बहुमानं प्रकटयन् स्वामिनि सासिद्ध्यां प्रीतिं प्रकाशयति एवं परमेष्ठिनो वाच्यमर्हमिति प्रणिद्धं धीहेमचन्द्रसूरि-

अथवा अक्षर अविनष्ट एवा मोक्षना हेतुरूप होवापी अर्ह' अक्षर कहेवाय छे अने ब्रह्म-
ज्ञानमा हेतुरूप होवापी अर्ह' कहेवाय छे । एषी च विद्यासिद्धादिरूप सिद्धेनो स्मृत् चक्ररूपे जेम् छे एवा धी सिद्धचक्रस्य यन्त्रविनेत्यर्थं ते (प्रथम होवापी) प्रधान बीज-रत्नाक्षर छे । स्वर्णसिद्धि बगेरे 15
महासिद्धिजोना चरणमूत्र एवा सिद्धचक्रनां पाँच बीजो छे, तेन च अर्ह आदि अक्षर छे । तेपी स्वर्ण-
सिद्धि बगेरे महासिद्धिजोना वा (अर्ह) मूत्र हेतु छे, एषी च वा (अर्ह) शब्द ध्यानने मटे योग्य छे ।

प्रश्न—अर्ह ए शब्दनु जे अभिधेय ते च प्रणिधेय होवापी मुख्य छे, 'अर्ह' शब्द तो अर्हितनो वाचक हो'ने प्रणिधानने योग्य होवापी गीण छे अने गीण तो मुख्यतः अनुपायी होय छे । तेपी मुख्यतः च प्रणिधान करहु उचित छे । तेवी अन्वय वा प्रणये कबो जोइए— 20

“सिद्धचक्रना आविबीज अर्ह' एवा अक्षरपी वाच्य जे परमेष्ठी छे तेनु अने ध्यान करीए छीए ॥”

उत्तर—एवो अन्वय कबो ठीक नबी । केमके, कोई मनुष्य पोताला स्वामीए लखीने मोक्षकेलो संदिशो (पत्र) आगतः स्वामीनी जेम् च तेमा उपर कर्तव्य बहुमन्य प्रकट करीने स्वामी प्राये साऽपिहाय भक्ति ब्रताये छे ते च प्रणये परमेष्ठीना वाचक 'अर्ह' अक्षरतुं प्रणिधान करता कलिकाल सर्वत्र मगान् 25
हेमचन्द्रसूरि पण मुख्य प्रणिधेय धी अर्हित भगवतम् पोतातुं अतिशयवाहुं प्रणिधान जणान्यु छे ।

* अर्हो एवा ए छे के, मुख्य प्रणिधान अर्हितनु करवानु होय अने अर्ह' शब्द तो अर्हितनो वाचक होवापी गीण छे तेपी प्रकना प्रारम्भा अर्ह'अक्षरतुं ध्यान करीए छीए” एवं जे कथामुं छे ते उचित नबी । एता वदके “अर्ह' शब्दपी वाच्य परमेष्ठी अर्हितनु अने ध्यान करीए छीए” एवं कथानी अक्षर इती अने तेवा अर्हो लोके रचवानी अक्षर इती ।

मुंध्ये प्रथिव्येर्ग्रंथि सातिशयं प्रथिचानं अवापितवान् । येन द्वि यस्य वामाऽपि ध्यातं तेन स निरृतं ध्यात इति वयोक्रमेण चापु ।

तथा सर्वापर्यन्तवाचस्य वाच्यस्य सर्वैर्दृष्टानुवाची ममस्वरतो वाच्य इत्यर्हं शब्देन परमेष्ठिनात्वेन च इति-इ-र-इत्याद्योऽपि व्याख्येयाः । यथा पत्मेष्ठिनो हरेर्हरस्य प्रथमवचनवाचकमर्हमिति ४ प्रथित्वादे । अर्हंशब्दस्य होतृ वपाऽपि वाध्याः, यदुक्तम्—

अकारेणोप्यते विष्णु देवे प्रथमं व्यवस्थितः ।

इकारेण इरः प्राक्तस्त्वन्ते परमं पद्मम् ॥

एतं प्राग्बन्धं व्याख्येयम् ।

येना इवे वेना नामतुं पण ध्यातं कृतम् छे, तेना कवे ते (अभिधेय) ध्यातं च समञ्जुं । तेपी उपर 10 वे वगात्पुं छे ते च उचित छे । (पुनः एते अन्वय करीने वे ईश्वर कर्तुं छे, वे टीक गयी ।) *

कवी आ वा य सर्गं समाज्जो म्णे होवापी सफ्य दर्शनेने मान्य ममस्वर कवी कवीषो ओर्हए एटले अर्हं' इत्यु अने परमेष्ठी' शब्दपी इति, इर अने प्रसा पण व्याख्येय छे वेकने परमेष्ठी, विष्णु, शिव अने ब्रह्मना वाचक अर्हं' इत्यतुं अने प्रणिधान करीए छीए । 'अर्हं' शब्दना इति, इर अने प्रसा ए वण वाच्य छे कर्तुं छे के—

15 अर्हं इत्यमं श्लेषा अकारेण विष्णु कवीश्वर्य छे, रेफमं प्रसा व्यवस्थित छे अने इकारपी शिव कवीश्वर्य वाच्य छे ते पटीनो म्' परमपदतो वाचक छे ।

वाचिनो अर्धं पूर्वमी मन्त्रं समञ्जो ।

परिचय

श्री हेमन्धाचार्ये दे सिद्धहेमचन्द्रवत्सदानुत्तमान् 'रक्षुं, येना प्रयोगीने सूत्ररत्ने बतावर्त अने 20 सप्तोशांश गूढरत्नपट्टि सिद्धराज अयच्छि उमेव कुमारपाल राजाबेला चरिततुं वर्णन करवा इशाम्प नामने सार्थ्य करवा आधुनिक मन्त्राचार्यमंथनी रचना करी छे, तेमं ध्यातकरमंथना मंत्राचार्यणना प्रथम अर्हं' सूत्र म्णे 'इषावप्रमन्त्राचार्यम् तु प्रथम पद्य अने तेना छपर सं. १११२ मं श्रीजमपत्रिक-आजिप रवेष्टी टीकनो संदर्भ अर्हं अनुवाच सम्ये आयो छे । मूल श्लोक अनुपूर्व अने टीका गद्यमं छे ।

टीकरमं अर्हं तात्पर्या गौणत्व अने सुस्पष्ट विरो सास चर्चा करीने तेना रक्षतुं उच्यतेन 25 करवामं आयु छे । आ टीकरमं कवीश्वर्य वाच्युं छे के अर्हं ए हुवर्गसिद्धिबेनो मूल हेतु छे । परंररे वा टीकर अर्हं' ने वाचका माटे क्वी उपयोगी छे ।

* कवी अर्हं अकारेण उच्यते ए छे के वेनाना कवीनो पर अने तो केम कोई मात्त ए पद्य उपर गूढ मन्त्र कवीनो बहुर ए पद्य अकारेण अने च वेनाना अक्षरान् मन्त्रि प्रण करे छे ते प्रमाणे अर्हं अकारं प्रणिधान करवा बहुरः अक्षरानुं च प्रणिधान वाच छे; केम कोई मात्त कोई अक्षरान् नामतुं अकारे विरक्त रचन 30 अकारे वेन खरे वेकरीं एते म्णे ए अकारे उच्यते कवीं वाच पद्य बहुरः एतां ए अक्षरानुं च उच्यते-अकारे वेन हीन छे तेम अर्हंना प्रणिधानं बहुरः अक्षरानुं च प्रणिधान रते छे ।

श्रीसिंहतिलकसूरिरचित
ऋषिमण्डलस्तवयन्त्रालेखनम् ॥

श्रीवर्द्धमानमीर्षं ध्यात्वा श्रीविशुंघचन्द्रसूरितम् ।

ऋषि म षड् स स्तर्वादिह यन्त्रस्याल्लेखनं वस्ये ॥ १ ॥

5

अनुवादः—विद्युज पुरुषोर्षं चंद्र समा गणभरोवणे (श्री विभुचन्द्रसूरिपी) नमस्कार कतायेण श्री वर्द्धमानस्वामीनुं ध्यान धरिने 'ऋषिमण्डलस्तव'ने अनुसरीने अर्ही हुं यंत्रना आलेखन(विधि)ने करीया ॥ १ ॥

१ श्रीविशुंघचन्द्रसूरितम्— श्री विशुंघचन्द्रसूरिजी' ए मन्त्रकारना गुरुनुं नाम छे । अर्ही ते श्रेय करिने पोसुं छे ।

२ ऋषि—पश्यन्तीति ऋषयः । अतिशयज्ञानिनि साधु । (अभिधानरत्नेन्द्र) ।

10

ऋषि—शास्त्राचक्षुषी जगत्तनुं अवलोकन करनार अवका अतिशयज्ञानवाळा साधु मगर्षत ।

३ मन्त्रम्—इत्तम् । समुदाये । (अभिधानरत्नेन्द्र) ।

ऋषिमण्डल एतमे ऋषिज्ञेनो समुदाय । विनाशकी तथा पंच परमेष्ठी ऋषिस्वरूप छे । 'ह्रीं'कार पण विनाशकीमय तथा पंचपरमेष्ठीमय छे* । वर्द्धमान श्रीवीरजी ते अर्ही विनाशकी समनवी । ज्ञेजोना किजेनुं ते ते वर्णोषी (राषी) 'ह्रीं'कारमं आलेखन धाय छे ।

15

४ ऋषिमण्डलस्तवात्—प्रस्तुत मंत्र 'ऋषिमण्डलस्तव'ने अनुसारे यन्त्रालेखन केम करतुं ते जमाववा मटे रचाव्यो छे । मटे ज ऋषिमण्डलस्तवान् एम पंचमी रिमक्तिजो प्रयोग करवामं आव्यो छे ।

५ यन्त्र—शान्त्यार्थकरलेखनप्रकरक ।

शान्ति, कृषि, पुष्टि आदि अर्थक्रियाकारि कर्म मटे आलेखननो प्रकर ते यन्त्र ।

वेद्याः (वेदस्य) गृहयन्त्रम् (मैत्रयपद्यावर्तीकृत्य पृ ११ ओ. १२)

20

* मान्धवीर्षं कल्पं परमेष्ठी विनाशि-यन्त्ररूपं च ।

आपस्वत्सर्षीरं हृषिं च श्रीगोम-सुवर्णांश ॥ ५२९ ॥

—श्रीसिंहतिलकसूरिरचितं मन्त्राचक्षरम्

अनुवादः—जे पंचपरमेष्ठी, विनाशकृषिवादी अने यन्त्ररूपम मान्धवीर्षी कल्प (सुकम श्रेय) बनानीने तेनुं हृषयमा ध्यान कर छे ते श्री वीर परमात्मनुं हृषयमा ध्यान करनार श्री वेदम के सुवर्ण गवचर सहच 25 धाय छे (१) ।

सौवर्ण-रूप्य-कांस्ये पट्टरमवेहूर्धर्णान्कृते स्थाप्यम् ।
 रथामे भूर्मदस कंग्वापैः सुवर्णैस्तेऽस्तिन्या ॥ २ ॥ *

अनुवाक—सोतुं रूपं बने कर्तुं—ए प्रगना पट्टरूप दहम् (पत्रम्) पूजन मटे (जा पत्रतुं) स्थापन करतुं । रक्षा मटे मोनपत्रम् कसूर बगोरे (अष्टगंघ)बी सोनानी मेखणीपी लखीने ५ स्वरतुं ॥ २ ॥

देव लक्षणा देवीना अभिधान मटे गृहरूप आलेखन ते यन्त्र । (यन्त्र स्थापनाने. नियन्त्रणे—श्रीम् हेमचन्द्राचार्यविरचित 'अनेश्वरसंग्रह' पृष्ठ २९)

यत्र मन्त्रनो वाचात छे म्पे मन्त्रमय छे अने देवता मन्त्रपी अमित होरापी मन्त्रस्वरूप छे । जे प्रमाणे देह अने आख्या कबे (मेरु अने अमेर) छे ते प्रमाणे यन्त्र अने देवता कथ पय समजबो । या 10 प्रकारे मन्त्ररूपी देवतुं अतिष्ठन्त ते पंथ छे । *

१ आलेखनम्—यत्रता स्वरूप मिथे तथा पूजन, प्रथम बगोरे मिथे जे आम्नाय प्राप्त पाप ते पूरक यन्त्रतुं आलेखन करवातुं होय छे । यथासिद्धि आलेखन कर्तुं होय तो यन्त्र स्फुल्ल वाय छे । आ करणे बी सिद्धिस्तुरि यन्त्र-रक्षताजो सिद्धि आ स्वकर्म दसासि छे ।

७ सौवर्ण-रूप्य-कांस्ये—सोना, रूपा अने कांसा कबे निर्मित पदम् आ यन्त्रतुं आलेखन 15 करायतु । पछी तेनी पूजा करबी ।

ताम्रपत्र पर पण आलेखन स्पेस्य यन्त्रो जोवाय छे । मूलपत्र प्रधान छे । बाकी रेसमी कल, उक्तम प्रकरना कण्ठल बगोरे पण उपयोगमं लक्ष्ं शक्यय छे । +

* श्रीशिवलिंगपुराण प्रकृत प्रकरी रचना श्रीशिवलिंगपुराण ना आचारे कटी छे । तेनी श्रीशिव- 20 मारुतोज ना श्मेतो हरकामण्डी माटे श्मेत खबे दीने रिष्यणीयां रक्षणीय छैए । अन्तर श्मेतने श्रीशिवलिंग-

द्वयमे हीये परे श्मेते किरिज्या कय कृण्वेत् ।

उत्कीर्णकम्बासिद्धिर्देवे वसति कण्ठी ॥ ८ ॥

सुवर्णमे शिवलिंगेन, गण्डमे सुवर्णि वा सुव ।

वासीतं सर्वथा शिवं सर्वभौमिषिदकण्ठम् ॥ ९ ॥

25 * कथ मन्त्रतरे शोक, मन्त्रतत्र देवीव है ।
 देवतान्तो पण मणो कन्तरेकतकोत्तय ॥

—दुम्बकितम्

अनुवाक—कथने मन्त्रम कर्तुं छे । मन्त्रनो आत्मा (अभिधत्ता) देवता व छे । कथ अने देवतामा देव 30 कथे आत्मा केदो मेरु अने अमेर छे ।

+ वफो प्रहार कथ प्रहार कथ छे —

(१) श्रीम प्रस्ताव—(शिवीत बरिमात्ता) बहूना पठयती कथीना पठयती के कथ अन्त वन्तम् वन्तम् पञ्चमी (पञ्चमयी) भूर्वपभू के अथवा पट्टे अथवा कण्ठानी वीठ उपर कथ आलेखन अथवा वि पण्य ते 35 मीम प्रहार छे ।

बहिः शीराभिवलयं, श्यामलं लौघ्नाश्वरं ।

संपदपञ्चाशता स्यात्समन्तरशीपमूमिभिः ॥ ३ ॥

अनुवाकः—(यन्त्रना) बह्वरना मागम्यं श्याम वणं लक्षणं समुद्रं बलयं करुं । ते छप्यन्
(५६) अन्तरशीपनी मूमिभ्यो वाचकं व वी (कनी अगच्छता वर्णयी) स्यात्त छे । (स्यात्त करुं) ॥ ३ ॥

८ अक्षनाकुले—यूना मटे । पूजा मटे निर्दिष्ट भातुना पतरा उपर अपवा कपडाना पत्र⁵
उपर यन्त्रालेखनं वायु जने एषा मटे मूर्खदल—मोजपत्र उपर यन्त्रालेखनं वायु ।

९ कपुराद्यैः—कपुर वगैरे वडे—अष्टावकडे । ब्राह्म, केसर, कस्तुरी, सुखट, अंगर, अंमर,
मरचकसोळ, बज्रको विग्येक—अष्टावक वडेवायु छे ।

१० सुवर्णश्लेषिभ्या—देवनी प्रीतिनी निष्पत्ति मटे सोनानी छविनी वडे यन्त्रं अलेखन
कराय पण ते म होय तो दाहमनी सखी, अचेहानी सखी पण काम्यं आषे । 10

११ बहिः—यन्त्रना प्रस्तातुं मध्यस्थानं विनु निर्णीतं करी परिमणनी दृष्टि सीमा अपवा
मर्यादा पूरी वायु त्वां बलयं करवामं आषे ते बहिःमणुं बलयं करेवायु ।

१२. क्षाण्डभिवलयम्—बलय के म्या निर्देश प्रमाणे लक्षणसमुद्र अलेखनानो छे ।

१३. स्याप्रता—ब्राह्मणो म्यं 'ल'नी पडीनो अक्षर 'व' छे । 'व'कार लक्षणं प्रतीक छे ।

१४ अक्षर—वण । 15

१५. सपदपञ्चाशता—लक्षणसमुद्रं ५६ अन्तर शीपं विधान आषे छे । तेवी शीपना निर्देश
मटे ५६ व'कारुं अर्धं विधान छे ।

(२) मौरव प्रस्तातः—बातुना फलपत्री अपवा चंदनी के बाह्या चक्रवर्ती (परिवर्ती) पीठ उपर के
कुर—कमल अपवा भोकेवसे अंशे—कुरत रचने कोरव ते मौरव प्रस्तात छे । आलेखन करवन्तो विमय उपरी
अपने तेवी पीठे आहुवाहुनो मग कोरव छे । 20

(३) अक्षरीय प्रस्तातः—बाह्या फलपत्री के चंदना अपवा बाह्या चक्रवर्ती पीठ उपर के फलपत्री
आलेखनो मग कोरव ते उपरीय प्रस्तात छे ।

यन्त्रो प्रस्तात (१) आलेख्य (विद्युत्) (२) कोरव अपवा (३) कोरव—ते समय रचना निर्दिष्ट क्रम
प्रमाणे अपने वापसि करवन्ती होव छे ।

प्रस्तातः वरेक प्रकार मंगल्य छे । तेमां मुखता विधिनी (मान्यवती) छे । 25

वदय चक्रवर्ती वरे छे । सुधो— वापसमण्डलम् ३२ ३२.

મૈત્ર્ય સમ્પૂર્ણીપસ્તદર્શકશ્ચાક્રમગ સંસ્થાપ્યમ્ ।

મૈત્ર્ય-સિદ્ધાપભિયાપચક્રમુગ પ્રાન-દર્શન-ચારિત્રમ્ ॥ ૪ ॥*

અનુવાદ—(પત્રના) મધ્યભાગમાં સંપૂર્ણીપ છે તે તેની આટ રિશામ્ કનરા કરવું, સિદ્ધ કરો તે પાંચ નામ્ને અને સાથે જ્ઞાન, દર્શન ને ચારિત્ર સ્થાપન કરવા ॥ ૪ ॥

૧૧ મત્ર્યે—મધ્યસ્થાનમ્, પત્રની પર્યાવરણમ્ ।

૧૭ મટકાષ્ટા—(સંપૂર્ણીપની) આટ વિન્ગા । રિશા દરા છે; પરંતુ સ્વમ્ જાટના અંતની મુખ્યા હોગાની અહીં અચ્ચમ્નો નિર્દેશ છે । પત્રની ડપરની રિશામ્ તથા તથા નીચેની રિશામ્ તમોન્દરું અભ્યન્ન કરવામ્ આંધે છે તે પ્રણાલિયા પ્રમણે ચાય છે; પરંતુ અહીં સ્વમ્ તે સિદ્ધે નિર્દેશ નથી ।

આટમા મેકની મુખ્યતા જ્ઞાનવતી સાલિકા +

૧ ચિત્ર	૨ ચીક	૩ પદ	૪ મદ	૫. કૃતાર	૬. વમજાક	૭. મપિચન	૮ દશા કરકનો વાક
મટકાષ્ટા ચીક ન ૪	ચીક ચીક ન ૬	પગલક ચીક ને ૭ આમ્નવર ચીક ન. ૧	મટક ચીક ન. ૧	ચાર મટક ચીક ને. ૧૧	તરિક વમ્ ચીક ન ૧૪	દશી વમ્ ચીક ને. ૧૮	મટક ચીક ન ૨૧

૧૮ સંસ્થાપ્યમ્—સમ્યક્ રીતે (મિષિત્વ) સ્થાપન કરવું—અભ્યન્ન, કોરવું અથવા કોમવું ।

૧૯. મટક, ચારિત્રમ્—મૈત્ર્ય, સિદ્ધ આલિ પાચ નામો અને સાથે જ્ઞાન દર્શન, ચારિત્ર સ્થાપન કરવા । આ તો કેવલ નિર્દેશ શુદ્ધ દર્શનાસું છે, પરંતુ તેની આમ્નાય ચીક ને ૭ મ્ આંધે ।

* ઠાવ્યો—

મમ્સ્કારવદ દ્વીપા ધ્યોવવિતમાનુ ।

મૈત્ર્યચીકમ્પ્રકાશીકારવ ॥ ૧૧ ॥

+ ઠાવ્યો—

મટકા મટકા મટો ચીકામ્, મટો રિશા મટો નામટકામિ મપિચાકમ્ ચિચાકમ્ વામા-
વકમ્, ચિચાકમ્ પીચાકમ્ મપિચાકમ્ રિશાકમ્, ચીકાકમ્, વમજાકમ્, વમજાકમ્, મટકાકમ્
પુચાકમ્ મપિચિન્ ચીક ઠાવ્યો મટકાકમ્ વેલવકમ્મટકાકમ્ ।

—મિષિવુપનકટી-ચુલકવલ પીચાકનામ મિષિતિ ૫ ૧૪ ચીલોમસિચનપીરવ.

औदात्तो ङीं प्रभृत्यर्कं, वीजियुग ततो नम ।
मध्यर्द्धस्य सिद्धस्य इति दिष्टु पचाटकम् ॥ ७ ॥

अनुवादः—प्रारम्भ—ओं अने ङीं वगरेमंषी एक बीज एम बे बीजको—ते पढी नम—
पचमं अर्द्धस्य सिद्धस्य ए प्रमाणे निशात्रोमं आठ पदो (लक्ष्मी) ॥ ७ ॥ *

एषामघं क्रैमादिन्द्राधि-यमा नैर्द्विस्तथा । 5
वरुणो वासु-द्वन्द्वराषीशानम र्षीषाक्रमम् ॥ ८ ॥

अनुवादः—तेजोनी पढी कतरा इन्द्र, अग्नि, यम, नैर्द्विनि तथा वरुण, वासु, बुधेर अन ईशान
अनुक्रमे (लक्ष्मी-जालेखना) ॥ ८ ॥

एषामघो रषिभन्त्र-मङ्गलैर् बुध-वाक्यती ।
मार्गिणं घनि-राह च, सिद्धेद् दिष्टु प्रहाटकम् ॥ ९ ॥ 10

अनुवादः—तेजोनी पढी सूर्य, चन्द्र, मंगल, बुध, बृहस्पति, शुक्र, शनि अने राहु ए प्रमाणे
आठ पदो (आठ) निशामं लक्ष्मी ॥ ९ ॥

२९ आदात्तो—आदी + औं (ँ)—आनी पढी 'अंशो' अध्याहार छे । आठ रिशा मटे
पचाटकना पढ़ला अंशमं ङीं-र ।

३० ङीं प्रभृत्यर्कं—ङीं षी इ सुधीना बीजाश्चमंषी एक । 15

३१ बीजयुगम्—बे बीज । ङीं ङीं—ङीं ङीं वगरे बे बीजखरो ।

३२ एषामघं—तेजोनी पढी । उपर वे विक्रम दर्शावायो त्पारपढी ।

३३ क्रमान्—जालेखन मटे विधि अथवा अम्नानयना क्रम प्रमाणे—छात्रात्मिबलय—
जंगूरीप—अटकपटावल्य लेमं बीजाक्षर पदाक्षर पढी ल्पेकपालो ।

३४ यथाक्रमम्—ल्लेकपालोने दर्शावेला क्रम प्रमाणे जालेखना । 20

३५ प्रहाटकम्—प्रह नव छे परंतु अही लक्षमं अष्टकनी मुख्यता होवापी केतुने गौण करी
राहु सत्ये अल्लेखय छे ।

८ ङीं अर्द्धस्ये नम.	॥ १ ॥	पूर्व	सरमाधो—
९ ङीं सिद्धे नम	॥ २ ॥	अग्नि	ङीं नमोर्द्धस्य ईशोम्य ङीं सिद्धे नमो नमः ।
१० ङीं अर्द्धस्ये नम	॥ २ ॥	रक्षित	ङीं नमः तर्कशरीरम्, उपपद्येन्य ङीं मम ॥ ४ ॥ 25
११ ङीं उपाध्यस्ये नम	॥ ४ ॥	नैर्द्व	ङीं नमः तर्कशरीरम्, ङीं इनेम्ये नमो नमः ।
१२ ङीं वासुदेवो मम	॥ ५ ॥	यक्षिण	ङीं नमः तर्कशरीरम् चरितैरेभ्यः ङीं नमः ॥ ५ ॥
१३ ङीं इन्द्राय ममः	॥ ६ ॥	वक्त्र	
१४ ङीं बधनाय मम	॥ ७ ॥	उत्तर	शेवसेऽल्ल विवेकम्, अर्द्धस्यर्कं इत्यम् ।
१५ ङीं वासिष्ठाय नम	॥ ८ ॥	ईशान	त्योनेभ्यश्चु विन्वत्, इत्यर्द्धस्यमभितम् ॥ ६ ॥

ओंत्वाँ ह्रीं प्रसृत्यर्कं, बीत्रियुगं तथा नमः ।
मध्यर्धवृत्त्य सिद्धम्य इति विष्णु पदाष्टकम् ॥ ७ ॥

अनुवादः—प्रारंभम्—ओं अन ह्रीं बगरेमंवी एक बीत्र एम ने बीत्रको—ते पठी नमः—
मध्यर्ध अष्टक सिद्धम्य ए प्रमाणे पिशाजोमं आठ पदो (एकवा) ॥ ७ ॥ *

एषामथ श्रीमादिन्द्राप्रियमा नैर्ऋतिस्तथा । 5
वरुणो वायुश्चरारावीशानथ र्षयाक्रमम् ॥ ८ ॥

अनुवादः—तेजोनी पठी क्रमत् इन्द्र, अग्नि, यम, नैर्ऋति तथा वरुण, वायु, कुबेर अने इशान
अनुक्रमे (एकवा—आष्टकवा) ॥ ८ ॥

एषामथो रविभन्त मङ्गला बुधवासुपती ।
मार्गवा धनि-राह च, सिद्धिर् दिक्षु प्रहाष्टकम् ॥ ९ ॥ 10

अनुवादः—तेजोनी पठी मूर्ध, चन्द्र, मंगल, बुध, बृहस्पति, शुक्र, शनि अने राहु ए प्रमाणे
आठ प्रसो (आठ) पिशाजं एकवा ॥ ९ ॥

२९ आत्वाँ—आत्वाँ + ओं (ह्रीं)—आत्नी पठी 'अक्षि' अक्षय्यार छे । आठ विद्या मटे
पणाष्टकना पहेला अक्षय्यं ह्रींकार ।

३० ह्रीं प्रसृत्यर्कं—ह्रीं बी इ सुनीना बीत्राष्टकमंवी एक । 15

३१ बीत्रयुगम्—वे बीत्र । ह्रीं ह्रीं—ह्रीं ह्रीं बगरे व बीत्राष्टको ।

३२ एषामथ—तेजोनी पठी । उपर वे विष्णुम दर्शनात्मो त्पारपठी ।

३३ क्रमान्—आष्टकन मटे निबि अथवा आम्नायना क्रम प्रमाणे—आष्टकविषयम्—
पंचश्रीप—अष्टकप्रालय तेमं बीत्राष्टर पदाष्टर पठी लोकपालो ।

३४ पचाक्रमम्—लोकपालोने दर्शनिछा क्रम प्रमाणे आष्टकवा । 20

३५ प्रहाष्टकम्—प्रह मत्र षट् पठि अही लवमं अष्टकनी मुक्कना होवापी वेतुने गौण करी
राहु सभे आष्टकवा छे ।

०	ह्रीं	अर्कं	मम	॥ १ ॥	पूर्व	वरुणो—
१	ह्रीं	सिद्धे	मम	॥ २ ॥	मग्नि	ह्रीं नमोऽर्कं इति मग्नि ह्रीं सिद्धे मम नमः ।
२	ह्रीं	आत्वाँ	मम	॥ ३ ॥	अग्नि	ह्रीं नमः अर्कं इति उपात्तयेन्वा ह्रीं मम ॥ ४ ॥ 25
३	ह्रीं	उपात्तये	मम	॥ ४ ॥	नैऋत	ह्रीं नमः अर्कं इति मम नमः ।
४	ह्रीं	उत्तम्या	मम	॥ ५ ॥	वज्रिण	ह्रीं नमः अर्कं इति पाठितयेन्वा ह्रीं मम ॥ ६ ॥
५	ह्रीं	उत्तम्या	मम	॥ ६ ॥	वज्रिण	ह्रीं नमः अर्कं इति पाठितयेन्वा ह्रीं मम ॥ ६ ॥
६	ह्रीं	उत्तम्या	मम	॥ ७ ॥	उत्तर	शेखरेऽपि विवे लीत्वा आष्टकं इति मम ।
७	ह्रीं	उत्तम्या	मम	॥ ८ ॥	ईशान	एतन्नेष्टु विष्णुं वृक्षोऽपि मम ॥ ९ ॥

ईदमन्त्रपदं रक्षा, म्बक्षिण-मस्तकधियु ।

नासिक-मुख-घण्टीषु, नाभि-पादान्तयोः क्रमात् ॥ १० ॥ •

अनुवादः—(हरे स्थापिता) आठ मंत्रपदो बडे अनुक्रमे पोताना शिखा (चोटही), मन्त्र, नाभ, नासिका, मुख धरिण (धरिणयो नाभि सुभी) अने पादान्त (नाभिनी नीचे पगना अंत सुभी) 5 रक्षा (माटे न्यासनी प्रक्रिया) करयी ॥ १० ॥

तेन्मध्य पीतवस्त्रं, सुमेरुस्तैभिरक्षरम् ।

वैदन्त्रि विंशैः कृत्वा, कार्यं धान्ते सुषांशुमम् ॥ ११ ॥ +

अनुवादः—तेनी वस्त्रं पीठ्य वर्णु बलय करतुं ते निरक्षर छे । सुमेरुस्वरूप छे । तेने छेने (बने) बनीछ कृते-कयी लईने क्ष सुषीना करत्य तेषी चंद्र अने ताराबहुं आ बलय छे ॥ ११ ॥

10 १६ अष्टममंत्रपदैः—शिखा माटे जे आठ मंत्रपदो निर्गत कया ते बडे ।

१७ रक्षा—देहना आठ आनतरस्थानो माटे जही रक्षानो निर्देश छे परंतु नाभि-पादान्तयोः एटसे नाम्यन्त अने पादान्त—आ प्रकारे धरिणयो नाभि सुभीना अने नाभिपी पद सुभीना सफळ आभारस्थानोनी रक्षानो निर्देश पाय छे ।

रक्षा माटेना मंत्रपदोनु संयोजन नीचे प्रमाणे —

13 १ छै ह्रीं अक्षय्यो नमः शिखायाम् ।	५ छै ह्रीं साधुभ्यो नमः मुखे ।
२ छै ह्रीं सिद्धेभ्यो नमः मस्तके ।	६ छै ह्रीं धानेभ्यो नमः धरिणक्याम् ।
३ छै ह्रीं आचार्येभ्यो नमः अक्षयो ।	७ छै ह्रीं दक्षिणेभ्यो नमः नाम्यन्तेषु ।
४ छै ह्रीं तपाभ्यतेभ्यो नमः नासिकयाम् ।	८ छै ह्रीं चरित्रेभ्यो नमः पादान्तेषु ।

१८. तन्मध्ये—तेनी मध्यम । यत्रनी अक्षरिनी प्रकर छेक नं. २ बी छेक नं. १०

20 सुषीनां पञ्चविंशि तथा पञ्चदश निर्गत कयो । ते प्रकरणा मन्त्रमण्डलं—अंतर्मण्डलं—अंतुपीपना बलयम् ।

१९. पीतवस्त्रम्—पीठ्य एतुं बलय ।

५ सुमेरु—मेरु पपत—स्वनाधि ।

४१ तत्रिरक्षरम्—पीत बलयम् अक्षरानी स्थापना करवानी मयी ।

उदाहरणो —

25 भाग परं शिखा खोत्, पर खोत् तु मस्तकम् ।

द्वीपं रक्षणेन हे, दुर्गं रक्षेत् नक्षिकम् ॥ • ॥

पञ्चम तु मुखं खोत् परं रक्षेत् धरिण्यम् ।

नाम्यन्तं एतमं खोत्, खोत् पादान्तमक्षरम् ॥ ८ ॥

+ (१) तन्मध्ये बह्वो मेरुः कृत्वाऽक्षरान् ।

30 त्रैलोक्यरक्षाय, तन्मन्त्रमण्डलैः ॥ ११ ॥

४२ तदन्त—तेन हेतुः ।

४३, कूट—कूटाखरो बडे । संयुक्तखरो बडे । (संयुक्त कूट इति व्यवस्थिते ।) कूटाखरानी
तालिक्व नीचे प्रमाणे—

कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	5
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	..	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	10

आ तालिक्रमं अक्षरं तथा अक्षरानो कूटाखरं आपचाम् अन्वयो मयी । तेषु करण नीचेना
अक्षरानी समनन्ते—

प्रमुखात्रितादस्तुपिपदपयेकता कृतात् कृता ।

छान्ता स्त्री लक्षणाऽनी कृता कर्त्ये मन्त्रि पोम्मा ॥ ४८७ ॥

—श्री सिद्धलिलकर्मविरचितम् 'मन्त्रराजराहस्यम्' । 15

+ अक्षरानो :-

(२) वेदेऽस्मिन्कति मेरुः सप्तश्रीसप्तमिका ।
अतिः सामपा रौद्रां शेषानि शेषनाश्रयः ॥
अन्वये मुनवा कर्त्तं नक्षत्रानि प्रशासना ।
पुष्पानीर्दनि पीठानि कर्त्तन्ते पीठवेकता ॥
सुविधंश्रुतान्यो मन्त्राणी शशिमन्त्राणी ।
नये वाजुस्य बन्धिस्य कर्त्तं पुष्पी तथैव च ॥

शैलोक्ये यानि सूत्रानि यानि कर्त्तानि देवताः ।
मेरुं संवेद्य कर्त्तव्यं अक्षराण्यं प्रकृति ॥
छान्ताः च कर्त्तमिदं च योग्यं नात्र संशयः ।
ब्रह्माखरं बडे वेदे अक्षरेण अक्षरिणा ॥ 20

—शिवसंहिता, पृष्ठ-९

मनुवाच :-

आ देहमां तात हीतोपी पुत्र एषां मेरु कर्त्तं नष्टो अन्वये पर्वतो शेषो, शेषनाश्रये अक्षरानो मुनिभ्यो,
नक्षत्रो ब्रह्मो पतिव जीयो देवता(मन्त्रकैम्ब)षो अक्षिष्ठि पीठो पीठवेकताम्बो, यानि अक्षरि-विपि विनाश 25
अनाप ब्रह्माणि, परिभनन अक्षरत्प स्वर्णं आक्षरं, वायु, अग्नि, क्वा अने पुष्पी बघेरे बने अक्षरानो अक्षर अक्षरौ पत्र
सुवस्तुभ्यो छ ते बणी आ देहमे छे । देहनी मन्त्रां मेरु अने तेने कीर्तने अक्षरानी अत्र कलुभ्यो रेखी होवापी आ
देहने कर्त्तव्यं अक्षरं प्रकृति छे (?) । आ वाजु के अने छे ते ब्रह्माखरं बडे अन्वये अक्षरि पीठे अक्षरिणा (रेखी)
बोपी छे, एषां संवेद नवी ।

सार्दश :-

मनुष्य शरीरकपी विंश विधाः ब्रह्मांशो प्रथिभूर्ति छे । अक्षरिभ्यो आ अक्षरिना वाजु एषो छे ते अक्षरि आ
अक्षरिना विद्यमान छे । आ अक्षरिने एषाने एषाने मनुष्यदेहो मन्त्रिण गामायां बाने छे ।
अक्षरिने अक्षरिभ्यो आक्षर मेरुर्बन छे ते अक्षरिने मनुष्यदेहो आक्षर मेरुर्बन अक्षरि अक्षरिणा छे ।
अक्षरिणा तेकी अक्षरिभ्योना शोभावापी कर्त्तु छे । अक्षरिणा अक्षरिणी पोछे छे अने अक्षरिना मन्त्र मन्त्रा मन्त्रा
अक्षरिभ्यो छे । एषं अक्षरं अने तेनी अक्षरिणा अक्षरिणा आक्षर मन्त्रिण अक्षरिणा अक्षरिणा मन्त्रिणा छे । 25

कैटमन्त्रपदं रंधा, स्वस्तिता-मस्तकप्रक्षिप्य ।

नासिका-मुख-बन्धीषु, नामि-पादान्तपाः क्रमात् ॥ १० ॥ •

अनुवाकः—(दक्षिणा) आठ मंत्रपदो बडे अनुक्रमे पातना विस्था (घोटली), मन्त्र, आंस, नासिका, मुख, बंधिका, नाम्यन्त (बंधिकापी नामि सुधी) अने पादान्त (नामिनी नीचे पगना अंत सुधी) ८ रथा (स्टं म्पासुनी प्रक्षिपा) करवी ॥ १० ॥

तैन्मध्ये पीतवलय, सुमेरुसिंहरथम् ।

तैन्त द्वि विंशः कृते, कथं चान्तः सुषोडशम् ॥ ११ ॥ +

अनुवाकः—तेनी बचमं पीठ्य वर्णुतु बलय करतु ते निरक्षर छे । सुमेरुस्वरूप छे । तेले छेडे (अनि) बरीश कृते-कपी लईने क्ष सुधीना करुय देपी चंद्र अने ताराबहुं आ बलय छे ॥ ११ ॥

10 ११ अष्टममंत्रपदः—पिशा मटे जे आठ मंत्रपदो निर्णीत कया ते बडे ।

१७ रथा—येइना आठ आचारस्थानो मटे ४० रथानो निर्देश छे परंतु नामि-पादान्तपाः पृथगे नाम्यन्त अने पादान्त—आ प्रकारे बंधिकापी नामि सुधीना अने नामिपी पाद सुधीना सक्थ आचारस्थानोनी रथानो निर्देश पाप छ ।

रथा मटेना मंत्रपदोनु संयोजन नीचे प्रमाण —

15 १	ॐ ह्रीं अर्द्धम्यो नमः शिवायाम् ।	५	ॐ ह्रीं साधुम्यो नमः मुखे ।
२	ॐ ह्रीं सिद्धेम्यो नमः मस्तके ।	६	ॐ ह्रीं इनेम्यो नमः पश्चिमायाम् ।
३	ॐ ह्रीं आचार्येम्यो नमः कक्ष्यो ।	७	ॐ ह्रीं दशनिम्यो नमः नाम्यन्तेषु ।
४	ॐ ह्रीं तपाय्येम्यो नमः नासिकायाम् ।	८	ॐ ह्रीं चात्रिम्यो नमः पादान्तेषु ।

१८ तन्मध्ये—तेनी मन्त्रमं । यत्रनी आहृतिमो प्रकार श्लोक नं. २ बी श्लोक नं. १० २० सुधीनं पञ्चमिति तथा पञ्चमन्त्र निर्णीत कयो । ते प्रकारना मन्त्रमगामं-अंतरंगामं-अहोदीपना बलयमं ।

१९. पीतबलयम्—पीठ्य करतु बलय ।

४ सुमेरु—मेरु पर्वत—स्वर्गादि ।

४१ तच्चिरक्षरम्—पीत बलयमं अक्षरणी स्थापना करवानी नपी ।

तत्प्रथमं —

- 25 आच परं शिवा रथेत्, परं रथेत् द्व मन्त्रम् ।
 तृतीये रथेथेति हे, द्वयं रथेच नास्तिनाम् ॥ • ॥
 पञ्चम द्व सुनं रथेत् पञ्च रथेच पश्चिमायाम् ।
 नाम्यन्त तसमं रथेत्, रथेत् पादान्तमन्त्रम् ॥ ८ ॥
 + (१) तन्मध्ये शङ्कतो मेघः कृत्स्नैःकृत्स्ना ।
 30 उदिस्यैःकृत्स्नात्, तत्प्रथममन्त्रमितिः ॥ १२ ॥

४२. तदन्त-तेने हेडे ।

४३. कूट-कूटाखरो बडे । संयुक्तखरो बडे । (संयुक्त कूट इति व्याख्येयते ।) कूटाखरानी तासिका नीचे प्रमाणे-

कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	5
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	
कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	कूटम्	10

आ तासिकास्य अक्षर तथा अक्षरानो कूटाखर आरवस्य अक्ष्यो मयी । तेन कृत्वा नीचेना कोरणी समबतो-

प्रायुष्यात्रिशतसुविपदपर्यन्ततः श्रमस्तु काथा ।

शान्ता अथै त्वज्जानी कूटा. कर्म्ये महति योज्या ॥४८४॥

—श्री सिद्धतिलकपुरिविरचितम् 'मन्त्रतन्त्राहस्यम्' । 15

+ लक्षणे —

- (२) हेरेऽस्मिन्कृते मेरु. वण्टीपदमन्त्रितः ।
- तस्मिन् काम्या रीकाः क्षेत्रानि क्षेत्रपालकाः ॥
- कर्मणे मुनका एवं नक्षत्रानि महासाध ।
- युष्मदीर्षानि पीठानि बर्तणे पीठवेवताः ॥
- सुविदेहासकृतीर्यो भ्रमण्यो यथामरुद्री ।
- नये कतुस्य बद्धिअ क्व पृथी तथैव च ॥

- वैशेष्ये कानि मूलाणि यानि सर्वानि वेरता ।
- मेरुं संवेद्यप सर्वं व्यवहार प्रकृति ॥
- शान्ताश्चि कः सर्वसिद्धि च योगी नाम संशय ।
- महापदसंज्ञके वेदे कथारेषु व्यवस्थितः ॥ 20

—शिवसंज्ञिता, पत्र-२

बनुबाद :-

आ वेरुमा वल हीयेथी पुत्र एयो मेरु सर्व नरीमो, काम्यो पर्वतो क्षेत्रो, क्षेत्रास्यो, कृषिको मुनिमो, नक्षत्रो, महो पत्रिन लीमो वेवता(महाकैलश)पी अधिष्ठित पीठो पीठवेवतामो सुविदी कल्पि विपदि विनाश 25 कर्जाव ब्रह्मणि परिग्रमव कर्जाव स्वर्णव आजाय, वायु, अग्नि, क्व अमी पृथी कोरे बणे क्षेत्री अंदर क्षेत्री एव कर्त्तव्यमो हे तं बणी आ वेरुमा हे । वेरुनी मन्त्रानो मेरु अने तेने बीरिने कर्जावी एवं बलुको रोखी रोषणी आ वेरुबने सर्वं व्यवहार मर्त्यो हे (?) आ क्व के बणे हे तं महाब्रह्मण्य वेरुमा कथित पीठे व्यवस्थित (वेरुको) योगी हे, एयो बवेरु नरी ।

सायंघा :-

मनुष्य कारुण्यो विद्वि विद्याय ब्रह्मण्यो प्रतिभुर्मि हे । के हाकिमो आ विधने वाह एजे ठं ठे कर्म्यी आ नरवेरुमा विद्यमान हे । आ कारने त्वाने त्वाने मनुष्यवेरुनो महिस्य मावामं बण्णे हे ।

के प्रकारे भूमिबन्धो आचार मेरुवचन हे ते प्रकारे मनुष्यवेरुनो आचार मेरुवद्व बयवा करोहरण्यु हे । करोहरण्यु वेरुनी हरिपर्वतबन्धु खोदवाणी कर्तु हे । करोहरण्यु कर्त्तव्यी पीठो हे अने नीचेनो म्हा नाना नाना अस्थिबन्धुनो हे । एवं क्व हे अने वेणी आरुपाव कर्मजना आचार मनुष्यविक्रम कुंडलिनी बयव प्रकृतिक रहे हे । 25

હૃદ્યં હૌં મૈરન્તૈસ્પ-સાન્ત સિદ્ધાસનો ધિના ।

હૌં ત્રિરેણ્યાઽઽજેણ્ય, શૈલિર્વાસ્ત્યમશ્વલમ્ ॥ ૧૨ ॥*

અનુવાદ—હ, રૂ હૌં (વપલ્લજ્વળી -) ૧ છે સિદ્ધાસન બેસું ત્યો હૌંકર સ્વરૂપ ધિન તેની ડપરના માગે સ્વાધ્યન કરવો । (અર્થાત્ અહીં યે હૌંકરતું બાલેજન છે તે સિદ્ધાસનરૂપ છે અને તેની ડપર બે ૨૪ ધિનવરોતું બાલેજન છે તે હૌંકર સ્વરૂપ ધિનવરો છે) । (તથા) હૌંકરની ત્રણ રેણાની શક્તિમંડલની શક્તિ માગે આલેખન કરવો ॥ ૧૨ ॥

અર્થે કૂટાશ્લોભ પ્રથમ અક્ષરો અનુક્રમે ક્ વી શ્ સુખીના સ્વંચરો છે । તેમની બે અક્ષર ડપર તર્કાત્મા પ્રમથે શ્વ કરવામાં આવ્યા છે । વીચો અક્ષર મંચર છે । મજરને આરાધરનો અર્થ માનવામાં આવે છે । તેને મૂલાખરત્ત્વ, સ્વાધિષ્ઠમત્ત્વ, મધિપૂરત્ત્વ તથા અનાહતત્ત્વ સાર્યે જોડવા મટે 10 તે તે અક્ષરોના શીલાશ્લોભે અનુક્રમે હૌં હૌં રૂં વાય છે તે તેની સાર્યે સંયુક્ત કરવામાં આવે છે ।

અક્ષરતું શીલેશ્વરૂપ દેખાતી પ્રસન્નતા મટે છે અને વાતાનુસંધાન મટે કલ્પો તથા શિર્ષુ છે । કૂટાશ્લોભ દ્વારા પ્રાણ અને મનાશ્લોભેનું શિવુષ સાધવા મટે પ્રશ્નિયા કરવી જોઈએ તે અહીં ગુણ્યવશી મેઝ્વળી જોઈએ । અને કોઈ વિષ્ણુશ્લોભ પણ શક્ય છે ।

૪૪ સુખાંશુભમ્—શ્વ અને તારણાતું બલ્લવ ।

15 ૪૫ તદ્દર્શ્યમ્—તેની ડપર હૌંકર ત્રણ સ્વરૂપે —

૧ હૌં —એન શૈલિશ્લોભ—સિદ્ધાસન રૂપે ।

૨ " —મા શાધ્ય ૨૪ ધિનવરોના સ્વરૂપે ।

૩ " પ્રાણશક્તિ સ્વરૂપે । (નર્યેશ્વર પ્રાણશક્તિ સાદા ત્રણ અંટા દર્શને સુક્ષ્મ દશામાં પડી છે । તદનુસાર વચ્ચેજને આલેખન કરીને શૈલિશ્લોભની શક્તિમંડલ દર્શાવવામાં આવી છે ।

20

૪૬ સ્વર—શ્વર ।

૪૭ અન્તસ્થ—રકર ।

૪૮ સાન્ત—હનર ।

૪૯ ત્રિરેણ્યા—ત્રણ રેણાની । રેણાને મથા પણ શક્ય છે । (ધિનાત્મા માન્યાઽઽજેણ્ય 25 ત્રિરેણ્યાત્કુસેન 2)

૫ શૈલિર્વાસ્ત્યમશ્વલમ્—શ્વર સમુદના મશ્વલની શક્તિ । (શક્તિમંડલસ્વ શક્તિ ।)

* ટિપ્પણી :—

અર્થેધારી અક્ષરવન્ત, શીલાશ્લોભ સ્વરૂપ ।

મથામે ત્રિરેણ્યાત્કુસેન 25 અક્ષરત્વ ત્રિરેણ્યમ્ ॥ ૧૨ ॥

रफः सान्ता द्विरभन्द्रकृतम्रं नाह ईष(स्व)रः ।
सद्विरोरेफ-ह पीठा, क्त्वा रक्त्वात्सर्वं विपत् ॥ १६ ॥

नाहः श्वः स्वरः तुषी, नीसो बर्णानुगा जिना ।
चन्द्रामसुविभी नाह, घृत्यं श्रीनिमि-सुम्वी ॥ १७ ॥

5 क्त्वा परर्कसंस्वी स्यात् पार्थ-(ब)मङ्गिन्ध(स्व)रः ।
सद्विरोरेफ-हो हपटी (१६), बिना इति अतुपुगम् ॥ १८ ॥ +

अनुवाद्य—रेफ (१) सान्त (ह) शीर (मध्य) चन्द्रकला (अथ चन्द्रकला) अर्धे (विन्दु)
मा^१ () ईश्वर स्वर—(आटल्ल बंगो हीनरता ठे ।)

मासु (विरोरेखा) अने रेफ सहित ह कर (ह) (१-२-३) नो बर्ण पीठ ठे । अर्ध चन्द्रकला
10 (४) नो बर्ण लाळ ठे । विन्दु (५) नो बर्ण द्याम ठे । नाह (६) नो बर्ण श्रेत ठे । बोबा स्वर (ई-७)
नो बर्ण गील ठे । बर्णानुसारे (१ ग प्रमाणे) विनो (नी स्वापना) ठे । श्री चन्द्रप्रम अने श्री सुविधि-
नाथ (तुं स्थान) नाह (६) छ । श्री नेमिनाथ अने श्री मुनिमुक्तस्वामी (तुं स्थान) शृण्य-विन्दु (५) ठे ।
छद्दा ने बाराम-श्री पद्यप्रभस्वामी अने श्री बासुपूर्यस्वामी (तुं स्थान) कला (४) ठे । श्री पार्थनाथ अने
श्री मङ्गिनाथ (तुं स्थान) ई स्वर (७) ठे । मासु (विरोरेखा) अने रेफ सहित ह कर (ह) (१ २ ३)
15 ते १६-(६) बार आठ विनो (तुं अविद्याल) ठे । (ते आ प्रमाणे - रूपम-अजित-संमद-वामिनस्वत
सुमन्ति-सुपार्थ-शील्ल-श्रेयांस-विमल-अनंत-धर्म-शान्ति-कुम्भु-अर-ममि-वर्धमान) -आ प्रमाणे चार
पुगळ ठे ॥ १६ १७-१८ ॥ ५

मं आभी जाय ठे । पार्थिवी धरणातुं सुंदर चित्र अहीं उपलब्ध बाय ठे । अहीं तुं अविद्यंत स्वरूप तुं
तेवा श्येफनी (प्रमेयनी) मुच्यता कर्ते ठे । *

20 5 श्लोक न १६ श्री १ प्रम पाठ श्लोकोमा परत्व स्थान्यो निर्दिष्ट ठे । श्लोक नं. १६ १७ १८ मां श्लोका
वात कर्मक गये पाठ कर्ण (१७) निर्दिष्ट करी ते पाठ कर्णानुसारे विनाचक्रिन्नु विरोधन करणमां अस्तुं ठे ।
श्याकै हीनर विनाय बाय ठे ।

• पराजयः—

25 शिर्वं श्लोकम आयेत् बीरपि उच्यते ।
शरस्य लक्ष्मिं चतुर्हीनम उच्ये ॥ १ ॥
उच्येत्कठोरेतः सुपुत्रिणमभिव्याम् ।
लक्ष्मिणमभिव्याम् च कर्मिण्य परिमितेत् ॥ ११ ॥
केतिलिखनःऽऽदीनं कर्मिण्युक्तोच्यते ।
आत्मन विद्येद्य चर्षिणीवारमेकौ ॥ १२ ॥

30 श्लोकाव-उत्तम प्रथमाः

+ श्लोको वामे—पृष्ठ ५१

नादाज्ञानः कला सिद्धा, सन्तः सूरिः स्वराक्षरे ।
बिन्दुः साधुरितः पञ्चपरमेष्ठिमयस्त्वर्त्त ॥ १९ ॥

अनुवादः—नाद (६) ए अरिहत छे, कला (७) ए सिद्ध छे, सन्त—ह (१-२ ३) ए सूरि छे, स्वर (४-७) ए (अपरे-) उपाध्याय छे, बिन्दु (५) ए साधु छे । ए प्रमाणे वा ह्रीं कर पञ्चपरमेष्ठिमय छे ॥ १९ ॥

5

५९. पञ्चपरमेष्ठिमय—ह्रींकारना सात अवयवने पांच परमेष्ठिमा वर्णोंमा विभाजन करी ते पञ्चपरमेष्ठिस्वरूप बिन्दुंते ते ते अवयववर्ग ते ते वर्ग स्वरूपे नियोजन करबाम्यं अत्यु छे । आरी ह्रींकार पञ्चपरमेष्ठिमय वाच्य छे ।

+ वारकानो—

अभिन्तु बीजे शिवा उर्वे, कल्पवृक्षा किनोत्पत्ता ।
बर्धनीर्धनीर्धुंका, व्यस्तव्यस्तव उडवाः ॥ ११ ॥
नादकल्पवृक्षाधरो बिन्दुनीकलमयम् ।
कल्पवृक्षमय सम्यः, स्वर्धम् उकतीमुद्रा ॥ २१ ॥
सिद्ध संकीर्ण ईश्वरो बिन्दुबी कर्ता स्रुता ।
बर्धुंकासंकीर्णं दीर्घकल्पवृक्षं लुम् ॥ २३ ॥
कल्पम-पुष्पवृक्षी, नाद-सिद्धिसमाधिदो ।
बिन्दु-मन्त्रमयो नैमि-सुखी किनलणो ॥ २४ ॥
पद्यम बन्धुवृक्षी, कथ-भस्मपिठिनी ।
सिद्ध ई-सिद्धिसंकीर्णो, पार्धमर्धो किनोष्णी ॥ २५ ॥
वोदकदीर्घकला उर्वे ह-र-वृक्षने सिद्धेहिता ।
मात्रवोदकधरं प्रतामदुसिद्धिदिव्याम् ॥ २६ ॥
कर्म व्याहित कन्दे तन्मर्धं बर्धिनन्धम् ।
मीडुमर्धं दुग्धं च कन्दे बीधीलकं विनम् ॥ २७ ॥
वेद्यं विमलं कन्दे उज्ज्वलं श्रीधर्मनाथम् ।
ध्याति कुन्दुमर्धलं नमि वीरं न्नाम्बम् ॥ २८ ॥
वोदकैर्धं किन्दनेशन, यावोवदुदिविधियम् ।
विमलं नैमि उर्वन्तस्य 'ह-उ' कल्पविधियम् ॥ २९ ॥

नामिपद्यवितं प्यकेत् पञ्चवर्धे किनेष्टि । 10
तलुहरे घोषधमो सुवकपुत्रधं विनाः ॥ ३३ ॥
कल्पवृक्षवृक्षितस्वानी धम्मोऽप्यभिन्तना ।
सुमतिं श्रीमुवाधा श्रीवेकलाः हीलकोऽपि च ॥ ३४ ॥
विमले धनलकिनो धर्म-श्रीध्यानितीर्षकम् ।
कुन्दुवृक्षो ह्यकिनो नमिनाथो बीर ह्यसि ॥ ३५ ॥ 15
ईश्वरे संरिच्यो पार्धमर्धो नीधो किनेधरो ।
पद्यमवागुम्बवृक्षमयी कल्पविधो ॥ ३६ ॥
सुखो नैमिनाथसु कुष्णायै किन्दुवृक्षिधो ।
कल्पप्रमुष्पवृक्षी नादवृक्षी कुन्दुवृक्षो ॥ ३७ ॥
सिद्धं बधमर्धं मर्धं कल्पमर्धं मङ्गलं विवन् । 20
दुधियुक्तिर्धं सिद्धिधरं निर्दिष्टकल्पम् ॥ ३८ ॥
निर्नाममर्धं लसितद्वयमृष्टिपटिधरम् ।
मदियुक्तिमर्धं कल्पोवर्धनं कल्पमर्धं पद्यम् ॥ ३९ ॥
वेद्यवृक्षवृक्षनेन वे उद्यमवृक्षीह रोमिनाः ।
मदयवृक्षवृक्षनेन वेपयिद्यमुद्यमर्धं मध्यम् ॥ ४० ॥ 25

—श्री वेनलीकवृक्षोऽहं श्रु २३६ २३७
(श्री मन्वाविप्लवः)

—श्री कल्पिवृक्षवृक्षोऽहम्

• श्लोक नं. १६ १७-१८ मां तथा श्लोक नं. १९ मां बाधियुक्त्या आलोचनना प्रकार तो एक व छे परंतु अनेका मिल छे ।

१ अम्पत्र विज्ञेय—

अदन्तो वृचकल्प विद्योप-सिद्धस्तु दीर्घकं धरिः ।

अन्त्रकलापाध्यायो दीर्घकला साधुरिह पञ्च ॥ २० ॥ १

अनुवाकः—अम्प त्वत्वं प्रकरविधेय नीचे प्रमाणे म्ळे छे —

१ गोल कला जे विन्दुनी छे ० (५) — ते अर्धित छे । विद्योप जे गद छे १ (६) ते सिद्ध छे । दीर्घ मुक्त सर्ग — मासु इ ने १ — (६-१-२-३) ए सूत्र छे । अन्त्रकला ~ (७) ए तपाध्याय छे जने दीर्घ कला जे ईश्वरानी छे (७) ते साधु छे । एम अर्धे एट्ठे हीकारसं पांच (परमेष्टी) छे ॥ २० ॥

बीबास्कर हीकारना अंदा तथा बर्षोना ध्याय माटे कोटक
[स्लोक १६ १७-१८ १९ मुक्त]

10	बीबास्करना अंदा	अंशोनु आक्षिपन	वर्ग	ध्यायना परमेष्ठिनिक	ध्यायना दीर्घकला
१	१ रेड २ इ (वल्गु) ३ धि ४ अन्त्रकल्प ५ विदु (अन्त्र) ६ मार ७ स्वर	१ २ ३-१	१	आत्मानं (धरि) सिद्ध साधु अर्धित तपाध्याय	वर्षीना १६ दीर्घको भी पद्यम, भी बन्धुल भी नैमिनाथ भी मुनिमुक्त भी अन्त्रकल्प, भी मुनिविनाथ भी बर्षनाथ, भी मुनिनाथ
२			२		
३			३		
४			४		
५			५		
६			६		

बीबास्कर हीकारना अंदा तथा बर्षोना ध्याय माटे कोटक
[स्लोक २ मुक्त]

20	बीबास्करना अंदा	अंशोनु आक्षिपन	वर्ग	ध्यायना परमेष्ठिनिक	ध्यायना दीर्घकला
२५	१ दीर्घक २ अन्त्रकल्प ३ वृचकल्प ४ विद्योप ५ हीकारना	१ १	१	आत्मानं (धरि) अन्त्रकल्प अर्धित सिद्ध साधु	वर्षीना १६ दीर्घको भी मुनिनाथ भी बर्षनाथ भी अन्त्रकल्प, भी मुनिविनाथ भी पद्यम, भी बन्धुल भी नैमिनाथ भी मुनिमुक्त
२			२		
३			३		
४			४		
५			५		
६			६		

३० † भी बमस्कार संघर्षी भी मानदुर्घर्षी नकारकारकवर्षे नाम्ने एक स्तोत्र नाम्नास्व स्वाध्याय' न माहल विमोचनं आनेत छे । तस्य जे प्रथमविशय तस्मिन् वाच छे तेनो अर्धे निरिच करवर्षा आम्ळे छे ।

१ बरषावो — बरषक अर्धित विद्योप सिद्धा न अन्त्रकल्प स्त्री ।

उपलगाय मुक्तकल्प हीकारना साधुने मुद्रया ॥ २ ॥

वर्जितः शक्ति-मुनिषी सिद्धाः पद्माम-वाम्पुत्र्यजिनी ।

धर्माचार्याः पादस्य मस्त्रिः पार्थोऽप्युपाध्यायः ॥ २१ ॥

सुमन्त-नेमी सायुर्जिनरूपः शक्ति-शिवमयस्त्वपः ।

त्रिपुररुपमूर्तिर्ध्वोऽलक्ष्यबधुः सर्वधर्मपीडनिदम् ॥ २२ ॥

अनुवादः—श्रीकर्मणं चन्द्रप्रम अने मुनिषि ए बे अरिहितरूपे, पद्मप्रम अने वाम्पुत्र्य ए बे 5 सिद्ध रूपे, १-२-३-४-५-७-१०-११-१३-१४-१५-१६-१७-१८-२१ अने २४ म्य जिनैबरो आचार्यरूपे, मस्त्रि अने पार्थ ए बे उपाध्यायरूपे अने मुनिमुत्र अने नेमि ए बे सायुकरूपे ध्येय छे । आ श्रीकर्म जिनरूप छे, शक्ति अने शिवमय छे, त्रिपुररुपमूर्ति (कला, विष्णु अने महेशरूप) छे, अने अलक्ष्य शरीरबन्धु छे । ते सर्व धर्मना पीडकरूप छे ॥ २१-२२ ॥ +

१० अलक्ष्यबधु—शाम्भुदेवी परा अवस्था बे प्रथम अवस्था छे ते अलक्ष्य छे । तेने शाक्त 10 लोके शक्ति' कहे छे, शिवमयो 'जिति' कहे छे योगीशो 'कुण्डलिनी' कहे छे, सर्वस्यो 'प्रकृति' कहे छे, वेगतीशो 'शक्त' कहे छे, वैशो 'मुक्ति' कहे छे अने जिनो 'कुण्डलिनी', 'प्राणशक्ति', 'कला' बगैरे कहे छे—तेनुं मूर्तस्वरूप श्री कर्म छे । 'अलक्ष्यबधु' कहे रूपानीत ध्यान सूचकय छे ।

+ श्लोक नं. २१ २२ मां स्मरण ध्यानने निरिध बधु छे । श्लोक नं. २१ मां तथा श्लोक नं. २२ मां पदेक पाठमा श्रीकर्म ते पंचपरमेष्ठिन्य छे ते ल्यामित बधु । आ प्रथम भागस्य श्लोक नं. १७-१८ मां धर्मोपाधो छे । 15 परतु त्वां श्रीकर्मणे धर्म बन्धु तपीके सुफलता हती परके त्वां परत्व ध्यान ह्ये । माहीं श्लोक नं. २१ तथा नं. २२ मां पदेक पाठमा अविद्यन बधुमेक कर्मणे सुफलता छे अने तेपी कर्मत्व ध्यान छे । माहीं श्लोक नं. २१ २२ मां ध्यान तथा केनेतर प्रकृतिकामोनी निरिध बधु छे त नीचे प्रमाणे :-

- १ श्री कर्म किलरूप छे ।
- २ " " पंचपरमेष्ठि स्वरूपे किलरूपिण्य छे ।
- ३ " " शक्ति अने शिव'मय छे ।
- ४ " " त्रिपुररुपमूर्ति छे । मापी ते कला, विष्णु अने महेशरूप छे ।
- ५ " " ध्येय छे ।

६ " " अलक्ष्यबधु' छे । शमीषी परा अवस्था बे अलक्ष्य छे तेनुं मूर्तस्वरूप श्रीकर्मणं ब धर्मी शक्य ।

७ " " सर्व धर्मना पीडकरूप बन्धु छे । तत्पर्यं के सर्व धर्मो ए पीडकरने माने छे ।

ઐતમિહ ધર્મચક્રં, ઉષ્ણયામામર્ગં મૈ વચ્ચન્તિ ।

ઉ-૨-૭-ક-સ(હ)-હ-આ-(વા)-ડ-હિ-ગઝા "રણોપધિ-સિહ"

દુષ્ટ-નૃપા" ॥ ૨૩ ॥"

અનુવાદ—અહીં (ઋષિમંડલપત્રમ્) શ્રી ઝિનેશ્વર મહાંત સંસ્કૃતી નમસ્કાર છેલ્લે છે । તેની અન્વ-
5 નિશ્ચય પંચમ્યં રહેનારને ઠાકિની, રાષ્ટ્રિની, આકિની, કાકિની, શાકિની, હાકિની, યાકિની સર્વે, શાપી
પશ્ચસ, અધિ, સિદ્ધ, દુષ્ટ અને રાજા બોઈ શકતા નથી ॥ ૨૩ ॥ +

૧૧ ધર્મચક્ર—ત્રિમુખપતિ ધી સીધેશ્વર પરમાત્માનુ એ મહાન ધર્મસ્ત્રા છે । તેપી અધિપ
પ્રમાણથી અનેક તપ્પ્રથો જ્ઞાન વાચ્ય છે । ચક્રવર્તિના ચક્રની જેમ તે પરમાત્માની આગ્રહ પાલે છે । તે
પરમાત્માના ધર્મવરચક્રવર્તિનને સૂચવે છે । ઋષિમંડલપત્ર પોતે જ ચક્રવર્તિ હોવાથી વચ્ચ છે । તે
10 ખત્તો જે મનવહે આશ્રમ કરે છે, તે સર્વે તપ્પ્રવચિત બને છે ।

૧૨. ઉષ્ણયાગર્મર્ગ—જેમ ચક્રવર્તિના ચક્રરતના કરાવે તેમા નિશ્ચિતો દુરસ્થિત હોય છે,
તેમ ઋષિમંડલમ્ રહેલ ધર્મવચ્ચી ધ્યાન્યં જે માનસિક રીતે અપસ્થિત થયો છે, તેને કોઈ પગ તપ્પ્રવચ્ચક
૧૫ આ દુષ્ટાિ પીરા ન કરી શકે ।

૧૩ ન વદ્યન્તિ—તેને બોઈ શકતા નથી । તેને ટરાલી શકતા નથી । જેના ઉપર ધર્મવચ્ચની
15 ધ્યાયા છે તેમા ઉપર કીચા કોઈની દુષ્ટ દષ્ટિ પડી શકતી નથી ।

૧૪ ઇ-૮. નૃપા—ઠાકિની આદિ દેવીઓ સર્વ, શાપી પશ્ચસ, અધિ, સિદ્ધ, દુષ્ટો અને
રાજાઓ તેને ટરાલી શકતા નથી ।

• ઉત્તરભાગે :—

૨0 ઇત્યન્વચ્ચમત્સાડઞ્ચન્ત ધરિર્મિવાડિષ્ઠવિદ્ધા ।
ક ૨-ક ૭ ઇ(ઇ)-દ આ (ઘ)ઁરિ રિવુપ્પવિમ્મન્ ઇંચરણાહુ ॥ ૪૦૧ ॥

—શ્રીસિદ્ધિજ્ઞાનસુમિરચિતે "મન્વચ્ચક્રવર્તન"

અર્થ—આ મન્વચ્ચ મન્વચ્ચી આગ્રાન્ય શ્રી ધરિમ્મન્ત થાથી થકે અધિષ્ઠ્ય તપ્પ્રદ્ય થઈને ઠાકિની અધિપી
૨5 થા મ્વચ્ચી ઇંચની ધ્યા કરે છે ।

ઠાકિની ઠાકિની થાથી ઠાકિની ઠાકિની થા ।
ઠાકિની ઠાકિની સિદ્ધા ઠાકા ઠાકિની સ્મૃતા ॥ ૧૧ ॥
પરોપ ત્તુ જે રોયત્તે ઠાકે અધિ હુઠા ।
વિષ્ણામિતુષ્ણત્વ-પાચ્ચનાપ્પત્તરઃ ॥ ૧૨ ॥

ધર્મવોપ્પરિ—શ્રીવિષ્ણુમ્મિષ્ણુત્તર
(કેવલોપ્પચ્ચોદ્ધુ ૧૬)

૩૦	કેવલેવ	મા મા	કિંતનુ	પદ્ધા	॥ ૪૦ ॥
	કેવલેવ	મ્વ માં	કિંતનુ	દક્ષિણ	॥ ૫૧ ॥
	કેવલેવ	મા માં	કિંતનુ	પશ્ચાત	॥ ૭૧ ॥
	કેવલેવ	મ્વ માં	કિંતનુ	વહુક	॥ ૯૧ ॥
	કેવલેવ	મા માં	કિંતનુ	વિદ્યમા	॥ ૧૧ ॥
૩૫	કેવલેવ	મા માં	કિંતનુ	કુલ્મા	॥ ૫૧ ॥
	કેવલેવ	મા માં	કિંતનુ	ધ્વનિવા	॥ ૭૧ ॥
	કેવલેવ	મ્વ માં	કિંતનુ	ધ્વનિવા	॥ ૧૧ ॥

—શ્રીવિષ્ણુમ્મિષ્ણુત્તર

+ આ મ્વોપ્પરિ શ્રી વધીમ્મચ્ચક્રવર્તનો ધરિવા રવોચ્ચ છે ।

भीर्गीतमस्य मुद्रामि^१लम्बिमि(मा)निधीर्धरम् ।

^२त्रैलोक्यवासिनां दद्या दध्या रक्षन्तु^३ सर्वतः (मामितः) ॥ २४ ॥*

अनुवादः—श्री गौतमस्वामी गणधर भगवन्तमी मुद्राभो तथा लम्बिजो बडे ज्योतिर्मय अने निधीधर बनेला (१) एवा मने त्रये लोकमां मसता देवो अने देवीभो रक्षो (मयी रक्षा करो) ॥ २४ ॥

६ मुद्रामिः—मुद्राभो बडे ।

5

श्री सूरिस्वामिनी भीषे प्रमाणेनी पांच मुद्राभो अतिशय विरयत होवापी तेभोनो अर्धे श्री गौतमस्वामीनी मुद्रा तरीके निर्दिष्ट कयो जणाय छे —

१ सीमाम्य मुद्रा — बन्ध तथा क्षोम माटे ।

२ सुरमि मुद्रा — शान्ति माटे ।

३ प्रबन्धन मुद्रा — ज्ञान माटे ।

10

४ परमेश्ठी मुद्रा — सर्वाधीसिद्धि माटे ।

५ अंबलि मुद्रा — अहमस्तेवार्थे ।

६१ लम्बिमिः—लम्बिजो बडे । त्रिनलम्बि, अक्षयित्रिनलम्बि बगेरे अनेक प्रकारनी लम्बिजो छे ।

लम्बिघाटी महापुरुषोमा स्मरणायि माटे शास्त्रोप्यं छँ ह्यँ अर्धे णमो त्रिणाणं, छँ ह्यँ अर्धे णमो 15 ओष्ठिप्रिणाणं बगेरे अनेक लम्बिपदो सूत्रवचाम्यं आम्पा छे । ० लम्बिपदोमा स्मरणयी अहमानी इत्यादि अनेक शक्तिओनो समुचित विद्यास बाप छे । बुदां बुदां लम्बिपदोनी शास्त्रीय रिते संयोजना करीने तेमनु स्मरण करवापी शान्त्यपदि अनेक अर्धप्रियाजो बाप छे ।† (लम्बिमोनोनी संख्या तथा नामो माटे बुझो परिशिष्ट २)

६७. मा निधीधरम्—(मुद्रा तथा लम्बि बडे करायेल जयना प्रभक्तपी) ज्योतिर्मय अने 20 सर्वनिधीधर बनेला मयी देवो तथा देवीजो रक्षा करो । (निधि तथा देवीभोला नाम माटे बुझो अनुक्रमे परिशिष्ट ९ अने परिशिष्ट ५)

६८ त्रैलोक्यवासिनो देवा देव्यः—बुद्धी क्षुणी प्रणास्त्रिय अनुसार जे जे देवो तथा देवी-ओनु रक्षा माटे अहमंजय बाप छे तेभोनो अर्धे नाम्निर्दिष्ट करवाम्यं आने छे ।

६९. रक्षन्तु सर्वतः (मामितः)—तेजो मयी सर्वप्रकारे रक्षा करो ।

25

* टिप्पण्यो—

भीर्गीतमस्य वा मुद्रा तस्य वा मुचि कथयतः ।

उपनिर्दिष्टं त्रैलोक्यं सर्वनिधीधर ॥ ७० ॥

पाठ्यव्यासिनो देवाः, देवा भूयिष्ठवास्विना ।

स्वर्वास्विनोऽपि वै देवाः सर्वे रक्षन्तु मामिता ॥ ७८ ॥

30

—श्रीकृष्णमहाकथोपम्य

† पाठ्यवचं स्वर्गोत्तमं त्रिभिर्दिग्भिः ।

देवाभ्युत्थं त्रैलोक्यं विमलविद्ययापी ॥ ७० ॥

—श्रीशिवस्मृतिक्रिपितं प्रवचनप्रवचम्

ॐ ह्रीं श्रीं (ह्रीं) वृत्तिर्हस्मीर्गीरी वन्धी सरस्वती ।
 जयाज्ज्मा विजयेत्याद्या विधीं यच्छन्तु मे वृत्तिम् ॥ २५ ॥ *
 अष्टरौज्जादया यं यमर्धमिच्छन्ति तं नराः ।
 समन्तेऽस्य स्मृतर्षुद्वापापदम् हरन्त्यमी ॥ २६ ॥ †
 5 मूर्धपत्रान्तरास्त्रिस्त्र्य, रक्षा कष्ट-शिरः-करे ।
 मुद्रस-प्र-भूतापिहृद् वन्धादिप्रसाधनी ॥ २७ ॥ †

अमुवाहः—ॐ ह्रीं पूर्वक—श्री, ह्री, वृत्ति, लक्ष्मी, गौरी, शण्डी सरस्वती, जया शंका,
 विजया—भगेरे विद्याज्ञो (देवीजो) मने धैर्य जायो ॥ २५ ॥

अमुवाहः—उन्मथी भद्र पसेका भगेरे मनुष्यो जे जे लक्ष्मी हृच्छे छे तेने जाला स्मरणपी प्रस
 10 करे छे जने तेजो मुद्र भगेरे जपदाजोने तरी जाय छे ॥ २६ ॥ +

अमुवाहः—मोक्षपत्रम् (जानु) अहोखन करीने कंठे, मन्त्रके अक्षरा इत्यम् (बांधवापी) रक्षा
 वाय छे । मोगळा, प्रस तथा मृतपीटा हूर वाय छे जने कशीकरण कारेने सिद्ध करे छे ॥ २७ ॥

७० विद्या—जही जेजोमो मामन्त्रिंश ययो छे ते देवीजो भगेरे । (विद्यादेवीभो मां
 15 बुधो परिसिद्ध ८)

७१ यच्छन्तु मे वृत्तिम्—आराकामां मने स्वीर्य तथा धैर्य जयों ।

७२ अष्टरौज्जादयो—जही जयि पदपी पदभद्र अने लक्ष्मीभद्र तथा मायाई, सुगार्थी अने
 विद्यापी पण समजवा जेवैर ।

७३ रक्षा—रक्षा निर्माणला प्रसन्नो —

१ अहोखन—मूर्धपत्र पर ।

2 स्थान—कष्टम् (अष्टश्रियाम्) अक्षरा शिर पर (पापशर्म, कबीर्म) अक्षरा
 20 इत्ये (मष्टश्रियाम्) ।

३ पीडानी शक्ति मटे—प्रहरचना विद्व योगनी शक्ति मटे तथा मृत-मन्तर
 भगेरेनी बाधापी मुक्त कवा मटे अने कत्यादि कर्मना प्रसाधन मटे ।

७४ मुद्रस—मन्त्रविशेष—जेजो मुद्रस साथे परिभ्रमण करे छे । मुद्रहने मन्त्रिने प्रहारार्थ
 25 करेई केके, तो तेना निषरण मटे ।

सरस्वती—ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं वृत्तिर्हस्मीः वीरी वन्धी सरस्वती ।
 कण्ठम्व विजय विद्या विद्यविद्य मन्त्रवा ॥ ८ ॥

५ उन्मथ्या निर्वं रात्रं वरभहा निर्वं परम् ।
 कर्मप्रदा निर्वं कर्म्यं प्राप्तुन्ति म संघर्षः ॥ ८९ ॥

मायाई कम्पे मारी, सुगार्थी कम्पे सुगम् ।
 विद्याई कम्पे निर्वं, नरा वरभहाकटा ॥ ८० ॥

† मूर्धपत्रे विद्येत्येव कण्ठे मूर्ध्नि वा सुये ।
 श्यति लक्ष्मी रियम्, लक्ष्मीविश्रियम् ॥ ८८ ॥

श्री-श्रीश्रीश्रीः, विद्या-विद्यविद्यः ।
 वास विद्य-करोरेवैमुक्ते माय संघर्षा ॥ ८ ॥

+ अत्र अक्षर्यं कन्वुनिन्दो निरित छे ।

अष्टावाम्स्तवापूर्व, शिनातभ्यर्ष्य सिद्धये ।

अष्टमतीसहस्रस्तु, जापो इत्था दशोष्ठ ॥ २९ ॥*

अनुवाहः—[अग्नी (श्रीसरणी)] सिद्धिने मां आठ आयविकरुं तप करवापूर्वक आठ

हजार जापना पुषो कवे शिनेसरणी पूजा करवी ने आठ हजारलो जाप करवो । दशांश होम करवो ।

५ अर्चा आठसो बघत होम करवो ॥ २९ ॥

७३ अष्टावाम्स्तु दशांशतः—जाप तप, अर्चा, करण कने अन्तर्पाम साधनामा कम्मनी तारिअन नीचे प्रमणे कई छके —

१ मंत्र	२. व्यास	३ व्यास	४ सखच	५. व्यास	६ तप	अर्चा	८. अंतर्पाम
मूत्रमंत्र श्लोक नं. ३ (आठन श्लोक)	व्यास श्लोक नं. १	विश्वरूप पदस्य अने करण श्लोक नं. १३ १८	सुश्रामो श्लोक नं. २४ जापना पुषो नं. ८ श्लोक नं. २९	संख्या ८ श्लोक नं. २९	आठ आठवाम्स्तु (आठविकरुं) श्लोक नं. २९	विनपूजा (अष्टमतीसह श्लोक) श्लोक नं. २९	कणक- बहुविकरुं होम

(जासिन अर्धी अध्याहार छे) । आमां सक्कीसरणो समवेद्य पाव छे ।

१ मंत्र—आठनश्लोक मूत्रमंत्रगी श्लोक नं. ६ मां दशांश्या प्रमणे साधना करवाणी छे ।

२ व्यास—एषा मां सखीसरण श्लोक नं. १ मां दशांश्या प्रमणे करवाणी छे ।

३ व्यास—श्लोक नं. १३ श्लोक नं. १८ मां दशांश्या प्रमणे एक एकी एक व्यास करवाणी छे ।
आ किसे आमानस्य गुरु पासेवी जाणी लेवो अने व्यास श्रममां अस्तेकन कर्वा प्रमणे करवाणी छे ।

४ साधन—सुश्रामो श्लोक नं. २४ मा विवेकममं जाया प्रमणे अने पुषो श्लोक नं. २९ मां
जगाम्या प्रमणे ।

५. जाप—एक एक जापना पुष्यना पूजन बडे जाप करवाणी छे । जापनी व्याख्या नीचे
प्रमणे उपक्रम्य भाव छे —

सूयो मूय परे मांने मावना माम्पते द्वि मा ।

जाप छेऽत्र स्वमे लभो मन्त्राया अय्य ईदद्या ॥

पुराधरवणी संख्या ८ ।

६ तप—आठ आयविकरुं तपपूर्वक आठ विश्वरुप प्रक्रिया सखवी ।

७ अर्चा—विनपूजा (स्नात सखित) । जापनां श्लोक नं. ८ ।

८ अंतर्पाम—होम—नष्टिममकडलनी अष्टिमं जात कयापोलो ८ बघत होम करवो छे
अंतर्पाम छे । +

३० * सरवाची।—आठवाम्स्तु तप करवा, पूजकिया विनपूजनीम् ।

आठवाम्स्तु अष्टम तीसहस्रस्तु ॥ २९ ॥

+ श्री तामरकर उमना मन्त्राधिकारकस्य मा पूष्य मांने कर्तुं आ प्रमणे भावे छे—

१ आठन, २. अष्टमतीसह, ३ सुश्रामो ४ पूष्य, ५. तप, ६ होमविधि ।

आठो विनेत्रवपुराधरवणीया आठवाम्स्तु तप करवाणी द सुश्रामो ।

पूष्य कां तपनु होमविधि कवे अष्टिमं अष्टम तीसहस्रस्तु ॥ २ ॥

—श्री वैजयंतकृतोद्धार इव, १११ ।

ईदमासान् स्मरेत् प्रातर्बीजमठच्छवाधिकम् (१०८) ।

स पश्येदार्हतं विभ्रं, सप्तान्तरमर्षसिद्धय ॥ ३० ॥*

सम्यग्दृष्टं विनीताय, ब्रह्मव्रतमृते इदम् ।

इय मिष्यादसु नैव ^{ब(त्रि)}नक्षामङ्गदूषण(णम्) ॥ ३१ ॥*

परमेष्ठिपदानां तु, विद्यया पूर्वयन्त्रत ।

इयां रत्नत्रयस्याय, विद्येयं कश्चिदुच्यत ॥ ३२ ॥

5

अनुवाङ्—जे आठ मास सुधी सवारम् १ ८ वार वा बीजनु स्मरण करे ते तेने अर्हत् विम्बनां दर्शन वाय छे अने ते तेनी सात मन्त्री अंदर सिद्धिने माटे वाय छे ॥ ३० ॥

अनुवाङ्—आ सम्यग्दृष्टि, विनीत अने ब्रह्मव्रतने चरण करनाने जायतु । मिष्यादसिने म ज जायतु । तेने व्यापवादी श्री त्रिनेश्वरमगवक्त्री आद्याना भगवत्प रूपण लागे छे ॥ ३१ ॥ 10

अनुवाङ्—पंचपरमेष्ठिपत्नी जे शिरोपता छे ते पूर्यन्त्रपी (परमेष्ठियंत्रपी के जे पूर्ण मन्त्रकारे रचेछ छे तेपी) जाणकी । रत्नत्रयपी जे शिरोपता छे ते हवे कर्दिक कदेकाय छे ॥ ३२ ॥

७७ अष्टमासान्—दृष्टीकरण माटे सम्यगो उद्देश्य वाधि रखो हनो तेनो निर्देश अर्ही वाय छे ।

सम्य—जाठ मस । जे शिवा बरी छे तेना दृष्टीकरण माटे अर्ही सम्यगो निर्णय कर्यो छे ।

आठ मास सुधी ब्रह्मेष्ट सवारे १०८ वार बीजकार बीजनु मात्रपूर्वक स्मरण करे तो अर्हत् विम्बनु दर्शन वाय 15 छे अने सात मन्त्री सिद्धि प्राप्त वाय छे ।

७८ बी(त्रि)नक्षामङ्गदूषण(णम्)—आद्याना निर्देश छे अने आ आद्यानु उद्घुषण करे तेने विनाद्या-उद्घुषणतो दोष सम्यो छे ।

७९ परमेष्ठिपदानां... कश्चिदुच्यते—जाय मूलमन्त्रना प्रण संड यह शाके अने ते नीचे प्रमाण — 20

१ प्रथम संड—अष्ट बीजाशयो—हौ ह्रीं ह्रूं ह्रूं ह्रूं ह्रूं ह्रूं ।

२ द्वितीय संड—परमेष्ठिपदो अत्रा ते पदोना व्यापारयो—अ सि आ उ सा ।

३ तृतीय संड—ज्ञानदर्शनभारिषेभ्यो तम ।

प्रथम संडमा जाय सम्य तथा फल निसे श्लोक नं. ३० मं निर्देश पयो । हवे श्लोक नं. ३२ मं पदेछा वे पाठम् परमेष्ठिपदो विषे मन्त्रकारे जे रहस्यनो पूर्ण निर्देश कर्यो छे ते अत्रलोकावतने 25 सूचन कर्यो अने बीजा तथा चौथा पाठम् तृतीयसंडमं जे रत्नत्रय छे ते विसे रहस्य दशावतानो निर्देश कर्यो छे । आ रहस्यने श्लोक नं. ३३-३४-३५ मं जणावतानं जायतु छे ।

- सारवाचोः—पद्मसोपारं माता वे अरन्धि दिने त्रिने ।
तेषां न व्याचरो देहे, प्रमन्थि न पारता ॥ १४ ॥
महामन्त्राणि क्वचु, माता प्रातरु नः पटेत् ।
सोत्रमेतन्मन्त्रावेभ्यो, विनविभं स पश्यति ॥ १५ ॥
हवे सार्वातो विभं मने कथमके सुवम् ।
पद्माप्योनि द्रव्यात्वा पद्मानन्दवीर्यात् ॥ १६ ॥

20

- सारवाचोः—पद्मं येषां मन्त्राद्योर्, न देवे क्व क्वचिद् ।
मिष्यन्त्यासिने हवे, शब्दात्पदे पदे ॥ १२ ॥

25

हीन-दर्शन-चारित्र-तपासीति स्मरन् मुनिः ।
 अशमद्योवरं सम्भवाद्वा, ऋतुर्कृतपसः फलम् ॥ ३३ ॥
 कृत्वा पापसङ्क्रामि, इत्वा ऋतुस्रस्तानि च ।
 ध्युं मन्त्रं समाराध्य, तिर्षाञ्चोऽपि दिवं गता ॥ ३४ ॥
 पक्षु व्यसनपताके, अमृत् संसारसागरे ।
 धीनेन अगत् सर्वदुःखस्य निवृत्तं दिवे ॥ ३५ ॥
 मूर्ध्नि रत्नत्रयं विभ्रञ्जितबीजं नमाञ्छ्वरम् ।
 इति रत्नत्रयं ध्येयं, जिनबीजस्य बीजकम् ॥ ३६ ॥

अनुवाद—आम दर्शन चारित्ररूपी तपने १ ८ बार स्मरण करतो मुनि तपसासना फळने
 10 प्राप्त करतरो वाय छे ॥ ३३ ॥

अनुवाद—पूर्वे इजतरो पापो कर्मा छत्रं अने संकरो जीवोनी हिंसा कर्मा छत्रं पण (पडीना
 जीवनम्) वा मन्त्रे आराधन करवावी पञ्चमो पण स्वर्गगामी बन्या छे ॥ ३४ ॥ +

अनुवाद—व्यसनरूप पातकस्यं पक्षु अन् संसारसागरस्यं ममृत् एतुं अगत आ मंत्र करे अ
 उदरीने सिम्भ धारण करतुं छे ॥ ३५ ॥

15 अनुवाद—मन्त्रक पर एतत्रयस्वरूप रेफने धारण करतुं अने नमो अक्षरवातुं जिनबीज
 (अर्धे) (अर्धे छे हीं ह्रीं अर्धे मम्) रत्नत्रय त्रीके ध्येय छे । ते (रत्नत्रय) जिनबीजतुं पण बीज छे ॥ ३६ ॥

८० ज्ञान-दर्शन-चारित्र तपासि—

(८) ज्ञान-दर्शन-चारित्र्यो (नमः)—आ प्रणये जात्य मूळमन्त्रना बीजा खंडतुं जे
 मुनि १०८ बार स्मरण करे छे ते तपसासना फळने प्राप्त करे छे । जही ज्ञान, दर्शन चारित्र त्रिरूपी
 20 तप छे ।

८१ मुनि—मुनि एखे अगमना तपोतुं मनन करतार । अथवा मुनि एखे मीन(मंथन)ने
 धारण करतार ।

८२ त्रियञ्जा—जे तिर्षाओ पण आ मंत्रगी आराधनावी स्वर्गने पाव्या, तो बुद्धिमन् मनुष्य
 पनावी सु म पानी शके ।

25 ८३ अनेनैव दिवे—आ मंत्रगी साक्षना ए म्हाल बर्म छे । धर्मतुं लक्ष्य करतौ पण
 साक्षरउपेण कम्पु छे के जे दुर्गमिनीपी बीजगी रक्षा करे अने तेने मेष्यमं धारण करे, ते धर्म कहेवाय १ ०

८४ रत्नत्रयं बीजकम्—जही छे हीं अर्धे मम् नो ध्येय त्रीके निरंशा करवायं जाव्यो
 छे; अरण के, रत्नत्रय ए जिनबीजतुं पण बीजक छे । अथवा जिन (परमत्मा) बनानतार रत्नत्रय होवावी
 तेने जिनबीजतुं पण बीज कहेवायं जाते छे । रत्नत्रयनी मुक्त्या आ प्रणये माना मंत्रपत्रमं इर्रावीने
 30 सम्यं वंरसनना सार त्रीके तेने कहेवायं जाव्युं छे ।

+ आ श्लोक योगशास्त्रं ना अगम मन्त्रकर्म श्लोक १ ३० त्रीके मके छे । मूळमन्त्र बीज खंडने
 कम्पुति आ श्लोकं तथा आ पट्टित श्लोकं आराधायं कर्तवी छे ।

• मन्त्रते नो अरण्यं व मुनिः परिपीठितः ।

—बी अनन्तर अरण्य, पीठकक.

35 • सुभो, इरा श्री कपोतिकवदो हृत् बर्नरीक ।

नौचः—

श्री सिद्धिस्तोत्ररूपिण रत्न करेण आम्नायने मुह्यन्ते लक्ष्यमां राशीं संस्था तरुणी ऋषिर्मंडलमन्त्र चार रंगमां अलया मुद्रित करवामं आन्युं छे अने तेनी एक एक नकळ आ प्रंपनी साथे वापवामं आली छे । ते यन्त्रमां नीचे प्रणालिक्रम अनुसार गणचरो, लक्ष्मिचरो, देवीचरो, यज्ञो, पक्षिणीचरो आदिनां नाम लखेले छे ते अर्धी परिशिष्ट रूपे छायां छे । आमांही जेनो जेनो प्रस्तुत हृदिमां उल्लेख जावे छे तेनो त्यां 5 त्यां निर्येद्य कर्यो छे ।

परिशिष्ट १

भगिपार गणचरो

१ इन्द्रभूमि	५ सुधर्मा	९ अचलभाना	
२ अग्निभूमि	६ मणिपुत्र	१० मेतार्य	10
३ वायुभूमि	७ मौर्यपुत्र	११ प्रभास	
४ म्यक	८ अकम्पित		

परिशिष्ट २

अद्वैतात्मिस लक्ष्मिचरो

१ जिन	१७ दशपूर्णि	३३ बर्षमान	15
२ अक्षयिजिन	१८ चतुर्दशपूर्णि	३४ दीप्ततप	
३ परमाक्षयिजिन	१९ अष्टमिनिमित्तकुशाळ	३५ तप्ततप	
४ सुखाक्षयिजिन	२ किर्तुर्णर्दिप्राप्त	३६ महातप	
५ अनन्तपत्रिजिन	२१ विचार	३७ धोरतप	
६ कुट्टसुदि	२२ चारणलक्ष्मि	३८ बोरगुण	20
७ रीजबुद्धि	२३ प्रदर(प्रद)म्मन्त्र	३९ धोरपरलक्ष्म	
८ पदानुसारी	२४ आकाशगामि	४० धोरगुणप्रदाचारि	
९ आशीविप	२५ धीरात्मनि	४१ आम्हार्दीपिप्रदा	
१ छयिजिन	२६ सर्पिरात्मनि	४२ क्षेत्रीयधिप्रदा	
११ सैमिषधेयः	२७ मज्जात्मनि	४३ पक्षीयधिप्रदा	25
१२ स्वयंसंमुद्र	२८ अमृतात्मनि	४४ निपुण्यधिप्रदा	
१३ प्रयेकसुद्र	२९ सिद्धात्मन	४५ सर्वैयधिप्रदा	
१४ बोधिसुद्र	३० मगतम्महाम्महाधीरि	४६ मनोबलि	
१५ ऋतुमति	बर्षमानसुदर्णि	४७ बर्षनबलि	
१६ त्रिपुरलम्बि	३१ तप्ततप	४८ कल्पबलि	30
	३२ अष्टमीमहालासि		

परिशिष्ट ३

शोबीषा तीर्षहूरोना पितामो

	१ नामि	९ सुमीष	१७ सू
	२ जितशत्रु	१ इतरष	१८ सुदर्शन
५	३ जिनारि	११ विष्णु	१९ कुम्भ
	४ सेनर	१२ बसुधूम्य	२० सुमित्र
	५ मेघरष	१३ कृष्णवर्न	२१ विजय
	६ भीष्म	१४ सिद्धसेन	२२ सम्पुत्रविजय
	७ सुप्रसिद्ध	१५ मानु	२३ अक्षसेन
१०	८ महासेन	१६ विश्वसेन	२४ सिम्हार्न

परिशिष्ट ४

शोबीषा तीर्षहूरोनी मातामो

	१ मङ्गदेवा	९ रामा	१७ श्री
	२ विजया	१ गन्दा	१८ बेवी
१५	३ सेना	११ विष्णु	१९ प्रमत्तवी
	४ सिद्धार्था	१२ जया	२० पद्मा
	५ सुनक्षत्रा	१३ इयास्य	२१ श्या
	६ सुसौम्या	१४ सुपशा	२२ शिवा
	७ पूष्णी	१५ सुक्रता	२३ वामा
२०	८ लक्ष्म्या	१६ अशिरा	२४ विशला

परिशिष्ट ५

शोबीषा बेबीमो

	१ श्री	९ अम्बा	१७ सावन्धा
	२ श्री	१ विजया	१८ मन्मथारिनी
२५	३ वृषि	११ किरपा	१९ माया
	४ लक्ष्मी	१२ किरण्य	२ मय्याकिनी
	५ गीरी	१३ अशिता	२१ ऐरी
	६ जम्बी	१४ मन्मथा	२२ कला
	७ सरस्वती	१५ कर्मयज्ञा	२३ कज्जरी
३०	८ जया	१६ कम्मनामा	२४ कश्किशिया

परिशिष्ट ६

चोवीश भक्तो

१ गोमुख	९ अक्षित	१७ गन्धर्व	
२ महात्मन्	१० ब्रह्म	१८ यशस्वराज	
३ त्रिमुख	११ यशस्वराज	१९ कुवेर	5
४ यशनायक	१२ कुमार	२० बरुण	
५ तुम्बुरु	१३ पद्मसुन्दर	२१ मरुत्	
६ कुसुम	१४ पत्मार	२२ गोमेध	
७ मानस	१५ किन्नर	२३ पाष	
८ विजय	१६ गरुड	२४ ब्रह्मघान्ति	10

परिशिष्ट ७

चोवीश यक्षिणीभो

१ चक्रवर्ती	९ सुतप्रियकर	१७ बला	
२ अजितबला	१० अशोक	१८ भस्मीणी	
३ वुरितारि	११ मानवी	१९ धरणाप्रिया	15
४ कश्यप	१२ यशदा	२० नरदत्ता	
५ महाशक्ति	१३ विदिता	२१ गान्धारी	
६ श्यामा	१४ अश्विनी	२२ अम्बिका	
७ शान्ता	१५ कन्दर्पी	२३ पद्मावती	
८ मरुती	१६ निर्वाणी	२४ सिद्धप्रियकर	20

परिशिष्ट ८

सोढ विद्यादेवीभो

१ रोहिणी	७ कश्यप	११ वैरोचना	
२ प्रकृति	८ महाकश्यप	१२ अश्विनी	
३ ब्रह्मवर्षा	९ गीरी	१५ मानवी	25
४ ब्रह्मवर्षा	१० गान्धारी	१६ महाप्रणवी	
५ अश्विनी	११ सर्वज्ञानाञ्जलि		
६ पुण्डरीका	१२ मानवी		

परिशिष्ट ९

नव विधि

१ नैसर्गिक	४ सर्वज्ञान	७ महाप्रणवी	30
२ पाण्डुक	५ महाप्रणवी	८ मानवी	
३ विज्ञान	६ कश्यप	९ शङ्ख	

परिशिष्ट १०
बोसठ सुरेन्द्रो

१	सौषर्म	२३	धोप	४५	काल
२	ईषान	२४	महाभोप	४६	महाकाल
३	सनाद्युमार	२५	बलराज	४७	समिश्रित
४	महेन्द्र	२६	बलप्रम	४८	सामान
५	मध्य	२७	पूर्व	४९	मनु
६	सामन्तक	२८	अवशिष्ट	५०	विषय
७	महासुक्त	२९	अभिनगति	५१	अर्थ
८	सहस्रार	३०	अभितराज	५२	अपिपल
९	प्राप्य	३१	विष्णु	५३	ईश्वर
१०	अभ्युत्	३२	विष्णुदप	५४	महेश्वर
११	धम्म	३३	सपुदप	५५	सुवह
१२	कलि	३४	महासुदप	५६	विशाल
१३	भरष	३५	वसिष्ठ	५७	हास्य
१४	मृगानन्द	३६	महाकश्यप	५८	हास्यरति
१५	हरिकण्ठ	३७	गोमती	५९	श्रेत
१६	हरिपद्म	३८	गौतम	६०	महाश्रेत
१७	बेणुदेव	३९	पूर्वमध्य	६१	पतङ्ग
१८	बेणुदरी	४०	सामिम्य	६२	पतङ्गपति
१९	अश्विभिक्ष	४१	नीम	६३	अन्त
२०	अश्विभिक्ष	४२	महानीम	६४	सूर्य
२१	वेङ्कट	४३	सुरूप		
२२	प्रमद्वन	४४	प्रतिरूप		

३३

परिशिष्ट ११
अष्ट सिद्धिभो

१	कविता	४	प्राकृत	७	पञ्चमहासामिन्
२	कविता	५	महिम्न	८	प्राप्ति
३	ईशिता	६	अभिन्ना		

પરિચય

શ્રીસિદ્ધિલિલકમ્પુરિય રતેલા આ સ્તોત્રની એક નકલ સ્વ. શ્રી મોહનલાલ મગવામદાસના સંસ્કૃતમંથી મળી હતી, શીની પ્રતિ ડૂના, માંદારકર રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના સંગ્રહ નં. ૩૨૩, A ૧૮૮૨-૮૩ શ્રીશ્રી નકલ યુદ્ધારી, શેટ સ્વેરચંદ પદ્મામીના સંગ્રહની હતી અને ધોયી નકલ મુનિરામ શ્રી યશોવિજયની મશ્હુરામશ્રી પાસેથી મળી હતી ।

5

આ ચારમંથી પ્રગ પ્રતિજોની હાવમકલ હતી ચારે એક ડૂના, માં. ડિ. ૩ ની મૂલ હાવપોયી હતી, ઇટમે પાટ લેવાલુ કામ મુકેલ હતું । ચારે પ્રતિજોના કેટલક અમુદ શ્લોકોને માયાની ઇટિય સુધારી અનુવાદ, વિચરણ અને ટુલના-શ્લોકો સાથે અહીં પ્રગટ કરેલ છે ।

શ્રીસિદ્ધિલિલકમ્પુરિય આ સ્તોત્રમાં શાસ કરીને પત્રની રચના ઉપર પ્રવચ્છ પાઠવો છે । યંત્રનો મુકમંત્ર, આરાધના અને પલ્લાલેષ્ઠ પળ બળામ્યા છે ।

10

આ સ્તવન પ્રસિદ્ધ 'શુપિમંટલસ્તોત્ર' ના આધારે રચાયેલું છે । 'શુપિમંટલસ્તોત્ર' માં યંત્ર રચના કિષો જે અસ્પદ નિર્દેશ છે તેની શ્રી સિદ્ધિલિલકમ્પુરિય આ રચનાથી સ્પષ્ટતા થાય છે । ૧ ઇટિય આ સ્તોત્ર અતીત્ત ઠપયોગી બળામ્ય છે । મળી શુપિમંટલસ્તોત્રકરે તીર્થકરોની પ્રમાના મહિમા માટે ૩૧ થી ૭૬ શ્લોકોનો વિસ્તાર આપ્યો છે તેને શ્રી સિદ્ધિલિલકમ્પુરિય એક બ શ્લોકમાં સંક્રમી લીધો છે । એવો સંગ્રહ કેટલેમ્ય સ્વઠે જોવાય છે, તે તેની ટુલના કરતાં જગાર્ણ અને છે । ૧ ઠિયે શુપિમંટલસ્તોત્રના ૧૮ શ્લોકોને 15 શ્રીસિદ્ધિલિલકમ્પુરિય ૧૬ શ્લોકોમાં સમ્પવી લીધા છે । મળી શ્રીકરમ્ જોવીશ તીર્થકરોની સ્થાપના ઠપરૂત શ્રીસિદ્ધિલિલકમ્પુરિય પંચપલ્લેયીની સ્થાપનાની વિશેષતા તેમના 'પરમેટિવિચાસ્તવચત્ર' અને 'મત્પ્રરાજ રહસ્ય' અનુસાર આમ્ સમ્પવી લે છે । સંક્ષેપમાં માદ્ વિંદુ, મળા, શ્રીપૈક અને શીર્ષકલ્પરૂપ શ્રીકારના અંધો ઠપર શ્રીસિદ્ધિલિલકમ્પુરિય સારી સ્પષ્ટતા કરી છે અને વિવિધ આમ્નાયોનો નિર્દેશ પેતાલી કૃતિઓમાં કર્યો છે । ૧ કૃતિઓ પ્રસુત પ્રંપમ્ અન્યત્ર બમે પ્રગટ કરી છે ।

20

શુપિમંટલસ્તોત્ર અનુસાર રચાયેલું અનેકમિષ શુપિમંટલયંત્રો અને શ્રીકરવંત્રોમાં એકસરલો મેલ્લ લેસાના નથી, તે મપે આ સ્તોત્ર સ્પદ મુલાસો આપે છે ૧ બ આ સ્તોત્રની વિશેષતા છે ।

શ્રીસિદ્ધિલિલકમ્પુરિય રચનાથી ઇટલું સ્પદ થાય છે કે, તેમની સમ્ને રહેલું શુપિમંટલસ્તોત્ર તેમની વિશ્વમળતા ડિ. ઇ. ૧૩૩૨ પહેલમ્નું લો છે બ । ૧ બ સ્તોત્રના આધારે ડિંગ્બર ડેનાચાર્ય શ્રીકિષામૂળગ-સુરિય શુપિમંટલસ્તોત્રની ૮૫ ઠપજાસિદ્ધમ્ કરેલી રચના પળ પ્રસિદ્ધ થયેલી છે ।

25

આ સ્તોત્રની ટુલના માટે ટિપ્પણીમાં બમે 'શુપિમંટલસ્તોત્ર'ના સરસા મલ્લચત્ર્ય શ્લોકો મોંખ્યા છે તે થાષકોને ઠપયોગી પર્ષ પલ્લે ।

कलिकालसर्वज्ञ-श्रीमद्-हेमचन्द्राचार्यरचित
'त्रिपट्टिशालाकापुरुषचरित' गतसदर्भ-

[पञ्च-नमस्कार-स्तोत्रम्]

(मन्त्रपुष्प-वृक्षम्)

श्रुपमासीत्तीर्थिकान्, नमस्याम्यलिखन्नपि ।
मरुतैरावत-विदहाञ्छिताऽपि नमाम्यहम् ॥ १ ॥
तीर्थिकुण्डला नमस्कारो, दहमात्रां मवाच्छिद्ये ।
मवति कृपमाणः स बोधित्वाभाय चोत्सुकः ॥ २ ॥
तिद्वेष्यश्च नमस्कार, मगत्वज्ञयः करीम्यहम् ।
कर्मापोऽद्वाहि पैर्ध्वानाऽधिना मवा-सहस्रम् ॥ ३ ॥
आचार्येभ्यः पञ्चविधाऽऽचारेभ्यश्च नमो नमः ।
यैर्वाप्येते प्रवचनं, मवाच्छिद्ये सर्वोत्तमैः ॥ ४ ॥
भुवं विभ्रति ये सर्वं, शिष्यस्या अप्याह्वरन्ति च ।
नमस्तस्यो महारमस्य, — उपाध्यायेभ्य उत्सुकैः ॥ ५ ॥

अनुवाद

कल्पमयेव कगरे सप्त तीर्थिकान् इ नमन् क्व तु । मरुत, परकत अने म्हाविदेह क्षेत्रमां ररेख
अहन्ते (तीर्थिको) ने पण इं मनुं कुं ॥ १ ॥

'तीर्थिको'ने कल्पे नमस्कार प्राणीजोता संसार (रूपी बंधन) ने कल्पगतो वायु छे अने
20 सम्यग्ज्ञानी प्राप्ति करतकालो पायु छे ॥ २ ॥

जेओर ध्यान अक्षिराडे ह्मागे मवां उदयक कवेय कर्ममग्नने बाव्ही नास्यो छे, ते 'सिद्ध
मगरानो मे इं नमस्कार क्व तु ॥ ३ ॥

मवा (रूपी बंधन) ने ऐश्वर्याय सदा उद्यमशील एवा जेओ प्रवचनने धारण करे छे, ते पांच
प्रकारता आचारारव्य आचार्यो ने वाचन नमस्कार हो ॥ ४ ॥

25 जेओ समस्त कुले धारण करे छे अने शिष्याने (विनो) उपदेश आपे छे एवा ते उपाध्याय
स्वार्थे ने वाचन नमस्कार हो ॥ ५ ॥

श्रीलक्ष्मण-सनाथेभ्यः, साधुभ्यश्च नमो नमः ।

मम-लक्ष्मण-सन्निवर्द्ध, पाप निर्णास्यन्ति य ॥ ६ ॥

जेजो लाखो मधोनी बंदर धडिला पापनी समूल नाश करतारा छे अने शील तथा ऋतपी युक्त छे, एषा 'साधुभो' ने बर्तबार ममस्वरूप हो ॥ ६ ॥

परिचय

5

श्रीहेमचन्द्राचार्ये महाराजा कुमारपण्डनी त्रिनितिपी त्रिपिटिकालाकापुस्तकचरित' नाम्नी बृहत्कृत्य प्रथ संस्कृत भाषाम् पद्यं रूप्यो छे । तेमं पंचपरमेणी किते छे अथेके स्तोत्ररूपे आपेला छे तेने अही अनुवाद साथे प्रकट कर्यो छे ।

कलिकालसर्वज्ञ श्रीमद्-हेमचन्द्राचार्यरचित श्रीवीतरागस्तोत्रमङ्गलाचरणम्

5 याः परमा परंभोदिः, परमं परमेष्टिनाम् ।
 आदित्यवर्षं तमस्तं परस्तादामनन्ति यम् ॥ १ ॥
 सर्वे येनोद्भूयन्त, समूहाः क्लेशपादपाः ।
 मूत्रा यस्मै नमस्यन्ति, सुरसुरनेत्रराः ॥ २ ॥
 प्रावर्षन्त यतो विद्याः, पुण्यार्षप्रसापिक्काः ।
 यस्य ज्ञानं मण्डू-माषि-भूतमात्रावमासकृत् ॥ ३ ॥
 10 यस्मिन् विज्ञानमानन्दं, ब्रह्म वैकल्पमतां गतम् ।
 साः भद्रेयाः स च ध्येयाः, प्रपद्ये सुरवां च तम् ॥ ४ ॥
 तेन स्थां नाथर्वोस्तस्मै, सृष्टयेयं समाहितः ।
 एतः कृताबो भूयास, मयेयं तस्य किङ्करः ॥ ५ ॥
 एत स्तत्राय कुर्यां च, पतित्रां स्वां सरस्वतीम् ।
 15 इदं हि मण्डलन्तारे, बन्मिवां बन्मन्तः फलम् ॥ ६ ॥

अनुवाद

जेम्नो वाहमा सर्वं संसारी जीयेयी श्रेष्ठ छे, जेजो केजलज्ञानमय छे, जेजो पांच परमेष्ठिनेमं
 प्रभल छे, एने जेम्ने पंडितजनो ब्रह्मरूप केषरूपी पर तथा सूर्य समान प्रकाशमान (अथवा
 ब्रह्मानाथरूपने दूर करवा मटे सूर्य समान प्रकाशमान) मने छे ॥ १ ॥

20 तथा, जेजोए (पराशर आदि) श्रेष्ठरूप सर्वं ज्ञानो (महायोग्यरूप) मूल्यपी उखेडी भाष्या छे
 एने जेम्ने सुरेन्द्रो, असुरेन्द्रो, तथा नरेन्द्रो (चक्रवर्तिजो) पण मल्लक मगालीने नमस्कार करे छे ॥ २ ॥

तथा जेम्नासी भवति पुङ्गवाभेमे प्रसन्न करवागामी चैव विद्याजो वा विद्यां प्रपद्ये एने जेम्ने
 ज्ञान मूत्, मदिष्य एने कर्मफलकरुणा सर्वं पदायेंतु प्रकाशय छे ॥ ३ ॥

25 ए जने एकरूपरूपने पाम्या छे ते श्री अर्धैत परम्यमा (ज) मन्ना करवा योग्य छे, ध्यान करवा योग्य छे
 एने ते परमम्यमा (ज) कारणे इ स्वीकर्तुं कुं ॥ ४ ॥

ते परमम्यपी (ज) इं समाप कुं, ते परमम्यने ज इं अमन्यकरवपी बाहुं कुं, तेम्नापी ज
 इं इलश्य कुं एने तेम्नो ज इं लेषक कुं ॥ ५ ॥

30 ते परमम्यना गुणानुगामी इं मारी बाणीने पतित्र करुं, कारण के वा संसाररूप अटवीमं
 प्राणीभोज्य अन्यतु ए (भाररूपन) ज पठ छे ॥ ६ ॥

श्रीसोमादयगबिन्दुसावर्ण्यः

यः परात्मेति० परासावात्म्यं च परात्मा सर्वसंसारिजीवेभ्यः प्रकृतस्वरूपः, पुन किं विशिष्टः ? परमोक्तिः । परं सुकलकर्मफलकायुष्यपरिष्केनेन केवलं ज्योतिर्ज्ञानमपि यस्य स तथा, परमिति केवलार्थेऽप्ययम् । परमे विद्वानन्दरूपे पदे तिष्ठन्तीति परमेष्ठिनोऽद्वैतस्य पदं, तेषां परमः प्रथमामृत (सिद्ध) । परमं चास्य (सिद्धस्य) मुक्तावत्वाम्बिन्दुस्य परमेष्ठिनामिति पद्ये "सुखी चाविमानो निर्धरणे" (२-२-१०९) इति सूत्रेण । तथा यं बीतपुत्रं तमसः परलाद्वान्मानि ध्यायन्ति तस्वरूपोपरलम्भये मनीषिणः । इति परस्तात् परस्मिन् पारे, कस्य ? तमस्त्रेऽज्ञानरूपस्य, किम्भूतं यम् ? आदित्यवर्णमपि तस्यैव वर्णं उच्यते यस्य तं तथा, मानोऽज्ञानमन्यस्य तथाविधस्य वस्तुनोऽप्राप्तत्वात्, परस्तादिति पठिततमसोऽज्ञानरूपान्धकारस्यैव आदित्यवर्णं सूर्यायं तद्विनाशाकल्पितं ॥ १ ॥

सर्वे० येन सर्वे समस्ताः क्लेशा एग्रेपत्पत्त एव पत्पत्ता इत्या नरकदिक्दुःखदायिनेन 10
समूहा निष्पातनमूलसंज्ञिता उदयन्त्यन्त उन्मुक्ताः, यस्मै गुणां सुखसुरनरेन्द्रानमस्यन्ति-नमस्तुर्वन्ति ॥ २ ॥
प्राञ्च० यतो यस्तवराद्यद् विद्या शम्भुविद्याविकारयत्पुंशः, धर्मकर्ममादिपुत्रपार्ष्णां च प्रसादिका
विद्याविकारं प्राञ्चन्त अमृन्, यथा इन्द्रघात्रीगता विद्या सुवर्णसिद्धपात्रिकविकारः । यस्य ज्ञानं
अमृत्ताविमृतमात्रमासृष्टम्—अतीतानागतवर्तमानवस्तुप्रकाशरमस्तीति गम्यम् ॥ ३ ॥

परिमन्० परिमन् विशिष्टं ज्ञानं विज्ञानं केवलज्ञानममन्दमृत्त्रिमसुखं अथ च परमपदं 15
श्रीव्ययेकजन्मनिर्णयं गतानि स एव बीतरागजीवः स एव ज्ञानं ज्ञानैकरूपत्वात् तस्य, स एव च सुखं
दर्शन-स्पर्शनादिबाह्यस्य कस्यापि तत्राभावात्, स एव परमपदं अमृतिरूपस्वामात्वात् । अथ तच्छब्दं
दर्शयन्त आह, सः भवेयः स पूर्णोत्तरागविविशेषोपणमिशिष्टः अद्वेयः, स्वहृदयकविपयः कार्यः, च-पुनः
स ध्येपो रूपतीततया ध्यातव्यत्वं तमसः परस्तात्सन्तानं धरन् प्रथमं स्वीकरोमि ॥ ४ ॥

तेन० तेनेन्मुक्तिरस्त्रेद्यपदपेन नाकवान् समापोऽर्थां भवामि, तस्मै सुरासुरमनस्त्रानामाऽह 20
समाहितलदेकज्ञानमनाः सृष्टयेयं बाण्डयमि, तत्र प्रकटीतपुत्रपार्ष्णासाधकविद्यासमुदायादहं इत्यर्थः इत्याह
प्रस्थापीश्वर्यो वा मयसं भवामि यदिध्यामि इत्यर्थः । तस्य विकलज्ञानकत किञ्चिद्व्यो मयेपरिम ॥ ५ ॥

तत्र तत्र विज्ञानामन्दप्रकृतये स्वां सरस्वतीं बाणी, स्तोत्रेण इत्या पवित्रां कुर्या—करोमि ।
को हेतुः ? शि-यत्वात् कर्मणाद् भवकर्मन्तारे संसाधारण्ये जग्मिनां जीवानां, अमनः पादपदस्य इदमेव
बीतपुत्रास्तबनं फलम्, मान्यत् ॥ ६ ॥

श्रीप्रमानन्दसुरिहृतविवरणम्

महापचार्यस्तोत्रवचनस्य पदानां प्रथमादिसप्तम्यन्तविमक्तिप्रथमवचनान्तानामुत्तरस्तोत्र
 वचनस्य तदन्तरेव पूर्वव्यञ्जनं कर्तुं कर्मविषयस्या पोषणं कार्यम् । तथाहि—परमात्मैति विरोधेयं एवम्
 अतो वा किञ्च परात्मा परंज्योतिः स इत्येव । यत्र परमेष्ठिनां परमा स ज्येष्ठा, यं आदित्यवर्णं तमसा
 5 परस्तात्प्रमन्ति तं शरत्वं प्रपद्ये । येन च समुद्राः सकलद्वेष्टपादपाः समुद्रमूस्थत तेन बाधयन्
 स्याम् । एतौ च सुवसुवरोधेभ्याः सप्तमसं नमस्वन्ति तस्मै समाहिता सृष्टयेषुम् । यतश्च पुत्रपार्श्व-
 प्रसाधिका निष्ठाः अक्षरन्त ततः कृताधो भूयासुम् । यस्य च मन्त्राविभूतमावापमासङ्घं ज्ञानं तस्य
 किङ्करो भवैषुम् । यस्मिन् विज्ञानमामस्यं ब्रह्म वैश्वानरमुपपत्तं तस्मिन् स्तोत्रेण स्वां सरस्वतीं
 पवित्रां कुर्यामिति पदानां परस्परसम्बन्धः ।

10 साम्प्रतमेतदेव प्रतिपाद्यं व्याख्यायते । तत्र परमात्मावात्मा च परात्मा परत्वं चास्य वैद्वहन्त-
 रमप्येवम् यतः किञ्चिदुपयोग्यसप्तम्यादिभिर्धनं भवौद्भिर्ब्रह्मकेन रूपतीर्थं तथापिपसाममीसाकृन्नात्
 शुमाहामरूपस्य कर्मणः कर्त्ताः समुद्रप्राप्तस्य तस्यैव च मोक्षारम्भत एवैतत्सप्तम्यसप्तपादेहावर्ष्यन्तर
 मूढमभिरुक्ताकिम्प्राप्तप्रतिष्ठितमन्त्रारम्भत्वं महामोक्षोपहृतमतिरत्नेनामन्यमानौ पिपासिप्रप्ययोगाम्-
 वशाकिम्प्राप्तेतनमहानुत्सर्गकर्मोत्तनन्मुद्रायै वैद्वहन्तमन्त्रमुपकस्यतेऽतः स वैद्वहन् । यथा
 15 वैद्वहन्तिरुक्त्वात्मनः सप्तम्याप्रतिष्ठितत्वं तथा पुरस्तात्प्रमन्त्रापो प्रकशयिष्यते ।

अन्तरत्मा च ज्ञानावरणविकर्मेनिर्मिच्छित्ताहात्म्याः शरीरी संसारिर्बन्धुः । एतयोश्च बन्धमा-
 विशेरन्नावासहस्रैः प्रकृतानुपयोगित्वात्ततः पराशब्दोपादानम् । परमस्य च विगच्छितसकलकर्ममन्त्र-
 परमस्य सम्यक्सिद्धिज्ञानवर्धनाऽऽत्मवर्धनीयसंज्ञानन्तश्चतुष्टयः शिवमन्त्रमपुनर्मर्षं परमपद्मम्यासीनो
 ज्ञानवर्धनोपपुङ्गवः केवलस्यैव साम्प्रतं स एव विधिष्यते । किं विधिष्यः परमात्मैषाह परंज्योतिः,
 20 अमतिपातित्वात् सोऽन्वयोऽन्वयश्चाकथ्येन च परं सर्वोत्कृष्टं चित्तवर्णं ज्योतिर्वस्येति ज्योतिर्ज्योति-
 प्तोऽन्वयेत्वात् स एव परं ज्योतिः । परत्वं चास्य मतिभूताद्यभिन्नज्योतीयस्यैवचतुष्टयपरत्वं
 प्रतिपातित्वात्परिपयत्वेन च मत्पदीनामनीहतात्वात् । यदि वा त्वन्नुक्तिरुत्तमिष्टमुक्ते निमित्तं अपि
 ज्योतिर्बर्णे वा परमुत्कृष्टं ज्योतिरिति स परंज्योतिः । एतैर्बन्धुः पराम्य स इत्येव । अन्वयिष्यन्त-
 तारपीय इत्युत्तरपदेन योगः । किमुक्तं प्रकृतिः ? किञ्च यद्यप्यद्यतिर्कर्मचाम्बर्द्वादीनामप्येते तस्मि-
 25 स्तत् प्रपयेनैव अन्वय विधीयते । यं आमुपकृतपरानुप्रकृततां शीयरागद्वेषमोहानामर्द्वादीनां कित-
 वाहित्वन्तः किमधर्षं परमसन्तः ? पुनः परमत्त्वस्य नूतं परमात्मज्ञानेन विधिष्यति । परम
 परमेष्ठिनाम् । परमै सिद्धान्तवचने प्रकृतिः तिष्ठतीति परमेष्ठिसत्ते चार्द्वाचार्योपाध्यायसाधन एव
 तेषां मध्ये परमा प्रकृता सिद्धरूपो वा परमेष्ठी चार्द्वादिपरमेष्ठिचतुष्टयस्य आमुकतावस्थामधिष्ठय
 30 सिद्धस्य पञ्चपरमेष्ठिनाः परमसन् । मुक्तास्तु सर्वेऽप्येकरूपा एव । स वैर्बन्धुः परमात्मा मगर्षो-
 स्तदेकज्ञानमोभिर्ध्वंभन्तरस्वरूपमप्येते सततमनुस्मरणीय इति तत्तरपदेन सम्बन्धः ।

प्रथमान्तं पद्मनिघाण द्वितीयान्तमह । यं च परमात्मानमन्विमाद्यमहासिद्धिप्रसिद्धिम्ब्रह्मो
 मुनयोऽप्यामन्ति — तत्स्वरूपोऽन्वयेन संततमन्वस्यन्ति । किन्मूलम् ? तमसाः परस्ताद् वर्तमानम्,
 तमांसि निष्कान्तिनिघाणं कर्मणि विमलकेशवाऽऽन्वयेन च तेषां पारे प्रतिष्ठितं सत्त्व-रजस्तमेतु-
 न्नपत्तंतिमिष्यते । तन्मन्त्रैर्बन्धुं परमात्मनं बुद्ध्यान्तरापरित्यागित्तरमशक्तिः शरत्वं प्रपद्ये इत्युत्तरेण
 35 योगः । पुनः किं विधिष्यम् ? आदित्यवर्णं आदित्यस्य प्रमापतेरिव वर्णः शोभा यस्य स तथा
 तम् । अमाह पर— ननु परिमितक्षेत्रमात्रप्रधानमहासा मिक्षिरेण क्षोबाक्षोक्षकाशान्तरपर-
 म्बोतीरूपस्य परमात्मना साम्यमनुपपद्यम् । तथा आगमः—

‘बद्धाश्चागहार्थं पहा पयासेह परिमियं क्षेत्रं ।
 केवलियमागबन्मो ह्येवास्त्रेयं पयासेह” ॥ १ ॥

इति । भाषार्थः—साधु, मो, सद्बुध ! हृद्यहृदममिवधासि कैवलं सकलऽपि कलायनमुद्ये
 तेजस्विर्वा विगणयद्भिरस्माभिमनोरोधे किमपि तनुपमाबलकलासम्माननास्यादत्त्वमुपलभ्यमिषा
 विषयवर्षमिषयिषिष्ठै, तद्वदस्तु सुमेदपय्माप्नोरेव महदन्तरं परमात्मद्वारात्तममहसोरिति । ५
 भावित्योऽपि निरस्तमस्त्वेन तमसा परस्ताद् भवति ।

तृतीयान्तं पदमाह । येन च भगवता परमहम्ना हेहापादपाः सर्वेऽप्युदमूस्पन्त । ‘मधिघा
 ऽस्मितारागद्वेषामिनिवेशा हेहाः ।’ तत्र मधिरियाशुचिबुभ्रानात्मसु मिष्याज्ञानमधिघा तुर्धरा
 ईश्वरबहात् सर्वत्राऽस्मीति मावोऽस्मिन् मनोकेषु शब्दादिष्व्वात्मनो गाहामिष्वङ्गो रगः
 तेजोवाम्नाकेषु भ्राम्मीतिविशेरो द्वेषः, अतस्त्वेऽपीदमिष्यमेकेयेकास्ताप्रहमिष्ठिताऽभितिवेशा । 10
 उपलक्षणं वैतद्व्यासामपि धातिकर्मोत्तरप्रवृत्तीनाम् । एते च संख्यामात्मनोऽनाविसम्बन्धवदाद्
 बद्धमूलाः प्रदर्शिततत्त्वद्विरूपयोरेषां हृतया, स्फुरवाप्यारिभ्यपिमीतिभ्यैरिविक्रमेदनीष्यपमस्त
 संवृतयः प्रवृत्तितामुपि कर्तुर्गुर्युतिदुःखकलपटलाः पादपा इव पादपाः । ते च सङ्ख्यागादा-
 केबलेपति निजगदप्रतिमङ्गलितमङ्गलेन येन भगवता वुस्तपतयोऽन्वोदनेन (?) बलाक्यतामापाद्य
 शुक्लप्यातसमुद्बद्धशुभ्राभेदनेन समूला सहेद्युम्मुळितास्तेन निजगदाधेनाहमपि नाद्यवाद् स्वां 15
 मकेयमिष्युत्तरेण योगः । येनाती ममङ्ग्यानां ज्ञानादिग्यानां छम्भनेन तेषामेव च छम्भानां
 परिपल्लनाचाननुपुङ्गति ।

चतुर्थान्तं पदमाह—मूर्ध्नी यस्यै नमस्यन्ति सुप्तसुप्तरेणराः । यस्यै समूहोन्मुळिताहेदा
 पादपाय भगवते सुप्तसुप्तरेणराः । देवदानवमानवपतयः सकलहेराजामोषिष्ठिनिमित्तं मूर्ध्नां
 उच्यमानेन सप्तमसं नमस्यन्ति । तस्मै विमुक्तसनातनगुरवे समर्पितस्तदेकतामममसोऽहमपि 20
 स्पृहयेयं प्रथम्यतिनिमित्तं स्पृहामापहामीत्युत्तरेण सम्बन्धः । इदमुक्तं भवति । किञ्च यद्यपि
 सुप्तसुप्तरेणवदिवद् मत्प्रसाहैतमनाद्विज्ञामयी दुःखमा-सम्पसमुद्भूतस्य ममासेमिनी तथापि
 “मनोरथानाम्नास्तिर्न विद्यते इति न्यायाद् स्पृहामात्रमपि तावद् धारयामि येन सद्बन्धस्तथा
 मबान्धरेऽपि संस्कारोऽप्यमनुबर्तत इति ।

पञ्चमन्तं पदमाह—प्रावर्त्तन्त पतो विद्याः पुरुषार्थेषाधिष्ठाः । पतो यस्मात् सर्वविद्ः 25
 पत्युष्यात् पुत्रपार्थानां धर्मापेक्षामनोसहस्रव्यानां प्रसाधिष्ठास्तनुपायोपर्विन्वो विद्याः
 हान्यविद्याविष्ठाः प्रावर्त्तन्त प्रातुरासम् । पतो ब्राह्मणाङ्गीभूतनीर्षीमुत्पादाविधिपर्वी तनुचितेषु
 मगवाद् स्वपमुवीरपति । न च ब्राह्मणाङ्गीभ्यतिरिक्तमप्यपि विद्याहमस्तस्यतः समस्तविद्यानां
 मपवात्नैव प्रसवा । अतएव ततस्तस्मात् पत्युष्यात्प्राणावहमपि पुमर्षोपलभ्या इतार्थः इताहस्यो
 म्यासमित्युत्तरेण योगः । पुरुषार्थोपायोपलभ्या च इतहृत्यता स्मीनीर्षीवेति । 30

षष्ठान्तं पदमाह—यस्य ज्ञानं मद्भ्रायिमृतमायावमासहृद् । यस्य भगवताः परमात्मनो
 धातिकर्मप्रासात्पन्तिकस्यप्रातुर्यथं ज्ञानं वैश्यास्यस्वमापधिप्रक्यैरमन्तरितमत् एव मद्भ्रायिमृतमाया
 वमासहृद् वर्त्तमानामागततीतपदार्थेषां प्रकलपयिष्ठम् । तस्यैकमृतस्यार्थं विद्मते मकेयमिष्युत्तरेण
 योगः । मन्वायमाशयः—किञ्चास्मिन् जगति यस्य विस्वाविस्वेन ब्रह्मैकत्विकोऽद्याहनिमित्तमात्राव
 मासमपते ज्ञानांदा स्यात् सोऽपि तद्विदिमि प्रेयैरिव प्रतिज्ञानमुपास्यते । यस्य च भगवताः 35
 प्रागुपवर्त्तितस्वर्षं ज्ञानं तस्य विद्मतेमनुत्तरसुतु अपि कुर्युः । किमङ्ग । माह्वोऽङ्गमागिति ।

सप्तमन्तं पदमाह—यस्मिन् विद्याममानन्दं ब्रह्म वैकल्यं [स]तां गतम् । यस्मिन् भगवति
 पत्युपयोऽपि विद्याममानन्दं ब्रह्म वैकल्यं गतम् । तत्र मत्पादिकानिम्या ह्यायिकत्वेनप्रतिपादिकेना
 १

मन्त्रद्रव्यपर्याययोश्चरत्वेन च विशिष्टं किञ्चिदधोऽङ्गसत्त्वं ज्ञातं विज्ञानम् । मानसं चात्मना कदाप्य
 छान्दसपूर्वस्वरूपस्यामसमुद्भवमितरकारणकथापरिप्रेक्ष्यमनुपाधि मधुप्राप्तयमात्मनिकं सुकमेव । इन्द्र
 च परमं पदम् । यद्वा च भवोपमादिर्कर्मपारत्वस्याद्वापि भवस्याः केवली भवति तत्रास्मिन् भववति
 केवलिनि विज्ञानमात्मन् च वर्तते । मयं च परमं पदं गमित्वातीत्यात्मविज्ञानान्तराङ्गानां मित्रा
 5 पृथग्भावाः स्याद्वैव । शीतेऽप्यनन्तरं च सत्त्वकर्मोद्योगस्यात्पदस्य पदमुपेयुष्यस्मिन् विज्ञानमात्मन् इन्द्र
 केवलात्मतां याति स एव परमात्मा स एव विज्ञानं स एवात्मन्, स एव परमं अद्योत्पत्तिव्यवहारां
 मजते । अतस्तत्र तस्मिन् पूर्वोपवर्जितस्वरूपे परमात्मनि स्थोत्रेण यथार्थवादेनाहं स्वामात्मीत्यां
 शरस्वतीं वाणीं पदितां पावनीं कुर्यां—विद्वभ्यामित्युत्तरेव सत्त्वकथाः । मनु किमस्याः प्रथमं किमप्य
 पृथक्त्वमस्तीत्युच्यते । कर्मपरिचामीनाम्याहृष्ट्या भवेत्तन्मयाप्यतां प्रकथ्यावावरधोव्याहृ
 10 चित्तचित्तमपद्रव्यामात्मसुप्रतामसुप्रमेव कश्चित्कथन्तुत्त्वरसा शरस्वती यद्वा च तद्यमभ्यासवैकिम्यात्
 संप्रतितापि भवामिभिविदनां चरनपरिनामसद्गुणोद्भावेनात्मनः मञ्जिजयति तद्वा परमात्मप्रवृत्ति-
 स्तुत्यवर्गस्तुतिप्रयोगमन्त्रेण किमप्यव्यभिचर्यमस्यास्तता तत्र स्थोत्रेणैत्युच्यते । किञ्च मस्मिन्
 भवच्छास्त्रे हस्तसाररचये अस्मिन्नां शरस्वतीयेकवदशाहीसद्वृत्तस्य जन्मनोऽवधारस्वापीहं सद्गुतं
 वस्तुतत्त्वोद्भावनमेव पठाम् ।

15

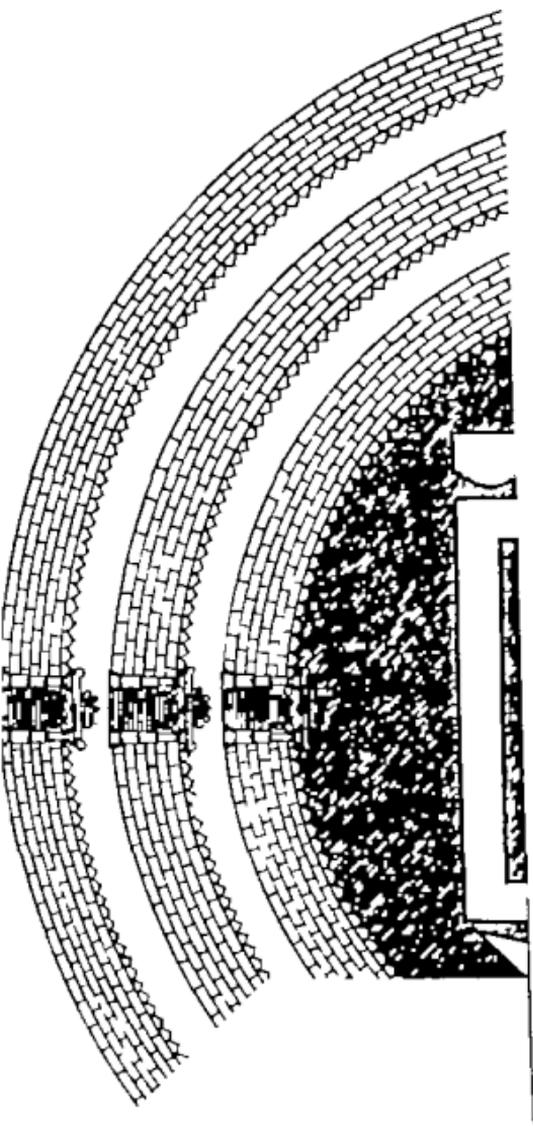
परिचय

20

कस्मिन्कथं सर्वं भगवान् श्रीहेमचन्द्राचार्यना श्री 'श्रीरत्नास्तोत्रे पी क्लेश विद्वन् अपरिचित
 ह्ये ? म्हातया कुमारापहन्ती दैनिक प्रार्थना गृहे रक्षामां अलेख ए प्रबलनमुं भाये पण अनेक महत्त्वो
 भावपूर्वक प्रशिक्षण पाठ्यण करे छे । रोज स्वतन्त्रं वा प्रबन्धुं सूर्णं पाठ्यण न बाय त्यस्तुभी मोत्राम्यं करि
 पण न नाम्जालो श्रीकुमरपाल म्हातयाजो हृद अस्मिन् ह्यो । आ प्रब साक्षिय, भक्ति करोरे सर्वं ह्यिप
 परिपूर्ण छे ।

श्री श्रीरत्नास्तोत्रेनी एन प्रत श्रीसोम्येपगणितरुत अवपूर्णि अने श्रीप्रभातकद्विचिह्न विवरण
 साये श्री केसवर्धे इन्द्रमर्दिद, पाठ्यण, तरफयी नि सं. १९९८ मं प्रकशित कई छे । तेनंभी प्रकृत
 संदर्भ तारपीने अहीं रत्न कर्तो छे ।

मट्टारक-श्रीसकलकीर्तिरचित 'तत्त्वार्थसारदीपक' महाग्रन्थस्य सदर्थ

[पदस्य—भावना प्रकरणात्]

अथ विभक्त्यमास्थाय, वक्ष्ये पदाश्रयस्वरम् ।

ध्यानं पदस्यमप्यन्तस्वाधीनं मुक्तये सताम् ॥ ३३ ॥

पदान्यादाय साराणि, योगिमियञ्च विधीयते ।

सिद्धान्तबीजभूतानि, ध्यानं पदस्यमेव च ॥ ३४ ॥

ध्यायदनादिसिद्धान्तविख्यातां वर्णमाठकम् ।

आदिनायमुखोत्पन्नां, विशागमविभाषिणीम् ॥ ३५ ॥

पत्रपाठसंपुष्के, कमल नामिमण्डल ।

प्रतिपत्र भ्रमन्तीं च, स्मरेत् इच्छस्म(स्व)श्रावणीम् ॥ ३६ ॥

'अ, आ, इ, ई, उ, ऊ, ऋ, ॠ, ए, ऐ, ओ, औ, अं, अः' ॥

अनुपाद ०

विण्डस्व ध्यान विधे चणाय्या पद्यी—इहे इं पद बने अक्षरोपी (अथवा पदना अक्षरोपी) अथवा क्त्वा एवा 'पदस्य ध्यान' विधे कहीश । ए (पदस्य ध्यान) अत्यंत स्वाधीन छे सेयी से 15 संपुष्पने मुक्ति माटे (द्विसाध्य) वाच्य छे ॥ ३३ ॥

सिद्धान्तना बीजभूत सार पणेने अवश्यमीने योगीओ के ध्यान करे छ, से ज 'पदस्य ध्यान' कहेवाच्य छे ॥ ३४ ॥

बर्णमाष्टालुं ध्यान

श्री आदिनाथ भगवंतना मुखारी निबन्धेनी सध्व्य आगामेनी रचना कर्माती बने अनादि 20 सिद्धान्तमंत्रे विख्यात एवी वर्णमाष्टक्य (सिद्धमाष्टक्य)तुं ध्यान करतुं ओर्षे ॥ ३५ ॥

नामिमंडक्यं सोळ पत्रवाच्य कम्प्यना प्रत्येक पत्र उपर अनुक्रमे फरती सोळ स्वरोमी देखितुं स्मरण करतुं ॥ ३६ ॥

ते सोळ स्वरो आ प्रकारे छे— अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ ए ऐ ओ औ अं अः ।

● प्रथमारे पदस्य ध्यान विधे अन्तर्भव 'ना आचार बीजो होम एव कर्मो छे कर्म के केवल्ये श्रीकेशुं 25 बीज फेरवार कर्म आमां निरूपण छे । तेनी उरखामनी माटे अन्तर्भव 'ना प्रकरण ३८ पृ. ३८० वी अमोने बंध अहाँ गोपीए हीए ।

પતુર્વિશતિપત્રાન્પ, કમ્પ્ત સત્કર્મિકે હૃદિ ।
 પશ્ચવિશાન્ કમ્પરાદિ-માન્તાન્ ખ્યાયત્ સ વ્યક્તાન્ ॥ ૩૭ ॥
 તથા શ્વનરાત્રીવે, હૈમ પત્રાટ્મૃપિત ।
 ચિન્તયન્છવવખાટૌ, મશ્વરાદીન્ પ્રદક્ષિણમ્ ॥ ૩૮ ॥
 5 ઈમાં પ્રસિદ્ધસિદ્ધાન્તપ્રસિદ્ધાં વર્ગમાતૃકમ્ ।
 ખ્યાયત્ પાઃ સ શ્રુતામ્માષેઃ, પારં ગચ્છત્ સત્કલાન્ ॥ ૩૯ ॥
 અથ મન્ત્રં ગણાપીઠં, વિષ્ણુર્વ્યઙ્ગનાયકમ્ ।
 આદિમખ્યાન્તસદ્ગદ., સ્વરખ્યઙ્ગનસમવમ્ ॥ ૪૦ ॥
 ઠર્ષાધારપત્રાયુક્તં, સઠ્ઠં વિન્દુમૃપિતમ્ ।
 10 ળદ્યપ્રમનસા ઘ્વાનિન્ ! મન્ત્રરાત્રિમિ સ્મર ॥ ૪૧ ॥

હામ્યં મુંત્ર કર્મિરા સદિત જોષીસા પત્રવચ્ચ કમ્પ્તમ્ 'ક' પી 'મ' સુખીસા પશ્વીસા વ્યક્તોત્
 યન (યોગીજ) ધ્યાલ કરતું ॥ ૩૭ ॥

૦ પડી મુમ્યં શુરગમ્પ્તના આટ પશ્ચેમ પ્રદક્ષિણામ્ (કમ્પા પત્રતા) કાષ્ટિ રહેલા 'વ'
 આદિ (વ ર લ વ શ વ મ હ) આટ વર્ગોત્ પિતન કરતું ॥ ૩૮ ॥

15

પત્રપુતિ

આ પ્રકારની (ઉપર વર્ણાત્રી) પ્રસિદ્ધ મિહાગોમ્ મિખ્યાલ વધી વર્ગમ્પ્તનાતું જે પુરુષ ધ્યાલ
 કરે તે તેના પત્રસ્વરુપે શુરામ્પ્તના પારને પામે ॥ ૩૯ ॥

મન્ત્રાધિરાત્ર

હૈ ગયાપીસા મ્પ (હૈ મિમે વર્ણા છે વ—) જે સત તન્નોનો મુખ્ય તાપર છે, જે આ
 ૧૦ (અ), મ્પ (૧) અને આ (૨)—૦ મિમે કના મેરો વા સ્વર અને વ્યક્તનથી ઉપમ કાય છે, જે ઉપર
 અને ૧૨ રાત્રી પુન્ છે, જે વસ્ત્રી સદિત છે અને જે મિમ્પી શોમે છે તે આ મન્ત્રાત્રે (હૈ) મું દે
 જાતી! તે વસ્ત્ર મનથી સ્મર કરે ॥ ૪૦-૪૧ ॥

૧ જ. ૪૦ ૪। ૨ જ. ૪૦ ૫। ૩ જ. ૪૦ ૬। ૪ જ. ૪૦ ૭।

આ—૧૦૧ કામર મન્ત્રા એ વસ્ત્રા આ { જે વસ્ત્રાજ હૈક કોચ્છનાતા વગમ્પ છે વ—
 ૨૨ કામ્પોત્રીચ્છાવસ્ત્રં, તદ્ધર્મ વિન્દુકામિજામ્ ।

વસ્ત્રાવસ્ત્રાં તદ્ધર્મ વસ્ત્રાવસ્ત્રાં ૩ { ૪

—૧ ૧ ૧૧

૧ જ. ૪. ૮।

દેવામ(સુ)રન્ત મિધ્યાદુર્બોષ્વાન્તમાસ્કરમ્ ।
 દુર્લ્લ મૂર્ધસ્વચન્દ્રાંશુક્લાપધ્યાસદિશ્ચુલ્લમ્ ॥ ૪૨ ॥
 હેમાન્ધર્ષણિન્દ્રાસીનં નિર્મલ દિસુ શાન્તમે ।
 સપરન્ત ષ ચન્દ્રામં, ક્ષિનેન્દ્રતુલ્યમૂર્જિતમ્ ॥ ૪૩ ॥
 પ્રજ્ઞા કૈશિક્ષરિઃ કૈશિપુ, ધુદ્ધઃ કૈશિન્નહેષર' ।
 શિશ્વઃ સર્વેસ્તથેષ્ઠાનો, વર્ષોઽર્ચ્યં કીર્તિતો મહાન્ ॥ ૪૪ ॥
 મન્ત્રમૂર્તિ કિલ્લસ્યાત્, દેવદેવો ક્ષિન્ સ્વમ્ ।
 સર્વશ્ચઃ સર્વગઃ ક્ષાન્તઃ, સાશ્વાદેપ વ્યવસ્થિતઃ ॥ ૪૫ ॥ 'હૃ' ॥
 ક્ષાન્તશીમ ષગદ્બન્ધં, ઝન્મ-મૃત્યુ-ઝરાપદમ્ ।
 મન્ત્રરાદિ-શ્ચક્રરાન્તં, રેફચિન્દુક્લાક્ષિતમ્ ॥ ૪૬ ॥
 શુક્ષિ-શુક્ષ્યાદિદાતા, ક્ષાન્તમમુતામ્બુમિ ।
 મન્ત્રરાશ્વમિમ ધ્યાત્વેહ, શીમાન્ વિશ્વસુશાલમ્ ॥ ૪૭ ॥

5

10

(તે મંત્ર) દેવો અને અસુરો બંને નમસ્કાર કરાવેલ, મિધ્યજ્ઞાનરૂપ અન્ધકર (ને દૂર કરવા) માટે સૂર્ય સમાન, પોતાના ઠપર રહેલા અન્ધ(કલા)મંચી મીઠાઝા કિરણોના સમૂહ બંધે વિગતોને વ્યક્ત કરતો, સુવર્ણકમ્બુની કર્ણિકામાં ચિરામ્બાન, નિમ્બ, દિશાઓમાં અને આકાશરૂપી આંગણમાં સંચરતા અન્ધ સમાન, 15 પરમ સામર્થ્યશાળી અને શીખિનેન્દ્રાણ્ય છે' ॥ ૪૨-૪૩ ॥

આ મહાન્ વર્ણ (હૃ) ને જ કેટલાક ક્ષમા, કેટલાક હિ, કેટલાક કુશ, કેટલાક મહેષર, કેટલાક શિશ્વ તથા કેટલાક શ્ચાન્ત કહે છે ॥ ૪૪ ॥

સરેશ્વર ! આ મંત્રના ક્ષપ(આત્મ)ને ધારણ કરીને સ્વયં દેવશિરેષ્ઠ, સર્વશ્ચ, સર્વવ્યાપી અને ક્ષાન્ત વના શ્રી ક્ષિનેષર મગધાન્ સાશ્વાત્ રહેલા છે ॥ ૪૫ ॥ તે મન્ત્ર આ છે— હૃ ।

20

મન્ત્રાધિરાજ અર્હે

(અથવા) શુદ્ધિમ્બ પુરુષે જેની અર્ધિમ્બ 'અ' છે અતર્મ્બ હ છે અને જે રેફ, કલા અને વિશ્વુષી સક્ષિત છે, એ ક્ષાન્તશીમ છે યગદ્બન્ધ છે; અન્મ, મૃત્યુ અને યાને દૂર કરનાર છે મુક્ષિ (સામારિક સુશો) તેમજ મુક્ષિને આપનાર છે; બેમંચી અમૃતઝલ કરી રહ્યું છે અને એ સર્વ સુશોને લાભનાર છે, તે આ મન્ત્રરાજ અર્હે તું ધ્યાન કરતું જોઈરે ॥ ૪૬ ૭૭ ॥

25

નાસાત્ર નિધત્તં વા ધૂસ્તાન્તરે મદાઙ્ગાન્મ્ ।
 તાન્દુરધ્રેણ વાઽઽપાન્ત્, વિગ્નત્તં વા મુગામ્બુજ ॥ ૪૮ ॥
 સદ્દુષ્કારિતા વન, મન્યાઞ્ચં વા સ્મિરીહૃત* ।
 હૃદિ તેનાવરગાપ, પાપેષ સ્વીહૃતં વામ્ ॥ ૪૯ ॥
 5 વદલ્લ મહામન્યધિષ્ઠ ઘણ સ્વિર્ધિ મુન ।
 તદ્વ જ્ઞમન્તાનપ્રાસાદ* પ્રવિઙ્ગીવત ॥ ૫૦ ॥
 મંરવીર્દં મહત્ત્વમર્દેનામસ્ત્રજ જુષા ।
 નિધઙ્ગન્યાણર્તધેર્દં, ધીર્દં ધ્યાવન્તુ મુક્તવ ॥ ૫૧ ॥
 મનારસ્વાણુ સત્રજ, અવન્તુ વા નિરન્તરમ્ ।
 10 તિશુદ્ધ માનમ મન્યં, નિધત્તં સ્વાવવન્તુ વા ॥ ૫૨ ॥ 'અર્હે' ॥
 ત્વા દ્વચ્ચમાર્ષં વ, રેક-રિન્દુ-કઠાન્નિઠમ્ ।
 ઘ્નર્મ પ્રમાત્વં ચન્દ્રરાગમ ધ્રાન્વિઙ્ગાયમ્ ॥ ૫૩ ॥
 અધિમાદિમહર્દન્તિં, જનર્કં ચિન્તવત્ જુષી* ।
 અનુષાર્યં હૃદા નિત્યં, મરમ્મગહાનપે ॥ ૫૪ ॥ 'હ' ॥

- 15 તે મન્ત્રવ્રજ માસિમાના અપમાગ પર સિદ્ધ છે, અથવા અપમાર્ગ અપમાન પ્રવરણમાલ છે, અથવા તાતુગ્મ્યથી અને ઊં અને મુગમમ્બુજ પ્રવેશ કરે છે, ણું ધ્યાન કરેતું ॥ ૪૮ ॥
 જેને વ્રુ વા વાર જા મન્ત્રનો ઉચાર કર્યો છે અથવા હૃદયમાં સિદ્ધ કર્યો છે તે પુસ્તા મોઢ મ્ને ઠલમ માતું પ્રદાન કર્યું છે ॥ ૪૯ ॥
 મુનિના ચિત્તમાં જા મ્હામર્ગ સ્થિરતા કરે ત્યાંથી જ (અથવા મુનિના ચિત્તમાં જા મ્હામર્ગની 20 સ્થિરતા વર્તાની સ્વપ્ને જ) જર્મોની પરંપરનો અંતુરો ઊભા મ્હિ છે ॥ ૫ ॥
 વ (એ અર્હે મામર્મથી ઠલ્લ ક્ષેલા જા મ્હામર્ગને વાળીને નિધતું જ્ઞપ્તિ કરવામાં શ્રી ઠીર્વર સ્વરૂપ અને મોઢ (અને મુક્તિ) ને આપનાર વા તે તત્ત(અર્હે)તું વિઙ્ગનોર મુક્તિ માટે ધ્યાન કરતું જોઈવ ॥ ૫૧ ॥
 અથવા સર્વ અસ્વાપ્નોમાં સર્વ નિરંતર તે મન્ત્રાધિવ્રજનો વ્યાવ કરવો જોઈવ । અથવા તિશુદ્ધ 25 મનમાં તે મન્ત્રને નિઘલ ઠીલે સ્વાવવો જોઈવ ॥ ૫૨ ॥ તે મન્ત્ર વા છે— અર્હે'

હ વાર

તે પછી મુદિમ્બ પુસ્તક સંસારઅમરજીવ હૃદિ મ્ને ઠલ્લ કરવા વિના મ્લ વડે કેવલ હૃદયને રેક, ક્ષા અને તિશુષી ઠલિત, સુષ્પ, પ્રવરણમ્બ અને જ્ઞપ્તિરેષા જેવે કિત્તવે । જાનો 'હ'વાર શાન્તિ અને વર્ગિમ્બિદિ મ્હર્મિજોતું વરણ છે ॥ ૫૩ ૫૪ ॥ તે મન્ત્ર વા છે— 'હ' ।

अक्षरं विस्फुरन्नुत्प्लावित्नुमहाज्वलम् ।
 नामाप्रान्तरनिष्पन्नं, पञ्चानां परमष्टिनाम् ॥ ५५ ॥
 भर्मायस्त्रममोघाणां, दातारं विषयधितम् ।
 हृत्कञ्जकर्णिकसरीरे, ध्यायेद् ध्यानी शिवसुपे ॥ ५६ ॥
 जहन्तो ह्यद्वयीरात्राचार्या विघ्ननतक्रमा ।
 उपाध्याया गताः पार, भ्रुताम्भेर्धुनयः परे ॥ ५७ ॥
 एषां पञ्चनमस्कारपदानां प्रथमाक्षरं ।
 निष्पादिताज्यमाह्वारो, बुधः सवार्थसिद्धिदा ॥ ५८ ॥
 एष मन्त्रो जगत्स्पातः, क्षमद् क्षमभेतुवत् ।
 ध्यानीनां कल्पशालीष, समीक्षितफलयुवः ॥ ५९ ॥
 चिन्तामणिरिषामीष्टसिद्धिकृन्मुलमन्त्रव ।
 ध्यातव्योऽस्मिन्मत्पर्यं, सर्वकार्यार्थसिद्धय ॥ ६० ॥
 स्तम्भनेर्ज्यं सुवर्णामो, सिद्धये कञ्जसुप्रमः ।
 वध्यासिद्धये रक्तो, ध्ययः शुभोऽज्य हानये ॥ ६१ ॥

5

10

ॐ क्षर

15

अथवा ध्यानी पुरुष विस्फुरन्मग्न चन्द्रकला अने विन्दु बडे मश्रोज्वल अने हृदयकमलानी
 कर्णिकम्यां विरजमान एवा अक्षरतुं श्लेष मते ध्यान करे । ते अक्षर पांच परमेष्ठिनेना मामना प्रथम-
 क्षरो (अ + अ + आ + उ + म् +) यी निष्पन्न, निच बडे शक्ति अने धम, धर्म, काम अने मोक्षने आपनार
 छे ॥ ५५-५६ ॥

निच जेम्ना चण्डोर्गं मन्तुं छे एवा मरिचुतो, मराठीरी—सिद्धो तथा आचार्यो क्षुद्रसिधुना 20
 पारने पामेला उपाध्यायो अने श्रेष्ठ मुनिभो—ए पञ्चनमस्कार (नमस्कार महामंत्र)ना पत्नेना प्रथम
 अक्षरो बडे (गणपति) मुदिम्वल पुरुषोए सर्व प्रयोजनेनी सिद्धिने आपनार वा अक्षरने निष्पादित कर्तो
 छे ॥ ५७-५८ ॥

वा मंत्र सगठमं निष्पन्न, क्षमभेतुनी जेम इष्टित बक्षुजोने आपनार अने ध्यानी पुरुषोने
 कल्पशाली जेम समीक्षित—शक्ति फलने आपनार छे ॥ ५९ ॥

25

मूळमंत्रमयी उपाध्यायो अने श्रेष्ठ मुनिभो—ए पञ्चनमस्कार (नमस्कार महामंत्र)ना पत्नेना प्रथम
 अक्षरो बडे (गणपति) मुदिम्वल पुरुषोए सर्व प्रयोजनेनी सिद्धिने आपनार वा अक्षरने निष्पादित कर्तो
 छे ॥ ५७-५८ ॥

स्तम्भनेर्ज्यं सुवर्णामो, सिद्धये कञ्जसुप्रमः ।
 वध्यासिद्धये रक्तो, ध्ययः शुभोऽज्य हानये ॥ ६१ ॥

अक्षरैपोऽनिशं ध्येयः, सवर्षेण श्रुतिप्रमा ।
 कर्मारिहान्त्य कृत्ये, किमसत्कल्पनः सताम् ॥ ६२ ॥ ॐ ॥
 महापञ्चगुरोर्नाम, नमस्कारसुसमयम् । (?)
 महामन्त्रं ब्रह्मण्येष्टमनादिसिद्धमादिमम् ॥ ६३ ॥
 ५ ध्यायन्तु वा अपन्तुर्बैर्घ्याः सर्वाभिसाचकम् ।
 युक्त्या क्लमल्लघ्यायेन, बधीकृत्य खलं मनः ॥ ६४ ॥
 मस्तस्मै स्फुरच्चन्द्रामेऽम्बे पत्राटभूषिते ।
 स्वापयेत् कर्मिण्यभ्येर्धन्तं पूर्वादिदिक्षु च ॥ ६५ ॥
 ऋतुर्षु पथपत्रेषु, सिद्धं धरिमनुक्त्वात् ।
 10 उपाध्यायं परं साधुं, विदिक्षत्रेषु दर्शनम् ॥ ६६ ॥
 ध्यानं कृतं तपो ध्यानी, स्वापयेत् ध्यानसिद्धय ।
 कर्मिण्यया अपेक्षु ध्यायेत्, वाऽऽदी मन्त्रं प्युतोपमम् ॥ ६७ ॥
 महापञ्चगुरुणा पञ्चविंशदक्षरप्रमम् ।
 उच्छ्वासात्त्रिभिरैकप्रथेठसा मन्त्रान्मये ॥ ६८ ॥
 15 ललभतुर्दिशत्रेषु मन्त्रांश्चतुरः स्मरेत् ।
 मन्त्रात् विदिक्षु पत्रेषु, नमस्कारांश्चतुष्प्रमान् ॥ ६९ ॥

अथवा रोच सर्वत्र च्छे सन्मन प्रमाणात् ॐ च्छरन्तु वा कर्मशापुना नाहा मटेना क्लमं ध्यान
 कर्तुं जोर्षे । स्फुरकपोले बीबी असत् कल्पनाजोर्षुं शुं प्रयोजनम् ॥ ६२ ॥ ॐ ॥

20 ममस्कार महापञ्चगुरोर्नाम (अरिहंत-सिद्ध-आपरिप-उपश्राम-साधु रूप) पांच महागुरुजोना
 नामपी निष्कम अपेक्ष महापञ्चगुरो के के जगतमं श्रेष्ठ छे, अनदि-सिद्ध छे, अदिम छे अने सर्व अपोर्षो
 साचक छे, तेतुं बध पुरगोर क्लमल्लघ्याय कले मुक्तिपूर्वक च्छेकल मनने बहा करीने जाप अथवा ध्यान कर्तुं
 जोर्षे ॥ ६३-६७ ॥

मस्तस्मै श्लोका (अस्फुरकल्पनं), स्फुरमयमन च्छर जेवा आठ पत्रोपी शोमता क्लमली
 कर्मिण्यया कले अर्षेण भगवतने स्वापन करवा अने पूर्वं आदि विद्याजोर्षना चार पत्रोमं अनुक्रमे सिद्ध
 25 मगवत, सूरि मगवत, उपाध्याय भगवत अने साधु भगवतने स्वापन करवा। तेमच विदिद्याजोनी पांचवी-
 जोमं अनुक्रमे दर्शन ज्ञान चारित्र्य अने तपने ध्यानी पुरूपे ध्यानी छिद्धि मटे स्वापन करवा। ते पूर्वं
 प्रथमा कर्मिण्यया निष्कम एवा पांच महागुरुजोना पांचौश अक्षर प्रमया (मंत्र)नो जण चास्तेच्छ्वाससं
 एऽऽमभित्तवी भवती इति मन्त्रं जाप करषो अथवा ध्यान कर्तुं ॥ ६५-६८ ॥

ए पढी चार विद्याला पत्रोर्षना चार मंत्रोतुं एमरग कर्तुं अने ते पढी क्लमता विदिद्याजोना
 30 पत्रोम चार प्रक्रमता ममस्कारतुं फिलन कर्तुं (?) ॥ ६९ ॥

अनेन विचिना मासे, मूले कण्ठे हृदि स्फुटम् ।
 नाम्नी पत्रे च संस्थाप्यं, मन्त्र नवनपोषणम् ॥ ७० ॥
 नमस्काराक्षपेद् दक्षोज्वरोहाज्जोहणेन च ।
 द्वि-मृदपत्रेषु सर्वेऽग्नी, नमस्करात्पि पिबिताः ॥ ७१ ॥
 विश्वकल्याणदा सन्ति, ह्यष्टोत्तरशतप्रमाः ।
 कृत्स्नकर्मरिसर्गान्, भन्तो विश्वशुभावाहा ॥ ७२ ॥
 चाप्येन कर्मलास्येनानन पोषी लभेत मोः ।
 ब्रह्मानोऽम्बुपद्मासस्य, कर्मणां निश्चरां पराम् ॥ ७३ ॥
 अपराश्रितमन्त्रार्ज्यं, विश्वमन्त्राग्रिमो महान् ।
 निरीपम्यो अग्रस्यस्यतो, अग्रद्वन्द्वो अग्रद्विज ॥ ७४ ॥
 अनेन मन्त्रबन्धेन, ह्यष्टा दुःकर्मपर्वताः ।
 द्रवतखण्डं क्रमात् यान्ति, यागिनां द्युक्तिरोपक्या ॥ ७५ ॥
 महामन्त्रप्रमाणेन, विभक्ताऽन्यनन्तश्च ।
 दुष्टारि-भूष-धौरादिभानि नश्यन्ति तत्क्षणम् ॥ ७६ ॥

5

10

आ विधिप म्हापघर्मं, मुक्षपघर्मं, कंठपघर्मं इदपकर्मणं अने नामिकमल्लमं नवनवी रिते 15
 उत्तम (१) एवा मंत्रने ह्यष्ट स्वागत कर्मा (१) ॥ ७० ॥

कुशल मनुष्ये अथोह अने जाणेहर्षक ममस्कारणे अथ करणे । बार पत्रोमं आ वषा
 ममस्कारणे सम्यक्सेव वयेछे छे ॥ ७१ ॥

एक सो ने आठ संख्या प्रमाण ममस्कारणे (नो जाय) जगतनुं कल्याण करणा, समस्त कर्मरूप
 धनुषोमी परंपरानो नाश करणात अने सर्व धुमने छावणात वाय छे ॥ ७२ ॥ 20

आनी रिते 'कर्मण' जापयी आ मंत्रनो जाय करतो योगी पुत्रप उपवासी न होवा हतां
 उपवासनुं फल मेच्छे छे; अने कर्मनी उत्तम निर्वा करे' छे ॥ ७३ ॥

वा 'अपराश्रित' मंत्र सफळ म्त्रोमं प्रथम छे, म्हात् छे, अमुपम छे, अग्रमं प्रद्विज छे, अगत
 (ना पुत्रो)ने कंदनीय छे अने जगतनुं द्विज स्यावनाणे छे ॥ ७४ ॥

वा मंत्ररूप वन्न वडे, योगीश्वरने मुक्तिमार्गमं रोष करणात दुष्कर्मरूप पर्वतो मेदाई जाता क्रमश
 सेंकडो टुकडाने पामे छे (अर्थात् कर्मोना चूरेचूट वई जाय छे) ॥ ७५ ॥ 25

वा म्हामंत्रना प्रमावपी दुष्ट, धनु, राबा अने धौरपी उत्पन्न वयेछे अनन्त प्रकरणां विद्रोही
 वाह्ये तत्क्षण नाश पामी जाय छे ॥ ७६ ॥

ग्रह-भ्यन्तर-शाकिन्यात्पो दुष्टाभ निर्वरा ।
 सन्मन्त्रवपनेनाज्ञा, कर्तुं नोपद्रवं क्षमा ॥ ७७ ॥
 सर्वा मन्त्रमहास्रक्त्वा, नाम्ना ध्यात्वा गत्रादयः ।
 क्षीयन्ति इव जायन्ते, चोपसर्गा अनेकदा ॥ ७८ ॥
 5 दुःसाध्याः सकला रताः, ह्यस-श्रुतप्रयोऽश्रुता ।
 ध्यात्वा यान्ति धर्मं पुंसां, मन्त्रभ्यान्महीयताम् ॥ ७९ ॥
 मन्त्राध्यायान्मुनिः सिद्धाः, क्षाम्यन्ति बहुयोऽस्तिस्रः ।
 बल-स्पर्शमयाः सर्वे, विसीयन्तेऽस्य क्षणिकम् ॥ ८० ॥
 अनेन मन्त्रयोगेन, महापापकण्डकिताः ।
 10 श्रुद्ध्यन्ति क्वन्तवः कूरास्त्यजन्ति कूराणां परे ॥ ८१ ॥
 समुत्पन्नससक्ता, अज्ञानाद्याश्च तस्कराः ।
 प्राप्य मित्रमिमं मृत्योः, कृत्युष्येन दिवं गताः ॥ ८२ ॥
 विनशासनमभ्येर्ष्यं, सारो मन्त्राधिपो महान् ।
 उद्धारः सर्वपूर्वाणां, तत्त्वानां तपसुत्तमम् ॥ ८३ ॥
 15 किन्त्र बहुभिः प्रोक्तैर्मन्त्रराजप्रसादतः ।
 ध्यानिनां जायते मुक्तिः, क्व वर्ता परवस्तुषु ॥ ८४ ॥

- आ सम्पन्नो जाय करवापी, सरेखर श्रो, स्मृतो, शाकिनीको कोरे अने दुष्ट रक्षणाओ
 उपद्रव करवाने शाकिमान क्ता गयी ॥ ७७ ॥
 आ मन्त्री महाशाकिपी सैन पुराणे सर्पो, बाधो अने हापीको बगोरे, तेमत्र अनेक प्रकारता
 20 उपसर्गो जाने क्षीयित कर्ता होय एवा बनी जाय छे ॥ ७८ ॥
 म्मुष्योना दू साधय एवा कष्टे, श्रुत कोरे सर्व अश्रुत तेगो आ मन्त्रा ध्यानरूप औरवपी
 तरतमं ह्यय पाम्य जाय छे ॥ ७९ ॥
 समस्त प्रकारता अक्षिओ आ मन्त्रा बापरूप पाणीपी सिन्धुतद्वं शानी जाय छे अने बल तेम ज
 स्वल्पा सुक्य मयो आ मन्त्री शाकिपी गता पामे छे ॥ ८० ॥
 25 महापापपी कर्त्तवित क्येत्वं प्राणीओ आ मन्त्रो योग बवापी श्रुद पृच्छे पवित्र बनी जाय छ
 अने कू प्राणीओ पज तेमर्तु घनक्षिपणुं छोडी दे छे ॥ ८१ ॥
 सते भ्यसन्मं ह्यवेला एवा अज्ञान कोरे चोतेए पज मृत्युकले आ मन्त्ररूप मित्रन पामिने
 तेना पुण्यपी अ हरगने प्राप्त कर्तुं ॥ ८२ ॥
 शिनशासनमं आ (मंत्र) सारभूत महान् मन्त्रराज छे; समस्त पूर्वोना उद्धार स्वरूप छे अने
 30 तन्मोमं उत्तम तप छे ॥ ८३ ॥
 क्वीं बहु कष्टेवापी ह्यं (वस्तुनः) आ मन्त्रराजनी ह्यवापी ध्यानी पुराणेने मुक्ति आनी मळे छे
 त्तारे बीजी वस्तुओ मळे एम जायय अ ह्यं छे ॥ ८४ ॥

विद्यायेति सुख दुःखं, पथि दुर्गे रणे स्थिती ।

आसन शयन स्थाने, रोगकलेद्वादिके सति ॥ ८५ ॥

सदाभस्यास्तु सचन्द्र, महामन्त्रः शिवाधिपतिः ।

अपनीपोऽपवा ध्येयो, न मोक्षस्यो क्वचिद्दृक् ॥ ८६ ॥

वाचो वा निम्नकर्पाणां, सिद्धयेऽत्र परत्र च ।

5

तथासस्या विधेयास्य, सहस्र-लक्ष-कोटिमि ॥ ८७ ॥

“गमो अरुहताणं, गमा सिद्धार्थं, गमो आह(य)रियाणं,

गमो उचन्नापाण, गमो स्त्रेण सम्बसाहूर्णं ॥”

पञ्चसद्वृत्तनामात्वां पौडश्याश्चरभूषिताम् ।

महाविद्यां जगद्विद्यां, स्मर सर्वाधिसिद्धिदाम् ॥ ८८ ॥

10

अस्याः शतद्वय भ्यानी, जपेत् तद्धीनमानसः ।

अतिच्छन्नान्यभामोस्तुपवासापरं फलम् ॥ ८९ ॥

‘अर्हन्-सिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसाधुस्यो नमः ॥”

ए प्रमत्ते जाणीने सुखम्, दुःखम्, मार्गम्, पर्वतम् युद्धस्वानम्, बेसवाम्, शयनस्वानम् अने रोम तेपत्र कल्लव्ज आनी पडे त्यारे—सफ्ये अवस्थाम् अने सफ्ये स्फले मोक्षना अर्षीजोए वा म्हाअरनो 15 जाय करणे, अपवा वा (भत्र)तुं ध्यान करतुं पण कापि इत्यमर्षी तेने हूर न करणे ॥ ८५-८६ ॥

आ स्त्रेण अने परलोकां समस्त कर्षो अने वाणीनी सिद्धि म्हे आ मंत्रनो हजारा, लाख अने करोड संख्या प्रमत्तनो जाय करणे ॥ ८७ ॥

ते मंत्र आ प्रकारे छ —

गमो अरुहताणं, गमो सिद्धार्थं गमो आह(य)रियाणं, गमो उचन्नापाणं गमो 20 स्त्रेण सम्बसाहूर्णं ॥”

पांथ सद्गुरुजोना नाम्नी निम्न क्येल जे सोळ अक्षरोपी शोभती ‘महाविद्या’ छे, ते सफ्य अर्षीनी सिद्धि जापनाची पणद्विधा छे, तेतुं तुं स्मरण कर ॥ ८८ ॥

वा (विद्या)म् एकत्र मनवाज्ये भ्यानी पुरुष बसे बार वा विधानो जाय करे तो न च्छया छापि उपवासातुं सुंदर फल मेळ्ये छे ॥ ८९ ॥

25

ते विद्या आ प्रकारे छे —

अर्हन्-सिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसाधुस्यो नमः ॥”

विद्यां षड्वर्षसंयुक्तामर्हत्-सिद्धसुनामवाम् ।
 तत्त्वभूतां बगन्सारां, अपन्तु ध्यानिनोऽग्निद्वम् ॥ ९० ॥
 ये अपन्ति त्रिद्वन्द्वयेमां, विद्यां त्रिद्वन्द्वसम्भिताम् ।
 संवरेण सम तेषां, षतुर्षतपसाः फलम् ॥ ९१ ॥
 5 "अर्हत्-सिद्ध ॥"
 षतुर्षतमर्षं मन्त्रं, षतुर्षतक्रियाभनम् ।
 षड्वर्षममर्षं विश्वन्येष्टं अपन्तु धीधना ॥ ९२ ॥ (अर्हत्)
 आसिर्षं षाड्विंशो नाम्नोऽक्षरं षड्वन्द्वतप्रमम् ।
 वरं अपत् त्रिद्वन्द्वया पा, स षतुर्षकल भवेत् ॥ ९३ ॥
 10 एतत् स्वल्पं फल प्रोक्तं, शास्त्रे कृप्याप्तये सवाम् ।
 किन्त्वमीषां फल सम्पद्, सवरो निर्बरा शिवम् ॥ ९४ ॥
 षड्वन्द्वसुगुणामाषशरोऽर्हतां बगन्सुताम् ।
 षड्वन्द्वमपीं सारां, महाविद्यां समुद्रवाम् ॥ ९५ ॥
 षीञ्चुदपा भुतस्त्वन्वाप्तुभेष्यापन्तु सद्रुपाः ।
 15 षोडशरदिमहाषड्वन्द्वतोऽक्षरोपसङ्गिताम् ॥ ९६ ॥

अर्हत् अने सिद्धतां हुंकर नाम्नेमपीं उपास्य बयेषीं छ वर्णोवाली विद्या तत्त्वभूत छे अने जगत्सं सारभूत छे—तेनो ध्यायी पुरो सोरा जाय करो ॥ ९० ॥

ये पुरो मन्त्र, षतपत्र अने कयपाली छुडिबी वा विद्यालो प्रणखे बार जाय करे छे, तेमने संवर बाय छे एतमे बावतां कर्मे रोजय छे अने सन्ने सन्ने उपवासतपनुं फल म्हे छे ॥ ९१ ॥

20 ते विद्या आ प्रखरे छे— अर्हत् सिद्ध ॥"

विद्ययां षड्वन् एवो अर्हत् नाम्नेमपीं उपास्य बयेष्ये षार वर्णमय (अर्हत्) मन्त्र षार वर्ण (अ, अर्ष, कम् अने म्हेष) ने साधनाते छे, तेनो बुद्धिशाठी पुरो जाय करे ॥ ९२ ॥

अर्हत् नामना आदि अर्हत् (अर्हत्) मन्त्र षतपत्र अने कयपाली छुडि बडे छे साधक पाचनो बार जाय करे छे ते एक उपवासतनुं फल मेळने छे ॥ ९३ ॥

25 समन पुरोने रवि उपास्य करवा म्हे शास्त्रं दशविष्टं आ स्वल्प फल छे परन्तु आ मरोनु वास्तविक फल तो मर निर्बरा अने म्हेष छे ॥ ९४ ॥

जगते जेने ममस्वर करीं छे एषी, पांच सुगुणजोना नामना प्रथम अष्टोमपीं विषय बयेषी अने सारभूत एषी (अ सि आ उ सा) पांच वर्णमयी महाविद्या, जेनो कुतरन्धररूप समुद्रमपीं बीज-बुद्धि समिधपी उद्धार बरयेष्ये छे, तेना विद्वन् पुरो जाय करो । ते विद्या होकर कोरे (हूँ ह्रीँ ह्रौँ ह्रूँ ह्र्) पांच महान्तो 30 अने अष्टोमपी उपलक्षित छे ॥ ९५-९६ ॥

अनन्यशरणीभूय जपेद् यस्त्रिजगद्गुरुम् ।

इमां चतुष्टयान्तं स, चतुषस्य फलं मजत् ॥ ९७ ॥

अनया विद्यया पुतां, जन्म-मृत्यु-ज[रा] हुषम् ।

इत्यिन्त कर्मभिः सार्धं, द्वीकन्त शिवसम्पदाः ॥ ९८ ॥

“ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं इ अ सि आ ठ सा नमा ॥”

5

वर्षेद् विद्म-त्रिधासाधुधर्मान् फललिमाप्तिवान् ।

विद्यमाङ्गन्यकर्मैश्च, विश्लोकोत्तमान् परान् ॥ ९९ ॥

विद्येश्वरप्यमूर्ताश्च, प्याप्त्यन्तु तत्पदार्षिणः ।

चतुरोञ्च चतुर्मङ्गलार्थीः परैः परैः सदा ॥ १०० ॥

सोक्तचतुस्रपदाः पूज्याः, श्रुत्यामाहदादिभ्यः ।

10

पतद्ग्रथानवतां प्यानान्मङ्गलानि पद पदे ॥ १०१ ॥

संपद्यन्तेञ्च वाञ्छुत्र, सम्पदस्त्रिजगद्गुहाः ।

धर्माश्चकाम-माशार्थाः, प्रब्रह्मन्त्यापदोऽद्विष्टाः ॥ १०२ ॥

“चत्वारि मंगलं । अरिहृता मंगलं । सिद्धा मंगलं ।

साहू मंगलं । फलसिपण्यत्वा धम्मो मंगलं ।

15

जे मनुष्य ऋण जगदला गुरु श्रीअर्हता अनन्य शरणे जई प विधानो चार सो वर बाप करे
छे ते उपवासुं पळ मेळने छे ॥ ९७ ॥

जा विधापी मनुष्यानां कर्मोनी साधे च जन्म, मृत्यु जने जरा (इहलस्या) जलणीपी धते छे
अने ते शिवसंपत्तिने प्राप्त करे छे ॥ ९८ ॥

ते विधा वा प्रकरे छे —

20

“ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं इ अ सि आ ठ सा नम ॥”

विद्ययुं मंगल करतार, जगतमा श्लोकैर्म सर्वोत्तमं जगतने शरण्यमूत एवा अरिहंत, सिद्ध
त्रण प्रकरे (१) धैर्यु जने केवळी म्मार्गदोष उपदेसेल धर्म—प चारेतुं ‘चत्वारि मंगलं’ अदि उत्तम पत्नीपी
ते पदवीना वर्षी मनुष्यो इतिशां प्याम करो ॥ ९९ १ ० ॥

“ते (उपयुक्त) अरिहंत वगैरे श्लोकैर्म उत्तम पत्न्याश्च छे, पूज्य छे जने शरण्यमूत छे,” वा प्रकरे 25

प्याल करताराजोने तेमना प्यालना प्रमावधी पगळे पगळे मंगल प्रगटे छे । त्रण जगतमं रोखी संपत्तिजो
जने धर्म, धर्म, काम जने श्रेष्ठरूप पुण्यावीं बालोक्त जने परश्लोकैर्म प्राप्त बाप छ, तथा सर्व आपत्तिजो
नाश पमि छे ॥ १०१ १०२ ॥

ते मंत्र वा प्रकरे छे —

चत्वारि मंगलं । अरिहृता मंगलं । सिद्धा मंगलं । साहू मंगलं । फलसिपण्यत्तो 30
धम्मो मंगलं ।”

“चत्तारि श्लेगुत्तमा । अरिहता श्लेगुत्तमा । सिद्धा श्लेगुत्तमा ।

साह श्लेगुत्तमा । केवलपिपण्णा चम्मो श्लेगुत्तमो ।

“चत्तारि सरणं पक्कामि । अरिहति सरणं पक्कामि । सिद्धे सरणं पक्कामि ।

साह सरणं पक्कामि । केवलपिपण्णं चम्मं सरणं पक्कामि ॥”

5 सुक्तेः सौचं द्रुतसोद्धमिमां सोपानमात्मिकम् ।

अर्हत्-सिद्ध-सयोगिकेन्द्रपक्षरसंभवात् ॥ १ ३ ॥

आधीकरमयी सारां, विद्यां ध्यायन्तु यागिना ।

त्रयोदश (पञ्चदश) द्युवर्णाङ्गां, शुभस्थानगुण्यास्तये ॥ १ ४ ॥

“ॐ अरिहत् सिद्ध सयोगिकेन्द्री स्वाहा ॥”

10 ॐ अक्षरमूर्धितं मन्त्रं ह्रीं करारहितमुत्तमम् ।

अर्हन्मोमर्षं दद्याद्विन्दतन्तु शिवस्तये ॥ १०५ ॥

सकञ्चान्तसामान्यदानदत्तं च्युतोपमम् ।

समस्तमन्त्ररत्नानां, चूडारत्नं सुखावहम् ॥ १०६ ॥

“ॐ ह्रीं अर्हं नमः ॥”

15 चत्तारि श्लेगुत्तमा । अरिहता श्लेगुत्तमा । सिद्धा श्लेगुत्तमा । साह श्लेगुत्तमा । केवलपिपण्णसो चम्मो श्लेगुत्तमो ।

चत्तारि सरणं पक्कामि । अरिहति सरणं पक्कामि । सिद्धे सरणं पक्कामि । साह सरणं पक्कामि । केवलपिपण्णं चम्मं सरणं पक्कामि ॥”

20 अरिहत्, सिद्ध अने सयोगी केन्द्रिना अक्षरपयी उत्पन्न कयेली, मुक्तिरूपी श्लेगुत्तं बलवरीपी अतोद्धत करवा गाटे पगविपानी श्रेणि सम्पन्न, पंजर सुंदर वर्णोपी शोभती अने जेनी अक्षरिमां ॐ अक्षर छे तेवी उत्तमूत विद्यातुं योगिको गुणस्वात्मरानी प्राप्ति मटे ध्यान करो ॥ १०५-१ ४ ॥

ते विद्या वा प्रचरे छे — ॐ अरिहत् सिद्ध सयोगिकेन्द्री स्वाहा ॥”

ॐ अक्षरपी मूर्धित अने ह्रीं कररपी अक्षित तेमज ‘अर्हन्’ नाम्नीपी उत्पन्न कयेला उत्तम एवा मने चत्तार पुस्तको मोक्षणी प्राप्ति मटे ध्यान करो ॥ १ ५ ॥

25 ए मंत्र सफळ ज्ञानतुं सामान्य आपाचानां कुञ्जल्य, निरुपम, सुख कालनात अने समस्त मंत्ररत्नोर्षं चूडारणि (श्रेष्ठ) छे ॥ १ ६ ॥

ते मंत्र वा प्रचरे छे — ॐ ह्रीं अर्हं नमः ॥”

कृत्स्नकर्मकृत्यहीनतमाविर्चसमास्त्रम् ।
 परं सिद्धनमस्करजातं साक्षाच्छिवप्रबम् ॥ १०७ ॥
 पञ्चवर्णमय मन्त्रं विश्वविमोचनाशनम् ।
 दद्याः स्मरन्तु माध्याय, वपन्तु वा निरन्तरम् ॥ १०८ ॥
 "बमो सिद्धार्णं ॥"

5

निर्दोषस्पर्शतो वासिवातिना परमष्टिन ।
 प्राप्तानन्तगुणस्य भीमत् परमयोगिन ॥ १०९ ॥
 विदो वपन्तु मन्त्रेषुं, विश्वह्येध्याप्रिवाह्यंभम् ।
 मुक्ति-मुक्तिमुदात्तरं, त्रातरं भम्पदेहिनाम् ॥ ११० ॥

10

अनेन मन्त्रपुण्येन, त्रिसगभायसंपदः ।
 विश्वशर्माभि सम्पन्ते, क्रमाच्छ्रीभिन्मूतया ॥ १११ ॥
 "ॐ नमोऽर्चिते केशवने परमयोगिने अनन्तविद्युत्परिणामविस्तुरच्छुक्लध्यानाधि
 निर्दग्धकर्मबीजाय प्राप्तानन्तश्चतुष्टयाय सौम्याय शान्ताय मङ्गलवरदाय
 अष्टादशदोषरहिताय स्वाहा ॥"

सर्व कर्म-कलंकना समूहकूप अंककुरानो नाश करवान् मूर्ध समान, श्रेष्ठ, सिद्ध-नमस्करपी 15
 उपम बयेक, सत्त्वश्र्च शिवने आपनार बने सर्व सिद्धसम्पत्तना नाशक पश्चा पाञ्च वर्णब्रह्मा मंत्रतुं चतुर
 पुरुषो श्रेष्ठनी प्राप्ति माटे सदा स्मरण कते अथवा तेनो आप करे ॥ १ ७-१०८ ॥

ते मत्र वा प्रकरे छे — णमो सिद्धार्णं ॥

बायी (चार कर्मों)नो नाश करनार, निर्दोष, अनन्त गुण(चतुष्टय)ने प्राप्त, (केवलज्ञानरूप)
 सवगीपी घोमता बने परमयोगी पश्चा श्री अरिहित परमैष्टिना म्हराबने मुञ्च पुरुषो बये। ए मंत्रराज 20
 सम्पत्करोशरूप अष्टिने (शान्त करवा) माटे मेघ सम्पन्न, मुक्ति तेमत्र मुक्तिने आपनार बने मन्त्र बीषोतुं
 रक्षण करनार छे ॥ १ ७ ११० ॥

आ पवित्र मंत्र बडे प्रथ जगतना नाश श्री तीर्थकर परमश्र्मणी संपत्तिनो बने सर्व सुखो
 क्रमशा प्राप्त बाय छे ॥ १११ ॥

ते मत्र वा प्रकरे छे — ॐ नमोऽर्चिते केशवने परमयोगिने अनन्तविद्युत्परिणाम- 25
 विस्तुरच्छुक्लध्यानाधिनिरिदग्धकर्मबीजाय प्राप्तानन्तश्चतुष्टयाय सौम्याय शान्ताय मङ्गलवरदाय
 अष्टादशदोषरहिताय स्वाहा ॥"

पूर्वेन्दुमन्त्रस्मरण, पुष्करिकं ह्यस्य स्मरन् ।

कमलं तद्वदपत्रेषु, वर्णाभाटी पृषक् पृषक् ॥ ११२ ॥

ॐ कार्त्तिकामस्मरणार्थास्तत्कर्मिकोपरि ।

ज्योतिर्मपमिवात्यन्तदीर्घं ह्रींस्मरन्मूर्ध्नि ॥ ११३ ॥

प्रथन्त तासुरन्त्रेण, सिद्धन्तं भूतान्तरे ।

स्फुरन्तं चिन्तयाऽप्यर्षे, स्रजन्तममृताम्बुभिः ॥ ११४ ॥

जनेन मन्त्रपातेन, सर्वविषागमाम्बुधे ।

महाम्यसतपापाम्भः प्राप्यते पारसुचमैः ॥ ११५ ॥

“ ॐ नमो अरहंताय ॥ ” इत्येष्टी वर्णः । ह्रीं ॥ ”

इमां विद्यां महादेवी, स्रष्टे संस्क्रियां स्मृताम् ।

कस्याप्यकारिणीं पूतां, ह्रींकारजं शिष्यप्रदाम् ॥ ११६ ॥ “ ह्रीं ॥ ”

यदि साक्षात् स्वमुद्दिष्टो, भवदुःखाधिपातः ।

तदा सप्ताक्षर मन्त्रं, अर्हंतामोद्गर्भं स्मर ॥ ११७ ॥

जनेनान्नादिमन्त्रेण, समन्ते ह्यग्निभूषिताः ।

सर्वहर्षमर्षं निम्न-विजयं तद्गुणान् शिष्यम् ॥ ११८ ॥

“ नमो अरहंताय ॥ ”

पूर्वेन्दुमन्त्रस्मरण अरहंता कर्मजन्तुं मुष्कर्म स्मरण करतुं । तेना वाक्य पत्रो पर कमलाः ‘ ॐ नमो अरहंताय ’ ए वाक्य वर्णो पृषक् पृषक् चित्तवशा । तेनी कर्त्तिकर्म ज्योतिर्मय, जन्तं देवीयमग्न जने प्रमत्तस्रष्टी ह्रींस्मरने चित्तवशो । पक्षी से ह्रींकार मुक्तकर्मजन्तुपी तदुद्गर्भं जाय छे, त्यापी पसार र्चने सुम्भ्यर्ष 20 निबर र्चने प्रकृष्टे छे जने अपृतजळने क्षणे छे एम चित्तवदुं ॥ ११२ ११४ ॥

उत्तम पुत्रो वा मंत्ररूप गौत्रा वशे सर्व विद्याजो जने आगम्ये रूप स्मृदना तथा संस्तरना संकटो जने पापोक्म स्मृदना परमे पमे छे ॥ ११५ ॥

ते मन्त्र वा प्रकारे छे — ॐ नमो अरहंताय ॥ ” ॥ ह्रीं ॥

वा ह्रींकारविद्यारूप म्प्रादेवीतुं कलत्रव्यं स्मरण करतुं । ते ह्रींकारमयी विद्यास कस्याप- 25 कारिणी, पवित्र जने शिष्यप्रद छे ॥ ११६ ॥

ते विद्या वा प्रकारे छे — ह्रीं ॥ ”

जो तुं करेखर संतारमं हुःकारुनी जडिला तापनी उद्विग्न बपो होय तो अर्हन् नाममयी रूपस 20 पपेस सप्ताक्षर मंत्रतुं स्मरण कर ॥ ११७ ॥

वा अनादिमन्त्र वशे सम्मन्त्रि म्प्रादमन्त्रो सर्व पर विजय, सर्वजनो वैभव, ते(सर्व)ना गुणो 30 जने शिष्यने प्रद करे छे ॥ ११८ ॥

ते मंत्र वा प्रकारे छे — नमो अरहंताय ॥ ”

प्रणवानाहोमूर्त्तं, वर्षत्रयमयं परम् ।
 नासाधे ध्यानिनो मन्त्र, ध्यायन्तु सिद्धयर्मण ॥ ११९ ॥
 पठेनाङ्गुलमन्त्रेण, ध्यातशुद्धिः परा भवद् ।
 आत्यन्तिकसुखं स्वात्मज्ञं च सिद्धगुणाष्टकम् ॥ १२० ॥
 “ॐ ह्रीं ॥”

5

तदा ध्यायेन्महावीर्यं स्त्री (स्त्रीं श्रीं) फल स्वप्नसागर ।
 त्रिस्फुरन्त बिन्देन्द्रोष्कं, परं मन्त्रमयं शुभम् ॥ १२१ ॥ “स्त्रीं” ॥ (श्रीं ॥)
 विद्यां स्वोद्यार्थमदानकरां कल्पसतोपमाम् ।
 भीतीरवदानाङ्गुतां, ध्यायन्तश्चिन्त्यविष्णुमाम् ॥ १२२ ॥
 इमां विद्यां क्षपेद् योज्य, ध्यानलीनो निरन्तरम् ।
 अविमादिशुभान् सम्पन्ना, तरेच्छास्त्रार्थं च स ॥ १२३ ॥
 अस्या निरन्तराम्यासात्, ध्यानी लभत निश्चितम् ।
 त्रिकालविषयं ज्ञानं, विद्यतश्चप्रदीपकम् ॥ १२४ ॥

10

प्रणव अने अनाहतायी उपम यथेळ त्रय वणवळ्या श्रेष्ठ मंत्रने मोक्षसुख माटे ध्यामी पुढपो
 नासिकाना अग्रमाला पर वटि x रत्नाने ध्यान कते ॥ ११९ ॥

15

आ अङ्गुल मंत्र बडे ध्यानीनी परम सुदि स्वार्थामां आत्यन्तिक सुख अने सिद्धना आठ गुणो
 प्राप्त पाम छे ॥ १२० ॥

ते मंत्र आ प्रकरे छे — “ॐ ह्रीं ॥”

ते पत्नी पोताला सुखनी अन्तर, बिन्देधर भागते उपवेष्टेळ, विद्येय प्रकरे सुरायमाम, श्रेष्ठ
 मंत्रमय अने शुभ एवा म्हावीर्य श्री (श्रीं) फलरतुं ध्यान करतुं योर्हिए ॥ १२१ ॥

20

पोताला इच्छित अर्थतुं दान करवामां कल्पलता समान, श्री पीर मन्त्रतना सुखमांती निकलेकी
 अने अचिन्त्य साम्प्यवळी आ विद्यातुं लने ध्यान कते । जे मज्ज्य आ विद्यानो अर्द्ध सदा ध्यातमग्न कर्ताने
 जाय करे छे, ते अशिय वगिरे गुणो प्राप्त करे अने शास्त्ररूप समुद्रनो पर पामे । आ विद्याना निरंतर
 अन्यासवी ध्यामी पुढय विषयवी सपथ्यं तत्रोने प्रकाशित बरवा माठ दीपक समान एतुं तने वळना
 विषयतुं ज्ञान प्राप्त करे छे ॥ १२२ १२४ ॥

25

x वरवयो : “इत्येषां ह्यवर्षते नासाधे विमयेऽम्बरे ।

संनिवृत्तयोः प्रधाम्बन्धोः प्राक्समनो निवृत्तयो ॥”

—इत्येवमप्रदीपिका पृ १९० ॥

नलाय नासिकया अग्रमये माये नासिकया इत्येषां ह्यवर्षते वा इते श्रिते ईक्षने येन वा नासाधरेष्वम्बरे ॥

१ अ. म्बे. ८० । २. अ. म्बे. ९ । ३ अ. म्बे. ९१ । ४ अ. म्बे. ९२ । ५ अ. म्बे. ९३ । ६ अ. म्बे. ९४ । ७

“ॐ आगे मग्गे त्त्वे भूये भवे भविस्से अक्खे जिनपार्ये स्वाहा ॥

ॐ ह्रीं अर्हं नमो अरिहताणं ह्रीं नमः ॥”

विक्रपाष्टकसंपूर्णे, कमल मध्यसंस्थितम् ।

ध्यायेदात्मानमत्यन्तं, स्फुरद्वृषीप्पाकमास्त्रम् ॥ १२५ ॥

ॐ अक्षरार्धमसस्करांघाटीं वर्णान् विधिनन्तपद् ।

क्रमान् पूर्वादिपत्रेषु, वर्षार्धक प्रदक्षिणम् ॥ १२६ ॥

स्वीकृत्य पूर्वदिक्पत्र, पूर्वदिक्सम्मूलस्थितः ।

अपेदष्टाक्षर मन्त्रं, एकदशशतप्रमम् ॥ १२७ ॥

प्रत्यहं प्रतिपत्रेषु, पूर्वादिदिक्षुस्तुक्रमात् ।

अक्षरार्धं स्मरेद् ध्यान्ती, तं मन्त्रं निर्मलशयम् ॥ १२८ ॥

अस्याभित्यप्रमात्मन, ध्याम्यन्ति क्रूरजन्तवः ।

सिंहसर्पादियः सर्पे, हरिवस्ता गन्धा इव ॥ १२९ ॥

“ॐ नमो अरिहताणं ॥”

ते विद्या जा प्रकरे छे— ॐ आगे मग्गे तत्त्वे भूये भवे भविस्से अक्खे जिनपार्ये स्वाहा ॥

15 ॐ ह्रीं अर्हं नमो अरिहताणं ह्रीं नमः ॥’

(अष्ट) विद्याबोला आठ पत्रोची परिपूर्ण एवा कस्यचना मध्यभागसं शीघ्रं ऋतुना अर्पणं स्फुरत्प्रमाणं सूर्यं वेला अत्रमातुं ध्याय करतु । ते (पत्र) नां पूर्वं आदि दिक्षानां पत्रोच्चं, ॐ अक्षरपूर्वकं अर्धं नमस्कर (ॐ नमो अरिहताणं)जा आठ वर्णोसंज्ञा प्रत्येक वर्णतु क्रमसां प्रदक्षिणामं चिह्नन करतु । पूर्वं दिक्षामं मुख करीने वेस्तु । पूर्वं दिक्षाना पत्रसं आठ अक्षरमा मंत्रतो अविचारसो संख्या प्रमाणं जाय करतो । ध्यान्ती पुरो पूर्वं आदि दिक्षाना प्रत्येक पत्रसं अनुक्रमे एक एक दिक्षस एव आठ रक्ति सुची ते निर्दिष्ट आशय(अर्ध)कस्य मंत्रतुं ध्याय करतु बोधैर्ष । आ (मंत्र)जा अतित्य प्रमात्मपी, वेम दिक्षपी हापीबो मयमीत बने छे तेम दिक्ष, सर्पं बगरे सकळ्यं क्रूर प्राणीबो शाल्य बने छे ॥ १२५ १२७ ॥

ते मंत्र जा प्रकरे छे—“ॐ नमो अरिहताणं ॥”

હસ્યતદ્ ધ્યાનમાધાય, પૂર્વં વિમૌષઞ્ચાન્તય ।
 પથાન્ સપ્તાષરં મન્ત્રં, સપેદૌક્ષરવર્ધિતમ્ ॥ ૧૩૦ ॥
 મન્ત્ર ઝંક્ષરપૂર્ણોઽય, વિદ્યામીટાર્થસિદ્ધિદ્ ।
 ઇક્ષોદાનેકઞ્ચયર્થં, મુક્ત્યર્થં પ્રથમોઽક્ષિતમ્ ॥ ૧૩૧ ॥
 “જમો અરિહંતાર્થ ॥”
 જ્ઞતુર્વિદ્યતિવીર્યેઞ્ચનમસ્કરાર્ઘ્યર્થં પરમ્ ।
 સ્મર મન્ત્રં ઝિનન્ત્રાદિપદર્દં ચન્મધાતકમ્ ॥ ૧૩૨ ॥
 “શ્રીમદ્વૃષભાદિ-વર્ષમાનાન્તમ્યો નમઃ ॥”
 મુનિષ્કમ્પં મનઃ કૃત્વા, પાપારાતિનિકન્દિનીમ્ ।
 ઝિનેન્ત્રમુક્ષર્થાં વિદ્યાં, મહર્ષીં પાપમશ્ચિષીમ્ ॥ ૧૩૩ ॥
 વિદ્યવિદ્યામ્નુ (૧) સિદ્ધાન્તદાનદર્શાં જગત્પુઠામ્ ।
 ધ્યાનન્તુ પ્રત્યર્હં ધીરા, અર્હં મુક્તામ્નૃવાસિનીમ્ ॥ ૧૩૪ ॥
 મુનેરસ્યાઃ પ્રમાથેન, પાપપહ્નુઃ પ્રલીપયે ।
 ચેતઃ પ્રજ્ઞાન્તિમાપ્સાતિ, વિદ્યાન્ ચાપયે પરમ્ ॥ ૧૩૫ ॥

5

10

ચિન્તેના સમૂહની ધ્યાનિ માટે પહેલાં આ રીતનું (તપર્ણક મંત્રનું) ધ્યાન કરીને, તે પછી ઝંક્ષરણી 15
 રહિત પણ સત્ત કષ્ટરના મંત્રનો જાપ કરવો ॥ ૧૩૦ ॥

સજ્ઞી હૃષ્ટિત વસ્તુઓની સિદ્ધિને આપનારો ઝંક્ષરપૂર્ણકનો આ વાક્ય જ મંત્ર અનેક કાર્યો માટે
 વાલ્ય છે । મુક્તિને માટે ઝંક્ષરણી રહિત (પથા આ વાક્ય મંત્ર) નું ધ્યાન કરવું ॥ ૧૩૧ ॥

તે મંત્ર આ રીતે છે — જમો અરિહંતાર્થ ॥”

જોશીઘા ઠીર્થકરોના નમસ્કરણી ઉત્પન્ન થયેલ શ્રેષ્ઠ મત્ર જે ઠીર્થકર આપ્તિ પદવિને આપનારો છે 20
 અને જમ્મનો ત્રાધા કરનારો છે, તેનું ઠું સ્મરણ કર ॥ ૧૩૨ ॥

તે મંત્ર આ પ્રકારે છે — “શ્રીમદ્વૃષભાદિ-વર્ષમાનાન્તમ્યો નમઃ ॥

મનને સારી રીતે નિશ્ચલ બનાવીને પાપરૂપી શત્રુનાં મૂલને ઝલ્લેહીં નાશનારી અને શ્રીઝિનેન્ત્રના
 મુક્ષણી મીકલ્લેહીં આ મહાન પાપમશ્ચિષી મ્હાનિષા છે । તે સિદ્ધાન્તનું દાન કરવામાં પ્રવીણ, જગતના
 મનુષ્યો વહે નમસ્કૃત અને અરિહંત મર્ગસ્તના મુક્ષરૂપી કમ્લઝ્યાં રહેનારી છે । તેનું હે ધીર મનુષ્યો ! તમે 25
 સદા ધ્યાન કરો ॥ ૧૩૩-૧૩૪ ॥

આ(નિષા)ના પ્રમાણની મુનિનો પાપરૂપ મઠ માશ પમે છે; તેનું વિષ્ટ ઘાંત બને છે અને
 તેને શ્રેષ્ઠ યત્ન વિદ્યાન પ્રાપ્ત થાય છે ॥ ૧૩૫ ॥

“ॐ अर्धमुलकमलबासिनि ! पापप्रमथयद्गुरि ! भुतज्वालाहस्तप्रान्दलिते ! सरस्वति ! मत्पापं हन हन वृह वृह धौ धौ धौ धौ धः क्षीरवरप्रवसे ! अमृतसंभवा ! पापमक्षिणि ! वैं वैं हूं हूं स्वाहा ॥”

संजयन्तादियापीन्द्रैः सिद्धचक्रमनेकधा ।

6 इक्ति-मुक्तेर्निधानं यद्, विद्यावादात् समुद्रवृत्तम् ॥ १३६ ॥

उदधान्तु शुभा मुक्तयै, सर्वविभादिनाम्नम् ।

तस्य प्रयोजकं शास्त्रं, ग्राह्या गुरुमदेष्टव ॥ १३७ ॥ “सिद्धचक्रम्” ॥

स्मर मन्त्रपदाधीश्वरार्हभामाश्वरामिभम् ।

‘अ’वर्षे नामिपद्ये त्वं, मोक्षमार्गप्रदीपकम् ॥ १३८ ॥

10 ‘सि’वर्षे मस्तकममोत्रे, ‘सा’कर्षं च गृह्यान्मुञ्ज ।

‘जा’कर्षं कण्ठकञ्जे द्वि, ‘षो’कर्षं हस्तरोत्रे ॥ १३९ ॥

एव मन्त्रमहाराजोर्ध्वादापचरोऽङ्गवः ।

पञ्चवर्षमयोऽनेकमीच्छोऽस्तिदधान्तिष्ठन् ॥ १४ ॥

“अ सि जा उ सा ॥”

15 ते निदा आ प्रकरे छे — ॐ अर्धमुलकमलबासिनि ! पापात्महायद्गुरि ! भुतज्वालाहस्तप्रान्दलिते ! सरस्वति ! मत्पापं हन हन वृह वृह धौ धौ धौ धौ धः क्षीरवरप्रवसे ! अमृतसंभवे ! पापमक्षिणि ! वैं वैं हूं हूं स्वाहा ॥”

संजयन्त आदि योगीन्द्रोः विद्याप्रवाह (पूर्व) मंषी मुक्ति अने मुक्तिना निधानरूप भी सिद्धचक्रो अनेक प्रकारे उद्धार करी छे ते सर्व विज्ञेनो नाथ करनार छे तेपी तेना प्रयोजक शास्त्रतुं इत्य गुण उपदेशपी ज्ञानेने हे मुक्तिमाल पुत्रो ! तने मुक्तिने मटे तेतुं भ्यान करी ॥ १३६ १३७ ॥

मंत्रपदोना अधीश्व श्रीमद् अर्धमुलका नाम्ना अश्वरोने वाचक अ वर्ण छे । ते मोक्षमार्गमं दीपक समान छे । तेतुं तुं नामिपद्ये स्मरण करै ॥ १३८ ॥

ए च रोत्रे मस्तक(श्वरमन्त्रना)मस्तकमं सि वर्णतुं, मुखमस्तकमं सा वर्णतुं, कंठपदमं आ वर्णतुं अने हृदयकमस्तकमं उ वर्णतुं तुं भ्यान कर ॥ १३९ ॥

25 आर्षित्त करे नाम्ना आदि अश्वरोपी उत्पन्न द्येय आ (मंत्र) मन्त्रोमं श्रेण छे । ते पञ्चवर्षमप छे । ते अनेक प्रकारना इच्छित्तेने आपमार अने अनिष्ट वस्तुजोने शान्त करनार छे ॥ १४ ॥

ते मंत्र आ प्रकरे छे—“अ सि जा उ सा ॥”

साक्षात् सिद्धिपदं दातु, धर्म मन्त्रं स्मरन्त्वहम् ।

त्रिभुविमहरं ज्येष्ठ, सर्वसिद्धनमः प्रथम् ॥ १४१ ॥

“नमः सर्वसिद्धेभ्यः ॥”

इत्यादीन्यपराण्यत्र, सारमन्त्रपदानि च ।

उद्धृतानि भुतस्कन्धान्त्रगादिताय योगिमि ॥ १४२ ॥

5

यानि निर्वेदबीजानि, मनःशान्तिकराणि च ।

ष्ययानि तानि सर्वाणि, पुषैः पदस्वसिद्धय ॥ १४३ ॥

रागत्रेपाश्र्वमाहापरयो यान्ति ह्ययं सताम् ।

साम्भ संवेगबोवादिगुणाः प्रादुर्मबन्ति च ॥ १४४ ॥

संभरो निर्ऋरा मोक्षो, मनोज्ञयथ आपते ।

10

यैर्मन्त्रार्थैः पद्म वर्णा सार्वोपापहं परं ॥ १४५ ॥

ते सर्वे मुनिभिर्घोषाधिन्तनीया मुहुमुहुः ।

कथनीया परेषां च, मातृनीया निरन्तरम् ॥ १४६ ॥

जपनीयाश्च सब्र, निश्चेतव्या स्वमानसे ।

अद्वेषा स्वामसिद्धयर्थं, किं ह्यथा बहुजल्पनैः ॥ १४७ ॥

15

साक्षात् सिद्धिपदं देवाने समर्थ एवा मंत्रतुं इमेतां तुं समर्थ करु; ते सर्व निष्पन्ने हरतारु छे, ज्येष्ठ छे अने सर्वसिद्धनमः शब्दोबी निष्पन्न क्येलो छे ॥ १४१ ॥

ते मंत्र वा प्रकरे छे— नमः सर्वसिद्धेभ्यः ॥”

आ प्रकरे अर्था वा अने बीजां पण अने साररूप मंत्रपदो छे तेनो, योगीजोर जगतना हितने माटे भुतस्कन्धान्त्री उच्चार कर्यो छे ॥ १४२ ॥

20

अने निर्वेदना अनक अने मनगी शक्ति करतारुं बीजो छे ते बर्ण बीजोतु बुद्धिसाक्षी पुत्रोर पदस्व ध्यायनी सिद्धिने माटे ध्याय करुं ॥ १४३ ॥

(ते मंत्रबीजोना ध्यायनी) सत्पुरुषोना एग, देव इतियो अने मोक्षरूप शत्रुजो क्षय पाने छे अने समाप्त मीग, बोध वाप्ति मुणो प्रगल् वाप छे ॥ १४४ ॥

कथी अने दोषहर अने सारमूत पदो, वर्णो, के मंत्रसमूह बडे संभर, निर्ऋत, मोक्ष अने मनमो जय 25 पाय त बभानु मुनिजोर बर्तवार ध्याय अने चिंतन करुं जोरिए। ते बीजाने कथेना (जापना) जोरिए अने तेनी निरंतर मातृना करवी जोरिए ॥ १४५-१४६ ॥

ते (मत्रो)जो अग्रमानी मुक्ति माटे सर्वत्र जाय करतारुं रोहुं जोरिए; पोषणा मनार्थ तेनो निश्चय करयो जोरिए, अने तेना उपर अद्वा राक्षसी जोरिए। निर्वेक, बहु कथेवापी हुं ॥ १४७ ॥

एतद् पदस्यसद्वपानं, स्वाधीनं वपनाविधिः ।
 सर्वत्र सुख-दुःखादिवातावस्थासु श्येदिय ॥ १४८ ॥
 कुर्वन्तु ध्यानिनो धीरा, स्वप्नेषु मा त्यक्तन्तु मोः ।
 वपनावसनसद्वर्ताव्यवस्थां शिवास्तये ॥ १४९ ॥

5

सन्मन्त्रवपनेनाहा, पापारिः क्षयित्तेतराम् ।
 मोक्षस्यस्मरधैरवीर्यैः, कृत्यै सद् दुर्धरै ॥ १५० ॥
 मनः परीयद्वाहीनां, त्वयः कर्मनिरोधनम् ।
 निब्रता कर्मजां माघः, स्वास्तुलं स्वल्पमं सताम् ॥ १५१ ॥
 बीतरागद्वनीन्द्रायां, ध्यानसिद्धिश्च केवलम् ।
 10 त्यक्तरागादिदोषायां, विनैः प्रोक्तं न संशयः ॥ १५२ ॥
 मत्सेति रागदुर्बेधापरिन् हत्वा शिवाश्चया ।
 कृत्यास्त्यक्तैः सार्वै, क्षमा-तोषादिक्ययुक्ताः ॥ १५३ ॥
 नानामेदं प्रकृर्वन्तु, पदस्यध्यानमूर्जितम् ।
 सर्वयत्नेन सिद्धयर्थं, सर्वत्रात्मस्य साम्यताम् ॥ १५४ ॥

15

ध्यानी एवा धीपुरुषोऽपि वा सुन्दर पदस्य ध्यानेने सर्वत्र सुख-दुःख-जन्म-जदपि अनेक जनस्वाधोर्म
 अपादि बडे स्वाधीन (सुसाध्य) करतुं जोरिए। तेनो स्वप्नं पण ध्याग न करवो। शयन-जस्य-वर्षाकाप
 गमल करोमं पण मेशप्रार्थितुं ध्येप समे रक्षीने ते (ध्यान) करतुं जोरिए। सुन्दर मंत्रना वापपी मोक्ष,
 इन्द्रियो, कर्मरूप चौर बगैरे हुकर कयावो सहित पापघनु अर्पत क्षीण वाय छे। तेथी सपुरुषोने
 मनोबप, परीयद् जय, कर्मनिरोध, मोक्ष अने स्वल्पमंभी उत्पन्न एतुं शाश्वत सुख प्राप्त
 20 वाय छे ॥ १४८ १५१ ॥

श्री विनेश्वरोऽपि कर्तुं छे के "राग, द्वेष आदि दोषोपी रक्षित एवा बीतराग मुनिजोने अ केवल
 ध्यानसिद्धि वाप छे पदं संशय नपी।" एम मण्ठीने मनेने जीत्तादा साबरोए क्षमा, मन्त्रेच बगैरे रक्षो
 बडे कयावो अने इन्द्रियोरूप सुमणेने जीतीने, राग अने द्वेषरूप शत्रुजोने हानीने अने सर्वत्र साम्यने धारण
 करीन सिद्धिने मटे सफळा प्रयनोभी सर्वत्र एतुं निविध प्रकृतनु पदस्य ध्यान करतुं जोरिए ॥ १५२ १५४ ॥

5

परिचय

सोलापुरना श्री बीनराज जेन मन्त्रालयमंभी 'तत्सर्वस्यारोपक' नाम्नी एक इल्लिखित
 प्रत मळी हती। प्रत धनी उपयोगी होई तेनी फोटोलेटिज मळल करतंनि श्री जेन सदस्य निगड
 मंडळना पुस्तकालयमं रत्नगामं आसी छे। तेना पर ५५ बी ६५ एम बलिमार पत्र परबी नमस्कार
 शिपय मंत्रम तारबंनि अर्ध अनुवाद सहित संग्रहित करेल छ। प्रथमं जगामुं छे तेम तेना वर्ता
 30 म्हाएक श्रीमन्त्रादीनि छे। तेजो म्हाएक श्रीपद्ममन्दिनी शिष्यराजगाम्बना एक हला।

प्रस्तुत मंत्रमं 'पदस्य ध्यान' जिसे धनी उपयोगी समज प्राप्त वाप छे जो के तेना पर श्री
 शुभचन्द्राचार्यशुभ हातागर भी धनी घेनी अमर छे अने ते कथेना श्येरो सरवाकनां त्रुत समजाय छे।

श्रीकृष्णदेवदेव महादेवस्य मूर्ति

अदन्तो वर्णान्तं रेफाः सिद्धा शिरस्य धरिरीह ।

शुद्धरसोपाध्यायो दीर्घकला साधुमिति पञ्च ॥ ३४३ ॥ ४ ॥

अर्दन्ती अक्षि-सुषिषिभिर्निनी मिद्वाः(द्वी) पषाम-वासुपून्यभिनी ।

वर्णाचार्या पोढस मक्षिः पाम्बोऽसुपाध्यायः ॥ ३४४ ॥ ५ ॥

सुम्भनेमी साधुम्भ(पू ठ)वर्द्धन् पन्द्रप्रम रुद्यं शान्त्ये ।

सिद्धा सिन्द्रामार्त्तलोफपवशीकृति कृपुः ॥ ३४५ ॥ ६ ॥

सिद्धावररेकमकृतिर्वागीर्त्रं बभ्यमूर्त्ति बपने वा ।

बाङ्गाचक्र बाङ्गारोपि बभ्य तनोत्पयवा ॥ ३४६ ॥ ७ ॥

- 10 (पंचपरमेष्टीना ध्याय मध्ये ह्रींकारना अंशोसुं आरंभण करतां—) वर्णनी अंते रहेद्यो 'इ' ते अर्दित, रेफ अथवा 'र' ते सिद्ध, (देवनागरी लिपिनी) सौपी छेटी—मस्तकनी छेटी —)—ते सूरि, शुद्धरस " ते उपाध्याय अने दीर्घकला 'ी' ते साधु—एम (ह्रींकारनी आहतिना कवचो—अंशो इत्यो) पश्चि (परमेष्टीभोनो ह्रींकारनां सम्प्लेष कर्मो) छे ॥ ३४३ ॥ ४ ॥

अर्दित	सिद्ध	आचार्य	उपाध्याय	साधु
इ	र	—	—	ी

- 15 श्रीचंद्रप्रम अने श्रीसुषिषिमात्र ते अर्दित श्रीपद्यम अने श्रीसुसुदृश्य ते सिद्ध; (श्रीचंद्रप्रमयेव, श्रीअमितनाथ श्रीसंभवाच, श्रीअमिन्दन, श्रीसुमतिनाथ, श्रीसुपर्दिनाथ, श्रीछोटकलाथ, धीरेयसंताथ श्रीनिमखनाथ श्रीअनलनाथ श्रीवर्धनाथ, श्रीछातिनाथ, श्रीकुमुनाथ श्रीअननाथ, श्रीनमिनाथ, श्रीवर्धनलक्ष्मी —ते)श्लोक धर्मचार्य परले सूरि, श्रीमछिनाथ अने श्रीपर्दिनाथ ते उपाध्याय छे । श्रीमुनीसुप्रतस्वामी अने श्रीनेमनाथ ते साधु तरीके गणाय छे । तेम्ह अन्त्र जेवी उम्बल प्रमत्ताया [श्रीचंद्रप्रम (अने श्रीसुषिषि- 20 नाथ,) जेजो जेत वर्णना छे ते] अर्दितो ऐगनी साति (संक्षिप्त) मध्ये छे । सिद्धो जे सिद्ध (अच्छ) वर्णना (श्रीपद्यम अने श्रीसुसुदृश्य) छे ते त्रय लोसुत्तं बशीकरम (बशीकरमकृत्य) बने छे ॥ ३४४-३४५ ॥ ५-६ ॥

- सिद्धो अत्र जे रेफ आहति ते 'र' ए बगधीब छे । जेसुं बशीकरण करुं होय तेना मस्तकना सुद्धम अथवा बाङ्गाचक्र (जे अमरेणी बषेना स्थान)म्ह (रक्षारे पित्रयो) अगर तो रक्षरुं अथयतेपिअमल 25 पितरमय ध्याय करतां ते बशीकरमकृत्य बने छे ॥ ३४६ ॥ ७ ॥

१ उरसुनो—“वसि-सुषिषी अर्दित्य शिवा पञ्चम-बाधुपुनक्तिव । बभ्यधरिवा श्लोक पठो मयि उक्त्ववा ॥ १ ॥ शुद्ध-जेनी साधु ॥

—ड. ला. (मा. वि) पृ. १११

२. श्रीमन्मनुस्मृत्यैव बभ्यधरकवच (बाप्य १ पृ. २६२) मां अर्दितरुं क्वच कृत्वापञ्चोने मये 30 अर्दित्य मोक्ष अने केषवचनम पीडिक इत्य करे छे, अन्धरे भरी ऐगनी साति हाप धरितीकृत्यम फल कवन्तु छे ।

३ उल्लस्ये—“तेजस्वनीकर्म मोक्ष शिवा कुन्तु शुक्ल ॥

—ड. ला. (मा. वि) पृ. १११

आचार्या' स्वर्भनिमा' कुर्वन्लवहिरिपुमुखस्तम्मम् ।

धर्मधरशीर्षाकृतिद्वन्द्वता न स्युरुपसर्गाः ॥ ३४७ ॥ ८ ॥

नीतामोपाध्याया स्युःसार्थं शुक्लनीलकण्ठं यदि वा ।

अध्यापकस्यैवान्त्री कञ्जऽऽमलामाय परमलके ॥ ३४८ ॥ ९ ॥

कृष्णकृष्णः साधुजनाः मूरुदशोवाट-मृत्सुदा' सुप्रो ।

साधुधरदीर्घकलकृत्यङ्गुसमुद्रया इता रिपवः ॥ ३४९ ॥ १० ॥

अर्धम्म' सिद्धस्तन' धरि श्रितिः परं वास्य ।

साधुधर्मोन्निपन्तर्मन्त्रलसञ्चारुर्ग सद्यः प्यतम् ॥ ३५० ॥ ११ ॥

'नादो'र्ध्व' 'ध्योम'धुनिः 'कल'ज्य सिद्धः 'धिरो'द-न' धरिः ।

'ई'कर उपाध्याया मायायां प्राग्बद्ध श्रेयम् ॥ ३५१ ॥ १२ ॥

आचार्योतो वर्णं सुवर्णं सरसो छे । तेभ्यो नल (पाणीतुं पूर, अतिवृष्टि बगैरे), अग्नि (आग) अने शत्रुना मुसुनुं स्वमन (स्वमनकृप्य) करे छे । सूरि (आचार्य)नो अक्षर अने शीर्षिनी अक्षरि '—' (देव-नागरी लिपिनी सीरी छीटीरूप संज्ञा) रूप दइयो इणाएलम उपसर्गो नाश पाये छे ॥ ३४७ ॥ ८ ॥

उपाध्यायनो बभूव मील छे ते ऐदिक छायाई छे' अने ते सुमल—नीलकण्ठ (शुद्धि-मुक्तिरूप) मने छे, तेमन अध्यापकनी (ई)कर अक्षरनिर्णय (रोमी) अर्धचन्द्रकला (—) तुं बीचाना गच्छमं (१) 15 प्यान करतो पोता काम वाय छे ॥ ३४८ ॥ ९ ॥

साधुजोतो वर्णं द्याम छे तेपी ते (पापीजोना माण अने उच्छादनकृत्य करवा मटे) शत्रुजोने मूरुधियी उच्छादन अने मृदु आपना अने छे । (अक्षररूपे) दीर्घकला (दीध ईकररूप) '१' छे ते साधुनो अक्षर छे । ते (ईकर—१) अङ्गुशत्रुनास्वरूप छे अने तेनापी शत्रुजो इगाम छे ॥ ३४९ ॥ १० ॥

अतिवृत्तनुं (अक्षररूप) बङ्गमङ्गल रूपे, सिद्धनुं अग्निमङ्गल रूपे, आचार्यनुं धूमिमङ्गल रूपे, 20 उपाध्यायनुं बसुमङ्गल रूपे अने साधुनुं ध्योममङ्गल रूपे प्यान ते देवमं ऐला अक्षरवादिना मङ्गलोने अनुसर्तुं प्यान छे ॥ ३५० ॥ ११ ॥

अतिवृत्त ते नाद, धुनि ते ध्योम (विदु), सिद्ध ते कल, आचार्य ते धिर (देवनागरी लिपिनी)—मलकनी छीटी साथे इकर अने रकर, तेमन उपाध्याय ते 'ई'कर छे—दम माया-ईकारमं पूर्वं जेम (कल, अक्षरि, तत्त्व बगैरे रूपे विचार कर्यो छे तेम अही मन्त्री धिये नाद, कल, विदुकर्ये) विचार 25 कर्यो छे ॥ ३५१ ॥ १२ ॥

△ (नाद)	— (कल)	इ (अक्षर इ)	ई (ईकर)	धु (धुनि)
अतिवृत्त	सिद्ध	आचार्य	उपाध्याय	साधु

१ उपाध्यायो—“कल अक्षरई लोकात् पक्ष्य धनेतु आचारीका ।”

—न. ला. (ग. वि.) पृ. २४९.

२ उपाध्यायो—“इक्षरेण अक्षर्य उपाध्याय इतु मस्वरया ॥” पा. ५ ।

३ पाध्याय-उपाध्यायिणश्च साह उपाध्याय ॥” पा. ५ ।

—न. ला. (ग. वि.) पृ. २४९.

अग्नि-सुविचिभिर्ना नादा विन्दुबुद्धिसुक्ता प्रती नेमी ।
 उपचन्द्रकल्पजन्तः सिद्धा पद्यान-वसुपूज्यभिर्नौ ॥ ३५२ ॥ १३ ॥
 वर्णान्ताः सद्यिरा र' बोद्धव्यं धरीधरास्तथकरः ।
 पार्थो मष्टिर्वाचक इदमपि न विरोधि पूर्वकल्पितम् ॥ ३५३ ॥ १४ ॥
 5 एकेन्द्रार्द्धस्त्रमृतिः क्षतादिवर्णानुगोऽग्निर्धं प्यात' ।
 धान्त्यादि कर्मपट्टे त्नेति किन्त्वत्र विद्वात्रम् ॥ ३५४ ॥ १५ ॥
 परमष्टिपञ्चनिर्मितस्त्रिनमयमाचार्यमेरुमर्हन्तम् ।
 त्रैलोक्य-भीरीर्धं सर्वं प्यायति स सर्वज्ञः ॥ ३५५ ॥ १६ ॥

- श्रीचंद्रग्रमं बने श्रीसुविचिनाय ते अरिहतास्थने होवापी श्रीकरने 'नाद' ग्रंथ छे श्रीमुनि-
 10 सुकलवामी बने श्रीनेमिनाय ए सत्सुखाने होवापी श्रीकरने 'विदु' ग्रंथ छे; श्रीपद्यम बने श्रीपद्म
 पूज्यवामी ए सिद्धस्थाने होवापी उवाता चंद्रनी 'कल्प' रूपे छे सोष्ठ विनेबरो (श्रीकल्पमन्त्रेण श्रीब्रह्मि-
 नाय, श्रीसंभवनाय, श्रीब्रह्मिभन्दन, श्रीसुमतिनाय, श्रीसुपार्धमाय श्रीरतीकल्पनाय श्रीत्रेपासनाय, श्रीविष्णुनाय
 श्रीब्रह्मनाय, श्रीपद्मनाय, श्रीशाशिनाय, श्रीकुंतुनाय श्रीजराणाय, श्रीनमिनाय बने श्रीवर्धमूलवामी)
 आचार्य स्थाने होवापी पिर सद्धिन वर्णोनी अन्ति ररेखे ह, जे '१' सन्धेनी जाहरी (४)—श्रीकरनी
 15 अष्टकस्मरूप ग्रंथसाम्ये छे; श्रीपाद्यनाय बने श्रीमष्टिनाय ए उपाध्याय स्थाने होवापी श्रीकरने 'ई'कार
 ग्रंथ छे—ए छिते (श्रीकर)ना चित्रममं पूर्णनी जेन विरोध नवी ॥ ३५२-३५३ ॥ १३-१४ ॥

अरिहत बगरे एकेन्द्र वर्णाश्रयेना संकरो (बनेक प्रस्तरना) जात्योबनेनी साथे रोज (१) ध्यान
 धराम छे तेवी तेजो शक्ति आदि छ्ये कर्मना हृत्पत्ररी बाप छे परंतु अहीं तो तेनुं विद्याभूषण म्त्र
 कर्तुं छे ॥ ३५४ ॥ १५ ॥

- 20 ('शान्ति'बगानुगा' नो संकरो स्तुतिबोद्धक' अबवा 'छे हजार बगरे संख्याम्' एवो पत्र
 अर्थ बई शके ।)

परमष्टिपञ्चकपी निमण पदेले ॐ ते त्रिनस्वरूप छे, तेमत्र आचार्यमेक (अपरिपमेक) श्री
 अरिहत- वद स्वरूप छे, श्री'कर'ते त्रैलोक्यबीज अन 'श्री' (शान्तिवामी) बीजाश्रय छे ते—'ॐ श्री
 श्री अर्हं नमः (अबवा ॐ श्री श्री अर्हं नमः)' ए सफ्यनु ध्यान धरमार सर्वज्ञ बने छे ॥ ३५५ ॥ १६ ॥

पद्मेणाकृतिदेहे मध्ये नरमरुद्व्यभिन्मस्यम् ।
 यः सूरिमरुन्त स्व पश्यति सोऽपि सवञ्च ॥ ३५६ ॥ १७ ॥
 सङ्घिन्यन्त शुपिरितवध्याप्रविलासिमौलिमरुमये ।
 आचार्यमेरुतरतार्ज्जुभिन्दुभिन्मस्य ॥ ३५७ ॥ १८ ॥
 चन्द्रार्कशङ्खसङ्गमसमरससिर्क स्वमौलिमेरुस्यम् ।
 यः सूरिमरुर्है स्व पश्यति सोऽत्र योगिन्द्र ॥ ३५८ ॥ १९ ॥

5

पद्मेणाकृति मनुष्यदेहना मध्यमं मामिकमल छे, तेम्यं सूर्यतुं स्थान छे, ते सूर्यना विचमं रहेला अरिष्टं छे, तेनी अंदर पोते छे, एम जे विचिनन करे छे ते सर्वत्र बाप छे ॥ ३५६ ॥ १७ ॥

[अथवा (होकार जेनी) देह पद्मेणाकृतिनी छे, तेना मध्यमं पंचपरमेष्ठिरूप ज्योत जे होकार छे तेना मध्यमं 'अई'नी म्यास करीने तेना गर्भनां पोतानी अणम छे, एम जे विचिनन करे छे ते सर्वत्र 10 पय छे ॥ ३५६ ॥ १७ ॥]

द्विबाल्य बांसना अग्रमया ऊपर रहेल होय एम मस्तकनी मेरुमय शक्तिनी माडीमं चंद्रविब छे, तेम्यं अरिष्टं विरजे छे अने (ध्यान करनारानी) अणम ते आचार्यमेरु (परमप्रमा अरिष्ट)स्वरूप छे एम चितवे (अथवा तो) पोतानी मस्तकमं रहेल मेम्यं चंद्रनाडी, सूर्यनाडी अने सुषुम्प्यानाडीना संगमनी उपम बयेल जे समरस, तेनाबी सिंचायेला सूरिमेरु स्वरूप 'अई' अरिष्टं ते स्वयं छे—एम जे चितवे 15 छे, ते अही योगिन्द्र छे (1) ॥ ३५७-३५८ ॥ १८-१९ ॥

१ सृष्टिप्रकल्पसंशोध एव ५५ मां मेव शब्दतो अर्थ अने मंत्राद्य आ मन्त्रे अण्यणो छे—

“मेरुमेव अरिष्टं तल्लं बुध्द । अरिष्टतल्लेन अरिष्टंता अद्य पनकेन चक्रेषु, रञ्जेल राग । ..

अरिष्टतल्लं सुकृतवर्षीवपूर्वं अरिष्टंता अंकुश । लेता तद्वपुताहना मेव । अद्य वरचत् मेरुकेने (भार्तृवर्षे) मन्त्रणे रम्येण्ये विनयम्य मति ।

20

अईमं स्यादगुणसंपूर्णं मायात् तेन सृष्टियवानि मातृतम्विस्वातीवाप्तुच्यति ॥”

(अर्थ—) जेम चक्रेषु चक्रे अने एमनी राग करेबाय छे तेम 'मेव' शब्दपी अरिष्टतल्लं करेबाय छे अने अरिष्टतल्लगी अरिष्टंता अण्यण्य छे । ..

अरिष्टतल्लं ए मेरुकेनी कृता बीजलक्ष्य छे अने अरिष्टंता अंकुशके छे, अरिष्टंता बीज घाल्य अने प्रयात्ताओ करेबाय छे । ए वरचकी अरिष्टतल्लस्य मंत्राद्युं एतन्न करतां मायातुं तेव प्रयत् बाप छे ।

25

सृष्टि करवा बोध गुणोपी परिपूर्णं मन्त्राननां सृष्टिवरो पत्र चक्रेनां स्थान छे एम करेबायुं छे ।”

अ अर्थने अण्यं लेतां अही जे नरोव शब्द चक्रेषु छे ते मानव वेरना आत्मनो बाध छे अने सृष्टिमेव ते अरिष्टतल्लनो बाध छे । अर्थत् पणत् अगुणसंपूर्णं मन्त्र करनतने आत्मना चक्रे पोते अरिष्टतल्लस्य छे एम धिबदन करे त्परे ते सर्वत्र अने छे ।

वाः वृषिषी पितृरुषिः उर्ध्वोम तद्विद्यमानिरोक्रान्तम् ।
 मा स्वर्गाः कृता चन्द्रप्रममिन्दुनमस्तस्पर्षं प्रस ॥ ४१६ ॥ २० ॥
 अ-उ-मो विष्णु-विषीदाङ्गिगुणाः सकृतास्तु कृष्ण-पति-सिताः ।
 संसृतिरताथ निष्कलममं नादो जिना सिद्ध ॥ ४१७ ॥ २१ ॥
 5 वासोकेनोपलम्भनं मुनिभेन च साधितः ।
 रत्नवचमयो ध्येयः प्रभवः सर्वसिद्धये ॥ ४१८ ॥ २२ ॥
 वा 'ॐ' इत्यन्तरात्राजम्बो यः स्यात् तदुद्भवम् ।
 सम्प्रज्ञेयसौ युक्त (उक्त) वाचकः परमेष्ठिताम् ॥ ४१९ ॥ २३ ॥

(ॐकार—)

- 10 ('ॐ' ना स्पृष्ट वर्णो 'अ उ, म्' वा प्रमाणे चित्तवा—) 'अ ए वृष्णीरूप (म्) के अने तेनी वरति पीळी के, उ ए आकृश रूप (मु) के अने ते बीजळीनी प्रमाणी मरुत के, 'म्' ए स्वर्गरूप (स्व) के अने कलम अंगणी वरति जेवी के । नम (विदु) ते इदु के, तेवी पर (नाद) ते शब्दकम के ॥ ४१६ ॥ २० ॥

अ	उ	म्	कलम	विदु	नाद
स्व	मु	स्व	वचवति	इदु	शब्दकम

- 15 'अ, उ, म्' बी ॐ सकळ चित्तवीए तो ते त्रिगुणात्मक के अने तेना वरघो (अनुमने) ज्ञान, विष्णु अने शिव के—तेतुं ध्यान वरण के ए ज्ञाने अनुमने सकल रजस् अने तमस् गुणबाध्य के; सकळ (दिहवारी), वेद, पीळ्य तेम च स्वामर्षबाध्य अने संततर्ष एत के । कळरहित आकृश (इत्य-विष्णु) ते नाद के अने ते च जिन अस्वा सिद्ध के ॥ ४१७ ॥ २१ ॥

सकळ			निष्कल	
अ	उ	म्	विदु	नाद
प्रमा	विष्णु	मवेण	विरित	सिद्ध

- 20 आत्मके—प्रमा अर्थात् ज्ञान; 'उपलम्भ'—प्राप्ति अर्थात् वर्धन अने 'मुनिव अर्थात् चारित्र—ए वदे साधित (आ + उ + म् = ॐ) जग एत (ज्ञान, वर्धन, चारित्र) स्वरूप प्रम 25 (ॐकार) तुं सर्व सिद्धि माटे ध्यान करुं जोईए ॥ ४१८ ॥ २२ ॥

आ	उ	म्
आत्मके	उपलम्भ	मुनिव
अन	वर्धन	चारित्र

- 30 अस्वा वेदार्थ 'ॐ एवो जे प्राणात्मक (प्राणसंवातइयक) ध्यति वाय के तेमवी सम्प्रम 30 (मरुता) उद्भवे के, मटे (शम्भु-मनु-उताचक होवापी अने परमेष्ठिनो वाच्य होवापी) ते ॐकार परमेष्ठिनो वाचक बदेवापो के (१) ॥ ४१९ ॥ २३ ॥

१ वरण्ये— ध्यानविष्णुनिष् — अकार पीतवर्णं स्पृष्टं रजोगुणं उदीरितं ॥ ११ ॥ वरतं वरतिष्ये इत्यो म्नात् इत्थं वारता । .. ॥ १३ ॥”

षट्त्रयां गुर्वक्षरमिता उच्छ्वासाः स तु एककः ।
 द्वाप्रत्यवजास्तेन प्राणायामा षटीमथाः ॥ ४२८ ॥ ३२ ॥
 त्रिद्वयी सह पटया स्वात्प्रत्यवजा मुने ।
 सन्ध्यात्ता यासि नोच्छ्वासाः परमेष्ठिस्मृतिं विना ॥ ४२९ ॥ ३३ ॥
 परमेष्ठिमयो रत्नमयाः सवमहोमय ।
 प्रणवाः धरिभन्त्रादी गौतमस्वामिना कृताः ॥ ४३० ॥ ३४ ॥
 वृषाकृतिरर्हन्तस्त्रिभोगसिद्धास्तु दीर्घकं धरिः ।
 वाचक इन्दुकृत्प्रत्य दीर्घकता साधुरिति पञ्च ॥ ४३१ ॥ ३५ ॥
 दीर्घ-मुख-कंठ-हृदय-क्रेमगल्लमहमानमन्यदेदिगतम् ।
 अर्हसिद्धाभाषोपाध्याय-मुनिपदं तु रक्षायै ॥ ४३२ ॥ ३६ ॥

एक षट्त्रिंशद् गुर्वक्षर प्रमाण पटसे ३६० उच्छ्वासा वाय । तेषां एकेक उच्छ्वासे दश प्रणव (नो जाय) उत्पन्न जाय । आ रीते षष्ठीया उत्पन्न बनारो ३६ प्रमाणतो प्रणव बन्तो छे ॥ ४२८ ॥ ३२ ॥
 दश प्रणवपी उत्पन्न बना (एक षट्त्रिंशद्) ३६ प्रमाण (जापसंख्या) वाय छे । आधी सन्ध्यापी छईने परमेष्ठीना स्मरण विनाओ मुनिनो एक पण उच्छ्वासा जतो (हेतो) मपी ॥ ४२९ ॥ ३३ ॥
 आ प्रणव (उच्छ्वासर) पञ्चपरमेष्ठिम्य छे; जण समस्य छे सर्व प्रकारी वृषात्प्रत्यवजा छे, तेषी सुविम्वरपी आरिभं पण श्रीगौतमस्वामीए उच्छ्वासरनो निर्देश करी छे ॥ ४३१ ॥ ३५ ॥

(दीर्घक—)

दीर्घकत्वं वृषाकृति ' विदु ते अर्हिन, त्रिभोगाकृति '△' मत्स्य ते सिद्ध, दीर्घक 'ह' मुष्वा-
 क्षर ते आचार्य 'चंद्रकर्म' ते वाचक (उपाध्याय) जने दीर्घकर्म '१' ईकृत ते सार्व—ए रीते
 २० पांच परमेष्ठीनो (जगन्मया) छे ॥ ४३१ ॥ ३५ ॥

बीजाना वेदमं पोलाने स्थापित करबो, अर्ह रहेल पोताना दीर्घ, मुख कंठ, हृदय जने जग-
 त्प्रमोहं अनुक्रमे अर्हिन, सिद्ध आचार्य, उपाध्याय जने मुनि पदनेनो न्यास करबो, एपी रक्षा वाय छे ।
 ॥ ४३२ ॥ ३६ ॥

[अर्ही एषो पण अर्घ्य छई छात्राय के—पोतानी रक्षा घटे पोताना वेदमं न्यास करबो जने
 २५ अन्यनी रक्षा घाटे अन्यना वेदमं न्यास करबो ।]

१ उच्छ्वासे— बहुकाल अर्हिनया त्रिभोग सिद्धा य कोच्छक स्त्री ।

उपन्यास सुदृश्य दीर्घकाल साधुनो सुखा ॥ १ ॥ —म. स्व. (म. रि.) पृ २११

आ गुरुनो मरुतं सो उच्छ्वासर ४३१ श्लोक केरो ब छे वन आरान्तो कोच्छक वाच्य ध्यानना केव
 केरो छे । कोए एतेक वाच्य कथ रत्ना जमा छे ते १ उच्छ्वासे । श्रीरामचंद्राचार्य अमिचरनधितामनि-वृत्ति भा
 २० बाने छे के— मुचने रत्नं तात्र रीति बर्तये तथा चतु । कीचं च कीरं येन जतो जेतानि पठते ॥ (३ ४११)

२ उच्छ्वासे— बीजाना अर्हिन सिद्धा वपयमि धरिने कंठे ।

विरचयिष्ये वचनाया वचनमिष्य साधुनो वरे ॥ ८ ॥ —म. स्व. (म. रि.) पृ २११

अहं भूमिर्नमः सिद्धास्तत्र अरि परे पयः ।
 वायुः साधुरतो मायावीक्षन्तस्तत्त्वपञ्चकम् ॥ ४३३ ॥ ३७ ॥
 पृथ्वी चर्मस्य पदं वारि नममापि शुक्लधीजमिह ।
 तत्रसमार्चयान् मरुत् तथा रौद्रीवीर्यं स्यात् ॥ ४३४ ॥ ३८ ॥
 चन्द्र-कुम्भार्हन्तः सिद्धाश्च पुषो मृहस्पतिः हरिः ।
 शुक्रा वाचक एव मुनिरर्क-धनीप्रहास्तत्र ॥ ४३५ ॥ ३९ ॥
 नादोर्ध्वभ्रतदचः क्षुण्यं व्योमभिता ग्रहाः सप्त ।
 इति नादार्हदृष्यानात् सर्षप्रहभूतदान्तिरिह ॥ ४३६ ॥ ४० ॥
 अहं-सिद्धाचार्योपाध्याय-मुनीन्त्रसंस्थितास्तिथयः ।
 नन्दाद्याः पञ्चासुः क्रमद्यः दान्तिक प्राग्भत् ॥ ४३७ ॥ ४१ ॥

5

10

मायावीर्य-दूकणस्यं तत्त्वपञ्चक तथा परमेष्ठिपञ्चकतो मेळ आ प्रमले छे—अहं भूमिरूपे, सिद्ध आकाशरूपे, आचार्य अक्षिरूपे, उपाध्याय अक्षरूपे अने साधु वायुरूपे छे ॥ ४३३ ॥ ३७ ॥
 वधी (ध्यानगी इष्टिए) चर्मभ्यानतुं पद पृथ्वी छे, शुक्लभ्यानतुं बीज अक्ष तथा आकाश छे, आर्चभ्यानतुं पद अक्षि छे अने रौद्रीभ्यानतुं बीज मरुत् (पवन) छे ॥ ४३४ ॥ ३८ ॥
 चंद्र अने मंगळ (ना ग्रहचार)नी इष्टि मटे अरिहंतना, बुध मटे सिद्धना, शुक्र मटे 15 आचार्यना, शुक्र मटे उपाध्यायना अने रश्मि तेमत्र शशि मटे मुनिनां पदोनी उपासना छे ॥ ४३५ ॥ ३९ ॥
 ना 'Δ' ए अरिहंत छे, नादभी नीचे इत्य 'Δ' ते आकाश छे, अने आकाशाने आत्मपनि सप्त प्रभो रौद्री छे । ए रौद्री नादरूप अरिहंतना ध्यानधी सकल प्रभो तथा मूढो अगेनी इष्टि वस्य छे ॥ ४३६ ॥ ४० ॥
 त्रिभिजोला पांच निष्पगो छे —मंद्रा (१, ६, ११), मद्रा (२, ७, १२), जया (३, ८, २० १३), रिष्ठा (४, ९, १४) अने पूर्वा (५, १० १५) । इतिमत्र मटे अहंत्, सिद्ध, आचार्य उपाध्याय अने मुनिपदोम्बं ते ते त्रिभिजोले अनुक्रमे ध्यान करतुं ॥ ४३७ ॥ ४१ ॥

१ तरलायो—मक्षिर्मन्त्रमर्पया कर्म सिद्धा व शूरियो कर्मो ।
 कर्म कर्मवस्ताना कर्मो मुनिषो रौद्रु इह ॥ ३ ॥

—म स्वा. (घ. नि.) पृ. २१२ 25

२ तरलायो :—
 त्रिभिजोला अरिहंता इहा व सिद्धा व शूरुयुक्त वही ।
 इच्छे कर्मवस्तान पुषो नाह मंगो इहं मयू ॥ १८ ॥

—न स्वा. (घ. नि.) पृ. २१६

३ तरलायो :—
 नया इति अरिहंता मद्रा सिद्धा व शूरियो व कर्म ।
 इति रिष्ठा कर्मवस्तान पुष्प नाह इहं मयू ॥ १७ ॥

—न स्वा. (घ. नि.) पृ. २१६ 30

चन्द्रामः श्रुतिश्रान्ती बुधस्य पञ्चप्रभो गुरोः श्रान्तिः ।
 सूर्यस्य नामिभूरय बीरो राहोभ श्रान्तिकृते ॥ ४३८ ॥ ४२ ॥
 मन्दस्व श्रीपाथो बुधस्य नमिभ श्रान्तय त्विह ।
 मायावीने त्वत्तुस्थाने देवं प्रहं च तं ध्यायेत् ॥ ४३९ ॥ ४३ ॥
 इति श्रान्तिकम् ॥

इन्द्रादिनी बुधगाम्बुधि (बी) रेफाश्रित'हः' श्रिभः स तु प्रायः ।
 तच्छ्रिर्दीर्घिका माया त्वेदितं अयत्तुवश्यम् ॥ ४४० ॥ ४४ ॥
 नामौ इदय कृते अष्टाश्रयेष्व यानिमध्ये वा ।
 सिन्धूरारुणमायावीजध्यानत् धरत्तुवश्यम् ॥ ४४१ ॥ ४५ ॥
 प्रायत्तु वर्णाजुगलं मायावीजं विद्विष्टकार्यकरम् ।
 प्रायत्तु शिरसि त्रिकोणे वश्यकरं कमबीजवत् ॥ ४४२ ॥ ४६ ॥

श्रुति श्रान्ति मटे श्रीचन्द्रप्रभ, मंगलानी श्रान्ति मटे श्रीपञ्चप्रभ, बुधनी श्रान्ति मटे श्रीश्रुतिनाथ,
 सूर्यमी श्रान्ति मटे श्रीचन्द्रप्रभे वने राहनी श्रान्ति मटे श्रीवीर, शनिनी श्रान्ति मटे श्रीपार्श्वनाथ वने
 बुधनी श्रान्ति मटे श्रीनमिनाथ—एव मयावीज श्रौकरम् ते ते दीर्घकरोना स्थाने ते ते प्रवृत्तु ध्यान
 15 करतुं ॥ ४३८-४३९ ॥ ४२-४३ ॥

रेफपी सुक्त ह (ह) ते सुजग(सूर्य)नी अक्षरीवाली बुधस्मिनी छे । केवल 'ह' ते शिर्षे छे,
 ते च प्राण छे, दीर्घरखा (ी दीर्घ ईकार) ए तेनी शक्ति-माया छे, मात्रापी बेधित (वेधित) जगत छे,
 जगत ही मा ध्यानपी वद्य वाय छे (I) ॥ ४४० ॥ ४४ ॥

नामि(मणिपुराचक्र)म्, इदय(अनाहतचक्र)म्, कन्द(मिथुनचक्र)म्, अष्टाश्रित(भूमध्यमार्ग)म्
 20 अथवा योगिमध्य(स्वर्गविठलचक्र)म् तिस्र समान अङ्कवर्णवर्ण्य मयावीज(श्रीकार)तु ध्यान करवापी
 जगत वद्य वाय छे ॥ ४४१ ॥ ४५ ॥

मयावीज-श्रींजतुं ते ते वर्णने अनुसार ध्यान कराय तो ते विशिष्ट इत्यकरी वाय छे । प्राय
 मस्तत्रम्—त्रिकोणम् तेतु ध्यान करवापी ते कामबीज (ह्रीं)नी मन्त्रक वशीकरण मटे वाय छे ॥ ४४२ ॥ ४६ ॥

१ वरकपो —

25

“अथो सुकण्ठरुच बुधबी विषकमः ।
 तस्यो इ शिच स्वलय एवमेव इत्या ॥

इः दम्भु* सेन्दुफलो प्रसा रस्तुर्पकः स्वरो विष्णु ।
 संसृष्टिरस्या विन्दुं दक्षा नासो विमात्पईन् ॥ ४४३ ॥ ४७ ॥
 बर्मान्त* पार्थञ्जिन* कला कया विन्दुरत्र-नाद(ग)मह* ।
 नागो र ई तु पषा तत्राईन् हरिमेरुमयः ॥ ४४४ ॥ ४८ ॥
 बोरि-षट-पैत्र-यन्त्रे मूर्धनि माल सुपुष्प-नैवेद्ये ।
 संप्रज्याहुं बाप करपर्षमिरम्बरीजापेः ॥ ४४५ ॥ ४९ ॥
 मायावीचं उह्यं(द्यं) परमेष्ठि-ञ्जिर्नोठि-रत्नरूपं प* ।
 ध्यापत्यन्तर्बीर इदि स श्रीगौतमः सुपर्मा च ॥ ४४६ ॥ ५० ॥
 इति मायावीचम् ॥

5

इदुक्कलयुक्त इ बर्षत् 'ई' ए शंसुनो वाचक छे, 'र' ए श्रवणो वाचक छे अने चोयो 10
 स्वर ई' ए विष्णुनो वाचक छे । एनापी (f) संसारनी प्रकृति बाप छे, तेना ऊपर विन्दु—ध्यान्य दहए
 बर्षत् मीहुं मूर्धनि तो ते 'ना' छे अने ते स्वयं 'बर्षत्' रूपे शोमे छे ॥ ४४३ ॥ ४७ ॥

ई	र	ई	△
हर	प्रसा	विष्णु	बर्षत्

बर्षनी अति रहेछ इ' ए पार्थञ्जिन छे, कला ए कया छे, विन्दु ए गगना मस्तके रहेछ 15
 म्नि छे, 'र' ए नाम-धारण्य छे अने 'ई' ए पचावती देवी छे तेम्नं बरिहंतनी बाहुरि ते
 सुरिमेरु छे ॥ ४४४ ॥ ४८ ॥

ई	~	र	ई
पार्थञ्जिन	कया	गगनामि	करमेरु

(बाने) जलयी पूर्ण कलाच होय अने तेना पर पवित्र पदार्थ मूकेला होय एवा वाक्यरवाच्य 20
 (सिद्धचक्र समाल) यंत्रना उपरना भागम् 'ई' करने स्थापन करी तेनी पूजा करबी, पछी अंगुलीना
 वेडा बन्ने, कलाकार बन्ने अथवा इन्द्रादि मन्त्रा बन्ने तेनो बाप करबो (f) ॥ ४४५ ॥ ४९ ॥

मायावीच-ह्रींकर परमेष्ठिन्य छे, जिनाचञ्जिन्य (चोवीस तीर्थकरम्य) छे अथवा तो प्रण रान
 (ज्ञान, दान, चारित्र)म्य छे, ए प्रकारे मायावीच-ह्रींकरने अक्षयमं रक्षीने ह्ययमं जे श्रीवीर
 भगवंतनु ध्यान करे छे ते श्रीगौतम गणधर अथवा श्रीसुधर्म गणधर सरदा बाप छे ॥ ४४६ ॥ ५० ॥ 25

१ संसारने विन्दु (धन-मीहुं) दईए बर्षत् वांछारिक प्रकृति बन् करीए तो ब्यात्ता बर्षत् वाच छे एको
 पर बर्षं बर् छकान ।

आर्षं हान्तं शम्भुप्रज्ञाध्यायो 'र'वतिरत्नयुतम् ।
 पन्त्रकला सिद्धिपदं विन्दुनिमोज्ज्वलतः सोऽर्चन् ॥ ४४७ ॥ ५१ ॥
 गोर्धेयं चतुर्भिर्विद्यतिरंटी नीमो दस्मानि इदि मूर्तिम् ।
 आर्षं हान्तं वर्णाः शरदिन्दुकल-नमप्रमवाः ॥ ४४८ ॥ ५२ ॥
 5 नस्यस्वात्मोर्षाधो रेफाग्निरत्नयुक्त इत्यर्चुम् ।
 हस्योज्ज्वलप्रज्ञाध्वं नाम्यन्तः शक्तिशुद्धिनी ॥ ४४९ ॥ ५३ ॥
 इति सर्ववर्षमूर्तिं वर्धन्तं सर्वमेकप्रमन्ता ।
 ध्यायन् शरिः सकलप्रगमार्थवक्त्रा गतभ्रान्तिः ॥ ४५० ॥ ५४ ॥

(वर्ध्—)

- 10 वर्ध् सं अ अने ह् (अपी मंवीने ह् सुधीनी म्पुत्ररूप) शम्भुप्रज्ञाया सूचकं छे, रेफरत्नयुतपने क्ताने छे, पन्त्रकला () ते सिद्धिपदं छे अने विन्दुसदृशं वे अनाहत (नाह) छे ते अर्चितं छे ॥४४७॥५१॥
 'अ' पी ह् 'सुधीना (४९) वर्णो छे । तेमंथी 'अ' पी 'अ' सुधीना सेछे लपो नामिकमल (मंगिराध्याय)ना सेछे इत्येवं, 'ह्' पी 'म्' सुधीना चोर्धेया ध्यायानो हृदयकमल- (अनाहतकमल)ना चोर्धेया दत्तेमं अने 'प्' पी 'ह्' सुधीना आठ म्पुत्रानो कलकलकमल (अनाहतकमल)
 15 ना आठ दत्तेमं—ए प्रकारे ४८ वर्णो, शरदं चतुना पन्त्रसदृशं कल () अने विन्दुपी युक्त कितवर्णो । कला (कन्दरेखा) विन्दु अने नाह (सरल रेखा)नी संयोजनापी मातृकाना वर्णो उपपन्नं वाप छे । (ते म् सिवायना अ पी 'ह्' सुधीना ४८ वर्णो पाप; तेमना ऊपर छे कला अने विन्दुरूपे नाह छे ते म् छे । 'म्' ने हृदयकमलानी वधे कितवर्णो । आ प्रमूणे नामिकमलानो पहेछे वर्ण 'अ' कलकलकमलानो छेछे वर्ण ह् अने हृदयकमलानो वधलो वर्ण म् मन्वीने 'वर्ध्' वाप ।) वर्ध् ते
 20 स्वराना छे । उपराने अने नीचेनो र'वतिरंटी चर मगर्भतला रत्नयुतपने सूचकं छे । तेनापी संहित कतां स्वरान्—वर्ध्—परमप्राय अने छे । वर्ध् ने प्रज्ञाध्व (अर्धरंभ)मं कितवर्णो अने नामिकमलानी कल्पमं कुञ्जिनी शक्ति कितवर्णी ॥ ४४८—४४९ ॥ ५२—५३ ॥

ए शिरो वर्ध् ए अर्चितमी साध्यात् सर्ववर्षमय मूर्ति छे । ए वर्ध्ने तु सूर्यो मेघदंभमं (मेघदंभगत-सुप्रमना नाभीमं) ध्याय करुणार सूरि अर्धिरहितं कर्त्तुं सर्वं आत्ममेना वर्धना प्रवक्त्रा अने छे ॥४५० ॥५४॥

25 १ शरदयोः—

शरदयोः शरदयोः शरदयोः शरदयोः शरदयोः
 शरदयोः शरदयोः शरदयोः शरदयोः शरदयोः
 शरदयोः शरदयोः शरदयोः शरदयोः शरदयोः
 शरदयोः शरदयोः शरदयोः शरदयोः शरदयोः

- 30 १ शरदयोः—शरदयोः, शरदयोः, शरदयोः, शरदयोः, शरदयोः ।
 १ शरदयोः— " शरदयोः १-४ ।
 ४ " शरदयोः ८ ।

— अर्धिरहितयोः

उक्तं च—

कमलदलोदरमध्ये ध्यायन् वर्णाननादिसंसिद्धान् ।
नटादिविषयबोधा ध्यातुं संपद्यते कालात् ॥ ४५१ ॥ ५५ ॥

सर्वसंपत् सुयमराचकमधिमार्द्यं
कुण्डोदरामकसन-भ्रमनानि हन्ति ।

5

प्रान्नाति चाप्रतिममाकू महतीं महबुभ्यः
पूर्वां परत्र च गतिं पुरुषाचमाप्ताम् ॥ ४५२ ॥ ५६ ॥

अपि च—

कनककमलगामे कर्षिष्यायां निपण्य
विगतवमसमर्हं सान्द्रचन्द्रांशुगीरम् ।

10

गमनमनुसरन्तं सञ्चरन्तं हरित्तु
स्मर विनपतिकस्य मन्त्रराशं पठन्ति ! ॥ ४५३ ॥ ५७ ॥

इति सर्वत्रगं ध्यायन्मर्हमित्येकमानस' ।

स्वप्नेऽपि हन्मयो योगी किञ्चिदन्यथ पश्यति ॥ ४५४ ॥ ५८ ॥

कर्म के के—

15

अनादिसंसिद्धबर्णोत्तं कमलपत्रनी अंदर ये ध्यान करे छे तेने मष्ट (बोरसेली) बस्तु बगरे
विषयतुं ज्ञान सम्य जर्ता बस्य छे ॥ ४५१ ॥ ५५ ॥

'अर्ह' मन्त्रराज आप द्वारा सुय, वरुषि अयचो, कोट, कामरोग कांसी, कास बगरे
(रेमोलो) नास करे छे आप करनार अप्रतिम बाणीयाद्ये बने छे, महापुरुषोत्तमी पण पूजाने प्राप्त करे
छे बने परब्रह्मेकत्वं उदम पुरुषोए प्राप्त करेकी गतिने मेळवे छे ॥ ४५२ ॥ ५६ ॥

20

हे मुनिवर ! तुं अज्ञानरूप अंधकारयी रहित, मन पचां चन्द्रकिरणोत्तमा जेवी गीत कर्षिष्यल्ल
बने सान्द्रात् विनपति सम्यन एवा मंत्रराज अर्ह (नामिगत) सुषणकमळनी मध्यमं विराजमान छे, एम
प्रथम चिंतन । ते पछी ते आरग्यार्थं जाय छे बने सर्वत्रिद्याजोषं संचरे छे, एम चिंतन ॥ ४५३ ॥ ५७ ॥

आ प्रकारे सर्वत्र जता एवा 'अर्ह' तुं एक चित्तपी ध्यान करतो बने तेमं लीन बतो योगी
स्वप्नमं पण ए (अर्ह) सिन्धाय बीतुं जोतो मयी ॥ ४५४ ॥ ५८ ॥

25

१. कुञ्जे अन्तर्ग, पृ. १८७ श्लो १

२. कुञ्जे 'अन्तर्ग' पृ १८७ श्लो २, तथा बोगद्यान्तः अष्टम प्रकण्ड श्लो ५ अने व्याख्या ।

३. करल्लयो—बोगद्यान्तः अष्टम प्रकण्ड श्लो. १४ १७ ॥

અર્જુ સ્વપ્નીકૃત્ય ધ્યાયન્ નાદાદિવિચ્યુતા ઘટિનમ્ ।
 યજ્જગમ્યાત્રમણરમાષોઽસ્તમીરિતું ઘક્ષ્યમ્ ॥ ૪૫૫ ॥ ૫૧ ॥
 પશ્ચાત્પનાહતામિષદેવમસી ઘક્ષ્મલસ્પગ્લા ।
 તસ્માદ્ ગચ્છિત્ત્વસ્મા ગ્યાતિમપમીલ્યતે વિશ્વમ્ ॥ ૪૫૬ ॥ ૬૦ ॥
 5 મન્ત્રરાશ્ચસમ્પૂજાનાહતસ્પિતષેતસા ।
 સિધ્યન્તિ સિદ્ધયા સર્વા અધિમાયાઃ સ્વયં યતા ॥ ૪૫૭ ॥ ૬૧ ॥
 इति पित्रेऽस्थिति-यैदग्ल-कैपाभित-कैपवसिताम्यासात् ।
 અર્જુ મહાપ્રહુસ્તથપૂમવસિદ્ધિસામ્રાજ્યમ્ ॥ ૪૫૮ ॥ ૬૨ ॥
 अक्षराः श्रीपतिः सान्तं सेन्दुः क्षम्भुर्बिचित्रं र ।
 10 ऊर्ध्वमेतभमोत्त्रेकस्तदन्तज्जाहवो जिना ॥ ४५९ ॥ ૬૩ ॥
 अर्जु त्रैलोक्यपूज्यत्वात् (I) अनन्तकल्पा जिना ।
 સત્રત્ત્રયમાત્વસ્તદર્જુ સર્વૈર્વિત્રકમ્ ॥ ૪૬ ॥ ૬૪ ॥

આ ઠીકે અર્જુના પદસ્ય ધ્યાન પઠી ગાદ કગેરેથી રહિત (અ રેફ, વિન્દુ અને કચ્છાથી રહિત) ઠન્ગલ 'હ' વર્ણનું ધ્યાન કરવું । આ હ અક્ષરમાત્રને પ્રાણ કહેવાય । તે હ હને વર્ણમાત્ર (શાશાપી 15 અનુવાચ્ય) રહે અને અનહ્રજાને પામે, તે યદ્યે તેને અન્ત્રકલાકારે ફિતલનો । આ ઠીકે સૂક્ષ્મ ઠસ્ય (અન્ત્રકલા)નું સ્થિર ક્ષેત્રને અન્ત્રકલાના આઠમકાલ્ય ધી અનહ્રતયેવત્થ દર્શન થાય છે । પઠી તે અનાહ્રત—અન્ત્રકલાને સૂક્ષ્મવિન્દુમ—કાલમપરતદ્ગ—વિન્દુરુપ ફિતલથી, પઠી તે ઠક્ષયથી પણ મળને કહેથી મેનું । તે પઠી યોગી ભિજને યોધિર્મય કુંપ છે ॥ ૪૫૫—૪૫૬ ॥ ૫૦—૬ ॥

મંત્રરાજ(અર્જુ)ની ઠક્ષ્મ—ઠપસ્થિત કષેત્રા અનાહ્રત યેવત્થ જેને મળને સ્થિર કરું છે તે પામને 20 અભિમ્ય કગેરે થથી સિદ્ધિઓ સ્વયં સિદ્ધ થાય છે ॥ ૪૫૭ ॥ ૬૧ ॥

આ પ્રકારે પિંડસ્થ, પદસ્થ, રુપાધિન અને રુપાતીતના અધ્યાસથી અર્જુ—મેઠનું સૂક્ષ્મ ઠીકે ધ્યાન કરનારને તે તે મનોર્થ અનેક સિદ્ધિઓ રુપ સામ્રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય છે ॥ ૪૫૮ ॥ ૬૨ ॥

(અર્જુનું રહેલ) અ' તે વિચ્યુત્વરુપ છે, 'સ'થી ઘટિ રહેલ અને ઇન્દુકલા ' ' સથિત 25 પ્તો હ' અર્થે હૂ' તે ઠંમુલ્કરુપ છે અને રુ કલાસ્થરુપ છે, પ્નાથી ઠપર વિદુ તે ઠોક્ષકાલ છે અને વિન્દુ પઠી છે અનાહ્રત પ્રગટે છે, તે ઠોક્ષકાલના ઘટિ (સિદ્ધિઠાના ઠપર) રહેલ 'જિન' છે ॥ ૪૫૯ ॥ ૬૩ ॥

અર્જુ પૃથ્થે ત્રયે ઠોક્ષને સૂક્ષ્મ અનન્તકલાકાલ્ય અને ઠનત્રયને ઘાયન કરનાર ધી ત્રિનેશ્વર મનાર્થે છે, તેથી અર્જુ સર્વ સ્વસ્થુઠોગી પ્રાપ્તિનું ગીચ છે ॥ ૪૬ ॥ ૬૪ ॥

૧ ઠસ્થાપ્તો—યોગ્યાજ્ઞઃ; અન્તમ પ્રકાશ ઠ્યે ૨૪ ૨૫ ૨૬ ।

૨. " " " " ઠ્યે ૨૦-૨૮ ।

વર્ણાન્ત* શ્રીષીરો રફઃ સિંહાસનં તુ ચન્દ્રકલા ।
 રુષિદખ્ણછવ્રપ્રય મન્ત્રકલ્પોઽસ્ય નાદ્ભિષ્ઠા ॥ ૪૬૧ ॥ ૬૫ ॥
 વર્ણાન્તસ્ત્રીષકરસિદ્ધિએનકાટીરમય સિતાંશુકલા ।
 સર્વેત્ર શ્રીતલેષ્યા શૂન્યં શુદ્ધં તત* પરં સિદ્ધિ ॥ ૪૬૨ ॥ ૬૬ ॥
 રેફ્કલપાઘમયુત તથોર્ષ્વરેફમધઃસ્પરફ વા ।
 અસ્યક્ષ્મન્ત્રવીર્ઘ મન્ત્રતત્તુઙ્ગિનપતિ* સાધ્વાત્ ॥ ૪૬૩ ॥ ૬૭ ॥
 ત્રંભાસ્વવર્તિશામ્ભવઙ્ગિનદર્ધન-પૂઞન-સ્તુતિમવન ।
 ઙ્ગિનપતિશ્રીજોર્દેષ્ઠં સ્મરન્ ફલ્લેન સ્વય વિપતે ॥ ૪૬૪ ॥ ૬૮ ॥

5

અર્થવા, વર્ણાન્ત-‘હ’ એ વીર મગધનો શાપક છે, (ગીએનો) રેફ-‘રૂ’ તે સિંહાસન છે અને
 ચંદ્રકલા ‘વ’ (અપરના) રૂ રૂપી (પ્રણ) દર અપર રહેલ પ્રણ છત્ર સ્વરૂપ છે અને તેની નાદશિષ્ઠા 10
 (વિન્દુ) અર્થે મન્ત્રકલ્પ સ્વરૂપ છે ॥ ૪૬૧ ॥ ૬૫ ॥

અર્થવા-વર્ણની અંતે રહેલો ‘હ’ તીવકર સ્વરૂપ છે, ‘રૂ’ ત્રિકોણકોષ્ટિ (ઈ) છે અર્ધચન્દ્રકલા
 તે સર્વેત્ર શુદ્ધિએવાળી સ્વચક્ર છે, શૂન્ય તે શુદ્ધિમાનનું પ્રતીક છે, અને તે પછી સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થાય
 છે ॥ ૪૬૨ ॥ ૬૬ ॥

શે રેફ, અપ-અ અને મ- ‘વી’ યુક્ત અને હ વીજ સહિત એવો અર્થ એ શ્રીઙ્ગિનપતિનો સાધ્વાત્ 15
 યંત્ર છે. અર્થવા ઊર્ષ્વ રેફ સહિત હ (હ) અર્થવા અવો રેફ સહિત હ (હ) અર્થવા અને રેફ સહિત (હ) —
 એ પ્રણે પળ મંત્રવેદ્યવાટી સાધ્વાત્ ઙ્ગિનપતિ છે ॥ ૪૬૩ ॥ ૬૭ ॥

ઙ્ગિનપતિશ્રીજ ‘અર્થ’નું ૧૦૮ વાર સ્મરણ કરમાત પ્રણે લોકસ્થં રહેલી શાશ્વત ઙ્ગિનપતિમાઓનાં
 દર્શન પૂજન અને સ્તુતિથી વતારાં ફલ્લે વહે સ્વયં વરાય છે (એ ફલ્લે તેને સ્વયં વરે છે) ॥ ૪૬૪ ॥ ૬૮ ॥

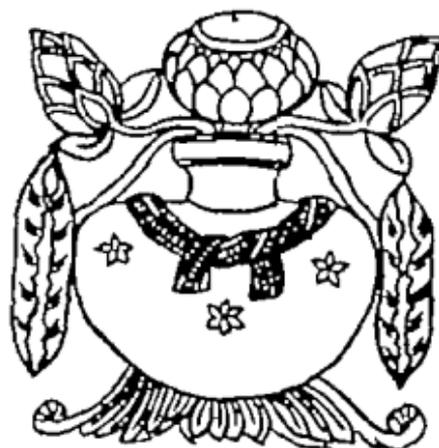
પરિષય

20

મત્ર, ગળિત્, ઙ્ગોત્તિન્ વગેરે કિયવેળા પારગામી આચાર્ય શ્રીશિદ્ધિચિત્તમૂર્તિરૂપ સૂરિમંત્ર વિષે
 મંત્રરાજ-વ્રહ્મસ્વ’ નામનો આર્યો, વલુશુબ્-સંદર્ભ ૬૩૩ ગાવાઓ (મંત્રાત્ ૮)નો સૂરિમત્ર કિયવેળો
 સ્મરિતીર્થ્ય એક વિશિષ્ટ મત્ર વિ. સં. ૧૩૨૦અં રખ્યો છે, જે અપાવતિ અપ્રસિદ્ધ છે. તેની એક હ. શિ.
 પ્રતિ વગેરે, શ્રીયુક્તિમત્સજ્જાતમ્બેરના સંપ્રદાયની મઠી હતી. શ્રીશ્રી પ્રતિ પાળ્ય એ અમુતલાલ
 મોહનલાલ મોજકના સંપ્રદાયની પ્રાપ્ત પદે હતી. અને શ્રીશ્રી પ્રતિ અમોદ શ્રી અમલિજયજી જ્ઞાનમંદારવંશી 25
 મઠેલી પદે પ્રતિશ્રી અમુદ હતી. છેવટે શ્રીશ્રી પ્રતિ વ્યયુદ, તપગચ્છ વૈશમંદારની મઠી, તેના
 અપરથી મૂલ મંત્રનું સંતોષન શ્દ શાક્યું છે।

आ 'मन्त्राजराहस्य' प्रथमं अर्धं, द्वि ॐ वगरे मन्त्रबीजो ऊपर स्थापकत्वादि ए विवेचन करोषुं
 छे वने तेलुं एहस्य तेमन्त्र उपासना संबंधी ह्यधिकृतो दर्शनी छे । आ विषय नमस्वर विषयने छान्ते
 होबानी छेटछो संदर्भ तारपी चारे प्रसिद्धी छुट्ट करी अदुवाद साये अर्धौ भागीए छीए ।

श्रीशिवलिङ्गसूरि ए वनेन प्रभोली रचना करेछी छे । प्रत्येक प्रथमं तेमने पोतना गुण
 5 श्रीशिवलिङ्गसूरिनो मन्त्रमयो उच्छेस कर्तो छे, कच्छेक स्पष्टे तो पोतना प्रगुण श्रीशिवदेवसूरि ए पण
 रक्षण कर्तुं छे । तेमने पोतनी कर्णीसरी इतिमोने अति सम्मान देवतानी ह्यपानो उच्छेस कर्तो छे ।

श्रीसिंहतिलकसूरिसद्वच
परमेष्ठिविद्यायन्त्रकल्प

भीर्भिरभिनं नत्वा वक्ष्य भीविबुधचन्द्रपूज्यपदम् ।
गणिविद्यायुगपदतो यन्त्र परमेष्ठिनिघांया' ॥ १ ॥ 5
त्रिप्रांकरं क्रमदुर्धतुरष्ट उर्ध्वपत्रपधान्त' ।
किञ्चरुर्ध्वयवीत्र यन्त्रं सेम्प्यं सुरभिदत्तं ॥ २ ॥
मध्येर्ध्वं ऊर्ध्वादिपु मि' आं उं सां रेखिका दलचतुष्के ।
श्र्यमाप्य वेदमानधन्त्रान्तो बौरिपेणका दिक्षु ॥ ३ ॥
अष्टदत्तेषु क्रमदो युगादिनायाय तथमोर्ध्वम् । 10
गोमुखाय च्चेर्ध्वीं श्रम्य कान्तं त्रिनः सुरभ्य हुरी ॥ ४ ॥
द्वपददलषु क्रमदो सुविभिजिनाय नम इत्यथ ।
त्रिदशदेवं भीवीरान्तमेव तद् बन्मि नामानि ॥ ५ ॥

अनुवाद

गणभरो अने देवेन्द्रोने पण पूज्य छे परल जेमना एवा श्री त्रिनेत्र मगवठने नमस्कार करीने 15
गणिविद्यानी सापोसाय अर्धवीं जेनां पदो गुणदेव श्री विबुधचन्द्रपूरिने अग्रन्त पूज्य हता एवा 'परमेष्-
ठिवा'ना यंत्र किसे वर्णन करीस ॥ १ ॥

(यन्त्र रचना-)

त्रय गत्र(ना जाकार)में क्रमदो चार, आठ अने सोळ पत्रोबळा कम्बळनी अंदर धंत्रगा कम्बळनी
कर्णिकामें पूज्यवीज (अर्ध) मूर्ध्निने धंत्रने सुवासिन द्रव्योषी आखेखतुं ॥ २ ॥ 20

मध्यमं 'उर्ध्वं' अने ऊर्ध्वदि चार दशमं 'सि, भा, उ, सा'नां रेखाचित्रो (अखेखतां) अने
चार दिशाओमें क्रमदो ऋषभ, बर्षभान, चन्द्रानन, वारिपेण' एवां नाम रखतां ॥ ३ ॥

(कम्बळनीं) जाठ पत्रोवें क्रमदो — 'युगादिनायाय नमः', गोमुखाय नमः, 'चचेर्ध्वं
नम ए प्रकारे त्रिनेत्र (शासन) देव अने (शासन) देवीनां मध्ये भीचन्द्रमम त्रिनेत्र सुधी
छरुतां (कम्बळनीं) सोळ पत्रोवें 'सुविभिजिनाय (नायाय) नमः'पी छरुंने देवाधिदेव एवा भीवीर 25
मालाल सुधीनां नामो देव अने देवी साबेनां आखेखतां । ते नामो आ प्रकारे जगतां छुं ॥ ४-५ ॥

पुगादीनाञ्जितस्वामी संमवाऽप्यमिन्दन ।
 सुमतिः पद्यस्युपा श्रीसुपार्थमन्त्रलाभ्यन्तः ॥ ६ ॥
 सुविधिः श्रितः श्रेयान् वसुपूज्यमस्तुतः ।
 विमलानन्द-वर्ध-श्रीशान्ति-कुमुदुरो धिनः ॥ ७ ॥
 5 मंछी श्रीसुप्रव-नमी नमिः श्रीपार्थवैर्षिकुत् ।
 वीरध्व जिननामान्ते नापाय नम इत्यदः ॥ ८ ॥
 श्रीगोमुक्तो महायज्ञकिमुक्ता पद्यनायकः ।
 तुम्बकः सुमुखस्तस्मात् मातङ्गो विजयोऽश्रितः ॥ ९ ॥
 प्रसा पद्येद् कुमारः पञ्चुल-पाताल-किमरा ।
 10 गुरुवो गान्धर्वो पद्येन्द्र(द) इवरा वरुणस्तथा ॥ १ ॥
 मृकुनिर्गोमेषः पार्थो मालङ्गोऽमी जिनाभिता ।
 पञ्चेश्वरवित्तवला दुरितारिभ काञ्चिच्च ॥ ११ ॥
 महाश्वल्पप्युता श्मात्मा मृकुटी च सुतारि(र)क्य ।
 अज्ञाच्च मानवी र्ण्डा विद्रिताऽप्य प्रियाङ्गुदया ॥ १२ ॥
 15 रुन्दापा निवापी बसा पारिपी परजप्रिया ।
 नरदशाऽप्य गन्धार्पम्बिका पद्यावती तथा ॥ १३ ॥
 सिद्धाधिक्य इमा धीन्यः प्रमाण्यासन्देवता ।
 विन-देवै-सुरी (१) नामत्रय प्रति दसं दसम् ॥ १४ ॥

१ पुगादीना, २ अजितस्वामी, ३ संमवा, ४ अमिन्दन, ५ सुमति, ६ पद्यस्य,
 20 ७ सुपाद्य ८ वरुणस्य, ९ सुविधि, १० शीतल, ११ श्रेयांस, १२ वसुपूज्य, १३ विमल
 १४ अनन १५ धम, १६ शान्ति, १७ कुमु, १८ अद, १९ मंछी, २० सुप्रव, २१ नमि, २२ नेधि,
 २३ पाद्य अने २४ वीर—आ जिनेश्वरोनां नाम्नेनी अति 'माहाय मन्' ए पर जोडीने लखतुं ॥६-८॥
 (ते प्रायः जिनेश्वरी मीचे कामस—) १ गोमुक्त २ महाश्व ३ विमुक्त, ४ पञ्चनायक,
 ५ तुम्बक ६ सुमुक्त (कुमुद) ७ मर्ग ८ विजय ९ अजित, १० प्रसा, ११ पद्येद् (मनुव),
 25 १२ कुमार, १३ पञ्चुल, १४ पाताल, १५ किमरा, १६ गदक १७ गार्धर्व, १८ पद्येन्द्र (पद्येद्),
 १९ कुवेद, २० वरुण, २१ मृकुटी, २२ गोमि, २३ पाद्य अने २४ मर्ग—आ (बया)
 जिनेश्वरदोने आभित (शासुमरेरो) छ ॥ ९-११ ॥

(ते प्रायः जिनेश्वर अने देवता मीचे कामस—) १ पञ्चेश्वरी, २ अजितवला ३ दुरितारि,
 ४ काञ्चिका ५ मालङ्गी, ६ अञ्जुना, ७ श्याम, ८ मृकुटी, ९ सुगतरा, १ असोर

20 5 पद्ये की छ। 6 मंछी की छ। 7 देवि की छ। 8 कुमु हरी नम
 अमिन्दनस्वामी। 9 मनुक इति काम अमिन्दनस्वामी। 10 पद्ये की छ। 11 व-सुरीना छ।

एकोऽर्धन् सिद्धाया पद् तीर्थभरा क्रमादक्षया ।

चन्द्रामसुविष्याया अर्धत्-सिद्धादयः प्राम्बत् ॥ १५ ॥

११ मानवी, १२. जम्बी, १३ विदित, १४ धियाकुत्रा, १५ बंदर्पा, १६ निर्वाणी, १७. बला, १८. भारिणी, १९. परप्रिया, २० नरदत्ता, २१ गांधारी, २२ अक्षिका, २३ पद्मवती अने २४ सिद्धाविक्र—आ जैन शासनदेवीओ छे तेने क्रमदा आस्मेखवी । आ प्रकारे प्रत्येक पत्रम् विनेसए, ४ (शासन) देव अने (शासन) देवी—एम धन नामो लखवां ॥ ११-१४ ॥

(कम्बला आठ पत्र पैकी—

पहेला पत्रम्—पुगादिनावाय नमः । गोमुखाय नमः । अक्षर्यै नमः ।

बीजा पत्रम्—अजितनावाय नमः । म्हायद्याय नमः । अजितकक्ष्यै नमः ।

श्रीजा पत्रम्—संभरनावाय नमः । त्रिमुखाय नमः । दुरितार्थै नमः ।

बोबा पत्रम्—अमिनन्दमनावाय नमः । यक्षाय नमः । अक्षिकक्ष्यै नमः ।

पांचमा पत्रम्—सुमतिनावाय नमः । तुम्बारे नमः । म्हाकक्ष्यै नमः ।

छट्टा पत्रम्—पद्मप्रमनावाय नमः । सुमुखाय (कुमुम्भय नमः) । अक्ष्युतायै नमः ।

सप्तम्य पत्रम्—सुपार्थनावाय नमः । मत्तज्ञाय नमः । श्याम्यै नमः ।

आठम्य पत्रम्—चन्द्रप्रमनावाय नमः । विजयाय नमः । मृकुट्यै नमः ।

ए पछी सोल पत्रवाळ्य कम्बलम्—

पहेला पत्रम्—सुविदिनावाय नमः । अक्षिताय नमः । सुतारकक्ष्यै नमः ।

बीजा पत्रम्—शीतलनावाय नमः । अक्षणे नमः । अशोकक्ष्यै नमः ।

श्रीजा पत्रम्—येर्यसनावाय नमः । पक्षेये (मनुजाय) नमः । मान्यै नमः ।

बोबा पत्रम्—बद्धप्रमनावाय नमः । कुमाराय नमः । जम्ब्यै नमः ।

पांचमा पत्रम्—विमलनावाय नमः । पद्मुखाय नमः । विदितायै नमः ।

छट्टा पत्रम्—अनन्तनावाय नमः । पानल्लाय नमः । धियाकुत्रायै नमः ।

सप्तम्य पत्रम्—वर्णनावाय नमः । कित्तराय नमः । कन्दर्पर्यै नमः ।

आठम्य पत्रम्—शान्तिनावाय नमः । गङ्गाय नमः । निर्वाण्यै नमः ।

नवम्य पत्रम्—कुम्बुनावाय नमः । गान्धर्व्यै नमः । कक्ष्यै नमः ।

दशम्य पत्रम्—अरनावाय नमः । पक्षेत्राय (पक्षेसे) नमः । भारिण्यै नमः ।

अभिषारम्य पत्रम्—मङ्गिनावाय नमः । कुम्बेराय नमः । धरणप्रियायै नमः ।

बारम्य पत्रम्—सुव्रतनावाय नमः । बङ्ग्याय नमः । नरदत्तायै नमः ।

तेरमा पत्रम्—अमिनावाय नमः । सुकुट्ये नमः । गान्धर्व्यै नमः ।

चौदमा पत्रम्—नेभिनावाय नमः । गोमेवाय नमः । अमिबकक्ष्यै नमः ।

पंतरमा पत्रम्—पार्थनावाय नमः । पार्थाय नमः । पद्मवत्यै नमः ।

सोळम्य पत्रम्—वीरनावाय नमः । मत्तज्ञाय नमः । सिद्धाविकक्ष्यै नमः ।

—आ प्रकारे अष्टदलकम्बलम् अने पौडसदलकम्बलम् अमल- नाम लखवां ।)

ॐ नमोऽहिंसा भगवता अहिंसा-मिद-आपत्तिय ।

उपज्ञाप-मन्त्रमप-धम्मवित्थियपरपणम्म ॥ १६ ॥

ॐ नमो भगवत्य सुपदबपाए मंतिदबपाए ।

गणदब-परपणदबपाए दसुदं निमापाटाए ।

5 पपाद सागानाए टः टः स्वाहा ॥”

विषयं वनपाट्ट्या, साग्या नमःप्रिया ॥ १७-१८ ॥

आपा वः ॥ १७-१८ ॥ (मन) पदोऽहिंसाया (पानि) ॥

(अने बीजा संज्ञा अहं च संज्ञा बीजा प्रथम बगारे छे—)

10 अहं च वे एक अहं नि शाने (अहं चार परोच) मि चोरे आहं च ० ०
 (मि चिनेषोका मन्त्रिण्ये) एतावता—

(मिद-अहं, अहिं, मीम, अहिं, सुमि, पदम) आवाप-सुगर्भं अहं
 सुमि, मीम के-म बग्या। उपाख्याप-मिद अहं, पयं, शानि, सुगु अहं। सापु-
 म् ३. (मि सुगु अहिं, मीम, पयं, मीम) —आ प्रथमे एतावता बगारी।)

अहं च अहं अहं च अहं च एतावता—

15 (अहं-पदम सुमि) मिद-पदम बग्या। आवाप-अहं, अहिं
 मीम अहिं सुमि सुगर्भं अहं, मीम मिद, अहं, पयं, शानि, सुगु अहं, मीम, मीम।
 उपाख्याप-मिद अहं। सापु-सुगर्भं मीम।) —आ प्रथमे एतावता (मिद अहं अहिं अहिं पयं
 मीम अहिं अहं एतावता बगारी ॥ १५ ॥

१ (मिद-अहिं-अहं अहं अहं अहं अहं—)

१	१ १	१ १	१ १	४-४	५-५
	२	२	२	४-४	५-५
	३	३	३	४-४	५-५
	४	४	४	४-४	५-५
25	५	५	५	४-४	५-५
	६	६	६	४-४	५-५
	७	७	७	४-४	५-५
	८	८	८	४-४	५-५
	९	९	९	४-४	५-५
	१०	१०	१०	४-४	५-५

१ (मिद-अहिं-अहं अहं अहं अहं अहं अहं—)

२ (मिद-अहिं-अहं अहं अहं अहं अहं अहं—)

३ (मिद-अहिं-अहं अहं अहं अहं अहं अहं—)

४ (मिद-अहिं-अहं अहं अहं अहं अहं अहं—)

5 (मिद-अहिं-अहं अहं अहं अहं अहं अहं—)

मधवाङ्मूर्तिर्नैमा रक्षो वरुणा वायुदिकृपसि ।

पूर्वादी घनदेशानी नागोऽथो विधिरुर्ध्वगः ॥ १९ ॥

“अङ्गुमहारिदीभो हिरि-सिरि-उच्छि-बुद्धि-करीयो ।

विजया अया अयती विपरम् अपरात्रिया वि तर्हि” ॥ २० ॥

पूर्वादिक्रमतो दिक्षु पठवृगापाङ्गिरकत् ।

5

एकतः भुवदेवी तु पुस्तकान्मोमघातिनी ॥ २१ ॥

एकतः शान्तिदेवी च करे स्वर्णकमण्डलुम् ।

सुधारसभृतं पद्याद्यत्रापि विभ्रती ॥ २२ ॥

रावत-स्वर्ण-रत्नप्राकारप्रितयं दिक्षत् ।

अतुर्गारं स्फुरत्तन्मन्त्र-तोरभराजितम् ॥ २३ ॥

10

भूमण्डल ततो दिक्षु विदिक्षु [च] एकस्मिन् ।

यद् व्याप्य(व्य) [मण्ड]बले सार्धं वक्रारैः कलघाङ्गितम् ॥ २४ ॥

[इति यन्त्रसेखनम् ।]

पूर्व आदि वाठ दिशाओम् (क्रमत्) दिशाओना अविपतिओ—१ मन्त्रा (इन्द्र), २ अदि, ३ यम, ४ रक्षः (निर्धत), ५ वरुण, ६ वायु, ७ मनद (जुमेर), ८ ईशान—(वा वाठ दिशाओम् 15 अने) भीचेना मण्डलं नाम तेमन्त्र ऊपरना मण्डलं विधि (क्रमा)—ए प्रकारे नामो एकवर्ण ॥ १९ ॥

पूर्व आदि दिशाओम् क्रमत् वाठ मन्त्रादिओ एकवर्णी—१ ई, २ भी, ३ हृष्टि ४ मति, ५ कर्ति, ६ कर्ति, ७ बुद्धि अने ८ लक्ष्मी, तेम च त्वां (पूर्व आदि दिशाओम्) १ जया (पूर्व), २ विजया (उत्तर), ३ अयन्ती (अजिता-पश्चिम) ४ अण्डजिता (दक्षिण) एकवर्णी ॥ २० ॥

पूर्व आदि दिशाओना क्रमे ऊपरनी गावाओनां चरणो क्रमत् मूकनां एक तरफ पुस्तक तेम अ 20 कण्डली शोमती भुवदेवीनी अहमेकना करवी अने बीजी तरफ जेना एक हाकम् अमृतरक्षणी मरेक्षु सुवर्णतुं कण्डलु छे अने वीजा हाकम् पधना पतली माला छे एवी शान्तिदेवीने आमेकवी ॥ २१-२२ ॥

(बळयाङ्गिनी बहारतुं मूकण्डल) एकतमय, सुवर्णमय अने रत्नमय त्रण गडबालुं एकतुं अने तेमं जाणव्यमान रत्नबालु पत्रो अने तोरणोवी शोमतां एकां (प्रत्येक गडनां) चार इतर बतलवर्ण ॥ २३ ॥

ए पद्यी मूकण्डली चारे दिशाओ अने विदिशाओम् 'छ'नी आहति दोरवी । कलघापी अर्धवृत्त 25 एवा मंडलने 'व'कारो साम्ये आमेकवृत्त (१) ॥ २४ ॥

[आ प्रकारे मंत्रतुं आमेकन वरतुं ।]

इति पञ्चदेखनं प्रागस्याभवत्सोऽस्ति निरसनं षैकम् ।
आदौचन्ते मध्ये एकदश जल्युत(ता) माति(न्ति) ॥ २५ ॥

दुःखीति-निहृष-गुल्फोद्ग-विष्वस्तर्षत्य-य(प्र)त्यनीक्यत् ।
पातक्यभ्यककृतमपि यो ह्रात् त्यसति योग्य इह ॥ २६ ॥

5 किनमर्किर्गुरुतेषी ज्यस्यसन-विवाद्-राज-मककयः ।
प्रियवात् जितेन्द्रियमना योग्याः परमेष्ठिबिद्यायां ॥ २७ ॥

पूर्वोचिरे दिग्बन्धः पथासन-मुखासन* ।
सौम्य-योग्यप्रामृत् कृताऽऽज्ञानादिकप्रिया(याः) ॥ २८ ॥

10 "ॐ मूरति भूतपात्री(त्रिा) भूमिशुद्धिं कुरु कुरु स्वाहा ।"
इति कौकुमान्मोमिधित्यं सवूमिसेचनम् ॥ २९ ॥

"ॐ ह्रीं विमले तीर्थजले (से वा)न्तरङ्गिणिः शुचिः ।
मयामि स्वाहा" इति धान्तिदेवी मधुरितेषणा ॥ ३० ॥

कमण्डलुमुयाम्मोमिमां संस्तपपतेऽर्था ।
पोषणविघातेऽप्यस्तीर्णाम्मोमिर्विधित्यताम् ॥ ३१ ॥

15 [॥ २५ ॥ मी गाधानो अर्धं एव चर्षं शक्यो मयी ।]

हृन्शील, निहृष, गुल्फोद्गी, पैश्यानाद्युक्त बने सासनना प्रत्यनीकने अपवा ए पात्रे प्रकरना
पातक्य करगते पत्र जे ह्रायी तत्रे छे, ते वा विद्या मटे योग्य समजको ॥ २६ ॥

20 किनेचरमं मदिवाद्ये, गुल्फी सेवा-शुद्धता करगरो, ज्यस्य विगान्ते, विवाद् मही करगरो,
राजक्या तेमत्र मकक्या बगराने, प्रिय बाणी बोझ्याद, इन्द्रियो तेमत्र मने कीतनार प्रक्य ज परमेष्ठी-
विघने योग्य छे ॥ २७ ॥

पूर्व के उपर दिग्बन्धं मुख राखीने, पथासने जकवा मुखासने बेसीने, सौम्यमुद्रा अगर
योगमुद्राने धारण करी बाबाहल आवि शिमा करणी ॥ २८ ॥

पञ्ची भूमिशुद्धि मटे वा मंत्र बोझको—

"ॐ मूरति भूतपात्रि । भूमिशुद्धिं कुरु कुरु स्वाहा ॥"

25 —जा मधुरे कुकुम-केसरवस्त्र पाणीवी भूमिने सिचन करं कुरु एम चित्तवतुं ॥ २९ ॥
(मंत्र-लाज—)

"ॐ ह्रीं विमले तीर्थजले आन्तरङ्गिणिः शुचिर्मयामि स्वाहा ॥"

—एम बोझुं बने म्भुरित बांशोवाद्यी धान्तिदेवी कमंडलुमं भरेला जमुठ-पाणी कने मने
मवरणे छे—जकवा सोष्ठ विधादेवीजो तीर्थोत्तं पाणीवी मने मवरणे एम चित्तवतुं ॥ ३०-३१ ॥

30 15 "चारेते व प्रदो ज्ञवाकः । 16 "चिगुर ब । 17 "उरेद्यति" अ प्रक्यराम्क पदम् ।

18 "उऽव" ह्यवः पुण्यी" कब् पशितोऽव पदम् इ प्रदो ।

पद्म चन्द्रसुधास्तवत धीराम्बी योजनप्रम(म)म् ।
 पुष्करिकं समारुद्धे त्रुपु तानर्हदादिमा(का)न् ॥ ३२ ॥
 पाप्यर्हि रक्षुवालो कजयमर्पको हुपासभो बापु ।
 उर-नाहि-दिययपही दो इत्या पास-मुह-सीसं ॥ ३३ ॥
 षण्वालो षयपालो अञ्जुवा मयद्वं य वरुह्वा ।
 देवो हरिभगमेसी बल्लभरो रक्षय सभ्यं ॥ ३४ ॥
 "ॐ श्रीं त्रीं गौं औं ह्रीं हुं व सि वा ठ सा क्षिप ॐ स्वाहा ॥"
 विहितप्राज्ञदिगुरथभन्त्रादिषणमानिमान् ।
 विद्याधरान् स्मरन् शान्तिप्रसूखं तनुतेऽचिरात् ॥ ३५ ॥
 सम्यग्दृष्टा महाप्राज्ञधारिणा गुरुवक्त्रत ।
 गृहीता पठिता विद्या सर्वकर्मकरी मता ॥ ३६ ॥
 व्याख्यानार्थी विवादे वा विहारे जनरजने ।
 सप्तकल्पः स्मृता विद्या तत्तदुत्तर्यप्रसाविद्य ॥ ३७ ॥

5

10

अथवा ते अरिहत बगोरेने जेवा मटे (f) चन्द्र-सुधापी स्नान करेल्ले ॥ धीरसमुद्रमं योजन
 प्रमापयच्छ्व कच्छ छपर आच्छ ययो ह्, एम चितवभुं ॥ ३२ ॥

15

(दिग्दशा—)

पगमी छईने जालु सुभीनी रक्षा करनार वनकस्यग्राह इताशन छे (f) तेम छावीनो बनपाल,
 नामिनो षयपाल, इदयपटनी रक्षापक्षिच्छ अञ्जुसादेवी बे हावनी मगवती बे पडव्हांती वैरेव्हा
 देवी, मुळनो हरिभगमेसी देव अने मस्तकनो रक्षपाल इन्द्र छे (f)—ए रीते सायक सर्व अंगोनी
 रक्षा करे ॥ ३३-३४ ॥

20

"ॐ श्रीं त्रीं गौं औं ह्रीं हुं व सि वा ठ सा क्षिप ॐ स्वाहा ॥"—आ प्रचारे मनोहार करवो ॥

आ रीते आठे अंगोनी जेणे दिग्दशा करी छे एवो अने चन्द्र बगोरे जेका उज्ज्वळ बर्णोबल्ल
 वा विद्याधरेणुं स्मरण करतो एवो सायक जच्छरीबी शान्तिहृद्यो करे छे ॥ ३५ ॥

सम्यग्दृष्टि अने व्याख्यानधारी पुरुष बडे गुरुमुखापी प्रथम करावेळी [आ] विद्यानो पाल 'सर्वकर्म-
 कर — ब्रह्म कर्षने करनारो (बर्षीकरण आदि पदकर्मो अगर सफळ हव्यो करनारो) छे एम 25
 कहेवास छे ॥ ३६ ॥

व्याख्यान बगोरेमं, विनायकं, विहारमं, जनताने रंजन करवामं वा विद्यातुं सात बल्लत स्मरण
 करवामं जाले तो ए ते ते कर्षने सफल करे छे ॥ ३७ ॥

आतिपुण्यायुतैः शालिवन्दुसैः सत्फलैरपि ।

असा दशांशहोमेन प्रीयिता कृते न किम् ? ॥ ३८ ॥

एतद्विधान्तरैर्भूतस्तुभविधाकृतान्यथ ।

बन्धामि वैनसिद्धान्तरहासि स्मरणाकृत ॥ ३९ ॥

सञ्चलस्य विना विधा गुरुत्त्वकनामम् ।

+ इष्ट्याक्षरसमद्वयप्रथमे देवो निरञ्जनः ॥ ४० ॥

[यद्वा—“ अर्हत्-सिद्धाचार्योपाध्याय-सर्वसाधुस्यो नमः । ”] +

इदमुक्त इमां विधां संस्कृते षोडशाक्षरैः ।

समते द्विदशौ ध्यायन् चतुर्धतपसः फलम् ॥ ४१ ॥

“ अरिहत्-सिद्ध ” छम्दाकृत् विधां षडक्षरीम् ।

छतत्रयेण समते चतुर्धतपसः फलम् ॥ ४२ ॥

‘ अरिहत् ’ चतुर्धतं चपन् ध्यानी चतुर्दशौम् ।

समते षट्त्रयैनात्मा चतुर्धतपसः फलम् ॥ ४३ ॥

‘ अ ’ बर्णे च सहस्रार्धे नाम्यम्बे कुम्भरीवतुम् ।

ध्यायन्नात्मैनात्मानोति चतुर्धतपसः फलम् ॥ ४४ ॥

स्युमां दशा ह्यक्षर पुण्यो बडे शास्त्रि जातना उचम अश्रुतो बडे, सुंदर फल्ये बडे पाप
कटायेथी अने एक ह्यक्षर होम करवा बडे प्रसन्न बयेथी आ विधा छुं छुं न साथी जाये ! ॥ ३८ ॥

आ विधान्तीय उत्यस बयेथी छंड-अंशगत विधानोनुं फल अने वैन सिद्धान्तानं रहस्यो हवे इ
स्मरण करवा मटे कर्तुं छुं ॥ ३९ ॥

पञ्च गुरु (अरिहत् सिद्ध, आचार्य उपाध्याय अने साधु)ना नाम्नांशी उत्यस बयेथी,
सत्त्व-‘उ’ छम्द विगानी संकृत मातला सोळ अक्षरोषाक्षरी अर्हत्-सिद्धाचार्योपाध्याय-सर्वसाधुस्यो
नमः । —आ विधा छे । तेने इत्यकम्पनी सोळ पांशुबीजोमं स्थापीने बन्धे बर्णिकामं निरञ्जन (सिद्ध)
रेव स्थापवा, एवी जिते आ विधानुं बसो वार ध्यान करनार एक उपवास्तुं फल मेळवे छे ॥ ४१ ॥

अरिहत्-सिद्ध—ए छ अश्रुतानी विधानो भणसो वार जाय करनार एक उपवास्तुं फल
मेळवे छे ॥ ४२ ॥

अरिहत् —ए चार बर्णोने चारछे वार जाय करनार ध्यानी सम्यग्दृष्टि आमा एक
उपवास्तुं फल मेळवे छे ॥ ४३ ॥

कुम्भरी स्वरूप [अर्ह (‘ऽ’ना अत्रम् ‘ऽ’ रूप) ‘अ’ बर्णुं नामिकम्पयं पांचमी वार
ध्यान करनार एक उपवास्तुं फल मेळवे छे ॥ ४४ ॥

+ + पठयिद्वान्मता वदः अ मते निर्गच्छः ।

१1 लुकेः यो ह । 22*त्पने प्राप्नोति ह ।

गुरुमन्त्रकनामाधमकैकमधर तर्था ।

नामौ मूर्ध्नि मुखे कण्ठे हृदि स्मर क्रमाद्बुने ॥ ४५ ॥

‘अ’ बर्णं नामिपधान्त ‘सि’ बर्णं तु शिरोऽम्बुजे ।

‘ओ’ मुख्याम्बे ‘उ’ कण्ठे ‘सा’ क्कर हृदये स्मर ॥ ४६ ॥

मन्त्राधीनं पूर्णरुक्ताऽसी किन्तु देहरघायै ।

5

श्रीप-मुख-कण्ठ-हृ-पेदकमेण ‘अ सि आ उ सा’ स्थाप्याः ॥ ४७ ॥

प्रणवः पञ्चशून्याग्रे ‘अ सि आ उ सा नमः ।

अस्याम्यासद्दसी सिद्धिं प्रयाति ग्लानन्धना ॥ ४८ ॥

शाम्पन्ति अन्तर्वा ह्यत्रा प्यन्तरा प्यानपात्तिनः ।

तद् बस्येऽदिक्रपत्र गर्भे ह्यर्ममहः स्वकम् ॥ ४९ ॥

10

‘ॐ नमो अतिहंतायं’ क्रमाद् पूर्वादिपत्रगम् ।

प्रत्यासमकमेकरः एकद्वयश्रुती अपेत् ॥ ५० ॥

प्यानान्तरायाः शाम्पन्ति मन्त्रस्पतस्य प्रमात्त ।

कार्ये सप्रणवो ध्येयः सिद्धयः प्रणवं विना ॥ ५१ ॥

हे मुनि । पंचि गुरुजोना नामना प्रथम एकेक बण नामि, मस्तक, मुख, कठ अने हृदयम्ब 15 क्रमरा स्मरण कर ॥ ४५ ॥

(एटले) नामिकमळम्बं ‘अ’ बण, मस्तकम्बं ‘सि’ बर्ण, मुखकमळम्बं ‘आ’ बर्ण, कंठम्बं ‘उ’ बण अने हृदयम्बं ‘सा’ बर्णंनु स्मरण कर ॥ ४६ ॥

पूम्पोए आ (अ सि आ उ सा)ने मन्त्राधीन बळो छे । शरीरतुं रक्षण करवा मटे मस्तकम्बं ‘अ’, मुखम्बं ‘सि’, कंठम्बं ‘आ’ हृदयम्बं ‘उ’ अने बरणम्बं ‘सा’—ए बळने बर्णेने स्थापन करवा ॥ ४७ ॥ 20

प्रणव—‘ॐ’ पांच शून्य—‘ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं’ मी आगळ ‘अ सि आ उ सा नमः’—आ प्रकराना (मंत्रमा) बरंवार थापणी साचक बंधनोम्बंवी ह्येने मेशम्बं जाय छे । (मंत्रेशार—) “ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं अ सि आ उ सा नमः ॥” ॥ ४८ ॥

प्यानने विज्ञ करनार सुत्र चंतुत्रो अने व्यंतरो देवी शानि बाय ते विनिने हुं कहुं पुं—

आठ दिशारूप पत्रती मध्य (कर्मिक)म्बं सूर्यना तेज स्वरूप पोलाने स्थापन करवो अने 25 ॐ नामो अतिहंतायं (प मंत्र)ने कमराः पूर्वं अग्नि प्रत्येक दिशाम्बं तेम ज निदिशाम्बं स्थापन करवो अने तेनो प्रत्येक दिशाम्बं एकेक दिशसे अशियासो बर जाय करवो जोईए । आ मंत्रना प्रमातवी प्यान करती वेळ्य आत्ता अंतराये शमी जाय छे । (इहारीशिक) कार्य मटे (संज्ञम प्यान करतुं होय तो) प्रणव— ॐ ‘पूर्वक प्यान करतुं अने सिद्धिने मटे (मिप्यम प्यान मटे) प्रणव—‘ॐ’ विना तेतुं प्यान करतुं ॥ ४९, ५१ ॥

23 तथा इति पाठा नन्ति अ प्रती । 24 बने ह अ प्रती म कम्बाम्बि । 25 आ मुक्ताम्बुजे 30 आ कठे उ बरं हृदये स्मर मां ।

यदिवाऽदले पत्रे गर्भे स्यात् प्रथम पदं विद्धुं ।
सिद्धादिर्हस्तुष्कं [च] विदित्स्वभ्यश्च ऋतुष्कम् ॥ ५२ ॥

एतां नवपदीं विद्यां प्रथमार्दि विना स्मरेत् ।
'नमो अरिहतायं' [च] यदिवान्तभर्तुर्वह्नीम् ॥ ५३ ॥

सिद्धादिकीपतुष्कं च विगूढलेपे मुनीन्बुभिः ।
अपराजितमन्त्रोऽप्यमुक्तः पापक्षयद्वारः ॥ ५४ ॥

इदि वा 'नमो सिद्धायं' अन्तर्वलकतुष्कमात् ।
पञ्चवर्गमयो मन्त्रो ध्यातः कर्मक्षयद्वारः ॥ ५५ ॥

'श्रीमद्यपमार्दि-वर्धमानान्तेभ्यो नमः' मयः ।
मन्त्रः स्मृतः सर्वसिद्धिकरोऽत्र तीर्थसुन्दरः ॥ ५६ ॥

10

अथवा, आठ पत्राख्य कर्मकर्मात्मं (कर्मीकर्म) प्रथम पद (नमो अरिहतायं) छे अने चार दिशाज्योमं सिद्ध आदि ऋतुष्क (नमो सिद्धायं, नमो आम्परियायं, नमो उच्चर्यायायं, नमो श्लेष सम्भसङ्घी) छे अने चार विदिशाज्योमं वीजुं ऋतुष्क (एसी पंचनमुक्करो, सम्भपत्न्यगास्तपो मंगलायं च सम्भेति, पञ्चमं इव मंगलं अपवा नमो वंसजस्य' आदि ४ पद) छे—आ प्रकारे प्रथम वगैरे विनामी जा 15 नवपदीनुं स्मरण करवुं । अथवा तो, चार दलराख्य कर्मकर्मां वचने—कर्मीकर्म 'नमो अरिहतायं' अने चार दिशाज्योमा परोमं सिद्ध आदि ऋतुष्कनुं स्मरण करवुं जोईए । ए छिे महासुमिज्योए अने 'पापक्षयकर'—पापनो क्षय करगत 'अपराजितमन्त्र' कस्यो छे ॥ ५२ ५४ ॥

अपवा, इदमन्त्रं चार दलराख्य कर्मकर्मां कस्यीने क्वरा' नमो सिद्धायं' एवा पांच वगवाख्या संक्रनुं ध्यात करतां कर्मयो क्षय वाप छे— कर्मक्षयकर' मंत्र बने छे ॥ ५५ ॥

20

तीर्थैकरोना शब्दबी बनेअ मंत्रने 'सर्वसिद्धिकर'—सम्भ सिद्धिज्योने आपमारा मंत्रो कया छे, ते आ प्रकारे—

१ श्रीऋपमतीर्वह्नीय नमः ॥”

२ “श्रीऋपमनाथाय नमः । श्रीअजितनाथाय नमः । श्रीसंभवनाथाय नमः । श्रीअभिनन्दननाथाय

नमः । श्रीसुप्तिनाथाय नमः । श्रीपञ्चमनाथाय नमः । श्रीसुपार्थनाथाय नमः । श्रीअन्द्रप्रमनाथाय नमः । 25 श्रीसुभिन्नाथाय नमः । श्रीष्टेनलनाथाय नमः । श्री श्रेयांसनाथाय नमः । श्रीवसुदेवनाथाय नमः । श्रीविमलनाथाय नमः । श्रीजनकनाथाय नमः । श्रीधर्मनाथाय नमः । श्रीशान्तिनाथाय नमः । श्रीकुम्भनाथाय नमः । श्रीअरनाथाय नमः । श्रीमञ्जिनाथाय नमः । श्रीसुप्रियवनाथाय नमः । श्रीमहिनाथाय नमः । श्रीनेमिनाथाय नमः । श्रीपार्थनाथाय नमः । श्रीवीरनाथाय नमः ॥”

३ “ॐ ह्रीं श्रीं ऋपम-अजित-संभवामिनन्दन-सुप्ति-पञ्चप्रम-सुपार्थ-वसुप्रम-सुभिन्-हीतल-

30 श्रेयांस-वामुर्ग्य-विमलजनक-धर्म-शान्ति-कुम्भरमञ्जि-सुप्रियवन-नमि-नेमि-पार्थ-वर्धमानेभ्यो नमः ॥” ५६ ॥

‘शुनदेवता’ शब्देन सरस्वती वाच्य—

“ॐ अहंमुखकमलवासिनि ! पापात्मघर्षहृदि ! श्रुतज्ञानन्वालासहस्रजलिते !
मरपाप हन हन दह दह धौ धौ धौ धौ धः धीरधवले अमृतसंभव !
वै वै हूँ हूँ स्वाहा ॥”

गणमृद्धिर्जिनैरुक्तां तां विद्यां पापमञ्जिणीम् ।

5

स्मरन्मदघ्नतं नित्यं सर्वत्रास्त्राग्निपारगं ॥ ५७ ॥

बाग्-माया-कमलाजीवै ह्वौं श्रीं तव स्फुर स्फुर ।

ॐ ह्रीं ह्रीं ऐं बागीश्वरी मगलवीमस्तु नमः ॥ ५८ ॥

एन सारस्वत मन्त्रं विभुधन्वन्प्रपूजितम् ।

स्मरेत् सरस्वती देवी साक्षाद् ध्यातुर्धरप्रदा ॥ ५९ ॥

10

अत्र विशेषः (बुद्धिद्विनीकरणविशेष) —

गुदमध्य छिद्रमूले नामो हृदि केन्द्र-बन्धिका-माले ।

मूर्धन्युर्ध्वे नवपदकं (चक्रं) धन्ताः पञ्च माले(सः) युताः ॥ ६० ॥

शुनदेवीपी अहं सरस्वतीदेवी समञ्जसी—(तेनो मंत्र आ प्रकरे छे)—

“ॐ अहंमुखकमलवासिनि ! पापात्मघर्षहृदि ! श्रुतज्ञानन्वालासहस्रजलिते ! मरपाप हन हन 15
दह दह धौ धौ धौ धौ धः धीरधवले ! अमृतसंभवे ! वै वै हूँ हूँ स्वाहा ॥”

जिनेबरो बने गणधरो ए (उपयुक्त) निदाने ‘पापमञ्जिणी— पापने सागरी कही छे ।
एतुं हनेछां एक सो ने वाठ बार स्मरण करनार सकल शत्रुनो पागामी बने छे ॥ ५७ ॥

बाग्- ऐं माया- ह्रीं, कमलाजीव-‘श्रीं’ ह्वौं श्रीं’ ते पढी ‘स्फुर स्फुर ॐ ह्रीं ह्रीं ऐं
बागीश्वरी मगलवीमस्तु नमः ॥

20

(मनोहार—) “ऐं ह्रीं ह्रीं ह्वौं ह्रीं स्फुर स्फुर ॐ ह्रीं ह्रीं ऐं बागीश्वरी मगलवीमस्तु नमः ॥ ५८ ॥

आ प्रकरे निदानो अगर पोताना गुद् विभुधन्वन् आचार्ये पूजेछा आ ‘सारस्वत’ मन्त्रुं स्मरण
बखुं जोर्षेए । एतुं ध्यान करनारने सरस्वती देवी प्रपूजणने बरदान बापे छे ॥ ५९ ॥

(अहंवी विशेषविनि-बुद्धिद्विनीनो आम्नाय जणाने छे—)

१ गुदाना मध्यमया पासे आचारकक, २, छिद्रमूल पासे स्वधित्तलकक, ३ मासि पासे 25
मण्डिरकक, ४ हृदय पासे अनाहतकक, ५ कंठ पासे विष्णुकक, ६ पदवीम (बन्धिका) पासे
कलनाकक, ७. माल पासे (बे भमर बने) अज्ञाकक, ८. मूर्धा पासे अस्त्रकक, वेने सोमकक पञ्च

आपाराभ्यं स्वाधिष्ठनं मेषिपूणमनाह्वम् ।
 विशेषि-सुखना-ऽऽजो-श्रीस-सुषुम्णाभ्यवा नर ॥ ६१ ॥
 अन्वधि-रम-दधे-श्रीया पाईश-रिभिनि-शुणास्तु-वाडशकम् ।
 हेतु-गुलदलमय बाध्नुत्यं (बाभ्यं ?) पट्टकणं मनमाऽधुपदम् ॥ ६२ ॥
 दलमभ्या इह साधा इ-शान्ता मानृकधराः पशु ।
 पशुभ्यु भ्यन्ममिता दहमिदं भार्गीपन्त्रम् ॥ ६३ ॥
 आपाराधा विशुद्धयन्ता पञ्चाङ्गास्तानुशक्तिभृत्(क ?) ।
 आज्ञा भूमभ्यता भाल मना मन्त्राणि पन्त्रमा ॥ ६४ ॥
 रक्षाद्या मित पतिं सितं रक्ष्यपं मितम् ।
 चर्कं वणा इत् प्राग्गदादा पराणि पद्यम् ॥ ६५ ॥

10

श्लो ६ • उर्वा भागर्क (अन्विभ्रुपक्ष) सुम्नाभ्यः—यम नव यमो ७ । मृगाभारो उषा मत्ता
 क्रीड तो नव यमो बाप तेमं बंट (सिद्धवचन) सुषी पंच यमो अने अजाभक ममो छुं चर
 म्प्य ॥ ६ ६१ ॥

(७ प्रवेश चक रमरना दल वमरा—) धार (मृगाधारी), ७ (स्वाधिष्ठानमी), इहा (सिद्धवचने),
 13 बा (अजान्तनी) गोट (सिद्धवचने), बीरा (संयत्तारी), प्रग (आद्यान्ती), गण्ट (मार्धपती) अने छेष्ट इहा
 पना (मृगा रमृवचनो) हाप ७ । • अथवा आ सुग्गाा तेमन अने इष्टिय पञ्चातुं पशुगेत हो (1) ॥ ६२ ॥
 अती लम्पयन्त्यं अ' धी लदने 'द' अन ध' सुषुभिता मन्त्राद्यो छये यमोमं विभाजित
 ७ मरी आ इष्टि मानी—माशरीनी वंशमय बनी जाय ॥ ६३ ॥

अश्वपत्नी इष्टिने सिद्धवच सुषुभिता (अपर-रतिाण-सिद्धि-अनाइत सिद्ध) यमो
 इष्टिने पंच मनी (अवरो—गुणवप सिद्धि ममि इवप रुने बंट रवान इष्टिने) ७ । तां
 इष्टिने (५ अश्वपत्नी) मन्त्रवच मन्त्रादीनी बाध्नुत्यं भाग परे ७ । आधप
 बाध्नुत्यं धम रान्ते ७ । इ लान्तं मन १६ । ७ । अश्वपत्नी यम-पासमन्त्रिं पती
 १ (1) ॥ ६४ ॥

१ अश्वपत्नी । १० नर २ इष्टि लचक । ११ अश्व, ३ इष्टिवच । १२ अ
 ३४ अश्वपत्नी १० तीने ५ सिद्धवच १० धर ६ ३ / लमनाभ आहाभक अन लमवचो

• बाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च
 इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च
 इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च
 इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च

33 इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च
 इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च

31 इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च इष्टिने भाध्नुत्यं च

क्षुण्णय क्रमात् सर्पा त्रि-पद्-इषटदलावली ।
 तदन्तर्नक्षत्रीधानि त्रिष्वौदी त्रिपुराश्रया ॥ ६६ ॥
 नवषक्रान्त* क्रमशा बागमवसुरूपानि मन्त्रबीजानि ।
 तत्राप्ये रविरोषिपि त्रिष्वेणमर्केन्दुनीबीज्याम् ॥ ६७ ॥
 मगधीसमेतधूर्व्यं ह्युल्लिखीतन्तुमात्रमभ्रकल्पम् ।
 बागूमवनीजं श्वेतं ध्यात् सरस्वतीसिद्धिः ॥ ६८ ॥
 अरुममिदं बह्निपुरं ध्यात् मात्रां विनाऽपि वक्ष्यकृते ।
 किन्तु समार्द्रं यथा मायान्त* क्रमबीजमध्यं वा ॥ ६९ ॥
 ध्यात् सा(स्वा)विष्टान पदक्षणे ह्रीं स्मैरबीजम्(धु)त[म्] ।
 ईकाराहुस्तथावितशिरोऽम्बरह्रीक(त्रिकल ?)मिह वक्ष्यम् ॥ ७० ॥

10

११ रातो तेम ज ९ सहाय (अक्षविदु) चक्रतो ११ श्वेत छे । आदिना पांच चक्रेणं अगाऊ जगाम्या मुञ्चक पत्रो होय छे (एतसे आघार १ सखिभियन ६, मणिर १, अनाहत १२, विद्युद १६) ज्यारे बाधिनानां चक्रेणं क्रमशा १२ ३ ६ अने १६ (एतसे छळना १२, आका ३, ब्रह्म ६ अने सहायानं १६) होय छे । तेना अंगमर्ग (कर्णिक) मं ते दरेकर्म एकेक एम मव बीजो होय छे अथवा आदिनां प्रण चक्रेणं त्रिपुरा (देवताविशेष) छे ॥ ६५-६६ ॥

15

मवचक्रेणं क्रमशा बागमन्—'ऐ' वगैरे मंत्रबीजो रूखेलां छे, तेमं सूर्यकिरण जेवा मूलाधारचक्रमं सूर्य (पिंगला) अने चंद्र (इडा) नाडीशिरा त्रिकोण पाय छे, ते मगबीज—'ह्रीं' स्वरूप छे अने तेनी ऊपर कुंडलिनीना तद्दु जेवी अने तेजे अन्नरूपा—आनरुपा (नेष) जेनी छाडी कला—मात्रारूप पईने 'ऐ' अनाले छे । ते बागमवनीज—'ऐ' तुं येनवर्णा ध्यान करतां सरस्वती देवी सिद्ध पाय छे ॥ ६७-६८ ॥

20

आ बह्निपुर—अरुण वर्ण छे तेनु मात्रा विना पण ध्यान करबामं अले तो ते बशीकरण मात् पाय छे पण ज्यारे मात्रा सहित अथवा मायावीज ह्रीं करमं अथवा क्रमबीज ह्रीं करमं एतुं (ऐकरतुं) ध्यान करबामं अले तो विशेष बशीकरण माटे पाय छे ॥ ६९ ॥

(बीजी छिन्ने—गाथा ६९ ना अंशिम अर्धभागतो ज्यारे गाथा ७ सत्ये अन्वय करीए तो आ गीते अथ शक्ये छे —)

25

पण ज्यारे सखिभियन चक्रमं आ एतुं मात्रा सहित अथवा ह्रीं करमं अथवा ह्रीं करमं अथवा पदक्षेणम् ह्रीं अने ह्रीं गी अंशर ध्यान करबामं अले तो ते विशेष बशीकरण माटे पाय छे । 'ह्रीं' कार (१) ने अंकुरारूपे भित्तवो । इ कररूप अंकुरापी खोषार्थु छे मन्त्रकृतं बह्नि जेनु एतुं वक्ष्य (बी अथवा पुरुष) बशीमूत पाय छे ॥ ७० ॥

० इतपन्ते इकार इष होय छे ।
 33 बन्नामं ॥ 34 त्रिपुरा ॥ 35 नरद्विषयम् ॥ 36 स्व(स्वा)रूप वीज्युतः ॥

30

मन्त्रिपूर्णे श्रीनीले जपारुणं श्रीर्गर्ज (१) दशरुदिग्म्यः ।
ईपरतापितवस्तुधूपमिह वश्यं च छामकरम् ॥ ७१ ॥

मातृन्तुहूमध्ये त्रिकल्पकोदण्डसेचनीप्यालयम् ।
अस्योर्ध्वं मध्ये वा माया-स्मरणीयपरोक्षम् ॥ ७२ ॥

5 आभारन्तरवाग्मैव कुण्डलिनीतन्तुबद्धवश्यमिह ।
कृत्वाऽप्यास्त्रितमर्लं प्यात श्रीजन्तवस्तु वश्यम् ॥ ७३ ॥

पदि वा भूमप्यान्तः श्रीं श्रीनिपेदसुतवैपरम् ।
प्यात विपरोक्षं त्रिकोणके मूर्तिं पूर्ववत् स्वरम् ॥ ७४ ॥

पदि वा—

10 कुण्डलिनीतन्तुपतिसुभूतमूर्तिं सर्वश्रीवति ।
घान्त्वादि-संपदे स्युरित्येषो गुरुकमोऽस्माकम् ॥ ७५ ॥

मन्त्रिपूर्वकं 'श्रीं' बीजतुं जपा कुसुमनी मातृक अक्षयवर्णतुं ध्यान दक्षे दिशाभोमपी 'ई' स्वर (शंक्रु)पी सेंचायो छे बलुसम्पन्न जेनो एवा वश्य (श्री के पुरुष) ने वक्ष करे छे अने छाम मन्त्रे वाय छे (१) ॥ ७१ ॥

15 मातृकी वक्षे भूमप्यान्तं रतेल अक्षयवर्णतुं त्रिकोण कोदण्ड, अक्षय सेचनी एवां मायो छे तेना उर्ध्वमागमं अक्षय मध्यमागमं मयापबीज—'श्री' अने स्मरबीज—'श्री'—ए सेमपी एकतुं ध्यान करम छे ॥ ७२ ॥

आभारवर्णतुं अक्षयवर्ण ई मं कुण्डलिनी रूप तंतु वक्षे वक्षतुं शिर वक्षतेल छे, एम धिनवतुं अक्षय वक्षने बीज मीधे अक्षय बीजमी वक्षे धिनवतो, एवी वक्षीकरण वाय छे (१) ॥ ७३ ॥

20 अक्षय तो भूमप्यान्तं श्रीं बीजवर्णपी क्षरता अक्षयता वरसाक्षी मक्षर एवा ए बीजतुं ध्यान दिप अने रोगने हतना वाय छे । अक्षय अक्षयवर्णता उपरता वक्षतो पूर्ववत् स्वरोतुं ध्यान करतु ॥ ७४ ॥

अक्षय (स्वोर्ध्वी) कुण्डलिनी तंतुनी अक्षयपी प्रक्षयित वर्य-देहवर्ण अक्षय कुण्डलिनी तंतुनी वक्षितवर्णपी प्रक्ष वयो छे आक्षर जेमने एवां सक्षय बीजवर्णतो वक्षित आक्षर (श्री-पुष्प)पी 25 संपदि मन्त्रे वाय छे—एवो अक्षयते गुरुकम—आक्षय छे ॥ ७५ ॥

किं बीमैरिह शक्तिः कुम्भलिनी सर्वदेववर्णजद्रुः ।
रवि-चन्द्रान्तर्यामिता मृक्ष्यै मृक्ष्यै च गुरुत्वारम् ॥ ७६ ॥

भूमध्य-कण्ठ-हृदये नामौ क्षेण त्रयान्तरा भ्यातम् ।
परमेश्वरपञ्चकर्मयं मायाबीजं महासिद्धयै ॥ ७७ ॥

श्रीविद्युपचन्द्रगणामुच्छिष्यः श्रीसिद्धिलक्ष्मिरिरिमम् ।
परमेश्वरपञ्चकर्मं लिख्य साङ्ख्यदेवतामध्या ॥ ७८ ॥

इति परमेश्वरविद्यायन्त्रकल्पः ॥

जपना बीनोपी हुं ! अर्धां तो एक कुम्भलिनी शक्ति ज सर्वदेवस्वरूप वर्णोने उत्पन्न करनासी छे । सूर्य अने चन्द्र नाबीजं (सुप्रमांश) तैतुं ध्यान करवापी ते मुक्ति-मोक्ष अने मुक्ति-मोक्ष मटे बने छे—एतुं गुरुए आपेछ रहस्य छे ॥ ७६ ॥

भूमध्य (अज्ञातकर्म)म्, कंठ (सिद्धदेवकर्म)म्, हृदय (अनाहतकर्म)म्, नामि (मणिपूरकर्म)म् कोणहृदय (स्वाधिष्ठान अने मूलाधारकर्म)म् पञ्चपरमेश्वर मायाबीज-‘ह्रीं’ तुं ध्यान महासिद्धि मटे बाय छे ॥ ७७ ॥

श्रीविद्युपचन्द्र आचार्यना शिष्य श्रीसिद्धिलक्ष्मिरिए आ ‘परमेश्वरपञ्चकल्प’ प्रस्तुत बयेला देवतानी मक्तिपी छन्दो छे ॥ ७८ ॥

चन्द्रो नाम	चन्द्रो स्थान	चन्द्रो स्थ	चन्द्रो रंग	● चन्द्रकर्म वर्णो	● चन्द्रो उच	● चन्द्रो उच बीज	● चन्द्रो देवी	● चन्द्रो धर्मो भावार	चन्द्रो मंत्रबीज
१. मूलाधार	गुह्यामज	४	रक्त	ब्रह्मपद	दुष्ठी	हं	शक्तिनी	चतुष्कोण	ह्रीं
२. स्वाधिष्ठान	शिवकु	६	अश्व	ब्रह्ममयराज	बल	वं	शक्तिनी	चन्द्राक्षर	ह्रीं ह्रीं
३. मणिपूर	नामि	१	श्वेत	ब्रह्मवृक्षब्रह्मनपद	बलि	रं	शक्तिनी	त्रिकोण	ह्रीं
४. अनाहत	हृदय	१२	दीप्त	कण्ठकर्मकर्मकर्मकर्म	बाधु	वं	शक्तिनी	पञ्चकोण	
५. सिद्ध	कंठ	१६	श्वेत	अमाहृष्टकर्मकर्मकर्म	अनाश	हं	शक्तिनी	द्व्यक्षर (चन्द्राक्षर)	
६. अज्ञा	धरिता	२	रक्त	ब्रह्मपदेभीभीर्नभा			शक्तिनी		ह्रीं
७. अज्ञा त्रिकोण, कोर्देह, लेखरी	भूमध्य	३	रक्त	ब्रह्म (१०)	मूलाधार	हं	शक्तिनी	चन्द्राक्षर	ह्रीं ह्रीं
८. हृदय	शरीर	१६	रक्त						
९. अज्ञात, सुप्रमा तद्वत्कार		१	श्वेत						

42 "हे ह्रीं" व ।

● आ स्थानधर्मो भावोभी माहृष्टी मंत्रात्तर मूत्र छे ।

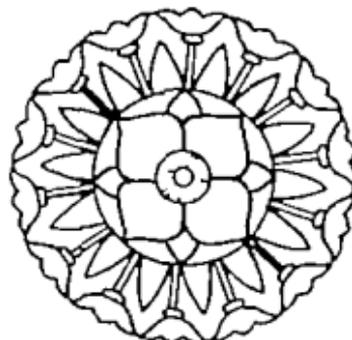
પરિચય

મન્ત્રપ્રવચસ્ય' એ હજી સુધી પ્રગટ પયેલ નથી તેના કર્તા શ્રીસિદ્ધિશક્ત્યમૂરિય વા પરમેશ્વરિયાપત્રનમસ મી રખના કરેછી છે । ૭૮ ગાથાઓના કલ્પનમ્ સોદાક પશો અનુદ્યુ ઇંદનમ્ છે, આરે શ્લેટા મારામાં પશો આર્યાજ્ઞનમ્ છે ।

5 આ કલ્પની અમ્ને ત્રણ પ્રતિબો મટી હતી, તેમની એક સ્વ શ્રીમોહનશક્તિ ભગવાનપ્રસ શ્વેતેના સંકલ્પની હતી, બીની કુહારી, છેઠ સવેરશ્વંદ પમાગ્રીય કરાવછી નકલરુપે હતી, અને ત્રીબી પ્રતે પૂના, માદારશ્વર રિસર્ષ ઇન્દ્રિયુટની મટી હતી । આ ત્રણે પ્રતિબો અનુદ્યુ હતી છટાં એક-બીની પ્રતિબોના પાટ્યે જોઈ-સુખમીને પાટ્યેદ આપજારૂંદ મૂલપાઠ સંપાદિત કર્યો છે અને તે અનુદ્યુ સામે બંધે બની પ્રગટ કર્યો છે ।

10 શ્રીસિદ્ધિશક્ત્યમૂરિય આ શ્લેટાપ પરમેશ્વરિયાના એક મૌલિક યંત્રતું નિકરણ કર્યું છે । આમ મટે કુંજલિની વિશે સુરસ માહિતી આપી છે । વૈજાનાયોમ્ કુંજલિનીના નિવપનમ્ અટકું સુટ નિવેક્ષમ્ કર્યેય કર્યું હોય એવું જોવામ્ આન્યું નથી એ દર્શિય આ રખનાતું મ્હલ્લ સમિલેય છે ।

યંત્રની તપાસના અને ફલ્લયેદ્ય નિવપન સારી માહિતી આ કલ્પનમ્ આપેછી છે ।

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

नमो अक्षय्याय

नमो विष्णवे

नमो अर्जुनाय

नमो उग्रनाभाय

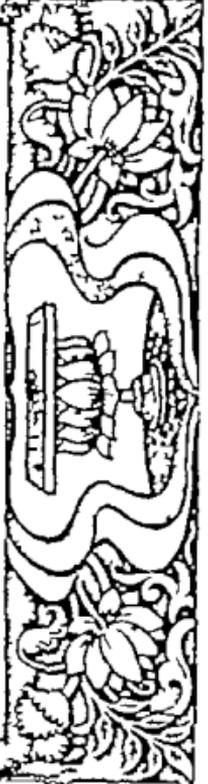
नमो शैले कृष्णाय

रमो वं ननु काने त इषववक्ष्ये माते ।

गणनाय न भवेति कठमे इव नमस्ये

६. ५ वा श्रीमद्भगवद्गीतायां
५. प्राणविकारायाम् ।

[५८-१३]

श्रीसिंहतिलकसूरिविरचित
लघुनमस्कारचक्रस्तोत्रम् ॥

नत्वा विबुधचन्द्रार्घ्यं पद्मोदकं मुनिं गुलम् ।

वस्ये लघुनमस्कारचक्रं साह्याददेवता ॥ १ ॥

5

इष्यदरेखाभिरष्टारं सप्तमिर्दशमिं परम् ।

रेखाभिरष्टवल्परं चक्रं तुम्बे त्रिनाश्रयः (रम् ?) ॥ २ ॥

‘ॐ नमो अरिष्टंताणं’ भाष्यं पदचतुष्टयम् ।

अरमध्ये द्विरावर्त्य लेख्यं प्रणवपूर्वकम् ॥ ३ ॥

पाश्चात्तुष्टयमयैः साह्यं वरदोऽन्तरे’ क्रमात् ।

10

लिख्यतेऽमुष्योपान्तेऽप्य ‘ओं क्रौं ह्रीं श्रीं ’ चतुष्टयम् ॥ ४ ॥

प्राक् प्रणवो ‘नमो लोप सम्बसाहृणं’ इत्यपि ।

प्रथमे वलये लेख्यं प्राग्वात् पञ्चपदीकम् ॥ ५ ॥

अनुवाद

गणघरो वने देवेन्द्रोने पण पूज्य एवा श्री तीर्थकर परमज्जाने, श्री विबुधचन्द्र (आचार्य) ने तथा 15
इत्य एवा गुरु श्रीयशोदेव मुनिने नमस्कार करीने प्रसन्न छे देवता बेना पर एवो हुं (देवताली प्रसन्नतापी)
लघुनमस्कारचक्रं कर्तुं हुं ॥ १ ॥

सोळ रेखाओ बडे आठ आरा आलेखना, ए पछी सात जने दश रेखाओपी आठ बळ्यनुं
चक्र करतुं जने बडे तुंभयं त्रिनाश्रय (ॐ) लक्षणे ॥ २ ॥

ॐ नमो अरिष्टंताणं’ आवि प्रथमनां चार पदो आरुन्धी मध्ये वे वसत आकर्त करीने प्रणव 20
अन्वयपूर्वक लक्षणां ॥ ३ ॥

बीजा (साली रहेला अंतराम्) आरामोपी बडे ‘पाठ, अंजुष्ट, अम्य वने साबोसाव
वाद ए पदो लक्षणां, तेमज आरुजोनी समीपे ‘ओं क्रौं ह्रीं श्रीं’ एम आरेयने लक्षणां ॥ ४ ॥

प्रथम वलयमं पहेळीं (ॐपूर्वक) ॐ नमो लोप सम्बसाहृणं ए पद पण कर्तुं । आ पांच
पदोनुं फळ अगाळ मुचय जाणतुं ॥ ५ ॥

25

‘ॐ नमो जगदि मंगलं अरिहता मंगलं सिद्धा’ ।
 वास ‘धम्मं सरणं पबजामि’ एवं इन्द्रप्रपदी ॥ ६ ॥

अहं-सिद्धाः साधुर्धर्मो मङ्गलप्रतुष्टयं उद्धत् ।
 स्त्रोत्रोपरधरमपि स्त्रेभ्यं बल्यं द्वितीयं तु ॥ ७ ॥

5 इन्द्रप्रान्तमनाः साधु पञ्चदशपदीमिमाम् ।
 निधां सप्रणवां ध्यायन् दिवं मान्यपकल्पय ॥ ८ ॥

उक्तं च,

मङ्गल-सोत्रोत्तम-धरमपदसमूहं सुसंपत्नी स्मरति ।
 अविफलमेवाकुरुता एतत् स स्वर्गमपवर्गम् ॥ ९ ॥

10 तृतीयं बल्ये ॐ-मायापुत्रा वर्णसप्ततिः ।
 वीजाधरचतुष्कं च विनवीजपद्ममयम् ॥ १० ॥

“ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं”

कटी ॐ नमो जगदि मंगलं—अरिहता मंगलं, सिद्धा मंगलं यी हर्षने धम्मं सरणं पबजामि । सुधीनां वा पदो बने अरिहता सिद्धा, साधु बने धर्म—ए वा लोत्रोत्तम, मंगल बने 15 इन्द्र प्रपदी वा । ते पदो वीजा बल्यमयं इन्द्रावा (वा पदी इन्द्रावा ।) ॥ ६-७ ॥

वा मंगलं, वा लोत्रोत्तम बने वा धरमप ए वारने मन्मथं धारण करिने प्रणवपी सद्धित एषी वा पञ्चदशपदी (पंदर पदबल्यी) निधातुं ध्यान करतो साधु सर्वं पापपी उद्धित बने मेधुमं वास के । पञ्चदशपदी निधा वा रीते के —

ॐ नमो जगदि मंगलं—अरिहता मंगलं, सिद्धा मंगलं, साधु मंगलं, केवलिपञ्चतो 20 धम्मो मंगलं ।

ॐ नमो जगदि लोत्रोत्तमा—अरिहता लोत्रोत्तमा, सिद्धा लोत्रोत्तम, साधु लोत्रोत्तम, केवलिपञ्चतो धम्मो लोत्रोत्तमे ।

ॐ नमो जगदि सरणं पबजामि—अरिहते सरणं पबजामि, सिद्धे सरणं पबजामि, साधु सरणं पबजामि, केवलिपञ्चत धम्मं सरणं पबजामि ॥ ८ ॥

25 कर्तुं के के—

“वा मंगलं, वा लोत्रोत्तम बने वा धरमपना परिपूर्णं पञ्चसमूहने के सुसंपत्नी एवमनापी स्मरण करे के ते स्वर्ग अववा मेव पावे के ॥ १० ॥

वीजा बल्यमयं ॐ बने मया—ह्रीं पूर्वक सितेर वनी बने विमबीज ‘ह्रीं’ पदना वासपद्म वा वीजाधरो ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं इन्द्रावा ॥ १ ॥

“ॐ ह्रीं नमो भगवता त्रिभुवनपुत्रस्त ब्रह्ममाणस्य ।

अस्तेयं स्रुतं चक्रं ब्रह्ममाणस्य पपदं ॥ ११ ॥

भाषास पायस्य लापाणं तद् य चेत् भूयाण ।

जृणु वांश्चि रणे वा विषं रायगणे वाचि ॥ १२ ॥

एव च—‘धमणं माहणं तद् य सञ्चजीवसत्ताम्’ ।

अपराञ्चिञ्च भवामि स्वाहा” इयं मतविभासो ॥ १३ ॥

चैत्रेष्ट्याङ्गिभ्यां तु त्रयादभ्यां विभ्रपत् ।

सहस्रैः चातिदुस्सुमिं सप्तमिर्बीरमर्षयेत् ॥ १४ ॥

वापै सहस्रैः स्यात्स्रुतं चाल्लिख्यते ।

दृष्टमन्त्रस्यैव सिद्धादभ्यां पठि (१पाठ)शोऽपरा ॥ १५ ॥

सम्पद्ये स्मरन्नेव व्यसनेनैव-शुद्धैः ।

त्रिपदं भाष्यैर्दुर्दिने पराञ्चिपते कथित् ॥ १६ ॥

×

×

×

अत्र कृत्यभराः सर्वे सस्वरा अष्टवर्गिताः ।

ये स्युर्द्वानमस्वरचक्रं अष्टावक्रमात् ॥ ३४ ॥

(सिद्धेयं वर्णानि मन्त्र आ प्रकारे षे—)

“ॐ ह्रीं नमो भगवतो ब्रह्ममाणसामिस्त अस्त चक्रं चर्तुं गच्छद् आयासं पायस्यं

लोमाणं भूयाणं मूप वा रणे वा रायगणे वा वचने मोहणे धमये सम्पसत्ताणं अपराञ्चिञ्चो भवामि
स्वाहा ॥”

आ प्रकारे भिन्नास-मंत्रना उद्धार पूर्वकं स्थापना करवी ॥ ११-१३ ॥

पैत्र महीनानी अष्टादिना (सप्तमयी पूनम) मं अने खास करिने त्रयोऽष्टी (श्रीमहावीर प्रसुता 20
जन्मत्रयाणक) ना विभसे सप्त हजार आहतं पुण्योपी कीर भगवातनी पूवा करवापूर्वकं साप्त हजारतो
जाप करवायी अपवा सप्त हजार अष्टादशती अष्टमयी जाप करतां एव अष्टावर्गिने आ विवा पाठसिद्ध
पाप षे ॥ १४-१५ ॥

बने संघ्याय आनुं व्याप्त करतां अत्यन्तित्तो, प्रबो, मुद्रलादिना प्रयोगो, अथवा इयं विं पञ्चमोपी
क्याप पण परमम बनो कयी ॥ १६ ॥

×

×

×

अर्धं तथा कृत्यभरो ते एव संहितं जाटं वगं समजवा । ते तथा ‘ब्रह्मसूत्रप्रकरणं’ मं जाटं
आराभोना क्रमयी जाणवा ॥ ३४ ॥

१ वा रणे इ । २ वा विषं इ । ३ तन्पुत्रं इ ।

† एतः १६ गणपतः ३३ यावा कर्तव्यो ब्रह्मविज्ञानं प्रयोगो मोक्षदा ॥

“ॐ नमः पूर्वं संमेद्” इति गाथा चतुर्थके ।
बलये योजनद्वयं यावत् स्तम्भक्रिया भवेत् ॥ ३५ ॥

“ॐ नमो संमेद् अल्ल अल्लं चित्तिपमितो वि पंचनक्षत्रो
अरि-मारि-भोर-राउल्ल पोद्वसर्गं पपासेद् ॥ ३६ ॥

5

अत्र विधिः—

द्विदशपङ्केषु भूर्जे वा फलके धीरहृदये ।
हुं-गो-गामय-गोक्षीर-बान्यादिसेवनीकरः ॥ ३७ ॥ †
× × × ×

[शान्तिपाठ —]

“सुत्वा श्री-गङ्ग-रत्न-चक्रमहतीं रान्यभिर्यं श्रेयसे
प्रमन्या दुरिताभयप्रमदनी येन चित्वाभूत् पुरा ।
मृस्यु-म्याधि-अरावियोगमगमत् स्थानं च योज्यमुत्तु
तं बन्दे मुनिमप्रमेयमृपमं सेन्द्रामराम्यर्चितम् ॥ ५८ ॥”

10

ॐ नमो संमेद् अल्ल अल्लं चित्तिपमितो वि पंचनक्षत्रो ।
अरि मारि-भोर-राउल्ल पोद्वसर्गं पपासेद् ॥”

15

(पंच नमस्कार चित्तमत्राद्यो पाणी बने अङ्गुली बंजले छे तेमज द्यु, मङ्गलरी, भोर बने
उज्जुळ्येपी बता भोर उपश्रवणेनो नाश करे छे ॥)

आ गाथा चोपा बल्यमं अल्लनी । पपी सो योजन सुष्टी स्तम्भनक्रिया र्शं बाके छे ॥ ३५ ३६ ॥
अङ्गीपी विधि दशलि छे—

अर्धं बगोरेनी अङ्गीपी बल्लेखी लेखनी हापमं अर्धेने कुकुम्, गेरोचन, गामतुं अण्ण बने
20 गायना हृत् बने पचरणी शिला ऊपर, मूर्धपत्र ऊपर अथवा धीरहृदना पाटिया ऊपर (आ प्रकरो)
अस्तु (१) ॥ ३७ ॥

× × ×
(‘मुष्णा श्वेत शक्तिपाठ छे, ते बोझो, ते शोचनो अर्ध —)

जेम्ने बीजो हापीबो, एलोना उग्रापी दुत्त एवी मङ्गल राजअङ्गीनीनो त्यामा करीने बस्याण्णा
अर्धे पाप्मा आत्मभूत मेहेनीय कर्मनो नाश करलाटी दीक्षाने पूर्वं अङ्गीकर करी हटी बने सुस्तु, म्याभि
25 बने हृदावत्वा अर्धं नवी एवा अर्धत अद्भुत स्वामने (मेहेने) प्राप्त कर्तुं हटी ते अद्यमेय (जेम्ना एवर्धं
स्वकपने अद्यत् न जाणी शके एवा) बने जेम्नी इवो सञ्चित देवताज्येप पूजा करी छे एवा मुनिपति श्री
अधमदेवस्वामीने हुं बंदन करे हुं ॥ ५८ ॥

एवं 'बृहन्नमस्कार' प्राक्तं श्रीशान्तिमन्त्रक यथा ।
 'बंनेइ बळ' इत्यादिगाथां वपन् क्षताभिर्ह्वम् ॥ ५९ ॥
 शुद्धवस्त्रेण संछायं त्रिसन्ध्यमष्टपूजया ।
 त्रिदिन त्रिदिनस्यान्त महापूजापुरस्सरम् ॥ ६० ॥
 अमिषकजलं तसु क्षेप्य श्रीकलशान्तर । 5
 श्रीशान्तिप्रतिमां हस्ति-शिबिक्य-रथमूर्धनि ॥ ६१ ॥
 शुद्धवस्त्राणां नरस्य ब्रह्मचारिणा ।
 क्लृप्तशुद्धस्य मान्यस्य मूर्धनि कृत्वा संधामराम् ॥ ६२ ॥
 छयेण सहितां चन्द्रोदये भुजस्रजाश्रितोम् ।
 तूर्पत्रिकोच्छसद्वातां प्रवीपपुतिमसुराम् ॥ ६३ ॥ 10
 चतुर्विधिन संघिन सद्युतं धरिण्यमी ।
 मारि-प्रद्विप्रामाषटदिक्षु प्रददेव् बलिम् ॥ ६४ ॥
 दिने तस्मिन्नमारिं स्यात् पटहोत्रभोपपूर्वकम् ।
 चतुर्विधाय संघाय मक्ष्या दानं दिक्षे मुनि ॥ ६५ ॥

आ प्रनरे 'बृहन्नमस्कारचक्र' गं करेला ह्यभिप्रयतो अथवा 'बंनेइ बळ' गाथानो स्तोत्री 15
 वधुवार (१०८) वाप करणे ॥ ५९ ॥

शेत वसो धारण करीने (१) रोज त्रणे संध्याए अष्टप्रकरी पूजा त्रण दिवस सुधी करवी । त्रण
 दिवस पछी 'महापूजा' मणालवी ॥ ६० ॥

ते अग्निस्कृतं पाणी कळ्यान्त्रं नाशुतु । पछी जेजे शेत वस भारण करी होय अने जे म्हापारी,
 कुळीन अने मान्य होय एवा मनुष्यने हाथीपर, पालखीमं के रथमं बेसाडवो । तेना मळके श्री शान्तिनाथ 20
 प्रसुनी प्रतिमा मूळी । त्यां चमर छत्र भंवरणे, वचा, मळय्य, प्रदीप बगेरे पण होवा जोड् । बालावरण
 वात्रिनेना नादवी ट्यहसिन क्येसुं होतुं जोड् ।

आ वसो म्हेऽस्य संपमर्शं उच्यतेऽथैव एवा सूरि भगवान् चतुर्विध संघनी सत्ये वरे । पछी ते
 सूरि मरुचिपी पीडास्यं गाम बगेरेमं जाठे दिशाए बलि प्रक्षेप करे । ते दिवसे पबहनी उद्भोपगार्हप
 गाम्मं अग्नीं प्रवर्तत्वपी । 25

ते पछी ते सूरि चतुर्विध संघने मळ्यान्त्रानो उपवेश करे ।

ते दिवसे वीन बगेरेने चतुं दान वापुं । पछी कळ्याना जळतुं सिधम करतुं । ए रीते
 मरुचिनो उपद्रव शांत पाय छे । गायोमं मरुचि फेलायेवी होय तो गायोना वात्रात्रेमा प्रवेशाग्नीमं अने

दानं दीनादिषु प्रान्यं देयमपेक्षते सती(ति) ।
 मारिर्निवर्तते किन्तु तदङ्गमबलसेषनात् ॥ ६६ ॥
 गोमर्त्यादिषु गोवाटप्रवेशे भालकैः श्रुमैः ।
 तदङ्गमबलसिद्धौ गौर्मुग्धि गोमारिबतरणम् ॥ ६७ ॥
 5 पञ्चम बलये सेस्या 'ॐ नमः' पूर्वमन्त्रि(पि)का ।
 स्वाहन्ता गायिका क्षेत्र-स्वसैन्यत्रामकारिणी ॥ ६८ ॥
 "अथ य अङ्गस्य अङ्गसहस्ता य अङ्गकोडीमो ।
 रक्षन्तु मे सरीरं देवाहुरपगमिया सिद्धा" ॥ ६९ ॥
 मूर्पाद्वेषिका गायिका लिखिता चन्दनादिभिः ।
 10 रस्या बिनान्तिके पूज्या बद्धा दोषन्वरापहा ॥ ७० ॥
 'ॐ नमो अरिहंतार्या' पूर्व 'अङ्गविहा' विक्रमम् ।
 गायिका बलये पृष्ठे स्वाहान्तां विस्त्रिन्धुनिः ॥ ७१ ॥
 'अङ्गविहङ्गममुद्धो तिष्ठोयपुत्रो य संयुक्ता मगर्ष ।
 अमर-नर-रायमहिभो अयाप्रनिष्णा सिर्षं द्विसउ' ॥ ७२ ॥

15 गायिका मत्तके बाणकोपे ते कुम्भं अत्र छट्ठं । एषी गायिकां फेडावेधे मरुतिं निवारणाय चम
 छे ॥ ६१-६७ ॥

पाचम बलयमं पहल्लं ॐ नमः' लक्ष्मुं ते पत्नी नीचेनी गाथा लखवी—

"अथ य अङ्गस्य अङ्गसहस्ता य अङ्गकोडीमो

रक्षन्तु मे सरीरं देवाहुरपगमिया सिद्धा ॥"

20 पत्नी अति 'स्वाहा लखतुं । एषी क्षेत्र अने पोताला सैम्पनु रक्षणाय चम छे ॥ ६८-६९ ॥
 मोक्षपत्रं वा गायने अरुण बगरेयी लखवी । ते पत्रने श्रीजिनेश्वर देवने सप्ते राखीने गावर्त
 पूजन करतुं । आ गायने (हाथे) बांधावां आने दो बर्षे दोष नष्टो नषी अने तत्र बूर पाय छे ॥ ७० ॥
 मुनिप (मंत्राचार्ये) छट्ठा बलयमं 'ॐ नमो अरिहंतार्या' लखीने वा गाथा लखवी—

"अङ्गविहङ्गममुद्धो तिष्ठोयपुत्रो य संयुक्ता मगर्ष ।

25 अमर-नर-रायमहिभो अयाप्रनिष्णा सिर्षं द्विसउ ॥"

—आठ प्रकरणां कर्त्तव्यी रहित, ज्ञेये खेरुयी पूजायेसा अने स्तवायेसा देवैरो अने
 चन्द्रनिर्जोयी पण पूजित अने जेम्ने अदि अने अंत मयी एषा हे भगवन् । जम्ने मेध आतो ।

आ गाथा लखीने अति 'स्वाहा' लखतुं ॥ ७१-७२ ॥

सप्तमे बलये ॐ प्राक् 'नमो सिद्धाय' इत्यत ।
 'सर्व' इत्याद्यां लिखेत् गाथां 'स्वाहा'न्तां क्षिप्रगामिनीम् ॥ ७३ ॥
 'तृप्तनियमसंयमरहो पंचनमोकारसारसिद्धिनिउत्ता ।
 नाणहुरंगममुत्तो नेत्रं पुरं परमनिष्कार्ण' ॥ ७४ ॥
 'ॐ प्राग् भणुद्रयं तस्मान्महाभणु-महाभणु ।
 स्वाहा' इतीमां भनुर्विधामष्टम बलये लिखत् ॥ ७५ ॥
 कृप्योत्सर्गो तपोर्ष्यन्तां भीवीरप्रतिमागत ।
 अष्टोत्तरं सहस्रं प्राग् जपेत् सिद्धा मुनेरसौ ॥ ७६ ॥
 स्मृतैतां [च] पपि पूज्यन्तराऽऽलिख्य सप्तं भनु' ।
 आक्रम्य वामपादन मौनी गच्छेन्न दस्यवाः ॥ ७७ ॥
 युद्धकाले जिनं वीरं संपूज्यात्प्रवृत्तस्मृते' ।
 प्राग्भद्रं भनुर्द्विधां कृत्वा युद्धे गच्छेन्न दक्षिणी ॥ ७८ ॥
 परेषां सम्भ्रवीभृतां भनुर्विधां महोमपीम् ।
 इन्द्रवापसदृक्कल्पन्ति ध्यायेन्मन्त्रं पठेद्रघुम् ॥ ७९ ॥

5

10

सप्तमा बलयम् पठेत् ॐ 'नमो सिद्धाय' छन्दीने नीचेनी 'क्षिप्रगामिनी' गाथा छन्दी— 15
 तृप्तनियमसंयमरहो पंचनमोकारसारसिद्धिनिउत्तो ।
 नाणहुरंगममुत्तो नेत्रं पुरं परमनिष्कार्ण ॥”

—पंच नमस्काररूपी सारविधी नियुक्तं जने बालरूपी ब्रह्मोपी सद्धि एवो तप, नियमं जने
 संयमरूपी रय परमनिर्माण—मोक्षपुराणं लक्ष्मीं ज्ञाय छे ॥

आ गाथा छन्दीने इति 'स्वाहा' छस्रं ॥ ७३-७४ ॥

आष्टमा बलयम्— ॐ भणु भणु महाभणु महाभणु स्वाहा ।—आ प्रकारे 'भनुर्विधा'
 सस्रवी ॥ ७५ ॥

उपवास करीने भीवीर भगवाननी प्रथिमा जगत्स कृप्योत्सर्गं रवेळा मुनि-मंत्राचार्य एवो एक
 हजार ने आठ बार जाप करे तो आ विद्या सिद्ध जाय छे ॥ ७६ ॥

आ विघातं स्मरण करीने मर्गं भूळनी अंदर बाण सत्ये भनुय्यु (विघ्न) आलेखन करतुं । ए 25
 (विघ्नमेहन) ने भैरवूर्तिक बाबा पगपी जेळतुं । एपी शत्रुजो (सत्ये) जागता गपी ॥ ७७ ॥

युद्ध समये श्रीभीरुजिनेबने भूमीने वा मंत्रं पकृतो ने आठ बार स्मरण करवापी जने पठेछांणी
 मातृक ज भनुय्यनी द्विधा (आलेखन बगोरे) करीने युद्धं जतां शत्रुनो मय रहेतो गपी ॥ ७८ ॥

भीजाजोमी सत्ये कती आ वेजस्वी 'भनुर्विधा' छे तेनी कति इन्द्रभनुय्य जेवी छे, ए प्रकारे
 ध्याय करतो आ (भनुर्विधा)नो पाठ करवो जोईए ॥ ७९ ॥

30

लक्ष्म्यान्नावेच्छतो वैरिसेना पराङ्मुखी तथा ।
सैन्यद्रव्यं प्रदीपं चोद्घ्यापते सैन्यसन्निभदा ॥ ८० ॥

वल्लभाटवह्निर्दिह्यु पर्वं बोद्धव्यपत्रकम् ।
प्रतिपत्रं विस्मिम्पन्त अं(अं)वाधा बोद्धव्यस्वरा ॥ ८१ ॥

आदिद्वषटस्वराद्ये च् प्रत्येकं 'ह्रौं' इहाक्षरम् ।
बोद्धव्यस्वरासंबद्धं 'ह्रौं ह्रौं ह्रौं ह्रौं' सुखं लिखेत् ॥ ८२ ॥

एतदूर्ध्वं द्वषट्स पर्वं तु प्रतिपत्रकम् ।
बोद्धव्यविधा लेख्या(ः) खनीया) मन्त्रबीजपुतास्तथा ॥ ८३ ॥

१ ॐ यौ रोद्रिभ्यं ॐ नमः । २ ॐ रौं प्रहृष्यीं ॐ नमः ।

३ ॐ लौं ब्रह्मपृष्ठस्यै ह्रौं नमः । ४ ॐ वाँ ब्रह्मिहृष्यै ह्रौं नमः ।

५ ॐ शौं अप्रतिपत्रायै ठै नमः । ६ ॐ यौं पुरुमहृष्यै ठै नमः ।

७ ॐ सौं कस्यै श्रौं नमः । ८ ॐ ह्रौं महाकस्यै श्रौं नमः ।

एषा प्रकृता तेना ध्यातना प्रभाषवी शत्रुतुं सैन्य पाहुं वात्य छे । विरुद्ध एषां वे सैन्येने
उरेस्तीने संकिनी दृष्टि ए कर्णुं वा निघातुं ध्यात ते वेमं संधि कर्णजगहं बने छे ॥ ८० ॥

आठे ब्रह्मपेनी बहार आठे निशाबोमं सेठे पत्रकाल्य पधना प्रत्येक पांशुबामं 'ॐ ॐ' बगरे
सेठे लरो ललका ॥ ८१ ॥

ए सेठे स्वरनी वागल पहेल्य ते प्रत्येकने 'ह्रौं' ए प्रकृते सेठे लरोपी जोडयेला जेवा के—
ह्रौं ह्रौं ह्रौं ह्रौं बगरे समवा ॥ ८२ ॥

एनी ऊपर सेठे पत्रकाल्य बगलना प्रत्येक पांशुबामं सेठे निशाबो मंत्रबीज उद्धित (सूक्तं
२० वापी छे ते मुजब) ललकी ॥ ८३ ॥

१ (१) अ म्नी—ॐ मयो रोद्रिभ्यं ह्रौं च् नमः । (२) अ म्नी—ॐ मयो रोद्रिभ्यं ह्रौं च् नमः ।

(३) अ म्नी—ॐ मयो ब्रह्मपृष्ठस्यै ह्रौं च् नमः । (४) अ म्नी—ॐ मयो ब्रह्मिहृष्यै ह्रौं च् नमः ।

(५) अ म्नी—ॐ मयो अप्रतिपत्रायै ठै च् नमः । (६) अ म्नी—ॐ मयो पुरुमहृष्यै ठै च् नमः ।

(७) अ म्नी—ॐ मयो कस्यै श्रौं च् नमः । (८) अ म्नी—ॐ मयो महाकस्यै श्रौं च् नमः ।

२३ (९) अ म्नी—ॐ मयो ब्रह्मपृष्ठस्यै ह्रौं च् नमः । (१०) अ म्नी—ॐ मयो ब्रह्मिहृष्यै ह्रौं च् नमः ।

(११) अ म्नी—ॐ मयो अप्रतिपत्रायै ठै च् नमः । (१२) अ म्नी—ॐ मयो पुरुमहृष्यै ठै च् नमः ।

(१३) अ म्नी—ॐ मयो कस्यै श्रौं च् नमः । (१४) अ म्नी—ॐ मयो महाकस्यै श्रौं च् नमः ।

(१५) अ म्नी—ॐ मयो ब्रह्मपृष्ठस्यै ह्रौं च् नमः । (१६) अ म्नी—ॐ मयो ब्रह्मिहृष्यै ह्रौं च् नमः ।

- ९ ॐ वू गीर्षिं हूँ नमः । १० ॐ हूँ गान्धार्यं हूँ नमः ।
 ११ ॐ हूँ सर्वाङ्गमहाज्वालायै हूँ नमः । १२ ॐ वू मानस्यै हूँ नमः ।
 १३ ॐ हूँ वैरोद्यायै हूँ नमः । १४ ॐ वू अम्बुपुत्रायै हूँ नमः ।
 १५ ॐ हूँ मानस्यै हूँ नमः । १६ ॐ हूँ महामानस्यै अः नमः ॥

इति मन्त्रबीजपूर्वा विषादेभ्यो दक्षेणु स्युः ॥

5

दर्शपोद्बन्धपत्राग्र परमेष्ठिपदाधरा' ।

पोद्बन्धोर्ध्वं स्फुरत्प्रविन्दुषा न्योतिरम्बिता [ः] ॥ ८४ ॥

“अरिहंत-सिद्ध-आपरिय उबन्धाय-साङ्गुबभियं विंदु ।

बोधसयस्यप्यमार्गं बालासयसहस्तविप्यंतं ॥ ८५ ॥

सोऽससुपअक्षरैर्हि इदिकं अक्षरं अगुञ्जोयं ।

मबसयसहस्तमहणा बन्मि टिआ पंचनवकारा” ॥ ८६ ॥

10

ए प्रकारे मंत्रबीज साथे विषादेवीको दल्लेख होनी जोरिए ॥

सोऽह देवीकोना पत्रोनी आगळ (ऊपर) न्योतिरिय, स्फुरायन्तुन कला अने विंदुबोधाव्य परमेष्ठिपदमा अक्षरो ल्लखा ॥ ८४ ॥ ते आ प्रकारे—

अरिहंत-सिद्ध-आपरिय उबन्धाय-साङ्गुबभियं विंदु ।

15

बोधसयस्यप्यमार्गं बालासयसहस्तविप्यंतं ॥

सोऽससुपअक्षरैर्हि इदिकं अक्षरं अगुञ्जोयं ।

मबसयसहस्तमहणो बन्मि टिओ पंचनवकारो ॥”

‘अरिहंतसिद्धआपरियउबन्धायसाङ्गु’ ए सोऽह अक्षरोर्ध्वा प्रत्येक पर संकरो योगन प्रथम अने आलो न्याऽहोयी प्रथम एको विंदु छे, एम नितवर्तु । आ सोऽह युनाक्षरोर्ध्वा प्रत्येक अक्षर 20 जगत्तम उचोत करतरो छे । करण के एम आलो मनोनी नागक पंचनमस्कार रहेले छे ।

(अरिहंतसिद्धं हूँ नमो वैरिं यं उबं न्योयं सोऽहं) ॥ ८५-८६ ॥

- १ (९) अ ह प्रत्ये ॐ नमो वैरी भो हूँ हूँ स्वाहा । (१०) अ ह प्रत्ये ॐ नमो गान्धारी हूँ हूँ स्वाहा ।
 (११) अ ह प्रत्ये ॐ नमो सर्वाङ्गमहाज्वालायै हूँ हूँ स्वाहा । (१२) अ ह प्रत्ये ॐ नमो मानसी हूँ हूँ स्वाहा ।
 (१३) अ प्रती ॐ नमो वैरोद्यायै हूँ हूँ स्वाहा । (१४) अ प्रती ॐ नमो वैरोद्यायै हूँ हूँ स्वाहा । 25
 (१५) अ ह प्रत्ये ॐ नमो अम्बुपुत्रे हूँ हूँ स्वाहा । (१६) अ प्रती ॐ नमो मानसी हूँ हूँ स्वाहा ।
 (१७) अ प्रती ॐ नमो मानसी हूँ हूँ स्वाहा । (१८) अ ह प्रत्ये ॐ नमो महामानसी हूँ हूँ स्वाहा ।

२. रेणु १० ह ।

उक्तं च—' विन्दु विनाज्जी'त्यादि चतु स्तोत्री ।

चतुर्षु फक्त्रोपेण चतुरर्ह-वर्ह-विक्रम् ।

अष्टापदत्रिणा ज्ञेया 'चचारि' इत्यादिगणपया ॥ ८७ ॥

यदिवाऽष्टचचारिधत्सहस्रा इपयिकं शतम् ।

मांतीसुमनसा वापो होमो दशोधमागय(तः) ॥ ८८ ॥

'धीन्द्रभूतये स्वाहा' 'ॐ प्रमासाय' पूर्ववत् ।

फस्पाधेपक्षेणे दे(वी) गावैश्च पूर्वदिग्गता ॥ ८९ ॥

'सोम य बग्गु-बग्गु(ग्गु) सुमणे सोमगते तह य महुमदुर ।

किस्त्रिक्त्रिस्त्रि अय्यधिचक्ष्व द्विस्त्रिद्विस्त्रि देवीभो सम्नाओ' ॥ ९० ॥

'ॐ अधिभूतये स्वाहा' स्वार्हान्ते वापुभूतये ।

फस्पाधेपक्षेणे द्वी मन्त्रावेकस्तपोत्तमः ॥ ९१ ॥

'ॐ अ सि आ उ सा इह [इह] तुहुर्यं ततः ।

इच्छियं मे इन्द्रवन्दं स्वाहा' सर्वाभिस्त्रिद्वि ॥ ९२ ॥

'विन्दु विनाज्जी' इत्यादि चार स्तोत्रेण पण ए व कश्चेत्तमं जाय्युं छे ।

15 पटना चार स्तोत्राणं 'चचारि अह-स-नोय' ए गावा मुञ्चव अष्टापदपर ये प्रचारे चार, अष्ट-
पद वने वे विनेषरो छे तेम अर्हं पण सम्बन्धा ॥ ८७ ॥

अथवा अहताश्रीस इन्द्र ने बखे (४८२) प्रमण र्द्विर्ना पुण्योयी जाय करवो वने तेना
दशम्य भाने (पटके ४८२ बार) होम करवो ॥ ८८ ॥

पटना ईशानस्तोत्राणं—(१) ॐ इन्द्रभूतये स्वाहा । (२) ॐ प्रमासाय स्वाहा—जा वे संभो
20 अने पूर्वदिशास्य तीर्थेनी एक गावा सम्बन्धी—

सोमे य बग्गु बग्गु सुमणे सोमगते तह य महुमदुरे ।

किस्त्रिक्त्रिस्त्रि अय्यधिचक्ष्व द्विस्त्रिद्विस्त्रि देवीभो सम्नाओ ॥ १ ॥ ८९ ९ ॥

पटना अधिभूतानं—(१) ॐ अधिभूतये स्वाहा । (२) ॐ वापुभूतये स्वाहा—जा वे
म्नो वने (तीर्थेनी) एक मंत्र तेनी तीर्थे (जा प्रचारे) कश्चरो—

25 ॐ अ सि आ उ सा इह इह तुह तुह इच्छियं मे इन्द्र इन्द्र स्वाहा । —जा विना
सर्वाभिस्त्रिमे जायमासी छे ॥ ९१-९२ ॥

१ चारिद्व अ । २ इन्द्रवा अ ।

* पर-वचना चारे नृत्तमां 'चचारि' यावा दृक्वी वने छे प्रमणे मन्त्रवन्तना नामो के अहताश्रीभो (१)
भावेक्यो ।

दक्षिणस्यां [विधि] 'ॐ प्राग् व्यक्तायाय मरुभमः ।'

'ॐ प्राक् सुभर्मस्वामिने स्वाहा' इति [ष] पठयम् ॥ ९३ ॥

नैऋते 'प्रणवः पूर्वं मण्डिताय मरुभमः ।'

'प्रणवा मौर्यपुत्राय स्वाहा' इति गणमृद्वयम् ॥ ९४ ॥

पश्चिमायां 'वाय्वभिर्म्यां स्वाहान्त प्रणवः पुरः ।

अकम्पिताऽषष्ठम्राठा मेतार्य इति मध्यतः ॥ ९५ ॥

प्राच्यां गायत्रः [ः?] ऋष्टदौ ऋतुर्विदिक् त्रिदिक् क्रमात् ।

द्वौ द्वाकैकः (कम्) धरिरात्रान इति मे मतिः ॥ ९६ ॥

पद्य,

प्राच्यां गुरुतः प्राग्भू गौतमासनमम्बुजम् ।

गायत्रीबपुतं ध्यानं वाच्यं प्राक्प्रतिपन्नत ॥ ९७ ॥

बहिःसुतर्दलं पथं ऋतुर्विदुः स्थिदिदम् ।

'ॐ नमो सम्भमिद्धानं' पद स्यार्यसाधकम् ॥ ९८ ॥

दक्षिणदिशाम्—(१) ॐ व्यक्त्याय स्वाहा । (२) ॐ सुभर्मस्वामिने स्वाहा—एव लयतुं ॥ ९३ ॥

नैऋत्यदिशाम्—(१) ॐ मण्डिताय स्वाहा । (२) ॐ मौर्यपुत्राय स्वाहा—एव वे गणफोर्ना 15 नाम लयतुं ॥ ९४ ॥

पश्चिमदिशाम्—ॐ अकम्पिताय स्वाहा । वाय्व्यदिशाम्—ॐ अषष्ठम्रात्र स्वाहा । अग्निदिशाम्—ॐ मेतायाय स्वाहा ॥ ९५ ॥

पूर्वदिशाम् एक गायत्री वने दिशात्रो वैकी चारे त्रिदिशात्रोम् वे वे (मन्त्रिने जाठ) अने वाकीर्णा त्रय दिशात्रोम् एकेक ए प्रमणे सूरिगात्रो—गणधरोने स्थापना एव इ मातुं तुं (?) ॥ ९६ ॥ 20

अपवा—

पूर्वदिशाम् गुरु छे लेयी, पदोर्लानी म्यानक गीतमस्वामीतुं आसन बन्ध छे एते कम्पनी वध गीतमस्वामीतु गायत्रीज सभ्येनु ध्यान पदोर्ला अणालेला सूरियत्र' मुजव सन्धतुं ॥ ९७ ॥

बहुराला चार पत्रबन्ध कन्धन्य चारे दिशाम् ॐ नमो सम्भमिद्धानं' लयतु । ए पद सज अर्धनु साधक छे ॥ ९८ ॥

25

१ इत्यं म हा ।

1 मपद्=स्वा । 2 बमा= हा ।

अगरमीलिङ्गम्भु 'जन्म माहे'-चतुष्टयम् ।

द्विरावर्त्य क्रमाहोम्यमयं मन्त्राय पथिम ॥ ९९ ॥

“ॐ नमो अरिहंतार्ण एहि एहि नन्दि महाहन्दि पथे बन्धे दुष्पथं ।
बंधे चउष्पथं बंधे चोरं आसिधिसं बन्धे आह गच्छि न मुञ्चामि ॥”

5 इमानष्टय स्मृत्वा कृत्वा ग्रन्थि स्ववाससि ।

पथि गर्भ्यं न चौराद्युपद्रवः छोऽश्वते स्थिता ॥ १०० ॥

मायावीजं त्रिरेखाभिरुपविष्टमन्तरं ।

कौं भूमण्डलं पञ्चा (१) वास्तवं स्वस्ववर्षिकम् ॥ १०१ ॥

मण्येऽर्चुं बीजमावेष्टयं केचित् रत्नप्रवाहरीः ।

10 केचित् (ब) बीजचक्रम गुह्येण प्रमा मतिः(त) ॥ १०२ ॥

ध्यानम्—

अथ ध्यानविधिं वक्ष्ये भित्तेन्द्रियदृष्टयः ।

सम्पगृह्यत् गुरुमच्छभ सत्यवाग् मन्त्रसाधकः ॥ १ ३ ॥

एकहन्ते शुचिभूमौ सा पूर्वोत्तराद्य(क्षा)दिहमुखः ।

15 तीर्षाम्भो-गोमय-रसैः सिद्धां भूमिं विचिन्तयत् ॥ १ ४ ॥

आठ आरणा सिद्धर अथर एहेला कुंमोमं बंधे माहे इत्यादि चतुष्टय के बार चारे दिशामं क्रमशः कस्तुं बने वा मत्र पथिम दिशामं लक्षणे—

“ॐ नमो अरिहंतार्ण एहि एहि नन्दि महाहन्दि पथे बंधे दुष्पथं बंधे चउष्पथं बंधे चोरं आसीधिसं बंधे आह गच्छि न मुञ्चामि ॥”

20 वा मिधानुं एक सो ने आठ बार स्मरण करीने पोयला बबामं गांठ बाळवी आबी मर्मो जना चोर बगेरेतो उपग्रह नबतो मधी । एवाने पहोण्या पछी गांठ छोऽवी ॥ ९९ १० ॥

पछी यत्रने मयावीज—‘हुं’कारपी भीरुव्यती वत्र रेखाजोवी भीटीने बंते कौं कस्तुं । पछी पोतपोतना बर्णतुं भूमंडल जन्वा बान्धन मन्त्र कस्तुं (१) ॥ १ १ ॥

मण्यमं कर्चुं (अर्चुं) बीजतुं जालेहन करतुं । केवलक प्रथम रत्नमा अष्टोत्तुं(वी) अने
25 केवलक बीजचक्रमा चक्रुं(वी) आशेहन करवानुं जगाने छे (एवं तो) गुरु ए च प्रमाण छे (१) ॥ १ २ ॥
हने ध्यानविधिं वक्षे छे—

हने हु ध्यानविधिं जगानीध—भित्तेन्द्रिय दृष्टयती सम्पगृह्यति, गुरुमच्छ, सत्यवाही एवा मंत्रसाधके एकदंतबालम पथिम भूमि पर पूर्ण उत्तर के ईशान (१) दिशा तरफ में पछीने ध्यानभूमि गोमयपी क्षीपेथी तथा तीर्षजलोपी सिंचायेथी छे एम चिन्तनुं ॥ १ ३-१ ४ ॥

सहस्रदलपद्मान्त'पयद्वासनसंभितम् ।

प्रसन्नाभिर्जयाद्य(घ)दसुरीभिस्तीर्थधारिभिः ॥ १०५ ॥

मृतैः सुवर्णभृङ्गारैर्वेक्त्रदत्तान्मुडै स्वफम् ।

स्नप्यमान विचिन्त्यासु मन्त्रं हृदि विचिन्तयेत् ॥ १०६ ॥

'ॐ नमो अरिहताणं अशुचिः शुचिरित्यतः ।

5

भवामि स्वाहा' इति स्नात् कुर्याद् देहस्य रक्षणम् ॥ १०७ ॥

"ॐ नमो अरिहताणं ह्रीं हृदयं रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा ।

ॐ नमो सिद्धायं हर हर शिरो रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा ।

ॐ नमो आपरियाणं ह्रीं शिलां रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा ।

ॐ नमो उवन्नायाणं एहि भगवति ऋके कवचवक्रिणि हुं फट् स्वाहा ।

10

ॐ नमो सोय सम्भसाहूण क्षिप्रं साधय साधय हुष्टं बभ्रहस्त ।

शुक्तिनि रक्ष रक्ष 'अन्तरक्षा' सर्बरक्षा हुं फट् स्वाहा ॥ "

कृत्वाऽमीमि 'स्वाङ्गरक्षा' 'दिग्बन्ध' 'वेन्द्रभूतय ।

स्वाहा 'धी' सर्वाङ्गमुदाह्वानं क्रियते ततः ॥ १०८ ॥

सहस्रदल पद्मं बडे पोते पपकसने बेटेळ छे अने जेम्मा मुस पर कसत्रे मूकेळं छे एषा 15
सुवर्ण कळशो बडे अयादि आठ वेदीओ तीर्थजलोपी पोताओ (प्यालानो) अमितेक करे छ, एम भितरे ।
ते बसते निचोळ मंत्र हृदयया चिन्तवो ॥ १ ५-१०६ ॥

ॐ नमो अरिहताणं अशुचिः शुचिः भवामि स्वाहा । "

एम मंत्र बडे ज्ञान करीने शरीराना रक्षण माटे (नीवेना म्ने) बोखना—

"ॐ नमो अरिहताणं ह्रीं हृदयं रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा ।

20

ॐ नमो सिद्धायं हर हर शिरो रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा ।

ॐ नमो आपरियाणं ह्रीं शिलां रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा ।

ॐ नमो उवन्नायाणं एहि भगवति ऋके कवचवक्रिणि ! हुं फट् स्वाहा ।

ॐ नमो सोय सम्भसाहूण क्षिप्रं साधय साधय हुष्टं बभ्रहस्ते शुक्तिनि ! रक्ष रक्ष
आत्मरक्षा सर्बरक्षा हुं फट् स्वाहा ॥ "

25

आ (बना) मंत्रोपी पोतागा अंगनी रक्षा करवी । पटी दिग्बन्धन करीने "ॐ इन्द्रभूतये
स्वाहा ।" इत्यन्नि मंत्रो बडे सर्वे गजपतेलुं आह्वान करतुं ॥ १ ७-१०८ ॥

- त्रिप्राकर-स्फुरज्यासि-समवसुतिमभ्यगम् ।
 षतुपटिसुराधीदीः पूज्यमानक्रमान्मुबम् ॥ १०९ ॥
 छत्रत्रयं पुष्पहृदि-भृगेन्द्रासन-चामरे (रा १) ।
 अशोक-दुन्दुमि-दिष्यध्वनिर्मामिष्वतन्त्यपि ॥ ११० ॥
- 5 इत्यष्टमिः प्राप्तिर्हार्पभूर्किं सिंहस्यभ्रञ्जनम् ।
 संस्रदन्तःशुक्लार्थं वर्षमानं चिन्तं हृदि ॥ १११ ॥
 साक्षात् पितोक्ष्यन् ष्याता तल्लीनाधिमाना अमुम् ।
 अद्योत्तरं शत मन्त्रं धरिमन्त्रसमं अपत् ॥ ११२ ॥
 एतद् यन्त्रं शैवधर्मचक्रमष्टारमाष्टारम् ।
- 10 अष्टदिक्षु स्फुरत्सामिः श्रुतयोञ्जन्दीपकम् ॥ ११३ ॥
 तच्छायाकान्तिभिरन्तदुरितं सर्वभूषितम् ।
 अहर्मानं च स्मरन्किर्यं तस्य स्फुरदसिद्धयः ॥ ११४ ॥
 मोक्षाभिषात-मारेषु शान्त्याकृष्टपादिषु क्रमात् ।
 अङ्गुष्ठादि-कन्तिष्ठान्तमङ्गुष्ठं करे धरेत् ॥ ११५ ॥
- 15 इति श्रीलघुनमस्कृतचक्रम् ॥

ध्यातारं शनः गणपी स्फुरताम्यन-प्रस्ताशकश्या, समनसरगनी मय्यमं रहेल, चोसठ इन्द्रोपी जेमना चरणाकमठ पूजाय छे एषा अने शनः एते, पुष्पहृदि, सिंहासन चामरे, अशोकहृद, हुंहुमि, शिप ५मि अने मामडल—एष वाट प्राप्तिहार्पयोपी चक्रं हृत्, सिंहाना लक्ष्मणकश्या, सुवर्ण जेनी कान्तिश्या, पयरास्य शिराजमान शीवधर्मभ्यन विमेशरने इत्यमं साक्षात् जोषा । ध्यात कर्ममारे एमनी अंशर नेत्र अन 20 मने लीन करीने स्फुरित्य सय्यल आ मंत्रने एकतो आठ बार जप्य करणे ॥ १ • १११ ॥

जा पत्र अष्ट आराजोपी देदीप्यमान एतुं शैव धर्मचक्र छे । जाठे शिराजोमं स्फुरताम्यन प्रमा बडे सैनरो योजन सुधी आ चक्र प्रजाराने पावरी एतुं छे । तेनी इत्याला आक्रमण बडे जेनां सार् पाप नाश पाम्या छे अने तेनी जे सर्व बड पूजाई एणे छे एषा स्थाप्यातुं जे सरा ध्यात करे छे, तेने जाट् शिदिजो करे छ ॥ ११२-११४ ॥

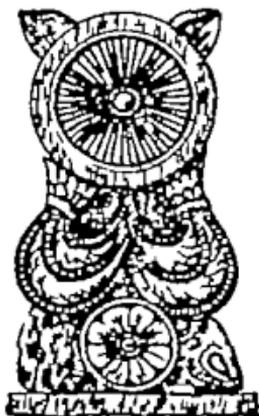
- 23 श्लेष मटे अंगुष्ठ हात, अभिचार मटे तर्जनी हात, मारण मटे मय्यम हात, शक्ति मटे अनामिका हात अने आशरण माट कान्ति हात अङ्गुष्ठ-मठ्य बडे जप्य करवा ॥ ११५ ॥

परिचय

शीलसिद्धिफलकारिण 'छद्मनामस्कारचक्रस्तोत्र'नी रचना करेखी छे, तेनी एक प्रति स्व धीमोहनलाल भगवानदासना संप्रदायाधी मळी हती । बीबी बुहासी, शेठ सवेरचंद पभाजीए कटायेली नकल पाटमेदो मटे उपयोगी भीबडी हती । श्रीबी प्रति पूना मंत्राकर रिसर्च इन्स्टिट्यूटनी मळी हती—आ प्रणे प्रतिजोने भावानी इथिए सुबारी, तेना अनुवाद साये मूल पाठ आयो छे ।

छद्मनामस्कारचक्र ए वृहन्मस्कारचक्रतो स्यात्क आपे छे पण हनी सुची एकी कोई हति उपलब्ध 5 बइ मपी । आत्म (छद्म-)नामस्कारचक्रनी जे रचमानुं वर्णन करेछुं छे ते लगभग पंचनामस्कारचक्र जेनुं ज छे, पाठळना बळपोमां कर्कक तफावत पडे छे । एटने 'मस्कार स्वाध्याय'मा प्राकृत विभागमां जे पंचनामस्कारचक्र [चित्र नं १ पृष्ठ २१२ नी समे] आपेछुं छे, तेगी साये आ स्तोत्रना पंचवर्षनमी सरखाम्नी कटी हाकय ।

आ स्तोत्रमां केवलक आम्नायो आपेछा छे, ते पैकी गर्भायाम अने बर्षीकरणना आम्नायोनी 10 ममा मूळमां भीभो मपी । आ हस्तिमां ध्यानविधि बगेरे उपयोगी हकीकतो आपेखी छे ।

[५९-१४]

श्रीसिद्धसेनहरिप्रणीत
श्रीनमस्कारमाहात्म्यम् ॥

[प्रथमः प्रकाश]

(अनुप-वृत्तम्)

5

नमोऽस्तु गुरवे कल्प-वरा जगत्पामि ।
हृपमस्वामिने मुक्ति-मृगनेत्रैकामिने ॥ १ ॥
तपाज्ञान-वनशाय, महेन्द्रप्रणशंखे ।
सिद्धसेनाचिनाचय, श्रीशान्तिस्वामिने नमः ॥ २ ॥

10

नमोऽस्तु श्रीद्युप्रवापा-ज्जन्तापाऽरिष्टनेमिने ।
भीमस्वार्थाय धीराय, सर्वाङ्गुभ्यो नमो नमः ॥ ३ ॥
देव्योऽञ्जुसाऽम्बिका-श्री-पञ्चावत्पत्रिरावयः ।
मातरो मे प्रयच्छन्तु, पुण्यार्पणरम्भराम् ॥ ४ ॥
वीर्यात् पुण्याङ्गवन्ती, पाठनी शोषनी च म ।
इति-विग्राम-कमल-श्रीः सदेष्ट-नमस्कृतिः ॥ ५ ॥

15

प्रथम जगत्पामि गुरु, जगत्पामि कर्मिणः पूष्य माते कल्पवृक्ष सम्यक् अने मुक्तिरूपी श्रीना च कर्मिणः
एषा श्रीनमस्कारमाहात्म्यमिने नमस्कृत्य वाचो ॥ १ ॥

तप अने ज्ञानरूपी भावभक्तना स्वामी देवैरेव कवे पत्र नमस्कृत्य चरणलक्ष्य अने योगसिद्धि
महापुरुषोना इदना परम नाथ [श्री सिद्धसेन (मन्वन्तरी)ना परम नाथ], एषा श्री शान्तिनाथस्वामिनि
20 नमस्कृत्य वाचो ॥ २ ॥

श्री मुनिमुपतस्वामिनि श्री अजन्तनाथस्वामिनि श्री हरिष्टनेमिप्रभुने, श्री पार्श्वनाथ
स्वामिनि श्री महावीरस्वामिनि अने प्रणे कव्येना सर्वं अरिष्टं भक्तनेने बतंवार नमस्कृत्य वाचो ॥ ३ ॥
धर्मिण्य आत्मजोने म्नानी जेम उहाय करनारी अञ्जुसा, अम्बिका श्राद्धी (सरस्वती), पद्मवती
अने अरिष्ट बनेरे देवीजो म्ने पुण्यार्पणी परंपरा वाचो ॥ ४ ॥

25

इदं पञ्चनमस्कृति मद्रा पुण्यरूप देहत्वं अमम पाठन अने शोषन करनारी माया छे । मद्रा
आत्मईसना विग्राम माते ते कर्मिणी छे । ते स्था जय पात्रे ॥ ५ ॥

कदुःखोपसृप ससारो, बन्म-संस्तिष्ठि-दानतः ।
 मान्यो मे यन्मया लेभे, जिनद्व्याऽस्यैव सभयात् ॥ ६ ॥
 मयत् नमोऽर्च्ये सिद्धाचार्योपाध्याय-सर्वसाधुभ्यम् ।
 श्रीजिनशासन-मनुज-श्रेष्ठान्तःपञ्चमेरुभ्यम् ॥ ७ ॥
 ये "नमा अरिहंताय, नमो सिद्धाणमित्यय । 5
 नमो आयरियार्च, धी-बद्धायाय नमोऽग्रगम् ॥ ८ ॥
 नमो छेय सम्ब-साहूय"मेव पद-पञ्चकम् ।
 स्मरन्ति भावतो मभ्याः, ह्यतस्तोपां मयभ्रम ? ॥ ९ ॥
 बणाः सन्तु भिये पञ्च-परमष्टि-नमस्कृतेः ।
 पञ्चभिन्नजिनवचाऽतिश्रया इव रूपिणः ॥ १० ॥ 10
 तेषामनामनन्तान्तं, साकैस्त्रैलोक्य-यासन ।
 चित्तनेत्यात्मना ह्युद्धि, सिद्धसेन-सरस्वती ॥ ११ ॥
 नूरनाथा बभूव तपां, नृतास्तेभ्यः सुरेभ्यः ।
 न ते विम्यति नामोभ्यो, येऽर्चन्त शरणं भिता ॥ १२ ॥

जन्म अने मरण आपबत्तल्ले होवापी कडबो एवो पण आ संसार मारे मन कडबो मधी पण 15 माननीय छे, करण के ए संसारता आभयपी ज मनो जैन-शासननी प्राप्ति बई छे, अर्थात् जे संसारमं जैनशासननी प्राप्ति न बई होय ते ज कडबो छे पण बीबो नहि ॥ ६ ॥

श्री जैन-शासनरूपी मनुष्यदेवने भिये पांच मेरु पर्वत सम्पन एवा अरिहंत सिद्ध, आचार्य, उपाध्याय अने सर्व साधु मगबतोने नमस्कार बाबो ॥ ७ ॥

जे मभ्य जीबो मानदूर्वक "नमो अरिहंताय, नमो सिद्धाय, मयो आयरियार्च, नमो उबद्धायाय, नमो 20 छेय सम्बसाहूय" ए पांच पददुं स्मरण करे छे तेमने मयभ्रमण कयापी होय? अर्थात् न ज होय ॥ ८-९ ॥

श्री तीर्थंकर मगबतनी बागिना पत्नीछ धूर्तिमन अतिशयो ज जाये न होय एवा आ पंचपरमैष्टि नमस्कृतना पत्नीछ अक्षरो तमाता कल्याण मटे पाजो ॥ १० ॥

बनादि-भक्त एवा ते बणों जणे लोकेने पवित्र करमता श्रेष्ठे द्वारा (सृष्टि करवा बडे) श्री 25 सिद्धसेननी (कर्तीनी) बाणी पेरताना आरुपनी ह्युद्धि करे छे ॥ ११ ॥

नूरनाथो—राबाबो पण तेजोने पद्य बाय छे देवेभ्यो पण तेजोने प्रणाम करे छे अने सुपों (नागकुमारो)भी पण तेजो मय पामता नबी के जेओ श्री अरिहंत परमात्मा दुं शरण मानदूर्वक स्वीकारे छे ॥ १२ ॥

१ ह्युमित्येवं क० ।

• कर्तीनी छय एवा अष्टमोनी अक्षरातमा अनुक्रमे नमो अरिहंताय ए अक्षरो आने ए दक्षिणऽऽ तिक्षिप्र प्रकारे अनुवाद करेन छे ।

मोहस्तं प्रति न द्राही, मादत्तं स निरन्तरम् ।
 मोक्षज्ञानी सोऽन्धिराग, मण्यो योऽर्जन्तमईति ॥ १३ ॥
 अर्हन्ति य क्वचिन्ना, प्राद्विष्यन् कर्मणा ।
 अनन्त-गुण-रूपस्य, माहात्म्यं तस्य वद कः ? ॥ १४ ॥
 5 रिपवा राग-रोषाद्या, भिननैकेन व इवाः ।
 ताकेन्द्र-केन्द्रबोधायाः, निविडं वैविडम्बिता* ॥ १५ ॥
 हृत्सवत् सिद्धयो* धीर-नीरयोर्बीज-कर्मणोः ।
 विवेकत य* कुट्टे, स एको मगवान् भिनः ॥ १६ ॥
 'सू' 'र्य' प्रसूति-मुग्धात्-वर्षवत् सहास्त्विति ।
 10 कर्मरिभ-सप्तो ह्यन्येषां, दुर्लभ्यो महतामपि ॥ १७ ॥
 इन्तत्त-कर्मणोर्बीजापुरवत् कुर्वन्तव्यवत् ।
 मिथाः संहतयोः पूर्वा-पर्यं नास्त्येव सर्वेषां ॥ १८ ॥

मोह तेना उपर रोषमग्न क्तो नवी, ते इमिद्यां आर्कट्यां र्हे छे अने ते अन्तराज्यं च
 मोक्ष पाने छे, के वे मण्य पुत्र्य श्री अरिहत परमात्माने भाग्यार्थक पूजे छे ॥ १३ ॥

15 अमन्त गुणस्वरूप जे अरिहत परममने केवल ज्ञानीको पण प्रसूतिना कर्तव्यार्थक पूजे छे
 तेमना प्रमात्तने केवळी बिना कोण जाणी शके ? ॥ १४ ॥

रिपु (शत्रु) मृत एवा वे रागरोषादि बडे क्रमा, विष्णु म्हेरा बगेरे पण अर्पत निवृत्तित कटाया
 ते रागादिने एकछा (अन्यनी स्वात्म न केनात्) एवा श्री भिननेरे इणी नादया ॥ १५ ॥

हृत्सवत् बर्ष गयेल हृत्सव अने पाणने जेम अछा करे छे, तेम एकमेरु बर्ष गयेल जीव अने
 20 समने पूवत् कर्तार एव अ विनेधर मगवेत छे (बीजा कोर्ई नवी, जही जिननो जर्ष बीजतमा करतो) ॥ १६ ॥

'सू' (स्मरण करतु) ध्यै (चिन्तन करतु) बगेरे जोडहरवाळ्य बल्लभेना बर्षोनी जेम
 बीज अने कर्मनो सम्बन्ध सख अ छे । ते सम्बन्ध एक विन दिना अन्य ग्राहामाभेने (पत्र)-दुर्लभ-
 दुर्लभ छे ॥ १७ ॥

बीज अने बंधुरानी जेम तथा कुजडी अने इंडानी जेम आम्ह अने कर्मनो परलपर संबन्ध
 2. अनादि-कालनो छे, तेम अमुक पहिल्य हन्ये अने अमुक पछी हन्ये एवो पूर्वापर संबन्ध कोर्ई पत्र प्रगरे
 छे अ नदि ॥ १८ ॥

* एग-रोषाद्या द्वि० । १ एव क० । १ दुर्लभ ग दुर्लभ द्वि० । ४ सम्बन्ध
 क य ग० दि ।

त्तापिनः कर्मपादोभ्यस्तारक्य मज्जां मवे ।

तात्त्विकानामधीशा ये, तान् विनान् प्रविदध्मइ ॥ १९ ॥

‘ण’कारोऽय दिश्रत्येव, त्रिरेखः शून्यचूटिकः ।

तच्चत्रपपवित्रात्मा, रुमते पदमभ्यपम् ॥ २० ॥

सशिरस्त्रिसरल्लेखं, सचूडमित्यधरं सदा हृत ।

मवति त्रिश्रुदिसरल्लिखुवनसुहृटस्त्रिफालेऽपि ॥ २१ ॥

सप्तश्रेणीव सफल, सप्तश्रेणीव शतपती ।

सप्ताक्षरीय प्रथमा, सप्त इन्तु मयानि मे ॥ २२ ॥

इति श्रीसिद्धसेनाचार्यविरचिते श्रीनमस्कृत्याहृतम्ये प्रथमा प्रश्नशाः समाप्ताः ॥

“तापिनः”—जीवने कर्मणा पादासंघी छोडलगत, संसारसमुद्रमं डूबता प्राणीजने तारनार 10 अने तत्त्वज्ञानीजोना पण स्वामी एवा श्री विनेश्वर भगवंतोलुं अने ध्यान करिए छीए ॥ १९ ॥

णं ए अक्षर त्रण उमी छिटीजोवत्ये अने मध्ये बिंदुवाळो छे, ए एम सूत्रे छे के—देव, गुरु अने भस्वरूप त्रण तज्जनी आराधना बडे पोताना आत्मने पवित्र करनार म्य जीव शाश्वत स्थान—मोक्षने पामे छे (‘ण’ मं त्रण रेखाओ ते तत्त्वत्रय अने बिंदु से सिद्धिपद जाणवुं ।) ॥ २० ॥

उपरणी त्रिपयुं रेखाकूप मस्तकसहित, त्रण सरल रेखासहित अने बिंदुरूप चूलासहित ‘णं’ 15 अक्षर सदा बडे छे के विकरण (मन, बचन अने कथा) छुदि बडे सरल बनेल म्हात्मा त्रणे कलमं पण त्रिगुणमधिरोमणी अने छे ॥ २१ ॥

सप्त श्रेणी जेम सफल तथा सप्त श्रेणी जेम शाश्वत एवा नमस्कृत म्हात्मना प्रथम ‘मयो अरिहताणं’ पदना सात अक्षरे मारा सप्त प्रकरण मयोनो पाछ बरो ॥ २२ ॥

१ (१) किमूर्ति (२) किमन्वित, (३) किनाम (४) शाड (५) शाष्ठी (६) भावक अने (७) 20 भाविका—ए बचनम्य मातेनां अर्धम्यकृत्यात्मं उरुम केरो एवाव छे ।

२. (१) मय, (२) ईमय (३) हरिक, (४) महाविदेव, (५) रम्य (६) ईरम्यक अने (७) एरम्य केरो शाश्वत छे ।

३ (१) इक्षोक, (२) परम्येक, (३) अक्षय्यक, (४) आशीष्का (५) आत्म, (६) मय अने (७) अरिहताणं संघी मने ।

[द्वितीय प्रकाशः]

न जातिने मृतिस्तत्र, न मर्यं न परामधः ।
न जातु क्लेशलोभाऽपि, यत्र सिद्धाः प्रतिष्ठिताः ॥ १ ॥

मोक्षा-स्थान्म इवासातः, संसारो नैव सर्वथा ।
क च लोकाग्रगं लोकं-सारत्वा(श्च)त्सिद्धवैभवम् ॥ २ ॥

सितधर्माः सितलोभ्याः, सितध्यानाः सिताभयाः ।
सितस्त्रेक्यथ ये लोके, सिद्धास्ते सन्तु सिद्धये ॥ ३ ॥

सतां स्वमोक्षयोदनि, धाने दुर्गतिपातताः ।
मन्येऽर्हं युगपच्छक्तिं, सिद्धानां दुर्तिवर्षता ॥ ४ ॥

पति वा—

‘द्वा’ बर्षे सिद्धशब्देऽत्र, संयोगो बर्षयोर्दधौ ।
सकर्मोऽयं सक्रमाना, फलं वक्षीष योगवत् ॥ ५ ॥

जीवो प्रकथय

अनपी त्यां जन्म, मयी मरण, मयी मय, मयी परामध अने मयी कदापि हेरानो केशः—
15 सिद्धना जीवो रहेला छे ॥ १ ॥

मोक्षास्त्रंम (केवळना बद्ध)धी जेम लोकार्थं सृष्टं प्रकारे असात एवो संसार कथां ! अने क्लेशना
अप्रमया उपर रहेल अने लोकाग्रं सारमूत एवो सिद्धोतो वैभव कथां ! ॥ २ ॥

सित (उज्ज्वल) धर्मबाल्य, ह्यकल्लेदपात्राल्य, युक्तध्यानबाल्य स्फटिक रत्न करतां पण अल्पत
उज्ज्वल सिद्धशिलारूप आभयबाल्य अने उज्ज्वल ज्ञानबाल्य सिद्ध मगर्भतो भूम्योनी स्थितिने मध्ये बालो ॥ ३ ॥

20 सम्नोने स्वग अने श्रेष्ठ देवताळ्ये होवाशी(दा)अने दुर्गतिमं पद्धताने धारण करतारे
होवाशी(वा)—ए प्रमाले सिद्धोता हा बर्षमं उपरली कथे शक्ति रोधी छे एम हुं मातुं धुं ॥ ४ ॥

द्वा बर्षे सिद्धानं पदमं छे, तेमं द' अने भ' ए वे बर्षानो संयोग छे, ए संयोग
कलनां जाति जेरो होवापी सकर्म' छे, ते सकर्मोने (निपुण जनोने) योगशी (जीवामा अने
परमात्माना ऐकरूप योगशी) उपम बग श्रेष्ठना फलने आले कहेतो न होय ! ॥ ५ ॥

25 १ अक्ष का क । २. वक्षीति क्त्वा एत एत् द्वि ।

• अतो सिद्धता न न भाति कश्चो अनपनी शक्यतामां आने ए दक्षिण निशिह प्रकारे अत्युप
बरोल छे ।

परस्परं क्लेशपि योगः, क्रिया-ज्ञान-विशेषयो ।
 स्त्री-पुंसयोरिवानन्दं, प्रसन्न परमात्मत्वम् ॥ ६ ॥
 मार्गं पङ्कजमं पुसां, व्यसयोऽन्ध-सन्निभः ।
 यथा सिद्धिस्तयोयोगे, तथा ज्ञान-चरित्रयोः ॥ ७ ॥
 खड्ग-खटवन्दान-चारित्र्यं द्वितयं बहव् ।
 बीरो दर्शन-सम्पादः, क्लेशैः पारं प्रयाति वै ॥ ८ ॥
 नपतोऽग्नीपित्तं स्वानं, प्राणिनं सचपन्मौ ।
 समं निबल-विस्तारी, पद्माविष विहङ्गमम् ॥ ९ ॥
 पुच्छीं धुर्याविबोत्सर्गापवर्द्धां हृषमाशुमी ।
 शीताङ्गरथमारुहं, क्षमात् प्रापयतः सिन्धुम् ॥ १० ॥
 निधय-व्यवहारी द्वी, धर्षाचन्द्रमसाशिव ।
 इन्द्राङ्ग दिवारात्री, सद्बोद्धोताय चाग्रतः ॥ ११ ॥
 अन्तस्तर्षं मनःशुद्धिर्बहिस्तत्त्वं च संयमः ।
 क्लेशव्यं श्रयसयामे, तस्मात् श्रितयमात् भव ॥ १२ ॥

5

10

विशिष्ट क्रिया अने विशिष्ट ज्ञाननो परस्पर योग कर्षेई बुद्धी ज जातनो होय छे । ते जीपुरुषना 15 संयोगनी जेम परमश्रमत्वन्व आनन्दने उत्पन्न करे छे ॥ ६ ॥

पुरुषोर्तुं मन्त्र ए पंगु (पंगुल्य) जेतुं छे अने उद्यम ए वाञ्छा जेवो छे । आम इच्छाय ए बन्धेनो संयोग बाय तो कर्षसिद्धि बाय छे । ए ज रीतिए एकट्ठे ज्ञान पंगुल्य जेतुं छे अने एकखी क्रिया बंध जेवी छे, परन्तु ज्ञान अने क्रिया बन्धेनो सुयोग मन्ते तो श्लेषप्राप्तिरूप कर्षसिद्धि अवश्य बाय छे ॥ ७ ॥

यैत लडकियो तरवार अने डालने हाथमं रथीने अने बद्धतरपी सज्ज बईने जेम बुद्धना पारने 20 पामे छे तेम ज्ञानरूपी खड्ग, चारित्र्यरूपी बाल अने सम्मग्नदशानरूपी बद्धर धारण करीने कर्मशत्रु सामे श्रेयस श्लेषनार पराजयी अहम् संसारना पारने पामे छे ॥ ८ ॥

जेम पक्षीने पुगपद संश्लेष अथवा निस्तारने पाम्ही बे पांखो इष्ट स्थाने पहुँचावे छे, तेम श्रेष्ठ तप अने धम जीवने श्लेषरूप इष्ट स्थाने पहुँचावे छे ॥ ९ ॥

जोडेल्ल श्रेष्ठ बे बळ्ज ज जागे न होय तेवा व्यसग अने अपवत्, क्षीरगण्ड उपर आम्प 25 ब्येकाने क्षणत्वारमं श्लेषने प्रसन्न करामे छे ॥ १० ॥

आम्प पुरुषने सूय बिचसे अने चन्द्र रात्रिए इतिवर्ष प्रकट्ट मन्ते बाय छे तेम निधय अने व्यवहार ए बे जगन्त-निवेशी पुरुषना सदा उद्बोध-श्लेषज्ञानरूप प्रकट्टा माने बाय छे ॥ ११ ॥

मनःशुद्धि ए आत्म्यतर तत्त्वं छे अने संयम ए बाध तत्त्वं छे, ए उभयनो संयोग बचापी श्लेष मन्ते छे, मन्ते हे बेतल । तुं बधेत्तुं चारय चरनारो वा ॥ १२ ॥

30

नैकपद्मो रमो याति, नैकपद्मो विहङ्गमः ।

नैवमेकान्तमार्गस्त्वो, नरो निर्वाणमृच्छति ॥ १३ ॥

दृष्टकान्तर्नैवास्ति त्वन्मायादेकान्तमन्यहो ।

यन्कान्तसद्गुणैरुत्तिष्ठति, प्रलीनं सिन्धुपूरवत् ॥ १४ ॥

5 एकान्तं तु न स्वीयन्ते, तुच्छेऽनेकान्तसम्पदः ।

न दत्तिरगुह्ये मान्ति, सार्धमीम-समुद्भवः ॥ १५ ॥

एकान्तामासो यः क्वापि, सोऽनेकान्तप्रसत्तिवः ।

वर्ति-कैसादि-सामग्री-अन्मार्गं पश्य दीपकम् ॥ १६ ॥

सधासत्त्व-निष्पान्ति-धर्माधमदियो गुणाः ।

10 एवं द्वये द्वये स्थिताः, सर्तां सिद्धिप्रदंश्चिनः ॥ १७ ॥

तदेकान्त-अज्ञानेऽद्यमदधी-गुणमन्त्रता ।

सुक्त्वा यत्तर्धं तच्छाय, सिद्धये' यदि कर्मणा ॥ १८ ॥

'ण' -करोञ्च विद्वत्स्येवं, विरलाः शून्यमास्तितः ।

रत्नत्रयमयो धारमा, याति शून्य-स्वभावताम् ॥ १९ ॥

15 जेम एक पैदावाये एव चास्मि शक्तो नयी अने एक पंखबहुं पक्षी कवी शक्यं नयी, एकान्त मार्गमें रहेको मात्रस मेषने पानी शक्यो नयी ॥ १३ ॥

दशमी अंदर जेम एकही नभ सुधीनी संख्याको सम्पेश कई जाय छे, तेम अनेकान्तपद समुद्रम एकान्तपद पण नहीना पूरनी जेम सम्यै जाय छे । परन्तु शिःसार एषा एकान्तपदम अने-
बादनी संयदाको समाप्ती नयी कारण के दखीना धर्म अक्षरार्थनी संयदाको समाप्ती नयी ॥ १४-
20 जेम शीत, ठेठ, कोठिपु बगैरे अनेक बस्तुना समुदायपी उपम क्येको शीपक शोभा पने
तेम अनेकान्तपदना संसर्गपी कोई कोई एकै एकान्तपदम पण शोभा देखाय छे, ते अनेकान्तपद
आमरी छे एम समजनु ॥ १५ ॥

ए रीने (उपर मुखम) सत्पुत्रोने सिद्धि बतलामारा सत्तासत्त्व, निश्चरित्य धर्मधम बगैरे
ते ते जोडगरकोने सिने परस्पर संबंधपद छे ॥ १७ ॥

5 तेही जो सिद्धि मटे कर्मणा होय तो एकरान्तकप म्म (शानि आदि म्म, आ म्म)ना क
सुदिना आठ गुणो रूप मंत्रपी दूर करीने तत्व म्मटे प्रथम करो ॥ १८ ॥

यं ए अक्षर नभ रेखावाये छे अने म्मये शून्य (अनुस्वार) बडे शोभे छे, ए एम
छे के—अन्, दर्शन अने चरित्ररूप रत्नत्रयस्वरूप अनेयो अक्षर शून्यस्वभावपदानी (मेषने) पने
(आ एकै एकान्तो अर्थ मोक्ष समजवामो छे, कारण के त्वां सर्व निमात्रशाली शून्यता छे ।) ॥ १९ ॥

दृग्माशुभैः परिशीणै, कर्मभिः फलस्त्य या ।
 चिद्रूपतान्तः मित्रौ, सा हि शून्यस्वभावता ॥ २० ॥
 पञ्च-विग्रह-संहन्त्री, पञ्चमीगति-वर्धिनी ।
 रक्ष्यात् पञ्चाक्षरीयं च, पञ्चत्वादि-प्रपञ्चतः ॥ २१ ॥
 इति द्वितीया प्रकाशाः समाप्ता ॥

5

[तृतीय प्रकाश]

न तमो न रजस्तेषु, न च सत्त्वं बहिर्मुखम् ।
 न मनो-बान्धु-कष्टं, यैराचार्याह्वयः धिता ॥ १ ॥
 मोक्षपाशैर्महवित्र, मोष्टितानपि बन्धिनः ।
 मोक्षपत्येषु भगवान्नाचापः कश्चिद्वचवत् ॥ २ ॥
 स्मृत्वासा यत्र हचिराः, आगमाः शिवसङ्गमाः ।
 आपोपाया गतापायाः, आचार्यं तं विदुर्मुषाः ॥ ३ ॥

10

दृग्माशुभ सर्प कर्मिणी छय बन्ध बन्धे केवल आत्मानी के चिद्रूपता-वैतन्यस्वभावता मोक्षर्म
 छे ते च शून्यस्वभावपणु छे ॥ २० ॥

पांच (वीरद्विक, वैदिक, आहारक, तैजस अने कर्मण) शरीरलो माश करना अने मोक्षरूपी 15
 पांचमी गतिने आपनता आ 'तमो सिद्धार्ण' पदना पांच अक्षरो मरण अगेरेना प्रपंचबी तमाई रक्षण
 कते ॥ २१ ॥

× × ×

श्रीशो प्रकाश

मयी तेजोमं तन्ने-गुण नवी तन्ने-गुण नवी बन्ध मुखवस्थे सप्त-गुण अने मयी गानसिक,
 वाचिक के कथिक बन्ध तेजोने, के जेओए आचार्यना चरणो सेम्मा छे ॥ १ ॥
 मोक्षना पाषो बन्धे बन्धपेला प्राणीओने पण आचार्य मगवन् केशिगणघरनी जेम मोक्षी
 छेदावे छे ए मेट्टु आचार्य छे ॥ २ ॥
 आचार्यो जेमनामं क्षुन्त छे, जेमना आगमो (शास्त्रो) मोक्ष भेळवी आपनारा छे अने जेमना
 कामना उपायो नुस्तान दिनाना छे तेन्ने बन्धा मागसो आचार्य बन्धे छे ॥ २ ॥

20

यथास्तिपतार्थ-प्रयत्नः, यतमानो ममादिपु ।
 यत्नमानः स्वात्मयत्नं, यत्निद्रो मे सदा गतिः ॥ ४ ॥
 रिप्यां मित्रे सुखे दुःखे, रिपे रिपे रिपे मये ।
 रिक्ते' नैःस्वये समः सम्यक्, स्वामी संयमिनां मताः ॥ ५ ॥

5

युक् कश्चिदनया सिद्धिर्या कश्चित्कृष्णिकञ्जसा ।
 वृत्तुत सा स्वयं धर्मि, भ्रमरीष सरोरुहम् ॥ ६ ॥
 'ण' कारात्प्र दिशत्येषं, त्रिरेखो व्योम-वृत्तिकः ।
 त्रिर्ग-समता-मुक्ता, स्युः सिरोमजया सताम् ॥ ७ ॥

10

परार्थ-क्यमा यदि वा, मित्रोदासीन-द्वज्जम् ।
 यदा रत्न-द्वेष-मोहास्त्रिपर्याः समुद्वहताः ॥ ८ ॥
 सप्त-वृष्णान्मुञ्ज-वनी -सप्तसति-विमानिमा ।
 सप्ताक्षरी वृषीपर्यं, सप्तावनि-रमो ह्यियात् ॥ ९ ॥

इति वृषीया प्रथमहा सप्तमहा ॥

यथास्तिव अर्पनी प्रकृपणा करणात्, यम-नियमादिना पालनम् यत्न करणात् अने आत्मरूप
 15 पद्धतुं यत्नशुद्धन करणात् एषा आचार्ये भगवान् मने सदा दारणरूप हो ॥ ४ ॥

रिपु-शत्रु के मित्र सुख के दुःख, दुर्जन के सम्जन, मोक्ष के संसार तथा यत्न के इतिरिपे
 निवे संयमीभोगा स्वामी आचार्य अर्पत समष्टिवाक्य होय छे ॥ ५ ॥

या—जे कोई पवित्र सिद्धि छे अने जे कोई उज्ज्वल लक्ष्मि छे ते सर्व, जेन ममरी कर्मजने
 बरे तेन, आचार्यने स्वयं बरे छे ॥ ६ ॥

20

यं अक्षर प्रथम रेखावाक्ये अने मध्ये अनुस्वारवाक्ये छे, ए एम बगाने छे के त्रिर्गमं
 सप्तमवाक्ये पुङ्गो ज समानोर्म शिरोमणि बने छे ॥ ७ ॥

धर्म, अर्थ अने कर्म अथवा मित्र शत्रु अने उदासीन अथवा राम, द्वेष अने मोहने रिक्ता कहैगए
 छे ॥ ८ ॥

25

षीवादि सप्त तत्परूप कर्मजना बनेने विचरित्त कर्मजान् सूर्यमा किरण जेग आ 'मये
 25 आपरिपार्ग श्रीवा पदना सात अक्षरो सप्त वृषीमा (सप्त बरकना) दुःखनो नाह करो ॥ ९ ॥

१ रेखे छि । २ → ममरी-क. ल. ए. ।

३ रिक्तो अर्थ वृषीया अर्थमा इत्येव छे ।

[चतुर्थः प्रकाशः]

न दृश्यत इपास्तुर्ध्वेन त्रिदश्या विदम्प्यत ।
 न दृश्यत चण्डिमायी-रुपाभ्यां भयन् सुधीः ॥ १ ॥
 मोमा-मी-ही-वृत्ति-आद्यो, मोमलन्तु उदङ्गतः ।
 उपास्ते य उपाभ्याय, सिद्धादेशो महानिति ॥ २ ॥
 उदयो मूर्तिमान् सम्पत्-वृष्टिनाम्नस्ततो भियाम् ।
 उचमानां य उत्साहः, उपाभ्यायः स उच्यत ॥ ३ ॥
 वचो वपुर्यपो वक्षो, वक्षितं वचवार्थया ।
 वक्ष्यं वेदविधानां, उपाभ्यायमहेष्ठितुः ॥ ४ ॥
 जम्बाकारो वाचक-स्त्रेक-मम्माया भ्यानस्य दिशः ।
 अनित्यैकान्तधन्वित्यैकान्तद्वयवचन्मन ॥ ५ ॥
 या सप्तनय-वदग्धी, या परागम-वातुरी ।
 या शादशास्त्री-सत्राप्तिः, सोपाभ्यायाद्ये कृतः ॥ ६ ॥

5

10

चोचो प्रकाश

नवी कडन कण्ठो ते सुशुशुष्य बुपासंहीभो वद, नयी विद्वदना पद्मशो मन, वचन जने 15
 कथाला दद बडे तथा नयी दंभानो श्रेयाणि कथायो बडे, जे उपाभ्यायसो आशय करे छे ॥ १ ॥

मोमा ('मा' एटछे इत्थनी जने 'उमा एटछे शांति, वरति, वरिनि), मी, ही, वृत्ति जने प्राप्ती
 ए वेपीओ, जेओ उपाभ्यायनी उपासना करे छे, तेओला शरित्थनी दूर न जाओ, ए प्रमाणे योगसिद्ध
 मूर्तिओमो आदेश छे ॥ २ ॥

उपाभ्याय ते बडेबाप छे के जे सम्पत्-वृष्टि आत्माओ मटे मूर्तिमान् उपाभ्याय छे, बुदिमान् 20
 पुरुषोने मटे साक्षात् उच्यत छे जने उचम जनोने मटे प्रत्यक्ष उच्यत छे ॥ ३ ॥

वचन, वपु-शरीर, वय जने वक्ष-कथय—उपाभ्यायनी ए चार वस्तुओ वचनी वार्थनी रहित
 तथा आगमविधाने वक्ष छे। (आगम्येक योगसाधनाबी उपाभ्यायनी ए चार वस्तुओने प्रभात सर्व पर
 पडे छे, जे प्रमाणे करेई पत्र संश्रित करी शके तेम नबी।) ॥ ४ ॥

जम्बा सूचने छे के एकरत्न-नित्य-दर्शनो जने एकरत्न-जनित्य-दर्शनोने जीटी सेवानी उपन 25
 पक्षे उपाभ्यायना पद्यार्या भंभा (मैरी) नो जम्बाकार (गुंजारव) दिशाओने स्पष्ट करी रह्यो छे ॥ ५ ॥

या— जे(बीजाओने) सात नयमं नियुगता प्राप्त बाय छे, परराज्योर्मं जे नियुगता प्राप्त बाय छे
 जने इन्द्रशापीना सुधनी जे प्राप्ति पाय छे ते उपाभ्याय सिवाय कयाबी होय ? अर्थात् न ज होय ॥ ६ ॥

१ व्याख्यम् क. । २. मोमा वा हि मा+उमा=मोमा । ३ उपाभ्याय उपा क. । ४ वच्ये
 च. इदं हि । ५ अं मरत्न वत् द्वि ।

‘ण’-क्षराञ्च द्विदशत्येवं, त्रिरेखीञ्चरक्षेत्तर ।
 विनय-मुक्त-खीलाद्या, महानन्दाय नमः ॥ ७ ॥
 सप्तसप्त-वर्षलाक्षाद्यो-द्योत-दीप-महोन्नयता ।
 सप्तसप्तरी चतुर्वी मे, द्विषाद् व्यसन-सप्तसम् ॥ ८ ॥

5

इति चतुर्वी प्रथमा समाप्ता ॥

[पञ्चमः प्रकाशः]

न व्याधिर्न च दीर्घिष्यं, न वियोगः प्रियः समम् ।
 न दुर्मग्नश्च नष्टेगः, साधुपास्तिवृत्ता नृषाम् ॥ १ ॥
 न चतुर्वी दुःखवमो, नरत्न्यामान्ध-देवसे ।
 साधुभ्यानाञ्चमृतरसाञ्जनसिद्धमनोरथाम् ॥ २ ॥
 मूर्च्छारः सर्वसङ्गन्तं, मोक्ष्या नन्तर-भैरिणाम् ।
 मोदन्ते मुनयः कामं, मोक्ष-सम्पत्नी-व्यधितान् ॥ ३ ॥
 लोम-दुम-नदीविद्याः, लोकोत्तर-चरित्रिणः ।
 लोकोत्तरमास्तुवीपास्ते, सोपं तन्वन्तु पाप्मनाम् ॥ ४ ॥

10

15 **वै**—अथ ऋण रेखावस्थे वने मये अनुत्तरवस्थे छे, ए एम अगले छे के मिय कु
 वने हीलादि गुणो म्भामन्द-मेध प्राप्ति म्भे प्राप्ता छे ॥ ७ ॥

सप्त सप्त-प्रमाण वर्षलाक्षा मर्मनि प्रथम करवामं दीपवती जेम अत्यन्त उच्चस्य
 चोबा नमो उक्तस्वाम्य पदना सप्त अष्टमे म्भरा सप्त व्यसनोना मास क्ये ॥ ८ ॥

पांचमो प्रकाश

20 **न**वी ते मनुष्योने व्याधि, नवी दरिद्रता, नवी इह वस्तुजोनी वियोग मदी दीर्घम्य जने
 मदी मय के श्रम, के जेजो साधुजोनी उपासना-सेवा करवारा होय छे ॥ १ ॥
 साधुपदना ध्यानरूपी अमृतरसना अंजन बडे जेजोना मन्त्ररूपी नेत्रो अंजना छे, ते मनुष्योने
 (चार गतिमं उपम कता १) चार प्रकारना दुःखरूपी अंधकार अंधपशातुं करल पयो नवी ॥ २ ॥
 मोक्षर—सर्वसंगतो त्याग करवारा राग-द्वेषादि अन्तर चतुर्जोनी नदि ईंटानाए अम मेध-
 25 सम्पत्ती बडे बटाद्वर्षिक जोबसेवा मुनिजो अत्यन्त अर्थद पयो छे ॥ ३ ॥
 लोमरूपी बुधने उल्लेखी नाकवा म्भे नदीना वेग जेवा, लोकोत्तर चरित्रवस्थ जने लोकोत्तर
 (अतिश्रुत, सिद्ध सप्त जने धर्म) वस्तुजोमं वृत्तीय एवा मुनि भगवतो अन्तः पारोनी नास कयो ॥ ४ ॥

एकान्ते रमते स्वर्गं, मृगय्य मनसा समम् ।
 मूलोत्तरगुण-प्रामाञ्ज्यमेपु मगवान् मुनिः ॥ ५ ॥
 एकत्र यदिदं साधौ, संविद्य भुवपारगे ।
 तस्मादात् दक्षिणावर्त्ते, द्रष्टुं सिद्ध-सरिञ्जलम् ॥ ६ ॥
 एका न क्रोध विभुरो, नैका मानं तनाति वा ।
 एको न दम्भ-संरम्भी, सृष्ट्या मृष्याति नैकरुम् ॥ ७ ॥
 एकत्र-सच निम्पूढ-सर्वा रात्रिर्नि-दुःखरा ।
 ययुः प्रत्येकसुखा' भ्रान्तिभि-प्रसृतय' शिबम् ॥ ८ ॥
 सूर्यया ज्ञात-सत्त्वानां, सदा सविम-वतसाम् ।
 सतामेकाकिता सम्यक्, समतामृत-सारणि ॥ ९ ॥
 त्वर्षदैर्दयुगीनी तु, द्वी द्वी सङ्घात-स्वितौ ।
 स्वार्थ-संसाधक्यं स्यातां, प्रतिनी वक्षिनी यदि ॥ १० ॥
 य्व सङ्घपत्यवतर्क्यमतिष्ठ यद् इयोर्दयो ।
 बचोवक्षोत्वपुङ्गव्या, वक्षिनार्मतिनोः शिबम् ॥ ११ ॥

5

10

एकान्तम् मुनि मगवान् मूलोत्तर गुणता सम्यक् रूप बगीचाम् मनरूपी मृगनी सत्ये स्वेच्छादुवक 15
 कीडा करे छे ॥ ५ ॥

संविद्य बने मुनना पारगामी गीतार्थ साधुने विद्ये जे एकत्रविपणुं छे, ते साध्यात् दक्षिणावर्त्त
 दाक्ष्यं गंगा नदीना पारपी जेहुं छे । संविद्य अन गीतार्थ एवो एकत्रवि साधु क्रोध बडे विदुल पनो नवी
 मयन करतो नवी, मद्या-कृत्य करतो नवी अने तृष्णा एने कुंठती नवी ॥ ६-७ ॥

रात्रिर्जोषं श्रेष्ठ नमितावर्ति बगरे प्रत्येकसुखो एकत्र भावना बडे पोताना पराक्रमने लीलबनि 20
 मेधने पाम्या ॥ ८ ॥

सच प्रकरे जीवाणि तत्पेने जागनता अन स्या वैरम्यवामिन चित्तवत्या गीतार्थ साधुजीव
 एकत्रविपणुं श्रेष्ठ समानारूपी अपनमी गीक जेहुं छे ॥ ९ ॥

य्व अत्ररती जेम संघात-—वे वे सत्ये मिबरनारा आ युगना साधुआ जो तेजो इन्द्रियो बने
 मनने बडा कृतारा होय तो व स्वार्थने (स्वप्रयोजन मेधने) सागनारा पाय छे ॥ १० ॥ 25

य्व' संघातवे ए गुह्यपरमत्र एवत्य अनुमिग बाम छे के नितेक्षिय एवा वे वे साधुजीवुं
 परस्परना म्ल बचन अने कृत्यामा भ्रम पोनी बडे कृत्याव पाय छे परस्परना भ्रमपोनी परस्परने
 सङ्घातक बने छे ॥ ११ ॥

निःशब्दमकर्म अनयोर्विशिष्यादुमयोरपि ।
एकस्यापि सादृश्यात्, दुरन्तमवसाहमनः ॥ १२ ॥

नेत्रवत्समसङ्कोच-विस्तार-स्यम-जागर्ती ।
ह्री वृद्धनाय कल्पेत्, नैक्य सम्पूर्णकृत्यकृत् ॥ १३ ॥

5 एक विद्वम्बनापार्त्रं, एक स्वाध्याय न क्षमः ।
एकस्य नहि विद्यासौ, छात्रे छेत्रेचरेऽपि वा ॥ १४ ॥

भाषना ध्यान-निर्वृति-तत्त्व-ज्ञानान्तरात्मनः ।
येक्यं न सद्य-मध्येऽपि, निर्ममस्य तिनम्यति ॥ १५ ॥

10 साध्याद्युतोर्मि-चुम्बलात्, सारसात्-विशेषिनाम् ।
साधुनां भावद्वैश्यान्, स्वार्थेऽपि क्वाऽप्यत्रा धैरिः ॥ १६ ॥
मनःस्वैर्याभिधलान्तं, वृद्धादिषदकर्मणाम् ।
हृन्दसुपीममेकत्र, मातना-वष्टि-मण्डप ॥ १७ ॥

इन्द्रियो अने मनने बस एखनाए होय ते बे साधुओन पण एकत्र नि एकएणे घनी हके के, करण के—कमे विठेतिप्रिय होवापी एक ए विचारना होय के, परणु इन्द्रियो अने मनने परवश कनेके 15 एकमण होय तो पण ते दु कदायक इबार जेरो के ॥ १२ ॥

नेत्रनी केम संश्लेष अने विस्तारय तथा निद्रा अने जड्यतिमं सरले सरली स्थितिबळ्य बे साधुओ सम्प्यु दर्शनने मटे समर्प बने के, परंतु एकएले साधु संदर्भपले कर्प कटी शकतो नपी । करण के— एकएले माणस विद्वम्बनातुं स्थान बने के एकएले माणस स्वार्थसिद्धि मटे पण असमर्प बने के, अने एकएला माणसनी छोकर्म तथा छेत्रेचर वैज शासनर्म पण कोरै विद्यास करतुं नपी ॥ १३ १४ ॥

20 भाषना तथा ध्यान द्वारा निर्गति करेला तलमं धीन के व्यन्तरहम्य जेरो एवा अने ममता मिनता सधुनु एकाचरेणुं खास माणसोनी बंदर रहेबा छतां पण नाश पम्भु नपी ॥ १५ ॥

साम्य (सम्यक्) रूप अद्वैतनी व्यर्थोपी वृत्त सार अने असारनी विवेक करमाए अने निर्मल आसयबळ्य साधुओ पणा होय तो पण तेमले पोलपोताना कर्पमं कोरै पण जाननी हरकत आती नपी ॥ १६ ॥

25 मनी रिकरतान्त्रे निधक अने वृद्ध अद्विनी केम अकर्म (अप्रिय अनात्म) एवा साधुओमा सम्पूर्णो एकत्रपास ए मातनाकपी अरतनी मंडप के ॥ १७ ॥

१ विशेषिनाम् हि । २ विद्वत्ता का प. घ. हि । ३ स्थितिः कः ।

चबरे मन अक्षय्यबडे भावममलतामा एविसेल पुड बाव के त्वारे ते मय्या नामनो योग करेबाव के ।

+ चबरे त्रिप धूम तिलको व अकर्मोने त्रिप दीपकनी केम मय्यक्याम कई वृत्त कोचबाहुं को के त्वारे 30 ते मय्य नामनो योग करेबाव के ।

मनसा कर्मणा वाचा, चित्रालिखित-सैन्यवत् ।
 मृनीनां निर्विकाराणां, बहुलेऽप्यरतिः क्वृत् ? ॥ १८ ॥
 निर्जीविष्विष चेतन्यं, साहस कस्यरपिब ।
 बहुष्वपि मृनीन्नेषु, फलहो न मनागपि ॥ १९ ॥
 पञ्चपरपि यो ग्लानिं, मुग्धधीर्गणपिष्यति ।
 एकप्राज्जन्तसिद्धेभ्यः, स कथं स्पृहयिष्यति ? ॥ २० ॥
 रगाघपाय-विषमे, सन्मार्गे भरतां सताम् ।
 रत्नप्रयत्नयानैक्यं, कुम्भलाय न जायते ॥ २१ ॥
 नैकस्य सुकृतोच्छ्रसा, नैकस्यार्षोऽपि तादृशः ।
 नैकस्य कर्मसम्प्राप्तिर्नैको मोक्षाय कल्पते ॥ २२ ॥
 श्लेषमणे शर्करादानं, सन्धरे स्निग्ध-भोजनम् ।
 एककिञ्चमगीतार्थे, यत्तत्त्वञ्चति नौकितीम् ॥ २३ ॥
 एकधौरायते प्रायः, शङ्क्यते पूर्ववत् इयम् ।
 त्रयो रश्मिन्ति विभास, वृन्द नरवरायते ॥ २४ ॥

5

10

विषयं विवेका सैन्यमी जेम मन्, कश्चम अने कस्या बडे विकर भित्ताना मुनिजो बणा होय तो 15
 पण तेम्मे भरति क्योनी होय ? ॥ १८ ॥

निर्जीव पशुभेम् जेम चैतन्य न होय कस्यभेम् जेम साहस न होय, तेम मुनिजो बणा होय
 तो पण तेभोम् अल्प पण कळह होतो नही ॥ १९ ॥

जे मूढबुद्धि पांथ च साधुजोनी साथे रहेबान् पण मल्लि (लेट) पामे छे, ते एक ब स्वानम्
 रहेछा अनंत सिधोनी साथे रहेबानी सुहा छी रीते करी शक्ये ! ॥ २० ॥ 20

एतन्नय धारण करतार मुनिजोले रगादि शत्रुजोना अपमोनी विषम एका सन्मार्गम् एकळा
 चळवु प कल्याणने माटे बतं नही (विषम मार्गम् एककी अटां एलो छंटाई जवानो संभव छे) ॥ २१ ॥

एकळाने धर्मम् व्यग्रस क्यो नही एकळाने कर्ष पण तेथो प्राप्त क्यो नही एकळाने काम्नी
 संघासि पती नही अने एकळो मोक्ष-म्यगनी आरुचना मटे समर्थ बन्यो नही (एकळाची चार प्रकारता
 प्रकृषार्थोनी साधना दुःशक्य छे) ॥ २२ ॥ 25

जेम कश्चना रोमम् साकर आपनी अने हावम् स्निग्ध भोजन आपणु ठबिन नही, तेम
 अगीताच साधुम् एककिन्ना औषिष्यने पामती नही ॥ २३ ॥

एकळाने विरे प्रायः भोली कस्यना वाय छे, वे म्यणस साथे होय तो तेम्मा उपर ट्या'ना
 शंका कराय छे, प्रथ म्यणस साथे होय तो ते विघासतुं पात्र बने छे अने बणानो समुदाय होय तो ते
 राजानी जेम शोमे छे ॥ २४ ॥ 30

भिन-प्रत्येकबुद्धादि-वृष्टान्ताभिर्कृता भवत् ।
 न चर्म-भ्रष्टाणां मुक्तं, स्वर्गितुं क्षान्तदृष्टिभिः ॥ २५ ॥
 चातुर्गणिक-मंसारे, भ्राम्यतां सर्वभन्मिनाम् ।
 पुण्य-पाप-सहायत्वात्कैवल्यं पश्येज्जवा ॥ २६ ॥
 संज्ञा-कुलेभ्या-विक्रमाभधिक्र इव चापलम् ।
 यस्याञ्जतर्षीम कुर्वन्ति, स एकज्जी कर्म भवेत् ? ॥ २७ ॥
 द्वाकिनीवदरिति-संज्ञां नष्टपश्रिया सदा ।
 प्रासत्य पतते यस्य, स एकज्जी कर्म भवेत् ? ॥ २८ ॥
 पञ्चाभिषदसन्तुष्टं, यस्तेन्द्रियकुटुम्बकम् ।
 इहं बहस्यसन्देहं, स एकज्जी कर्म भवत् ? ॥ २९ ॥
 दायादा इव दुर्वान्ताः, कयायाः क्षममप्यहो ।
 पश्रिग्रहं न मुञ्चन्ति, कर्म तस्यैकतास्तुलम् ? ॥ ३० ॥
 स्वमनांशक्तमुच्यन्तां, कुम्भ्यापाराः कृपुत्रवत् ।
 भ्रंश्याय यस्य यस्यन्ति, कर्म तस्यैकतास्तुलम् ? ॥ ३१ ॥

- 15 'भिन प्रत्येकबुद्ध बगरे एकज्ज भिचरे छे' एवा वृष्टतयी बीजा मुनिओए एकज्जिपजानो वाम्प
 न करबो जोईए, कसग के ज्ञानभसुबद्धजोनी सारे चर्मभसुबद्धजोए तर्षी करबी ए योग्य नयी ॥ २५ ॥
 अपवा तो चार गतिकूप संसारमं परिभमल करनाए सर्व प्राणीओने पुण्य खने पाप सत्ते
 होरापी तेओनं पञ्चापयु फातुं मयी ॥ २६ ॥
 ओकट करतरी टीओनी जेम आहारवि संज्ञाओ, कुम्भलेय्या बगरे हुद भेय्याओ अन बीववा
 20 बगरे विरवाओ जेमना अंत-करजक्य गृहमं अपल्लताने उपल करे छे ते एकज्जि कई रीतिए कई
 शक्ये ? ॥ २७ ॥
 राजजमी जेम अन्निति नामनी नगरी जेन ओळिओ करी जवा सदा मपती होय, ते एकज्जि
 केम दा शक्ये ॥ २८ ॥
 पंचकिनी जेम अमंजुए एतुं पांच इन्द्रियोरुपी कुटुम्ब जेना शरीरन बाध्या करे छे, ते एकज्जो
 25 स्तिहरकिमण केम रही शक्ये ? ॥ २९ ॥
 संपदिम्य मया मागनाए समर्थवृष्टांओ दुर्दन्ति (हु-छे करीने दबाबी हारजय तेवा) कयायो क्षम
 बार पण जेना शक्तिने टोडना लबी तेने एकाक्षिपणातुं मुक्त होी रीने होय ? ॥ ३० ॥
 पातज्जा मन बचन खने कयापी उपम्व कयेला अणुम ध्यापारो स्वेच्छज्जारी पुत्रनी जेम
 जेना नादा मये प्रपण करी रक्षा छ तेने एकज्जिपणातुं मुक्त होी रीते होय ? ॥ ३१ ॥

यस्य प्रमाद-मिष्यत्त्व-रागाद्याच्छ्रुत्स्त्रीक्षिणा ।
 कुप्रातिवन्मिष्यन्ते, कर्म तस्यैकतासुखम् ॥ ३२ ॥
 य एमिरुद्विगतः सम्यक्, सजनस्यि स एककः ।
 अनाड्यूर्णैःपि नगरे, यथा वैदेशिका पुमान् ॥ ३३ ॥
 एमिस्तु सखितो यागी, मुषिकश्चिद्वचनमुते ।
 कष्टा श्रुतमरमैरः, किम् आम्यति नैककः ? ॥ ३४ ॥
 क्षीरं क्षीरं नीरं नीरं, क्षीयो क्षीयं मुषा मुषाम् ।
 यथा सङ्गत्य लभते, तथैकम् मुनिर्मुनिम् ॥ ३५ ॥
 पुष्य-पाप-क्षयान्मुषैः, केवलं परमात्मनि ।
 अनाहारैरवया नित्य, सत्वमैक्यं प्रतिष्ठितम् ॥ ३६ ॥
 यदा भुवश्च नास्तुङ्गा, निषेधो वास्तुि सर्षपा ।
 सम्यगाय-भ्ययौ ह्यस्त्वा, यतन्ते यति-सत्तमा ॥ ३७ ॥
 हृषते न दीपते न, न तप्यते न अप्यते ।
 निष्कियै साधुमिरहो साध्यते परमं पदम् ॥ ३८ ॥

5

10

एकले न जोगता प्रमाद, मिष्यत्त्व अने रागादिक आत्मन शत्रुको जेने ह्युद पाहोरी जेना 15
 वाय छे तेने एकत्रिपणानुं सुख शी रीने होय ॥ ३२ ॥

जेम मनुष्यपी मण्डर एवा नगरम् पण परदेशी म्भवस (कोर्नी सत्ये संन्ययह्ये महीं होवापी)
 एकले न कश्चित् छे, तेम जे पुरुष उपर कश्चिला दोषोपी रहित होय छे, ते अनस्युर्ण रको होय
 तो पण एकत्रि न छे । परंतु आ स्वै-स्वा, ह्युद छेया, निष्का इन्द्रिय, कयाय ह्युदयोग मिष्यत्त्व अने
 रागादिकी सहित एवा योगीनुं एकत्रिपणुं फोगर छे । बंध, पूर्ण, गुणपर के भोर ए हु एकलो मपी 20
 म्मनो ॥ ३३ ३४ ॥

हृष-हृष, पाणी-पाणी, दीप-दीप अने अमृत-अमृतनी जेम मुनि-मुनि पण सत्ये म्छीने एकत्राने
 पामे छे ॥ ३५ ॥

पुष्य पापको क्षय एवापी मुक्त अने केवल एवा परमात्मने सिधे अनाहारपणा बडे सदा साधु
 एकत्रिपणुं प्रतिष्ठित छे ॥ ३६ ॥

25

एषवा तो अहीं श्री जिनबचनने सिधे एकत्रि सिधि के निषेध मपी, तेवी श्रेष्ठ मुनिको सारी रीने
 लयमल्लामने जालीने प्रवर्ते छे ॥ ३७ ॥

शैलेष्ठीगत निष्किय साधुको बडे होम करातो मपी, दान देवातु मपी, तप तपातो मपी अने
 अप्य अपतो मपी, अर्था पण परमाद सप्तय छे ते आभय छे ॥ ३८ ॥

દુઃખિરેપિ શુભા-સૈર્મન્દાત-સીરમૈઃ ।
 વિષ્ણવત્સ્ય-સુલ્લસ્પર્શી, સુરીર્મૈર્નં ચે હૃતા ॥ ૩૯ ॥
 ત્વં કિં તે શરતો યદ્વા, શિશ્વતો યદિ વા સુગાઃ ?
 ન તે ન તે ન ત કિન્તુ, મુનપસ્તે નિરહ્જના ॥ ૪૦ ॥
 'જાં'-કારોઝ્યં મગત્પેર્થં, ત્રિરેલો કિન્દુ-શ્ચલરાઃ ।
 ગુસ્ત્રિયે ભમ્બરેલાઃ સદ્ગૃહાઃ સ્યુર્મૈર્હર્ષયઃ ॥ ૪૧ ॥
 નવમેદ-શીશરધા-સુપાહુશ્ચ-સમાકૃતિઃ ।
 દર્શાં નવાશ્ચરીર્થં મ, ઘર્મે માર્ત્વં નર્થં નવમ્ ॥ ૪૨ ॥
 इति पञ्चमः प्रकाशः समाप्तः ।

[પઠ. પ્રકાશ]

एष पञ्च-नमस्कारः, सर्व-पाप-प्रणाशनः ।
 महत्तन्मां च सर्वेषां, ह्युक्तं भवति महत्तम् ॥ १ ॥
 समिति-प्रपठः सम्यग्, गुस्त्रिय-पबिभितः ।
 अहं पञ्च-नमस्कारं, यः स्मरत्युपैयावमुह ॥ २ ॥

- 15 હું તામના ગમ્બરોના મનોહર ગાયને, અપૂતરસ, કદ્યવૃદ્ધતા પુષ્પોમી છુગંથ, વિષ્ણુશ્યામો સુલકરજ સ્પર્શી અને વેશાંગનાઓના રૂપો વડે પણ વેશો બાલપરિતા નથી તેઓ કું હૃદ્યો છે? બાહ્ય છે? કે કુ હાળીયાં છે? ના! ના! ના! તેઓ હૃદ્ય બાહ્ય કે પૂજ્ય નથી; પરન્તુ તેઓ તો નિરંજન મુનિઓ છે ॥ ૩૯ ૪ ॥

વંચાર ગ્રગ રેશાવશ્યે અને માપે અનુસ્વારવાશ્યે છે, તે જ્યાં એમ યજાને છે કે પ્રણ ગુસ્ત્રિયા

- 20 પાઠનમ્ રેગાને (પઠાસ્ટ્રાને) પામેઆ મ્હામુનિઓ સંદર્ભ સદાચારી હોય છે ॥ ૪૧ ॥

નવ પ્રવાતી જીશરધારૂપ સુપાહુ શ્ચ સમાન આરતિવાદી 'મમે શોપ સ્ખસાહૂર્મ' । 'પ નવાશ્ચરી મને જ્ઞને ત્રિે મથો માય આગો ॥ ૪૨ ॥

છઠ્ઠા પ્રકાશ

આ પંચરમેટી નમસ્કાર સર્વ પાપોનો નાશ કરનાર છે અને સ્વ મંગલોર્થ શ્વેટ મંગલ છે ॥ ૧ ॥

- 25 સમ્યક્ પ્રવરે પાંચ સમિતિન ત્રિે પ્રયત્નવાશ્યે અને ગ્રગ ગુસ્ત્રિયી પબિત્ર વપેને યે બાહ્ય આ વૈષ-પરમે-અન્તરાતુ ત્રિરાલ ધ્યાન કરે છે, તેને હાનુ મિત્રરૂપ વાય છે, મિષ પણ અપૂતરુપ અને છે,

शत्रुमित्रात्पत चित्र, विपमप्यमृतपत ।
 अशरण्याऽप्यरभ्यानी, तस्य वासशृङ्गायत ॥ ३ ॥
 प्रहाः सातुप्रशस्तस्य, तस्करात् यद्यस्कराः ।
 समस्त दुर्निमित्तापमपि स्वस्ति फलप्रदि ॥ ४ ॥
 न मन्त्र-तन्त्र-यन्त्रापास्तं प्रति प्रमाविष्यत् । 5
 सर्वापि शाकिनी द्रोह-जननी जननी इव ॥ ५ ॥
 भ्यालास्तस्य मृणालन्ति, गुक्तापुञ्जन्ति वङ्गय ।
 मृगेन्द्रा मृगापूर्यन्ति, मृगन्ति च मतङ्गजाः ॥ ६ ॥
 तस्य रक्षाऽपि रक्षार्थं, भूतवर्गोऽपि भूतय ।
 प्रशाऽपि प्रीत्ये प्रायधेत्स्वार्थं चैकः ॥ ७ ॥ 10
 धनाय तस्य प्रचर्नं, रोगो भोगाय वापते ।
 विपदिरपि सम्पत्तयं, सर्वं दुःखं सुखायत ॥ ८ ॥
 बन्धनैर्मुच्यते सर्वं सर्वैर्बन्धनप्रजन ।
 भुत्वा धीर धर्मि पञ्च-नमस्कृत्य-गालमथा ॥ ९ ॥
 बल-स्फुल्ल-भ्रमशान्ति-दुर्गेष्वन्येष्वपि सुषम् । 15
 नमस्कृत्यैकचित्तानामपाया प्रोत्सवा इव ॥ १० ॥

शरणाहित शत्रु भंगल पण रहेवा लायक धर जेनु बनी जाय छे, सर्वे प्रयो तेने अनुकूल धर्म जाय छे,
 बोधे पञ्च आपनाता बाय छे, अनिष्टमुचक सर्व अपशकुलादि पण ह्यम फळने आपनाता बाय छे, बीजाए
 प्रयोग करेवा मंत्र संत्र जने पंचरूपिक तेनो परामर्श करी शकता नथी, सर्व प्रकारनी शाकिनीओ पण
 म्बतानी जेम रक्षण करनारी बाय छे, सर्पो तेनी पासे बन्धना माल जेबा परी जाय छे, अग्नि जगोष्ठीमा 20
 बगलारूप बाय छे, सिद्धो शिवयल्ल जेबा बाय छे, हाथीओ हरण जेबा बाय छे रक्षस पण तेनु रक्षय करे
 छे, भूतेनो समूह पण तेनी भूमि (बाबादी) ने माटे बाय छे, प्रेत पण प्राप्त करीने तेने प्रीति करनारो
 बाय छे, चैक (धंजर) पण तेनो चै (दास) बनी जाय छे, पुद्ग तेने लाम आपनाई बाय छे, रोगो
 तेने भोग अपनारो बाय छे, विपदि पण तेने संपत्तिने माटे बाय छे जने सर्व प्रकारनु दुःख तेने सुख
 आपनार्स बाय छे ॥ २ पी ८ ॥

पंचनमस्कररूप गङ्गानो गंभीर धर्मि सांमल्लयं च सर्पोनी बन्धनप्रसमी जेम पुरुष सर्व
 बन्धनोबी मुक्त पाय छे ॥ ९ ॥

जेभोनु शिव नमस्करार्थं एकप्र छे, तेभोने जल, लख, स्नान, पर्यंत, दुर्ग जने तथा बीजा
 पण एवालोमं प्रसन्न बर्ता कयो अवस्थमेव म्बोत्तररूप बनी जाय छे ॥ १० ॥

पुण्यानुबन्धिपुण्या यः, परमष्टि-नमस्तुतिम् ।
 यषाविभि ध्यायति सः, स्याम तिर्यङ् न नारक ॥ ११ ॥
 चक्रि-विष्णु-प्रतिविष्णु-बलापभय-सम्पदः ।
 नमस्वर-प्रमाणात्पेस्त-मुक्तादि-सभिमा ॥ १२ ॥
 5 वश्य-विद्वेषन-धाम-स्तम्म-मोहादि-कर्मसु ।
 यषाविभि प्रयुक्तोऽय, मन्त्रः सिद्धिं प्रयच्छति ॥ १३ ॥
 उच्छ्रं परविधानं, निमपाद्वात् करोत्यसौ ।
 सुद्रात्मनां परावृत्ति-वर्धं च विधिना स्मृतं ॥ १४ ॥
 भूर्ध्व-स्वस्वपीतज्ञे, याः कोऽप्यतिशयं क्लिप्त ।
 10 द्रव्य-क्षत्र-कस्त-मात्राऽप्येषया चित्रकारकः ॥ १५ ॥
 क्वचित् क्वचित् कस्यापि, ध्रुवत दृश्यतेऽङ्गिना ।
 स सर्वोऽपि नमस्कराऽऽराध-माहात्म्यसम्भव ॥ १६ ॥
 तिर्यग्मूढके चन्द्रसुख्याः, पाताले चमरादयः ।
 सीचर्मादिषु दृग्ग्राह्यास्तदग्रेऽपि च ये सुराः ॥ १७ ॥
 15 तेषां सर्वाः भियाः पद्म-परमेष्ठि-मरुघरोः ।
 अहुरा वा पल्लवा वा, कलिश्च वा सुमानि वा ॥ १८ ॥

पुण्यानुबन्धिपुण्याये दे पुण्य विधिद्वय पंचपरमेष्ठी-नमस्तुतिं ध्यान करे छे, ते तिर्यक् के नारक भये नवी ॥ ११ ॥

चक्रवर्ती, बहुदेव प्रतिबहुदेव अने कल्येव बगोरेना देवार्थमी संयदाओ ममस्वरना प्रमाणात्पी 20 समुद्रना विनारे रोहता मुक्तापल (मोती) कोरे समान छे ॥ १२ ॥

विधिर्विक प्रयोग कतायेल वा मंत्र कर्त्तकण, विद्वेषन, सोम, स्तम्म अने मोहम बगोरे कर्मोत्त सिद्धिने आपनाते वाप छे ॥ १३ ॥

विधिर्विक एतल करेछे आ मंत्र अर्थमिनेकप्रकारं वा पद्मसुक्त मङ्गिन विधाओतुं उच्छेदन करे छे अने सुद्र चीनोए करेक रूपाधिकता पणकर्मनेने (!) विधी-विधेयी नक्षि छे ॥ १४ ॥

25 स्वर्ग, ध्रुव अने पाताल ए त्रया सुवनकपी रान्मरुपने विचे द्रव्य क्षेत्र, कल अने मानने वात्मनीने छे कोर्ई पण आचार्यकजक अतीशय कोर्ई पण स्वप्ने, कोर्ई पण प्रकारे, कोर्ई पण प्राणीने बदेले बोलन के छंमळनारं आने छे, ते सबै ममस्वररमंथनी आराधनात्वा प्रमाणापी वा उपन बयो छे, एम आत्सु ॥१५-१६॥

तिर्यग्मूढनां दे चन्द्रप्रमुख म्पोतिव देवताओ छे, पाताल कोकर्म चमर बगोरे इन्द्रो छे, 30 ऊर्ध्वकोकम सीचर्मादिदेवकोकने विचे दे शक्र कोरे इन्द्रो छे अने तेनी उपर पण दे अहमिन्द्र बगोरे देवताओ छे, तेओनी सर्वसुद्धिओ पंचपरमेष्ठिकरुप कल्पवृक्षना बभ्रुव, पल्लो, कलीओ के पुत्र समान छे ॥१७-१८॥

ते गतास्ते गमिष्यन्ति, ते गच्छन्ति परम्पदम् ।
 आस्ता निरपार्यं ये, नमस्कार-महारथम् ॥ १९ ॥
 यदि तावदसौ मन्त्रः, शिवं दत्ते सुदुर्लभम् ।
 ततस्तदनुपज्ञोत्ये, गवना का फलान्तरे ॥ २० ॥
 जपन्ति ये नमस्कार-सुखं पूर्णं त्रिभुवित्तम् ।
 क्षिप्रसप्त-सुधिभिस्तैस्तीर्थ-कृतकर्मं बध्यत ॥ २१ ॥
 किं तप-भुव-चारित्र्यैः, चिरमाचरिषीरपि ।
 सखे ! यदि नमस्कारे, मनो लेलीयते न ते ? ॥ २२ ॥
 योऽर्चस्य-दुःखस्य-कारण-स्मृतिं
 र्यं योऽस्मिन्मन्त्र-सौख्य-कामधुक् ।
 यो दुष्पमायामपि कल्पपादपो,
 मन्त्राभिरात्मा स कर्म न जप्यते ? ॥ २३ ॥
 न यद्दीपेन सूर्येण, चन्द्रेणाप्यपरेण वा ।
 तमस्तदपि निर्नाम, स्यान्नमस्कार-तेजसा ॥ २४ ॥

5

10

जेजो जपन्मन्त्रिण एवा नमस्काररूपं महारथम् आरुढं ब्रवी, तेजो परम्पदमे पाम्या छे, पामे 15
 छे जने पाम्ये ॥ १९ ॥

जो आ मंत्रं जपन्त दुर्लभ एवा परम्पदने पण भाये छे, तो तेनी पूर्वम् प्राप्तं वतां आनुर्गमिक
 एवां बीजां फल्लेनी गणत्री शी ? ॥ २० ॥

श्री विनेश्वर देव जने श्री संवने पूजनात् जे मन्त्रात्म्यजो विकरणं शुद्धिं बडे एकं ज्ञानं नमस्कारलो
 जाय करे छे तेजो तीर्थकृतनमस्कारं उपार्जनं करे छे ॥ २१ ॥

20

हे मित्र ! जो ताक मन नमस्कारतुं ध्यानं करवाम्यं जप्यशीलं नवीं वदुं, तो चिरकालं सुधी
 जाचरणं करेसा तप, धुनं जने चारित्र्यनी श्रियाओतुं छुं फल ॥ २२ ॥

जेनी स्मृतिं अर्चस्यं दुःखोनां क्षयतुं कारणं गवतां छे, जे आ लोकं जने परलोकां दुःख
 आयुषां काम्येन सम्पन्नं छे जने जे दुष्पमं कल्पयं पण कल्पयुक्तं सम्पन्नं छे ते मन्त्राभिराजं केम न
 जपाय ॥ २३ ॥

25

जे अंभकारं शीवापी, सूर्यपी, चन्द्रपी के बीजां कोर्षं पण तेजनीं नाशं नवीं पाम्ये, ते (मेहरूप)
 अंभकारं पण नमस्कारना तेज बडे नम्येप बडे जाय छे ॥ २४ ॥

કૃષ્ણ-શાન્વાદિશ્વ માહ-નમસ્કાર-પરો મહા ।
 મા શીર-પાલક-ન્યાયમે, સુષાડ્યમાનં વિદ્યમ્મય ॥ ૨૫ ॥
 યથા નક્ષત્રમાલાયાં, સ્વામી પીયૂષ્દીપિતિઃ ।
 તથા માહ-નમસ્કારઃ, સર્વેસ્યાં પુષ્પસંહતૌ ॥ ૨૬ ॥
 5 ળ્વિનાકૃતકૃત્યાનિ, વિના માત્રનમસ્કૃતિમ્ ।
 ગૃહીતાનિ વિદ્યુત્કાનિ, દ્રશ્યસ્થિજ્ઞાન્યનન્તણઃ ॥ ૨૭ ॥
 અટમપદૌ ઘટાન્યટસદ્દસામ્પટકોટય* ।
 વિવિધ્યાતા નમસ્કારાઃ, સિદ્ધયેન્તર્મનશ્ચપમ્ ॥ ૨૮ ॥
 ધર્મશાન્ધવ ! નિષ્કલ્પ પુનરુત્કં ત્વમર્પ્યસે ।
 10 સંસારાર્ગવ-બોહિત્વે માઙ્ય મન્ત્રે સ્થબો મહા ॥ ૨૯ ॥
 અવર્ષ્યં યદસૌ માહ-નમસ્કારઃ પરં મહાઃ ।
 સ્વર્ગાપર્વર્ગ-સન્માગૌ, દુર્ગતિ-પ્રસયાનિભૈઃ ॥ ૩ ॥
 શિવતાશિઃ સદા સમ્યક્, પરિચો ગુણિયઃ શુભઃ ।
 સમનુપ્રેક્ષિતો મધ્યૈર્વિશિષ્યાઙ્ગ્રાધના-શ્ચપે ॥ ૩૧ ॥

15 જે આત્મનું ! તું કૃષ્ણ અને શાન્વા બંનેની જેમ માત્રનમસ્કાર કરવામાં તત્પર થા પણ કૃષ્ણના
 સેવક શીર સાલ્યની અને હજામા અમ્ય પુત્ર પાલક બંનેની જેમ દ્રશ્યનમસ્કાર કરી કોમટ અમ્મને
 વિદંબના ન પમાય ॥ ૨૫ ॥

જેમ મહાશ્વેતા સમુદાયનો સ્વામી અમ્મ છે, તેમ સર્વ પુણ્યસ્મૃત્તનો સ્વામી માત્રનમસ્કાર છે ॥ ૨૬ ॥

20 આ જીવે વનન્દીનાર દ્રશ્યભિગ્નો (સાદુચેષ) પ્રજ્ઞ કર્તા છે અને ક્રોધ્યા છે પણ માત્રનમસ્કારની
 પ્રાપ્તિ વિના તે સર્વ મેક્ષકર્તા કર્તવ્ય સાધવામાં નિષ્ફલ મિલક્યા છે ॥ ૨૭ ॥

શાન્વોષ્ઠ મિથિર્પૂર્વક નમસ્કારસ્મૃત્તનો આઠ કરોડ, આઠ હજાર, આઠ સો અને આઠ વાર પાપ
 કર્યો હોય તે તે માત્ર પ્રયજ્ઞ સ્વની ઈન્દ્ર મેક્ષ આપે છે ॥ ૨૮ ॥

જે ધર્મશાન્ધુ ! સલ્ય માણે પદીની તને પ્રાર્થના કરું છું કે સંસાર-સમુદ્રમાં બહાર સમ્યક આ
 નમસ્કાર મંત્ર ગણવામાં ઠ પ્રખ્યદી ન થા ॥ ૨૯ ॥

25 નક્ષી આ માત્રનમસ્કાર ડગ્ગ-સર્વોત્તમ તેજ છે, સર્ગ અને મેક્ષનો સાચો મર્ગ છે, તથા
 દુર્ગતિનો નાશ કરવામાં પ્રખ્યકરણના પદન સમ્યક છે ॥ ૩ ॥

મેક્ષની સોપાનપથિત સમ્યક આ માત્રનમસ્કાર મ્યો વડે સદા પઠન કરાયો છે, ગણાયો છે,
 સમ્યક અને વિશિષ્ટ કરાયો છે તેમાં પણ અંતિમ મરણવચીન વાક્યવતાની ક્યે તે વિશેષે કરીને
 પઠન ગુણ, અવગ અને ચિત્તન કરાયો છે ॥ ૩૧ ॥

प्रदीप्तं भवने यद्रूपेयं दृक्त्वा शुद्धी शुचीः ।
 गृह्यत्येकं महारत्नमापिस्तारण-क्षमम् ॥ ३२ ॥
 आकाशिक-रणोत्पाते, यथा क्षेत्रेऽपि महामत्तः ।
 भूमोभमस्त्रमादत्ते, सारं दम्भोलि-दण्डवत् ॥ ३३ ॥
 एवं नाशघणे सर्व-भुतस्कन्धस्य चिन्तने ।
 प्रायेण न क्षमो ब्रह्मिस्वस्मात्पृथ-भानसः ॥ ३४ ॥
 द्वादशान्नोपनिषद्, परमेष्ठि-नमस्कृतिम् ।
 शीतशीः सङ्गसङ्घेऽप्यः, क्षेत्रेऽपि स्मरति साक्षिकः ॥ ३५ ॥
 सङ्ग्राहिब पीयूषं, चन्दनं मलयसिब ।
 नवनीतं यथा दग्धो, बर्धं वा रोहणादिब ॥ ३६ ॥
 आगामाद्भूतं सर्व-सारं कल्प्याणसेवधिम् ।
 परमेष्ठि-नमस्कारं, धन्याः केचिदुपासत ॥ ३७ ॥
 संविद्यमानसाः स्पष्ट-गम्भीर-मधुर-स्वराः ।
 योगद्वारापर-कृताः, शुक्यः कमलासनाः ॥ ३८ ॥
 ठक्षरेयुः स्वयं सम्यक्, पूर्णां पञ्च-नमस्कृतिम् ।
 उत्सर्गतो विधिरयं, म्ब्रन्योर्जिते न चेत्यमाः ॥ ३९ ॥

5

10

15

जेम धरमं आग छागे त्पारे बुद्धिघात्र्ये धरलो मात्थीक बीजी बधी वस्तु मूषि दईने आपठि-
 सम्ये रक्षण करवामं सर्मर् एषा एक सारभूत म्हाकिंमती रत्नने ज प्रक्षण करे छे, अथवा कोई घोडे
 सुमट अजस्ये प्राप्त पयेला एतत्प्राममं बर्धं समान सारभूत जम्बेब धावने ज धारण करे छे, ए ज प्रमाले
 मरणसम्ये के ज्यारे प्रायः सर्वं भुतसंभुतं (सर्वं शाबोलं) पितवन करी हाक्युं नवी, त्पारे धीर बुद्धिबल्ये 20
 अने विद्युप्यमन शुभ क्षेत्राबल्ये कोईक सारिवन बीब इष्टपांगीना सारभूत वा पंचपरमेष्ठि नमस्कारुं
 ज एकत्रभिषे स्मरण करे छे ॥ ३२ ३३ ३४ ३५ ॥

समुद्रमंथी अमृतनी जेम, मळयाचळ पर्यंतमंथी चंदननी जेम, दहीमोषी माळगनी जेम अने
 रोहणाचळ पर्यंतमंथी बजरत्ननी जेम, आगममंथी उदरेळा सर्मभुतना सारभूत अने कल्प्याणना लजला
 समान आ पंचपरमेष्ठि नमस्कारुं कोईक कल्प पुङ्गो ज मलय-चितवन करे छे ॥ ३६ ३७ ॥ 25

शरीरपी पवित्र बनाने, पचासने बैसीन, हाथ बडे योगमुद्रा धारण करीने अने स्त्रिया (मोक्षनी
 अमिलक्या) युक्त मजबाल्य मध्य प्राण्ये एषद, गंभीर अने म्बुर त्वरे संयुं पंचनमस्कारलो उचार
 करवो । आ विधि उत्सर्गपी आणवो ॥ ३८ ३९ ॥

'असिवाउते'ति मन्त्रं, तन्नामापंधराङ्कितम् ।
 स्मरन्तो घन्तवोऽन्तौ, मुच्यन्तेऽन्तक-वचनात् ॥ ४० ॥
 अर्हदरूपाचार्योपाध्याय-मुन्यादिमाधुरी ।
 सन्धि-प्रयोग-संमिश्रैरोद्धारं वा विदुर्भिना ॥ ४१ ॥
 5 व्यक्तं मुक्तस्मनां मुक्तिमोह-सम्प्रेरमाङ्गुला ।
 प्रशान्तः प्रणवः प्राज्ञैर्मन्त्रि-च्छेद-कर्षरी ॥ ४२ ॥
 ओमिति ध्यायतां तर्षं, स्वर्गार्गल्ल-कृषिकाम् ।
 नीचिते मरणे वापि, मुक्तिर्मुक्तिर्माहस्मनाम् ॥ ४३ ॥
 सर्वबाष्प्यस्यमो देवात्, पठाञ्जये धर्म-वान्मवात् ।
 10 गृभ्यन् मन्त्रमस्तु चित्ते, धर्मस्मा मत्वपेदिति ॥ ४४ ॥
 असुरैः किमां सिद्धः, सर्वाङ्गं पदि वा कृतः ।
 सर्वानन्दमयोऽक्षय्ये, केनाऽप्यनप-व-युना ॥ ४५ ॥
 परं पुष्पं पर श्रेया, परं मङ्गलकारणम् ।
 यदिदानीं भाविताञ्जं, पञ्चनाय-नमस्तुतिम् ॥ ४६ ॥

- 15 (इहे अपवाद-विधि कहे छे) — ओ शारीरिक मंदगीमा करणे पोते सम्युय नमस्कारनो उच्य
 करवा समर्थ न होय तो ए व पंच परमेशीमा पहला पहला अक्षरणी उपसध घयेला 'असिवाउसा' ए मंत्रनु
 स्मरण करे, कारण के आ पांच अक्षरना स्मरणची पण जीवो अनंत एवा मरणना संघनची मुक्त कया छे ॥४०॥
 जेनां कहेई प्राणास्त मंदगीमां उपर कहेला पांच अक्षररूप मंत्रनु स्मरण पण हाक्य न होय तेमना
 म्हे श्री त्रिनेत्रोए अर्हद (अरिहंत), अरुपी (सिद्ध), आचार्य, उपाध्याय अने मुनि ए पांच परमेशीमा
 20 प्रथम अक्षणेन ध्याकरणा संनिधिपमो लमाहीने सिद्ध कयेल (अ+ण=आ, आ+त्रा=आ, वा+उ=ओ,
 ओ+न्=) ॐ कर कहेल छे, तेनु स्मरण करनुं । कारण के तेनुं पण पांच परमेशीओ आनी जाय छे ॥४१॥
 प्राड पुष्पोए कम्पु छे के आ ॐ कर मुक्तहृदयमेनी साक्षात् मुक्ति, मोक्षरुपी हापीने कथ
 करनार अनुत्त अने संसारनी पीबने छेदनारी करार छे ॥ ४२ ॥
 स्वर्गमा इराजमा उपाडवा म्हे कुंची समान आ ॐ'काररुपी तत्तनुं ध्यान करनार महात्म्यमेने
 25 जीवे त्यासुपी भोगो म्हे छे अने मयां पछी मुक्ति म्हे छे ॥ ४३ ॥
 अपवा तो मत्पवशात् पूत्य सम्ये सर्व प्रकारे आ ॐ'अरुनु स्मरण करवातुं पण पोते अघाक होय
 तो ते सामर्थिक बंधु पासेपी आ मंत्रनु ध्यान करे अने ते बबते चित्तुं आ प्रमत्ते मात्रमा म्हे ॥४४॥
 छु कहेईरु पुण्यशास्त्री बंधुए अरुन्ते मया सम्य शरीरे अतुत छंत्तुं ! अथवा तो हुं हुं तेना कहे
 सम्युय आनन्द स्वरूप करापो ! कारण के इजनां मने तेने श्रेष्ठ पुण्यरूप अथ ब्रह्माण्डरूप अने मंगलना
 30 श्रेष्ठ कारणरूप पंचपरमेशी-नमस्कार मंत्र सम्युयनी ॥ ४५ ४६ ॥

अहो! दुर्लभ कामो मे, ममाञ्जो! प्रियसङ्गम।
अहो! तत्त्व-प्रकाशो म, सारसुष्टिरहो! मम ॥ ४७ ॥

अथ कथानि नथानि, दुरित दूरतो मयी।
प्राप्तं पारं मन्मन्मोषेः, भुत्वा पञ्च-नमस्कृतिम् ॥ ४८ ॥

प्रथमो षड्-गुर्वाङ्घ्रा-पालन नियमस्तपः।

5

अथ मे सफलं अष्टौ^१, भुत-पञ्च-नमस्कृतोः ॥ ४९ ॥

स्वर्णस्यैवाधि-सम्पातो, दिष्टया मे विपदप्यभूत्।

यष्टेमेऽथ मर्यादन्तर्ष्य परमेष्ठिमप मह ॥ ५० ॥

एव श्रम-रसोच्छ्वास-पूर्वं भुत्वा नमस्कृतिम्।

निहत्य क्षिष्टकर्माणि, सुधीः भवति सद्गतिम् ॥ ५१ ॥

10

उत्पद्योचमदेबेषु, विपुलेषु कुलेष्वपि।

अन्तर्महाफलं सिद्धा, स्यान्नमस्तस्कर मक्तिमाह् ॥ ५२ ॥

इति पञ्च प्रकाशा समाप्तः ॥

अहो! आ पञ्चपरमेष्ठि-नमस्तस्करानुं श्रवण करवाणी म्ने दुर्लभ वस्तुनो काम ययो! अहो!
म्ने प्रिय वस्तुनो समागम ययो! अहो! म्ने तत्त्वनो प्रकाश ययो अने अहो! म्ने सारभूत उत्तम वस्तुं 15
सम्पूर्ण रहस्य प्राप्त ययुं छे ॥ ४७ ॥

आ पञ्चपरमेष्ठि-नमस्तस्करमा श्रवणणी आजे मयं कथ्ये माहा पान्था, माहं पाप दूषी चस्तुं
गयुं अने आजे हुं संसारसागरना पारने पाम्यो ॥ ४८ ॥

पञ्चपरमेष्ठि-नमस्तस्कर मंत्रनुं श्रवण करवाणी आजे मयो प्रथम, देव तथा गुरुनी आज्ञानुं पालन,
नियम अने तप ए सफल ययु ॥ ४९ ॥

20

अग्निो संयोग जेम सुशर्पने निर्मळ करे छे, ते अ रीशिष्ट आ मंदगौनी विपति पण मये
कल्याणने मटे बर्त, करण के आजे परमेष्ठि-स्वरूप भक्त्युप तेज मे प्राप्त ययु ॥ ५० ॥

आ प्रथमे प्रथम-रसना उच्छ्वासपूर्वक पञ्चपरमेष्ठि-नमस्तस्करानुं श्रवण करी अने प्रिय बर्गने
नाश करी बुद्धिमान पुण्य सद्गतिने पामे छे ॥ ५१ ॥

नमस्तस्कर मंत्रनी माहूर्णक मक्ति करनार ते प्राणी त्वा (सद्रतिमं) उत्तम देवलोकोर्मं उत्पन्न 25
बर्तै त्वांरी चयणी, दृष्ट मनुष्यकुलोर्मं अन्य पामोने आठ मक्की बंदर सिद्ध वाप छे ॥ ५२ ॥

[सप्तमः प्रकाशः]

सदा नामाकृतिद्रव्य-मालैस्त्रैलोक्य-याचना ।

क्षेत्रे क्लृप्ते च सर्वत्र, क्षर्यं मे जिनेश्वरा ॥ १ ॥

तेऽर्पिताः केवलज्ञानि-प्रसूता प्रथमादयः ।

५ वर्धमाना मक्षिप्यन्तः, पद्मनामद्वयो चिन्ताः ॥ २ ॥

सीमान्बराधा मर्षन्तो, विहरन्तोऽप्य धाम्भताः ।

चन्द्रान्न-वाग्निवेश-वर्धमानर्पणाम् ते ॥ ३ ॥

सख्यास्तास्ते वर्धमानाः, अनन्तास्तित्थिमाभिनः ।

सर्वेष्वपि विद्वद्भ्यु, मरुतैरसुरैषु च ॥ ४ ॥

१० ते केवलज्ञान-विक्रान्त-मासुराः, निरन्तरादृश-दोष विभ्रवाः ।

वर्तस्य-वास्तोप्यति-चन्द्रितङ्गण्यः, सत्प्रातिहार्यातिश्रयैः समाभिरा ॥ ५ ॥

अग्नयी-बोधिद-पञ्च-संपुत-त्रिंशद्बालकृत-देहना-गिर ।

अनुचर-स्वर्गिण्यैः सदा स्मृताः, अनन्यर्थाधार-मात्मदापिनः ॥ ६ ॥

सप्तमो प्रकाश

१५ सर्वं क्लृप्तं अने सर्वं क्षेत्रम् नाम, स्थापना, द्रव्य अने मात्र बडे ब्रह्म क्षेत्रने सदा पवित्र करमात्
थी जिनेश्वर म्पार्थी मने धारण हो ॥ १ ॥ते जिनेश्वरो क्लीतज्ज्ये श्री केवलज्ञानी स्वामी बगरे पया इता, वर्धमानज्ज्ये श्री प्रथमदेवस्वामी
बगरे पया छे अने अगाधिवज्ज्ये श्री पद्मनाम स्वामी बगरे बराना छे ॥ २ ॥२० श्री सीमान्बराध्या स्वामी बगरे बीस विहरम्यन तीर्थज्यो छे । श्री चन्द्रान्न श्री वाग्निवेश, श्री वर्धमान
अने श्री प्रथम ए नामना चार छाबत तीर्थज्यो छे ॥ ३ ॥सत्र विद्वद्, सर्वं भक्त अने सर्वं पेशरानने त्रिने वर्धमानज्ज्ये संख्याता जिनेश्वरो होय छे, अने
अतीत तथा अनानात क्लृप्ते आग्नेयिने अगस्ता जिनेश्वरो होय छे ॥ ४ ॥५ ते सर्वं तीर्थज्य मगज्यो केवलज्ञानमा प्रसूतापी देहीप्यमान अत्रार दोषोना उपप्रयोपी रक्षित,
अनन्य इन्द्रोपी बरित परमकमलज्ज्ये, उचय प्रकमता अतः प्राप्तिर्ह्यं अने बोधीश्वर अनिचयो बडे
शोभना, पय जगलता प्राणीभोने सम्भित आचमत्, पात्रीश्वर गुणोपी शोभना देहनामा बचनबद्ध,
अनुचरिमातमं रदेका देरो बडे सदा स्मरण करयेला अने बीजाजी म् आपी शक्ते तेना गेष्टमार्गने
आपनात होय छे ॥ ५-६ ॥

दुरितं दूरता पाप्मि, साधिष्वाधि प्रणश्यति ।
 दारिद्र्यमुद्रा विप्राति, सम्पगृष्टे जिनेश्वरे ॥ ७ ॥
 निन्द्येन मांससख्येन, किं तथा जिह्वया नृषाम् ।
 माहात्म्य या जिनेन्द्रार्ण, न स्ववीति क्षमे क्षणे ॥ ८ ॥
 अर्धशरित्र-माधुर्य-सुधास्वादानभिश्चमा ।
 कर्षयोश्चिच्छ्रमार्वाञ्जपि, स्वल्पमप्यस्ति नान्तरम् ॥ ९ ॥
 सर्वातिशय-सम्पत्तां, य किनार्था न पश्यत ।
 न ते विद्येचने किन्तु, बहनालय-जालके ॥ १० ॥
 अनायेंजपि बसन् देश, धीमानर्द्धङ्गमारकः ।
 अर्हतं प्रतिमां दृष्ट्वा, बद्धे संसार-पारगः ॥ ११ ॥
 त्रिन-विम्बेषुणाञ्जात-वषट् श्रुय्यन्मह-द्विजः ।
 निषेभ्य सुपुरोः पादालुचमार्चमसाधयत् ॥ १२ ॥
 अहो! साधिरु-मूर्खान्यो, बभूवुर्गो महीपतिः ।
 सर्वनाशेऽपि योऽन्यस्मै, न ननाम त्रिने विना ॥ १३ ॥

5

10

श्री जिनेश्वरं सम्पद् प्रकरे दर्शनं कृत्वा वा प्राणीजैना पापो जल्पन्त दूरं चान्ता ज्ञायंते, 15
 अत्रि (मन्त्री पीडा) अने व्याधि (शरीरसौ पीडा) नासा पाने छे; तथा दरिद्रतानी मुद्रा जती रहे
 छे ॥ ७ ॥

जे जीम श्री जिनेश्वरना माहात्म्यनी क्षणे क्षणे स्तुति न करे, ते निदवा छापक मांसना दुकवा
 जेनी विद्या या कर्मनी ? ॥ ८ ॥

जे कान श्री अरिहता चरित्रनी मधुरता रूप अमृतता आस्वादपी अनाग होय, ते कान 20
 अथवा छिद्रमं कई पण वसन्त नपी ॥ ९ ॥

सर्व अतिशयोकी संपत् एवी श्री त्रिनप्रतिमाने जे नेत्रे जोता मपी ते नेत्र नपी यत्तु मुखरुगी
 भरनां जखीयां छे ॥ १ ॥

अनार्य देशार्थं बसता एषा पण भीमान् अर्धकुम्भर भीजरिहत मगर्भकनी प्रतिमाने निहायिने
 संसार-सागरना पारगामी यथा इता ॥ ११ ॥

25

श्री त्रिनप्रतिमाना दर्शनपी श्रीदात्मनः नामना ब्रह्मणे तरयने जख्युं अने ते पत्नी श्री सुपुत्रना
 अल्प-अश्रुणी सेना करीने तेभो उल्लस्यर्ष-नेत्रेने पम्या ॥ १२ ॥

अहो! साधिरु-शिवोम्ये श्रीबभूवुर्गो नामना एजाए शय्य बनेरे सर्व बस्तुने नासा उपस्कि
 कवा छ्यां पण एक जिनेश्वर वेद विना बीजाने नमस्कार न कर्यो ते न क्यो ॥ १३ ॥

देवत्वेषु गुरुत्वेषु, धर्मत्वेषु स्थिरात्मनः ।

वास्तिनो बान्देन्द्रस्य, महनीयमहो महः ॥ १४ ॥

सुखसाया महासत्या भूयासमवतरणम् ।

सम्भवायति कल्याण-वार्त्ताया त्रिजगत्पुरुः ॥ १५ ॥

भीवीरं बन्दितुं भावाच्चलित्वां दर्दुरावपि ।

मृत्वा सौषर्माकल्याणतर्जनीं दृक्कतमौ सुरी ॥ १६ ॥

हासा-प्रहासा-पत्रिरामियोन्म-दुष्कर्म-निर्विष्यमना सुरोऽपि ।

देवाभिदेव-श्रुतिमां क्षमायां, प्राक्कयन्मत् स्वात्मविमोचनाय ॥ १७ ॥

त्रिनांदिसेवापूत-पापतापः, त्रैलोक्य-कुक्षिम्मरि-सत्प्रताप ।

भीषेन्मेषे नाम महाक्षमायः, सुरेन्द्र-धितेष्वपि वासमाय ॥ १८ ॥

अष्टादिक-वर्ष सुपर्नायाः, हर्षन्ति सर्वे जिनमन्दिरेषु ।

नित्येषु नन्दीश्वर-सुस्पृतीर्षा-सङ्घातमृतेषु मन्नामिभूत्वी ॥ १९ ॥

देव तत्त्व गुरु तत्त्व अने कर्म तत्त्वम् स्थिर आत्मवशात्त्व बानर हीपमा स्वामी वास्ती राजात्
तेज-परान्म सुरेश्वर पूजया लयक ह्युं ॥ १४ ॥

१४ ब्रह्म अगस्ता गुरु श्री महावीर परमात्माए पण सुख-शातागा समाचार कश्चेरतवचनम् जेनीने
पाद करी हवी, ते म्हासुनी श्री सुकसुनां हं जोवाणां लउं सुं ॥ १५ ॥

श्री वीरप्रमुने मन्वषी बंदन करवा वानता ये देवकांओ पण रत्तमं वा मरीने सौषर्माकल्याणं
ईद्रसमान देवताओ कया [सेडुक नाम्ना प्रसंगानो जीव अने नंदमभियारनो जीव देवबन्ना मन्व
श्री महावीर परमात्माने भावनी कंदन करवा जतां मार्गम् वा (श्रेष्ठिक राजाणा जोडामा पण तझे दबान्नि)

२० मरण पाणी प्रसु बंदनतुं ध्याल होवापी सौषर्माकल्याणं चन्द्रेन्द्रनो सामागिक देव पयो] ॥ १६ ॥

कुम्भारमंठी सेनीनो जीव मरीने देवकोरुम् हासा अने प्रहासा नाम्नी देवीओतो पति कया
उत्तं पण आभियोगिक देवने योग्य हलकां करवौं करवावी मन्वम् अणता खेर पण्यो हतो, तेपी तेने
पोनाना वारण्यने ते दुष्कर्मपी मुक्त करवा मटे देवाभिदेवनी प्रतिमा पूष्णी ऊपर प्रगट करी हवी ॥ १७ ॥

२१ श्री श्रेष्ठक (बिबा) नाम्ना म्हापन्नाए श्रीजिनेश्वरना चरणकमळणी सेवा कडे पोतला स्मं
पापना तापनो नाश करौं हतो, तेपी तेमनो सुंदर प्रताप अणे सुवचनं प्रसूरी गयो हतो अने तेओ
इन्द्रोमा इद्रयोम् पण स्वाल पाय्या हता ॥ १८ ॥

उर्ष देवेन्द्रो संसारनो हास करवा मटे नदीश्वरदिक तीर्थेना अकम्हातसम्य दायता जिनमभियेम्
अष्टाई-महोस्व करे छे ॥ १९ ॥

भूयते चरमाम्मोर्षा, किन-विन्माकृतेस्तिमोः ।
 नमस्कृति-परा मीनो, चावस्मृतिर्दिब यया ॥ २० ॥
 न-सुरासुर-साम्राज्यं, ह्यन्यते यदशङ्कितम् ।
 किन-पाद-प्रसादानां लीलाप्रियत-स्त्रो हि सः ॥ २१ ॥
 वृल्लोके चक्रवर्ष्याषाः, शक्राषाः सुरसधनि ।
 पाताले धरणेन्द्राषा जयन्ति जिन-भक्तिः ॥ २२ ॥
 मुकुटीकृत-जैनश्रा, स्त्रा एकदशाऽप्यहो ।।
 केचिर्षीर्णास्तरिष्यन्ति, परे' संसार-सागरम् ॥ २३ ॥
 बद्धि-ज्वाल इव खले, विषोमय इवाऽमृत ।
 जिनसाम्ये विखीयन्ते, हरत्नीनां कषा-प्रपाः ॥ २४ ॥
 तानि जैनेन्द्र-वृषानि, सम्पग्य विमुञ्चतां सताम् ।
 अत्राप्यनन्दमपानां, युक्तं मोषेऽपि न सृष्टा ॥ २५ ॥
 यथा तोपेन क्षाम्यन्ति, वृषोऽग्नेन ह्युषो यथा ।
 किन-दर्शनमात्रेण, तर्षकेन मभार्चयः ॥ २६ ॥

5

10

षष्ठी शालोमं संभ्रम्य छे के स्वयम्भूरम्य नाम्ना छेच्छा स्तुत्रमं जिनकिरना आकारवाळा 15
 मत्स्यने जोर्ष वीजा मत्स्यने जाति-स्मरण ज्ञान एतुं बने नमस्कार मंत्रनुं प्यान करी त्प्यपी मीने
 देवलोकर्यं गयो ॥ २० ॥

मनुष्य, देव बने अमृतोतुं स्वामीपतुं ये निःशंकरणे भोगवाय छे ते श्री जिनेश्वरमगर्भतना
 चरणेमी कृपामी छीलानो एक छेश मात्र छे ॥ २१ ॥

मनुष्यलोकर्यं चक्रवर्षी बगरे राजाभो, स्वर्गलोकर्यं इन्द्रादिदेवो बने पाठळ लोकर्यं धरणेन्द्र 20
 बगरे मुचनपठिता इन्द्रो जिनेश्वरी मक्षिपी व चपर्षता बर्ते छे ॥ २२ ॥

श्री जिनेश्वरती अश्राने मुकुटीमी जेम मस्तके धारण करीने अबो ! खगियारे खरोमंयी केठळाक
 ए ज मयमं मेष्टे गथा छे बने वात्तिना जगामी म्भोमं मेष्टे जगामा छे ॥ २३ ॥

जेम पाणीमं बक्षिणी ज्वालता गाश पामी जाय छे बने जेम अमृतने विरे विपनो प्रमाव
 मद्य बर्ह जाय छे, तेम श्री जिनेश्वरमगर्भतनी सम्पना-चरित्रमी वर्णनामं शकर बगरे देधोमी बजाभोने 25
 मिलार विरुप पामे छे ॥ २४ ॥

श्री जिनेश्वराना ते चरित्रोतुं सम्यक् प्रकारे किनन करनारा स्तुत्रुपो वा संसारमं पण
 अनंदम्य रहें छे बने तेपी खरेखर । तेभोने मेष्टमं पण सृष्टा रहती मयी ॥ २५ ॥

जेम जल बडे तुषा शान्त वाय छे, तथा जल बडे शुषा शान्त वाय छे, तेम श्री जिनेश्वरना
 एक दर्शनमगर्भमी व संसारमी सर्व पीडाभो शान्त बर्ह जाय छे—नाद्य पामे छे ॥ २६ ॥

30

अतिश्रोतिः समा सम्यक्, समाधीन् समुपासताम् ।
 नार्हदक्षां विना यान्ति, तथापि शमिन् शिवम् ॥ २७ ॥
 न दानेनाग्निदानेन, न क्षीरैः परिधीस्त्रिं ।
 न ह्यस्यामिस्तपस्याभिरक्षेणानां परं पदम् ॥ २८ ॥
 मास्वदा वासर इव, पूर्वमेवाऽमृतांशुना ।
 सुमिषमिव मेवेन, दिनेनैवाभ्यय महा ॥ २९ ॥
 अद्यायर्षं यथा पूर्णं, मेधाधीना यथा कृपिः ।
 तथा शिवपुरे वासो, विन-भ्यान्-वर्षवदः ॥ ३० ॥
 सुलमास्त्रिप्रगच्छन्मय, सुलमाः सिद्धयोष्ट ताः ।
 10 विनास्त्रि-नीरव-रसाः क्वपि स्यात्सिद्धिर्लभाः ॥ ३१ ॥
 ब्रह्मो ! कष्टमहो ! कष्टं, विनं प्राप्स्यपि यत्नना ।
 केचिन्मिष्याद्यो बार्ह, दिनेशमिव क्वैश्चिन् ॥ ३२ ॥
 विन एव महादेवा, स्वयम्भूः पुण्योत्तमा ।
 परारमा सुगतोऽस्तस्यो, यूर्ध्वः स्वस्त्रये(वी)धरः ॥ ३३ ॥

- 15 विनेत्रिय एवा अन्यदर्शनीयो महे करोडो करोधी एव अधिक करोड सुधी सम्यग्भोगी
 उपासना करे, परंतु धी विनका किमा तेजो कदापि मेखे जता नयी ॥ २७ ॥
 रागादि शत्रुता जेत्य धी विनेत्र परमम्य जेतोना देव नवी तेजो महे नियन्त्रित
 दान करे किच्छि शील पान्दे, तथा प्रसंसा करवा यम्य तप करे तो एव तेमने परमगदनी प्राप्ति
 नयी ॥ २८ ॥
 20 जेम सूर्य बडे दिवस बाय छे, चन्द्र बडे पूर्विम्य पाय छे अने वृद्धि बडे सुमिष्य (सुगच्छ) बाय छे,
 तेम धी विनेत्र बडे एव अविनाशी तेजनी-केवलजालनी प्राप्ति बाय छे ॥ २९ ॥
 जेम ग्याह पासने आधीन छे अने खेती वृद्धिमे आधीन छे, तेम शिवपुरमं बसहुं ते नी
 विनेत्रना ध्यानने एव आधीन छे ॥ ३ ॥
 जण जगतनी लक्ष्मी प्राप्त बनी सुलम छे तथा अग्निनाथिक आठ शिष्टिजोनी प्राप्ति बनी सुलम
 25 छे परन्तु विनेत्रना कारणरुच्छना रत्नरूपो प्राप्त बना अत्यन्त दुर्लभ छे ॥ ३१ ॥
 ब्रह्मो ! खेदनी बल छे के विनेत्रने पानीने एव केटकाक बीधो सूर्यना प्रसंशामं पूषदनी
 जेम गार मिष्यच्छि रहे छे ॥ ३२ ॥
 विनेत्र एव महादेव छे महा छे, विष्णु छे, परमम्य छे, सुगत (पुत्र) छे, ब्रह्मण्य छे तथा
 स्वर्ग, धृष्य अने पातछने मिषे ईश्वर छे ॥ ३३ ॥

त्रैगुण्य-गोचरा सद्भा, बुद्धेशानादिषु स्थिता ।

या लोकेश्वर-सत्त्वोन्मा, सा सर्वाऽपि परं भिन ॥ ३४ ॥

राहणाद्विवाऽऽदाय, विनेन्द्रात्परमान्मनः ।

नानामिषान्-रत्नानि, विदग्धैर्भ्यषहारिभिः ॥ ३५ ॥

सुवर्षभूपयान्याह, कृत्वा स्व-स्व-मतेष्वथ ।

तत्तद्भेष्यादितानि, कालस्त् वसाम्मतामगुः ॥ ३६ ॥ युगम् ॥

यथा—

अमृतानि यथाऽऽदस्य, तद्वागादिषु पातत' ।

तज्जन्मानि जनाः प्राङ्गुर्नामान्येवं तयार्श्वता ॥ ३७ ॥

स्योक्ताग्रमभिरुहस्य, निष्ठीनानि हरादिषु ।

तेषां सत्त्वानि गीयन्ते, लोकैः प्रायो बहिर्मुखैः ॥ ३८ ॥ युगम् ॥

किञ्च तान्येव नामानि, विद्धि योगीन्द्र-बल्लभम् ।

यानि स्योक्तेष्वरं सत्त्व, म्यापयन्ति प्रमायतः ॥ ३९ ॥

संज्ञा रजस्तमःसत्त्वामसत्त्वेषा अतिक्रमेण ।

ज्जन्ते भववासेऽस्मिन्, माह्वामपि अग्निरे ॥ ४० ॥

बुद्ध जने मरुदेव बगोरे लौकिक देवोने सत्त्व, रजस् जने तमस् ए त्रण गुणना विषयवस्तु
ज ज्ञान छे परन्तु लोकोत्तर सत्त्ववी उत्पन्न पदवस्तु सर्वज्ञान तो मात्र विनेशरोने विषे ज रहस्य
छे ॥ ३४ ॥

रोहणाबल परतना जेदा विनेश्वर परमत्मा पासेवी विविध नामरूपी रत्नो लईने पंक्तिरूपी
वेपारीभोए वीष सरा बगवच्छ्व नामरूपी आमृपणो बनावी पोतपोताना मानेला हरिहरादिक देवोने 20
विषे स्वापन कया तेरी ते साध बर्षबल्ला नामो कालस्वतरे ते ते देवोना नामवी प्रसिद्ध जया
छे ॥ ३५ ३६ ॥

जेम बरसादतु जळ ज तज्ज्व बगोरेम पदवस्तु होय छे, छे पण लोकोने कहे छे के आ पाणी
तळाबन् उत्पन्न पस्तु छे ते ज प्रमत्ते लोकोत्तर उपर आरुह बरेला अरिहंतमा ज पर्यमवाची नामो
हरिहरादिकने विषे छे, हतां ते नामो हरिहरादिकला छे एम ज्जाली लोकोने बोधे छे ॥ ३७-३८ ॥ 25

बळी, जे नामो प्रमागधी लोकोत्तर सत्त्वने कहेनात छे, ते ज नामो योगीलोने विष एवा
अरिहंतने जगामे छे, एम तुं ज्ञान ॥ ३९ ॥

सत्त्व रजस् जने तमोगुणना जामासवी उत्पन्न फेळई करोडोवी पण बचारे नामे तो मात
जेवने पण आ अर्कत संसारमं प्रस्य रणां छे ॥ ४ ॥

अतिक्रान्तिः समा सम्यक्, समाधीन् समुपासताम् ।
 नार्हदाज्ञां विना यान्ति, तथापि क्षमितां शिवम् ॥ २७ ॥
 न दाननाम्निदानत, न क्षीनैः परिशीलितैः ।
 न ह्यस्याभिस्तपस्यामिरक्षितानां परं पदम् ॥ २८ ॥
 मास्वता वासर इष, पूर्णमेवाऽमुतांशुता ।
 सुमिषमिष मेवेन, जिनैवाभ्यर्प्य महा ॥ २९ ॥
 अद्याप्यर्षं यथा घृतं, मेवाधीना यथा कृपिः ।
 तथा शिवपुरे वासो, जिन-प्यान-वर्द्धवतः ॥ ३० ॥
 सुलभास्त्रिभ्रगास्तस्या, सुलभाः सिद्धयोऽष्ट ताः ।
 जिनोद्दि-नीरक्ष-रज-कगिस्तत्तदितुर्लमाः ॥ ३१ ॥
 अहो ! कष्टमहो ! कष्टं, जिनं प्राप्यापि यत्नताः ।
 केचिन्निष्प्राद्यो वादं, दिनेयमिष क्रीडिकाः ॥ ३२ ॥
 जिन एव महादेवः, स्वयम्भूः पुलोचनः ।
 पराम्ना सुगताऽऽस्त्यो, मूर्ध्निवाःस्वस्त्रये(वी)धरः ॥ ३३ ॥

- 15 जितेश्वर एवा अस्मन्-श्रीनीलो मन्त्रे करोषो बर्षोषी पण अत्रिक कच्छ सुधी समाभिजोने
 उपासना करे परंतु श्री जिनज्ञा विना तेओ कदापि मेओे जाता नथी ॥ २७ ॥
 रागादि शत्रुभोना जेता श्री जिनेश्वर परम्परा जेभोना वेव नथी तेओे मन्त्रे नियन्त्राश्रित
 दास करे निरिच्छ शील पन्ने, तथा प्रार्थना करवा योग्य तप करे तो पण तेमने परमपदनी प्राप्ति
 नथी ॥ २८ ॥
- 20 जेम सूर्य बढ शिवस वाप छे, चन्द्र बढे सूर्यमा वाप छे अने वृद्धि बढे सुमिष (सुगच्छ) वाप छे,
 तेम श्री जिनेश्वर बढे च अजिनाही तेजनी-केफलजालनी प्राप्ति वाप छे ॥ २९ ॥
 जेम व्याग पास्तने जापीन छे अने जेती वृद्धिने जापीन छे, तेम शिवपुराण बस्तुं ते श्री
 जिनेश्वरना ध्यानने ज आधीन छे ॥ ३ ॥
 जप जगतनी लक्ष्मी प्राप्त नथी सुलभ छे, तथा अधिमानिक काठ सिद्धिभोनी प्राप्ति नथी सुलभ
 ५ छे, परान्तु जिनेश्वरना चरणरम्भना रजकओ प्राप्त नथा कल्पन्त हुल्लम छे ॥ ३१ ॥
 अहो ! क्षेणी बल छे के जिनेश्वरने पानीने पण केरलाक जीने सूर्यना प्रकाशार्थं पूजनी
 जेम गज निव्यादि रहे छे ॥ ३२ ॥
 जिनेश्वर ज महादेव छे महा छे, निष्णु छे, परम्परा छे, सुगत (बुध) छे, अक्षय छे तथा
 रज, घृणु अने पागळने निपे ईश्वर छे ॥ ३३ ॥

त्रैगुण्य-गोचरा सद्भा, बुद्धेदानादियु स्थिता ।
 या लोकोत्तर-सञ्चोत्था, सा सर्वाऽपि परं विने ॥ ३४ ॥
 राहणाद्रेतिवाऽऽदाय, जिनेन्द्रस्तरमन्मनः ।
 नानामिघन-रत्नानि, विदग्धैर्ष्यवहारिभिः ॥ ३५ ॥
 सुवर्षभूपणान्याशु, कृत्वा स्व-स्व-मतेष्वथ ।
 तच्चद्वेषवाहितानि, क्लृप्तं धम्मात्मतामगुः ॥ ३६ ॥ युग्मम् ॥

5

यद्वा—

ममृतानि यथाऽऽस्य, तद्वागादियु पातत* ।
 तद्धन्मानि जनाः प्रादुर्नामान्येवं तथार्थतः ॥ ३७ ॥
 लोकाग्रमधिरूढस्य, निमीनानि हरादियु ।
 तेषां सत्त्वनि गीयन्ते, लोकेः प्रापो बहिर्दुर्लभः ॥ ३८ ॥ युग्मम् ॥
 किञ्च तान्येष नामानि, विद्धि योगीन्द्र-बल्लभम् ।
 यानि लोकोत्तरं सत्त्वं, स्थापयन्ति प्रमात्यतः ॥ ३९ ॥
 सद्भा रत्नस्तमाःसत्त्वामासोत्था व्यतिष्ठेय्यः ।
 जनन्ते मन्वसासेऽस्मिन्, मादृशानपि कश्चिरे ॥ ४० ॥

10

15

बुद्ध बने महादेव बगरे लौकिक देवोने सत्त्व, रत्नस् बने तमम् ए प्रण गुणना निययबहुं
 ज्ञान के पान्तु लोकोत्तर सत्त्वबी उत्पन्न बन्वबहुं सर्वज्ञान तो मात्र विनेबरोने विपे ज रहेछं
 छे ॥ ३४ ॥

रोहणाबल्ल पर्वतना जेवा जिनेचर परमेश्वर पत्तेपी विविच नामरूपी एलो लईने पंडितोरूपी
 वेपारीओए धीम सारा बर्षवळ्ळ नामरूपी बामूपणो बगामी पोतपोताना मानेला हरिहरादिक देवोने 20
 विपे स्थापन कर्षा तेवी ते सारा बर्षवळ्ळ नामो कलकान्तरे ते ते देवोना नामपी प्रसिद्ध बया
 छे ॥ ३५ ३६ ॥

जेम बरसत्त्वु जळ ज तळ्यन बगरेमं पबहुं होय छे, तो पण लोकोत्ते बहे छे के 'आ पाणी
 तळ्यनमं उत्पन्न पदु छे ते ज प्रम्ये लोकोत्तम उपर आरुद्ध फेला अरिहत्तना ज पर्ययवाधी नामो
 हरिहरादिकने विपे छे, जता ते नामो हरिहरादिकना छे एम ल्हात्ती लोकोत्ते बोले छे ॥ ३७-३८ ॥ 25

बळी जे नामो प्रमाणी लोकोत्तर सत्त्वने बहेनाए छे, ते ज नामो योगीन्त्रेने प्रिय एवा
 बरिहत्तने जगाले छे, एम दू भाय ॥ ३९ ॥

सत्त्व रत्नस् बने तन्मैगुणमा आमासवी उत्पन्न फेळ्ळं करोबोवी पण बबारे मान्ने तो मात्र
 जेबने पण आ जनंत संसारमं प्राप्त बया छे ॥ ४० ॥

अतिक्षेत्रि. समा सम्पद्, समाधीन् समुपास्ताम् ।
 नार्हदद्यां विना यान्ति, तथापि श्रमिनः शिवम् ॥
 न दानेनाऽन्विताः, न शीलैः परिशीलितैः ।
 न श्रयामिस्त्वपस्वामिरद्वैतान्तं परं पदम् ॥ २८
 मास्वता वासर इव, पूर्वमेवाऽमृतान्दुना ।
 सुमिषमिष मेधन, जितेनैवाप्यर्थं महः ॥ २९ ॥
 अघात्यर्थं यथा धूर्त, मेधाधीना यथा कृपिः ।
 तथा शिवपुरे पातो, जिन ध्यान-वर्धनदः ॥ ३
 सुसमाहितप्रकृतस्म्यः, सुखमाः सिद्धयोऽष्ट ८
 शिवाङ्घ्रि-नीरव-रत्न-प्रविष्टास्त्वष्टिदुर्लभाः ॥
 अहो ! कष्टमहो ! कष्टं, जिनं प्राप्यापि य-
 केचिन्मिथ्याद्यो बार्ह, दिनेषुमिष क्वैधि
 जिन एव महाददा, स्वपम्भूः पुण्योद्यम-
 परात्मा सुगताऽऽप्तो, भूर्धवास्वर्धये(८

15 जितेन्द्रिय एवा अम्यदर्शनीओ भवे करोडो ८
 उपासना करे परंतु भी जिनका बिना तेजो कदापि मोक्षे
 रागादि धनुषोला येत भी जितेधर परमप्रम
 दान करे निर्मल शील पाप्मे, तथा प्रशंसा करवा योग
 तथो ॥ २८ ॥

20 जेम सूर्य बडे दिवस बाप छे, चन्द्र बडे पूर्णि
 तेम भी जितेधर बडे प जमिनाही तेजनी-केअल्लान
 जेम अगार पासाने जाधीन छे बने सेठी
 जितेधरला ध्यानने प जाधीन छे ॥ १ ॥

25 छे, परन्तु जितेधरला कारणअच्छला एकको प्रसन्न
 अहो ! तेरनी बान छे के जितेधरने प
 जेम गात्र मिथ्याछि रहे छे ॥ १२ ॥

जितेधर न मन्त्रेय छे, तथा छे, वि
 हरण, वृषु बने पापछने विने ईधर छे ॥ ११

30 १ रात्रुरेधर न-दिन स्वधिवेधर

३
 गह
 गल्ल
 ॥ माह
 जितेधर
 छे बने छे
 मय प्राणीओ

[अष्टम प्रकाश]

अर्थात्तमपि मान्यानां, परिष्कीणाष्ट-कर्मणाम् ।
 सन्तः पञ्चदशमिदां, सिद्धानां न स्मरन्ति के ? ॥ १ ॥
 निरञ्जनाभिदानन्दरूपा स्यादि-वर्जिता ।
 स्वमात्र-प्राप्त-लोकप्राप्ता, सिद्धान्त-चतुष्टया ॥ २ ॥
 साधनन्त-स्थितिचुपो, गुणैर्द्विद्वताञ्जिताः ।
 परमेष्ठा परत्मानः, सिद्धा मे शरण सदा ॥ ३ ॥
 शरण्य मे गणधरा, पद्विद्वद्गुण-भूषिता ।
 सर्व-द्वन्द्वोपदेष्टारो, वाचकाः शरण मम ॥ ४ ॥
 छीना दद्विषे भर्मे, सदा सामायिके स्थिराः ।
 रत्नत्रय-धरा धरिता, शरण्य मे सुसाधवा ॥ ५ ॥
 भव-स्थिति-व्यसक्ततां, शम्भूनामिष नान्तरम् ।
 धरि-वाचक-साधुतां, तत्त्वतो दृष्टमागम ॥ ६ ॥
 धर्मो मे केवलज्ञानि-प्रणीतः शरणं परम् ।
 अराधरस्य जगतो, य आचारः प्रदीर्घित ॥ ७ ॥

5

10

15

आठमो प्रकाश

अर्थात्तमेने पण माननीय तथा जेम्ना आठे कर्म धीग परी गया छे, एवा पंदर प्रकरणा सिद्धोनु कपा सपुत्रपो रमण नयी करता ॥ १ ॥

कर्मना जेप विमाना, चिदानन्द स्वरूप रूपाविधी रहित, स्वमात्रपी च लोकमा अप्रमाणे पामेला, सिद्ध बषेळ छे अनन्त चतुष्टय जेम्ने एवा, साधि-अमन्त स्थितिबल्य, एकधीरा गुणोबल्य, 20 परमेधररूप अने परमप्रमस्वरूप धी सिद्ध भगवंतोनु निर्णर म्ने शरण हो ॥ २ ॥

एधीरा गुणो बडे शोम्ना धी गणधर(आचार्य)भगवंतोनु म्ने शरण हो । सर्व स्थोना उपदेशक धी उपाध्याय भगवंतोनु म्ने शरण हो ॥ ३ ॥

धर्मणि दश प्रकारना धर्मो धीम पषेला, सामायिकर्म सदा स्थिर, ज्ञानादिक त्रय रत्नने धरण करनारा तथा धीर एवा धी साधु भगवंतोनु म्ने शरण हो ॥ ५ ॥

25

आगणेश जेम मन्त्रिबन्दिनी धंस करनारा धी सिद्ध भगवंतोम् परस्पर मे जोबामो नयी, तेम मन्त्रिबन्दिना धंसम् उपपत्तील एवा आचार्य, उपाध्याय अने साधु बषे पण परमर्थधी मेद्र नयी ॥ ६ ॥
 जे अराधर जगतनो आचारमूल बषेळ्ये छे एवो केवल-मापित कर्म म्ने परम शरण हो ॥ ७ ॥

अवि नाम सहस्रेभ्य, मूर्ध्ने हृष्ट' स्वदधत ।
 बद्धोवापि हि भवेत्, शृण्वात्स्य महा महान् ॥ ४१ ॥
 सिद्धान्तस्य-गुणत्वेनानन्तनाम्नो विनेशितः ।
 निर्गुणत्वादान्मो वा, नाम-संख्यां करोतु कः ? ॥ ४२ ॥
 5 रजस्तमोवर्द्धि-सत्त्वापीठस्य परमेष्ठिन ।
 प्रमात्रेण तमाप्यहो, विश्वमेतन्न मज्जति ॥ ४३ ॥
 मन्येऽत्र स्त्रेऽन्नाभेत्, स्त्रीकर्म गच्छताश्चरता ।
 मूर्च्छं पापाजगत्प्रहृ, पुण्य(र्व्य)बल्लममन्यहो ! ॥ ४४ ॥
 पारं नष्टं मवारण्ये, समिति-प्रयत्नत् प्रमा' ।
 10 तूर्ध्वसाय ततः पुण्यं, सर्वं सैन्यनिबन्धवगात् ॥ ४५ ॥
 पुण्य-यापयिनिर्मुक्तस्तेनासौ मगत्तान् विन' ।
 स्त्रीकर्म सौभमास्तु, रमते द्युक्ति-कान्तया ॥ ४६ ॥
 विनो दाता विनो माता, विनः सर्वभिर्दं वगत् ।
 विनो अयति सर्वत्र, यो विनः सोऽहमेव च ॥ ४७ ॥
 15 इति ध्यान-रसावेशात्, कन्मपीमावमीशुपः ।
 परब्रह्म च निर्विशं, ह्युक्तं सकलान् विद्या ॥ ४८ ॥
 इति सप्तमः प्रकरणः समाप्तः ॥

पोत्राता देवनां ह्यार नाम संभलीने मूढ मणस इति न वाय छे, केमके शिवाछने तो बोर
 म्छवापी पण म्नेने उत्तर वाय छे ॥ ४१ ॥

20 श्री विनेश्वरम् अनंत गुणो सिद्ध होवापी तेमना अनंत नाम्ने छे, अपरा तो निर्गुण (सत्त्ववि
 गुण रहित) होवापी तेमन नाम व मपी तो नाम्नी संख्या श्रेण करे ! ॥ ४२ ॥

रकोत्तुज तन्नेगुण अने ब्रह्म-सत्त्वगुणपी इति एवा परमेष्ठीना प्रभावपी च आ वगत्
 अज्ञानरूपी कल्पवर्मा इवी जर्त मपी ॥ ४३ ॥

25 मने एम छाने छे के अनेना अममाने जता प्रथ लोकाता नाव श्री अरिहत परमस्व्य जगत्ता
 जीनेने पत्तपी बचावना मटे क्छम एवा पुण्यने पण अही च सूक्ति गया ॥ ४४ ॥

समितिर्मां प्रयत् एवा प्रयु पासेवी पत्त म्मरूपी अरुण्यम् नमो गत्तु ! तेवी तेने माद्य
 करवा मटे सम्य पुण्य एवा सैन्यनी जेन तेनी पाच्छ पञ्चु ! ए इति पुण्य-याप अनेवी विनिर्मुक्त विनेश्वर
 देव स्त्रेऽन्नाभेत् म्नेछम् वास्तु बर्द मुक्ति रूपी कर्मता सन्ने क्रीडा करे छे ॥ ४५ ४६ ॥

30 विन दाता छे, विन मेमता छे आ सर्व वगत् विन छे, विन सर्वत्र वय पासे छे अने छे
 विन छे, ते च हं हं ! ए म्मने ध्यामरसता अनेशपी पंचपरमेष्ठिम् तन्मयपणाने परमेष्ठ मय्य प्राणीओ
 आ लोक अने परल्लेनम् निर्दिष्टपणे सम्य लक्ष्मीने पासे छे ॥ ४७-४८ ॥

[अष्टम प्रकाश]

मईतामपि मान्यानां, परिधीणाष्ट-कर्मणाम् ।
 सन्तः पञ्चदशमिदां, सिद्धानां न स्मरन्ति के ? ॥ १ ॥
 निरञ्जनाभिदानन्दरूपा रूपादि-वर्दिता ।
 स्वमात्र-प्राप्त-श्रेयसाः, सिद्धानन्त-चतुष्टया ॥ २ ॥
 साधनन्व-स्थित्युपो, गुणैकत्रिंशताऽन्विता ।
 परमेष्ठा परत्मानः, सिद्धा मे धरणं सदा ॥ ३ ॥
 धर्मं मे गणधराः, पट्विंशद्गुण-भूयिताः ।
 सर्व-सूत्रोपदेष्टारो, वाचकाः धरम मम ॥ ४ ॥
 छीना दशभिन् धर्मो, सदा सामायिके स्थिराः ।
 रत्नत्रय-धरा धीराः, धर्मं मे सुसाधवा ॥ ५ ॥
 मन्-स्थिति-ध्वंसकृष्टां, धम्मूनामिन् नान्तरम् ।
 धरि-वाचक-साधुनां, तत्त्वतो षष्टमागमे ॥ ६ ॥
 धर्मो मे केवलज्ञानि-अणीत- धरणं परम् ।
 चराचरस्य जगत्तो, य आचार- प्रकीर्तितः ॥ ७ ॥

5

10

15

आठमो प्रकाश

अभिहितेन पण माननीय तथा वेदना आठे कर्मो क्षीण बई गया छे, एवा पंदर प्रकजरता सिद्धोतु क्या सपुङ्गो रक्षण मधी करता ? ॥ १ ॥

कर्मना छेय विनाना, चिन्तन स्वरूप, रूपादिधी रक्षित, स्वभावधी ब छेकना अमभागने पामेला, सिद्ध बयेछ छे अनन्त चतुष्टय वेदने एवा, सादि अनन्त स्थितिबध्य, एकत्रीछ गुणोबध्य, 20 परमेस्वररूप अने परमहमलरूप धी सिद्ध भगवंतोतुं निरंतर मने धरण हो ॥ २ ॥

छत्रीछ गुणो बडे शोभता धी गणधर(वाचार्य)भगवंतोतुं मने धरण हो । सर्व सूत्रोना उपदेष्टा धी तपाभ्याय भगवंतोतुं मने धरण हो ॥ ३ ॥

धर्मणि दश प्रकजरता धर्मो छीन बयेला, सामायिकर्मो सदा स्थिर, ज्ञानादिक अण रत्नने धरण करनारा तथा धीर एवा धी साधु भगवंतोतुं मने धरण हो ॥ ५ ॥

25

आत्मोर्म वेम मन्स्थितिना ध्वंस करनारा धी सिद्ध भगवंतोर्म परस्पर मेद जोवामो नधी, तेम मन्स्थितिना ध्वंससर्ग उपमन्गौल एवा आचार्य, तपाभ्याय अने साधु बडे पण परधर्मधी मेद मधी ॥ ६ ॥

जे चरचर जगत्तो आचार्य बडेह्ये छे एवो केवल-भाषित धर्म मने परम धरण हो ॥ ७ ॥

ज्ञान-दर्शन-धारित्र-त्रयी-त्रिपक्षोमिमि ।
 सुवन-त्रय-पाविष्य-करो भर्मो हिमालयः ॥ ८ ॥
 ननाद्यन्त-हेतुकि-विचार-मर-बन्धुरे ।
 स्वाद्यद्-गन्धे स्तनोऽर्धं, भर्मैकान्तमत-स्थितौ ॥ ९ ॥
 5 नवतन्त्र-सुधा-कृष्णगर्भो गाम्भीर्य-मन्दिरम् ।
 कर्षं सर्वज्ञ-सिद्धान्तः, पातालं प्रतिमासि मे ॥ १० ॥
 सर्व-न्योतिष्मदां मान्यो, मध्यस्थ-पदमाभितः ।
 रत्नाकरावृतोऽन्तात्मैकः श्रीमात् विनाममः ॥ ११ ॥
 स्थानं सुमनसामेकं स्यात्सुलोकादप्योरेपि ।
 10 विन्निद्र-शाम्भु-न्योतिर्मासि गौः परमेष्ठिनः ॥ १२ ॥
 भीष्मधूम्रमीश्वर-राजधानी, दुष्कर्म्म-पाशोन्म-वनी-हिमानी ।
 सत्यह-सन्दोह-छत्रा-कृपाणी, शेषांसि पुष्पस्तु विनेन्द्र-वाणी ॥ १३ ॥
 एवं नमस्कृति-ध्यान-सिन्धु-मघान्तरात्मनः ।
 भामसूक्त-मन्वत्सर्व-कर्म्मप्रतिर्विहीयते ॥ १४ ॥

- 15 भर्मरूपी हिमालय पर्वत ज्ञान, दर्शन અને चारित्र ए एतत्रयीरूप गंगा नदीना तर्गो बडे
 त्रय सुवनने पवित्र करमाटे छे ॥ ८ ॥
 विन्निव प्रकरना द्यस्त्ये, हेतुको, सुवक्षसो बने सुंदर विचारणाओना समुद्राची मनोहर
 અને मा भर्ता छे एकान्त मनोनी स्थिति जेना बडे एवा स्यात्पाद एतन्मं हुं स्तन भयो हुं ॥ ९ ॥
 नवतन्त्ररूपी बभूवतो कुंठ जेना गर्भम् छे एवो અને गर्भोर्भनां मन्दिर समान आ सर्व
 20 सिद्धान्त मने पाताल जेने ऊँको प्रतिमासे छे ॥ १० ॥
 मध्यस्थ (एग्रेपेपठिन) मानने आविष्ट होवानी, सुवचनरूप एजोनी जालोनी प्यस्त होवानी
 અને जनेत प्रकरणावत्ये होवानी श्री विनामम सर्व बुद्धिमत् पुरुषोने मान्य छे ॥ ११ ॥
 पवित्र मन्वत्स्य पुरुषोने एकेव आधाट, बडे लोकात् स्थापी बने विन्निवरा घाघत ज्योतिरूप
 श्री विनवाणी शोमे छे ॥ १२ ॥
 25 श्री भर्मरूपी राजानी राजधानीरूप, दुष्कर्म्मरूपी कम्बुजना बने बाध्य नास्त्वानं विमना
 समुद्ररूप बने सविदना समुद्ररूप छलाने छेदवानं बुद्धाची समान विनेचरनी बागी अघारा वस्त्राण्ठे
 पोरण करो ॥ १३ ॥
 आ प्रथमे नमस्कारना ध्यानरूप समुद्रम् जेने भंटाणम् म्म बवेको छे, तेनी बधी कर्मरपी
 गर्भे बरवा म्मनीना बहानी जेन विलय पसे छे ॥ १४ ॥

श्री-ही-भृति-श्रीर्षि-बुद्धि-लक्ष्मी-शीला-प्रकाशकः ।

वीयात् पञ्च-नमस्कारः, स्व-साम्राज्य-शिवप्रदः ॥ १५ ॥

‘सिद्धसेन’-सरस्वत्या, सरस्वत्यापगातट ।

‘श्रीसिद्धचक्र(नमस्कार) माहात्म्यं,’ गीत श्रीसिद्धपद्यने ॥ १६ ॥

इति श्रीसिद्धसेनाभाषितरचिते श्रीनमस्कारमाहात्म्ये मध्यमः प्रश्नाद्यः समाप्तः ॥

5

श्री, शी, भृति, श्रीर्षि, बुद्धि अने लक्ष्मीनी छीलाने प्रकाश करनार (आपनार) तथा स्वगतु साम्राज्य अने मोक्षने आपनार पञ्च-नमस्कार मंत्र निरंतर जपगत रखो ॥ १५ ॥

श्री सरस्वती नद्यने बगैठे बानेल श्री सिद्धपुर नगरम् श्री सिद्धसेनमूर्तिनी बाणीए भा श्री सिद्धचक्र (नमस्कार) माहात्म्य गावुं छे ॥ १६ ॥

परिचय

10

श्री ‘नमस्कार माहात्म्य’ श्री एक पुस्तिका श्री केसरबाई बानमदिद, पटना, तराईकी प्रकाशित पयोधी छ। तेन् मूल अने भाषा बने छे। तेनुं संपादन प पू पं श्री ब्रह्मिनिचपजी गमिबर करेछ छे। ए पुस्तिकाने समे रखीने प्रस्तुत संभं तैपार करेछ छे।

आ इतिना रचयिता श्री सिद्धसेनमूर्ति छे। तेनो अतिम श्रेष्ठ कहे छे के “सरस्वती नदीना तीरे सिद्धपदन (सिद्धपुर-पटना) नगरम् आ ‘नमस्कार माहात्म्य’ श्री सिद्धसेनमूर्तिनी बाणीए गावुं हई।” 15

आ प्रबन्दी रचना स्वयं कही आपे छे के तेना निमला कोइ म्हाल ज्योतिषीर म्हापुरुष होबा जोइए; ते बिना आनी म्हासरसनी म्हानदी समी आ इतिनो प्रभव बहाक्य छ। साहित्य, अध्यात्म, योग बगैरेनी छिए आ रचना स्वयं परिपूर्ण माते छ।

आ प्रथमा कर्तृ बिषे अधिक ज्ञापनार्थं आर्युं नयी। समय छे के आ सिद्धसेनमूर्ति ते सिद्धसेन दिवानर अवधा श्री लक्ष्मीबाणिकमूर्त्तनी ‘सिद्धसेनी’ टीकाना कता श्री सिद्धसेनाषाय होबा जोए। 20

जागे अग्रजने छेन्बा माते न म बनाया होय एबा आठ प्रकाशोम् आ इति रचयिषी छ। प्रथम प्रकाशार्थं प्रवृत्त म्हाल अने नभकरवृत्त प्रथम पद, द्वितीय प्रकाशार्थं द्वितीयपद तृतीय तृतीय, चतुर्थं चतुप अने पंचमं पंचमपद गमयुं छ। अंतिम चार प्रकाशोम् नभकरने लगना अग्य सुख निरयोने संश्लेषार्थं आया छे।

आ इतिनी अनेक विशेषताओ छे। तेन्गी एक विशेषता ए छ के नभकरना प्रथम ३५ 25 अक्षरोंमेंना प्रत्येक अक्षर पर ए इतिन्यं स्वप्न चिह्न छे।

नमस्कार-मंत्रने संश्लेषार्थं आम्ना इच्छनाताओ म्हे आ इति अर्थन उपयोनी छे।

[६०-१५]

श्रीविनप्रमधरिरचिता

पञ्चनमस्कृतिस्तुति

[अनुष्टुप् छन्द]

5 प्रतिष्ठितं तमापार, पारेषाम्बर्षिर्षममम् ।
प्रपञ्चं वैषतः 'पञ्च-नमस्कार'मभिष्टुमः ॥ १ ॥
अहो! पञ्चनमस्कारः, क्षेत्र्युदारो जगत्सु यः ।
सम्पदोऽप्यी स्वयं षच, द्दचेऽन्तता स्तुतः सताम् ॥ २ ॥
द्दचेऽनुकूल एवान्यो, मुक्तिमात्रमपि प्रभुः ।
10 एष पञ्चनमस्कारः, प्रतिष्ठाम्येऽपि मुक्तिर्दः ॥ ३ ॥
नमस्कारनोन्त्रस्य, किमपि प्रार्थनं स्तुम' ।
यदीयपृच्छतेनाऽपि, सिद्धवन्ति द्विष' वगात् ॥ ४ ॥
सिद्धयाऽप्यजिमाथास्ता, नमस्कारमभिष्टिता' ।
सैत्तपष्टघररमाऽपि, यद्सौ प्रणवेऽभिष्टुत् ॥ ५ ॥

15

अनुवाद

शंभुकरणी फेरे पार रहेछा (भक्तघरूप), शणीमं रहेछी शक्तिपी पर (एखे—जेनुं बर्गन करबामं
बाजी लसर्म छे) अने ब्रह्म(ब्रह्म)ना विस्ताररूप (?) पंच-नमस्कारणी अने स्तुति करीए छीए ॥ १ ॥
अहो! (आ) पंचनमस्कार ब्रह्म जगतमं क्षेत्र्ये अद्वितीय व्यक्त छे, जे स्वयं आठ संपदाओ (विष्णु-
त्वानो) मे धारण करे छे, (पम) स्तुति करयेले ते (पंच-नमस्कार) सम्मने अमृत संपदाओ जाये छे ॥ २ ॥
20 बीओ स्वायी अनुकूल (प्रसन्न) बाप तो ज केवल मुक्तिभोग मरने जाये छे । (आरे) वा पंच
नमस्कार प्रसिद्धोने (स्युक्तमपी—यवानुपूर्वीपी गणना छल) पम मुक्तिमे आपनार छे ॥ ३ ॥
नमस्काररूपी महाशक्तता मदिमानुं अने केवलुं बर्गन करीए के (नमस्कार करेभ्रता ते अर्निर्णनीय
मदिमाने अने लनीए छीए के) जेना कृष्णभक्तपी हनुओ एक क्षणमं गारा पामे छे ॥ ४ ॥
ते (अपगत निष्प्राण) अग्निमदि (आठ) सिद्धिओ पण नमस्कार(र)मं अर्षिष्ठित छे । तेनी
25 सड(बड)सड अक्षरबाओ होना छल पण आ र्ण प्रणव-ओरमं समर्प गयो छे ॥ ५ ॥

द्विरक्षादिभिया धीरैः, स्वाङ्गदेष्टानिबन्धिता ।

नमस्कृतेर्नैवपदी, कन्दे(१) बन्धपञ्जर ॥ ६ ॥

बन्धतां भीनमस्कृतात्, कर्मणं किमतोऽधिकम् ।

यत्सम्प्रपागतं पांशैरपि संबनपञ्जगत् ॥ ७ ॥

नमस्कृत् स्तुमाः सिद्धं, यत्पदस्पृष्टतया ।

प्रत्याम्छादितसर्वाङ्गः, द्यान्तिमासादयेन्ध्वरी ॥ ८ ॥

नववर्णी नमस्कृत्य, केटी प्रतिपदं भवत् ।

विपत्ते विविधाऽनिमविभाऽविग्रहनिग्रहम् ॥ ९ ॥

कर्मिकाएवसाध्यां इत्युष्णरीक निवेश्य यः ।

ध्यायेत् पञ्चनमस्कृत्, संसार मन्तरचराम् ॥ १० ॥

5

10

धीर-मुद्रपोए नमस्कृतरमां नव पदो (बन्धनं-स्तोत्रम्य नताम्या मुज्जव) द्विरक्षाण बगेरेमी बुद्धिधी
पोमया इतिरमा बुदा बुदा मागोम्य स्वतोर्छां छे । जानी अमाल्य बन्धन पांजरं पण द्यु (शा कर्मन्ते) १

(भा रिते पण म्यास कती इत्यम्य—प्रथम पद 'नमो अरिष्टतां' बोळ्यां मस्तक परनी
बोदथीना माग ठपर हाव फेरववो, ए अ प्रमाणे—बीजुं पद बोळ्यां कपाल ठपर, जीजुं पद बोळ्यां जमगा
कन्दे, जोरुं पद बोळ्यां खाडो-आख ठपर, पांचमुं पद बोळ्यां जमगा कन्दने, छट्टु पद बोळ्यां जमगा 15
शब्दे—छळाटना जमगा सुगाभां अने बांधिना पणे वसते होय विविधाऽनेमां हाव फेरववो) ॥ ६ ॥

कर्मो, भीनमस्कृत् (मंत्र) पी बधीने बीजुं कर्तुं मोर्तुं कर्मण छे । जेना विविक्त संयोगी भूळ
पण जगदने वहा कती शक्ते छे (अर्थात् नमस्कृत्-मंत्रना संयोगी सिद्ध करेथी भूळ्यां पण विचने बधी-
करण करवातुं साम्य छे) ॥ ७ ॥

ते सिद्धनमस्कृती अने स्तुति कतीए हीए (मन्त्रोद्धार—“नमः सिद्धम्”) के जे मंत्रना पण 20
स्पर्शनी पवित्र बनेली कर्मकळवे (पोतानां) सव शरीरने बांधी देमार तालबळ्ये (मापस) शक्तिने पामे छे ।
(अर्थात् सिद्ध नमस्कृत् गपीने ओळोळा बंधनी गमे तेथो ताल शान्ति वाप छे) ॥ ८ ॥

नववर्णी- नमो होए सव सङ्घर्ष पणने नमस्कृत् कतीने ए पदरूप मंत्रने पगळे पगळे
(प्रतिक्षण) जपतो एवो बर्मी (पुण्यबाल) मुद्रय आचारां विदोने विग्रह (लडाई) विना सहोळाईची रोक
शक्ते छे (१) ॥ ९ ॥

25

कर्मिक सक्षित वाळ पत्रबळ्य इत्य-कर्मकळ्यां पञ्चनमस्कृत् (मा नवपद) ने स्थापन कतीने जे
व्याज करे ते संसारने शीला नरी जाय छे ॥ १ ॥

१ प्रथम वरं सिद्धाय द्वितीयं माल तृतीयं कर्मिककर्मपरि चतुर्थं मन्त्रोद्धारं पञ्चमं छान्दस्यने
षष्ठं शक्तिव्याप्ये—इत्यादिदिष्टम् ।

२ संयोगः वास्तव्यसि बधीकृतम् । ८ मुद्रां १ । द्विती १ । १ ठ वरेकृतम् ।

30

सप्तपैष्टि पदैर्बन्धे, वर्गनासिस्म्यते च यत् ।
 क्रमादावर्षयन् सम्पगेति धातं(धान्ते)निश्चान्तताम् ॥ ११ ॥
 भाषास्वराव्यपीटार्थसिद्धयै स्युः परमेष्ठिनाम् ।
 5 विन्दुरप्यमृत(व) किं न, नाशयेद् विपरिक्रियाम् ॥ १२ ॥
 क्राद्गुलीषु विन्द्यस्पर्शिवत्नीन् ध्यानमानसम् ।
 प्रैत्पृहपभ्याभ्युह्यपपोहे गरुडीयते ॥ १३ ॥
 गुरुन् पञ्च क्रमात् ध्यायन्, गृह्या परमेष्ठिनाम् ।
 गृह्यरुद्धमपिरात् कर्मप्रन्थि विमोचयेत् ॥ १४ ॥
 बोधधाम्बरमार्गै(ः) भद्रापरमः परमेष्ठिनाम् ।
 10 प्राणी प्रविद्वधानोऽप्युपवांसकृत्मेवते ॥ १५ ॥

ममस्कार म्हात्मन्—सुब(अङ्)सठ अक्षरे अक्षरा एवो ब्रह्माग्निने उरोहीने वे (रक्षाग्नि) बर्षयं
 अस्तेष्वनाम् आने ते वर्ण मुख्य ब्रह्मादि इत्य वाप्य छे । बर्षोऽक्षरप्य द्वारा कथा बर्षीने ते पग बर्षेने
 पूज्यो आने छे (आर्षीने पगे पडे छे) बने शान्तिवन्तुं वाप्य बर्षी वाप्य छे—धातुप्य बर्षी वाप्य छे ॥ ११ ॥

परमेष्ठिभोजना प्रार्थना अक्षरे (एतदे अर्चिर्दंतो अ सिद्धो सि, वाचावर्षो आ उपास्याप्यो
 15 उ बने सायुनो सा—मसिमाठसा) पग इतिष्ठत वरुणी प्राप्ति म्ये वाप्य छे । छु विन्दु (विन्दु) पग अमृत
 सेती विप्रियानो नाश गभी कर्तुं । अपात् करे च छे ॥ १२ ॥

पांचे पने बोद्धतां अमृतं कने अगुह्य बर्षेना संयोगभी अर्चिर्दतादितुं कर्तुगुलीभोजं न्यास
 बरीने अर्चिर्दतादितुं ध्याय करतो पुण्याना विवक्षुप सर्पस्मृत्ते निपे गन्धकूप वाप्य छे ॥ १३ ॥

परमेष्ठियुगावडे अनुक्रमे पांच (अर्चिर्दतादि) युक्तोर्तु ध्यान करतो (अक्षर) गृह बने बनेवी (अ
 20 मूलनाडी) कर्मप्रन्थिने शीम छोडी नास्ते छे । (मंत्रशास्त्री एटिए १ ८ वाप्यभी बीचाए करेल ब्रह्मण्यकूप
 र्चिर्द-बन्धनने छोडी नास्ते छे) ॥ १४ ॥

अथन्त भद्रागण्ये आमा परमेष्ठिभोजना सेठे अक्षरवाक्य्य (अ-रि-वृ-त-सि-इ-जा-प-रि-
 प-ठ-इ-या-य-सा-इ) मन्त्रं ध्यान करवापी एक उपवासात्ता क्यन्ते पामे छे ॥ १५ ॥

११ 'परो बर्षे' ॥ १२. बोधयेतु ।

25 ११ बर्षयति वरुण इत्येत्पुत्रवृत्तार्थयोगः । १४ विप्रः । १५. वैव लीकितः । १६ १ ८ कर्षण
 वरुणादुत्कर्षणम्भविभेदाः । १७ अर्चिर्दंत-सिद्ध-अवर्षीय इवज्जात-प्राहु इत्यक्षरान्वाहककर्मणो साधर्मिके अर्षी
 वरुण वा अनुर्षणकर्मण्ये । धराधि श्रीणि वरुणं (अर्चिर्दंत सिद्ध) कर्षयति अनुर्षणं (अर्चिर्दंत)वर्ष(काः)वर्षं वरुण
 योगी अनुर्षणकर्मण्ये । १८ 'नेऽप्येत्पुत्रवृत्तं' ॥

* अर्षन् वरो वार ए लेख अक्षरेने कर्षितावहित एवा कर्मण्यं अर्चिर्दतादि अक्षरनेने स्वर्षीने अक्षरा वरुणे
 30 वार ए वर्षनाम्ने अर्चिर्दंत सिद्ध एवो मन्, अक्षरा वारणो वार वार वर्षण्यो अर्चिर्दंत एवो मन् अक्षरा वरुणे
 वार अ() कनेने वरुणे योगी एक उपवासात्तुं कर्म मेज्ये छे । आ एते लून एव छे अर्चि रीते तो ते वर्षं के
 अर्षयति वरुणं छे ।

त्रिभुंजसाभिभूपाल-भ्याल-चारारि-भारिभम् ।
 भयं बभ्रपथ पञ्चनमैस्करं च संस्मरन् ॥ १६ ॥
 अत्राप्य विभिदत् पञ्चनमस्करसुदारवी* ।
 लक्ष्म्यापेन पापन, मुक्तैर् आर्हन्त्यमभुत ॥ १७ ॥
 पृथिकं फलमीश्वरानामटकर्मप्रसौधिनी ।
 मुक्तपयिनां च स्वादपेवाष्टकर्मनिवेदिनी ॥ १८ ॥

5

पंच-नमस्कृतने सार्थी रीते स्मरण करणारो वीबळी, पाणी जधि, राजा, हिंजक पत्रु, चोर, रात्रु
 अने मरुदिवी उत्पन्न पत्ता मयने दूर करे छे (अर्थात्—

बंमेरु जल अक्षण स्थिति मिथो वि पचनवक्रयो ।

अरि-भारि चोर-राउड-पोडसमं [अमुगस्त मम वा] पञ्चस्ते ॥ स्थाहा ॥' 10

— जा मंत्रने चंद्रनक्षत्रबडे लीपेकी मूमि पर मूषेळी (१) एक बही उपर रखवो । तेगी नीचे अखिल
 बगेरे पांच त्रिकोना-चिह्नो करीने पछी प्रथम मन्त्रपत्रु स्मरण करतुं अने ते पछी बंमेरु* गाबानो
 प्रभिविन १०८ बारानो अक्षतबडे जाप २१ त्रिकस करतुं ए प्रकरणो मयो नबता मयी ।) ॥ १६

उदार बुद्धिवास्त्ये पुत्रप विधिपूर्वक एक लाय जापयी पंच-नमस्कृतनी अत्रापना कते नो पापयी
 मुक्त बनी तीर्थेकरपानेने पमे छे ॥ १७ ॥ 15

जा (पंच नमस्कृति) सांसारिक फलनेने चाखनाशोना आठ कर्मने सिद्ध करनासी अने मोक्षामि-
 लारीशोना (दानावरणारि) आठ कर्मने नारा करनासी छे ॥ १८ ॥

सरणामो :— गुरुर्यचक्रामोत्या विद्या लघु चोडवाङ्करी ।

जगत् क्षयपूर्वं जन्मानुर्ध्वसुपापप्रक्षय ॥ १९ ॥

जगामि वीमि ब्रह्मर्षे कथारि चतुरङ्ग* ।

पंचवर्षे जगत् शोयी चतुर्यचक्रमण्डले ॥ २० ॥

मनुष्योत्पत्तौ वैकुण्ठीयं कथितं कथम् ।

अथ स्वर्गपत्तौ तु वदन्ति परमार्थेण ॥ २१ ॥

— श्रीमद् देवकन्याचार्यविरचित शोभपाठे महामः प्रताया ।

१९. ॐ बंमेरु व (बं) कर्म स्थितिमिच्छेति पंचनमस्कृतो । अरि-भारि-चोर-राउड-पोडसमं 25

[अमुगस्त मम वा] कथयैत् । स्थाहा ॥ एतकं कर्मनेकरतां मौक्तं बहिरपदे किञ्चिन्ना अचरिञ्चिन्नापत्र-
 कर्मैरासीयं कृत्वाऽऽसी ममकर्तुं कृत्वा, तदा ॐ बंमेरु* इत्यादि । < तन्मुक्तैरेवा कर्मणा विद्यामि २१ वाज्य ।

० *स्वरत्न ७१ J ।

२१ मुक्तमार्गं J । २२. *प्रतापदी H । २३ साम्बिक-वैदिक-विशेष-मोहचोचरक-
 मन्त्र-ब्रह्म-स्तम्भमन्त्रादि ।

● लक्ष्मी विदेवमन्त्रं, मुक्तिं कल्पित्वाचक्रम् ।

बलं बलं च बं ब्रह्मं, पूर्णपद्मिभुक्ता जगत् ॥ २४ ॥

30

— निद्यास्यपन्न (बलविक्रित) दृष्ट १

१ साम्बिक, २ विदेव, ३ भावर्ष्य, ४ पुत्रि, ५ शक्ति, ६ उच्चारण ७ कर्म अने ८ शरण या आठ कर्म छे ।

विषदामभिचारस्योपादानस्यास्त्रिभियाम् ।
 स्मर्ता नमस्कृतोः स्वर्गिभिर्योः परिषस्यत ॥ १९ ॥
 चतुर्दशाना पूर्वाणामर्षोऽस्त्युपनिष्त् परा ।
 आधा सकलविद्यानां, धीजानां प्रकृतिः परा ॥ २० ॥
 5 इदं पथ्येदनं पथ्यं, परत्वाद्वाच्यपायिनाम् ।
 परमाञ्जं सृष्णं मोहराज्यपुद्गल्य सञ्जवात् ॥ २१ ॥
 प्राणी प्राणप्रयाण्यस्य, क्षणे ध्यायन् नमस्त्रियाम् ।
 तमत सुगौर्तिस्त्रिः, पाप्मा न स्तुतपूर्व्यपि ॥ २२ ॥
 नमस्कृतिं कुर्याद्विधिः, श्रोत्रयोः प्रासूतीकृताः ।
 10 स्वीकृत्य पुष्येसन्ध्यां च, तिर्यञ्चोऽपि पयुर्द्विभम् ॥ २३ ॥
 त्रिदशिन निगृह्याऽसिपटिना 'श्रेष्ठिन्स्वनाः' ।
 नमस्कारस्य महतीऽप्रापत् स्वर्णपुरुषम् ॥ २४ ॥

त्रिपटिजेने बर करवा माटे वभिचारम्नप्रयोगरूप अने समस्त संपत्तिजेना उपपन्न-महत्कारणरूप
 नमस्कारं स्मरण करतना वैश-सम्पन्नबडे पूजाय छे ॥ १९ ॥

15 आ (नमस्कार) चैत्र पूर्वोना परम स्वरूप छे, समस्त विद्याजोतुं आदि करण छे अने
 बीज-मंत्रोनी पठ-उत्कृष्ट प्रकृति (ब्रह्ममूर्ति) छे ॥ २० ॥

परलोभना मर्म प्रयाण करणाजोने आ नमस्कार धर्ममं शिवाती एवं उत्तम भातं छे अने
 मोहराज सन्धि पुद्ग करवाने समस्त पता मनुष्योतुं अमोघ बल छे ॥ २१ ॥

20 पहिलं जेने स्मरण मणी कर्तुं एवो पापी प्राणी पण मरण समये नमस्कार-मंत्रं ध्याय करतो
 अनेक प्रकारी सुगतिजोने प्राप्त करे छे ॥ २२ ॥

इपान्तु विद्यवाद्या (सगज्जनी) बडे कलामं नमस्कारनी मेघ करायेला एवा तिर्यञ्चो पण पवित्र छे
 मन्ध्या (ध्यान) जेनी एषी नमस्कृतिये स्वीकृतीने स्वर्ग गया ॥ २३ ॥

(शिवनामे) श्रेष्ठि-पुत्रे तलवारबडे त्रिदशिनो निग्रह करिने नमस्कारना प्रमाणपी सुवर्णपुरुषने सिद्ध
 कर्षो ॥ २४ ॥

25 १४ 'शेनेष्ट' J । १५ एवं H । १६ पयोर्दन H ।

१७ सुनति वैश्वं चामनः इतरूर्ध्वं J । १८ कृपयित्ते J । १९ पुष्कलार्थं च H । २ 'सा वाक्य
 स्वर्गीयम् J ।

• (उपलब्ध सुवर्ण-पूर्व जेने अनेक पत्तो बल होय एवो मणी पण मरणमये नमस्कारं ध्याय करे तो
 सुगतिने जाये छे ।)

स्मृत्वा पञ्चनमस्कारं, प्रविष्टायास्तमोगृहम् ।
 घटन्यस्तो 'महासत्याः', पद्मगः पुष्पमालवत् ॥ २५ ॥
 नमस्कृत्यैव सम्बोध्य, मातृलिङ्गचनान्तरम् ।
 प्राणत्राणं स्वपरयार्थ्यवत् 'भाद्रपुङ्गवाः' ॥ २६ ॥
 यद्यथा 'हुम्बिकः' प्रापत्, सूकुल 'चण्डपिङ्गलः' ।
 इतस्तादृग्गुणस्फूर्ति, 'सुदर्शनः' सुदर्शने ॥ २७ ॥
 एष मन्त्रा पिता स्वामी, गुरुनेत्रं भिर्यक सखा ।
 प्राणर्क्षिं मतिर्वीपः, शान्तिः पुष्टिमहन्मह ॥ २८ ॥
 निचयः सभिर्वा क्रमभेनुरप्यनुगीमिष्व ।
 मूसुतो मृतकास्तस्य, यस्य नैप हृदा हिरुक् ॥ २९ ॥
 नास्तेयथा प्रमाणाणां, क्रमवर्षितया गिरा ।
 मिठापुष्ट्याच सर्वोऽपि, न्यवेण मभित्त क्षम ॥ ३० ॥
 सर्वाऽस्वोर्षिर्त सर्वभुतसारं सनतन्म् ।
 परमेष्ठिमहामन्त्र, भक्तिवन्त्रमुपास्महे ॥ ३१ ॥

5

10

पञ्चनमस्कारमन्त्रं स्मरण करीने बंधारा धरम गयेली (श्रीमती नाम्नी) म्हास्तीने बढाम 15 खेलेो सर्प झलनी मल्ला बनी गयो ॥ २५ ॥

(बिनदास नाम्ना) उष्म अत्तके बीजोरना बनमं व्यन्तरदेवने नमस्कृत्यैव प्रतिबोध करीने पोनाला अने परमा प्राणोली रखा कती ॥ २६ ॥

नमस्कृत्यैव प्रभावपी हुम्बिक नाम्नी चोर म्हाविक यक्षपणाने पम्प्ये, चण्डपिङ्गल नाम्नी चोर उष्मकुलने पम्प्ये अने सुदर्शन नाम्ना छेठ बिनमने भिये उष्म गुणोली हुम्बिके पम्प्या ॥ २७ ॥ 20

जा नमस्कृत्यैव मन्त्र मन्त्रा, पिता, स्वामी गुरु, नेत्र, नैप, मित्र, प्राण, रक्षण, पुष्टि, शीपक, शान्ति, पुष्टि अने महाम्बोति छे ॥ २८ ॥

जेना हुम्बिकी जा (नमस्कृत्यैव) हूर नवी, तेनी पासे (नव) भिचिबो रहे छे क्रमभेनुर पण तेनी अनुगामिनी बने छे अने रानाबो तेना मोकर बईने रहे छे ॥ २९ ॥

जा नमस्कृत्यैव प्रमातो अष्टका ज छे पत्तु नवी । बणी तो ब्रह्मवर्ती छे अने अनुप्य पण 25 परिभिन छे, तेबी जानो प्रमात्त विस्तारवी बडेवा मन्त्रे कोई पण समर्प बनी ॥ ३० ॥

बनी अन्वत्पाने योग्य, बया शास्त्रोर्षा सारमूत, समान्त-सावित अने भक्तिमां तंत्ररूप परनेष्टि महामन्त्रनी अने उपासना कतीए छीए ॥ ३१ ॥

(સાત્ક્રમીશ્રીવિત-વૃણમ)

ઉચ્ચર્ષોન્નસ્યમાનચિદિતો ચિમ્ત્ સુચર્ષમર્ષતા,
 મધ્યાનન્દનમદ્રૈલ્લમહિમા, રોષિપ્યુચ્ચુષ્ચિતઃ ।
 અસુ શ્રીચિર્નિર્ગદ્માસ્વરભિસ્વાનં સ્સમિર્ષરઃ,
 મોર્ષ્યં ચ* પરમેષ્ટિપચ્ચકનમન્કરઃ સુમેરુઃ મિય ॥ ૩૨ ॥
 માન્નાપાત્રપદ્મં દિનપ્રમર્ગુર્કુપ્યાં શ્ચપામાસિષાન્,
 દિષ્યાં 'પચ્ચ-નમસ્કૃતિ-સ્તુતિમિમામાનન્વનન્દન્મના' ।
 વર્સ્યપાશ્ચતિ કષ્ટસીમનિ સદા મુક્તાલ્લાવિર્ષ્મ,
 ઠં મુશ્ચન્તપશિરેષ ચિમ્નિષપાં ચિમ્પન્તિ ચ શ્રીમરાઃ ॥ ૩૩ ॥

10 જે સામ્યો મળસોમ્ન અપ્યન્ત પ્રસિદ્ધ છે, સુદર વળ(અચ્ચ)મ્પત્તાને પાસન કરનારો છે, મધ્ય પુરુષોને-એકામિલાવીજોન જાનંદ જાપનાયે તથા મદ્રપુરુષોના શાસ્ત્રગૃહ સમ્પન છે, વેદીપ્યમાન ચુસ્કિત્તી સુરોમ્નિ છે, એ શ્રીચિનેશ્વર મગલાનને શિષે મ્નચ્ચ પુરુષોની અસિષ્પચ્ચાસ્ટી ક્ષિતિનું સ્વાલ છે અને જેમ વેદનાઓનું અચિદ્રામ છે તે જા પંચ-પરમેષ્ટિ-નમસ્કરસ્કૃતી સુમેરુ તમારા કત્યાગને મયે જાઓ ।

(આ શ્લોકમ્નં મેદ પર્વના •અપ્ચકની નમસ્કરમંત્રને વર્ણમ્નો છે) ॥ ૩૨ ॥

15 આનન્દશી ટક્ષિતિ મ્નચ્ચ શ્રીચિનપ્રમસુરિય અમ્નાપમા બંશોલાસ્ટી ચિમ્પ આ પચ્ચ-નમસ્કૃતિ નામની સુનિતી રચના કરી છે, એનીના હારની સમ્પન શોમ્બાસ્ટી આ પંચનમસ્કૃતિ એના કષ્ટ-મયેશમ્ન સદા સોમે છે તેને ચિત્તોની પરંપરા શીપ્ર હોરી રે છે અને ઠક્ષીના મ્પુઠો મેટે છે ॥ ૩૩ ॥

પરિચય

૧૦ આ સુનિતી પ્રમ પ્રસિદ્ધો મટ્ટી હતી; જેમ્ની એક પ્રતિ વચ્ચેરદા, શ્રીચિનચિવયત્રી શાસ્ત્રસંપદ-ત્રિજ્ઞાતમ્પિત્રી પ્રતિ નં ૧૧૧૧ હતી; શ્રીચિ શ્રીચિ મુંચર્ષ રૈમ્લ દ્વિત્વમ્પ્રીક મોસાપ્પી પ્રતિ નં ૧૧૩૩ હતી શ્રીચિ પ્રતિ નમસ્કરમ્પાસ્વત્કટીચ' ના પૂનમાગમ્નં મંચ્ચુચ્ચે આપેલી હતી, જેની પેરોસ્ટેટીક ચોરી અમારા મંચ્ચુચ્ચ છે । ૧ પ્રમે પ્રતિઓ ઉપરથી વાટ મુષારીને અર્થી આપેલ છે, હેરટે મુનિ શ્રીચિનચિવયત્રીય દ્વાપેલ્લં પર્ષમ્નં ઉપરથી વાટમેરી હર્દુ, તેમ્નં હપાવેષ્ટી શ્ચદ્સ્વલસિપ્પણીનો પળ અર્થી સમ્પ્રવેષ કર્યો છે । આ રીતે મૂલ, શાન્-સિપ્પણી, વાટમ્નો અને અતુવાદ સાપ આ સ્તોત્રને અર્થી પ્રમ્લ કર્યું છે ।

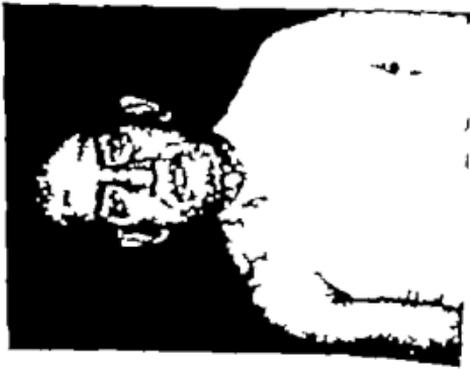
25 આ સ્તોત્રના જ્ઞા વાટવગ્ચીય શ્રીચિનપ્રમ્પુરિ, પર્ષમ્ની સુશીચ્ચ એક પ્રતિજાસાસ્ટી વિદ્વન તરીકે ડેન સાદિપચ્ચ પ્રસિદ્ધિ પામેલા છે । તેમ્ને સ્તોત્રસાક્ષિયમ્નં અનેક હૃદિઓ રણી છે, તેમ્ની મંચિત્ત તદ્દનતી મ્પાદિ પળ તેમ્નં ચરિત્તવર્ષનો અને હૃદિઓ મોધે છે । શ્રીચિનપ્રમ્પુરિય નમસ્કર શિષો આ હૃદિચ્ચ વિશિષ્ટ માદિતી આપી છે અને તેના અમ્નાવત્તનું મૂચન પમ કલુ છે । જત્રીશ વચ્ચુરુ ઇંદમ્નં આ હૃદિ છે ।

૩૦ ૧૧ મ્પાચ્ચં ઇમ્નામ્નું અર્ચનામ્ । ૧૦ ચિમ્પા ચિમ્પિવચ્ચ હૃદ વેર્ષ તે, નાસ્વત્કટીનાચિતી રચિત્તના વાચ્ચાં સ્વાન ચિમ્પા ।

• મ્પા પચ્ચમ્નં અપ :-

25 જે ઉચ્ચર્ષાનો એક અપ્ન સોચન મ્પચ્ચ પ્રસિદ્ધ છે, મુલપમ્ચ કટીરને વાસન કરનાર, હૃદમ પુલ્કને આનન્દરાજો એવા મદ્રલાવ હરથી મુગ છે મુદ્ધોમિન ચિમ્પચાસ્ટી છે વેદીપ્યમાન ચાન્નિષ્ચાસ્ટી શ્રીચિનચિવયત્રીના સુદર સ્વાતમ્પન છે એમ્નં વેદનાઓ શીચ્ચ કરે છે એરો તે સુમેરુ વર્ષન ઠક્ષા કષ્ચકને મારે જાઓ ॥ ૩૩ ॥

૧૮. પરિષ્પા ॥ ।

५. दुर्गिणी पुस्तकालयकी स्थापना
ए. ए. ए. ए. ए. ए.

पंचांगंगणमखुशुखरन्नांधकुरु

नमो अविंताए
नमो सिद्धाय
नमो दायरियाए
नमो उयझवाए
नमो लीए सासादुए ।
एसो पंचगुणारे, सपानकएणवारे ।
गंगताए न संभिते बर्मा दुधइ गंगले ॥

श्रीजिनप्रभस्वरिरचित

पञ्चपरमेष्ठिनमस्कारस्तव ॥

(अनुष्टुप्-वृत्तम्)

- स्वायिसं भीमदर्शनः, सिद्धाः सिद्धपुरीपदम् । 5
 आचार्याः पञ्चभाषार, वाचका वाचतां वराम् ॥ १ ॥
 साधवः सिद्धि-साहाय्यं, विलम्बन्तु विवेकिनाम् ।
 मङ्गलानां च सर्वेषां, प्रथमं भवति मङ्गलम् ॥ २ ॥
 अर्हमित्यधरं माया-बीजं च प्रजवाधरम् ।
 एवं ज्ञानस्वरूपेण, ध्येयं ध्यायन्ति योगिनः ॥ ३ ॥ 10
 हृत्पद्मं षोडशदलं, स्थापिसं षोडशाधरम् ।
 परमेष्ठिस्तिष्ठ बीजं, ध्यायेदधरदं मृदा ॥ ४ ॥
 मन्त्राणामादिमं मन्त्रं, तन्त्रं विभीषन्निग्रहम् ।
 ये स्मरन्ति सर्वैर्न, ते भवन्ति 'त्रिप्रमाः' ॥ ५ ॥

अनुवाद

15

विशेषी पुरुषो मे श्री अरिहंतो स्वर्गनी कर्मन्, सिद्धो सिद्धपद आचार्यो पांच प्रभरतो आचार
 उपम्पापो श्रेष्ठ शास्त्रज्ञान अने साधुओ सिद्धिं (मोक्षमार्गम्) मन्द आपो । ए पांच परमेष्ठिओने करायेल
 ममत्कर सर्व मंगलोर्म प्रथम माल छे ॥ १-२ ॥

'ॐ ह्रीं क्लीं' रूप ध्येयतु योगीओ ज्ञानरूपे (?) ध्यान करे छे ॥ १ ॥

षोडशदल हृदयमण्डली सोल पाण्चबीजोर्म सोल स्वरो अपवा 'अ-नी-वं-त-सि-द्ध-आ-य-नी-य-उ
 व-सा-य-सा-उ' ए षोडशाधर अनुक्रमे स्थापवा । तेनी मध्यमं मोक्षदायक श्री परमेष्ठिबीज (ॐ अथवा
 ॐ) तु प्रसन्नतापूर्वक ध्यान करतुं । ए बीज सर्व मंत्रोर्म प्रथम मंत्र छे अने विज्ञस्मृतानो नाश करमा
 महाम तंत्र पण ए अ छे । श्रेष्ठो एतुं सर्व ध्यान करे छे तेओ श्री त्रिनेत्रानी करति समान कारित्वात्छ
 वाप छे (अर्है 'त्रिप्रमाः' पद बने करार पोवतुं नाम पण श्रेयित कर्तुं छे ?) ॥ १-५ ॥

परिचय

25

आ स्तोत्रं कठोरगण्डीय आचार्य श्रीजिनप्रभस्वरि ए पांच अनुष्टुप् श्लोकोर्म पांच परमेष्ठी मंग-
 वंतोनी स्तुति करी छे । ए स्तोत्र पूजा, भांडारकर रिधर्ष इच्छितपूटनी आदिनाप महत्प्रमाणर स्तोत्र नाम्नी
 इत्युक्तिरिति प्रति नं १८८१-८२ मंपी प्राध यतुं छे । ए स्तोत्रने अर्है अनुवाद साथे प्रकाशित कर्तुं छे ॥

श्रीकमलप्रभसूरिविरचित
जिनपञ्जरस्तोत्रम्

- ॐ ह्रीं श्रीं अर्हं अर्हभ्यो नमो नमः ।
 5 ॐ ह्रीं श्रीं अर्हं सिद्धेभ्यो नमो नमः ।
 ॐ ह्रीं श्रीं अर्हं ज्ञानार्थेभ्यो नमो नमः ।
 ॐ ह्रीं श्रीं अर्हं उपाध्यायेभ्यो नमो नमः ।
 ॐ ह्रीं श्रीं अर्हं गौतम-प्रमुक्त-सर्षसाधुभ्यो नमो नमः ॥ १ ॥
 एष पञ्च-नमस्कार सर्व-पाप-क्षयकरः ।
 10 मङ्गलान्तरं च सर्वेषां, प्रथमं भवति मङ्गलम् ॥ २ ॥
 ॐ ह्रीं श्रीं अये विजये, अर्हं परमात्मने नमः ।
 कमस्त्रमस्यन्त्रो, मास्ते भिनपञ्जरम् ॥ ३ ॥
 एकमस्योपवासेन, त्रिकल पः पठेद्विदम् ।
 मनोऽप्रमिसर्पितं सर्वं, फलं स समते मुच्यम् ॥ ४ ॥
 15 भूषय्या-अष्टाक्षर्येण, श्लोक-स्त्रमभिवर्जितः ।
 देवतात्रे पवित्रारामा, यन्मासैर्लभते फलम् ॥ ५ ॥

अनुवाच

आ पञ्च-नमस्कार सप्त पापघ्नो नाश करनार छे अने सर्वं मंगलार्थं प्रथम-उक्तं मंगल छे ॥ २ ॥

ॐ ह्रीं श्रीं अये ! विजये ! अर्हं परमात्मने नमः ए मत्र बडे परमात्मने नमस्कार करीने
 20 श्रीकमलप्रभसूरी श्रीजिनपञ्जर नाम्ना स्तोत्रने बडे छे ॥ ३ ॥

जे (मनुष्य) पञ्जरसु अथवा उपवास करीने त्रिकल वा (स्तोत्र) ने अये छे, ते विषय-पूर्वक
 सुख मनोवाञ्छित फलने प्राप्त करे छे ॥ ४ ॥

श्लोक बल लोमयी रहित एवो जे पवित्र पुण्य भूषय्या अने अष्टाक्षर बडे वा स्तोत्रनी रोच
 निपात साधना करे छे ते छ महिनाभं फलने पामे छे ॥ ५ ॥

अर्हन्त स्थापयेन्मूर्तिं, सिद्धं चमुर्ल्लस्यक ।
आवाप्य भाद्रपौर्मध्ये, उपाध्यायं तु नासिके ॥ ६ ॥

साधुवृन्दं श्रुतस्याग्रे, मनःशुद्धिं विधाय च ।
सूर्य-चन्द्रनिरोधेनै, सुधीः सर्वाथसिद्धये ॥ ७ ॥

दक्षिणे मदनद्वयी, वामपार्श्वे स्थितो जिनः ।
भङ्गसन्धिषु सर्वाङ्ग परमष्टौ द्विवह्वरः ॥ ८ ॥

5

पूर्वाद्यां च विना रथेदामयी विजितत्रिय ।
दक्षिणाद्यां परं ब्रह्म, नैर्ऋतीं च त्रिकावचित् ॥ ९ ॥

पश्चिमाद्यां अगस्तापो, वायव्यां परमेधरः ।
उत्तरां तीर्थह्वरसर्वाभी(स्तार्वाही)द्यानेऽपि निरञ्जन. ॥ १० ॥

10

पाताल भगवानर्हन्माकाशं पुरमात्मनः ।
रोहिणीप्रसूता देव्यो, रथन्तु सकलं कुसुम् ॥ ११ ॥

बुधिमन् पुरुष सर्वाथी सिद्धि मात्रे सूर्यनाथी अने चन्द्रनाथीने रोहिणी अने मन्नी पवित्रता करीने अरिहतने मस्तकम्बु, सिद्धने कलाष्ट पर भूस्वयम् आचार्यने कले कानोनी मध्यम्, उपाध्यायने नासिक उपर अने साधुसमुदायने मुकुता अत्र मग उपर स्थापित करे ॥ ६-७ ॥

15

श्री अरिहन् परमश्या कम्पनाशकरूपे दक्षिण पार्श्वतुं, जिनरूपे वामपार्श्वतुं अने मन्त्र, परमेठी अने शिर्षकर रूपे अंगोना सन्धि स्थानोर्तुं रक्षण करो ॥ ८ ॥

श्री अरिहन् परमश्या जिनेधररूपे दूष शिवायी रक्षा करो, विजितेन्द्रिय (इन्द्रियोने जीतनार) रूप अज्ञयी विदिशाली रक्षा करो, पात्रह्वररूपे दक्षिण-विशाली रक्षा करो अने कणे कण्ठने वाजनार रूपे नैऋती विदिशाली रक्षा करो । अगस्तावरूपे पश्चिम शिवाली रक्षा करो, परमेधररूपे वायव्य विदिशाली रक्षा करो, तीर्थनर अने सर्वाथरूपे उत्तरशिवाली रक्षा करो अने निरञ्जनरूपे ईशान विदिशाली रक्षा करो, भगवान् अरिहन्तरूपे पातालनी रक्षा करो अने पुरुषोत्तमरूपे आकाशानी रक्षा करो । रोहिणी बरोरे देवीजो मन्त्र कुसुम् रक्षण करो ॥ ९-१ -११ ॥

परिचय

धीकमलममूर्तिरहित मिलपद्धतत्वेन अनेक लक्ष्ये प्रसिद्ध वयु छे, छत्रं मुर्ध्नि श्रीरामलिंगावधी
 कैम म्दिरना हस्तलिखित संस्कृती प्रति नं. २६७ नी एक मुद्रा प्रति वामने मळी हती तेना वाभारे
 पाठमेरो छईने, अने मूल्याठ संघोधीने, अनुवाद साथे अही प्रगट करेळ छे ।

- ४ पंचपरमेष्टी तेम व नीवीश तीर्थाचरोतो छरीरमं वने वने लक्ष्ये न्यास करतो अने ए पद्धतना
 न्यासतुं छुं पळ मळे, ते आ लोत्रमं वगण्णुं छे ।

श्रीवत्सल-प्रमाण

बाकी अस्तिराणी, वसी निधुणी,

नाची आपरिचरणा,

नामो उचस्मापान, वानी वीरुस्मापानू मे

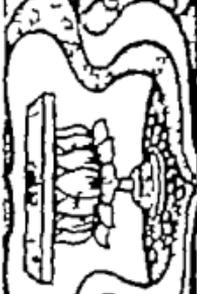
स्वोपचस्मापानो, मन्वसावस्मापानो

धंसाबाण-यस्वोनि, वरणी-यस्वोनि

—

ड. क. श्रीवत्सलजी महिषी
वृत्तिकाव १९८८

परिचय

श्रीकृष्णप्रभसुरिचित विनयद्वारस्तोत्र अनेक स्थळे प्रसिद्ध वसु छे, छतां मुंबई श्रीरामलिंगास्त्री जैन मंदिरना इस्तलिखित संस्कृती प्रति नं २६७ गी एक शुद्ध प्रति जामने मळी हती तेना वापरे पाठ्येदो लखनि, खने मूळपाठ संशोधने, अनुगत सत्ये जहाँ प्रगट करेल छे ।

- 5 पंचपरमेष्ठी तेम ज बोलीश तीर्थस्तोत्रो इतीरमं कये कये स्थळे न्यास करवो जने ए प्रकृता न्यास्तुं छुं पठ्य म्मे, ते आ लोत्रमं जगाम्युं छे ।

श्रीधरवर्मा - सखामान

शोनी उअलिहुरायं, अमी तिहृमी,

तयो धामदिचम्यं,

तयो धमक्यायामं, तयो तीएअज्जमसुणी,

एतौपणवपुसुणो अज्जमवपयामयी॥

धंमत्तयं चसहोत्ति चसमंएवण धंमलीअि॥

ड. ड. श्रीधरवर्मा शिवाय
एअदिअ ११०.

महामहोपाध्यायश्रीयशोविजयगणिविरचिता परमात्मपञ्चविंशतिका ।

परमात्मा परंज्योतिः, परमष्टी निरञ्जनः ।

अन्नः सनातनः शम्भुः, स्वयम्भूर्ध्वपताञ्जिनः ॥ १ ॥

5

नित्य विज्ञानमानन्दं, ब्रह्म यत्र प्रतिष्ठितम् ।

सुदृशुदृश्वमावाप, नमस्तस्मै परात्मने ॥ २ ॥

अविद्याअन्तैः, सर्वैर्विकारैरनुपद्रुतः ।

अप्यप्या शिवपदस्योऽसौ, द्रष्टव्या अप्यपि सर्वगः ॥ ३ ॥

यतो बाधो निर्वर्तन्ते, न यत्र मनसो गतिः ।

10

सुदृशालुमबसंवेद्यं, तद्रूपं परमात्मनः ॥ ४ ॥

न स्पर्शो यस्य नो बभौ, न गन्धो न रस-श्रुती ।

सुदृश्विन्मात्रगुणवान्, परमात्मा स गीयते ॥ ५ ॥

माधुर्यातिशयो यद्वा, गुणौघः परमात्मनः ।

तत्राऽऽख्यातुं न शक्योऽपि, प्रत्याख्यातुं न शक्यते ॥ ६ ॥

15

अनुवाद

परमात्मा, परंज्योतिः परमेशी निरञ्जन अन्न सनातन, शम्भु अने स्वयंभू एवा श्री मिनेश्वर
मगवान् अयंता बर्तो ॥ १ ॥

जेनाम्यं निरञ्ज विज्ञान (केवलज्ञान), आनन्द अने ब्रह्म प्रतिष्ठित छे अने जेसो सुदृश अने सुदृ
स्वभावावाप छे ते परमात्माने ई नमस्तकार कर्तुं छुं ॥ २ ॥

20

अविद्यापी उत्पन्न बनेछा सर्व विकारोपी अस्तुभ्य, अप्यपिरूपे मोक्षदां रोला विन्नु शक्तिरूपे
सर्वंस्यापी एवा परमात्म अयंता बर्ते छे ॥ ३ ॥

अप्यपि (जे स्वरूपतुं वर्णन न करी शकतापी) बाणीजो पाणी करे छे अने अप्या मलनी गति नपी
विन्नु केवल सुदृश अनुभूत ज्ञानबडे जे स्थित छे ते परमात्मरूप छे ॥ ४ ॥

जेने स्पर्श नपी बर्ण नपी गन्ध नपी रस नपी तथा श्रुति नपी विन्नु जे सुदृश विन्मात्र 25
गुणवान् छे ते परमात्मा कजेवाप छे ॥ ५ ॥

अप्या परमात्मता गुणोने सम्यक् माधुर्यातिशयरूप छे । ते गुणसङ्ग यपार्थरते करी शक्यते
नपी, अन्तं ते तेनी रते नपी एम पण करी शक्यतुं नपी ॥ ६ ॥

बुद्धो विनो ह्यपिच्छेऽऽ, धम्मसुद्धिःपुष्प ।
 इत्यादि नामभेदेऽपि, नार्थतः स विमिषते ॥ ७ ॥
 भावन्तोऽपि नयाः मूक (सर्वे), तस्वरूपं स्पृशन्ति न ।
 समुद्रा इव कच्छोत्थे, कृत्प्रतिनिश्चया ॥ ८ ॥

5 धम्मोपरच्छतद्रूपबोधकभयपद्वतिः ।
 निर्विकल्पं तु कल्पं, गम्यं नानुमर्षं विना ॥ ९ ॥
 कर्मा न कल्पनादर्शी, श्लाघणीरात्मगाहिनी ।
 स्तोत्रस्तव्वरसास्वादविदोऽनुभवबिहया ॥ १ ॥
 कितोन्निष्या बितच्छोषा, दान्तात्मानः द्रुमाश्रया ।
 10 परमात्मगतिं यान्ति, विमिषीरपि कर्मभिः ॥ ११ ॥
 नूनं द्रुमश्रवः सर्वे, परमेश्वरसेवकाः ।
 व्रातश्चादिभेदस्तु, तन्मुमुक्षुर्त्वं निहन्ति न ॥ १२ ॥
 नाममात्रेण यं द्रुमा, दानमानाविषर्षिताः ।
 न पश्यन्ति परात्मान, ते धूका इव मास्करम् ॥ १३ ॥

15 तेना बुद्ध, विन, ह्यपिच्छे शांमु, क्त्वा, अशिपुद्म वगैरे मिष मिष नामो होवा कर्त्तं पन
 अर्षवी ते परमात्ममयं भेद करी शक्यतो नवी ॥७॥

जेम समुद्रो पोतना तर्णोत्थे मर्यादा बहावनी मूर्धने स्वर्षा करवा चाप छे छतां किताता सत्त्वे
 अशर्षाने पोतना तर्णो सत्त्वे पाद्य करे छे, तेम मयो पोतनी विकल्प्य बळ कवे परमद्रुम-स्वरूपन स्वर्षा
 दोत्थे छे—प्रपरम करे छे, छतां ते स्वरूपने पामी शक्यत नवी विदुत् पाद्य करे छे (तात्पर्य ए छे के
 20 परमात्मानु रूप सर्व नपपद्वतिभोवी पर छे, तेवी ते नयोन्ती पकटव्यं वी रीते बानी शके ?) ॥८॥

नय पद्वति तो छम्पपी उपत्य एवा परमात्मरूपनो बोध करतनारी छे, ज्यारे तेनुं निर्विकल्प
 रूप तो अनुभव विना समचाप्य तेनुं मपी ॥९॥

क्या पुद्गलनी कल्पनात्म्य कटवनी श्लाघकूप धीरात्मनं प्रवेश करती मवी ? परन्तु अनुभवरूप
 जीमवदे तजना रसास्वादनं जागलारा पुरुषो तो बोवा न होय छे ॥१॥

25 कितोन्निष्य कितच्छोष दान्त अने द्रुम जावायबळ्य म्हात्माओ मिष मिष मर्गोपी पन
 परमात्मगतिने प्राप्त करे छे ॥११॥

करेकर सर्वं मुमुक्षुओ परमेश्वरना सेवक छे रूपमानो के नवीकल्पानो भेद परमात्मना
 सेवकजानं व्यापक करी शक्यतो नपी । (कोई नवीकर्म विछे जमारा होय ते कोई कर्मा बळ पठी
 पण तेवी परमात्मसेवकजानं भेद पढतो नपी) ॥१२॥

30 बुद्ध ज परमेश्वर छे शंमु ज परमेश्वर छे इत्यादि रीते जेओ नमम्यनपी गर्वित छे तेओ
 शात्मर्गोपी हू छे । जेम पुद्गलो मूर्धने जोई शक्यता नवी तेम तेओ परमात्माने जोई शक्यता नपी ॥१३॥

भ्रमाः शास्त्राभयाः सर्वो, यन्ज्ञानेन फलेग्रहिः ।
 ध्यातव्योऽयमुपास्योऽर्घ्यं, परमात्मा निरञ्जना ॥ १४ ॥
 नान्तरात्मा न मिथ्यात्वं, हासा रत्परती च न ।
 न मीर्यस्य जुगुप्सा नी, परमात्मा स मे गतिः ॥ १५ ॥
 न दोषो यस्य नो क्षमा, नान्नाताभिरती तथा ।
 नावकाशम निद्रायाः, परमात्मा स मे गतिः ॥ १६ ॥
 रागद्वेषी हर्ता येन, सगत्प्रपभयङ्करी ।
 स त्राणं परमात्मा मे, स्वप्ने वा भागरेऽपि वा ॥ १७ ॥
 उपाभिवनिता माया, ये ये भ्रन्मञ्जरादिक्वा ।
 तेषां तेषां निषेधेन, सिद्धं रूपं परात्मनः ॥ १८ ॥
 अतदघाहृषिता मिर्म, सिद्धान्ता कथयन्ति तम् ।
 वस्तुतस्तु न निर्वाण्यं, तस्य रूपं कथञ्चन ॥ १९ ॥
 आनभयि यया म्लेष्ठा, न दृक्काति पुरिगुमान् ।
 प्रबक्तुमुपमाभावात्, तथा सिद्धसुखं भिनः ॥ २० ॥

5

10

शास्त्रने आत्मपाने करेले परिभ्रम जेना इतली फळवाज्ये (सफळ) पाय छे, ते आ निर्जन 15
 एवा परमात्मा ध्यात करावा योग्य छे अने उपासना करावा योग्य छे ॥ १४ ॥

जेम्ने अंतर्गत्यो (पांच प्रकारता अंतर्गत्यक्रम) मधी मिथ्यात्व मधी हास्य मधी, एति मधी
 अरति मधी, मय मधी, ते परमात्मा म्ने शरण हो ॥ १५ ॥

जेम्ने शोक मधी, क्रम मधी ब्रह्मज्ञ मधी अभिरुषी मधी अने निद्रा मधी ते परमात्म म्ने
 शरण हो ॥ १६ ॥

20

अने अगतने मयमील करमार एवा एग अने द्वेषने जेम्ने इण्या छे ते परमात्मा जगम
 अवस्वाम्यं अने स्वप्न अवस्वाम्यं पण म्ने शरण हो ॥ १७ ॥

कर्मरूप उपाधिची जन्मि एवा जन्म अरु बगोरे जे जे मात्रो छे ते ते तथा मात्रोमा निषेधकडे
 परमात्मामुं स्वल्प सिद्ध पास्य छे ॥ १८ ॥

सिद्धान्तो 'व-स्तु' रूप ध्यातुविकडे ('वा गति, वा गति' एम परमात्मची मित्र वस्तुअनी 25
 ध्यातुपि हाण) परमात्मने इतर वस्तुओपी मित्र कहे छे, परन्तु परमार्थपी तो ते परमात्मामुं स्वल्प बरेई
 पण प्रकारे निर्वाण्य (सूर्यं रीते कही स्वल्प तेषु) नवी ॥ १९ ॥

जेम गाम्भीर्यो माणस नगरीमा गुणोने आणवा छटा पण उपासना अमात्म्यं करेवाने शास्त्रिमान
 बतो मधी तेम सर्वेक मगबल पण सिद्धता सुखतुं कर्मन उपासा न होबाची कही शकता मधी ॥ २० ॥

દુષ્ટદુરાણાં સર્વેષાં, યદ્ સુલ્લ પિષ્ઠિર્થ મહત્ ।
 ણ્કથ્યાપિ હિ સિદ્ધસ્ય, તદ્નન્તરમાદ્યગમ્ ॥ ૨૧ ॥
 અદેહા દર્શનજ્ઞાનોપયોગમયમૂર્ચય ।
 આશ્ચર્યં પરમાત્માનઃ, સિદ્ધાઃ સન્તિ નિગમયાઃ ॥ ૨૨ ॥
 5 તાકાપ્રશિલ્લરાત્ક્રુદાઃ, સ્વમાત્મસમશસ્ત્રિતાઃ ।
 મહાપ્રવચ્ચન્નિમુક્ત્યા, યુક્તાનન્તાશગાદ્વિત્યાઃ ॥ ૨૩ ॥
 શલિક્ષ્ણ અમરીષ્યાતશ્ચ, અમરીત્વં યષાશ્રુતે ।
 તથા ધ્યાયન્ પરત્માન, પરમાત્મસ્ત્વમામુયાત્ ॥ ૨૪ ॥
 પરમાત્મયુગાન્તેષ, યે ધ્યાયન્તિ સમાદિતાઃ ।
 10 હમન્તે નિમૂઠાનન્દાસ્તં યદ્ધોદિશ્યયમિયમ્ ॥ ૨૫ ॥

॥ શ્લોક પરમાત્મવચ્ચન્નિમુક્તિશ્ચ ॥

સમગ્ર શેષતાઓ અને વ્યસુપેતુ સુલ્લ ણ્કલ સ્કલે પિષ્ઠિત કરવામાં જાણે તો પણ તે સિદ્ધના દુષ્ટનો અત્મસ્ત્રામ મારા જ થાય ॥ ૨૧ ॥

15 દેહ દર્શિત, કેવલ દર્શનોપયોગ અને કેવલ જ્ઞાનોપયોગમય રૂપવચ્ચ અને નિગમ્ય પદા સિદ્ધ પરમાત્માઓ સર્વદા નિષમ્બન હોય છે ॥ ૨૨ ॥

તે સિદ્ધ મ્માત્મતો લોકજ્ઞ (સિદ્ધશિલા) રૂપ શિલ્લર પર આક્રમ્, સ્વમાત્મનં સમ્બશિત અને મહાપ્રવચ્ચથી વિભિર્નુલ છે । એક સિદ્ધની અશગાદ્વનાશ્ચાઠા અજ્ઞાન પ્રવેશોમ્ અનન્ત સિદ્ધો શ્લેષ છે ॥ ૨૩ ॥
 જેમ ક્ષયલ અમરીતા ધ્યાયથી અમરીપગાને પામે છે, તેમ પરમાત્માનું ધ્યાન કરતો યૌશ્ચ પરમાત્મવચ્ચાને પામે છે, ॥ ૨૪ ॥

20 એ રીતે પરમાત્મયુગેતુ જેઓ સમ્બશિલ મનાશ્ચે ધ્યાન કરે છે તેઓ પરમાત્મવચ્ચી પરિપૂર્ણ કન્ધિને (પરિપૂર્ણ) ઘણા અને (પરિપૂર્ણ) વિશ્વયરૂપ મોષ્લક્ષ્મીને પામે છે ॥ ૨૫ ॥

પરિષ્ચય

25 તપા ધીયશોભિશ્ચયઝીર્ણ શ્લેષી જા પશ્ચીથી દુષ્ટસિદ્ધ છે । અનેક સંપ્રદાયનોમ્ એ પ્રકાશિત થયેલ છે । તેમના પદ પ્રકાશન ઉપરથી જા પશ્ચીશીનો, સંપ્રદ કરીને, તેને અતુલાદ સાથે જાહી પ્રગટ કરી છે । પરમેશ્ઠી પદા જિનેશ્ચરતું કુદ સ્વરૂપ જા પશ્ચીશીમં તપામ્યાપજી મ્માશ્ચાએ કુંદર ઠી પ્રદર્શિત કર્યું છે ।

સુત્તરમ્ સૈત્તરમ્ થયેલા જા સ્વર્ગીજ વિદ્વાનનો પરિષ્ચય યશોવિશ્વયસ્મુતિર્નવ મંત્રી જાણી શકાય એમ છે ।

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जयो अखिलाय
जयो विलयाय
जयो आख्याय
जयो अष्टायाय
जयो तीर उदकाय

एवो भस्मयुक्तो भस्मपात्रे प्राणयानि
विद्यायै च एवेति पदं सुदुर्लभं ॥

१. श्रीगणेशाय नमः
एवो भस्मयुक्तो भस्मपात्रे प्राणयानि

श्रीसिंहनन्दिभट्टारकविरचित
पञ्चनमस्कृतिदीपकसदर्थ ॥

- नमाम्यहं तं देवेशं, लक्ष्मीरात्यन्तिकी स्वयम् ।
पस्य निर्द्वैतकर्मैन्धुमस्यापि विराजते ॥ १ ॥ 5
- पस्य प्रमाथो दशैरीपि वक्तुं न शक्यत ।
तत्र मत्तुपभ्यापारः, केवलं हास्यतासदम् ॥ २ ॥
पिन्न-चौरारि-मार्याघातः, छाकिन्त्यादिगणा अपि ।
पस्य स्मरणमात्रेण, प्रलयं यान्ति वदन्विला ॥ ३ ॥
- पस्य प्रमाथता भुक्तिर्जायते ब्रह्मसनिमा । 10
तं नमस्कृत्य पञ्चाङ्गमन्त्रं तत्कल्पमुच्यते ॥ ४ ॥
तत्राधिकाराः पञ्च, साधनं ध्यान-कर्मणी ।
स्वप्न फलमित्येतद्, पदुकं पूज्यरिमि ॥ ५ ॥
तदेव संक्षिप्यारम्य, प्रक्रियाद्वारतः खलु ।
करोमि देयं नान्यस्य, दुष्टमिध्याद्यतः खलु ॥ ६ ॥ 15
तदेव गायत्रीमन्त्रं, तदेवाष्टकमुच्यते ।
तदेव पञ्चकं प्रोक्तं, पद्म(दा)र्जनिस्तम्मतम् ॥ ७ ॥

अनुवाद *

- ते देवाविदेवने हं नमस्तत्र कर्तुं क्व के कर्मरूपी इत्यनेनो भूयते इह क्वापी (ः) जेमनी संदर्भ
छद्मनी स्वयं अर्थात् शोभे छे ॥ १ ॥ 20
- जेमनो प्रमाथ देवैरो पण क्त्रेवाने शाकिमान मपी त्यां मनुष्यमी प्रगृष्टि केवल हंसिने पात्र
गमाय ॥ २ ॥
- जेमना स्मरणमात्रनी विन्न, चोर, शत्रु अने मरुषी बगरे तेमन चाकिनी आदिना समूरो
गाथा पामे छे जेना प्रमाथपी बुद्धि जीवतद्वत् अर्कज्ज बने छे (ः) ते पंचांग (पंचमंगल) मंत्रने
नमस्तत्र करिने हं तेनो कस्य कर्त्तुं हूं ॥ ३-४ ॥
- ते (कल्प) मं १ साधन, २ ध्यान ३ कर्म-क्रिया, ४ स्वप्न अने ५ फल—ए पांच अधिनारो 25
छे. (आ विषयमी) जे पूर्वाचार्योए कर्त्तुं छे तेने ज संक्षेपीने अन प्रथिमा इतरपी शरु करिने हं कर्त्तुं हूं ।
आ कल्प (अपेय एवा) अल्पने न कायको अने दुष्ट एवा निध्याद्यदिने तो न ज कारको ॥ ५-६ ॥
- ते (पंच मंगल) ज गायत्री मंत्र छे ते ज अष्टक छे, अने ते ज छये दर्शनीजोने मान्य एहुं
पंचक छे ॥ ७ ॥ 30

- यन्त्रं चिन्तामणिर्नाम, कलिमुखास्यपत्रकम् ।
 पञ्चाराभ्यपदं यन्त्रं, गणमूर्तुवलयामिषम् ॥ ८ ॥
 पार्यचक्रं वीरचक्रं, सिद्धचक्रं त्रिलोक्युक् ।
 कर्मचक्रं योगचक्रं, ध्यानपत्रकपिच्छद्वयं (विच्छद्वयं)कम् ॥ ९ ॥
 5 मृतयन्त्रं (चक्रं) तीर्थचक्रं, जिनचक्रं वशीकरम् ।
 ध्यानचक्रं मोक्षचक्रं, श्रेयचक्रं सुप्रान्तिच्छत्रम् ॥ १० ॥
 सर्वरक्षात्र इन्द्रमृत्युञ्जयसुनामकम् ।
 लघुमृत्युञ्जयं नाम, मोक्षदं वाञ्छितप्रदम् ॥ ११ ॥
 पठ्यं ज्वालिनीचक्रं, ह्यमं वैशाम्बिकाचक्रम् ।
 10 वरं चक्रेश्वरीचक्रं, बृहस्पतान्तिकचक्रकम् ॥ १२ ॥
 यागमन्त्रलक्षचक्रं, पद्मचक्रं मनोहरम् ।
 मौरवं चक्रमिन्द्रास्वामित्वादि सकलं बहु ॥ १३ ॥
 यन्त्रराजागमोक्तं यत्, तदेतेन विना न च ।
 सिद्धेन सिद्धस्येव, निपमोऽस्ति जिनामये ॥ १४ ॥
 15 यस्य स्मरणमात्रेण, बराहगस्य मयं गतम् ।
 द्वीपिनोऽत्र तथा श्रेष्ठी, सुदर्शनं जपि स्वपम् ॥ १५ ॥
 मयमुक्तो बभूवस्य, प्रभाषेन महाजना ।
 इतिच्छदमिचानास्ते, गता द्वीपान्तरं ह्यथा ॥ १६ ॥
 किमस्य वर्ष्यं माहात्म्यं, जिह्वया वैक्या लतु ।
 20 कोटिशिवादिभिर्ह्यया, गन्धेशोऽत्र किमुच्यते ॥ १७ ॥

(पंत्रोम्) चिन्तामणि नाम्नु, कलिमुं न नाम्नु, पञ्चाराभ्यपद नाम्नु, अने गणभारकूप नाम्नु
 पत्र के, (ए सिधाय) पार्यचक्र, वीरचक्र, सिद्धचक्र, त्रिलोक्युक् (त्रिलोकचक्र), कर्मचक्र, योगचक्र, वीजला
 हस्तिर ध्यानने छेदनात्र चक्र, मृतचक्र, तीर्थचक्र, जिनचक्र, वशीकरचक्र, ध्यानचक्र, मोक्षचक्र
 ह्यस्तिने करनां श्रेयचक्र, सर्वेशी एवा करनां बृहस्पतुञ्जय नामक चक्र, मोक्ष अने वञ्छित ज्ञापनं लघु-
 25 मृत्युञ्जय नामक चक्र, सफळ एतं ज्वालिनीचक्र, ह्यम एतं वंशिकाचक्र, श्रेष्ठ एतं चक्रेश्वरीचक्र, बृहस्प
 वशिचक्र सुंदर एतं यागमन्त्रलक्षचक्र, मनोहर, पद्मचक्र, मौरचक्र अने इन्द्रचक्र वगैरे जे अनेक चक्रो 'पंत्रराज
 भागन मं ब्रह्मेवा छे ते तथा आ तमस्कार मंत्र (पंत्र)ने साध्या विना सिद्ध बर्ता मयी अने ए सिद्ध
 बर्तां बर्था सिद्ध पद्य छे, एवो जिनगाम्मं निपम छे ॥ ८-९-१०-११-१२-१३-१४ ॥

एता स्मरणमात्रेण वरांगनो वापीनो मय गयो अने श्रेष्ठी सुवर्णनि पण स्वयं मयमुक्त
 30 तथा, आ (तमस्कार) ना प्रभाषयी बभूव नाम्नाय्य (१) म्भान्नो पण जानंदुर्लभ बीजा द्वीपयं
 गया ॥ १५-१६ ॥

बरेबर, आर्तु ग्हात्म्य एक बीमे कई ठीते कईनी शरद्वय ? अही बीगनवर ग्हात्म्य बरोमो
 रिद्धाओ बडे बडे तो पण न बडी शकै, तो पडी अमे ही ठीते बडी छडीए ॥ १७ ॥

अपत्त्रिये पवित्रेऽपि, स्तुतिस्थे दुःस्तिष्ठेऽपि वा ।
 पत् सर्वकृत् परं मन्त्रं, न त्याज्यं विषुधेरिह ॥ १८ ॥
 हृद् भिन्नं महत् स्यात्, मोक्षार्थं यद् वशीकृति—
 प्रसूक्तानि च कर्माणि, चेत्सितानि वदसि नु ॥ १९ ॥
 यमा ह्यनिर्महामूर्खो, मन्त्रपरिष्कार्यनात् ।
 भूपो भूयः पदध्यानात्, साठ्यार्थीः प्रसूतान् किञ्च ॥ २० ॥
 अथ साधनमाह—

पूर्वा कडुप् पुष्पमाल्य, शृङ्गा पद्मासनं धरम् ।
 बोधमुद्रा मोक्षमुद्रा, कस्तः प्रमात् इष्यते ॥ २१ ॥
 क्षेत्रं ह्यर्द्धं तटाच्छविरीरं द्रव्यं मनोहरम् ।
 माषो मन्त्ररूपो ज्ञेयः, श्वेतपङ्कजपद्मनम् ॥ २२ ॥
 कर्म मोक्षप्रधानं स्यात्, गुणः श्वेतस्य चिन्तनम् ।
 सामान्य मूलमन्त्र स्यात्, विद्येपस्तत्परो मतः ॥ २३ ॥
 पूजाश्रम्य ह्यकुर्म च, सदक चरुसधयम् ।
 रत्नदीपकं यामे च, धूपकुण्डं च दक्षिणे ॥ २४ ॥

अपवित्र के पवित्र, स्तुति के दुःस्तिष्ठ व्यक्ति विषे पम जे सर्व कर्षक र्थे मंत्र छे, तेनो
 ब्रह्मा मणसोए त्याग न करबो चोर्षे ॥ १८ ॥

ए मारे आश्रय छे के जे (मन्त्र) मोक्ष आपनात छे ते न वशीकरण बगैरे कर्मो (करी जाये छे)
 बने कही बाँधिलो ने पम जाये छे ॥ १९ ॥

यम माम्ना मुनि (जा) मंत्रना एक पदना जन्यबी, अने बरंवार ए पदतुं ध्यान करबापी 20
 टाबे न शकता अने ऋद्धिजो पाम्या हता (1) ॥ २० ॥

साधनप्रकार—

पूर्व दिशा, श्वेत पुष्पनी माल्य, श्रेष्ठ पद्मासन, बोध(ज्ञान)मुद्रा अथवा मोक्षमुद्रा बने समय
 प्रमातनो होरो चोर्षे ॥ २१ ॥

क्षेत्र-स्वान शुद्ध-स्वच्छ पृथु तटवर्ग बगैरेना करंयनुं, (निषेध जायि) प्रज्यो सुंदर, माष मंत्रलयनो 25
 बने पोताने इह एवा पङ्कजनी बोधना करबी ॥ २२ ॥

कर्म मोक्ष-प्रधान होनुं चोर्षे, श्वेतवर्णनुं चिंतन (श्वेत वर्णमां ध्यान) ते गुण छे, मुद्गमंत्र ते
 सामान्य छे अने तपसला ते निषेध कहीबाय छे ॥ २३ ॥

पूजा श्रम्य, कुंडुम्, उदक-एक अनातुं फळ (1) चरुसधय-एक प्रकततुं पात्र (2) टाबी बालुए
 रत्नदीपक अने जनगी बाहुए धूपकुंड करबो ॥ २४ ॥

१ अर्द्धबी अनुक्रमे दिग्-भाजन-मुद्रा-शुद्ध क्षेत्र-श्रम्य-एक पात्र-कर्म-गुण-सामान्य-निषेध बगैरेतुं कर्म छे ।

फलं वेयं त्रिनेत्रस्य, पुरतो वीजपरकम् ।
 शु(चू)र्तं षोडश-कदलीमुखं फट्करोपुं क्मत् ॥ २५ ॥
 क्कळोत्तेला-सवज्ञादि-सर्षीपण्यामिपेचनम् ।
 दधि-दुग्धेसु-सर्विभिरमिपेक्षे त्रिनस्य च ॥ २६ ॥
 5 पभादुद्भृत्य तत्पीठन्मातृक्षयन्त्रपूजनम् ।
 कृत्वा पीठे प्रतिस्था(ग्रा)य्य, स्थिरां वा चि-तयेदसु ॥ २७ ॥
 चूर्णादिवासना पभात्, वार्यबोवासना तथा ।
 चान्यादिवासना वैव, फलवर्तिक्रमासना ॥ २८ ॥
 पभात् त्रिनत्रयं बलपरिचरतं तथा ततः ।
 10 मुखोद्पाटनमस्तस्मान्तरं स्वाभिराञ्जना (नीराजना) ॥ २९ ॥
 पभादाक्षरशुद्धिं च, कृत्वा मन्त्रं जपेदसु ।
 मूस्मन्त्रसुपन्मस्यप्रतिष्ठो ब्रह्मसंयुतः ॥ ३० ॥
 सा पीपथी निराहारी, नियतो विजितेन्द्रियः ।
 मनोवाक्कृत्स्नसंशुद्धः, पञ्चमन्त्रं जपेदसु ॥ ३१ ॥

15 त्रिनेत्र प्रथिमा समग्र फळम्—बीजेरं, बाभ्र, मारियेक, केरी र्नी केळ्यं बगेरे तेम ज सोपती, हलायची, सनीग बगेरे छ चटुम् पनाटं फळे क्मत् । गूचं चोर्षेण क्ने कथा प्रकृतानी औपथिचोपी बभिकेक बरो चोर्षेण, (उपपंश) दही, दूध, शेराडी बने दीपी दी त्रिनेत्रानी प्रतिम्नो व्यभिकेक बरो ॥ २५-२६ ॥

20 ए पठी ते पीठनी उपनीने मन्त्रस्यपन्त्रं पूजन करी, पीठम् कटीपी स्थापना (प्रतिष्ठा) करवी, पठी ते प्रतिष्ठा स्थिर छे एम स्थितन करुं ॥ २७ ॥

पठी चूर्ण-वाससेप बगेरे १ वासना आम्ना पठी पाणीनी जपोवासना (१) कायची, (ते पठी) चान्य बगेरेनी वासना तथा फळ बने दीयानी वासना आपनी ॥ २८ ॥

ए पठी मन्त्रस्यपन्त्र तत्र दिवस सुधी बबरी इन्दि हेतुं कटी ते पठी तेनां मुचुतं उचुचुतन करुं बने पठी आरती करवी ॥ २९ ॥

25 पठी कुंरनी शुद्धि करीने वैजवाप करुं । पठी म्म करीने मुखमंत्रना जमुक जपारि रिडे प्रतिष्ठाकर वुं ॥ ३० ॥

ते पठी पीपथान्त, नियमान्त संयत, जितेंद्रिय बने मन्-बचन-वापानी संशुद्ध एवा तेमे पञ्चमन्त्रसंयुतो जाप करुं ॥ ३१ ॥

- वक्षिषाने पूर्वदिने (१), गन्वा तु जिनमन्दिरे ।
 प्रतिमां भुतमम्यर्ष्यं, कृत्वाऽस्तु गुरुजनम् ॥ ३२ ॥
 गुराराक्षां समादाय, गुरुद्वयं समुदरेत् (१) ।
 मस्तकं न्यस्य (१) सवृमार्ग्यं, मत्वा गत्वान्तरे गृहे ॥ ३३ ॥
 तत्र मन्त्र(न्त्रं) अपवृ पावतु, ऋषिसिद्धिर्न संभवेत् । 8
 तावत् तत्र निपन्ता वा, पापास्तभ्येन पोषयेत् ॥ ३४ ॥
 मन्त्रस्याख्या तु पञ्चाङ्गं, नमस्कारस्तु पञ्चकम् ।
 अनादिसिद्धमन्त्रोऽयं, न हि केनापि तत् कृतम् (स कृतम्) ॥ ३५ ॥
 पूर्वं यऽपि जिना यातास्ते वै यासन्ति यान्ति च ।
 इत्यनन्तरं हि मूल्यङ्गं, मूलमन्त्रमनादिसः ॥ ३६ ॥ 10
 बानुदमे अले वाऽपि, परंते वाऽऽपस्विती ।
 केनापि योगकर्मण्यं, कार्यं साध्यं सुधीमता ॥ ३७ ॥
 एतन्मन्त्रं च क्षोभ्य नाऽऽहमादिक्रमकृतः ।
 स्वयंभूततपा मुदा, क्षाघनेन किमु स्फुटम् ॥ ३८ ॥
 विभीषा* प्रलयं यान्ति, द्वाकिन्नी-भूत-पक्षगाः । 15
 विषं निर्विफलां याति, ध्यायमाने सुपञ्चके ॥ ३९ ॥

पट्टीना (१) दिक्से जिनमंदिरम् पर्षे जिनप्रतिमा अने मुनिज्ञाने गृहीते पट्टी गुरुनी पूजा करवी । पट्टी गुरुनी आद्या लक्ष्मि गुरुने शाय सेई पोगाना मस्तक उपर मूको (१) । ते बहते पेटे मत्पचाळी छे एम मन्तीने गृहना एकजन् म्यगम्यं नई त्वां कर्षनी सिद्धि न पाय त्वांशुनी मंत्रो जाय करी । ते समे त्वां मत्वा पीने निर्वा—उत्तरसावकनी (१) पण योजना करवी ॥ ३२-३३-३४ ॥ 20
 'पंचांग' ए मंत्रं नाम छे, तेनं पांच मन्त्रार छे । आ मन्त्र अनादिसिद्ध छे, ते कोर्षे स्पेल नवी ॥ ३५ ॥

पूर्वे जे कोर्षे जिनो मुक्तिनं गया, मत्सिध्यमं जरो अने कर्ममालमं जस्य छे ते बषा वा पंचनमस्कार बडे अ । तेवी वा मूलमंत्र अमर्षि कर्मवी मुक्तिनं मंग छे (१) ॥ ३६ ॥

बीचण सुधीना पत्नीमं, परंत पर, तद्वनमं अपवा कोर्षे पण योगकर्म (आसनदि) द्वारा आ 25
 (मंत्र) ने बुद्धिसाली पुरये साधरो जोदए ॥ ३७ ॥

आ मंत्रने अकहमं* अर्षि अकवी क्षोभये नहीं । केमके ए स्वयंभूत-जाप मेळे उपस बयेछे होवावी मुद छे, तेवी स्पष्ट छे के क्षोभयतुं कोर्षे प्रयोजन नवी ॥ ३८ ॥

पंच परमेष्टिनं ध्याय करतं चिन्ता सुग्रे, तेम अ द्वाकिन्नी भूत अने पक्षम-सर्प बनेरेना उपसों नाश पमे छे अने यिप निर्णय बनी जाय छे ॥ ३९ ॥

‘ॐ नमः सिद्ध’मित्याम्बा, यथा कार्यस्य साध(वि)म्ब ।

तथा सादृश्यतो श्रेयं, मन्त्र पारमगीरुहम् ॥ ४० ॥

‘ॐ नमोर्द्ध्वम्ब’ इत्यास्या, प्रथमा आपते पदी ।

‘ॐ नमः सिद्धम्ब’ इति, आपते द्वितीया पदी ॥ ४१ ॥

‘ॐ नमो(म) आचार्येम्ब’ इति, आपते तृतीया पदी ।

‘ॐ नमः(म) उपाध्यायेम्बा’, आपते तुर्था सत्यदी ॥ ४२ ॥

‘ॐ नमः सर्वसाधुम्बो’, आपते पञ्चमी पदी ।

[इति संस्कृतमन्त्रेण, सर्वसिद्धिर्मधिष्यति ॥ ४३ ॥]

‘ॐ नमः सिद्ध’ ए नाम्नो मंत्र जेम बधा कर्षो सिद्ध करे छे तेम परम्पुहम्बो (पंचपदेरी)

10 संबंधि आ मंत्र पण सर्व कार्पोमी सिद्धि करे छे ॥ ४ ॥

‘ॐ नमोर्द्ध्वम्ब’ ए नामनी प्रथमपदी (पद १) छे, तेम ‘ॐ नमः सिद्धेम्ब’ ए द्वितीय पदी छे, ‘ॐ नमो आचार्येम्ब’ ए तृतीय पदी छे, ‘ॐ नम उपाध्यायेम्ब’ ए चोथी सत्यदी छे, ‘ॐ नमः सर्वसाधुम्ब’ ए पांचमी पदी छे। आ प्रणये (आ) संस्कृत मंत्रवी सर्व कर्षोमी सिद्धि पछे ॥ ४१-४२-४३ ॥

15

परिचय

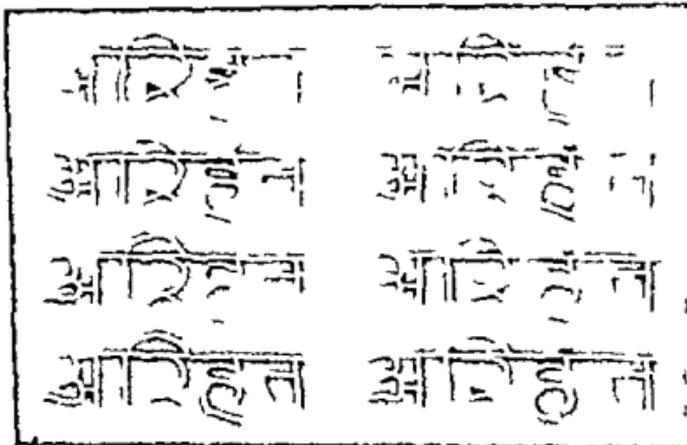
विगवर सम्मशयना, म्हारक श्रीसिद्धनंदिए रषेयी ‘पंचनमस्तुतिदीपक’ नामनी इति जम्बे कलन्धा ऐपल एशियाटिक सोसायटीला संग्रहनी म्बे जल्दी छे । नमस्कारमंत्र निरयक आ संवर्ष पांच अधिस्ते वायेछा छे—१ साधनअधिस्तर, २ म्भानअधिस्तर, ३ कर्षोअधिस्तर, ४ सत्यअधिस्तर, अने ५ फलअधिस्तर । प्रत्येक अधिस्तरमं मन्त्रनिरयक अनेक इच्छिक्यो गब अने पद्यमं आपेयी छे ।

20 वा संवना मंगलाचरणना ४३ श्लोके नमस्कार किसे सारी माहिती आपे छे अने कर्षिक म्भ्यापक छिए ममस्कार किसे विचार ब्छलि छे । ते अर्धी अनुवाद सभे प्रगट करेल छे ।

श्लोक १-७ मंगलाचरण अने प्रवर्तु अधिषेय जगले छे । श्लोक ८-१३ अनेक मंत्रोना नामो नोचे छे । श्लो १४-१७ संवतु माहस्यम्य जगले छे । श्लो १८-२ मंत्रनो महिमा द्छलि छे । श्लो २१-३७ मंत्रना साक्नोतो विचार आप्यो छे अने श्लो ३५-४३ नमस्कार मंत्रनो महिस्य, न्यस, 25 संस्कृत मागान्य मंत्र किसे प्रश्न अने समाधान तेम न् बरिइतना अर्ष किसे माहिती आपे छे ।

वा ४३ श्लोकेमं जेरी माहिती जाती छे तेनी न् माहितीबी भरेको सत्य प्रश्न छे ।

छाम्भा अवारम्ब सैक्यमं क्पेछा म्हारक श्रीसिद्धनंदिए आ रचना करी छे, अंतनी प्रचलितमं तेममे पोतली गुणपरपरा बनेरे माहिती वापी छे ।

१ सुविधा लघुवर्णमालिकायां स हस्तलिखितम् १८

मितिं कुरुतेति तत्र अतिवृत्तिरिति १८
 तस्मिन् अतिवृत्तिरिति १९
 तस्मिन् अतिवृत्तिरिति २०
 तस्मिन् अतिवृत्तिरिति २१
 तस्मिन् अतिवृत्तिरिति २२
 तस्मिन् अतिवृत्तिरिति २३
 तस्मिन् अतिवृत्तिरिति २४
 तस्मिन् अतिवृत्तिरिति २५

१ १ या अनुवृत्तिकायां मितिषु हस्तलिखितम् १८

श्रीसिंहनन्दिविरचित-पञ्चनमस्कृतिदीपकान्तर्गत
नमस्कारमन्त्रा ॥

[१-३] केवलत्रिविधा—

- (१) 'ॐ ह्रीं वाह्' ऋमो भरिहंताय ह्रीं नमः ॥ अथवा—
(२) ॐ ऋमो भरिहंताय श्रीमबुधुपमादिवर्धमानाम्बेभ्यो नमः ॥ अथवा—
(३) श्रीमबुधुपमादिवर्धमानाम्बेभ्यो नमः ॥

5

[४-६] त्रिविधपिशाचीविधाः—

- (१) ॐ ऋमो भरिहंताय ॐ । इति कर्मपिशाची ।
(२) 'ॐ ऋमो भाइ(प)रियाण । इति शकुनपिशाची ।
(३) ॐ ऋमो सिन्धाय । इति सर्वकर्मपिशाची ।

10

फलम्— इति मेदोऽङ्गपठनोपुक्तमानस्यो(सद्य) मुनेः ।
सिन्धान्तविषयि बानं जायते गच्छितादियु ॥

[७] बहुगन्यासः—

- ॐ ऋमो भरिहंताय शिरोऽक्ष्ण । ॐ ऋमो सिन्धाय मुखऽक्ष्ण ।
ॐ ऋमो भापरियाणं हस्तिपहस्तऽक्ष्ण । ॐ ऋमो उबन्धायायं वामहस्तऽक्ष्ण ।
ॐ ऋमो कोप सभ्यस्तऽक्ष्ण इति कर्मकम् ॥

15

फलम्— एका पञ्चनमस्कृत, सर्वपापक्षयहृत् ।
मङ्गलानां च सर्वेषां प्रथमं मङ्गलं मत्तः ॥

[८] ब्रह्मपञ्जाम्—

- ॐ हवि । ह्रीं मुखे । ऋमो वामौ । भरि वामि । 'हृत् वामे । वाहं शिरसि ।
ॐ वसिष्ठे वाहौ । ह्रीं वामे वाहौ । ऋमो कर्मकम् । 'सिन्धायं अस्माप फद् स्वाहा ।

20

फलम्— विपरीतकार्येऽङ्गन्यासा, शोभनकार्ये ब्रह्मपञ्जरं कर्मत्वे तेन रक्षा ।

[९] अपरादिताविधा—

- ॐ ऋमो भरिहंताय ऋमो सिन्धाय, ऋमो भापरियाणं, ऋमो उबन्धायायं, ऋमो कोप सभ्य 25
साहयं ह्रीं फद् स्वाहा ॥

फलम्— इत्येवोऽप्रादिसिद्धोऽयं मन्त्रः स्थावित्तविबहम् ।
इत्येवा पञ्चाङ्गी विधा ध्यात्वा कर्मसर्वं कुरुते ॥

[१०] परमेष्ठिबीजमन्त्रः—

ॐ । तत् कथमिति चेत्—

मरिचिता मरुतिषु भापरिषा तद् उच्छ्वासा मुषिषो ।

पद्ममस्त(र)विपयो(पयो) ॐ शरीरो र्ध्वपत्मेष्टे ॥

5 मन्त्र हेतुः [] इति त्रैनेत्रुत्वेन अ + अ इत्यस्य दीर्घः । आ + मा पुनरपि दीर्घः ।
अ तस्य परकण्ठगुणे कृते षोमिति जाते पुनरपि मोर्ध्वकण्ठः [] इति सूत्रेभ्यजुस्यारे
सति सिद्धपञ्चाङ्गमन्त्रं निष्पद्यते ।

[११] पाङ्कजाक्षरी विद्या—

मार्हेत् सिद्धाचार्योपाभ्यास-सर्वसाधुभ्यो नमः ॥”

10 माहाम्भ्यम्— स्मर मन्त्रपदोद्भूता महाविद्या जगद्गुह्यम् ।

शुक्लपद्म-अनामोत्पयोदशाक्षरपञ्चिताम् ॥

फलम्— मस्याः शतवर्षं ध्यानी जपधेक्ष्यप्रमादनात् ।

अभिच्छन्दन्मन्त्रोत्ति, अतुर्ध्वतपसा फलम् ॥

[१२] सप्तदशाक्षरी विद्या—

15 ॐ ह्रीं मूर्ध्नि-सिद्धाचार्योपाभ्यास-साधुभ्यो ह्रीं नमः ॥

फलम्— मनसा ध्यायन्नाहकन्धं, समाप्नोति च मन्त्रवाः ॥

[१३] देवत्रयीविद्या—

ॐ ह्रीं मूर्ध्नि-सिद्ध साधुभ्यो ह्रीं नमः ॥

[१४] पञ्चक्षरीविद्या—

20 ॐ ह्रीं मूर्ध्नि नमः ।

फलम्— इति पञ्चक्षरी विद्या कथिता दीक्षितार्षेणे ॥”

[१५] पद्ममसंभूता विद्या—

मरिचित सिद्ध । मयथा— मरिचित साह । मयथा— जिनसिद्धसाह ।

फलम्— विद्या पद्ममसंभूतामन्त्र्यां पुष्पराशिमीम् ।

25 जपम् अतुर्ध्वमन्येति फलं ध्यानी दातव्यम् ॥

[१६] अतुर्ध्वमयो मन्त्रः—

मरिचित । मयथा— जिनसिद्ध । मयथा— मर्हसिद्ध ।

फलम्— अतुर्ध्वमयो(यो) मन्त्रं(मन्त्रः) अतुर्ध्वमन्त्रम्(म्) ।

अतुर्ध्वमन्त्रं जपन् योपी अतुर्ध्वस्य फलं मजेत् ॥

30 [१७] द्विपद्यो मन्त्रः—

सिद्ध । मयथा— जिन । मयथा— ‘मूर्ध्नि’ ।

[१८] एकद्वयी मन्त्रा—‘ॐ ।

फलम्—‘ॐकारं त्रिगुसंयुक्तं नित्यं ध्यायन्ति योगिना ।

अमर्दं मोहार्दं चैव, प्रणवाय नमो नमः ॥

[१९] अकारध्यानं, तत्फलं च—‘अ ।

वादिम्बन्धाहृतो नाम्नोऽकारं पञ्चशतम्बन्धम् ।

वाचन् वपन् त्रिगुद्वया यः स तदुपर्युक्तं व्रजेत् ॥

5

[२०] पञ्चवर्षमयी विद्या—

ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं । अथवा— अ सि भा उ सा ।

संयुटे तु— ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं । अ सि भा उ सा नमः । अथवा—

ॐ अ सि भा उ सा नमः । अथवा— ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं नमः । इति मेव ।

10

माहरम्यम्— पञ्चवर्षमयी विद्यां पञ्चवत्सोपसहिताम् ।

मुनिर्षी(व)रैः सुतस्त्रयाद् बीजगुद्वया समुद्भूताम् ॥

फलम्— बभ्रिमोक्षे च प्रथमो, द्वितीयः शास्त्रये स्मृतः ।

तृतीयो जनमोहार्ये, चतुर्थः कर्मनाशने ॥

पञ्चमः कर्मरुद्धैरु, पञ्चैवं मुक्तिदाः स्मृताः ।

तृतीयनिपताभ्यांसाद् असीकृतमिजाशया ॥

शोचिन्नस्यागु मित्वाहो निगूढं जन्मसम्बन्धम् ।

15

[२१] मुक्तिदा विद्या—

अचारि मंगळं । अर्चिर्त(वा)र्मंगळं । सिद्ध(दा)र्मंगळं । साङ्ग(ङ्) मंगळं । वैवस्त्रिपण्यतो
धम्मो मंगळं ।

20

अचारि ङोगो(गु)त्तमा । अर्चिर्त(वा) ङोगो(गु)त्तमा । सिद्ध(दा) ङोगो(गु)त्तमा ।
साङ्ग ङोगो(गु)त्तमा । वैवस्त्रिपण्यतो धम्मो ङोगो(गु)त्तमा ।

अचारि दा(स)र्यं पञ्चजामि । अर्चिर्त(ति) दा(स)र्यं पञ्चजामि । सिद्ध(से) दा(स)र्यं
पञ्चजामि । साङ्ग(ङ्) दा(स)र्यं पञ्चजामि । वैवस्त्रिपण्यतो(त्तं) धम्मो(म्मं) दा(स)र्यं पञ्चजामि ॥
इति मुक्तिदा विद्या ।

25

फलम्— महत्तदात्प्योत्तमनिष्कृत्यं यस्तु संयमी स्मरति ।

अविकल्पमेवाप्रथिया स चापकर्षाधिर्षं धपति ॥

[२२] त्रिधाविद्यापिनी विद्या—

ॐ अर्चिर्तसिद्धसपरेगिष्ठी स्वाहा ।

माहरम्यम्— सिद्धोः सौम्यं सम्योक्तुमिषं सोपानम्यसिद्धम् ।

अथोद्देशासुरोत्पद्य विद्या किञ्चातिशायिनी ॥

30

[२३] अपिमण्डलमन्त्रराजमंत्रः—

ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं इति षाडश सम्यग्पूर्वोक्तान्वाचारिकेभ्यो नमः ।

फलम्— यो मन्त्रमनुजो मन्त्रमिमं सप्तविंशतित्वैर्वपुतं क्षामिण्डकमन्त्रराजं ध्यायति उपरि
सहस्ररत्नं (८०००) स वाञ्छितार्थमिहपरच्छोकस्तुतं सर्वानीयं प्राप्नोति ।

5 [२४] मूलप्रयी विद्या—

ॐ ह्रीं धीं धीं बभ्रुः । अथवा नमो स्त्रियाजं । अथवा— ॐ नमो सिद्धे । इति मूलप्रयीविद्या
वसुधैवकुटुम्बकम् ॥

[२५] (ॐ) ' नमो अरिहंताय ' इति मन्त्रस्य ध्यानप्रक्रिया—

स्फोटमुत्सृज्यकारं, पुच्छरीकं मुञ्चोदरे ।

10 दद्यात्कसमासीत् अथोत्सृज्यविराजितम् ॥

ॐ नमो अरिहंताय इति अर्घ्यावपि क्रम्यत् ।

एकदा प्रतिपत्तं तु तस्मिन्नेव निवेदायेत् ॥

अक्षरादि— स्वर्णगीरी स्फोटयतां केशपाछीं तता स्फोदेत् ।

अर्चिर्वा अ सुधावीजं प्रजम्नु भुवि भूमिताम् ॥

15 [२६] ' ह्रीं ' इति मन्त्रस्य ध्यानप्रक्रिया—

प्रेषत्संपूर्णकथामं चन्द्रबिम्बाच्छनैः शनैः ।

सम्पद्यत्सुधावीजं प्रायाज्यं तु चिन्तयेत् ॥

बिन्दुरस्तमतिरफीते ममामण्डकमध्यागम् ।

संहरन्तं मुक्तामोक्षे, तिष्ठन्तं अर्चिकोपरि ॥

20 अमन्तं प्रतिपद्येत्, अरन्तं विपतिं हजे ।

कैवल्यात् समोष्वात्तं कृत्वात्तममृताम्बुमि ।

प्रजन्तं तानुरन्त्रेण स्फुरन्तं भूयतास्तरे ।

ज्योतिर्मन्त्रमिवाकित्यप्रमात्रं चिन्तयेन्मुनिः ॥

उपर्युक्तमन्त्रत्रयस्य फलम्—

25 ॐ नमो अरिहंताय इति षोडशैः श्रवणैः, ह्रीं इति महामन्त्रं स्मरन् योगी विपमार्हा प्राप्नोति ।
अपत्रं च चन्द्राश्रयारणो भवति । निराश्रयत्वान्वामात् परमिर्मर्त्यैर्मुक्तमध्यात् पूज्यमर्तिं परपति । तदा
संक्रान्तरेण मुक्तागमहान्वासां निःसरन्तीं परपति । तदा सर्वैश्चमुक्तं पश्यति । तदा सर्वैर्भ्यः प्रपन्नं
पश्यति ॥

[२७] सप्तरीचमन्त्रध्यानम्—

30 ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ इति सप्तरीचमन्त्रं ध्यायन् सप्तर्षीः प्राप्नुते । यथा पुरा तथापि नो
आप्यमिदमपुता मूमनंके वैदमर्ष्ये (?) वैदमिदमर्ष्यं तस्य नीचैर्मया किं वैदमिदमर्ष्यं तस्य

नपास्तमिदं बीजमनाहृतं समाह्वताम् । एतस्य ध्यानेन सिद्धबाधं मुक्तिरित्यतमपि परं ब्रह्म त(प)द्गम्यम-
वाच्यमस्मिन् तदपि ध्येयविपरं भवति । तदुक्तं जाप्यं यथावच्छित्तो मानाविधमपि तदेव साहचर्यात् ।

तदुक्तं मेमिबन्त्रसिद्धान्तिकैर्द्रव्यसामहे—

[अथ ऊर्ध्वं पदस्य ध्यानं मन्त्रधान्यस्यं पदुक्तं तरप विचरयं कथयति—]

पयतीस सोम उष्यज यदु शुभमेकं च जवहं श्राण्य ।

परमेष्ठिनाचयार्थं भर्षणं च गुरुवपसेषं ॥ ४९ ॥

5

[व्याख्या—‘पयतीस’ “अग्ने भरिहृताय, जमो सिद्धाय जमो वापरियाय जमो उष्यजायार्थं जमो
सोप सभ्यसाह्वयं” एतानि पञ्चविंशदक्षराणि सर्वपा(प)दानि भण्यन्ते । ‘सालह’ “अरिहृतं सिद्ध
माचार्यं(परिप) उष्यजाय साह्व” एतानि दोडशाक्षराणि नामपदानि भण्यन्ते । ‘छ’ अरिहृतसिद्ध
एतानि पञ्चदक्षराणि अर्हद्-सिद्धयोर्नामपदे द्वे भण्येते । ‘पण’ असिद्धाडसा एतानि पञ्चाक्षराणि¹⁰
आदिपदानि भण्यन्ते । यद् “अरिहृत इवमस्त्ररुपस्यं नामपदम् । ‘दुर्गा’ सिद्ध इत्यक्षरद्वयं
सिद्धस्य नामपदम् । सर्गं च “अ इत्येकाक्षरमर्हंत आदिपदम् । अथवा ॐ” एकक्षरं
पञ्चपरमेष्ठिनामादिपदम् । तत् कथमिति चेत् ।—

अरिहृता असरीरा मापरिया तह उष्यजाया मुनिषो ।

पहमस्त्ररुनिष्यणो ॐकारो पंचपरमेष्ठी ॥

15

इति गाथाकथितप्रथमाक्षराणां समाप्तं सत्त्वं दीर्घं भवति परब्रह्मोपम् अन्वये ऋ इति
स्वरसन्निधिसिधामेन ॐ-चो निष्यद्यते । कस्मादिति— जवहं श्राण्य एतेषां पदानां सर्वमन्त्रबाधपदेषु
मध्ये सारभूतानां इहसोफपरच्छोकेऽप्यमदानसमये ब्राह्मा पञ्चाक्षरमन्त्रानादिगुणमन्त्ररूपेण ब्रह्मो-
धारणेन च जापं कुरुत । तथैव शुभोपयोगरूपत्रिगुणाबन्ध्यायां शीघ्रैर्न ध्यायत । पुनरपि कथंभूता [ना]म्
परमेष्ठिनाचयार्थं । अरिहृतं इति पदबाधकमन्त्रमन्त्रानादिगुणयुक्तोऽर्हद्वाच्योऽभिधेय इत्यादिरूपेण²⁰
पञ्चपरमेष्ठि(ष्ठि)बाधकत्वम् । भर्षणं च गुरुवपसेषं भण्यदपि द्वादशसहस्रप्रमितपञ्चनमस्कारग्रन्थ-
कथितक्रमेण सप्तसिद्धाचर्यं, ब्रह्मसिद्धाचर्यमित्यादिदिधानमविधानं मेधासिद्धरत्नत्रयावधक्युत्पत्तादौ
शाल्या ध्यातव्यम् । इति पदस्यध्यानस्वरूपं व्याख्यातम् ॥ ४९ ॥—इत्येतद् द्रव्यसंग्रहस्य ब्रह्मविचरिचि-
तव्याध्यात उक्तम्]

[२८] अथाङ्गन्यासः—

25

तत्सिद्धपर्यम्—असि आ ह सा । अ बर्षे नामिकमन्त्रे, सि मन्त्रकमन्त्रे, मा कण्ठकण्ठे उ
ह्वये सा मुक्तकमन्त्रे । वा—अ नामी सि शिरसि मा कण्ठे, उ ह्वये सा मुखे ।

[२९] ॐ क्षरादीनां ध्यानप्रक्रिया—

अत्र ॐ नाम सिद्धेभ्यः । ॐ क्षरः, द्वीक्षरः, अक्षरः, अर्हद् इत्यादिक्युक्तं तत् क स्मरणीयम् ।
तदेव [कथयति]—

30

नेत्रद्वये भ्रमणयुगले नासिकाग्रे छन्दादे,
 बन्धे धामी शिरसि हृदये तान्त्रुभिः क्षुण्णमते ।
 ध्यानस्थानाम्पञ्चमतिभिः कीर्तितान्यत्र देहे,
 तेभ्यश्चक्षिन्मृगियतविषये चित्तमाहम्पवीषम् ॥

5 [इति प्रथमेन प्रश्नरेण व्याख्यानं कृतम् ॥]

[३०] ज्योत्स्नमन्त्रः—

ॐ ह्रीं नमो ह्येव सत्यसाहजं इत्यादि प्रतिष्ठोक्तम् ।
 पञ्चमित्येव आद्येन म्यापामेसरपूर्वकम् ॥
 पदीयमिधं पतिज्यं दत्त्वाप्यन्य मत्पेपरि ।
 तेन ज्वरं चोत्तरति नूनमवश्ये परं मत्म् ॥

10

[३१] पञ्चवत्वारिंशदक्षरा विद्या—

ॐ ह्रीं ब्रह्मे अग्निहोत्रं ॐ ह्रीं नमो सिद्धाय, ॐ ह्रीं नमो व्यापारिण्यै ॐ ह्रीं नमो उच्यते
 पापं ॐ ह्रीं नमो ह्येव सत्यसाहजं ।

एष पञ्चवत्वारिंशदक्षरा विद्या । एषा न भ्रूयते तथा स्मृत्या । बुद्धौपदिच्छुद्धमहापति-
 15 स्थाने धाम्नि क्त्वाहृदये चोपांशु मज्यते । पञ्चवत्वारिंशदक्षरा पञ्चपरमेष्ठिमुद्रया जापे समस्तभुवो-
 पद्रवनायाः कर्मस्यारम्भ भवति ।

[३२] देवगन्धी विद्या—(गायित्रीविद्या)—

ॐ अग्निहोत्रं सिद्ध-व्यापारिण्य-उच्यते-सत्यसाह-सत्यममतिरूपया ॐ नमो भगवते
 20 ह्रीं अग्निहोत्रं नमः ।
 एषा विद्या देवगन्धीति सरस्वतीमन्त्रिरे जाप्यमद्योत्तरहस्तम् । ज्ञप्ता ह्यपी सर्वेषु कार्येषु सर्व-
 सिद्धिं कर्त्तुं च वदति ।

[३३] तस्करमपहरमन्त्रः—

ॐ ह्रीं नमो सिद्धाय, ॐ ह्रीं सिद्धयै नमः ।

25 ज्ञप्तेन सत्याभिमन्त्रिते बन्धे प्रन्धियर्कल्पनीया । पञ्चवत् पञ्च ह्युवापि महारण्ये तस्करमप्यं न
 भवति ।

[३४] व्याजादिविपनाशनमन्त्रः—

ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं नमो सिद्धायं विदे विविधीमवन्तु पद्म् ।
 इत्यनेन व्याजादिविनिर्गमस्यति ।

30

[३५] व्यास-बुधिर-भूयकादिहूरीहरणमन्त्रः—

ॐ नं सिद्धा नमो हूरीमवन्तु पागा ।
 इत्यनेन व्यास-बुधिर-भूयकादयो हूरीतो पान्ति ।

[३६] बन्धिविमोचनमन्त्रः—

ॐ ह्र सा ष्व स ए षो मो ण, षं या ज्ञा ब व मो ण, षं या रि ष वा मो ण ॐ द्या
सि मो ष, णं ता ह रि ब मो ष ।'

इति विपर्ययत्रयनात् बन्धिमोक्षः । कार्यव्यतिरिक्त्य न अपनीयम् । कार्यव्यतिरेके कारणविदोषो
पञ्चमः इति न्यायात् । कार्यं बन्धिमोक्षान्विसार्यम् । कारणं प्रति कार्यस्य दाम्भिकमादिर्मोक्षमादिर्मोक्ष-
रेकोऽपि यद्य स्यात् मोक्षकबन्धवत् वा द्वितीयो बन्धमोक्षकवत् ॥

[३७] सर्वकर्मसमूहदायकमन्त्रः—

ॐ नमो धरिद्रिंताय ॐ नमो सिद्धाय ॐ नमो आपरिपाय ॐ नमो उचन्हापाय
ॐ नमो छोय सव्यसाङ्गणं ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रूं ह्रीं ह्रूं इति स्वाहा । सर्वकर्मसमूहं कञ्चो पञ्चम-युरोऽपि
वृत्तलि ।

10

[३८] यतुःपट्टिप्रद्विजननमन्त्रः—

ॐ षमो आपरिपायं ह्रीं स्वाहा । इत्यनेन यतुःपट्टय कञ्चया संभवति ।

[३९] कर्मसपार्षो मन्त्रः

ॐ षमो ह्रूं (ह्रूं) नमः । इत्यनेन कर्मसपार्षो मयति ।

[४०] एकदशीविद्या—

ॐ धरिद्रिंतसिद्धसाङ्गणं नमः । इत्येकदशी विद्या ।

15

[४१-४२] त्रयोदशधरीविद्ये—

(१) ॐ धरिद्रिंतसिद्धसाङ्गणं नमः । इति त्रयोदशधरी विद्या ।

(२) ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रूं ह्रीं ह्रूं इति म सि षा उ सा स्वाहा । इत्यपि ।

[४३] सर्वकर्मदो मन्त्री—

(१) ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रूं ह्रीं ह्रूं इति म सि षा उ सा नमः ।

(२) ॐ ह्रीं ह्रीं धरिद्रिं म सि षा उ सा नमः । चापि मन्त्री सर्वकर्मदो ।

20

[४४] बन्धिमोचनमन्त्रः—

ॐ नमो धरिद्रिंताय ॐ नमो सिद्धाय ॐ नमो आपरिपाय ॐ नमो उचन्हापाय
ॐ नमो छोय सव्यसाङ्गणं ॐ नमो ह्रूं ह्रूं ह्रूं इति स्वाहा । इत्यनेन यतुःपट्टय कञ्चया संभवति ।

पार्श्वभाष्यस्य प्रतिमां, संस्थाप्य पुरतःपठता ।

पहं प्रचार्यं संश्लिष्यं मन्त्रं पञ्चपञ्चमम् ॥

नामस्तैपुरस्तैमुष्टं बन्धिमोक्षकं पञ्च ॥

25

[४५] स्वमविद्या—

ॐ ह्रीं वमो भरिहेतावं स्वने शुभाशुभं च्च कू(कु)प्पाचिह्नी स्वाहा । (स्वमविद्या ।)
मन्त्रोऽयं शतसंज्ञतो, वकि स्वने शुभाशुभम् ।
घांभ्यारे श्वेतपुण्यैर्बर्जपुष्पफलाद्रितैः ॥'

5 [४६] धर्मदुह उषाटनमन्त्रः—

॥ ॐ ह्रीं म ति भा उ सा सर्वपुण्यं स्वम्मय स्वम्मय मोहय मोहय मु(म्)कवत् च्चरय
चरय च्चमय च्चमय ह्रीं पुषाट् ठा ठा ।
इदं मन्त्रं मुदिपञ्चो धैरियं प्रति संज्ञपन् ।
धर्मदुहा मारानं च्च करोत्युषाटनं तथा ॥

10 [४७] मृतप्रवादिनाम्नमन्त्र—

ॐ ह्रीं म ति भा उ सा मृतप्रविच्यन् माराय माराय ठा ठा ।
इदं मन्त्रं श्वेतपुण्यैर्बर्जपुष्पफलाद्रितैः च्च करोति च्च ।
मृतमेतादिकल्पे स्तौष्यो न दि सांश्रवम् ॥

[४८] सप्त मन्स्यानां निर्न्धनमन्त्र —

15 ॐ नमा भरिहेतावं इत्यादिभ्यः ॐ नमो श्वेत् सत्यसङ्गं हुल हुल शुल शुल मुल मुल
स्वाहा ।

२१ जायतां वृत्तं जाले मरस्या नापामि ॥

[४९] त्रिहृदनन्वामिनीविद्या—

20 ॐ ह्रीं श्रीं कर्षीं ह्रीं म ति भा उ सा शुल शुल हुल हुल शुल शुल इच्छियं मे शुल शुल
स्वाहा ।

त्रिमुपनस्यामिनीप्रियोषं च्चतुर्विंशतिसहस्रजापत् सर्वसंपत् [करी] स्वात् ।

[५०] वादत्रयार्थो मन्त्र —

ॐ ह्रीं म ति भा उ सा नमोऽहं च्च च्च पाण्पादिमी सत्यजदिनी च्च च्च मम च्च च्च च्च
ह्रीं नम्यं वृदि नम्यं वृदि नम्यं च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च च्च
3 मरां जन्मिर् च्च मन्त्रं च्चारे स्तौष्यते जपन् ।

[५१] तारमिद्विप्रदमहामन्त्र—

ॐ म ति भा उ सा नमः ।

इदं मन्त्रं महामन्त्रं सर्वेतिदिमर् शुभम् ॥

[५२] त्रिहृदनन्वामिनी विद्या—

23 ॐ मर्दने उग्रत उग्रत स्वाहा । इति त्रिनीया त्रिमुपनस्यामिनी विद्या ।

[५३] वाङ्मयकरीविद्या—

ॐ अग्निाय मग्निाय अग्निं ज्ञिज्य वाङ्मय पञ्चमायधरा ।

वृद्धमुक्त्वा (उ) सिद्धाय ऽग्ने अग्निहोषिभ्यः ॥

इति वादे अर्थं करोति ।

[५४] संपरध्वार्धको मन्त्रः—

ॐ नमो अग्निं तार्धं धनु धनु महाधनु महाधनु स्वाहा ।

इदं मन्त्रं कृच्छादे च ध्येयं सत् खोत्साशनम् ।

करोति वीतबुद्धं वा कम्प्यैर्मुनिनापके ।

संपस्य रक्षार्थमिदं, ध्येयं नाश्वत्र हेतुके ॥

[५५] स्वप्ने द्रुमाश्रुमकथनमन्त्रः—

ॐ ह्रीं मूर्धै र्वाी स्वाहा ।

बन्धनेन च तिष्ठकं कृत्वा आपमद्योत्तरघातं कृत्वा दुष्येत यत्रौ शुभाशुभं बलि ।

[५६] निर्दिपीकरमन्त्रः—

ॐ ह्रीं मूर्धै म सि भा उ सा फर्षी मम । इत्यनेन निर्दिपीकरमन्त्रम् ।

[५७] पञ्चाक्षरीविद्या—

ॐ ममो षूँ सा ।

इति पञ्चाक्षरीविद्या-मन्त्रयन्त्रे करोति च ।

मध्यस्य शुभकर्म्यार्थं त्वेवमेव मत्तं युयैः ॥

कर्मिभ्यसां त्वेक[त]त्वं तत्त्वतुयं चतुर्विधि ।

साष्टपथेषु सिद्धस्य, बीजं ज्ञेयं मुनीश्वरैः ॥

तेजो-मापायुतं तत्त्वं कामबन्धेन संयुतम् ।

हृदिप्रियामूढमन्त्रं त्वेकमेव वशाविषु ॥

वाऽप्युक्तमकारमुक्तं च कर्मिभ्यसां च वैश्वदे- ।

ति पदं साष्टपथेषु, ऽग्नेऽग्निं ताप्तेन च ॥

सूपुं वारिसुपुं, यन्मकर्मो रिजाशनम् ।

कर्मचकमिदं ज्ञेयं ध्यानवर्धकं परं गठम् ॥

कर्मचकम्

ॐ ममा

ॐ षूँ सा

ॐ मूर्धै

ध्यानचकम्

ॐ ममा

ॐ षूँ सा

धारकस्य

शुभं मवतु

5

10

15

20

25

30

[५८] तस्मिन्मन्त्रः—

ॐ नमो भरिहृतायै नमिषि मोहिषि मोहय मोहय स्वाहा ।

मार्गे यच्छुभिरियं विद्या स्मरणीया तस्मिन्मन्त्रेणमपि न मयति ।

[५९] ब्रह्मीश्वरमन्त्रः—

- ८ ॐ नमो भरिहृतायै नमो भरिषे नमो ब्रह्मणे मोहय मोहय स्वाहा । कतिश्या धीश्वर्येण वा इदं पत्रं लिखित्वाऽमुना मन्त्रेण श्वेतपुष्पीः श्वेतासुतीर्या जपेत् । यमाभित्य जपा कियते स ब्रह्मीमयति । पशु-पात्रमध्ये अष्टमात्रम्यज्जा दीयते । तदा संश्यायेत् । पूर्वार्णामिसुखं पूर्वं पूर्वैश्वरादारम्याद्यस्तं मन्त्रं जपेत् ११०० । तदा शान्तिपत्रादारभ्यामुमेव मन्त्रं जपेत् ११०० । एवमन्यत्रोक्तमपि पापहीनायकम् । एवमष्टमं जपे कृते बुद्धिपुत्रवत्सर्वप्रत्युद्धारिताः ।

10 [६] धर्मद्वुहा मन्त्रः—

ॐ नमो न्यारियायै न्यारियायै नमः । इत्यनेन धर्मद्वुहो मन्त्रस्तस्मिन्मन्त्रम् ।

[६१] वादत्रयार्थको मन्त्रः—

ॐ हं हा ॐ ह्रीं मर्हं दें श्रीं नसिमाडसा नमः ।

एतन्मन्त्रं विद्यावृत्तिपथे जपे कृतेति ।

15 [६२] वादशान्तिमन्त्रः—

ॐ नमो ॐ नर्हं न सि मा र हा नमो नर्हंतायै नमः ।

इत्यन्यत्र १०८ जपातुपवासकम् । एतेन जपेन पत्नीयं मन्त्रितं कृत्वाऽनेयां वाचान्तस्वामिने रैवां शप्यत् वादशान्तिमयति ॥

[६३] सर्वत्र जपार्थको मन्त्रः—

20 ॐ ह्रीं श्रीं नसिमाडसा न्याराहृत्विज्ञा(या)यै नर्हं नमः ।

प्रतिदिनं विद्याप्रमोदेषु [वात]जपा, सर्वत्र जपे मयति ।

[६४] सर्वमयनाशनमन्त्रः—

ॐ नमो सिन्धायै देवेयै पृथिव्यै । एतेन दीपवत्तिलिने शुक्तिने पात्रमयीयं सर्वमयं (यो)

नो मयति ।

25 [६५] सर्वमयसिद्धिमन्त्रः—

ॐ ह्रीं श्रीं नर्हं नर्हं नर्हं नर्हं नमः । इदं मन्त्रं जपता सर्वमयसिद्धिं साध्यति ।

[६६] शत्रुवशीकरणमन्त्रः—

ॐ ह्रीं श्रीं नमो ब्रह्मणे ब्रह्मणे नमः ।

विमानामेवमिदं जपेत्कृतेन शत्रुम् ।

30 एव शत्रुं च समुद्दिश्य कृतेति पक्षे शत्रोः (१) ॥

[६७] सर्वसिद्धिकरकमन्त्र—

ॐ अरिहतायं सिद्धायं धारयिष्यायं उवञ्जायायं साङ्ख्यं नमो सर्वसमीक्षितमिच्छि कुट कुट स्वाहा ।

जपमाद्युतस्यैष सर्वसिद्धिर्भवेन्ननु ॥

[६८] कर्मक्षयार्थको मन्त्र—

ॐ ह्रीं भूर्हं अनाहन्विद्याये नमः । अथवा— असिम्बाइसा अनाहन्विद्याये नमः । इति कर्मक्षयः ।

[६९] शुभाशुभादेशक मन्त्रः—

ॐ नमो अरिहो भगवन्मा बाहुयस्मिस्त पण्डसप(म)नस्त अमलं विमले निम्मञ्जापपया सवि ॐ नमो सख्यं मासई अरिहा सख्यं मासई ऐबली पपयं सख्यवपयेय सख्यं सख्यं होइ मे स्वाहा । 10
इत्यात्मानं शुचिं इत्या बाहुयुमेन संजपम् ।
संजुग्य खपोत्सगैज जिर्नं बकिं शुभाशुभम् ॥

[७०] सर्वसिद्धिप्रदा मन्त्र—

ॐ ह्रीं अमा अरिहतायं मम अरिहं वृद्धिं समीक्षितं कुट कुट स्वाहा ।
अथ मन्त्रो बुधेन शुचिता मातः सन्ध्यायां श्राद्धिशुद्धारं स्मरणीया, सर्वसिद्धिप्रदा । 15

[७१] प्रभवचक्रभ्यां, तत्फलं च—

कर्णिक्रयामोमिति मुनिं ह्रीं अमा अरिहतायं इति सर्वतो भू-जपपुरतुलं चक्रं प्रणवाकर्षं च कल्पते ।
ध्यानात् कर्मक्षयं चाऽऽशु, कुशले वश्यवश्यकम् ॥

[७२] नराधुपारणमन्त्र—

ॐ वै ह्रीं नमो खोय सख्यसाङ्ख्यं । इत्यनेनाग्निमन्त्रितपञ्चमा(पञ्च)पञ्चमनादेकविक्रं
ध्यायिकं ध्यायिकं आतुर्ध(हि)कं बुधवेजा-उपधायिकं नाशयति ।

[७३] प्रहाणां दान्तिकरमन्त्रा—

ॐ अमो अरिहतायं जापस्त्वयुतसम्प्रमः ।
अन्वदोयं इरेवेतत् कृषी होमो वृक्षांशकः ॥ १ ॥
ॐ अमो सिद्धायं इत्येतज्जतं त्वयुतायम् ।
सूर्यपीडां इरेवेतत् कृरे होमो वृक्षांशकः ॥ २ ॥
ॐ ह्रीं अमो धारयिषायं जतं त्वयुतसंभ्रमम् ।
शुद्धपीडां इरेवेतत् बुधस्विते तद्वृक्षांशकम् ॥ ३ ॥
ॐ ह्रीं अमो उवञ्जायायं जतं त्वयुतसंमितम् ।
बुधपीडां इरेवेतत् कृरे होमो वृक्षांशकः ॥ ४ ॥

ॐ ह्रीं नमो शोप सन्ध्याहृतं जतं त्वयुतस्तमम् ।
 दानिपीडां हरेरैतत्, कृते होमो वशांशक ॥ ५ ॥
 ॐ ह्रीं नमो अरिहतायं जतं वशासहस्रकम् ।
 शुक्रपीडां हरेरैतत्, कृते होमो वशांशक ॥ ६ ॥
 ॐ ह्रीं नमो सिद्धायं जतं वशासहस्रकम् ।
 महाध्यायिहृदये, कृते स्वाद्य वशांशक ॥ ७ ॥
 ॐ ह्रीं नमो शोप सन्ध्याहृतं जापं वशासहस्रकम् ।
 पादु-कैतुहृदये जेपं कृते होमो वशांशक ॥ ८ ॥

[७४] रथामन्त्र—

ॐ ह्रीं नमो अरिहतायं पादो रक्ष रक्ष ।
 ॐ ह्रीं नमो सिद्धायं कर्णं रक्ष रक्ष ।
 ॐ ह्रीं नमो भायरिषायं नासि रक्ष रक्ष ।
 ॐ ह्रीं नमो उबन्धापायं हृदयं रक्ष रक्ष ।
 ॐ ह्रीं नमो शोप सन्ध्याहृतं कण्ठं रक्ष रक्ष ।
 ॐ ह्रीं एते पंच नमस्कृत्यो (नमोऽहोरे) शिखां रक्ष रक्ष ।
 ॐ ह्रीं सज्जपाध्यायसप्तये भासर्गं रक्ष रक्ष ।
 ॐ ह्रीं मंगलार्णव सध्वेसि पदमं होइ † मंगळं भागमवसा
 पत्पत्तः रक्ष रक्ष । इति रथामन्त्रः ॥

[७५] सकृत्कीर्तनमन्त्राः

ॐ नमो अरिहतायं मामी । ॐ नमो सिद्धायं हृदये । ॐ नमो भायरिषायं कण्ठे । ॐ नमो
 उबन्धापायं मुखे । ॐ नमो शोप सन्ध्याहृतं मस्तके । सकृद्विपु मां रक्ष रक्ष क्षिति क्षिति मातङ्गिणी
 क्यादा । इति सकृत्कीर्तनमन्त्राः ।

[७६] ' ॐ नमो अरिहतायं स्वाहा '—इति घन्टा ।
 [७७] ' ॐ नमो अरिहतायं स्वधा '—पुष्टी ।
 [७८] ' ॐ नमो अरिहतायं वषट् '—वश्ये ।
 [७९] ' ॐ नमो अरिहतायं वापद् '—मातृष्टी ।
 [८०] ' ॐ नमो अरिहतायं ठं टः '—स्तम्भन ।
 [८१] ' ॐ नमो अरिहतायं ह्रीं '—विद्वेषे ।
 [८२] ' ॐ नमो अरिहतायं फट् स्वाहा '—उष्णपत्रे ।

[८३] 'ॐ नमो अरिहतायं धरो'—मारणे ।

इत्यथो मन्त्रास्तेजोऽभिप्रियापुत्रसंपुडरीत्या पूषामृत्युञ्जया । एवमेव—ॐ नमो सिद्धायं स्वाहा
स्यधादियोज्यम् । एवमेव सूत्रपुपाप्याये साधौ योज्याः । एवं (८५०) अन्तारिशामन्त्रा यथेष्टञ्जया ।

[८४] तर्पणमन्त्रा—

“ॐ नमोऽर्हत्स्यः स्वाहा । ॐ नमो सिद्धेभ्यः स्वाहा । ॐ नमो आचार्येभ्यः स्वाहा । ॐ [नमः] ५
उपाप्यायेभ्यो स्वाहा । ॐ [नमः] सर्वसाधुभ्यः स्वाहा ।” —इति तर्पणमन्त्राः ।

[८५] हाममन्त्रा—

ॐ ह्रीं महोत्स्यः स्वाहा, ॐ ह्रीं सिद्धेभ्यः स्वाहा ॐ ह्रीं आचार्येभ्यः स्वाहा ॐ ह्रीं उपाप्या
येभ्यः स्वाहा ॐ ह्रीं सर्वसाधुभ्यः स्वाहा । —इति हाममन्त्राः ।

[८६] शक्तिनी निवारणमन्त्र—

ॐ नमो अरिहतायं भूत-पिशाच-शाक्तिभ्यादिगणात् ताराय हुं वद् स्वाहा ।

१०८ अतोऽयं मन्त्रः शाक्तिपारीत्त निनाशयति । अथवा शैवं सादृशयं पशं चिन्तयेत् । तत्र
कर्षिकामायां तत्पं दोषाणि अन्तारि शक्तावर्तविधिना हस्त्याय घ्यामात् शाक्तिभ्याद्यो न प्रभवति ।

[८७] बुद्धिर्धनमन्त्र—

ॐ नमो अरिहतायं वद् वद् वाग्बुद्धिनी स्वाहा ।

इत्यमम मार्सं प्रति कङ्कगुपस्तु (माङ्कगुपतीति अचिद्धं) धामिमम्य मार्सं प्रति देवं शैवं
पथिदितप्रयोगे हुते वास्यस्य बुद्धिर्बुद्धिर्मवति ।

[८८] सर्वकर्मकरमन्त्रः

ॐ नमो अरिहतायं, ॐ नमो सिद्धायं ॐ नमो आपरिपार्थं, ॐ नमो उक्तज्ञापारं ॐ नमो
कोप सन्साह्यं ॐ नमं संसापा(वस्त) ॐ नमो व्याजाप(वस्त) ॐ नमं अरिप्राय (वस्त) २०
ॐ ह्रीं शैवोन्मवशोकरौ ह्रीं स्वाहा ।

शैवर्षिद्यतिवारं पद्, अत्रवा प्रथियत्र पश्य व ।

वृषे स दि बधी सप्य मवति न व संसापा ॥

पामीर्ष धामिमम्यैपमुहुने मेत्रयेगिषा ।

येमपीवाहर् वत्त वा शिरोऽर्शशिरोऽर्तिपु ॥

२५

[आ परेच नियम नं. १५—१ मं संनमस्कृतिर्षीपञ्च नामना प्रथमोषो नमस्कर—मन्त्रो उक्त
वरवामां मान्त्रं छे । तेनां १९ मन्त्रे नीचे ये कञ्चरेच भासि क्त्वा छे तेनो भरी अगुवाए भापवामां भासि छे.]

अनुवाद

आगमनां प्रथो यजवाम्यं उपासक्रीड मुनिने त्रण प्रचारनी केरथी विचारो अने त्रण प्रचारनी
पिशाची पिशाचोपी गमित्त वगेरे विपयोगं सिद्धास्त संर्षि ज्ञान वाय छे ॥ १-६ ॥

३०

આ સંગમ્યાસ મટેનો મંત્ર છે ।—આ પાંચને કરેલો નમસ્કાર સર્વ પારોનો માત્ર કરાતો છે । સર્વ પ્રકારના મંગલોર્થ આ નમસ્કાર પ્રથમ મંગલ છે ॥ ૭ ॥

આ સ્વર્ગચર મંત્ર છે—નિપટીત કર્મોર્થ સંગમ્યાસ કરવો અને શોમન કર્મોર્થ સ્વર્ગચરું સ્મર કરવું । તે સમેથી રક્ષા થાય છે ॥ ૮ ॥

- 5 આ અપવિતરિષા છે । આ અનાપિસિદ્ધ મ્ત્ર વિષ્ટને અમ્ત્કાર પમાદનારો છે । આ પ્રકારે પંચાંગી વિષાંતુ ધ્યાન કરનાર કર્મનો ક્ષય કરે છે ॥ ૯ ॥

આ પારમેષ્ઠિઓનો સીઝ-મંત્ર છે ।—અરિહનનો અ, સિદ્ધ અષ્ટરીનો અ, આચાર્યનો આ, ઉપાધ્યાયનો ઠ અને મુનિનો મ્, એ પ્રકારે પારમેષ્ઠીના પાંચ અષ્ટરોની સંખિ કરતાં—અ+અ=આ+આ=આ+ઠ=ઓ+મ્=મ્—અર નિષ્કમ થાય છે । વૈનેન્દ્રધ્યાયકરણનાં સૂત્રોથી તેની સિદ્ધિ થઈ છે ॥ ૧ ॥

- 10 આ પોદ્ધાશ્વરી વિષા છે—મન્ત્રપદોર્મથી નિપત્તેથી અને પાંચે ગુણોના મામ્મંથી ઉત્પન્ન સોઝ અષ્ટરોથી શોમતી મ્હાલિષાને અગતના મનુષ્યોએ નમસ્કાર કરેલ છે, તેવું ઠું સ્મરન કર । સતી વાર આ વિષાંતુ એકમ મતથી ખાપ કરનાર ધ્યાની પુરુષ ક્ષુદ્ર ન કરે તો પમ ઉપવાસના તપવું ફલ મેલ્લે છે ॥ ૧૧ ॥

આ સુદર અક્ષરની વિષા છે—આ વિષાથી માત્રથી વાળીર્થ વાનુજાહલા મેલ્લે છે ॥ ૧૨ ॥

- 15 આ વ્રણ વેચોતી વિષા છે ॥ ૧૩ ॥

આ ઠ અક્ષરની વિષા છે—તે સીઝા અપત્ય કર્મોર્થ માને છે ॥ ૧૪ ॥

આ ઠ અર્થથી ઉત્પન્ન થયેથી વિષા છે—આ અર્થે અને પવિત્ર વિષાનો વ્રણસો વાર ખાપ કરનાર ધ્યાની પુરુષ એક ઉપવાસવું ફલ મેલ્લે છે ॥ ૧૫ ॥

- 20 આ પાત્રનો છે । આ મંત્રનો ચારસો વાર ખાપ કરનાર પોતી એક ઉપવાસવું ફલ મેલ્લે છે ॥ ૧૬ ॥

આ ઘે વર્જનો મંત્ર છે ॥ ૧૭ ॥

આ એકશ્વરી મંત્ર છે—યોગીઓ સદા કિન્હુ સક્ષિત ઠું કરવું ધ્યાન કરે છે । તે વામ્નાએને જ્ઞા કરનારો છે અને મેલ્લને પમ આપે છે, તે પાનક-ઠું કરને નમસ્કાર થાયો ॥ ૧૮ ॥

- 25 આશ્વરું ધ્યાન અને તેવું ફલ—આરિ મંત્રના અરિહત નામ્ના અક્ષરનો એકશ્વરથી પાંચસો વાર ખાપ કરનાર એક ઉપવાસવું ફલ મેલ્લે છે ॥ ૧૯ ॥

આ પાંચ વર્ગમથી વિષા છે । તે વિષા પંચ તત્ત્વથી ઉપસક્ષિત છે । શ્રેષ્ઠ મુનિઓએ કુનાસ્તન્ન-મંથી એ વિષ્ટનો સીઝવુદ્ધિથી ઉચાર કરેલો છે । સદીજાને દોહાલવા મટે પ્રથમ મંત્ર હૂં અને ઘાનિતને મટે સીઝો મંત્ર હૂં દર્શાવેલો છે । શ્રીઓ મંત્ર હૂં સ્મોરેલું મેલ્લન કરવા ઉપયોગર્થ છેવાસ છે । શ્વેરો મ્હા હૂં વર્ગ નાસ માટે છે । આરે પાંચમે મ્ત્ર હૂં ક્ષે વર્ગો માટે છે । એ પાંચ મંત્રો મુક્તિને આપનાર

- 30 અગાંકાંક । પાંચના મનને વશ કરીને ત્રિસુખ્ય નિયત-અમ્યાસ-ખાપ કરવાથી સાધક નિઃશંક થઈને નિર્ગુહ એવા અમનંકમને અલ્પથી ઠેની માલે છે ॥ ૨ ॥

આ વિષા મુક્તિને આપનારી છે—એ સંપત્તી પુરુષ એકમ કુદિથી નિરંતરપને મંગલ, ઘરમ અને ઠત્તમ એવા અરિહત સિદ્ધ સાધુ અને ધર્મ એ વાર વર્ગોલું સ્મરન કરે છે તે મોહકઅસીનો આમ્ય કરે છે ॥ ૨૧ ॥

आ विद्याविद्यापिनी विद्या छे—सिद्धिना महेच्छमा चडवा मटे आ तेर अक्षुतेवल्ली विद्या-
विद्यापिनी विद्या छे, ते ए (मोक्ष)ना पगयिषा स्वरूप छे ॥ २२ ॥

ऋषिमहोत्तरावनी आ मंत्र छे—जे मध्य पुरुष सत्तापस बर्गोवख्ये आ 'ऋषिमहो-
त्तराव'नु ध्यान करे छे अने आठ हजार बार जाप करे छे ते योगिनी बंदिछोने प्राप्त करे छे अने
सब मनुष्योने लकीय एवा इहपरल्लेखता सुखोने मेळवे छे ॥ २३ ॥

आ मूलप्रपी विद्या कहेबाय छे—से बशीकरण, मोहन अने पुष्टि करगरी छे ॥ २४ ॥

'ॐ नमो अरिहंताय' ए मंत्र मटेनी ध्यान प्रकिया बतावे छे—आठ दळम आठ बर्गोवी

शोमता अने चन्द्रमण्डलना आकारवाला कमळतुं तुं मुखरूपी गुह्यमं स्मरण-ध्यान कर । "ॐ नमो
अरिहंताय" ए बर्गोने क्रमशः प्रत्येक पादवी उपर ते (कमळ)मं सूचना जोडए । ते पछी (अक्षरादि)
स्वरोवाख्ये अने सुवर्णना जेकी गौर वर्णवाख्ये कर्णिकनी केसराखीतुं स्मरण करतुं जोडए । जगतमं 10
शोमस्यमन एवी आ कर्णिकस्य सुभाषीजपणाने पावो ॥ २५ ॥

ह्रींकार मंत्रनी ध्यान प्रकिया बतावे छे—चन्द्रविषयवी उगता पूर्ण चन्द्र समान लघुलकीज

सुधरा ग्यपावर्ण ह्रींकार बीमे बीमे नीचे आपी रह्यो छे एम ध्यान करतुं । पछी अत्यन्त विकसित अणि
विस्तृत अने प्रमाणावळनी मध्यमं रह्यो ह्रींकार मुखकमळमं प्रवेद्ये छे अने मुखकमळनी कर्णिक उपर
विराजमान छे एतुं पित्तन करतुं । बळी ते बर्ण जाने मुखकमळना प्रत्येक पत्रमं मननो होय, अणमं 15
(सुखमंनो) आकाशमं विचरतो होय मनना बंबकरने छेतो होय, अव्युत्तरसने छरतो होय, ताळबाना
छिन्नमं पेशो होय, भूमध्यमं चमकतो होय अने जाने ज्योतिर्मय होय एवा अक्षिप प्रमाणावळ
ह्रींकारतुं सुनिध ध्यान करतुं ।

ॐ नमो अरिहंताय अने ह्रींकार ए बे मंत्रोतुं फळ —

ॐ नमो अरिहंताय ए आठ बर्गो अथवा ह्रींतुं स्मरण करनार योगी विपनो नाश करे छे । एनो 20
जाप करता करता सुच्छ शक्तो पारगामी बाय छे । एनो निरंतर अम्पास करता छ मासमं मुलमं रहेकी
कुमावानी धीरेठ रए छे । पछी एक बर्ष बनां मुलमंपी म्हात्वावळ नीकळती रए छे । ते पछी सर्वतुं
सुख रए छे । ते पछी प्रत्यक्षरूपे सर्वज्ञे रए छे ॥ २६ ॥

सात बीजवाख्य मंत्रनु ध्यान —

ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ए प्रकरे सात बीज मंत्रोतुं ध्यान करनार सात प्रकरनी ऋषि 25
पावे छे । प्राचीन समयनी बेम आये पण आपणा मटे ए जाप करवा योग्य छे । तेतुं मूळ एक ज छे । ते
त्रय कुण्डलाकार बेधनपी मुक्त छे । तेनी नीचे माया—ह्रींकार पय (पण कुंजलाकरवी बेधिन (?),
ईंकार अने विदुषी मुक्त छे । आ सब अक्षरातुं बीज अनाइत कहेबाय छे । एनां ध्यानपी जे पर
महारूप छे, अगम्य छे अवाच्य छे एतुं सिद्धक मुक्तिमं रोखुं होवा छतां ते ध्येय विषय बने छे ।

ए रीते ॐ' आदि जायतुं बर्णन करुं । बरेकनी इषि मुजब जाय (अरिहंतादि पदो) नाता 30
प्रकरना होना छतां बर्ष एक ज छे करण के परस्पर संधा छे ।

भी नेमिचन्द्र सैशक्तिके रचेल्ल अम्पसप्रमं जगताम्बु छे के—

[अर्धीपी अणमळ (अम्पसप्रमं) मंत्रवाक्यमं रोखुं जे पदस्य ध्यान तेतुं विवरण करे छे—]

પરમેશીના શાષક—પાંત્રીશ, સ્ત્રેઠ, ઠ, પાંચ, પાર, ષે અને એક વર્ણશાઠ્ય મંત્રોને તમે જાણે અને તેનું ધ્યાન કરો । શીતું ગુરુપદેશની સમગ્રો । (૭૯)

સ્વાસ્ત્યા—ગાયો અરિ —૦ સમ્પ્રસાદાઈ સુષીના આ પાંત્રીશ વર્ણો (સર્વપ્રદ) (સર્વપારનાશક) કહેવાય છે । અરિ—સાહુ સુષીના સ્ત્રેઠ અશ્વરો ‘નામપદ’ કહેવાય છે । અરિહંત સિદ્ધ—૯ ઇ અશ્વરો અરિ 5 હંત અને સિદ્ધનાં નામપદ’ કહેવાય છે । અ સિ આ ઠ સા ૯ પાંચ અશ્વરો ‘આરિપદ’ કહેવાય છે । અરિહંત ૯ ચાર અશ્વરો ‘નામપદ’ છે । સિદ્ધ—૯ ષે અશ્વરો સિદ્ધનાં નામપદ’ છે । એક વર્ણશાઠ્યે અ ૯ અશ્વર અરિહંતનું અપના અર્થનું ‘આદિપદ’ છે । અપના ઠ ૯ એક અશ્વર પાંચ પરમેશીનું ‘આદિપદ’ છે । તે યેવી રીતે, તે કહે છે કે —

અરિહંત અશ્વરિ—સિદ્ધ આરિપદ—આચાર્ય ઉચ્ચાસ્ય—ઉપાધ્યાય અને મુનિના પ્રથમ અશ્વરોની 10 નિષ્પન્ન પચેણો ઐશ્વર ૯ પંચ પરમેશીનો શાષક છે ।

ઉપયુક્ત ગાથા પ્રમથે પાંચ પરમેશીઓના આરિ અશ્વરો અ+અ+આ+ઠ+નૂ ની વ્યાકરણ-મૂળોમાં કહેલ સ્વાસંધિ વિચાન મુજબ સંધિ કરતાં ઐ શબ્દ નિષ્પન્ન પામ છે । આ મઠે જાનો ચાર શ્વરો અને ધ્યાન કરો એમ કહેવામાં આવે છે । તે કહે છે કે—પ્રથમ સમ્પ્ર મંત્રશબ્દનાં પદોની અંદર સ્પર્શન 15 પર્વાં આ પનો આ શ્લેઠ અને પારોશ્વર્ત્ત ઇશ્વિત્તો દૂરવામાં સમર્થ છે એમ જાણવું । તે પછી અનન્તજ્ઞાન અરિ ગુણોના સ્મરણરૂપે અને વચનથી ઠચારકહે જાપ કરવો ।

વડી, દુમ ઉપયોગરૂપ ત્રણ ગુરિશાઠ્યી અવસ્થામાં મૈત્રપણે ધ્યાન કરવું । ‘અરિહંત’ વનોરે પડો શાષક છે અને અનન્તજ્ઞાન આરિ ગુણોની યુક્ત અરિહંત શાષ્ય—આધિષેય છે એમ કહેવાય છે । પાંચ પરમેશીઓનું શાષ્ય-શાષક રૂપ ધ્યાન કરવું ।

વીચા પગ ચાર હજાર શ્લોક પ્રમાણશાઠ્ય ‘પંચ નમસ્કાર’ પ્રથમં વચનેલ ક્રમ મુજબ ઠવું 20 સિદ્ધશ્વર, મુદ્ધત્ સિદ્ધશ્વર અરિ વેવપૂજાલા પ્રકરો છે । તેને ઇત્તત્રણની મેદામેદની આરાધના કરનાર પ્થા સનુગુણી જ્ઞાવી જાણીને તેનું ધ્યાન કરવું ।

આ પ્રકારે પન્ત્શ આરાધના સ્વરૂપનું વર્ણન કર્યું છે । ‘ઈમ્પ્રસાદ’ મૂલ પ્રન્થ ઉપર પ્રવરે’ ર્થેણી ધ્યાનધ્યાયની જા વિચારજ અહીં જાણું છે ॥ ૨૭ ॥

અગ્ન્યાસ મંત્ર —

25 તેમી સિદ્ધિ મઠે અ સિ આ ઠ સા ૯ વર્ણો છે । અ નો નામિકશ્લક્ષ્મં, સિ નો મલ્લકર્મ, આ નો કંટકશ્લક્ષ્મ, આ નો હરપર્મ, સા નો મુલ્લ-કશ્લક્ષ્મં વ્યાસ કરવો । અવના અ નો નામિક, સિ નો મલ્લકર્મ આ નો કશ્લ્મ, ઠ નો હરપર્મ અને સા નો મુલ્લર્મ વ્યાસ કરવો ॥ ૨૮ ॥

ઐશ્વર વનોરેની ધ્યાનપ્રક્રિયા—

ૐ નમ. સિદ્ધેમ્પ—૯મં વે ઐશ્વર છે તેનું, તેમજ હૂં અ ઐશ્વર વનોરે વે મંત્રવીઓ ઉપર 30 કહેવામાં આવેલ છે તેમનું વર્ણ—વ્યા સ્વમે ઇત્તર કરવું જોરે ! તે તે મઠે આ રીતે જાણવે છે —

વે આંહોમં, વે વાનમં, નાસિવમ્પા અપમાગમં, લક્ષ્મ—મલ્લસ્વલ્લમં મુલ્લમં, નામિક, મલ્લકર્મ, હરપર્મ તાલ્લવામ અને વે મર્વાના ઐત્ર મમમં (સૂમધ્યમં)—(આ મંત્રવીઓનું ધ્યાન કરવું 35 જાણવે ।)

૯ પ્રકારે નિર્મલ મુશિશાઠ્યજોરે શરીરમાં ધ્યાનનાં સ્વપ્નો કહેલ છે, તે વીઠીના એક સ્વપ્નમાં 35 નિષ્પત નિષ્પન્ન વિષ્ણુને જોરું જોરે ॥ ૨૯ ॥

साय उचारवानो मन्त्र—ॐ नमो लोए सख्यसाङ्गं' बगोरे पचि पदोने छळटा क्रमे ॐकार तेम च
हीकरपूर्वक बोलबा। ए प्रकारे मंत्रनो जाप करीने बहने गांठ देवी अने ते कळ जेने ताल आस्तो होय
ते म्णसने ओशडी देवाची साय उचरी जाय छे, परंतु बळ खास करीने मनुं होतुं जोरए, एम कहेछं
छे ॥ १० ॥

पिस्ताखीस अक्षरानी विद्या—ॐ ह्रीं नमो अरि०' पी '०साङ्गं' सुपीनी पिस्ताखीस अक्षरोनी 5
आ विद्या छे। न संमन्त्र्य ए रीते एनो जाप करबो। दुष्ट मनुष्यो अने चोर बगोरेतुं संकट आवी पडतां
म्हा आपदिना स्वाम्यं शान्तिने माटे अथवा बरसाद लखबा माटे आ मंत्रनो उपासु जाप करबो जोरए।
पचिे नामे (अरिहंतादि)ना अक्षि पदोनो (अ सि आ उ सा नो) पंचपरमेष्ठी मुद्रावळे जाप करतां सम्य
सुष्ट उपद्रवोनो नाश जाय छे अने कर्मनो छ्य पाय छे ॥ ११ ॥

देवगणि विद्या (गणि विद्या)—ॐ अरिहंतपी नमः सुपीनो मंत्र ए देवगणि (गणिविद्या) 10
नामपी कहेजाय छे। तेनो सरस्वतीदेवीना मंत्रिमं १०८ बार जाप करबो। जाप कर्पा पछी सर्व कर्षोमं
सिद्धि अने विजय जाये छे ॥ १२ ॥

चोरनो मय दूर करवानो मंत्र—आ मंत्रपी मनरेला बहमं गांठ बांधवी। पछी गमे तेबा मोटा
जंगलमं पण चोरनो मय लागतो नवी ॥ १३ ॥

सर्व बगोरेनां शेर दूर करवानो मंत्र—आ मंत्रपी सर्व बगोरेनां विप नाश पाये छे ॥ १४ ॥ 15
साय, बीछी उंदर बगोरेने दूर करवानो मन्त्र—आ मंत्रबी साय बीछी, उंदर बगोरे दूरपी नासी
जाय छे ॥ १५ ॥

बंदीबानने मुक्त बनावबानो मन्त्र—पचिे पदोना बर्णनि उळ्ळा क्रमे बोलबाची—जाप करबाची
बंदीबान छूटी जाय छे। बीबा कर्षोमं आ मंत्रनो जाप न करबो। बीबा कर्षोमं कारण विक्षेप बलबान
होय छे, एको म्याय छे। शान्तिकर्म बगोरे कर्षो, बंदीने छोडावबा रूप कर्षोपी हुदा स्वरूपनां छे। 20
तेवी छूट्ये माणस बंधार्ह जाय अने बंधानेले छूटे एतुं आ मन्त्रुं फळ छे (१) ॥ १६ ॥

सर्वकर्मसमुद्दायक मंत्र—आ कळियुगमं—पंचम पञ्चमं पण आ मंत्र सम्य कृत्यकरी कर्मनो
समष्ट जाये छे। (अर्बात् एनाबी छात्रिक, पीठिक, बसीकरण इत्यादि कर्षो पाय छे) ॥ १७ ॥

परिचय

१४ १९ विभागमं जे परिचय जायेछे छे ते क प्रमणे समस्तबो।

[६६-२१]

आत्मरक्षानमस्कारस्तोत्रम्

(अनुष्टुप्-वृत्तम्)

ॐ परमेष्ठिनमस्कार, सार्त्तं नवपदसप्तकम् ।

5 महामरिचाकर्त्तं ब्रह्मपञ्चरामं स्मरन्महम् ॥ १ ॥

‘ॐ नमो अरिहंताय’, शिरस्कं शिरसि स्थितम् ।

‘ॐ नमो सप्तसिद्धाय’, मुखे मुखपर्णं वरम् ॥ २ ॥

‘ॐ नमो आपरिमाणं’, अक्षरञ्जाडतिद्यायिनी ।

‘ॐ नमो उचन्नापाय’, नासुर्धं हस्तयोर्धम् ॥ ३ ॥

10 ‘ॐ नमो श्रेय सप्तसाहस्रं’, मोक्षकं पादयोः ह्रमं ।

‘एसो पञ्चनक्षत्रो’, शिखा ब्रह्ममयी तले ॥ ४ ॥

‘सप्त-नाभ प्यग्रासगो’, बभ्रो ब्रह्ममयो बहिः ।

‘मगन्धर्वं च सम्भेसि’, खादिराङ्गार-खातिभ ॥ ५ ॥

‘स्वाहा’न्तं च पदं शूर्य, ‘पद्मं हृत् मंगल’ ।

15 ब्रह्मोपरि ब्रह्ममयं, पिधानं देह-रक्षये ॥ ६ ॥

अनुवाद

सप्तमूल, नवपदसप्त ब्रह्मा पाञ्चरामी माफक आत्मरक्षा करणत एवा परमेष्ठिनमस्कारस्तोत्रं ॥
ॐ नमो अरिहंताय स्मरणं कर्तुं ॥ १ ॥

ॐ नमो अरिहंताय ए पद मस्तक पर रक्षेत् शिरसाय ॥ ॐ नमो (सप्त) सिद्धाय ए
20 पर मुख पर श्रेय मुखपट (मुख-रक्षण-वच) ॥ २ ॥

ॐ नमो आपरिमाणं ए पद उच्यते अंग-रक्षा (बच-बन्धन) ॥ ॐ नमो उचन्नापाय ए
पर कर्मे शरीरं रक्षेत् मनसूत्र इतिपात ॥ ३ ॥

ॐ नमो श्रेय सप्तसाहस्रं ए पर कर्मे पगोमी पवित्र मोक्षक-पगनी रक्षा मन्त्रेण गोत्र
सुधीर्णा मोक्षशीतो ॥ एसो पञ्चनक्षत्रो ए पद सखीपायं रक्षेत् ब्रह्ममय शिखा ॥ ४ ॥

25 सप्त-नाभ-प्यग्रासगो ए पद बहारेण ब्रह्ममय पिच्छे ॥ अने मंगलार्थं च सम्भेसि’ ए पद
(रिखाने परनी) खेरना अंगारखल्ली खाई ॥ ५ ॥

स्वाहा अथवा नन्दुं पृथगे पद्मं हृत् मंगलं (पद्मं हृत् मंगलं स्वाहा) । स्वाहा ए पर
शरीरमी रक्षा माटे पिच्छे उपर रक्षेत् ब्रह्ममय ब्रह्मण ॥ ६ ॥

महाप्रमादा रक्षेयं, सुद्रापद्रव-नासिनी ।
 परमेष्ठि-पदोद्भूता, कथिता पूर्वघरिमि ॥ ७ ॥
 यद्यैवं कुल्ले रक्षां, परमेष्ठि-पदैः सदा ।
 तस्य न स्यात् मयं व्याधिराभिधापि कदाचन ॥ ८ ॥

परमेष्ठिपदोपी बनेकी आ रक्षा महाप्रभाववाली है, सुद्र उपद्रोमी नाशक है बने 5 पूर्वाचार्योए कही है ॥ ७ ॥

जे (बी०) परमेष्ठि-पदोद्भूते आ प्रमाणे सदा रक्षा करे है, तेने क्यारेय भय, रोग बने मामसिक चिन्ताओ पनी नयी ॥ ८ ॥

परिचय

आ स्तोत्र केवलक प्रकारानुसार प्रसिद्धि प्राप्त है बने दैन समाजमें तेने पाठ करवाने ठीक 10 ठीक प्रकार है । आ स्तोत्र 'बृहत्समस्कारस्तोत्र' अपना 'ब्रह्मरक्ष' नामे जोल्लेखाय है । आ स्तोत्रम-बल पद्ये है ।

आ स्तोत्रनी वे हस्तलिखित प्रतिओ बन्ने मळी हती । एक प्रति, पूना-मांडारकर रिसर्च इन्स्टिट्यूटना संग्रहनी प्रति नं० — २ गी हती, ज्यारे बीजी प्रति लीबही, सेठ आणंदजी कल्याण जीना हस्तलिखित मंडारगी प्रति नं. ७६५ गी हती । आ बने प्रतिओने सामे राखी स्तोत्रनो मूल पाठ 15 भेदान् बान्यो है, ते स्तोत्र बने अही अनुसार सामे प्रगट कर्युं है ।

आ स्तोत्रमा कर्ना भिन्ने माहिती मळी नयी ।

[६७-२२]

पञ्चपरमेष्ठिस्तवनम्

(वसन्ततिलका-मृत्तम)

• नम्राऽमरेऽरक्षिरीटनिषिष्टबाणा
रत्नप्रभापटलपाटलिताङ्घ्रिपीठा ।
‘तीर्थेश्वरा’ शिबपुरीपमसार्थबाह,
निःशेषस्तुपरमार्थविदो जयन्ति ॥ १ ॥

सोऽप्यभाराद्यभना मधमीतिमुक्ताः,
ज्ञानाण्डाक्रियसमस्तपदार्थसार्था ।
स्वामात्रिकस्विरविशिष्टसुखैः समृद्धाः,
‘सिद्धा’ विहीनधनकर्ममत्ता जयन्ति ॥ २ ॥

आचारपञ्चकसमाचरणप्रथमाः,
सर्वज्ञानासनपुरैकेश्वरभा ये ।
ते ‘सुरयो’ दम्भितदुर्भमवादिबुन्दा,
विद्योपकारकरग्रथभा जयन्ति ॥ ३ ॥

अनुवाद

भिनय सङ्कित नमेला इत्योला मुकुटमं कवेला अरुण एतेषो कान्तिना समृद्धी अरुण वर्णवर्णु
पयु छे पादपीठ वेमनुं एव, श्लेषपुरीठा मर्गमं सार्थबाह सम्यग तथा सम्पूर्ण वस्तुजोना परम अर्चने
जाजगतता तीर्थेश्वरो जय पामे छे ॥ १ ॥

20 श्लोकना अग्रभागा पर छे शिवास वेमनुं एव, संसारणा मयोपी मुक्त, केवलज्ञानप्रता समस्त
पदार्थोना समृद्धने जाजगतता, स्वामात्रिक, स्वर तथा विशिष्ट प्रकारणा सुखोपी समृद्ध अने विशिष्ट जयो छे
वनकर्मरूप मत्त वेमनो एव सिद्धो जय पामे छे ॥ २ ॥

ज्ञानादि पाञ्च आचार्येना परंपरप्रणयं निपुण भिन-शास्त्रमणी जुएने बहिन करवानं समर्थ,
दुर्भेय परा बादि समृद्धनुं दमन करगता अने शिबपर उपकार करवानं कुशल एव आचार्यो’ जय
25 पामे छे ॥ ३ ॥

घ्नं पतीतिपदुस्फुटपुक्तिपुक्तं,
 युक्ति-प्रमात्र-नय-मङ्गलमैर्गामीरम् ।
 ये पाठयन्ति वरसुरिपदस्य योग्या-
 स्ते 'वाषष्वा'धतुरषाक्षरितो जयन्ति ॥ ४ ॥

सिद्धपङ्कजासुखसमागमबद्धाञ्छाम्,
 संसारसागरसमुत्तरपैक्यविधाः ।

ज्ञानादिभूषणविभूषितदेहमागा,
 रागादिपातरतयो 'यतयो' जयन्ति ॥ ५ ॥

अईतस्त्रिजगद्रन्धान्, त्रिलोकेश्वरपुत्रितान् ।
 त्रिकालमात्रसर्ष(सर्षमात्र)ज्ञान्, त्रिविधेन नमाम्यहम् ॥ ६ ॥

सर्षकालसर्षनीयान्, सिद्धान् लोकप्रसस्त्रितान् ।
 अष्टविधकर्मसूक्तान्, नित्य बन्दे शिवात्मजान् ॥ ७ ॥

पञ्चविधाचाररतान्, षष्ठ-संयमनात्मकान् ।
 आचारान् सतत बन्दे, शरण्यान् मन्त्रदेहिनाम् ॥ ८ ॥

हादद्यात्तोष्यूर्ध्वस्थ-भुवसागरपारगान् ।
 उपवेष्टुपाध्यात्मानुभवयोः सन्ध्ययो' स्तुम' ॥ ९ ॥

जेजो सप्तजने प्रमाण, नय मेग जने गमो बडे गमीर एषा सूत्र (हुण) ने कल्पन्त कुत्राख्या-
 पूर्वक तथा स्पष्ट युक्तिओ बडे मपाने छे, अने जेजो उत्तम एषा सुरिपदने योग्य छे, ते चतुर अने मधुर
 वाणीवाक्य उपाध्यायो' जय पामे छे ॥ ४ ॥

सिद्धि-बधूता सुखकरक सम्यगमनी दृढ अमिच्छावाक्य, संसार-समुद्रने सप्ती रिते तरी २०
 जवानं निपुण विचाराक्य, ज्ञान-दर्शन-वाणीरूप आमृपमोपी सुशोभित देहाक्य अने रागादि (दोयो)
 ने नाश करवानी प्रबल कर्मनाशक्य सप्रभो जय पामे छे ॥ ५ ॥

श्रेयो लोकेने कल्पन करवा योग्य, जने लोकला अधिपति (इन्द्रो) बडे पूजित अने श्रेयो कालना
 मर्ष मन्त्रोने बागनाथ अरिहंतोने हुं मन-बचन-कायाधी नमस्कार करुं छुं ॥ ६ ॥

सम्प्र विद्यने पूजनीय, लोकला अग्रमने पौंड्र, आठ प्रकृतरमा कर्मोपी रहित अने ब्रह्मागमा २५
 निकेतन रूप सिद्धोने हुं ह्रींशो बंदन करुं छुं ॥ ७ ॥

पांच प्रकृतरमा आचार (ने पाठका) मं तत्पर, ज्ञान अने संमन्ना नायक अने संसारी प्राणीजोने
 शरणरूप आचार्योने हुं निरंतर बंदन करुं छुं ॥ ८ ॥

बार बंग अने (चौट) महापूर्वकपी हुणसमुद्रना पारगाभी तथा उपवेष्ट करवारा उपाध्यायोमी
 अने जने संध्याए स्तुति करीए छीए ॥ ९ ॥

निर्वीर्यसाधकान् साधून्, सर्वबीजदयापरान् ।
 कृत्-श्रील-उपोषुक्तान्, वन्दे सद्गतिव्याह्वयिणः ॥ १ ॥
 एवं पञ्चनमस्कारः, सर्वं पापप्रणाशनम् ।
 मङ्गलानां च सर्वेषां, प्रथमं भवतु मङ्गलम् ॥ ११ ॥

5 मोक्षधर्मता साधनार, सर्व बीजोमी दयाम् तत्पर, कृत्, शील कने तपयी पुक्त तथा स्रष्टिने
 वाह्यारा साधुजोने इं वंदन कर्तुं छुं ॥ १० ॥

आ पंचनमस्कार सर्व पापिने नाश करनार कने कथा मंगलमेवं प्रथम-उत्कृष्ट मंगल नामो ॥११॥

परिचय

10 आ स्वयम् 'श्री कुञ्जाल जमीधारा' नामक पुस्तकग्रंथी केनाम् आर्युं छे येना स्थावक प० पू०
 प्रन्यास श्रीसुखमिअयमी गणितार छे, कने जे निर्णयसमार प्रेसम् छन् १९३६ मं क्यारिने प्रकाशित कयेल छे ।
 प्रारम्भा पांच पद्यो बसन्ततिलकानुचरम् छे कने अन्तिम छ पद्यो अनुसूच्यम् छे । आ स्वयम्ना
 कर्ता मिसे आननाम् आवेछ मयी ।

[६८-२३]

नमस्कारस्तवनम्

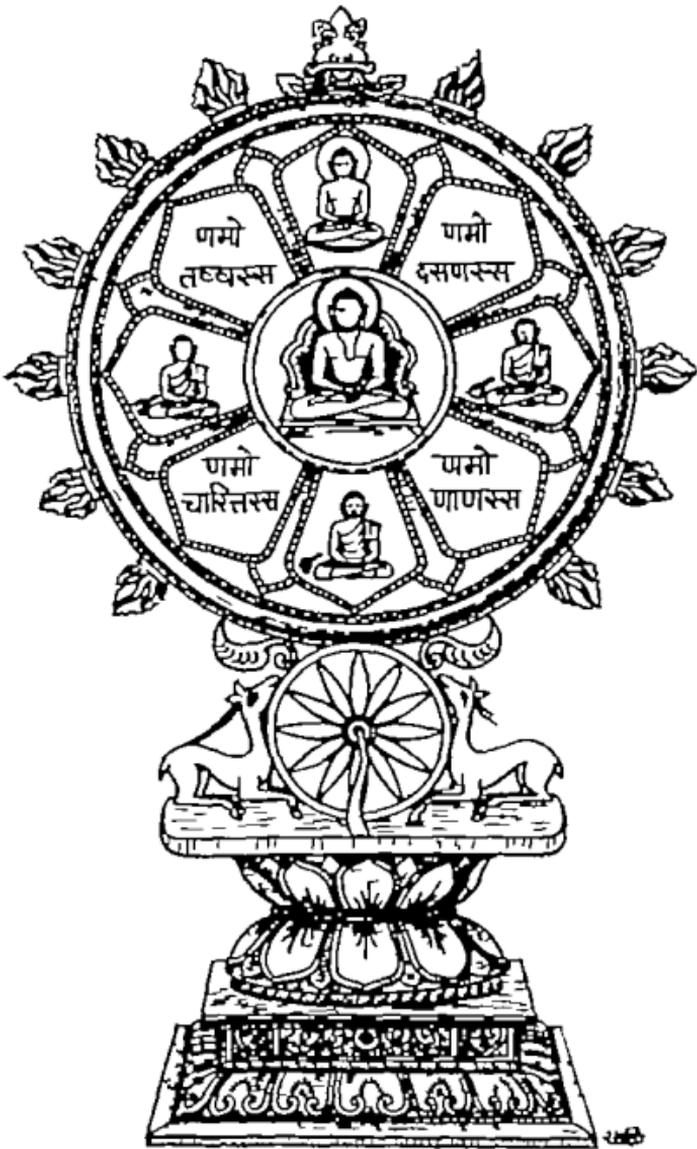
15 अर्थात् सकृत्तान् वन्दे, वन्दे सिद्धाथ दाम्पत्यम् ।
 आचार्यानादरात् वन्दे, वन्दे श्रीवाचकानपि ॥ १ ॥
 सर्वसाधुनई वन्दे, नास्ति वन्द्यमत् परम् ।
 परमा पात्रता मेऽभूत्, वन्द्यसर्वस्ववन्दनम् ॥ २ ॥
 तदेषां क्षीर्त्तनादस्तु, क्षीर्त्तिः कन्याधमेव च ।
 20 वचनातिथि(वीर)समं हि, नामाऽपि श्रीमहत्पनाम् ॥ ३ ॥

अनुवाद

इ सर्व अतिशयोक्ते वन्दन कर्तुं छु, शायत एवा सिद्धोने इं वंदन कर्तुं छुं, वाचाप्योने आनरपी
 वंदन कर्तुं छुं, वाचन उपाध्यायोने वंदन कर्तुं छुं, सर्व साधुजोने वंदन कर्तुं छुं—अनापी (पंच
 परमेस्वीपी) उच्यते कर्तुं कर्तव्य मयी । वन्दन करवा योग्यने पेटापी सर्व शक्तिपी वंदन करवापी
 25 मारम्भ उच्यते पात्रता आरी छे । एम्मा क्षीर्त्तनपी (सैने) वंदने कने कन्याया मार पात्रो । प्यारम्योने
 नाम पण वचनानीन स्वाम न आनहार होय छे ॥ १-३ ॥

परिचय

आ स्वयम्ना पण प्रति सुबद् श्री शक्तिनाथ जैन मंदिर स्थित कुलमंडारग्रंथी मठ्ठी हटी । वच
 अनुसू धोरामक आ इतिहा कर्तुं कोण होय छे आननाम् आर्युं मयी । आ एनोत्र जडी अनुवाद साये
 20 अम प्रगल् कर्तुं छ ॥

श्रीमिन्धचक्रम् (सिगमर्काल गवकषवा चित्रवा माचारे)

लक्षणमस्कारगुणनविधि ॥

(१)

मूळनायकस्य स्नात्र हृत्वा पूजा क्रियते । ततः पञ्चशतैर्देवा बन्धन्ते । ततः पञ्चपरमेष्ठरा-
 तपनार्थं २४ लोगस्स-कणयोऽर्गं हृत्वा पञ्चपरमेष्ठिप्रतिमा मण्डयन्ते । ततो वासरपूगविधिः पूजा विधीयते 5
 ततो नमस्करान् गणयन्ति पञ्चपरमेष्ठिपञ्चवर्णाधिक्ये धिन्त्यन्ते । यथा—

सतिषवद्धा अरुंता रत्ता सिद्धा य क्षरिष्ये कणर्ग ।
 मरगयमा वषज्जाया धामा साह्यं सूर्यं विंशु ॥

ततो नमस्करं नमस्करं प्रतिदेवस्य तिल-मुष्पातोपण्णासक्षेपधूपोद्गाहनप्रदीपासण्णकाम्तो-
 पवीकनबन्दनानि क्रियन्ते । सहस्रे संदूर्णे सति पूर्णाम्बुपट्टीकनार्थं च तिसृभिः स्तुतिभिर्देवा बन्धन्ते, 10
 सन्ध्यायां च यदा गुणनमुच्यते तदा पञ्चशतैर्देवा बन्धनीया पञ्चपरमेष्ठरातपनार्थं २४ लोगस्स-
 कणयोऽर्गं कर्तव्यं । योजने चापि । आसप्तमा इह ते सवि हं मन-बन्धन-कथा करी निच्छ्य० (निच्छ्यमि
 दुहर्ह) । निर्विह्वलि-अभाम्बुपवासादितप क्रियते । श्रीसंभारिक बर्जनीयम् ।

इति लक्षणमस्कारगुणनविधिः ॥

यो हर्षं जितवदाहससुम्ना सुष्यकवर्णकमा,
 अद्यावान् विजितेन्द्रियो मयहर् मर्षं अनेप्यभक्तः । 15
 पुष्ये श्वेतसुगन्धिमिन्द्र विधिना हसप्रमयैर्जितं
 यः संपूजयति स्म विश्वमद्विष्टः श्रीतीर्थपात्रो मयैत् ॥
 [इति] लक्षणमस्कारगणनफलम् ॥

सस्य नउक्षर भापविधि ॥

20

प्रमाप्ति मूळनायकहर्षं स्नात्र करी पूजा करी पंच शतैस्तत्र देव बंधीह । पछर् पंचपरमेष्ठि-
 आराधनाय चतुर्वीस लोगस्स कण्डस्सग कीचर्ह । पछर् पंचपरमेष्ठि पांच प्रतिमा भांडी, पूजा वास
 कर्तुं करी कीचर्ह । नउक्षर गुणतां पंच परमेष्ठिना पांच वर्णं अंतर्धीह । यथा—अरिष्ट वरलवर्ण, सिद्ध
 रत्नवर्ण, आधार्थ सुवर्णवर्ण, उपाभ्यास नीलवर्ण, म्हाभ्यास श्यामवर्ण । ए पांचे वर्णे श्रीजामादि अंतर्धीह ।
 नउक्षर गुणतां नउक्षरि नउक्षरि देव रक्षिह टीथी करीचर्ह हल चवर्णध, वासक्षेप कीचर्ह धूप उगाधीर्
 शीषठ कीचर्ह, ओसठ डोर्ह । जेठी कीचर्ह सवह ह्य इह । सोपती वोरिह, देव बंधीह । सूर्य
 गुणवठ । मूळतां पंचशतैस्तत्र देव बंधीह । पंचपरमेष्ठि आराधनाय चतुर्वीस लोगस्स कण्डस्सग कीचर्ह 25
 मूळतां 'अविधि आशातना हर्ह ते सवि हं म्नि बधनि कय करी निच्छ्यमि दुहर्ह ।' यथाशक्ति निवी,
 अविधिल उपवास तप करिवठ । पुरपरं श्रीसंभट करिवठ । ए नउक्षर आल गुण्य विनो विविर्षक

तेद्वगत बीज एकप्रमात्र छद्म तीर्षकर कर्म कर्पावर्ह । मन्व्यममात्र छद्म विधापर, चक्रमर्ति, वस्तुपेव,
प्रतिपस्तुदेव कर्म कर्पावर्ह । बीजइ मय छद्म एकप्रपत्र पञ्च पाम् ॥

इति छन्द मन्व्यकार आपत्तिभिः ॥
शुभं मन्व्यु धीचतुर्विधसंघस्य ॥
मन्व्यकार इह मन्व्यत्, पार्थ विज्ञेइ सत्तम्यपार्थ ।
पश्चासं च पपञ्चं, सागर पनस्य सममोयं ॥

धीरस्तु मन्व्यसंघस्य ॥

परिचय

आ विष्णो एक प्रति पाण्डिताया, श्रीभागवत वैश मंदिरना ज्ञानमंडारनी प्रति सं. १९९९ मी
10 वष पामानी मळी हती तेम्व मन्व्यकारस्यववण स्तोत्र हर्ष, तेनी क्ति आ प्रचारे विधि क्सी हती ते
विधि क्मे क्सी संश्लिषि कती छे । आ नली विधि क्सा मन्व्यकारनी जाणवना मटे क्सा
उपयोगी छे ।

कम्व मन्व्यकार जापनी बीजी विष्णो एक प्रति क्मोई मुक्तवर्ष वैश ज्ञानमंडारि प्रति सं.
१९२७ नी मळी हती केम प्रपम संश्लिषि मन्व्यकार कर्ष' क्पाम्यो हतो मे ते पळी आ विधि हर्षाणी
15 हती । आ विधि क्सी गुजराती भाषामं छे, उपर्युक्त संस्कृत विष्णो क्नुवाइ छे तेपी तेने गुजराती
विभागमं न म्कर्ता क्सी क्सी छे ।

आ संस्कृत क्ने गुजराती विधि उपरपी स्पष्ट क्त्व छे के क्सा मन्व्यकार जापनी आ विधि क्मे
कम्मे क्व प्रश्लिषि हरो ।

बीजी विधि क्मने एक इस्तमिषिषि छद्म पामा परपी मळी आनी छे । ते विधि ते १
20 इस्तमिषिषि मटे होय एम क्णाय छे ॥

श्रीमन्नागसेनाचार्य-विरचित 'तत्त्वानुशासन'सदर्थं

स्वाध्याय परमस्तावज्ज्ञप' पञ्चनमस्कृत ।

पठन वा विनेन्द्रोक्तदासस्यैकप्रवृत्तता ॥ ८० ॥

स्वाध्यायाद्दधानमध्यास्तां, ध्यानात्स्वाध्यायमामनेद् ।

5

ध्यानस्वाध्यायसंप्रसथा, परमात्मा प्रकल्पते ॥ ८१ ॥

× × × ×

नाम च स्वापनं द्रव्य, मासश्चेति चतुर्विधम् ।

समस्त व्यस्तमप्यतद्, ध्येयमध्यात्मवदिति ॥ ९९ ॥

वाच्यस्य वाचकं नाम, प्रतिमा स्वापना मता ।

10

गुण-पर्यायवद् द्रव्यं, मास' स्याद् गुणपर्यायी ॥ १०० ॥

आदौ मध्येऽवसाने यद्, वाक्यमं व्याप्य तिष्ठति ।

इदि न्यासिन्मद्गुणद्वन्द्वभासध्वेयं तदर्हताम् ॥ १०१ ॥

अनुवाद

एकप्र मनयी पंचपरमेष्ठि नमस्कार म्नामंत्रनो जाप अथवा श्रीविनेन्द्रदेवे कहेल्यां शास्त्रोक्तं 15
अध्यायन ए सर्वोत्कृष्ट स्वाध्याय छे. ८०

स्वाध्यायपी ध्यानमं चहे अने ध्यानपी स्वाध्यायने समिधेय धिन्ने, एम ध्यान अने स्वाध्याय
रूप संश्लिपी परमपुन्यतनो (ब्रह्मामस्वरूपनो) प्रकटा वाय छे. (ध्यानमं अगरे न रही हाके त्तारे
स्वाध्यायनो नामय छे, एवो एम बीजा अरणनो अर्थ वर्ग हाके छे.) ८१

चतुर्विध-ध्येय—

20

नामध्वेय, स्वापनाध्वेय द्रव्यध्वेय अने मासध्वेय एम ध्वेय चार प्रकारतुं छे. अध्यात्मना
जागकर म्नामंत्रजोए एतुं (चतुर्विध-ध्वेयतुं) मेतुं अथवा प्रायेकतुं हनु हनु ध्यान कर्तुं जोईए ९९.

वाच्य-अभिधेय पदार्थना वाचक शब्दने नाम अने प्रतिमाने स्वापना कहेवाय छे गुण अने
पर्यायवाहुं ते द्रव्य छे अने गुण अने पर्याय ते मास छे. १००

नामध्वेय—

25

जे (वाच्य-सर्वशास्त्री) वाचिक, मध्यमं अने अंतमं एम सबळ वाच्यने व्यापीने रहेहुं
छे ते, ज्योतिर्मय अने उर्ध्वगामी एवा श्री अरिहत भाषंतोना नामतुं इत्यमं ध्यान कर्तुं जोईए
(नामध्वेय—' अतिरंत-अर्ह' बगरे). १०१

हृन्पद्मे क्तुःपत्रे, ज्योतिष्पन्ति प्रदक्षिणम् ।
'अ-सि-आ-उ-सा' धराणि, ध्येयानि परमेष्ठिनाम् ॥ १०२ ॥

ध्यायेद् 'अ-इ-उ-ए-ओ' च, तद्धन्मन्त्रानुदर्शिनः ।
मर्यादि-ज्ञान-ज्ञानानि, मर्यादि-ज्ञानसिद्धये ॥ १०३ ॥

सप्ताक्षरं महामन्त्रं, ब्रह्मरन्ध्रेषु सत्सु ।
गुरुपदेद्यतो ध्यायेदिच्छन् दूरभावादिभ्यः ॥ १०४ ॥

इदयेऽष्टदलं पञ्चं, वर्गैः पुरितमष्टभिः ।
दत्तेषु कर्षिक्रियात्वा, नान्नाप्रचिह्नितमर्थात् ॥ १०५ ॥

गन्ममूढलयापेक्षं, त्रि-परीक्षं च मापया ।
द्योगीमन्त्रसमन्वयस्त्वं, ध्यायेदभ्यर्चयेच्च तत् ॥ १०६ ॥

अक्षरादि-इक्षरान्ता मन्त्राः परमशक्तयः ।
स्वमन्त्रसमता ध्येया स्त्रेक्षयफलप्रदा ॥ १०७ ॥

चार दलवाच्य इत्यकम्कल्पं ज्योतिर्मय एवा 'अ-सि-आ-उ-सा' ए परमेष्ठिनेना जाच अक्षरेण

15 प्रदक्षिणाम ध्यान कारुं ज्योतिषं

सि
सा अ आ
उ

 १ २

ते अ रीते अ-इ-उ-ए-ओ' ए उज्ज्वल मंत्रेण ध्यान करे, तथा मर्यादि ज्ञानोन्नी सिद्धिभ्ये
मर्यादि ज्ञानोना मन्त्रेण ध्यान करे ? ३

दूरवर्णादि लम्बिजोने इच्छया साधके मन्त्रे अर्चिहताणं' ए सप्ताक्षर मंत्रं (वि कर्तव्यं, ये
20 नास्तीति वे अक्षरानां अने एक मुच्यते एव) सप्त मुच्यन्ते मन्त्रे श्रीसद्गुरुना उपदेशपी ध्यान कारुं ज्योतिषं
(चक्षुः अर्चिनी हीम्यापी बहिरा खोला रूपार्थितुं प्रत्यक्ष करोरे पञ्च आ मंत्रना ध्यानपी वाच्य छ) १०४

कर्षिणाम् श्रीअर्चिहंत मन्त्रोना मास ('अर्चि') पी अर्चिहंत अने आठ-दशोमं अ-
का ('अ-क-अ-उ-त-प-य-वा')पी पूरित एवा अष्टदल कम्कल्पं इदमर्थं ध्यान कारुं. ते पञ्च, गणधर-वलय
(अद्वैतात्मिका लम्बिपदो) भी उच्यते अने माया-ई 'कर्मपी त्रय वस्तु वेदित छे, एत कित्तुं.
25 आ ध्यान पूरे ए बधने मूर्ध्निमूलपर अक्षरेषु एनी पूजा पञ्च कर्त्तव्य (अर्चि मूलाभारतम् ज्य
पूज्नी तत्पञ्च प्राधान्य छे, तेमं ध्यान करे, ए अर्च पञ्च अर्च शक्तम्) ॥ १५-१६ ॥

अ पी इ सुवीना अक्षरे इहलोठ अने परलोठना फलने अपनाए परमार्थिवाच्य मंत्रो
छे तेमं आभारति • स्वकर्मो ध्यान कारुं. १०७.

इत्यादीन् मन्त्रिणो मन्त्रान्मन्त्रपुरस्सरान् ।
 ध्यायन्ति यदिह स्पष्टं, नामध्येयमर्हति तत् ॥ १०८ ॥
 दिनेन्द्रप्रतिषिद्धानि, कृत्रिमाप्यकृतानि च ।
 यथाकान्यागमं तानि, तथा ध्यायदसङ्घितम् ॥ १०९ ॥
 यथैकमेकदा द्रव्यमुत्पित्तु स्यास्तु नश्वरम् ।
 तथैव सर्वदा सर्वमिति तत्त्वं विचिन्तयेत् ॥ ११० ॥
 अतनोऽयेतनो बाध्यो यो यथैव व्यवस्थितः ।
 तथैव तस्य यो भावो पापात्म्यं तत्त्वमुच्यते ॥ १११ ॥
 अनादि निघन द्रव्ये, स्वपर्याया प्रतिष्ठाम् ।
 उन्मज्जन्ति निमज्जन्ति, अलकस्रोतनजले ॥ ११२ ॥
 यद्विद्वत्सं यथा पूर्वं, यथा पश्चात् विवर्त्यति ।
 विवर्तत यद्वाप्य, तद्वेदेभिर्दं च तत् ॥ ११३ ॥
 सहस्रपा गुणास्तत्र, पर्याया क्रमवर्तिन ।
 स्यादतद्वत्तर्कं द्रव्यमेते च स्युस्तद्वत्तर्कः ॥ ११४ ॥

5

10

अर्ह' भवती पुरस्तर एवा पूर्णक अने बीजा मंत्रो, जेमुं मंत्रिको ध्यान करे छे ते बधाने 15
 तमे अर्ह नामध्येय तर्किके स्पष्टरिते जागो ॥ १०८ ॥

छायात अने अछायात एवी निमज्जमानोऽनुं जगाम्मं जेवी रिते बधन कर्तुं छे, तेवी रिते शंकर
 बिना ध्यान करो (अर्हं स्थापनाध्येयतुं वर्णन छे) ॥ १०९ ॥

द्रव्यध्येय—

जेम एक द्रव्य एकदा उपाय-क्षीर, घृण अने नश्वर छे, तेवी च रिते सर्व द्रव्यो सर्वत्र 20
 (उपाय-व्यय-क्षीरयुक्त) छे ए तत्त्वने पित्तवर्तु ॥ ११० ॥

ध्यान के अवेतन पदार्थ, जेवी रिते स्पष्टरिक्त छे, तेतो ते प्रकृतो जे भाव (स्वरूप) त
 यावत्तस्य तत्त्व कश्चित् छे ॥ १११ ॥

जगाम् जगन्गोमी जेम अनादि-अनन द्रव्यम् पोशाना पर्यायो प्रतिष्ठान उपाय वाच्य छे अने
 लय पामे छे ॥ ११२ ॥

जेवी रिते जे (द्रव्य) पूर्वं विवर्तुं (उपाय-व्यय-क्षीरमेने पाम्नु) हर्तुं, जे (द्रव्य) पश्चा विवर्त
 (उपाय-व्यय-क्षीर) ने पामते अने जे (द्रव्य) जाते-वर्तमानम्-विकर्तुं (उपाय-व्यय-क्षीरमेने पामे) छे,
 ते च जा छे अने वा च ते छे. तत्पर्यं के प्रत्येक द्रव्य द्रव्यकरो सर्वत्र एक सत्त्वं च रते छे ॥ ११३ ॥

तेन सहस्रानी ते गुणो छे अने रूपसानी ते पर्यायो छे. द्रव्य गुणपर्यायात्मक छे अने गुणपर्यायो
 द्रव्यात्मक छे ॥ ११४ ॥

25

30

परंविचमिदं वस्तु, स्थित्युत्पत्तिव्ययसमकम् ।
 प्रतिषुष्यमनाघन्त, सर्वं ध्येयं यथास्थितम् ॥ ११५ ॥
 अर्थव्यञ्जनपर्याया, मूर्त्तामूर्त्ता गुणाश्च ये ।
 यत्र द्रव्ये यथावस्थास्तांश्च तत्र तथा स्मरेत् ॥ ११६ ॥
 5 पुस्तकः पुस्तकः कालो, धर्माधर्मा तथाऽम्बरम् ।
 पदविधं द्रव्यमाज्ञातं, तत्र ध्येयतमः पुमान् ॥ ११७ ॥
 सति हि ज्ञातरि ज्ञेयं, ध्येयतां प्रतिपद्यते ।
 ततो ज्ञानस्वरूपोऽयमात्मा ध्येयतमः स्मृतः ॥ ११८ ॥
 तत्रापि तत्त्वतः पञ्च, ध्यातव्याः परमेष्ठिनः ।
 10 अस्वाराः सक्तास्तोषु, सिद्धाः स्वामीति निष्कलाः ॥ ११९ ॥
 क्लान्तदर्शन-ज्ञानसम्पत्तवाप्तिगुणात्मकम् ।
 स्वोपादानन्तरस्पर्शरूपरसधर्मादिषु ॥ १२० ॥
 साक्षरश्च, निराक्षरममूर्त्तमक्षरामरम् ।
 किञ्चिन्ममिदं स्वच्छन्दस्त्वैकप्रतिबिम्बितम् ॥ १२१ ॥

- 15 एषी ज्ञातमी वा वस्तु प्रतिषुष्य स्थिति-उत्पत्ति-व्ययसमक अने अनद्वि-अनंत छे । सर्वं ध्येयं पदविचमिदं (ये जेन्नु होय, तेन्नु ते प्रकारे) ध्यान करतुं जोरिए ॥ ११५ ॥
 जे द्रव्यमा अर्थपर्यायो, व्यञ्जनपर्यायो अने मूर्त्त के अमूर्त्त गुणो जेनी रीते रहला होय, तनी रीते तेमनु स्मरण करतुं ॥ ११६ ॥
 अरम्य पुस्तक कला, धर्म, अधर्म अने आकारा, ए छ प्रकृतनु इय्य मानवाम्यं आत्मं छे । तेम्यं
 20 आत्म्य ते ध्येयतम (अर्थ ध्येय) छे ॥ ११७ ॥
 माध्वेय—

- ज्ञाता होय तो ए ज्ञेय ध्येयताने पाने छे तैयी ज्ञानस्वरूप वा अरम्यने ध्येयतम कह्यो छे ॥ ११८ ॥
 जीव इत्येवमं पञ्च तत्त्वधी पांच परमेष्ठिनो ध्येय छे । तेमं अनिहतं, वाचायादि सक्ता (अर्थ
 उपाधि सहित) छे अने सिद्ध स्वामी (f) बोधायी निष्कला (स्वोपाधि) छे ॥ ११९ ॥
 25 क्लान्त एवा दर्शन ज्ञान सम्पत्तुव अगरे गुणोपाका, अरम अरम्य जे देखे पोताने प्रकृत क्यो
 हतो अने जे पोते तनी रीते तेना आकार (अरम बोधान्तर) ने धारण करमारा, (ए अयोधर) साक्षर,
 निराक्षर, अमूर्त्त, अरतद्वित, मृद्युद्वित, निर्मल एकैक रत्नानं प्रतिबिम्बित एतेक विमम्बितरूप, ज्येष्ठता

१ अरम्य इत्येवमं पर्यववादी शब्दो—कदाचि कुम, अगरे अर्थव्यञ्जन (अरम्य) पर्यायो अरम्य छे अने
 अरम्य अरम्यता एतत्त्व, मृत्तव्य व अगरे अर्थव्यञ्जको अरम्यता छे । अरम्य निष्कलादी पञ्चाय ते अरम्य अरम्य अने
 20 अर्थव्यञ्जन कालादी एतन्नु पञ्चाय ते अरम्य पञ्चाय । जेम आरम्य निष्कला अर्थव्यञ्जन ते इतर अरम्यता अने
 अरम्यतादी अर्थव्यञ्जनोपरान्त ते अरम्यताय ।

- आकाशप्रदिल्लरात्सुदुर्दुखसम्पदम् ।
 सिद्धात्मार्त्तं निराबाध, ध्यापमिर्भूतकल्पम् ॥ १२२ ॥
 तथापमाप्तमज्ञानां, देवानामभिदैवतम् ।
 प्रधीणघातिकर्माण, प्रज्ञानन्तचतुष्टयम् ॥ १२३ ॥
 दूरमुत्सुन्यभूमागं, नमस्तलमधिष्ठितम् । 5
 परमौदारिकम्भाङ्गप्रमार्त्तितमास्करम् ॥ १२४ ॥
 चतुस्त्रिंशन्महाभयं, प्रातिहार्यम् भूषितम् ।
 मुनि-तिर्यङ्-नर-स्वर्गि-सामाभिः सन्निषेधितम् ॥ १२५ ॥
 चन्मामिषेकप्रसूतप्रसूतप्रसूतप्रसूतम् ।
 केवलज्ञाननिर्णीतविद्यतन्त्रोपदेशितम् ॥ १२६ ॥ 10
 प्रमास्वच्छपाकीर्षसम्पूर्णोदग्रविग्रहम् ।
 आकाशस्फटिकान्त-स्पञ्जलज्ज्वालानलोन्मूलम् ॥ १२७ ॥
 देवसासुचमं तेषो, न्योतिषां न्योतिष्ठयम् ।
 परमात्मानमर्हन्त, ध्यायेन्निःश्रेयससाधये ॥ १२८ ॥
 वीतरागोऽप्ययं देवो, ध्येयमानो द्युष्टुभिः । 15
 स्वगापवर्गकल्लः, शक्तिस्तस्य हि तावथी ॥ १२९ ॥

अप्रमगरूप शिखरपर आकाश, सुखसंपत्तिने बरेळा, पीडनहित अने निष्कर्म एवा श्री सिद्धहमानु ध्यान करवुं ॥ १२०-१२२ ॥

तथा अज्ञानं वाच ज्ञान, देवोला पञ्च अभिदैवत धार्तिकर्मरहित अर्जत चतुष्टयने पमोळा, पूर्वाजालने दूर छोडीने (ऊंचे) आकाश प्रदेशमं रवेळ, पोताना परम औदारिक शक्तिनी प्रमापी सूर्य करता 20 पञ्च अधिक तेजस्वी, महाआभयमूला चोरीश अतिशयो अने जाठ प्रातिघ्रायोपी शोमता मुनिबरो, तिर्यंगो, मनुष्यो अने देवताजोनी पर्यदाजोपी वेतयेळा, चन्मामिषेक कपोरेणं प्राप्त पयेळ पूजाना करणे सौपी शक्तिपटा, केवलज्ञानबडे निर्णीत विद्यतन्त्रोना उपदेशक, उन्मूल एवा अनेक सधुगोपी ध्यात, सर्वांग परिपूर्ण अने उच्च देववाच्य, निर्मळ (मज्ञान) स्फटिक हारमं प्रतिबिंबित प्रदीप्त ज्वाळाजोवाच्य अग्नि समाप्त उन्मूल, सर्ग तेजोमं उच्च तेज अने सर्ग अग्निजोमं उच्च ज्योति स्वरूप एवा भी अरिहंत 25 परमज्ञानुं मोक्षनी प्राप्ति साधे ध्यान करवुं ॥ १२३ १२८ ॥

मुमुक्षुजोबडे ध्यान करता एवा आ देवाभिदेव वीतराग होवा टनां स्वर्ग के मोक्ष फळने आपनारा छे, करण के तेजनी शक्ति अ ते प्रकरनी अक्षिप छे ॥ १२० ॥

सम्पन्नानादिसम्पन्नाः, प्राप्तसप्तमहर्षयः ।
 तपोकलभ्रथा ध्येयाः, ध्युपाध्यायसाधयः ॥ १३० ॥
 एवं नामादिभेदेन, ध्येयसूक्तं चतुर्विधम् ।
 अथवा इध्यमात्मान्यां, द्विर्विधं तदवस्थिसम् ॥ १३१ ॥
 5 इध्यध्येयं बहिर्बस्तु, चतनाऽचतनात्मकम् ।
 मात्रध्ययं पुनर्ध्येयसमिभध्यायपययः ॥ १३२ ॥
 ध्याने हि विभ्रति स्वर्यं, ध्येयरूप परिस्फुटम् ।
 आठेक्षितमिषामाठि, ध्येयस्याऽसमिषावपि ॥ १३३ ॥
 बाहुविष्टे स्थितमैष, ध्येयोऽयं ध्यायते यतः ।
 10 ध्येयं विष्टस्वमित्पाहुरत एव च केवलम् ॥ १३४ ॥
 यदा ध्यानबलमदघाता, ध्युत्पीकृत्य स्वविग्रहम् ।
 ध्येयस्वरूपविष्टत्वात्, तादृक् सम्पद्यते स्वयम् ॥ १३५ ॥
 तदा तद्याविषध्यानसंविधिष्वलकृत्पनः ।
 स एव परमात्मा स्यात्, ब्रह्मैतयेवम मननया ॥ १३६ ॥

- 15 सम्पन्नानादिविषी संशय, सप्त महाकविजोषण्ड (f) अने छात्रोक्त कथ्यजोषण्ड आचार्य,
 उपाध्याय अने साधु भगवन्तोर्धु ध्यान करतुं ॥ १३० ॥
 एषी रीते नामध्विभेदोपी चार प्रकरतुं ध्येय बस्तु, अथवा ते (ध्येय) इध्य अने मात्रभेदे
 वे प्रकरतुं व छे ॥ १३१ ॥
 20 ध्यान के बहुरूप बाध बस्तु ते द्रव्य-ध्येय छे अने ध्येय (अविज्ञाति) सत्ता वे ध्यानको
 पर्याय ते मय-ध्येय छे ॥ १३२ ॥
 ध्यान द्वारे स्थिताने धारण करे छे, द्वारे ध्येय मञ्जीक न होना इटां पम जाने (साम्ने)
 अक्षेक्षित होय एतु अर्थात् स्पष्ट मते छे ॥ १३३ ॥
 ए च प्रकरे द्वारे सप्त बाह्या विद्यमान (विद्यमान) ध्येय बस्तुं ध्यान करतुं छे त्वारे ते ध्येयने
 (ध्यानने) विद्यमान बहुरूप छे एषी व केवल (केवल, केवलत्वात् f) प्राप्त पाव्य छे ॥ १३४ ॥
 25 द्वारे ध्याता ध्यायता बन्धे स्वबेहने (स्वप्राप्तिके) ध्येय कर्तने ध्येयस्वरूपे विष्ट होवापी
 तयं तेना जेना बनी जाय छे, त्वारे तेना प्रकरता ध्यायता सवेदमथो नाहा पाम्या छे सर्व विद्यमान
 जेना एको ते पोते व परमात्मा, गर्भेड अथवा कर्मणैव बनी जाय छे ॥ १३५-१३६ ॥

सौख्यं समरसीमावस्तदेकीकरणं स्मृतम् ।
 एतदेव समाधिं स्याच्छोकद्वयफलप्रदं ॥ १३७ ॥
 किमत्र बहुनास्तन, ज्ञात्वा भद्राय तत्त्वतः ।
 ध्येयं समस्तमप्येतन्माध्यस्थ्यं तत्र विभ्रता ॥ १३८ ॥
 माध्यस्थ्यं समतोषेष्वा, वैराग्यं साम्यमसृष्टा ।
 वैदुष्यं परमा द्धान्तिरित्येकोऽर्जुनोऽभिधीयते ॥ १३९ ॥
 संक्षेपणं यदत्रोक्तं, विस्तरान्परमागमे ।
 तत्सर्वं ध्यातमेव स्याद्दृष्टाद्यु परमदृष्टु ॥ १४० ॥

× × × ×

‘अ’कारं मरुताऽऽर्यं, कुम्भिता ‘रफ’बद्धिना ।
 दग्ध्या स्ववपुषा कर्म, स्वतो मस्म विरेष्य च ॥ १८३ ॥
 ‘ह’ मन्त्रो नमसि ध्येया, क्षरभसृष्टमात्मनि ।
 तेनाऽऽन्यत्तद्विनिर्माय, पीयूषमपद्मञ्जलम् ॥ १८४ ॥
 तत्रादौ पिण्डसिद्धयर्थं, निर्मलीकरणाय च ।
 मारुतीं वैश्वसीमायां, विदुष्याद्धारणां क्रमात् ॥ १८५ ॥

(जानी रीते परमम्य सम्येते ध्यातानो जने) ते आ ‘समरसीमाव’ छे । ते अ ‘एकीकरण’
 कक्षेवायुं छे । ए अ उभय लोकांतां फळने आपनानी समाधिं छे ॥ १३७ ॥

अही बहु कक्षेवाणी हुं ? तद्विषयक रीते जगन्नि, तेही अ रीते तेना पर भद्रा करीने अने ए
 निवपणं माध्यस्थ्य धारण करीने आ वपुं ध्यात करतुं जोए ॥ १३८ ॥

माध्यस्थ्य सम्य, उपेक्षा वैराग्य, साम्य, निःस्पृहता, वैदुष्य, परमद्यान्ति—जे बधा दग्धरे 20
 बडे एक अ अर्थ कक्षेवाय छे ॥ १३९ ॥

पंच परमेष्ठिनो ध्यात यदां अ, अही (२२) जे स्थितिमां कर्तुं छे अने परम आगमेनं जे
 विस्तारणी कक्षेवात्मं अर्जुन छे, ते वपुं ध्यात बर्हि अ जाय छे (अर्वात्—परमेष्ठिन्यात्मनो वीरुं वपुं सद्रूपान
 आनी अ जाय छे) ॥ १४ ॥

अर्हं ध्यात

25

(शुक्ला) वायुबडे ‘अ’कारने शूरित करीने अने (कुम्भकबडे) कुम्भित यरिने रेफमयी मीनछता
 अक्षिबडे पोताला शरीरणी सम्ये (शरीरने अने) कर्मने बाळ्यत् पट्टी शरीर अने कर्मणा दहनपी बपेक
 मस्मनुं पोत्रामयी विरेचन करतुं (ते मस्मने पोत्रामयी बुर करपी). पट्टी जे अण्य उपर अणुत हाराणी
 रसुं छे एवा ‘ह’कार मन्त्रं आरुचनं ध्यात करतुं. पट्टी ते अणुतपी एक मया अणुतमम उज्वल

ततः पञ्चनमस्कारः, पञ्चपिण्डाधरान्वितैः ।
 पञ्चस्थानेषु विन्यस्तीर्षिषाय सकलीक्रियाम् ॥ १८६ ॥
 पञ्चाङ्गत्मानमर्हन्तं, ध्यायेभिर्दिष्टलक्ष्यजम् ।
 सिद्धं वा च्यस्तकर्मणिगममूर्धं ज्ञानमास्वरम् ॥ १८७ ॥
 5 नन्वनर्हन्तमात्मानमर्हन्तं ध्यायतां सताम् ।
 अतस्मिस्तद्गहो भ्रान्तिर्मवतां भवतीति चेत् ॥ १८८ ॥
 तत्र चायं यतोऽस्माभिर्मावर्तयामर्षितः ।
 स चार्हद्विषयाननिष्ठत्वात्, ततस्तत्रैव तद्गह ॥ १८९ ॥
 परिश्रमते येनहमा भावनं स तेन कन्मयो भवति ।
 10 अर्हदुभ्यान्निष्ठो भावार्हन् स्यात्स्वयं तस्मात् ॥ १९ ॥
 येन भावेन यदुर्पं, ध्यायत्यात्मानमात्मवित् ।
 तेन कन्मयतां याति, सोपाधिः स्फुटिको यथा ॥ १९१ ॥

शरीरं निर्माणं कर्तुं । तेन प्रथम वेद (पिंड) भी रचना मते मूर्त्ती (वायवीय) धारणा करनी अने पछी
 15 वेदने निर्मल बनावना मते तेनहरी अने जतीय धारणा कनसा करनी ते पछी पांच * पिंडाधारी
 शुद्ध अने शरीरला पांच स्थानेन ध्याय करयेला एवा पांच नमस्कारो कडे सकलीकरण कर्तुं । ते पछी
 वेदुं स्वरूप पूर्ण कडेवामं अहम्तुं के एवा श्री अरिहंत परमात्मारूपे जपना कर्मरहित, कर्तुं अने ज्ञानबडे
 प्रकृत्यामान एवा श्री सिद्ध महात्मरूपे पोतामा आहम्तुं ध्यान कर्तुं ॥ १८६ १८७ ॥

संक्षेप—

जो तमते अहम् अरिहंत मणी तो पछी तेनुं अरिहंतरूपे ध्यान करता एवा तमने अहम्तुं
 20 (जे जेवो मणी तेम्) कर्तुं (तेजानी) मात्म्यतारूप अर्पित तो मणी कती मे! ॥ १८८ ॥

समाधान—

एवी सकृ न करनी, कारण के अने अमारा अहमाणी मात-अरिहंतरूपे अर्पणा (विनयना)
 कर्तुं हीए । अरिहंतना ध्यानमं निष्ठ एवो अहम्तुं ते मात-अरिहंत के । तेवी अवतुं कर्तुं अहम्तुं
 मणी किन्तु तत्त्व (तेनं) न तत्त्व (तेनी) यवार्थ मान्यता के ॥ १८९ ॥
 25 जे (अरिहंतादि) मातबडे अहम्तुं परिणमे के, ते (अरिहंतादि) मातबडे ते (अहम्तुं) तन्म
 (अरिहंतादिमय) बने के- तेवी अरिहंतना ध्यानमं निष्ठ एवो अहम्तुं ते (अरिहंतभाव) कर्तुं पोत न
 मात अरिहंत वाय के । तथापि सञ्चित एवा स्पष्टिक एवमी जेम अहम्तुं पुरुष जे (अरिहंतादि) मातबडे जे
 (अरिहंतादि) रूपे अहम्तुं ध्यान करे के, ते (अरिहंतादि) मातबडे तन्मता (अहम्तुंरूपता)ने पाम
 30 बने के ॥ १९ १९१ ॥

मथवा माषिनो भूता; स्वपर्यायास्तद्रूपमश्न ।
 आसते द्रव्यरूपेण, सबद्रव्येषु सर्वदा ॥ १९२ ॥
 ततोऽप्यमर्हत्पर्यायो, मावी द्रव्यात्मना सदा ।
 मध्यव्यास्ते सतश्चास्य, ध्याने को नाम विन्नमः ॥ १९३ ॥
 किञ्च भ्रान्त यदीदं स्यात्, तदा नत्त' फलोदयः ।
 न हि मिथ्याभ्रताञ्जातु, विच्छिद्यिर्वापत रूप ॥ १९४ ॥
 प्रादुर्भवन्ति चाद्भ्यस्तु, फलानि ध्यानवर्तिनाम् ।
 घटभावस्य' भ्रान्तभूतरूपाध्यानेक्या ॥ १९५ ॥
 गुरूपदक्षमासाध, ध्यायमान' समाहितै ।
 वनन्तशक्तिरूपमाय, मुक्तिं मुक्तिं च यच्छति ॥ १९६ ॥
 ध्यातोऽर्हत्सिद्धरूपम्, चरमाङ्गस्य मुक्तय ।
 तद्भ्यानोपाच-गुण्यस्य, स पदान्यस्य मुक्तये ॥ १९७ ॥
 ध्यानं भीरापुराण्यं, सृष्टिः पृष्टिर्पुष्टिः ।
 यत्प्रदस्तमिहान्यच्च, तत्तद्भ्यातुः प्रज्ञापये ॥ १९८ ॥

5

10

बीबी रीते समाधान—

15

जबना सर्व द्रव्योर्म द्रव्यमद्रक एवा मूत्र अने मयिष्यमा स्वपर्यायो द्रव्यरूपे सदा रहे छे—
 (अर्थात् प्रत्येक द्रव्यमं तेना मूत्र-भाषि सर्व पर्यायो वर्तमानमं द्रव्यरूपे रहेला छे), तेवी सर्व मय्योर्म
 मयिष्यमं बनार एवा आ अर्हत्पर्याय' द्रव्यरूपे सदा रहेला छे । तो पक्षी विषयन एवा ए पर्यायनुं
 ध्यान करबामं भासि छी ॥ १९२ १९३ ॥

बडी बीबा प्रकृते समाधान—

20

को आ ध्यानेने अस्त मदनबामं आवे तो, जेम कस्वित फलपी तूयानो माघ कदापि न च बाय,
 तेवी रीते ए ध्यानबी फल प्राप्ति न एवी जोरिए । किन्तु एवी ध्यामीभोने धारणना कडे शान्त अने क्रूररूप
 अनेक प्रकृतरणं फल्येगी प्राप्ति बती देखाय छे । एवी अस्तमं अर्हद्रूपे ध्यान करतुं वे भान्ति मयी
 ॥ १९४-१९५ ॥

ध्यायनुं फल—

25

धी सद्गुरुना उपदेशने प्राप्त करीने सम्पन्न योगीभो बडे ध्यायमान आ अनंत शक्तिशाली
 अस्त्य मुक्ति अने मुक्तिने आपे छे ॥ १९६ ॥
 अर्हन्त अपवा सिद्धरूपे जेनुं ध्यान करतुं छे एको आ अत्मा अरम शरीरीनी मुक्ति माटे बाय
 छे, अपवा ते ध्यानबडे प्राप्त करतुं छे पुण्य जेमे एवा अन्व(अचरमशरीरी)नी मुक्ति माटे बाय छे ॥ १९७ ॥
 (मुक्तिने बताने छे—) ते ते प्रकृतं ध्यान करनारने आ लोकमं अने परलोकमं जे जे प्रशंस्नीय 30
 छे ते बतुं—इन्द्र, कश्यप, दीर्घतु, आर्येय, वृषि, पुष्टि, सुन्दर शक्ति, धैर्य, बगैरे प्राप्त बाय छे ॥ १९८ ॥

તદ્વપાનાવિદમાસ્ત્રેભ્ય, પ્રકમ્પન્તે મહાપ્રજા ।
 નવ્યન્તિ ભૂતપ્તાન્નિન્ધ્ય, કૃતાઃ ધ્યામ્યન્તિ ચ યજ્ઞાત્ ॥ ૧૯૯ ॥
 પો યત્કર્મપ્રસુદ્ધેશ્વસ્તદ્વપાનાવિદમાહમનઃ ।
 ધ્યાતા ક્ષત્રમકો ભૂત્વા, સાષપત્યાત્મશાન્નિષ્ઠત્મ્ ॥ ૨૦ ॥
 પાર્શ્વનાથા મનન્મન્ત્રી, સંકેલીકૃત્વયિપ્રજઃ ।
 મહાકૃષ્ણાં મહામન્ત્રં, મહામળ્લત્માશ્રિતઃ ॥ ૨૦૧ ॥
 ઠેગસીપ્રમૃતીર્ષિભદ્રારણાથ યશોશ્રિત્ ॥
 તિપ્રજ્ઞાદીનુવગ્ના, પ્રજ્ઞાયાં કુલ્લો કૃત્મ્ ॥ ૨૦૨ ॥
 સ્વપમાલ્લખ્લો ભૂત્વા, મહામન્લત્મમ્પગા ।
 કિરીટકુન્દલી વત્રી, પીઠધૂપામ્બરાદિક્કઃ ॥ ૨૦૩ ॥
 કુન્દમકી સ્વમ્મમુદ્રાઘઃ(૧), સ્તમ્મનં(ન)મન્ત્રમુષ્ઠરમ્ ।
 સ્તમ્મક્રયાણિ સર્વાશિ, ક્ષોત્યેક્રમ્મનસઃ ॥ ૨૦૪ ॥
 મ સ્વયં ગરુડીધૂય, સ્વેદં ઘપપતિ ઘજાત્ ।
 કન્દપેથ સ્વપ ભૂત્વા, અગમપતિ વ્યવતામ્ ॥ ૨૦૫ ॥
 ૧૫ ઇશં વધાનરો ભૂત્વા, સ્વલગ્નવાસાઝશાકૃષ્ઠઃ ।
 પ્રીતિન્વરં દરત્યાઘ, વ્યાપ્ય ઝાસામિરાતુરમ્ ॥ ૨૦૬ ॥

ગરિહંત અથવા સિદ્ધતા ધ્યાનમાં લયસ્થિત એવા મહામનને ધોરિને મેળા મેટા પ્રહો પણ કંપે છે. મૃદ, પ્રેત શાસિતી, ક્ષત્રિની, વગેરે દુરથી ધ્યાની બાજ્ય છે અને અર્પત શૂર એવા બ્રહ્મજો પણ ક્ષત્રવતર્મ રહીત બની જાય છે ॥ ૧૦૯ ॥

૨૦ જે દશગ જે (શાસ્ત્રાદિ) કર્મને સાત્વાત્ સમર્થ હોય તેના ધ્યાનથી આરિઠ એવો ધ્યાન્ય તદ્વૃત્ત્ય (તે દેવગૃહ્ય) થવને મનોવાંટિને સાધે છે ॥ ૨૦ ॥

યશોશ્રિત રીને યશશ્રિતરણ શિવાન્યતા ક્ષત્રિને સુશક્તિ કરમત, મહામુદ્, મહામત્ર અને મહામહલનો આશ્રય વગર અને ત્રેગસી વગેરે ધારણાઓ ધારણ કરતો એવો મંત્રિક (સ્વયં) પાર્શ્વનાથ રહિને (શ્રી વાષમાવનુ અને ધ્યાન કર્મને) મહા મેળા પ્રહોનો પણ તણ વ તિપ્રજ કરે છે ॥ ૨ ૧-૨ ૨ ॥

૨૧ મુદ્, કુદલ વગેરે વહેરેભ્ય, શાપમં વત્ર ધારણ કરેલા અને ઘીત વ્ય તથા અલેનાયોથી શ્યેમ્પ ંવા કન્દ વેતો તે વને ં અને મહામહલના મધ્યમાગમં રહીને તથા કુંમક પ્રાજાવામ, સંમમમુદ્રા વગેરે વગીન સ્વપન-અગ્રને વગત્ત મ્મની ંકરતો તે સર્વે સંમમ વાપો વતે છે ॥ ૨૦૩-૨૦૪ ॥

તે સ્વવ ગરુડ રહીને ક્ષગમ્પમ્પ શિવને દરે છે, તથા સ્વયં વગવેષ વનીને અગતને વશ વતે છે ॥ ૨ ૫ ॥ વ્પી વ ંીલ જેમ્પથી સેદરો વાન્વત્પમ્પન અગ્રવ્રાઓ મંત્રિકી ંદી છે એવા અધિકૃત્ય વર્તિને

૨૨ પોતાની જાયાઓથી શીતગરવી પીઠાથી વ્યતિને ધ્યાવી મે શીતગરને તરણ વ દરે ં ॥ ૨ ૬ ॥

સ્વપ મુખતમયા મૂલ્યા, વર્ષમ્મૃતમાતુરે ।
 અધીનમાત્રમસાસ્કૃત્ય, દાહજ્વરમપાત્સ્યતિ ॥ ૨૦૭ ॥
 શીરોદધિમયો મૂલ્યા, પ્લાવયમ્મચિહ્નં અગ્નૃ ।
 શાન્તિકં પૌષ્ટિકં યોગી વિદધાતિ ધરીરિષામ્ ॥ ૨૦૮ ॥
 કિમ્ત્ર બહુનાક્ત્રેન, પદ્મત્કર્મ ચિક્ષીર્ષતિ ।
 ઉદેવતામયો મૂલ્યા, ઉષમિર્વર્ષપત્યપમ્ ॥ ૨૦૯ ॥
 શ્રાન્તે કર્મણિ શ્રાન્તાત્મા, કૂને કૂરો મજ્જમપમ્ ।
 શાન્તઃકૂરાભિ કર્માભિ, સાખ્યત્યેષ સાષકઃ ॥ ૨૧૦ ॥
 આકર્ષણે વશીકરન, સ્તમ્ભન મોહનં ત્રુષ્ટિ ।
 નિર્ભિંબીકરણં શાન્તિર્ચિંત્રિયોષાન્-નિગ્રહાઃ ॥ ૨૧૧ ॥
 વદમાદીનિ કાર્યાણિ, દૃષ્યન્ત ધ્યાનવર્ષિનામ્ ।
 ઉત્ સમરસીમાશ્વસપ્સસ્વાશ્વ વિગ્રમઃ ॥ ૨૧૨ ॥
 પત્સુનાઃ પૂરણ કુમ્મા, રેષન દહન પ્લ્બઃ ।
 સક્ષ્મીધરણ મુદ્રામન્ત્રમન્દુતપારશા ॥ ૨૧૩ ॥
 કર્માધિષ્ટાનુદેવાનાં, સંસ્વાનં લિજ્જમાસનમ્ ।
 પ્રમાર્ણં વાહનં વૈષ્યે, આતિર્નામ મુતિર્દિષ્ટા ॥ ૨૧૪ ॥

5

10

15

સ્વપ અમૃતમય વર્ષિને પૌષ્ટિત ઉપર અમૃતને વરસાવતો યોગી, એને (પૌષ્ટિતને) અશ્મ્મણ્ (લ્વાષીન અથવા અમૃતમય) કરીને એના દાહજ્વરને દૂર કરે છે ॥ ૨૦૭ ॥

સ્વપ શીરોસાગરમય વર્ષિને સક્ષ્મ અગતને વ્યક્તિ (તૃષ્ટ) કરતો યોગી પ્રાણીઓના શાસ્ત્રિક્ષ અને પુષ્ટિક્ષને કરે છે ॥ ૨૦૮ ॥

20

આ વિષયમાં મહુ કહેવાયી છુ' યોગી જે જે વર્ષિને વરસાવી પ્લ્બ કરે છે તે તે કર્મના વેશવત્કર્યે સ્વપ વર્ષિને તે તે વર્ષિનું સંપાદન કરે છે ॥ ૨૦૯ ॥

શાંત કર્મોમાં શાંતિ વર્ષિને અને કૂર કર્મોમાં કૂર વર્ષિને આ સાબક શાંત અને કૂર કર્મોને સાધે છે ॥ ૨૧૦ ॥

ધ્યાન કરનારાઓમાં આકર્ષણ વાળીકરણ, સ્તંભન મોહન, ત્રુષ્ટિ, નિર્ભિંબીકરણ, શાંતિ, શિરેપ ઉષાદમ, નિગ્રહ, વગેરે અનેક કર્મોં ઓશામં આને છે, તેથી વ રીતે સમરસીમાશ્વ (ધ્યાનની વ્યક્તિ) ની સ્પષ્ટતા થતી હોવાથી ધ્યાન શાન્તિકરણ થતી ॥ ૨૧૧-૨૧૨ ॥

25

ધ્યાનની સામગ્રી—

દૂરક, કુમક, રેષક, દહન, વગણ સક્ષ્મીકરણ, મુદ્રા, મત્ર મંદક, વાણા, તે તે કર્મના અધિષ્ટાપક દેવતાઓનાં મેન્થાન ચિહ્ન, આસન પ્રમાણ, વાહન વૈષ્યે પાતિ, નામ, વર્ષિ, વિશા,

મુક્તવસ્ત્રનેપ્રસંખ્યા, માતાઃ કૂરસ્તમેતરઃ ।
 ૫ ઈર્ષાઃ સ્પર્શાઃ સ્વરોઽવસ્થા, વર્ણં મૂષ્ણમાયુષ્મ્ ॥ ૨૧૫ ॥
 ઇવમાદિ પદન્યથ, શાન્તવૃત્તાય કર્મયો ।
 મન્ત્રવાદ્યાદિષુ પ્રોક્તં, તદ્વ્યાપ્તસ્ય પરિચ્છદઃ ॥ ૨૧૬ ॥
 ૬ પદાત્રિકં ફલં ક્ષિપ્તિ, ફલમાયુત્રિકં ચ યત્ ।
 યતસ્ય દ્વિતપસ્યાપિ, ધ્યાનમેવાપ્રકરણમ્ ॥ ૨૧૭ ॥
 ધ્યાનસ્ય ચ પુનર્દુઃખો, હૈતુરોજ્જ્વલુપયમ્ ।
 ગુરુપદ્મૈઃ શરણં, સદામ્યાસઃ સ્થિરં મનઃ ॥ ૨૧૮ ॥

× × × ×

10 રતનપ્રમણ્ણવિદ્યાય, સ્વસ્થા અન્બનિકન્ધનમ્ ।
 ધ્યાનમમ્યસ્યતાં નિર્ભયં, પદિ યોગિનિ મુશ્ચલે ॥ ૨૨૩ ॥
 ધ્યાનામ્યાસપ્રકર્ષેન, ક્રુદ્ધનમોહસ્ય યોગિનઃ ।
 ચરમાક્લસ્ય મુક્તિઃ સ્યાત્, તદાઽન્યસ્ય ચ ક્ષમાત્ ॥ ૨૨૪ ॥

15 મુક્ત-મુક્ત-નેત્રેની સંખ્યા, કૂર તથા હૃદયમાત્ર, વર્ણ, સ્પર્શા સ્તર, અવસ્થા, વજ્ર, જ્ઞાનમૂષ્ણ, વાયુ
 ૫ નગેરે અને ધીરું જે કર્મી મેંવસાહારિમં શાંત તથા કૂર કર્મક્રમે કર્મું છે તે કર્મુ ધ્યાનમું સાક્ષ
 સગમ્બુ ॥ ૨૧૨-૨૧૬ ॥

જે વર્ણે શ્વેતીકિન્ન ફલ છે અને જે વર્ણે પાત્લીકિન્ન ફલ છે, તે બંનેનું મુખ્ય કારણ ધ્યાન
 જ છે ॥ ૨૧૭ ॥

ધ્યાનના મુખ્ય ચાર હેતુઓ—

20 ધ્યાનના જા ચાર મુદ્ધ હેતુઓ છે—ગુરુનો ઉપદેશ શ્રદ્ધા, સદા અમ્યાસ અને સ્થિર
 મન ॥ ૨૧૮ ॥

× × × ×

ધ્યાનામ્યાસ માટે પ્રેરણા—

૬ યોગિન્ । ઓ તને મુક્ત પદ્મની શ્વેતો હોય તો કર્મકર્ષણ (પરિપ્રહારિ) કરાવેલો ત્યાગ કરીને
 25 અને ઉત્તરપદો બંધીકર કરીને તું છતાં ધ્યાનનો અમ્યાસ કર ॥ ૨૨૩ ॥

ધ્યાનનાં ફલો—

ધ્યાનામ્યાસની ઉત્તરેષ્વર હૃદિ વચાવી નાશ પામી રહ્યો છે એટલે જેનો દુઃખો યોગી જો ત
 ચારમાર્ગી હોય તો તે જ માર્ગ તેનો શ્વેત પાપ છે, શીતલી કમલા (શોશક મનોમી) મુક્તિ
 થાય છે ॥ ૨૨૪ ॥

તથા જ્ઞાનમાત્રસ્ય, ધ્યાનમમ્યસ્વતઃ સદા ।
 નિર્ઘેરા સંવરમ્ સ્યાત્, સકળાણ્ડુમકર્મજામ્ ॥ ૨૨૫ ॥
 આમ્નન્તિ ચ પુષ્યાનિ, પ્રચુરાણિ પ્રતિલક્ષમ્ ।
 યૈર્મહર્દિર્મહત્પપ, વિદ્યુઃ ફલ્પજ્વાસિપુ ॥ ૨૨૬ ॥
 તત્ર સર્વેન્દ્રિયામોદિ, મનસઃ પ્રીતનં પરમ્ ।
 મુહામૂર્તં પિત્રમાસ્ત, મુચિર મુરસપિતઃ ॥ ૨૨૭ ॥
 ત્ત્વોઞ્ચરીર્ષ મર્ત્યેઽપિ, ચક્રવર્ત્યાદિસમ્પદઃ ।
 ચિરં મુક્ત્વા સ્વર્ગ મુક્ત્વા, દીર્ઘાં દૈગમ્બરીં મિતઃ ॥ ૨૨૮ ॥
 જ્ઞાનફાપઃ સ હિ ધ્યાન્વા, છુક્લધ્યાનં ચતુર્વિધમ્ ।
 વિષૂયાશ્ચાપિ કર્માણિ, ભયતે મોહમહાપમ્ ॥ ૨૨૯ ॥
 × × × ×
 સારમ્ભુતપ્પેપ્પસ્મિન્, મોહઃ સદ્ધ્યાનપૂર્વકઃ ।
 ઈતિ માત્સ્યા મયા ક્ષિચ્છિદ્યાનમત્ત પ્રપચિતમ્ ॥ ૨૫૨ ॥
 યદ્યપ્યત્પન્તગમ્બીરમમૂમિર્માહ્મ્નામિદમ્ ।
 પ્રાચરિષિ તથાપ્યત્ર, ધ્યાનમત્કિપ્રબોદિત* ॥ ૨૫૩ ॥

5

10

15

જ્ઞાનમાત્રાદીને પ્રાપ્ત થતાં ધ્યાનાં ફલો—

જ્ઞાનમાત્રાદીની મુક્તિ આ રીતે થાય છે.—સદા ધ્યાનનો અભ્યાસ કરતા જ્ઞાનમાત્રાદી
 યોગીને સર્વ અણુમ કર્મોની નિર્ઘેરા અને સંવર થાય છે અને પ્રતિબદ્ધ તેજા પ્રચુરવ્યવહારોનો આભાવ થાય
 છે કે જેમના ઊદપતી તે મર્તાનત્વમ્ કલ્પજાસી દેવોમ્ મહર્દિક દેવ થાય છે । ત્યાં (સ્વર્ગમ્) સર્વ ઈન્દ્રિયોને
 અસ્થાનક તથા મનને પ્રસન્નતા આપનાર એવા શેષ સુષ્કરૂપ અમૃતનું પાન કરતો અને ચિરકાલ સુખી 20
 દેવોની સેવાનો તે મુલેથી રહે છે । તે પછી ત્યાંની ચ્યવીને મન્ય લોકમ્ પદ ચક્રવર્તિ જારિ પદોની
 મેવલ્લિઓને છંદા કાલ સુખી મોગલ્લિને પોતે જ (સૈરામ્યવી) છોડી દે છે અને યોગીને બંધીવજર કરે છે । તે
 કાલે જ્ઞાનપદમારાચ સંકલ્પવશ્યે તે જ્ઞાન પ્રચરતાં છુક્લધ્યાનને આપણીને અને તેથી બાઠે પ્રચરતાં
 કર્મોનો નાશ કરીને અને અશ્રય એવા મોહને પામે છે ॥ ૨૨૫-૨૨૯ ॥

× × × ×

25

* આ પ્રથમ જ્ઞાન સારમ્ભુત તત્ત્વો કહ્યાં છે—જ્ઞાન, જ્ઞાનના હેતુઓ, મોહ અને મોહના હેતુઓ ।
 ૧ જ્ઞાનમ્ પદ સારમ્ભુત મોહ છે । તે પ્રચલ ધ્યાનપૂર્વક જ હોય છે એમ સમજીને આ પ્રથમ મેં
 ધ્યાનનું જ સર્વકર્મ કર્મનું કર્યું છે ॥ ૨૫૨ ॥

એ કે આ ધ્યાનવિષય અત્યંત ગંભીર છે, મારા બેજાની ભેમ્ પહોંચ નથી છતાં પણ જેકલ
 ધ્યાનપરની મત્કિપી પ્રેરાયેલા મેં જાણી પ્રયાત્ન કર્યો છે ॥ ૨૫૩ ॥

30

યદ્વ સ્થલિર્લિ, કિંચિદ્વ્યવસ્થાદ્વેષસ્વયોઃ ।

તન્મે મત્કિપ્રધાનસ્ય જ્ઞમર્તા મૃતદેવતા ॥ ૨૫૪ ॥

વસ્તુયાવસ્થાવિજ્ઞાનમદ્વાનમ્પાનસુમ્પદઃ ।

મવન્તુ મધ્યસન્ધાનર્ત, સ્વસ્વરૂપોપસ્થાયે ॥ ૨૫૫ ॥

5 × × × ×

ચિનેન્દ્રાઃ સદ્ધ્યાનન્વચ્ચન્દુતપાતિપ્રકૃતપઃ,

પ્રસિદ્ધાઃ સિદ્ધાશ્ચ પ્રહરત્સમસઃ સિદ્ધિનિરુપ્યાઃ ।

સદાત્પાર્ષા વર્ષાઃ સ્ફલ્લસદ્દુપાખ્યાયમુનપઃ,

પુન્નતુ સ્વાનર્ત નચ્ચિજ્ઞપદ્ધિક્ષા પ્ચ ગુરુઃ ॥ ૨૫૮ ॥

10

દેહન્યોતિતિ વસ્ય મજ્જિ અગ્રગ્ધામુરુશ્ચાવિષ,

જ્ઞાનન્યોતિતિ ષ સ્ફુરત્પચિત્તરાં ઐર્મુર્મુષ-સ્વભયી ।

સ્વદ્યોતિતિ ષસ્ય દર્પણ ઇશ્વ સ્વાર્ષામકસત્ત્વમી,

સ ધીમાનમરાષિતા ચિનપતિ-વ્યોતિત્તવાયાપ્સુ નઃ ॥ ૨૫૯ ॥

15 જ્ઞાનસ્થાના માર્ગે બહી સ્વદ્યોત્ત્વ કે વર્ષાં જે નર્ત સ્ફલ્લ મવન્તુ હોય તેની મત્કિપ્રધાન
 ૧૫ ૧૫૫ અને મૃતદેવતા શ્રમ આપે ॥ ૨૫૪ ॥

મધ્ય ધીવોને સ્વસ્વરૂપની પ્રાપ્તિ માટે યજ્ઞર્ષા વિજ્ઞાન યજ્ઞર્ષા મદ્વાન અને યજ્ઞર્ષા જ્ઞાનસ્થાન
 સંપત્તિનો પ્રદાન થાઓ ॥ ૨૫૫ ॥

20 યેજોર્ સુસ્થાનમ્પાલકપ વાચનલ્લર્થ વાત ધારિકર્મની પ્રવૃત્તિઓને દોમી રીઠી છે ૧૫૫ બરિદે
 ૨૦ મગર્ષતો, યેજોર્ જ્ઞાનર્ષાવગરનો માત્ર કર્યો છે તથા યેમ્તુ નિષાસસ્થાન સિદ્ધિગતિ છે, ૧૫૫ પ્રસિદ્ધ સિદ્ધ
 મગર્ષતો, કેટ ૧૫૫ આર્ષાર્ષ મગર્ષતો, દુમ્પ ૧૫૫ ઠપાખ્યાય મગર્ષતો અને સામુ મગર્ષતો રૂપ પો
 પુસ્તકો જલે સ્થેકર્ષાં કેટ છે । તેઓ યીના હરપને પવિત્ર કરો ॥ ૨૫૮ ॥

25 યેમ્તુ 'દેહન્યોતિત્ત્વ' અર્થે જાણે જીવસુમ્પદ્મ મજ્જા કરતું હોય એવું દેશાય છે, યેમ્તુ જ્ઞા
 ૨૫ યોતિત્ત્વ' દુષ્ટી પાનાશ અને સ્વર્ગરૂપ ત્રયી અર્પત સ્વદ્ધ રીને પ્રવ્રજા છે અને યેમ્તુ શાસ્ત્રવ્યોતિત્ત્વ
 ૨૫ (પાર્ષીશ ગુણપુક્ત ધર્મીમી) આ સર્વ અર્ષો દર્પણમ્ વચ્ચે તેમ જ્ઞેકે છે તે અર્ષગ-અર્ષત જ્ઞાનર્ષા
 અને બરિદેગસમવસરગામિલસમીથી પુક્ત અને દેવેશ્વોષી વળ પુનાર્થ ૧૫૫ ધીચિનપતિ વચ્ચે
 યોતિત્ત્વ—(દેહ-જ્ઞાન-સ્વદ્યોતિ) માટે થાઓ ॥ ૨૫૯ ॥

પરિષય

30 ધીમાન્ મગર્ષનાર્ષાર્ષપ્રણયે તત્પાતુચાસન ' ૧ જ્ઞાનવિષયનો અવ્વુગ પ્રેષ છે । પ્રત્યેક જ્ઞાન
 ૩૦ અધ્યાત્મી માટે તેનું અજ્ઞાનરૂપ અર્ષત આશયક છે । અમર્ય તરફથી (ચિનસાશિવવિકાસ મંદલ તરફ)
 ૩૦ ૧ પ્રેષ અનુભાવ સુધે પૂર્વે પ્રગટ વરલ છે । ૧ પ્રેષર્ષથી અને બહી પ્રસ્તુત પ્રેષને વેધય સંદર્ભ
 તારખ્યો છે । આ થતું વર્ષા સમ્પ્રથમ સ્વદેહ-અધ્યાત્મ છે । ૧ પ્રેષર્ષ નિષ્કલ-અધ્યાત્મન વ્યાપનું ૧
 મત્ત વર્ષન છે । પ્રેષકર્મની અવગુણ પ્રતિમાશક્તિને પ્રેષ સ્વયે કરી આપે છે । ૧ પ્રેષની રીઠી વચ્ચે છે

श्रीचन्द्रतिलकोपाध्यायरचित
श्रीअभयकुमारचरित-सदर्भ

(क)

परमेष्ठिन एतेऽर्हन्तः सिद्धाश्च धरयः ।	5
उपाध्याया मुनिभृष्टा इति पञ्च भवन्त्यहो ॥ ३६ ॥	
अर्हन्तः प्रातिहार्याणां, पूजामर्हन्ति वामिति ।	
विख्याता अरिहन्ताः, कर्मारिहन्ताः पुनः ॥ ३७ ॥	
तथा भवन्त्यरुहन्ताः, कर्मबीजीपदाहत ।	
सर्वकर्मक्षपात् सिद्धाः, पञ्चदशमिदा इति ॥ ३८ ॥	10
स्त्रीस्नान्यगृहेलिङ्गैः कवीर्षीर्ष्यैश्चर—	
पुंष्वानेकप्रत्येकस्वयंपुद्गलान्यबोधिताः ॥ ३९ ॥	
ज्ञान-दर्शन-चारित्र-सपो-बीर्ष्यस्वरूपकैः ।	
आचारैः पञ्चमिर्युक्ता, आचार्याः क्षुण्योमिनः ॥ ४० ॥	
उपाध्यायाः सदा शिष्यस्त्राध्यायाभ्ययनोष्णताः ।	15
क्रियासमुदयैर्मोक्षं, साधयन्तश्च साधनः ॥ ४१ ॥	

अनुवाद

अर्हं अरिहंणे सिद्धो, आचार्यो, उपाध्यायो अने मुनिवरो ए पांच परमेष्ठीयो छे ॥ ३६ ॥

प्रातिहार्यं कगरे पूजाने पोष्य होवापी 'अर्हन्त' कज्ञेनाय छे अथवा कर्मरूप शत्रुमे हननारा होवापी 'अरिहन्त' नामे विख्यात छे तथा कर्मबीजोना समुद्धाने बाळी नाखेछ होवापी तेजो 'अरुहन्त' पञ्च २० कज्ञेनाय छे । सखल कर्मजो क्षय करवापी सिद्धो कज्ञेनाय छे । तेजो पंदर प्रकारे छे ॥ ३७-३८ ॥

ते पंदर भेद आ प्रकारे छे:—

१ एरुहिसिद्ध, २ अरुहिसिद्ध, ३ गृहिसिद्ध, ४ शीर्षसिद्ध, ५ अतीर्षसिद्ध
६ एकसिद्ध, ७ अने अरुहिसिद्ध, ८ तीर्षसिद्ध, ९ अतीर्षसिद्ध, १० पुंसिद्ध, ११ स्त्रीसिद्ध,
१२ मपुंससिद्ध, १३ स्वयंपुंससिद्ध, १४ कुशबोधिसिद्ध अने १५ प्रत्येकपुंससिद्ध ॥ ३९ ॥ २५

आचार्यो ज्ञान, दर्शन चारित्र, तप अने बीर्ष्यरूप पांच आचार्योपी युक्त अने आगम दर्शनेनो अनुयोग (व्याख्यानादि) करनारा होय छे ॥ ४० ॥

शिष्योने उपाध्याय कतावनामं अने पोतला अध्यायनामं सदा उपाध्याय होवापी 'उपाध्यायो' कज्ञेनाय छे, अने क्रिया समुहो (विविध प्रकारनी क्रियाओ) बडे मोखने साधनारा 'साधनो' कज्ञेनाय छे ॥ ४१ ॥

दिवा रत्नी मुखं दुःखे, लोके ह्ये गृहे बहिः ।
 क्षुधिं दृष्टीं गम स्पाने, ध्यातव्याः परमेष्ठिन ॥ ४० ॥
 परमेष्ठिनमस्कारः, सारः सद्धर्मकर्मसु ।
 नबन्ति यथा क्षि, क्वचित्ते च यथा ध्वनिः ॥ ४१ ॥
 मातसरं स्मृतादस्मान्त्वस्मन्नोऽपि अत्तपत ।
 मात्तापते ब्रह्मज्ञोऽपि, निपमप्यमृतापते ॥ ४४ ॥
 हारापत कृपाप्योऽपि, सिंहोऽपि हरिणापत ।
 मित्रापते सफलोऽपि, दुर्जनः सत्तनापते ॥ ४५ ॥
 अरण्यानि गृहार्थीन्, स्वर्धारा अपि रक्षकाः ।
 भूरा अपि प्रहाः सप्तप्रहाः विप्रं भवन्ति च ॥ ४६ ॥
 जनयन्ति सुखदुःखसर्लं दुःखदुःख अपि ।
 दुःस्वप्ना अपि सुस्वप्ना, इव स्युरभिरादपि ॥ ४७ ॥
 जनन्य इव धाकिन्यो, बहसस्य दृष्टतेतराम् ।
 क्कस्त्र अपि वेताला, जायन्ते जनका इव ॥ ४८ ॥
 दुर्मन्त्र-कन्त्र-यन्त्रादिप्रयोगः प्रमत्तेश च ।
 क्रियद् दूष्य विजृम्भते, सहस्रकिरणोदये ॥ ४९ ॥

विरते के रत्ने, सुखं के दुःखं, शोचनं के हर्षं, भयं के बहाद, भूषणं के रुमिन्, गमनं के स्थानं (स्विकारार्थं) परमेष्ठिभोतुं ध्यान करुं जोईए ॥ ४२ ॥

देव दहीयं मानव जने कर्मिणाम्यं ध्वनि सारमृतं ते समं शिरोत्तं फर्तुस्तुलोमं परमेष्ठि-नमस्कार
 २० सारमृतं ॥ ४३ ॥

श्रेष्ठ भाग्यपूर्क पंचपरमेष्ठि नमस्कार महात्म्यं स्मरण करवापी अक्षि पसु बनी जाय छे, सप्त
 पत्र पुष्पानी मन्त्र बनी जाय छे अने निप पत्र अष्टुन बनी जाय छे, इयाल पत्र हारकप बनी जाय छे,
 सिद्ध पत्र हरण बनी जाय छे, शत्रु पत्र मित्र बनी जाय छे, दुर्जन पत्र सज्जन बनी जाय छे, अरप्यो
 पत्र गुरो बनी जाय छे अने पत्र रक्षण बनी जाय छे, भूरा एवा प्रहो पत्र शीला जतुम्ह करतत
 २५ बनी जाय छे, अरुण शत्रुलो पत्र सारं शत्रुलो जेहुं फळ बाये छे, दुष्ट स्वप्नो पत्र सारं स्वप्नो जेवा
 त-रुण बनी जाय छे शक्तिनीभो पत्र अर्पत वासुदेयमान बनाबनारी धान्य जेनी बनी जाय छे,
 मित्ररष्ट वेताप्यो पत्र पिता जेवा (वेगळ) बनी जाय छे अने दुष्ट भंयो, तंत्रो अने यंत्रो बरोरेता प्रयोग्ये
 पत्र अममक बनी जाय छे । सर्पिनो उदय कया पछी धूबो कया सुधी कीटा करी सके । ॥ ४४-४९ ॥

अथ एव महामन्त्र, एषः स्मर्येत श्रेयिदैः ।
 बागरे श्रयने स्वानि, गमने स्वल्पे ध्रुवे ॥ ५० ॥
 इह लोकेऽर्षेः कामाद्या, नमस्कारप्रमादतः ।
 परत्र सत्कृत्येति, स्वर्गः सिद्धिश्च जायते ॥ ५१ ॥

एषी अ पंडित पुङ्गवो जागृत स्थितिर्मां अने सयनकाले, स्थिरताम्यं अने गमनार्थं, स्वल्पनार्थं 5
 अने छींरु पछीं आ महामंत्रं स्मरण करे छे ॥ ५० ॥

नमस्कारना प्रमादणी आ लोकां अर्षे, काम बगरेमी प्राप्ति अने परलोकार्थं सत्कृत्यं जन्म
 बगरे तथा स्वर्ग अथवा मोक्षनी प्राप्ति जाय छे ॥ ५१ ॥

परिषय

श्रीचन्द्रसिल्लक उपन्यासे रत्नेजा 'श्रीअमयकुमारचरित' ना सर्ग ११, पृ ६४४-६४९ 10
 शंषी पंचपरमेश्री संश्रुषी आ संदर्भ सतबीने तेने अनुवाद सते जहाँ प्रगट कर्यो छे ।

श्रीचन्द्रसिल्लक उपा० श्रीजिनेश्वरसूरिना शिष्य हठा, तेम्यो ९०२६ श्लोक प्रमाणतो 'श्री अमय-
 कुमारचरित' ग्रंथ वि सं० १२१२ मां रच्यो हत्ये ।

आ संदर्भमां पांच परमेश्रीजेलो महिमा अने तेमनी आराधनानुं फल दर्शय्युं छे ।

श्रीरत्नमण्डनगणिविरचितः सुकृतसागरसंदर्भ

15

(क)

मन्त्रः पञ्चनमस्कारः, कल्पकरस्काराधिकः ।

अस्ति प्रत्यक्षराद्राजोत्कृष्टविधासहस्रकः ॥ ७६ ॥

शौरो मित्रमहिर्मात्मि, बहिर्बहिरि अर्त्तं स्पष्टम् ।

20

कन्तार्तं नगर्भं सिंहः, शृगाळे पक्षमाश्रयः ॥ ७७ ॥

अनुवाद

पंचनमस्कार-मंत्र कल्पवृक्षपी अधिक (प्रमाणबद्ध्ये) छे । तेना प्रत्येक अक्षर उपर एक इना
 ने अठ म्हा-विधाओ रहेथी छे, तेना प्रमादपी शोर मित्र बने छे, सूर्य माला बने छे, बहि जल बने छे,
 अल स्पष्ट बने छे अथवाी नगर बने छे अने सिंह शिपाळ बने छे ॥ ७६ ७७ ॥

23

સ્નેહસિદ્ધિપ્રિયાત્મ્યમાતકાર્દ્રેઃ સ્વૃતોઽપિ યઃ ।
 મોહનોષાટનાકુટિર્હર્મનસ્તમ્મનાદિકૃત્ ॥ ૭૮ ॥
 દૂરયાત્યાપદઃ સર્વાઃ, પૂરયાત્યત્ર જ્ઞમનાઃ ।
 રામ્ય-સ્વર્ગાપ્સર્ગાસ્તુ, ધ્યાતો યોઽસુત્ર યચ્છતિ ॥ ૭૯ ॥
 5 શ્રીપાર્શ્વપ્રસિમાપૂજાપોત્તેષોપાત્રિપૂર્વકમ્ ।
 તમેકાગ્રમના પૂજ્યપુર્વશ્ચોઽનિર્ણય યપેત્ ॥ ૮૦ ॥

તે (પંચ-નમસ્કાર-મેત્ર) સ્મરણમાત્રથી વળા શ્લોક, દેવી પ્રિયા (હૃદી), વધાર્ય કરતા યોગ્ય અને
 માત્રક માત્રનાત કરોરેશિષ્ઠે અનુક્રમે મોહન (મોહ પમાદર્શી), ઠબાટન (ઠસેલી નાસ્તુ), આત્મર્ષન (સેચ્ચુ),
 કામન (વદા કર્ણ), અને સ્નમન (વંચાવી દેશી) કરોરે કરનાર જાય છે ॥ ૭૮ ॥

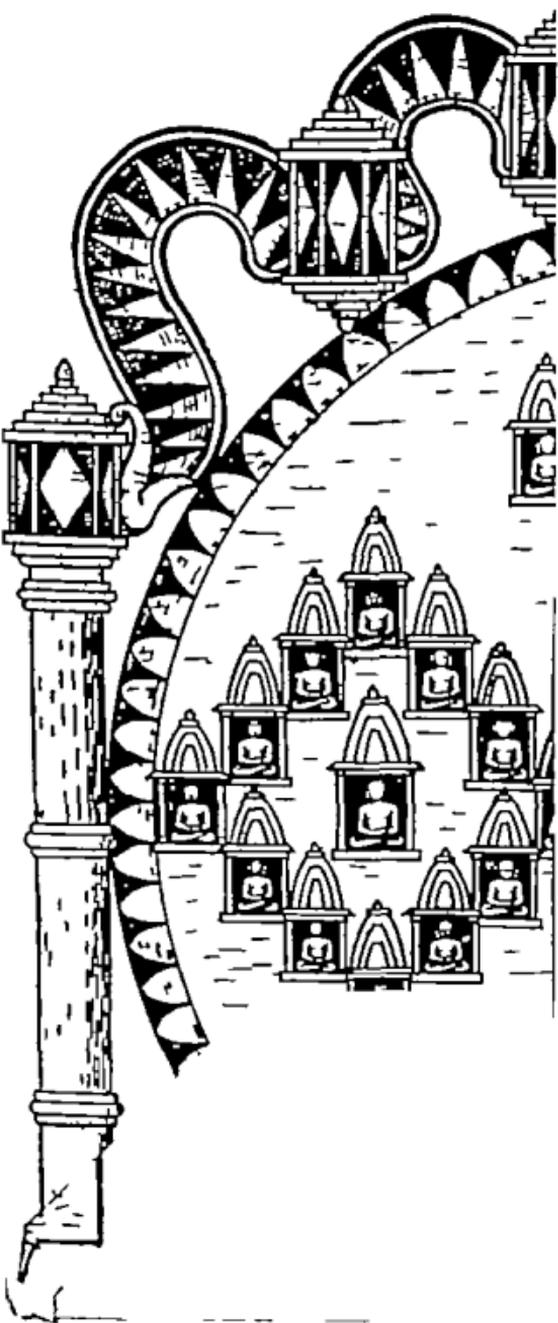
10 (સાદી રીતે) ધ્યાન કરાયેલો (પંચ—નમસ્કાર મેત્ર) આ શ્લોકમાં સર્વ આપદાઓને દૂર કરે છે
 તથા સર્વ કામનાઓને પૂર્ણ કરે છે, તથા એ પરલોકમાં રામ્ય, સ્વર્ગ અને મોહ્ય આપે છે ॥ ૭૯ ॥

તે મેત્રનો શ્રી પાશ્વનાથ મ્લનામની પ્રતિમાની પૂજા તથા પૂજોત્તેષોપાત્રિપૂર્વક, પવિત્ર છટી અને
 વદા કરે તથા મ્લની એકાગ્રતા કરે તે નિર્ભય જાય જ ॥ ૮૦ ॥

પરિચય

18 આ સંદર્ભે દુષ્ટ-સમ્પત્તિ અપર નામ પેશ્વચરિત્ર'ના પદ્યમ તરજ પૃષ્ઠ ૩૧ પરથી છેવારું
 આપ્યો છે. આ પ્રન્થ શ્રી વારાણસી જૈન સમાજ, માત્રમગરપી ચિ. સં. ૧૯૭૧ મં પ્રકાશિત થયો છે.
 તેના પ્રન્થના કર્ણ શ્રીઓમ્સુન્દરસૂત્રિના કિન્થ શ્રીરાજમ્બજનગણિ છે. તેઓ વિદ્યામની પવરની કાતાશિર્ષ
 થયેલ છે. અન્થ કન્થપ્લતા' નામનો તેમનો કવિત્વપૂર્ણ પ્રન્થ દુપસ્તિહ છે. આ સંદર્ભે મન્થકરનો
 મદ્દિમા વર્ગમ્થો છે અને વિવિધ પ્રકારના તપશ્ચો આ મન્થકરના સ્મરણથી શામી જાય છે તેમ જગત્કુ છે.

श्रीवर्धमानसूरिविरचित आचारदिनकरसदर्भ

(ग)

(इपत्राति-वृत्तम्)

अर्हन्त ईशां सकलात्र सिद्धा, आचार्यवर्या अपि पाठकन्त्रा । 5
मुनीभराः सर्व-समीहितानि, कुर्वन्तु रत्नप्रय-मुक्तिमात्र ॥ १ ॥

(शार्दूलक्षिप्रविरित वृत्तम्)

विद्याग्र-स्थितिशास्त्रिनः समुदयासंपुक्त-मन्मानसा
नानारूप विविध विध-धरिताः सन्नासितान्त्रिपि ।
सर्वाण्य-प्रतिमासर्नैक-कुशलाः सर्वनेवाः सवदा, 10
धीमतीर्यकरा मवन्तु मदिनां भ्यामोह विच्छिद्यये ॥ २ ॥

(वसन्ततिन्त्रक-वृत्तम्)

यदीयकाल-सुनिश्चित-बन्धवद ,
मद्यारमक विपम-भारममेध-कर्म ।
तन्मभिहत्य परमं पदमापि र्यस्ते, 15
सिद्धा दिशन्तु महतीमिह कर्षसिद्धिम् ॥ ३ ॥

अनुवाद

एतप्रयनी सम्यक्ताने धरण करमात्र पेश्यद्यास्त्री अदिनो, सब सिद्धो, आचार्यवर्यो, उपा-
ध्यायो अने मुनीभरो सौनी बधी अनिलापात्रो (सूर्य) कतो ॥ १ ॥

(विशिष्ट प्रकरणमा सचामन्यमाना करणे आ) विद्यार्थ सर्वदा उत्तम स्थितिची शोभता, सर्व जीवोमा 20
परम स्थिते विपे पोताना सुंदर मानसने ओडनार, माना प्रकरणमा विप्रविभिन्न धरिप्रवलय, आन्तरशुभने
सारी रीते प्राप्त पमाइमार, (मेधना) बचा मार्गोने (योगोने) प्रकथित करणार्थ अद्वितीय कुशल, सर्व
जीवो बडे मन्म कटायेला अने सर्व इच्छितने आपनारा एवा तीव्रकरणे मन्म-दायीशोना मोहनो विच्छेद
करनारा शो ॥ २ ॥

सर्वी स्थितिबलय, अत्यन्त निश्चित (गात्र) बन्धनी बंधायेलय, विपम विपाकालाय अने दुर्मय 25
पवा धाटे प्रकरणमा कर्तव्यो सारी रीते प्राप्त करिने जेम्ने परम-मन्(सुखि)ने प्राप्त कर्तुं ते सिद्धो अर्ह
मन् कर्षसिद्धि आगो ॥ ३ ॥

(शार्ङ्गसवित्रीद्वित-हृत्तम्)

विश्वस्मिन्नपि विष्टप दिन्करीभूतं महात्मसा,
 परईन्द्रितेषु तेषु निपठ भोहान्बर्कारं महत् ।
 ज्ञातं तत्र च दीपतामविकल्पं प्राप्नु प्रकवशादमा-
 5 हापार्या प्रषयन्तु त तनुसृतात्मन्म-प्रवाषोदयम् ॥ ४ ॥

(उपजाति-हृत्तम्)

पापान्-तुन्याऽपि नरा यदीयप्रसाद-त्तेष्टाङ्गमत सपर्याम् ।
 जगद्वित पाठक-सञ्चयं स कन्यागामास्यं वितनाप्यमीक्ष्याम् ॥ ५ ॥

(वामस्तित्तिवच्च-हृत्तम्)

10 ससारनीरविमवस्य दुरन्तमत्र,
 य संयमाख्य-वहर्न प्रतिपन्नमातु ।
 मे साचक्यः शिष्यदस्य जिनाभिषेक (१),
 साधुवता विरचयन्तु महाप्रवाषम् ॥ ६ ॥

— — —

मम विश्वं महान् तेजवहं सूर्यरूप बर्हिं रहसा एवा तीर्थयरोमा निर्जल पटी म्हात्
 15 म्दान्बराय वेयाऽ गयो, ते बन्ते जेभो प्रकशना उज्जमी अर्बह दीपरुगाने पाम्या, ते भाषार्यो
 प्रणीभोना ज्ञमज्जना विरसन्नो विस्तार बरो ॥ ४ ॥

जमनी हृपाना सेशपी पन्त समाज पुकप पम पूजाने प्रसन्न करे छे, ते जगत्तुं द्वित करन्त
 उपाध्याय-वग निग्न कन्यागानी परंपरानो विस्तार बरो ॥ ५ ॥

ममार समुद्र दु गं बरीने पात पानी हायाय वबो छे , एम जगतीने जेम्ने पारिप्रकपी बहाग्न
 20 शीप जगीरुण बर्हि, ते शिष्यरुमा साधन मुनिबरो (१) महाप्रबोरनी एवता बरो ॥ ६ ॥

परिचय

आषाय श्री वामानमुष्टिरावित आषाय-द्वित्वर (प्रका : मन्तरावकउ प्रबमला पुम २,
 १' बरावाऽ. मन्तरा, मुबई ४- सुन्त निर्गयमागर प्रेम, मुबई-२) नामक प्रबता द्वितीय विभागता
 १७ १५० प या आ धारो मन्तरास्यं अत्या छे ।

श्रीरत्नमदिरगणिविरचित उपदेशतरङ्गिण्यान्तर्गत सदर्थ

(घ)

विमुच्य न्द्रां चरमे त्रियामा-यामात्रमागे शुचिमानसन ।
दुष्कमरक्षादमर्नकदक्षा ध्येयस्त्रिषा भीपरमष्टिमन्त्र ॥ १ ॥

5

किमत्र मन्त्रांपि-मूलिच्छामि, किं गारुड-स्वग-मणीन्द्रजालं ।
स्फुरन्ति चित्त यदि मन्त्रराज-पदानि कस्यापि-पद्-प्रदानि ॥ २ ॥

भीमममस्फुर-पदानि सच-सिद्धान्तसारणि नवापि नूनम् ।
आद्यानि पञ्चातिमहान्ति तपु, मुस्यं महाप्ययमिहामनन्ति ॥ ३ ॥

पञ्चतायाः क्षण पञ्च, रत्नानि परमष्टिनाम् ।

10

आस्ये ददा(धा)ति यस्तस्य, सद्रति स्यात् मवान्तर ॥ ४ ॥

अनुवाद

रात्रिना छेदु प्रहरणो अभभाग बाधि रदे त्पारे निष्ठान छोडीने दुष्ट कर्मरूपी राक्षसतुं दमन करवामं अप्यन चतुर पञ्च श्री परमेष्ठिनस्तु पवित्र मन्त्ररक्षा करने मन्-वचन-कत्यापी प्याल कर्तुं ज्ञेय ॥ १ ॥

15

जो चित्तने त्रिपे कर्त्तव्यता पदने आपनाग पंच-परमेष्ठिनमन्त्रकर रूपी संयराभना पने स्फुराय-
गत छे तो पटी रंग अने जौपविभोना मूढे बडे के गारुड (मरकट) गणि, चिन्तामणि के इन्द्रजालेनु
हुं काम छे ॥ २ ॥

श्री नमस्कारना नये पने खरेखर सर्व सिद्धान्तार्थ सारभूत छे । तेमं पहेछां पांच पदो अति-
महान् छे अने तेमं पण मुख्य पहेला पदने स्फुरणो महाप्येय तरिके स्वीकारे छे ॥ ३ ॥

20

मरणना क्षण पांच परमेष्ठिनी पांच रत्नोने दे मुक्तने त्रिपे वारण करे छे, तेणी मवान्तरने
त्रिपे सद्रति वत्य छे ॥ ४ ॥

१ छेदु व करणो बीधे अच—तेमा पण प्रथम पांच पदो अति महान् छे । कारण च निष्ठानो तेमन
प्यान ध्येय तरिके मने छे ।

પચ્ચત્વી યત્યદ્વાનિ ત્રિશ્ચુરનપતિમિર્ષ્યાહૃતા પચ્ચત્વીર્ષી,
 તીર્ષાન્વ્યેશ્વપતિર્કિન્નસમપ-રહસ્યાનિ યસ્યાશ્ચરામિ ।
 યસ્યાટી સમ્પદ્મ્હાનુપમમતમહ્વાસિદ્ધપોષ્ટૈઠ ધૃક્કિ-
 ર્ષીયાશ્લોકૃષ્ટયસ્યામિક્ષપિત-કલ્પદઃ 'શ્રીનમસ્કારમન્ત્રઃ' ॥ ૫ ॥
 મૌઝલ્લસમપ સયગે, નિશોહજ પહેસને મય વસગ ।
 પચ-નમસ્કારં લક્ષ્, સમરિજા સુધ્ધ્યર્કલં પિ ॥ ૬ ॥
 પાતાઃ પ્રયાન્તિ યાસ્યન્તિ, પારં સંસાર-વારિષે ।
 પરમેષ્ટિ-નમસ્કારં, સ્મારં સ્માર યતા યતા ॥ ૭ ॥
 સ્વસ્યૈકષ્ણવ્રતાં શિશ્વ, વાપાનિ વિમુચ્ચન્તુ મા ।
 અષમર્ષમ-મન્ત્રેઽસ્મિન્, સતિ શ્રીશ્રિન-શ્ચાસન ॥ ૮ ॥
 સિંહનેશ મદ્યન્શ-ગન્ધકરિણો મિત્રોઽનુનેશ ધ્રુવા-
 ધ્વાન્તૌષો વિધુનેશ તાપ્તસયઃ કલ્પવ્રુશોવાષયઃ ।
 તાપ્ત્યેજેશ કયામૃષો ધનકલ્પમ્બનેશ દાતાધયઃ,
 સચ્ચાન્તં પરમેષ્ટિમન્ત્રમહસા વચ્ચાન્તિ નીપદ્રવા ॥ ૯ ॥

- 15 જેના પહેલ્ય પાંચ પદોને શ્રેણીકૃત્યપતિ શ્રીતીર્ષકર શેષેષ પચ્ચત્વીર્ષી તરીકે કહ્યાં છે, જેના બિનમિશ્રાન્તનાં શ્વપ-સારમૂત પદા લલસઠ કષ્ટરોને લલસઠ તીર્ષો તરીકે વચ્ચાળ્યા છે, જેની બાઠ સેપ્તશ્ચોને ક્ષયન્ત લનુપમ એવી બાઠ સિદ્ધિઓ તરીકે વર્ણવેલી છે જેની શક્તિનાં વગતમં જોડ નથી અને જે ક્ષેત્રોને વિષ શ્વિક્ષિત ફલ આપનાર છે તે શ્રી મમસ્કારમન્ત્ર અષ પામો ॥ ૫ ॥
 ગોચન સમય, શયન સમય, વાગવલો સમય પ્રવેશ સમય મય સમય સંકટ સમય, કોરે
 20 સર્વ સમયે પચ-નમસ્કારં અકલ્પ્ય સ્મરણ કરો ॥ ૬ ॥
 પરમેષ્ટિ-નમસ્કારને વારંવાર સ્મરણ કરીને યજ્ઞા શ્લોકો સંસાર-સાગરના પારને પામ્યા છે, પામે છે અને પામશે ॥ ૭ ॥
 શ્રી બિનશ્ચાસનને શિષ્યે પાપનો તાપ કરનાર આ મંત્ર વિષમન કરો કિશ્કમં પોતાની એક દુઃખતા છે એમ પામો—દુઃખનો કહી પણ ન વિચારે—(ત મને) ॥ ૮ ॥
 25 સિંહથી જેમ શ્વેનમત ગન્ધકરિણો, સૂર્યથી જેમ તક્તિસંબંધી અંધકરના સ્પૃશ્વો, ચન્દ્રથી જેમ તાપ-સંગતથી પલ્લરાજો, કલ્પવ્રુષથી જેમ મ્હાગી શિતાઓ, ગરુડથી જેમ ક્ષત્રીવર-વિપક્ષા અને મેઘ-સમુદાયથી જેમ દાતામલ્લે શાન્ત વાય છે, તેમ શ્રી-પચ-પરમેષ્ટિ-મન્ત્રનાં શેષથી પ્રાણિઓના તપશ્ચો તપા પામે છે ॥ ૯ ॥

● અધિકૃતના આષ મન્ત્ર અ શ્રી અષ્ટપત્વીર્ષી સિદ્ધતા આષ મન્ત્ર પિ શ્રી સિશ્વલક્ષ, વાત્સાર્ણવ 35 આષ મન્ત્ર આ શ્રી બાહુદયી, તપામ્બવના આષ મન્ત્ર અ શ્રી અક્ષયલ (મિત્રનારણી) અને શાકુના આષ મન્ત્ર અ શ્રી ધમ્મેતીશ્વર ય શીતે પચ તીર્ષો અર્થ થયતલ ।

સહુગ્રામ-સાગર-શરીન્દ્ર મુજગ્ન-સિંહ
 દુર્બ્યાધિ-શહિ-રિપુ-વન્દન-સમ્મવાનિ ।
 શૈલ-મ્હ-મ્રમ-નિશાધર-શાક્તિનાં,
 નશ્યન્તિ પશ્ચ-પરમદિ-પદૈર્મયાનિ ॥ ૧૦ ॥

પ્યાતાઞ્ચપિ પાપશ્ચમન પરમેષ્ટિ-મન્ત્રઃ,
 કિં સ્યાત્તપઃપ્રવલિત્તો વિધિનાર્ષિતમ્ ।
 દુગ્ધ સ્વય દિ મધુર ક્ષયિર્થં તુ યુક્ત્યા,
 યન્મિમિષ્ત ચ સિદ્ધયા વસુધા-સુષેષ ॥ ૧૧ ॥

આકૃષ્ટિ મુર-સમ્પદાં વિદપતી મુક્તિ-ભિયા વશ્યતા
 મુષ્કાં વિપદાં ચતુર્ગણિશ્ચાં વિદેપમાર્ત્મનસામ્ ।
 સ્તમ્મં દુગમનં પ્રતિ પ્રયત્તાં માદ્રસ્ય સમ્મોહનમ્,
 પાપાત્ પશ્ચ-નમસ્ક્રિપાશ્ચરમપી સારાષના દેવતા ॥ ૧૨ ॥

યો લયં ચિન્ત્યદ્-સુમનાં સુખ્યક-વર્ણક્રમઃ,
 મદ્દાતાન્ વિચિત્રનિદ્રિયો મવદ્ય મન્ત્રં ચપેષ્ઠાવકઃ ।
 પુર્યઃ શ્વત-સુગન્ધિમિષ્ત વિધિના લય-પ્રમાર્ણર્ચિનં,
 યઃ સમ્યુચયત સ વિચ્યમહિતઃ શ્રીર્થીર્ધરાજો મવન્ ॥ ૧૩ ॥

પંચ-પરમેષિનાં પદોક્તે રણ-સંપ્રમ, સમાર, હાથી, સર્પ, સિંહ, દુર્ગમ્યાધિ, અભિ, શત્રુ અને
 વનમતી ડ્યવસ તથા શોગ પ્રદ્ધ અમ, રાષ્ટ્રસ અને શાક્તિનીષી પનાર્ણ મયો નાશ પામે છે ॥ ૧૦ ॥

પરમેષ્ટિ-મન્ત્ર સ્મરણ કરવા મધ્યથી પાપને સમાધારને જાપ છે, તે પછી ઠપથી પ્રબલ કરાયેલો
 અને વિધિથી પૂજાયેલો (આ મંત્ર) શું ન કરે? દૂધ પોતાની મેલે જ મધુર છે, પણ મુક્તિથી ઠકવેલું અને 20
 સાક્ષરથી મિથિન કરેલું હોય તો તે પૂર્વજા અચૂત-દ્રવ્ય બને છે ॥ ૧૧ ॥

તે પંચ-પરમેષ્ટિ-નમસ્ક્રિયાના અશ્વર સ્વરૂપ આરાધના વેદતા (તમાઈ) રહ્યમ કરો કે જે સુર
 સંવદાઓને કાન્તર્પણ છે, મુક્તિરૂપી ઇશ્વરીયું વશીકરણ કરે છે, ઉંસાતની જાત ગણિઓમાં રહેલી વિપદાઓને
 ઠકાવન કરે છે, અમ્મના પાપોનું વિદેષણ કરે છે, દુર્ગતિમાં જવા માટે પ્રયત્ન કરતા જીવોનું સન્મન
 કરે છે અને મોહનું સંમોહન કરે છે ॥ ૧૨ ॥

શ્રી ચિનેશ્વરમ્ ૬૩ વર્ણુ છે લક્ષ્ય (ધ્યાન) જેમુ પ્નો અને ઈથી પશ્ચિ મનાચલ્યે સુવ્યદ્ વળ્ગમ-
 (વર્ણોત્તાર)જાલ્યે, યદ્દાતાન્ અને મિતેનિદ્રિય પ્નો જે શ્વત્ક ઉંસાતો નાશ કરનાર જા (પંચ-પરમેષ્ટી)
 મન્ત્રને જાપ કરે છે અને શ્વત સુગન્ધી વક લાક્ષ પુણ્યોક્તે શ્રી ચિનેશ્વરની વિધિર્વૈક સમ્યક્ પ્રવરે પૂજા
 કરે છે, તે શ્રીચદ્રમ્ તૈર્વકત બને છે ॥ ૧૩ ॥

5

10

15

25

स्वस्थाने पूषामुच्चारं, मार्गं चार्धं समाप्सरत् ।
पाद्मार्कम्मिक्यवह्ने, स्मृतिमात्रं मरणान्तिके ॥ १४ ॥

पोतानां स्थाने होय त्वारे पूर्व-उच्चार पूर्वक, मार्गमं होय त्वारे अर्ध-उच्चारपूर्वक अक्षरमत्त आर्कक एटसे तीक्ष्ण रोग अथवा केचना पर्यं आये त्वारे शोभा मगना उच्चारपूर्वक अने मरण मजोरु होय १४ त्वारे केवल मन्मथिन स्मरण बने मन्मथर गणतो जोईए ॥ १४ ॥

परिषय

आ सूत्रं उपदेशान्तरिणी नाम्न प्रन्वर्तनी स्मिन्नां आह्वयो छे । आ प्रन्व श्रीपशोमित्रय प्रन्वमाला, बनारसपी वीर सं २७३७ मं प्रकट क्सेल छे । तेमं वृष्ट १४६ १४७ पर आ सूत्रं ममस्कार स्मरणा रूपे आयेल छे ।

१० आ प्रन्वना कर्ता धीरोमसुंदरसूरिना शिष्य श्रीमन्दिरकगणिना शिष्य धीरलनमंत्रिरागि छ । श्रीपशोमित्र नाम्नो तेमनो प्रथ प्रसिद्ध छे अने तेमं तेमनो जीवन सम्म सोल्लमी शताब्दि होवनाओ ज्येस छे ।

श्रीविजयवर्णिविरचित
मन्त्रसारसमुच्चयापरनाम-ब्रह्मविद्याविधि'
ग्रन्थादर्हदादित्रीजस्वरूपसदर्भ ॥ *

(ब)

ह्रींकारस्वरूपम्—

सान्प्रान्तं रेफमाकईं कतुधैस्वरयोञ्जितम् ।
नाह-विशु-कालोपैर् धर्म-कामार्थैस्वपनम् ॥ १ ॥
नाधो विन्वात्तक प्रोक्तो विशुः स्यादुक्तमं पदम् ।
कलापीयुपमिःप्यन्विष्यादुरेवं त्रिनोक्तमाः ॥ २ ॥
नाह-विशु-कलायुक्तं पूर्वमन्त्रकलापरम् ।
त्यनुस्वारं मयेद् विशुः, त्वधर्ममर्थं विराजयतः ॥ ३ ॥

हृतेका । ओम्कारका । जगदधिपः । मोक्षयति । मुक्तेःवृत्ति । मया । विदेहम् । तन्मम् ।

२३ शक्ति । शक्तिप्रणवमिष्यादि ॥ ह्रीं ॥

अक्षरस्वरूपम्—

त्रयाद्वास्थे तच्च सर्वतत्त्वप्रकाशकम् ।
पूर्णबन्धुष्वर्णस्युक्तं, प्रणयं सर्वसाधनम् ॥ ४ ॥

अन्यथ—

स्मरदुःखामरुज्यालाप्रशास्त्रै मघवीरवम् ।
प्रणयं बाह्ययज्ञानप्रतीरं पुष्यशासनम् ॥ ५ ॥

5

तात् । तेजः । बामः । दिनपः । सर्वात्मबीजम् ॥ प्रणयमित्यादि ॥ ॐ ॥

x x x

वर्द्धस्वरूपम्—

मय मन्त्रपदाधीशे सर्वतत्त्वैकनापकम् ।
मादि मध्यान्तमेवेन स्वर-भ्यङ्गनसम्मधम् ॥ ६ ॥
मन्त्रादि-हकारान्तं रेफमन्त्रं सविशुक्लम् ।
तत्रैव परमं तत्त्वं यो जानाति स तत्त्वपिन् ॥ ७ ॥
बुद्धा कैश्चिद्बुजा कैश्चिद्वरि कैश्चिन्महोभ्यरा ।
शिष्यं सार्धंस्तथेदानां, सोऽयं वर्णः प्रकीर्तितः ॥ ८ ॥

10

x x x

सर्वात्मकं महातरुं, सर्वेषु सर्वशक्तिकम् ।
सर्वमन्त्रमुक्तं ध्यायेत्, समर्थं सर्वशक्तिकम् (वम्) ॥ ९ ॥

15

x x x

महर्षीशं महापिण्डं संज्ञया (! ज्ञाना)भरमुत्तमम् ।
बीजासुरं तन् सर्वं सिद्धारिर्निघ्न शोधयेत् ॥ १० ॥

20

x x x

महामनाः पितृदिपरिजामार्थं पूज्यपूजायै वा । यथापूर्वं वात्पञ्चोद्यवापदि कुर्यादि । प्रणयध्याने
सन्नात्मकमित्यादि ॥

कामसकृद्भरिणं स्तुतिकं बाह्यैर्ज्ञेयमीक्षणम् ।
पञ्चपरमैश्चिर्णैर्ज्ञेयेन मन्त्रमथनाशनम् ॥ ११ ॥

25

इति प्रणयमफिका ॥

परिचय

आ संक्षेपं श्री वैतसिद्धान्त भवन, बारा नदी प्रति मन्त्रसरसमुच्चयापरनाम ज्ञानिपानिधि 'मं यी
केनाय आभ्यो छे ।

30

श्रीरत्नचन्द्रगणिविरचित मातृकाप्रकरणसदर्थ ।

(७)

बहन्ताऽत्रा अथाथाया उपाध्याया मुनीधरा ।

मिठिणा यत्र राजन्त, तत् 'ॐ'कारपदे सुदा (ई मत्तम्)

अ अ मा उ म् ॥ (२७२) ॥ १ ॥

बीजं-मूले-शिखोक्तस्यैर्न्येकैक-त्रि-त्रि-पञ्चभिः ।

बहुरी 'ॐ' नमः सिद्धं, अपानन्तफलेः(रं) क्रमात् ॥

ॐ १ । ॐ नमः २ । ॐ सिद्धम् ३ । ॐ नमः सिद्धम् ४

ॐ इत्यनुषङ्गे ॥ २ ॥

नन्ता इन्त ! मबत्येको मबत्येक्य संसिता ।

संसिता समते कामान्, नन्ता समति ना न वा ॥ ३ ॥

अनुवाद

अद्वित अत्र आचार्य, उपाध्याय अने मुनि ए पक्षि व्यां सम्मिश्रित रहते काम छे, तेने 15 शिखो ॐकार पद बदे छे । (पक्षि कामोना प्रथम अक्षरोमी संधि पी ॐकार निश्चय वाच्य छे) ॥ १ ॥

ॐ नमः सिद्धम् ए मंत्रमं प्रण पद छे । पहरे छे पण जे एकार ॐ ते प्रण छे अने ते मंत्रु बीज छे । पहरे छे अने बीजु पद ॐ नमः प्रण अक्षरबाहुं छे ते मंत्रु मूळ' छे अने बीजु पद ॐ सिद्धम् पण प्रण अक्षरबाहुं छे ते मंत्रमी शिखा' छे आखी मंत्रेण अन्ता संज्ञा मंत्र ॐ नमः सिद्धम् पाँच अक्षरलो छे । ए प्रणणे अक्षरना विमगपी अनुक्रमे चार प्रक्षरे पो ४० मंत्रो वाच्य वाच्य तो ते अनन्त फल आपनार वाच्य छे ॥ २ ॥

एक नमो छे अने बीजो प्रशांस्त (अनुमोदना) बदे छे, प्रशांस्त इच्छित बस्तुने वाच्य पामे छे नमनार पामे अपवा न पामे ॥ ३ ॥

१ बजे के मन्त्रो १२५ लक्ष्मी प्रणय वाच्य करवाना होय तो पहरे बीज एरते केवल ॐकारो ११ संख्या प्रणय वाच्य करवा; बाकी मूल एरते ॐ ममाः मो ११५ संख्या प्रणय वाच्य 25 करवा बाकी शिख एरते ॐ सिद्धम् मो १२५ वाच्य प्रणय वाच्य करवो अने अति संज्ञा मंत्र ॐ नमः सिद्धम् मो २५ वाच्य प्रणय वाच्य करवो । ४५ प्रणय वाच्य करवाही प्रणय अने बरिभय बने पण अत्र अत्र वाच्य वाच्य छे ॥ २ ॥

'ह्रँ' अर्ध्व - धरणाचार्योपाध्याय-मुनिगाथरम् । इ र ऊ उ म् ।

सुपुपाध्याय-मुनयः, स्पृशन्ति 'अँ' कारमादरात् ॥ ऊ उ म् ॥ ४ ॥

'जौं' त्रिनाडप्रनुराधाय मुनित प्रादुरस्तीह ॥ अ अ आ म् ।

अर्ध्व धरम वाग्देव्या 'ह्रीं' कारस्य निबन्धनम् ॥ इ र ई ॥ ५ ॥

आद्युपान्त्यान्तिमार्हन्तो गीम् 'अई' पदमास्थिता

(गीष्वा'अई'पद मास्थिताः) ।

ज्ञान दक्षन चारित्रमुक्तयो भान्ति तत्र वा ॥ अ र ई ॥ ६ ॥

5

बीजाक्षर 'ह्रँ'कारम् पांच वर्णो वा प्रमाणे छे—ह्र+र+ऊ+उ+म्—आ पांच अंशार्थी पहोला अंश 'ह्रँ' कारपी अर्धत (अर्धित), बीजा अंश 'र' कारपी धरण (धरणेन्द्र ?) त्रीणा अंश 'ऊ'कारपी सुरि, चौथा अंश 'उ'कारपी उपाध्याय अने पांचम अंश 'म्' कारपी मुनिगा अर्थने बताने छे ॥ 10

बीजाक्षर 'अँ'कारम् मूरि अर्धिना प्रण वर्णो वा प्रमाणे छे—ऊ+उ+म्—आ प्रण अंशार्थी पहोला अंश 'ऊ'कारपी सुरि बीजा अंश 'उ'कारपी उपाध्याय अने त्रीजा अंश 'म्'बी मुनि अँकारने आदर पूर्वक स्पर्श छे ॥ १ ॥

बीजाक्षर 'अँ'कारम् चार वर्णो वा प्रमाणे छे—अ+अ+आ+म् वा चार अंशार्थी पहोले अंश 'अ' अर्धितपी बीजा अंश 'अ' अचतु अपत् म्दिपी त्रीजा अंश 'आ' आचार्यपी अने चौथो 15 अंश 'म्' मुनि अँकारपी उत्पन्न बनेल छे ।

बीजाक्षर 'ह्रँ'कारम् प्रण वर्णो वा प्रमाणे छे—ह्र+र+ई—आ प्रण अंशार्थी पहोले अंश 'ह्रँ' अर्धित'पी, बीजा अंश 'र' धरम(धरणेन्द्र ?)पी अने त्रीजा अंश 'ई' वाग्देवी एठमे सरस्वतीपी निबन्ध पाप छे ॥ ५ ॥

अई पदम् प्रण वर्णो वा प्रमाणे छे—अ+र+ई—आ प्रण अंशार्थी अर्धि अंश 'अ' 20 उपान्त अंश 'र' अने अन्तिम अंश 'ई'—ए प्रण अंशो म्दिने बनेलो अई' अक्षर अर्धितलो बाधक छे अने बाणी एठमे बाध्म्य वर्तमाला ('अ' बी 'ह्रँ सुधीना वर्णो)लो बाधक छे । अबवा ते पदम् प्रथम अंश 'अ' बी ज्ञान र बी दक्षन अने 'ह्रँ' बी चारित्र—ए प्रण एलो अने तेमनु फल 'मुक्ति' शोमे छे, एम नाम छे ॥ ६ ॥

१ सिद्धोमन्त्रस्य अनुशासनम् भीष्मकप्रसूतिर ए प्रथम मंगलप्रकरणे अ अई' एव एषु छे तेभी 25 अक्षरा बरता छे अई इत्येव अक्षरे परमेस्वरत्वे परमेष्ठिनो बाधकम् एम अर्थ छे । अई अक्षर तेमने पोते एवेअ इह अक्षरमा अर्धितर निबन्ध कर्तुं छे ते आ अन्तर्मा व अन्ध्र आसुं छे ।

२ अक्षरा — "अक्षरं अर्ध अक्षरं इह अक्षरं अक्षरं व म्दिप ।

मन्त्रो अक्षरमुक्तयश्च अक्षरमुक्तिर् अर्ध ॥"— नरकारकावर्णं न स्यः प्राकृतविभक्त

अर्धलो अक्षर अक्षर अ अक्षरमानी प्रथमअक्षरने, इ अक्षरमानी अक्षर अक्षरने अने र अक्षरमानी वर्णोना 30 अक्षरने एवमे छे । अई बी अक्षर मन्त्रा एवमेअ छे अक्षरा अक्षर अई अक्षरपी अक्षर अर्धितने एवमे छे । अहम् एठमे अक्षरमा ए अक्षर रेफ—अक्षरपी अक्षर अने छे अक्षर अई अक्षर अक्षर ।

‘મી’ કારે મુત-મ્મર્મી પન્નાત્વપૃપય પરમ્ । ડુર્ગમ્ ।

‘હી’ અર્થ-મા(ષ)પ્પાપ્દેહ-માત્તર્કિન્નરીરિતમ્ ડુર્ગમ્ ॥ ૭ ॥

અર્થ-મ-મ્પાપ્દેહસ્તપતા ‘હુ’ મમામિતમ્ । ડુર્ગમ્ ।

‘હંસ’ ક્ષિનાપ્તુયોગી, મદ્દા-મુત-તપાસિ વ ॥ ડુર્ગમ્ સ્ અ

‘અપ્યત્પમેતદ્ યાસ્તીપમ્’ ॥ ૮ ॥

5

બીજાહર મી કરત્મં ચાર વર્ણો આ પ્રમણે છે—શ+ર+ઈ+મ્—આ ચાર અંશોમાંથી પ્રથમે અંશ ‘શ’ છુન્નાતનો, બીજો અંશ ‘ર’ ઘરખેન્નનો, ત્રીજો અંશ ‘ઈ’ પદ્માવતીનો અને ચોથો અંશ ‘મ્’ મુનિનો વાચક છે ।

10 બીજાહર હી કરત્મં પાંચ વર્ણો આ પ્રમણે છે—હ+ર+અ+ત+મ્—આ પાંચ અંશોમાંથી પ્રથમ અંશ ‘હ’ અરિહંતનો, બીજો અંશ ‘ર’ ઘરખેન્નનો (!), ત્રીજો અંશ ‘અ’ અદેહ પટલે સિદ્ધનો, ચોથો અંશ ‘ત’ તપાધ્યાસનો અને પાંચમો અંશ ‘મ્’ મુનિનો વાચક છે એમ (શિશુનો) કહેઈ છે ॥ ૭ ॥

બીજાહર હુ મ્ ચાર વર્ણો આ પ્રમણે છે—હ+ર+અ+મ્—આ ચાર અંશોમાંથી પ્રથમ અંશ ‘હ’ અરિહંતનો, બીજો અંશ ‘ર’ ઘરખેન્નનો (!), ત્રીજો અંશ ‘અ’ અદેહ પટલે સિદ્ધનો અને ચોથો અંશ ‘મ્’ (શિર્સી) તપવહે સ્મરિત છે ।

15 હંસઃ પદમ્ છ વર્ણો આ પ્રમણે છે—હ+અ+મ્+મ્+અ+મ્—આ છ અંશોમાંથી પ્રથમ અંશ ‘હ’ અરિહંતનો, બીજો અંશ ‘અ’ સિદ્ધનો, ત્રીજો અંશ ‘મ્’ મુનિનો, ચોથો અંશ ‘મ્’ મદ્દાનો, પાંચમો અંશ ‘અ’ છુન્નાતનો અને છઠ્ઠો અંશ ‘મ્’ (શિર્સી) તપવ્ત્તો વાચક છે ॥

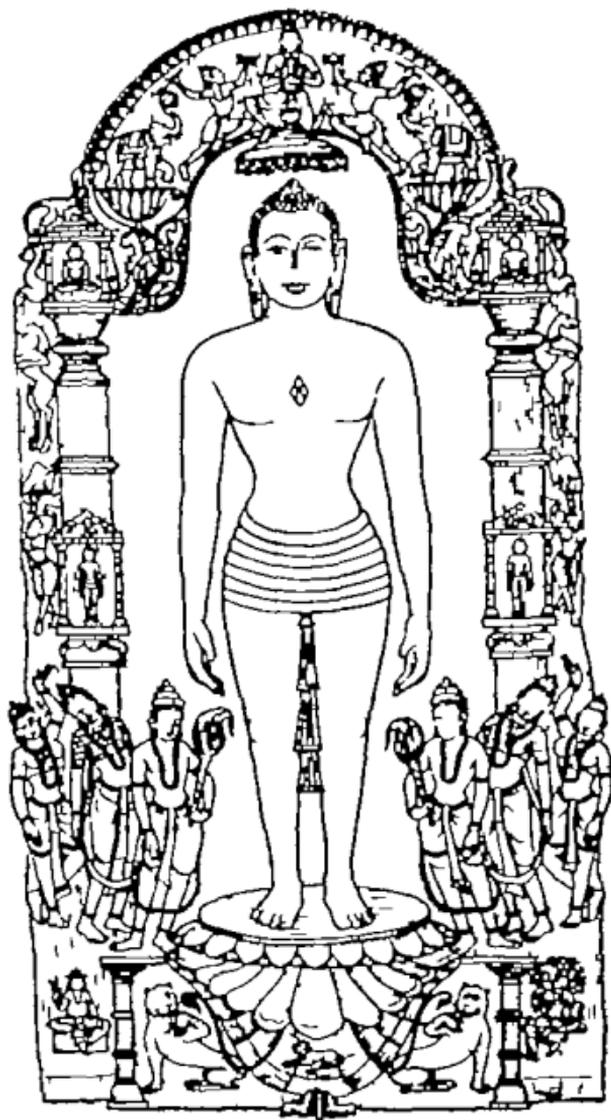
આ અસ્વાસ્થી પદ્ધતી (મંજિત) વામી (!) છે ॥ ૮ ॥

પરિચય

20 માનુષ્યવરુણ ની એક હ સિ પ્રતિ પુ મુ મીયથોમ્નિચયત્તી મ પાત્તેપી મઘ્વી હતી તેમ્ માત્રમા સંધિનિયમે, છઠ્ઠ વર્ષપ્રસ્તાર, ઉચ્ચારવિધિ વગેરે અનેક નિયમોનો સંગ્રહ કરેલો છે. તે પ્રકારે આ પદ્ધતી વસ્તુસ્થી સંધિનિધિ (!) આત્મ મોરમ્ દશામી છે, એ મનસ્કાર અને તેનાં વસ્તુઓ ઉપર ઉચ્ચ પ્રકાર પાચે છે ।

૧ આત્મ મોરનો સંધિ મઘ્વી અનુભવ સાથે આપ્યો છે ।

25 આ માનુષ્યવરુણના વર્તા પાપવર્ગગણતીય મીલનચંદ્રગણિ છે તરો પ્રાય સ્તરમા સંધિનિધિ વ્યા હો પુ અનુભવ ટ ।

श्रीमहावीरप्रभु (कालोत्कर्षसुप्रसंगी)

श्रीहेमचन्द्राचार्य विरचित
अर्हन्नामसहस्रममुच्चय

- महं मामापि कृणाभ्यां शृण्वन् वाचा समुच्चरन् ।
जीव पीत्यरपुण्यधीर्संमते फलमुत्तमम् ॥ १ ॥ 5
- यत एव प्रतिप्रातः समुत्थाय मनीषिणि ।
मस्तथाऽप्यामसहस्राहंभानोषारो विधीयत ॥ २ ॥
- धीमानहन् जिनः स्वामी स्वयम्भूः शम्भुगतमभूः ।
स्वर्षप्रभुः प्रभुर्मोक्षा विश्वमूरपुनर्मयः ॥ ३ ॥
- विभारमा विश्वसाकेदा विश्वतःकामुगतम् । 10
- विश्वयिद् विश्वविद्ये(श्वे)दा विश्वयोनिरनीम्बर ॥ ४ ॥
- विश्वददसा विभुधाता विश्वेश विश्वसोचन ।
- विश्वध्यापी विभुर्ध्याः शाश्वता विश्वतामुदा ॥ ५ ॥
- विश्वपो विश्वतः पादो विश्वशीया ह्युचिप्रया ।
- विश्वदग विश्वभूतेशो विश्वज्योतिरगम्बर ॥ ६ ॥ 15
- विश्वसुद् विश्वसृष्टिश्चेद् विश्वभुग् विश्वनायकः ।
- विश्वशरी विश्वमूलात्मा विश्वजिह्व विश्वपाठकः ॥ ७ ॥
- विश्वकर्मा जगद्विश्वो विश्वसृष्टिर्जितेश्वरः ।
- मृतमाधिमकृच्छरी विश्वर्षयो पतीम्बर ॥ ८ ॥
- नकादि सपदक् सार्धः सर्वदा सर्ववर्दानः । 20
- सर्वात्मा सर्वशोभेशः सवयिन् सवसोऽजिन् ॥ ९ ॥
- सभगा सुसुतः सुभूः सुबाक् सृष्टिबहुमत ।
- सहस्रदक्षिः क्षेत्रज्ञः सहस्राक्षः सहस्रपाद् ॥ १० ॥
- सुगात्रिपुत्रया श्रद्धा पञ्चश्रद्धमया भिषः ।
- श्रद्धयिन् श्रद्धनास्यजा श्रद्धयानिरपानिजा ॥ ११ ॥ 25
- श्रद्धानिदा परं श्रद्ध श्रद्धात्मा श्रद्धमन्मका ।
- श्रद्धेद् श्रद्धपतिर्श्रद्धापी श्रद्धपदेश्वर ॥ १२ ॥
- शिष्युर्जिष्युर्जपी जेना जितेन्द्रो जिनपुङ्गवः ।
- परः परतरः नृक्षमः परमैष्टी सनातनः ॥ १३ ॥ इति श्री प्रथमशतप्रकाशाः ॥ १०० ॥
- जिननाथो जगध्यापो, जगत्स्वामी जगत्समुः । 30
- जगत्सूत्र्या जगत्सदा जगदीशो जगत्पति ॥ १ ॥
- जगधेता जगज्जेता जगत्साम्यो जगद्विभुः ।
- जगत्स्येष्टो जगत्प्रेष्टा जगद्व्येष्टो जगद्विभुः ॥ २ ॥
- जगद्व्येष्टो जगद्व्युर्जगच्छास्ता जगत्पिता ।
- जगद्व्येष्टो जगद्व्येष्टो जगदीशो जगत्पुङ्गवः ॥ ३ ॥ 35

- इती इतार्थे संसृत्या इतस्त्या इतस्तु ।
 निर्यो मृत्युञ्जयोऽसृष्टुत्सृतात्माऽसृष्टोद्भवः ॥ १ ॥
 शिख्यगर्भं धीगर्भः प्रभूतविमवाऽमवा ।
 स्वयंप्रभः प्रभूतात्मा, मवो मावो मवास्तकः ॥ २ ॥
 महागोक्ष्मत्रोऽशोकः कः क्षया पद्यपिष्टय । 5
 पद्येन पद्यसम्मृतिः पद्यनामिरनुत्तरः ॥ ३ ॥
 पद्यपेदित्रगद्यानिरित्या स्तुत्या स्तुतीश्वरः ।
 स्तपताहो हृदीकेरोऽजिता जेषः इतक्रियः ॥ ४ ॥
 विद्याद्यो विपुद्यो द्योतिरनुलोऽबिस्वैवमव ।
 सुसंबुधः सुगुन्तात्मा शुर्मपुः शुमकर्महन् ॥ ५ ॥ 10
 एकविद्यो महावीद्यो मुनिः परिकृद्यो वदः ।
 यतिर्विद्यामिधि साक्षी विनेता विद्वतान्तकः ॥ ६ ॥
 पिता पितामहः पाठा पथिकः पाथनो गतिः ।
 वाता मियन्वरो बर्षो बरवः पारवः पुमान् ॥ ७ ॥
 कथिः पुण्यपुण्यो धर्मोपान् धर्मः पुरुः । 15
 प्रतिष्ठाप्रस्त्यो हेतुर्मुर्बनैकपिनामह ॥ ८ ॥
 धीवत्सखस्त्या स्वह्यो सप्तभ्या गुमसस्त्या ।
 निरदा पुण्डरीकस्तः पुण्डरः पुण्डरस्त्या ॥ ९ ॥
 सिद्धिवः सिद्धसद्भ्यः सिद्धात्मा सिद्धशासनः ।
 बुद्धयोष्यो महाबुद्धिर्बर्षमनो महर्षिकः ॥ १० ॥ 20
 वेदाङ्गं वेदविद् वैद्यो वातरूपा विद्यावरः ।
 वैद्यैषो स्वस्वियो विवेदो वद्वतारः ॥ ११ ॥ इति ऋतुर्यदातप्रश्नः ॥ ४०० ॥
 सुधर्मं धर्मधीर्मर्मे धर्मोत्मा धर्मवैदाकः ।
 धर्मबन्धि वधाधर्मः शुद्धधर्मो वृषध्वजः ॥ १ ॥
 वृषवैतुर्गुणाधीयो वृषाह्वय वृषोद्वयः । 25
 शिख्यनामिर्मृताम्य मृतमृत् मृतमायन ॥ २ ॥
 प्रमवो विमवो मास्वान्, मुक्तः शफाऽस्त्योऽस्तः ।
 कृत्स्नः स्वयपुञ्जोम्य, शास्ता मैताऽब्रह्मस्तिपति ॥ ३ ॥
 अग्रणीर्ग्रीर्षीर्गण्यो गण्यगण्यो गण्यगणीः ।
 गण्यधियो गण्यधीशो, गण्ययेद्या गण्यर्षितः ॥ ४ ॥ 30
 गुण्यकरो गुण्यमोधिर्गुण्यो गुण्यवान् गुणी ।
 गुण्यवरो गुण्येषेरी, सुगुणोऽगुण्यवर्जितः ॥ ५ ॥
 शरष्यः पुष्यवाङ् पृतो बरेष्यः पुष्यगमिगुणः ।
 धराष्यपुष्यधीः पुष्यः पुष्यहत् पुष्यशासनः ॥ ६ ॥
 अतीन्द्राऽतीन्द्रियोऽधीन्द्रो महेंद्रोऽतीन्द्रियावहः ।
 अनीन्द्रियो महेंद्राध्यां [अनीन्द्रोऽहमिन्द्राध्यां (पानीतर)] -महेंद्रमहिलो महान् ॥ ७ ॥ 35

उद्भवाः श्वरत्वं कर्त्ता परयो मन्त्रात्कृतः ।
 धर्म्यान्तो गृह्यं गृह्यं पर्यङ्गिः परमेश्वरः ॥ ८ ॥
 जनस्तर्द्धिरमेपद्धिरचिन्त्यर्द्धिः समप्रधीः ।
 प्राग्वा प्राग्प्रहृष्टोऽत्यप्रः प्रत्यप्रोऽप्रोऽप्रिमोऽप्रतः ॥ ९ ॥
 5 प्राणकः प्रणवाः प्राणः, प्राणवः प्राणितेश्वरः ।
 प्रधावम्यामा प्रकृतिः परमाः परमोश्वा ॥ १ ॥ इति पंचमशतप्रकाराः ॥ ५०० ॥

महाग्निमो महापुत्रो महाप्रथम महाशिवः ।
 महाविष्णुर्महाजिह्वुर्महाबाणं महेश्वरः ॥ १ ॥
 महाशैवो महास्थानी महापुत्रो महापुत्रः ।
 10 महाशत्रो महाशिवो, महाशत्रु महाशुक्रः ॥ २ ॥
 महातपः महातेजः महेश्वरं महोमयः ।
 महाशयो(पशा) महाधामा(म) महाशत्रो महाशमः ॥ ३ ॥
 महाशयो महाशयो महाशक्तिर्महाशक्तिः ।

महाशक्तिर्महाशक्तिर्महाशक्तिर्महाशक्तिः ॥ ४ ॥
 15 महाशक्तिर्महानीतिर्महाशक्तिर्महाशक्तिः ।
 महाशक्तिर्महाशक्तिर्महाशक्तिर्महाशक्तिः ॥ ५ ॥

महाभागो महाभोगो महाकपो महाशुभः ।
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ ६ ॥
 महाशुनिर्महाशानी महाशानो महाशानः ।

20 महाशानो महाशानो, महाशानो महाशानः ॥ ७ ॥
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ।
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ ८ ॥

महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ।
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ ९ ॥
 25 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ।
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ १० ॥

महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ।
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ ११ ॥
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ।

30 महाशानो महाशानो, महाशानो महाशानः ॥ १२ ॥
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ।
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ १३ ॥ इति पञ्चमशतप्रकाराः ॥ ५०० ॥

महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ।
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ १४ ॥
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ १५ ॥

35 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ।
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ १६ ॥
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ।
 महाशानो महाशानो महाशानो महाशानः ॥ १७ ॥

- प्रमाणपरिधिर्वशा दक्षिणोऽप्युत्तरश्चर ।
 प्रहीणबन्ध कर्मारि हेमदृग् हेमशासनः ॥ ४ ॥
 हामी हेमद्वराऽक्षय्या हेमघ(क)मा हेमापति ।
 मद्राष्टो ज्ञानिभिश्चैवो ज्ञानिगम्यो ज्ञानोत्तमः ॥ ५ ॥
 जिनेश्वरजितामन्त्रो मुनीश्वरुमुमुक्षुभिश्चनः ।
 मुनीश्वरबन्धा योगीश्वरो, यतीश्वरो पतितापकः ॥ ६ ॥
 मसंस्कृतं सुसंस्कारं ग्राह्यो वै कृतास्तविन् ।
 मन्तुश्च क्वास्तगुः क्वास्तभिन्तामपिरमाह्व ॥ ७ ॥
 मजितो जितघ्नमागिरमिताऽमितगसन ।
 जितश्रोत्रो जिनामित्रो जितस्त्रेवो जितास्तरुः ॥ ८ ॥
 सत्पात्मा सत्यविद्वानः, सत्यबाहू सत्यशासनः ।
 सन्धाशीः सत्यमन्थानः सत्यः सत्यपरायणः ॥ ९ ॥
 सदायागो सदायागः, सदायुक्तं सदाशिक्षः ।
 सदागतिः सदासीप्यः, सदाश्रियः सदादया ॥ १० ॥
 सुभयो सुमुक्ता सौम्याः सुप्रबं सुश्रिता सुहृत् ।
 सुगुणां गुतिस्वु गात्र गुणभां गुणमानसः ॥ ११ ॥ इति सप्तमशतप्रकाशः ॥ ७०० ॥
- सृष्टव् सृष्ट्यतिर्ब्रह्मी बाहस्यतिरुदारधी ।
 मनीषी क्षिप्रजो धीमान् दम्भुपीशो गीर्वापतिः ॥ १ ॥
 नैकरूपो नयोत्तुङ्गा नैकरय्या नैकरधर्मदृग् ।
 मविज्ञेयोऽमरन्त्यात्मा कृतकः कृतकस्यः ॥ २ ॥
 जलगर्भो ह्यपागर्भो प्लवगर्भः प्रमास्वर ।
 पद्मगर्भो जगद्गर्भो हेमगर्भः सुवर्हसः ॥ ३ ॥
 खर्मीशा सत्रयोऽप्यहो वृहपानिर्नयीश्रिता ।
 मनोहरो मनोजाऽहो धीरो गम्भीरशासनः ॥ ४ ॥
 धर्मपूषो ह्यपायागो धर्ममिर्मुनीश्वर ।
 धर्मबन्धसुधो वैशः, कर्मज्ञा धर्मधोयणः ॥ ५ ॥
 स्येयान् स्यवीयान् मैदीयान् दवीयान् कृतवदमा ।
 सुस्थितः स्वास्व्यमाहू सुस्था भीरुश्चन्द्रे गतस्यूहः ॥ ६ ॥
 बभ्येन्द्रियो विमुखायमा निरसपन्नो जितेन्द्रियः ।
 धीनिशासन्नतुर्बन्धवतुटास्पन्नगुमुक्ताः ॥ ७ ॥
 बन्धवारमग्नयोऽग्न्याग्ना योगतमा धीनिवश्रिताः ।
 सर्वाङ्गः सदाभारी शिष्यमभिययार्थदृक् ॥ ८ ॥
 शङ्करः सुकन्दो दान्तो ह्यमी क्वान्तिपरायण ।
 स्थानम्हा पद्मोत्तमः सुहसकर्वाः पदापरा ॥ ९ ॥
 भद्रधोऽमोयबाहू स्वाहो विष्यद्विद्विगोचराः ।
 सुहृपाः सुमगरुपागी, मूर्खोऽमूर्खः समाश्रिता ॥ १० ॥
 पद्मेऽनेक्रे विरालम्भोऽनीहृग् माध्वे निरन्तर ।
 प्राथ्योऽप्यध्याः समन्यध्वश्रिजगन्महमेवयः ॥ ११ ॥ इति सप्तमशतप्रकाशः ॥ ८०० ॥

- ईशोऽधीशाऽधिप्योऽधीन्द्रो ध्येपोऽमेपो वयामय ।
 शिवा हूत शुभः सात, शिवा स्पष्ट स्फुटोऽस्फुटः ॥ १ ॥
 हयः पुष्टः हसोऽहसोऽहस्योऽहस्योऽहस्योऽहस्यः ।
 हस्योऽहस्योऽहस्यो स्फुटो धीर्धो नभ्यो शुर्वधुः ॥ २ ॥
 5 स्वभूः स्वात्मा स्वर्धुः स्वराः स्वैरीश्वरः स्वराः ।
 माधोऽधस्योऽपरोऽकपोऽस्पर्शोऽशब्दोऽविहाऽव्यः ॥ ३ ॥
 ईश्वेऽश्वेदोऽरसोऽगन्धोऽच्छेद्योऽमेयोऽन्नरोऽमरः ।
 प्राणो धन्यो वतिः पूज्यो, मह्योऽर्घ्यः प्रदामी यमी ॥ ४ ॥
 धीनाः धीन्द्रः शुभः सुधीरुत्तमधीः धियाः पतिः ।
 10 धीपतिः धीपरा धीपः, सख्यः धीनुक् धिया धिताः ॥ ५ ॥
 बाली तपस्वी तेजस्वी पशस्वी बलवान् बली ।
 शानी ध्यली मुनिर्मीषी छयी अस्या हयी समी ॥ ६ ॥
 अस्मीश्वान् मगवान् धवाम् सुगतः सुवर्जुषाः ।
 बुद्धो बुद्धः स्वर्षस्त्रिः, मोक्षः प्रांगुः प्रमामयः ॥ ७ ॥ इति मत्वमशतप्रकाशः ॥ ९ ॥
 15 मादिदेवो देवदेवा पूरुदेवोऽधिदेवता ।
 युगाधीरो युगाधीरो युगमुप्यो युगोत्तमः ॥ १ ॥
 ईशः प्रीतिः सूर्योऽरिष्वाऽविष्वाऽध्वो धनः ।
 शत्रुष्वाः प्रतिपस्तुद्धोऽसद्वा स्वद्धोऽम्यः सुगः ॥ २ ॥
 स्वशारी विष्वागीर्विष्वाभनिष्वाहारीः प्रगीः ।
 20 पुष्वावावर्षावर्षमागधीयोकिरिष्वागीः ॥ ३ ॥
 पुषावपुषोऽपूर्वोऽपूर्वधीः पूर्वदेशकः ।
 विनदेवो जिवाधीनो विनतापो विनामयीः ॥ ४ ॥
 धाम्निनिष्ठो मुनिश्चेष्टः, धाम्निनिष्ठः शिबप्रदः ।
 धाम्निन् धाम्निन् धाम्नि, धाम्निमाम् धाम्निप्रदः ॥ ५ ॥
 25 धियां विधिपिष्टान्ममसिष्टा प्रतिपिताः ।
 सुस्वितः स्वराः स्वस्तुः पू(म)र्षियाश्च प्रपिताः पूषुः ॥ ६ ॥
 पुष्वापतिः धियोऽपिष्टोऽपिष्टोऽपिष्टोऽपिष्टः ।
 बालोऽपिष्टोऽपिष्टो न्योपिष्टोऽपिष्टोऽपिष्टः ॥ ७ ॥
 विहालोऽपिष्टो मिष्टुर्मुष्टुर्मुष्टुर्मुष्टुः ।
 30 धिष्टाऽपिष्टोऽपिष्टोऽपिष्टोऽपिष्टोऽपिष्टोऽपिष्टः ॥ ८ ॥
 कर्मण्यः कर्मण्योऽपिष्टो कर्मण्योऽपिष्टोऽपिष्टः ।
 कर्मण्योऽपिष्टो कर्मण्योऽपिष्टोऽपिष्टोऽपिष्टः ॥ ९ ॥
 विष्वाधीश्विष्वाधीश्विष्वाधीश्विष्वाधीश्विष्वाधीश्वः ।
 ध्यम्भः केष्वाधीश्वः, केष्वाधीश्वः केष्वाधीश्वः ॥ १० ॥
 35 धाम्निममः धाम्निममः धाम्निममः धाम्निममः ।
 धाम्निममः धाम्निममः धाम्निममः धाम्निममः ॥ ११ ॥

प्रातिहास्योऽम्बुदस्तीनासिन्धयो विम्वाराशयः ।

सिन्धानन्तश्चतुष्कधीर्जीयाच्छ्रीमिनपुङ्गवः ॥ १२ ॥

इति मष्टोत्तरशतनामयुक्तो दशमप्रश्नः ॥ (१००८) ॥

उपसंहार

- पठद्व्योर्ध्वं नामसहस्रे धीमद्वर्हणः । 5
 मध्याः पठन्तु स्तान्मूर्ध्नि, महान्मूर्ध्नि कक्षरजम् ॥ १११ ॥
 इत्येनस्त्रिनवेवस्य त्रिननामसहस्रकम् ।
 सर्वापरामशर्मन् परं मक्तिपिबर्धनम् ॥ ११ ॥
 भवत्यं त्रिषु लोकेषु, सर्वस्वर्गीकृताधनम् ।
 स्वाम्भोकेकसोपार्त्तं स्वयुःश्रीकृताशनम् ॥ ११३ ॥ 10
 ममस्तदुन्मूर्ध्नि सद्यः परं सिर्वाणवापकम् ।
 काम्योपादिमिःशेरमनोमस्त्रवि गोधनम् ॥ ११४ ॥
 शान्तिर्दं पाकं नृणां महापातकनाशनम् ।
 सर्वेषां प्राप्तिनाम्ना, सुखामीष्टकप्रदम् ॥ ११५ ॥
 जगत्प्राप्तप्रशमनं सर्वविद्याप्रवर्धकम् । 15
 राम्यर्धं राम्यन्नदानां, योगिणां सर्वयोगहृत् ॥ ११६ ॥
 कन्ध्यामां सुतर्दं चाशु, शीघ्रानां जीवितप्रदम् ।
 मृतमह विरध्वंसि भयपत्ता पञ्चमाश्रयात् ॥ ११७ ॥

श्रीहमचन्द्राचार्यविरचितः श्रीअहमामसहस्तसमुच्चयः समाप्तः ।

परिषय

20

कलिकलप्रसङ्गः श्रीहमचन्द्राचार्यकृतः अहमामसहस्तसमुच्चयः श्री जैनधर्म प्रसारक सम्य, मावमगरपी वीर सं. २७६५ नं प्रकाशितः कथेकी पुस्तिका ना आभारे लेखनम् आत्सुं छे, अने ते जनि सरल बोधार्थी मूल मत्र आत्सुं छे ।

महामहोपाध्यायश्रीविनयविजयगणिविरचितम्
श्रीजिनसहस्रनामस्तोत्रम्

- नमस्ते समस्तोषितार्थप्रदाय, नमस्त महाईत्यहस्मीप्रदाय ।
5 नमस्ते विद्वानन्दतेजोमयाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १ ॥
नमस्त जगन्नाथ ! विश्वैक्येन !, नमस्ते महामाहमस्त्रिक्रमेण ! ।
नमस्ते सर्वा मोक्षशिक्षादिनेन !, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्ते ॥ २ ॥
नमस्ते विनेन्द्र ! प्रमा ! भीतराग !, नमस्ते स्वयम्मा ! जगद्गुणधनाय ! ।
नमस्ते सूर्यान्तज्वालादिराग !, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ ३ ॥
10 नमस्ते जगज्जन्तुवीषातुबन्ध !, नमस्ते प्रमो ! माम्पठम्पाहिद्वयपथ ! ।
नमस्ते समस्तस्यसन्तोषस्य !, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ४ ॥

अनुवाद

सर्वं कर्मित् सर्वेभिः आपनार आपने नमस्कर बाओ । महान् कारुण्यलक्ष्मी—अरिहत पदने
आपनार आपने नमस्कर बाओ । अनंत ज्ञान, अनंत सुख अने अनंत शीर्षमप एवा आपने नमस्कर
15 बाओ । * आपने नमस्कर पाओ ! आपने नमस्कर पाओ ! आपने नमस्कर बाओ ! आपने नमस्कर
पाओ ! ॥ १ ॥

जगत्ता माप ! विश्वना परम नेवा । आपने नमस्कर बाओ । महामोक्षरूप मन्ना जेठ विनेन्द्र !
आपने नमस्कर बाओ । समन्तोमे मक्ष्मनी शिष्या (मोक्षभाग) आपनार । आपने नमस्कर बाओ ॥ २ ॥
विनेन्द्र ! प्रमो (सर्व प्रकरे समर्थ) । वीतराग (रागद्वेष रहित) ! आपने नमस्कर बाओ ।
20 हे स्वयम् (विशिष्ट प्रकरणा तथासम्पत्तयी स्वयं तीर्थकर क्येला) ! हे जगद्गुणधनाय (जगत्सर्व
गणेशस्तीस्रम्यान कस्य बाधिभोरूप हापीक्येना महमो नाहा करनार) ! आपने नमस्कर बाओ ! निर्मल ज्ञान
अने निश्चल वैराग्यवाय आपने नमस्कर पाओ ॥ ३ ॥

जगत्ता संजुओने (पटनमना प्रणीओने) शीषादवा मटे (अभयदान आपनार अने आपनार)
जन्म हेनाथ, हे प्रमो ! आपने नमस्कर बाओ । परम माम्पठयपी ज प्राप्य हे जगज्जन्तु बधना एवा
25 हे प्रमो ! आपने नमस्कर बाओ । दुंदर सत्य अने शोचना निवेदना हे प्रमो ! आपने नमस्कर
पाओ ॥ ४ ॥

नमस्तत्र धर्माधिनां धर्मबन्धो !, नमस्त सर्वां पुण्यकारुण्यसिन्धा ! ।
 नमस्ते निरुद्धातिदुष्टाप्रधान्धा !, नमस्ते नमस्त नमस्त नमस्ते ॥ ५ ॥
 नमस्ते महस्विन् ! नमस्त यशस्विन् !, नमस्त षष्पस्विन् नमस्ते तपस्विन् ! ।
 नमस्त गुर्वैरद्भुतैरद्भुताय, नमस्त नमस्त नमस्ते नमस्त ॥ ६ ॥
 नमस्ते महात्मन् ! नमस्ते शिवात्मन् !, नमस्त शिवात्मन् ! नमस्त परात्मन् ! । 5
 नमस्ते स्थिरात्मन् ! नमस्तेऽन्तरात्मन् !, नमस्त नमस्ते नमस्त नमस्त ॥ ७ ॥
 नमस्ते गुणानन्त्यमाहात्म्यधाम्ने, नमस्ते मुनिप्रामाण्यं ध्ययनात्मन् ।
 नमस्ते विशुद्धात्मबोधोपात्मकाय, नमस्ते नमस्त नमस्त नमस्त ॥ ८ ॥
 नमस्ते मधप्रान्तरस्वद्गुमाय, नमस्ते कृतात्मन्मनोविभ्रमाम् ।
 नमस्ते गरुडबन्धनमृत्सुधमाय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्ते ॥ ९ ॥ 10
 नमस्ते सुपाधोर्णीबिह्वलाय, नमस्त मधस्मिन् मृद्यं दुर्लभाय ।
 नमस्तोऽत्र लम्भाय पुण्यैः(प्य) प्रकर्ष्यः, नमस्ते नमस्त नमस्त नमस्त ॥ १० ॥

आ लोकम् रवेभा धर्माधिनां धर्मबन्धु ! आपने नमस्कार बाओ । सपुण्योने माटे पुण्य
 धने कल्पाना सिधु हे प्रभो ! आपने नमस्कार बाओ । अनिदुष्ट एवा आध्मोक्षणी मधकूपमं
 पवता प्रणीभोने रोक्ताय (पवता महीं देता) हे प्रभो ! आपने नमस्कार बाओ ॥ ५ ॥ 15

महस्विन् ! (महातेजवाळ्य) ! आपने नमस्कार बाओ । यशस्विन् ! आपने नमस्कार बाओ ।
 षष्पस्विन् (पानीस गुणीपी युक्त षष्पनवाळ्य) ! आपने नमस्कार बाओ । तपस्विन् ! आपने नमस्कार बाओ ।
 अद्भुत गुणोन्मदे अद्भुत (सर्वोत्तम गुणवान) एवा आपने नमस्कार बाओ ॥ ६ ॥

महात्मन् ! आपने नमस्कार बाओ । शिवात्मन् ! आपने नमस्कार बाओ । शिवात्मन् ! आपने
 नमस्कार बाओ । परात्मन् ! आपने नमस्कार बाओ । स्थिरात्मन् ! आपने नमस्कार बाओ । अन्तरात्मन् !
 आपने नमस्कार बाओ ॥ ७ ॥ 20

अनन्त गुण धने अनन्त माहात्म्यमा धाम ! आपने नमस्कार बाओ । मुनि समूहना
 अभिपत्ति ! ध्यान करवा आत्यक नामवाळ्य हे प्रभो ! आपने नमस्कार बाओ । निदुष्ट हानमय आपने
 नमस्कार बाओ ॥ ८ ॥

मधकूप अरण्यमं आत्म्य छेवा माटे कल्पवृक्ष समान आपने नमस्कार बाओ । अध्यात मनने 25
 किधाम आपना आपने नमस्कार बाओ । जन्म धने मरणमा धमयी रक्षित आपने नमस्कार बाओ ॥ ९ ॥

अमृत दुग्ध गोष्ठी करनास मन्व जीवोना शङ्कम एवा आपने नमस्कार बाओ । आ मधमं
 अत्यन्त दुर्लभ छे दर्शन वेस्तु एवा आपने नमस्कार बाओ । पुण्यना प्रकपवडे प्राप्त क्येला एवा आपने
 नमस्कार बाओ ॥ १ ॥

नमस्ते सुधासारनेत्राञ्जनाय, नमस्ते सदाऽऽमन्मनारञ्जनाय ।
नमस्ते मन्त्रान्तिमीमञ्जनाय, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्त ॥ ११ ॥

नमस्ते शुचिष्णानरत्नाक्षराय, नमस्ते सुतां फल्पक्षरस्फराय ।
नमस्ते अगञ्जिवमद्रुष्याय, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ १२ ॥

5 नमो मन्त्रितालक्षभूमिच्छलाय, नमो भक्तिप्रप्राप्तिलक्ष्मणाय ।
नमो युक्तयोगाय योगिष्णराय, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्त ॥ १३ ॥

नमस्ते सदा सुप्रसन्नान्नाय, नमः सिद्धिसम्प्लुताक्षरनाय ।
नमो दक्षिणन्मन्त्रसम्मदाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १४ ॥

नमस्तञ्जतीर्षाय विधोपकृत्यै, नमस्ते कृताधीय सद्दर्शकृत्यै ।
10 नमस्ते प्रकृत्या अगस्त्यसक्त्यै, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १५ ॥

नमस्तीर्थकृद्ग्रामकर्माङ्गिताय, नमोऽभित्यसामर्ष्यविस्तृङ्गिताय ।
नमो योगिने यामासुरान्धिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १६ ॥

अधुना सार साक्ष्य सम्पूज्यमयी अम्बरा नेत्रोत्तु अञ्जम करनारा । आपने नमस्कार पावो ।
अम्बरा मन्त्रु सदा रंज करनारा आपने नमस्कार पावो । मन्त्र अम्बरा मयमो नाश करनारा आपने
15 नमस्कार पावो ॥ ११ ॥

पवित्र अलना एलाकर एवा आपने नमस्कार पावो । सम्मनोना बाधित भूवने कल्पस्य
सम्पन्न आपने नमस्कार पावो । अगलना जीरोत्तु कल्पाय करनारा आपने नमस्कार पावो ॥ १२ ॥

सदस्य भूमिच्छला आभूषण सम्पन्न आपने नमस्कार पावो । मन्त्रिणे नम्या छे सुर्ष ईरो
जेम्ने एवा आपने नमस्कार पावो । योगिणे सुक्त अने योगिष्ण एवा आपने नमस्कार पावो ॥ १३ ॥

20 निपार सुप्रसन्न सुकल्पस्य आपने नमस्कार पावो । सिद्धिसंपत्तिरूपकल्पसक्ताना उचल सम्पन्न
आपने नमस्कार पावो । सिद्धिनोना मन्त्रे अनुपम आनंद आपनता आपने नमस्कार पावो ॥ १४ ॥

विश्वना उपकार मष्टे अक्षतरेख्य आपने नमस्कार पावो । सदाऽऽमन्मनार अने कृताधीय अने
आपने नमस्कार पावो । यामासुरी य विधोपकृत्य एवा आपने नमस्कार पावो ॥ १५ ॥

श्रीतीर्थकर मामर्म्म उपार्जित करनार आपने नमस्कार पावो । अभित्य सामर्ष्यबदे ओषधी
25 एवा आपने नमस्कार पावो । योगिसुत्रा सुक्त एवा योगिष्ण आपने नमस्कार पावो ॥ १६ ॥

नमोऽनुचरस्वर्गिणिः पृथिताय, नमस्तन्मनःसशयच्छदक्षय ।
 नमोऽनुचरद्वानलस्मीभराय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ १७ ॥
 नमस्त बरित्रीष(भ्येष) मभसहाय, नमस्तेऽनुचरङ्गारिमिदुस्तहाय ।
 नमस्ते तपस्सत्यधूर्त्वाहाय, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्त ॥ १८ ॥
 नमस्ते शुभोपाश्रितार्हाय, नमस्ते तृतीय मभ निधिताय । 5
 नमो धर्मसम्य फलावश्रिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १९ ॥
 नमा नभ्यद्विभ्योपमोगामिभाय, नमस्तेषु तत्रापि वैरङ्गिण्यय ।
 नमा योगसहस्रैकतासङ्गताय, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ २० ॥
 नमस्ते भुवि स्वर्गलोकरूप्युताय, नमस्ते सतीकृष्णशङ्कताय ।
 नमस्ते त्रिलोक्यपद्मराजताय, नमस्ते नमस्त नमस्त नमस्ते ॥ २१ ॥ 10
 नमस्ते शुभस्वप्नसंघश्रिताय, नमस्ते जनन्याससहोहदाय ।
 नमस्ते मभचक्रपुः संष्टयाय, नमस्त नमस्त नमस्ते नमस्ते ॥ २२ ॥

अनुचरविमानना देवो बडे पूजित एवा आपने नमस्कार पाओ । अनुचर विमानमं रहेछा
 देवोला मनमं तपस्य पनाए संशयने छेदनारा आपने नमस्कार पाओ । अनुचर एवी हानलस्मीना
 (केच्छलना) स्वामी एवा आपने नमस्कार पाओ ॥ १७ ॥ 15

पृथ्वीनी धेम सूर्ययह (सूर्य परिपह-उपसर्गोनि सहज करनार) आपने नमस्कार पाओ । बर्तांग
 शत्रुजोने हुस्सह एवा आपने नमस्कार पाओ । तप बने सत्यरूपी पुराने बहन करबामं हृपम समान
 आपने नमस्कार पाओ ॥ १८ ॥

पुण्यप्रसूर्यपी अरिहंत पदने उपार्जन करनार आपने नमस्कार पाओ । श्रीजे मवे तीर्थकरपदने
 निधित (निश्रधित) करमाए आपने नमस्कार पाओ । धर्मना सम्यक् फळयी खनंजित एवा आपने 20
 नमस्कार पाओ ॥ १९ ॥

नम्य (सुन्दर) विभ्योपमोगने पामेछा (?) एवा आपने नमस्कार पाओ (बा विभ्येपय श्रीजे मवे
 तीर्थकर नामकर्म निश्रधित कर्षी पट्टी प्रष्ट बयेल देवपगाने भगे छे) । देवमबना पण भोगीयी शिरक्त
 एवा आपने नमस्कार पाओ । योगीनी साम्यरूप एकताले पामेछा आपने नमस्कार पाओ ॥ २ ॥

स्वगर्भयी भ्यवीने पृथ्वीर अवनरेछा आपने नमस्कार पाओ । मनुज्यपगार्ण सती बीना 25
 गममं रहेछा आपने नमस्कार पाओ । त्रिलोक्या उपकार मटे उचल बयेछा आपने नमस्कार
 पाओ ॥ २१ ॥

शुभ स्वप्नबडे सुश्रित अवनारबल्य आपने नमस्कार पाओ । जेमनी माताने शुभ दोहला
 तपस्य पया छे एवा आपने नमस्कार पाओ । मत्पना शरीरने सुखकारक एवा आपने नमस्कार
 पाओ ॥ २२ ॥ 30

- नमस्तं बन्तुर्भूषिताम्बान्वयाय, नमो रत्नैरुद्दिष्टपूर्वाभ्याय ।
 नमो वर्द्धमानद्विघातैर्नवाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ २३ ॥
- नमो सिद्धमारीकृतस्वाधिताय, नमस्तामिरर्थाभिविस्वम्भिताय ।
 नमो ज्ञानरत्नत्रयोदशिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ २४ ॥
- 5 नमो धोषिताश्लेषविघ्नत्रयाय, नमः सर्वकार्यसुखाय ।
 नमो प्राञ्जल्यन्वयमस्वात्रयाय, नमस्तं नमस्ते नमस्ते नमस्तं ॥ २५ ॥
- नमो सुप्रसन्नीकृताश्लुखाय, नमस्ते समुद्भुम्भितोर्बासुखाय ।
 नमो नारकैर्म्योष्यि दधोऽसवाय, नमस्ते नमस्ते नमस्तं नमस्तं ॥ २६ ॥
- 10 नमस्तेऽसुतङ्गम्पिन्त्रासनाय, नमस्तं मुदा तैः कृतापासनाय ।
 नमो हरिपठध्वान्तनिर्वासानाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ २७ ॥
- नमस्ते सुरादौ सुरैः प्रापिताय, नमस्ते कृतस्नात्रपूर्वोत्सवाय ।
 नमस्ते विनीताप्सरपुत्रिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ २८ ॥

जन्म बडे बंधने छोड़िने अने समुद्र करणारा आपने नमस्कार बाजो । (दिबोद करेथी) रत्न ने सुवर्णली हुटिपी धरने पूर्ण करणारा आपने नमस्कार बाजो । बने प्रकरणा (रूप्य ने माण) वैभवपी 15 बधना एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ २३ ॥

दिशुसुमारीशोप जेम्नु स्वोपित (प्रसूति) कर्मम्य बर्तुं छे एवा आपने नमस्कार बाजो । तेजो बडे अर्था भिषिपी पूजित एवा आपने नमस्कार बाजो । जन्मपी अत्र ज्ञान बडे युक्त एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ २४ ॥

जन्मकल्याणक बळते समस्त विघ्नत्रयने धोषित करणारा आपने नमस्कार बाजो । जन्मकल्याणक 20 बळते सब सोरने अनुपम सुम्ने आपणारा आपने नमस्कार बाजो । (तीर्थाकरणा जन्म बळते जगलमा सर्ग जीरो क्षणम्य सुखी वाय छे ०) ते बळते जंगम ने स्थावर सर्ग बस्तुने स्थलापमन करणारा आपने नमस्कार बाजो ॥ २५ ॥

मत्र दिशाशोना मुक्कने सुप्रसन्न करणारा आपने नमस्कार बाजो । पूषीना सुखमं हुदि करणारा एवा आपने नमस्कार बाजो । नारकोने पत्र आर्जद आपणारा आपने नमस्कार बाजो ॥ २६ ॥

25 अहून रीते इन्द्रना आसजने कंपाषनारा आपने नमस्कार बाजो । इर्प बडे इन्द्रोपी स्तत्रायेष्य आपन नमस्कार बाजो; (अदी शप्तरत्न बडे इन्द्र करेथी स्तत्रना सूचवी छे) अर्था नमस्कारतो भासा करणारा आपने नमस्कार बाजो ॥ २७ ॥

दशनाजो बडे मेरु पर्वत उपर आसयेछा एवा आपने नमस्कार बाजो । त्या जेम्को स्नात्रपूजतो अस्त्र बरवाय आस्यो एवा आपने नमस्कार बाजो । पिनीत अप्सराशोपी पूजित एवा आपने नमस्कार 30 बाजो ॥ २८ ॥

नमोऽङ्गुष्ठीयूपपानोच्छ्रिताय, नमस्त वपुःसर्बनधामपाय ।
 नमस्ते ययास्युक्तसर्वाङ्गकाय, नमस्त नमस्त नमस्ते नमस्ते ॥ २९ ॥
 नमस्ते मलत्वेदलदाञ्जिताय, नमस्ते श्रुचिशीररुक्शाभिताय ।
 नमस्ते म्लुक्भासद्वीपाम्बुसाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ३० ॥
 नमस्ते मणिस्वर्भविद्गौरमाय, नमस्ते प्रसर्पद्रुःसीरमाय । 5
 नमोऽञ्जीश्रिताहारनीहारकाय, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्ते ॥ ३१ ॥
 नमस्ते सुरीषैरनुक्रीडिताय, नमस्त शिशुश्रीडया भीडिताय ।
 नमस्ते सुराभीर्षैरीडिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ३२ ॥
 नमो रामहंसमगोचरताय, नमश्चातुरीमाधुरीसङ्गताय ।
 नमः सर्वशक्ताभिरपमगहाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ३३ ॥ 10
 नमः क्षोमलातापपीयूषर्षे !, नमो बालुलीलाकृतश्राविर्ष्य ।
 नमस्ते प्रमो ! प्राज्यपुष्पप्रकर्षे !, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ३४ ॥

बंगुच्छम्बं इन्द्रे संचारेळा अमृतना पान बडे उछरता एवा आपने नमस्कार पाओ । जेमना शरीरना
 सर्ष रोगो नाश पाम्या छे एवा आपने नमस्कार पाओ । सर्ष अंगमी यषोभित रत्नमापी शोमता एवा
 आपने नमस्कार पाओ (अर्षी प्रसुतं उच्छ्रुत् समचतुरत्र संस्थान सूक्ष्म्यु छे) ॥ २९ ॥ 15

मळ, प्रस्वेद अने खेदपी रूडित शरीरबाळ्य आपने नमस्कार पाओ । पवित्र एवा दुग्ध समान
 श्वेतवर्णी रुचिरबाळ्य आपने नमस्कार पाओ । मुखना शाम्नी दुर्गंधबडे कम्पटने पण सरमयनारा
 (कमळ जेवा दुर्गंधी चासोच्छ्रुत्सबाळ्य) आपने नमस्कार पाओ ॥ ३ ॥

मणि अने सुवर्णने जीवनापी गौर (उज्ज्वळ) कृतिबाळ्य आपने नमस्कार पाओ । जेमना
 शरीरनी दुर्गंध चारे बाहु प्रसृष्टी रही छे एवा आपने नमस्कार पाओ । जेमनो अक्षार-भीहार उग्रस्व 20
 मनुष्यो जेई शकता नयी एवा आपने नमस्कार पाओ ॥ ३१ ॥

(२९ खे. पी अर्षी सुधी अन्वयी पनाश चार अतिशय सूक्ष्म्या छे।)

बाळ्यपनामं देणेना समुद्रो बडे रमाबाता एवा आपने नमस्कार पाओ । बाळ्यपणानी श्रीडापी
 छज्या पानेछ एवा आपने नमस्कार पाओ । (बाळ्यपनामं पण) इन्द्रो बडे प्रशंसित एवा आपने
 नमस्कार पाओ ॥ ३२ ॥ 25

राजर्षेस, हस्ती अने वृषभ जेवी गतिबाळा आपने नमस्कार पाओ । चतुरता अने मधुरतापी
 पुक्त एवा आपने नमस्कार पाओ । सर्ष शतकरूप समुद्रना पानेने पानेबा एवा आपने नमस्कार
 पाओ ॥ ३३ ॥

बरेमळ आस्त्रारूप अमृतने बरसमनाश हे प्रमो । आपने नमस्कार पाओ । बाळ्यश्रीडा बडे
 इन्द्रिबनने हर्ष पमाइनारा हे प्रमो । आपने नमस्कार पाओ । अतिशय पुष्पभा प्रकर्षबाळ्य हे प्रमो । 30
 आपने नमस्कार पाओ ॥ ३४ ॥

- नमः स्मरन्मैमारत्नीलाठसाय, नमस्ते स्वतस्तपच्छदुलाठसाय ।
 नमस्ते शुक्तिव्यस्रि (!) नि'साध्याय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ३५ ॥
- नमस्ते कृतान्मर्षयुक्तामिधाय, नमस्ते स्त'सिद्धविपाविधाय ।
 नमस्तं स्वशो लम्पश्चिद्धोपधाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ३६ ॥
- 5 नमोऽष्टाश्वसाहस्रमहृत्तनाय, नमस्ते कृत्प्राप्तिररुद्रनाय ।
 नमोऽष्टाश्वसाहस्रमहृत्तनाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ३७ ॥
- नमोऽष्टाश्वसाहस्रमहृत्तनाय, नमो दधहृत्तसन्दान्तनाय ।
 नमस्ते कृत्प्राप्तवृत्तान्तस्मिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ३८ ॥
- नमोऽष्टाश्वसाहस्रमहृत्तनाय, नमः संवृत्तान्तवृत्तनाय ।
 10 नमो धैर्यनिष्ठवृत्तेन्द्रावसाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ३९ ॥
- नमो यौवनेऽप्युद्रस्तवावराय, नमः प्राप्तिमोक्षव्यवसावराय ।
 नमो विष्णुव्यवसावराय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ४० ॥

कुमारवस्त्राणी विपुल क्रीडाभोगं म् (निरुक्त) एवा आपने नमस्कार बाजो । जेम्नो दुह
 छल्लताओए स्वयं स्वाम कसो छे एवा आपने नमस्कार बाजो । (छरीर) पवित्र बने निर्मय (!) एवा आपने
 15 नमस्कार बाजो ॥ ३५ ॥

जेम्नो सार्थक बने युक्त पदुं बहमानादि नाम पाठनामं आप्नुं एवा आपने नमस्कार बाजो ।
 जेम्नो मानाविध विद्याओ रक्त' सिद्ध इती एवा आपने नमस्कार बाजो । पोताली मेळे न विस्तवना
 उपायो मेळवनाए एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ ३६ ॥

उत्तम एवा एक हजार ने वाठ लखजोवळ्य आपने नमस्कार बाजो । सर्व प्राप्तिओमा रक्षणहार
 20 आपने नमस्कार बाजो । ज्योतीय एमी शिक्षिता बने बुद्धिवा करणे दध एवा आपने नमस्कार
 बाजो ॥ ३७ ॥

पूर्णिमाना निम्न चन्द्रने बीतनार मुखवाळ्य आपने नमस्कार बाजो । विपुल पुत्रओना करवना
 छव्यने पोतामं बाधो भेनारा आपने नमस्कार बाजो । जेना करोळ्यमं शालत सिक्त एनी रक्त छे एवा
 आपने नमस्कार बाजो ॥ ३८ ॥

अनन्त गर्भीर्यरूप (अथवा अनन्त गर्भीर्यना करण) श्रेष्ठ आश्रमवाळ्य एवा आपने नमस्कार
 बाजो । संवृत एवी अनन्त हाकिजोना आश्रयरूप आपने नमस्कार बाजो । धैर्य बडे मेहुपर्यंतने पण
 अर्थात करनात [नेम करतो पण अर्थिक भेयचाल (स्विर)] एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ ३९ ॥

यौवनावस्थां पण आपने स्मरतावळ्य (विपयोमं अचकला रक्षित) आपने नमस्कार बाजो ।
 उच्च प्रकरणी प्रतिभायी प्राप्त धयेक श्रेष्ठ औचित्यवाळा आपने नमस्कार बाजो । वेदमयी चोतरक प्रसूती
 30 प्रथम बडे शांता एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ ४० ॥

नमा अन्मताऽप्यायमार्गाध्वगाय, नमा रुद्रदुर्नीसिषपाऽपगाय ।

नमस्त विनाऽप्यापकं शिक्षिताय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्त ॥ ४१ ॥

नमा यौवनं प्रसूपाणिग्रहाय, नमा मुक्तभागोपमागाग्रहाय ।

नमस्ते कृतप्राच्यकर्मपिपाय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्त ॥ ४२ ॥

नमस्त त्रिवर्गक्रियासाधकाय, नमस्त यथाई तदाराधकाय ।

5

नमस्तुपवर्गोऽप्यनिशाधकाय, नमस्ते नमस्त नमस्त नमस्त ॥ ४३ ॥

नमा दान्तपञ्चान्त्रिभान्तम्बलाय, नमाक्षीलिताञ्जलकम्प्राञ्चलाय ।

नमा ज्ञानभाराधुतान्तर्यलाय, नमस्ते नमस्त नमस्त नमस्त ॥ ४४ ॥

नमा विभ्रत सात्त्विकश्चित्तवृत्ति, नमा विभ्रत मानसमानिवृत्ति ।

नम पश्यत सर्वतस्तत्त्वदृष्टय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्त ॥ ४५ ॥

10

नमा मागमङ्गीप्रसङ्गानुगमय, नमा नोपलिप्तय तत्त्वज्ञानि ।

नमाः प्राहृतस्युण्डरीश्वरपमाय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्ते ॥ ४६ ॥

जन्मर्षी च कार्य (नीति) मर्गता पथिक एवा आपन नमस्कर बाओ । दुर्नीलिनी चकारूप नदीना प्रवाहने ऐक्यताय आपने नमस्कर बाओ । अप्यापक विना पण शिक्षणने प्राप्त बवेळा एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ ४१ ॥

15

यौवनावस्थां पाणिग्रहणे (स्वप्ने) पामेळा एवा आपन नमस्कर बाओ । मोगोपमोगमं असक्ति रहित एवा आपने नमस्कर बाओ । मोगोपमोगमं पण पूर्वार्जित कर्मैतुं जीवध (स्रपण) करनारा एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ ४२ ॥

यथावैश्वपणे प्रथम त्रण पुरुषार्थोत्थी क्रियाने साभटा एवा आपने नमस्कर बाओ । तेने उचित ठिटे आचरनारा एवा आपने नमस्कर बाओ । ते बळते बोवा मोक्ष पुरुषार्थने पण बाधा नई पमानारा एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ ४३ ॥

पञ्च इन्द्रियोना मर्मेने दमनारा एवा आपने नमस्कर बाओ । निष्ठर चबल एवा मनने ध्येयरूप नीले बांन्टा एवा आपने नमस्कर बाओ । ज्ञानभाराधे अंतरमर्थने धेनारा एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ ४४ ॥

सद्विषिक चित्तवृत्तिने वारण करनारा आपने नमस्कर बाओ । मनसिक पायोनी निवृत्तिने वारण करनारा आपने नमस्कर बाओ । सर्व तरक तत्त्वदृष्टिपी जोना एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ ४५ ॥

अनेक मोगेना प्रसंगेने अनुसरण (मोगेने मोहवर्ण) दर्शा पण ते बळते ते ते मोगेनी रज (कामग्रह) पी लक्षित एवा आपने नमस्कर बाओ । निवृत्तर पुंडरीक कळ्ळनी उपमावर्ण अत्यने नमस्कर बाओ ॥ ४६ ॥

नमः सम्यक्त्वैवलोकात्मिकाय, नमस्तैः स्तुताङ्गिद्विषयोपान्तिष्वय ।
 नमा ह्यस्तवीर्यप्रवृत्त्यर्चनाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ४७ ॥
 नमो निमित्तसमीपदीक्षाध्याय, नमो ह्यननुद्वेषोपयोगेयनाय ।
 नमस्ते निरीहाय भीतस्त्रहाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ४८ ॥
 5 नमस्त कृतमालिङ्गार्थिनाय, नमः प्रीतिरहितकृतानुबृंहणाय ।
 नमस्तर्पितस्त्रापतेयाय तेभ्यो, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ४९ ॥
 नमो दक्षसांघस्योत्सर्जन्याय, नमो विश्वदारिद्र्यनिस्तम्भनाय ।
 नमस्ते कृतार्थी-कृतार्थिप्रदाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ५० ॥
 नमः प्रत्यहं कारितोषुषाण्णाय, नमो यो ह्यतिरिति लोकम्भुजाय ।
 10 नमा दानवीराभिधीरोद्भुराय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ५१ ॥
 नमस्तेऽर्पितानेकनाभ्वृत्तनाय, नमस्तेऽर्पितानेकनाभ्वृत्तनाय ।
 नमस्ते सङ्घपालदानध्याय, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ५२ ॥

जेम्मी पासो ज्येष्ठमिच्छ देवो मेगा बह्नि आम्ना छे एवा आपने नमस्कार पाओ । तेजोप
 चरणाय पासो आपने जेम्मी स्तुति करी छे एवा आपने नमस्कार पाओ । तीर्थप्रवर्तकी प्रार्थना
 18 जावनार एवा आपने नमस्कार पाओ । ॥ ४७ ॥

पोतना दीक्षा समकने निश्चिन्त करनार आपने नमस्कार पाओ । हानरूप मुद उपयोग बडे
 जोना एवा आपने नमस्कार पाओ मिरिह अने नि स्पृह एवा आपने नमस्कार पाओ ॥ ४८ ॥

शक्तिरगने भवनादि बडे स्त्रार करता एवा आपने नमस्कार पाओ । प्रसन्न बडेका
 शक्तिरगने प्रसन्न करी छे एवा आपने नमस्कार पाओ; स्वजनाने संपत्तिनो योग्य माग आपता एवा
 20 आपने नमस्कार पाओ ॥ ४९ ॥

म्बुचस्यैव हानने जावनार एवा आपने नमस्कार पाओ । शिष्या टाडिनी निलर्भना
 (गारिधने हू) करनार आपने नमस्कार पाओ । अर्चिबगने कृतार्थ (संतुष्ट) करनार आपने नमस्कार
 पाओ ॥ ५० ॥

बरतोत्र दाननी उद्बोधना करनार आपने नमस्कार पाओ । हे लोकेशे ! मग्गो ! मग्गे' बरीरे
 25 न्होना बडे जगतने आनन्द आपनार आपने नमस्कार पाओ, दानपीठोर्ध्वं श्रुत्वां श्रु एवा आपने नमस्कार
 पाओ ॥ ५१ ॥

गर्भना करता अनरु हापीओ दानम आपनार आपने नमस्कार पाओ । भक्षेना अनेरु समुद्रो
 दानम आपनार आपने नमस्कार पाओ । जेम्ना दाननो वरम सुर्वत्र ऊंचे फरकी एओ छे एवा
 आपने नमस्कार पाओ ॥ ५२ ॥

- नमस्ते प्रमा ! दक्षत्रिव्याम्बराय, नमस्तर्जितस्वर्णरत्नोत्कराय ।
 नमा दीनदीनारघाराभराय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्त ॥ ५३ ॥
 नमः प्रत्यह यच्छत इमकोटिं, नमा यच्छतैश्टी च स्रष्टाणि तपाम् ।
 नमा यच्छतजन्यघोषेष्टं घनानाम्, नमस्त नमस्त नमस्ते नमस्त ॥ ५४ ॥
 नमस्त घदान्वीमवन्मार्गमाय, नमस्त घनापूर्णेगोहाङ्गाय । 5
 नमस्ते कृषानेकक्राण्डिष्वबाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ५५ ॥
 नमस्त मनःकामकल्पद्रुमाय, नमस्त प्रमा ? क्वमघनूपमाय ।
 नमस्ते निरस्तार्पिनामाभ्रमह(पा)य, नमस्त नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ ५६ ॥
 नमस्त्यक्तसप्ताङ्गरान्यन्दिराय, नमस्त्यक्तसत्सुन्दरीमन्दिराय ।
 नमस्त्यक्तमाणिक्यमुक्ताफलाय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्ते ॥ ५७ ॥ 10
 नमस्तथ्यभापागतस्वर्वाय, नमस्तकृतप्रौढदीधित्स्वाय ।
 नमस्तत्र तपत्सुरैर्महाय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्त ॥ ५८ ॥

दिव्य कसो दानमं आपनार एवा हे प्रमो ! आपने नमस्कर बाओ । रत्न ने सुवर्णनां इगळ्योओ दानमं आपनार आपने नमस्कर बाओ । दीन जनोने दीनाररूप जळुं दान देवामं मेव समान एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ ५३ ॥ 15

दररोय तप्तमं पत्र करोड ने वाट छाळ सोनीया आपनार आपने नमस्कर बाओ । वर्षी जनोने इच्छत मुजब वीसुं पण आपनार आपने नमस्कर बाओ ॥ ५४ ॥

पाचरोने मटे ठणार दाताररूप वता एवा आपने नमस्कर बाओ । जंमसु गूढाङ्गण घन बडे पूग छे एवा आपने नमस्कर बाओ । जनेक जनोने कोटिष्वज करनार आपने वर्तवार नमस्कार बाओ ॥ ५५ ॥ 20

मनोवर्द्धित आपनाने कल्पकृष्ण सरसा आपने नमस्कर बाओ । मनोवर्द्धित आपनाने कल्पयेसु समान आपने नमस्कर बाओ । 'अर्षी' एवा नाम्ना आश्रयनो निरास करनार आपने नमस्कर बाओ । (प्रसुए एण्ड बसु दान आसु क जगतमं कोई अर्षी ज छो नई ! तेवी 'अर्षी' एवु नाम पण न रसु !) ॥ ५६ ॥

सप्तमंग गम्बडशमीनो त्याग करनार आपने नमस्कर बाओ । सुंदर बीओयी युक्त एवा जन्त - 25 पुनो त्याग करनार आपने नमस्कर बाओ । मणीओ जने योगीओनो त्याग करनार आपने नमस्कर बाओ ॥ ५७ ॥

दौक्षाना म्बोस्वज मटे जेममी पासे तारुळ इओ आन्या एवा आपने नमस्कर बाओ । तेओए जेमनो प्रौड दौक्षा म्बोस्वज धर्षी एवा आपने नमस्कर बाओ । त्यां (दौक्षा म्बोस्वजन्म) ते ते प्रज्जना दिव्य वैमवपी शोभता एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ ५८ ॥ 30

१ छिका ।

२ स्वामी ज्ममव सुद्ध कोय राडु दुग (विष्णु) जने ठेव ।

नमस्ते प्रभा ! माप्ययानस्विताय, नमस्तेऽननाय प्रभो ! प्रस्विताय ।
 नमस्ते धमस्त्वम्भनःसुस्विताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ५९ ॥
 नमो यानधुर्पानिषदासबाय, नमो इरविधित्तगर्भासबाय ।
 नमः शुद्धमावावरुद्धामबाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ६० ॥
 नमस्तेऽन्नगच्छन्महेन्द्रध्याय, नमस्तेऽन्नगच्छन्बाधध्याय ।
 नमस्तेऽभितःसुखराध्याय, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्ते ॥ ६१ ॥
 नमोऽनर्षसद्दीर्घितोर्षिताय, नमो देवदीप्यधमोमण्डलाय ।
 नमस्ते न्द्विष्यत्पत्रिध्याय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ६२ ॥
 नमो दीप्ररत्नप्रभात्तम्बराय, नमो बन्दिद्युर्वोक्षिताम्बराय ।
 नमो नागरीनागरीर्षिताय, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ६३ ॥
 नमस्त्यक्तसर्वाक्षिमूपजाय, नमो निर्गतत्रिविधात्पजाय ।
 नमः पञ्चसुतयाऽष्टश्लोकध्याय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ६४ ॥

15 शीघ्रलोभ्य बह्वन(शिविक)म् राहोला आपने हे प्रभो ! नमस्कार बाजो । जगत्ना जीनेर्ल
 रक्ष्य करवा म्हे प्रसाद करवा (शीघ्र म्हे बन तरफ जल्य एवा) हे प्रभो ! आपने नमस्कार बाजो ।
 15 शामिलमं मन मनना करणे सुस्वित एवा आपने नमस्कार पाओ ॥ ५९ ॥

जेम्ना शीघ्राभिकाने इन्द्रोए बह्वन करी छे एवा आपने नमस्कार बाजो । गर्वकूपी म्दिरने
 इर फेकतार एवा आपने नमस्कार पाओ । शुद्ध मापपडे जात्रनेने रोकतारा आपने नमस्कार
 बाजो ॥ ६ ॥

20 दीक्षाना बरभोदामं जेम्ना कामळ महेन्द्रध्याय चल्ते छे एवा आपने नमस्कार बाजो । त्वापछी
 20 हापीओ बने अघोना सुद्धो जेम्ना बरभोदामं चल्ते छे एवा आपने नमस्कार पाओ । जेम्ना चारो
 बन्धुए राबाओने सुद्ध चल्ते छे एवा आपने नमस्कार पाओ ॥ ६१ ॥

जेम्ना दशोनादि म्हे ऊतरता देवो बडे पूर्णमळ संधिर्न बसु छे एवा आपने नमस्कार बाजो ।
 जेम्ना दशोनादि म्हे ऊतरता देवो बडे ब्राह्मणमंडळ हीपी राहु छे एवा आपने नमस्कार बाजो । जेम्ना
 जागळ बज प्रकरता दिम्बनाभितो बली रद्या छे एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ ६२ ॥

25 हेदीप्यमूल एव सुद्धा प्रभा बडे शोमना आपने नमस्कार बाजो । जेम्ना बन्दीकनोए करेछ घब
 जब आदि शम्भोवी दिद्याओ बने आकषय निगदित दया एवा आपने नमस्कार बाजो । नगरमा पुरयो
 बने जीओवी दर्शन करता आपने नमस्कार बाजो ॥ ६३ ॥

सर्व अगोनां सर्व आमूपगोने त्याग करता आपने नमस्कार बाजो । जेम्ना त्रिविध त्रिविध
 रूपगो माघ पाम्या छे एवा आपने नमस्कार बाजो । पांच मुद्रिपडे वैशानु उंचन करवाए आपने नमस्कार
 25 बाजो ॥ ६४ ॥

नमस्त समुद्रीर्षिसामापिचक्षय, नमः सर्वद्वेष त्रिषाञ्जमापिचक्षय ।
 नमस्तसर्वसाधयपागाञ्जिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ६५ ॥
 नमस्ते मनापर्यवशानशालिन् ।, नमश्चारुधारित्रिपाविभ्यमास्त्रिन् ॥
 नमा नाथ ! पद्मोत्पलपात्रचक्षय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्ते ॥ ६६ ॥
 नमस्त समुद्यतिहारक्रमाय, नमः कर्मवैरिस्फुरद्विक्रमाय । 5
 नमः स्वीयदेहद्वेषि व निर्ममाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ६७ ॥
 नमो ग्राम एकैकरात्रापिताय, नमः पत्तने पञ्चरात्रोपिताय ।
 नमो मातृशुद्धैपमापोपिताय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्ते ॥ ६८ ॥
 नमस्तुल्यरूपाय रात्री त्रिषा वा, नमस्तुल्यरूपाय ठेज्जुर्षद्विष ।
 (नमस्तुल्यविद्याय दुःखे सुखे वा), नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्त ॥ ६९ ॥ 10
 नमस्तुल्यविद्याय मित्रे रिपौ वा, नमस्तुल्यविद्याय छोष्टे मणौ वा ।
 नमस्तुल्यविद्याय गाढी स्तुतौ वा, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ७० ॥

सामापिचक्षयने उच्चार करता आपने नमस्कार बाओ । सर्वदा त्रिकिधे जगत्प्री पषा आपने नमस्कार बाओ । सर्व साधयपोगोषी रहित पषा आपने नमस्कार बाओ ॥ ६५ ॥

दीक्षासम्भे प्राल बपेल मन-पथच्छान बडे शोमता हे प्रभो ? आपने नमस्कार पाओ । मनोहर 15 शारिणी पवित्रतापी शोमता हे प्रभो ? आपने नमस्कार बाओ । पद्मजीवनिकल्पयनु रक्षण करनार हे नाथ ! आपने नमस्कार पाओ ॥ ६६ ॥

उच्चत सिंहाली परंपरावाळा आपने नमस्कार बाओ । कर्मनैटिनी नाश करवाण्य प्रखर परक्रम-बल्य आपने नमस्कार बाओ । पेताना टेह उपर पण ममता विगलना आपने बातबार नमस्कार पाओ ॥ ६७ ॥ 20

गामन्य एक एक रात्रि रहेता आपने नमस्कार बाओ । नगरन्य पांच पांच रात्रि रहेता आपने नमस्कार बाओ । नाथशुद्ध एणगा बडे पोपित पषा आपने नमस्कार बाओ ॥ ६८ ॥

रात्रिन्य के दिवसस्य समपत्तबल्य आपने नमस्कार पाओ । अंतरिक अने बाह्य बस्तुजोस्य समान मात्रबल्य आपने नमस्कार बाओ । (मुसुन्य के दुःखन्य समान विचवाळ्य आपने नमस्कार बाओ) ॥ ६९ ॥

छत्रु के मित्रन्य, क्षीण (खेडुं) के मणिन्य समान विचवाळ्य आपने नमस्कार बाओ । निंदा के 25 स्तुतिन्य सम विचवाळ्य आपने नमस्कार बाओ ॥ ७० ॥

नमस्तुस्यविधाय मोक्षे भवे वा, नमस्तुस्यविधाय कीर्त्तिं नमे वा ।
नमस्तुस्यविधाय मेघेषुशुचौ वा, नमस्ते नमस्ते नमस्तं नमस्ते ॥ ७१ ॥

नमस्ते प्रमो ! मृत्युतो निर्मयाय, नमस्ते प्रमो ! जीविते निःसृष्टाय ।
नमस्ते प्रमो ! ते स्वरूपे स्थिताय, नमस्ते नमस्तं नमस्ते नमस्ते ॥ ७२ ॥

नमस्ते प्रमोऽनुचरधान्तिर्द्धे, नमस्ते प्रमो ! मुक्तिमन्मुक्तिर्द्धे ।
नमस्ते प्रमो ! मादबाह्यार्बुदाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ७३ ॥

नमस्ते प्रमो ! सचपस्तंपमाय, नमस्ते स्फुरद्भ्रमण्डकिञ्चनाय ।
(नमस्ते प्रमो ! सत्यशौचान्विताय), नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ७४ ॥

नमस्ते प्रमो ! युक्तिमभिव्याय, नमो गुण्णान्नायचेदल्लयाय ।
नमो धर्मसङ्घपान्तानैकताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ७५ ॥

नमः श्रेणिमातोहते निष्प्राण, नमस्तन्वत सप्तदशमोद्घातम् ।
नमस्ते प्रमो ! निर्गतायुक्ताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ७६ ॥

मोक्ष के संसारमं समाप्त विच्छादय आपने नमस्कार बाजो । जीर्म् के महीतमं सत्य
विच्छादय आपने नमस्कार बाजो । पतित्र के बाहुनिर्मं सम विच्छादय एवा आपने नमस्कार
15 बाजो ॥ ७१ ॥

मृत्युपी निर्मय एवा हे प्रमो ! आपने नमस्कार बाजो । जीवितमं पण सृष्टा मिनमा एवा
हे प्रमो ! आपने नमस्कार बाजो । स्वरूपमं स्थित एवा हे प्रमो ! आपने नमस्कार बाजो ॥ ७२ ॥

अनुचर छाति (छान्द) मे करनारा (भरनार) एवा हे प्रमो ! आपने नमस्कार बाजो । मुक्तिमं
सुखने करनारा (अनुभवनारा) एवा हे प्रमो ! आपने नमस्कार बाजो । गुण्णतापी सद्धित अष्टुताय
20 एवा हे प्रमो ! आपने नमस्कार बाजो ॥ ७३ ॥

स्रेष्ठ तप अन संयमनाय हे प्रमो ! आपने नमस्कार बाजो । श्रेष्ठ अक्षर्यवाय तवा अकिञ्चना
बाह्य एवा आपने नमस्कार बाजो । (सत्य अने शौचपी युक्त एवा हे प्रमो ! आपने नमस्कार
बाजो) ॥ ७४ ॥

मुक्तिमंता निर्मयवाय हे प्रमो ! आपने नमस्कार बाजो । मम बचन ने कस्यापी गुण एवा
25 आपने नमस्कार बाजो । श्रेष्ठ प्रकरना धर्मियानमं एकदाल एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ ७५ ॥

अप्रतिपातिनी (अपण) केपि पर आरोहण करता आपने नमस्कार बाजो । सप्त प्रकरना
दशानमोद्घनीयने घान करता आपने नमस्कार बाजो । सप्त प्रकरना असु-रुर्मे (देवासु, किर्यासु अने
नारकसु) नी सत्यापी रहित एवा हे प्रमो ! आपने नमस्कार बाजो ॥ ७६ ॥

नमस्ते क्रमोद्युगुणान्मानक्य, नमस्त परिधीपनिद्रामयाय ।
 नमस्तेऽङ्गुप्ताय वदाञ्जिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ७७ ॥
 नमो विप्रमुक्ताय हास्पन रत्या, नमो विप्रमुक्ताय श्रोकरतिम्प्याम् ।
 नमस्त धरशोकयायाय मूलाद्, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ७८ ॥
 नमश्चिन्दते क्राथमानौ दुरन्ती, नमो निप्रत दम्भलेमौ समूलम् ।
 नमस्त यथास्पातवारिराष्ट्र, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्ते ॥ ७९ ॥
 नमः क्षीणमोहाय सुह्लातक्य, नमो धातिकर्मक्षिपवृषातक्य ।
 नमो जातकर्मक्षिपटिष्टयाय, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्त ॥ ८० ॥
 नमः प्रन्वलयुष्यान्दावानलाय नमादग्निद्वयकर्मोपलाय (कर्मन्धनाय) ।
 नमस्ते चतुर्कर्मक्षेपोदयाय, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्त ॥ ८१ ॥
 नमस्तेऽत्र कर्मक्षयोदीरक्य, नमस्तत्तयाऽक्षीतिपुष्पचक्राय ।
 नमो ब्रह्मते त्रिद्युगस्थापिसात, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ८२ ॥

5

10

कम्पी गुणधने पञ्चता एवा आपने नमस्कार बाओ । अण निद्रा, भय, सुगुप्ता, अनं अण
 केनो क्षय करनारा आपने नमस्कार बाओ ॥ ७७ ॥

हास्प ने रति पी रति एवा आपने नमस्कार बाओ । शोक ने अरिधी विमुक्त एवा आपने 15
 नमस्कार बाओ । नमो नोक्तायनो मूलाद् क्षय करनारा आपने नमस्कार बाओ ॥ ७८ ॥

दुर्य एवा क्षेप अने माननो छेद् करनारा आपने नमस्कार बाओ । दम्भ (मूषा) तथा छोमनो
 समूल नाश करनारा आपने नमस्कार बाओ । यथास्पात वारिराष्ट्रा राजा (स्थानी) एवा आपने नमस्कार
 बाओ ॥ ७९ ॥

क्षीणमेह गुणधने पञ्चोच्छेदा ने सुह्लातक (बीतराग) एवा आपने नमस्कार बाओ । चार 20
 धर्मीकर्मरूपी शत्रुनो धत करनारा आपने नमस्कार बाओ । जेमनी त्रेष्ट कर्मक्षतित्रोनो क्षय पयो छे
 एवा आपने नमस्कार बाओ (भाठ कर्मनी १४८ प्रवृत्तिनी गणनाए ६३ प्रवृत्ति चत ८५ प्रवृत्ति रहे छे ।
 तेनो क्षय चैदने गुणधने ष षाय छे ॥ ८ ॥

जेमनो ध्यानरूपी दावानल प्रन्वलय छे एवा आपने नमस्कार बाओ । सपन्न धातिकर्मरूप
 इम्बने नमस्तत्तया करनारा आपने नमस्कार बाओ । जेमने क्षेप चार अधातिकर्म उदयमं छे एवा आपने 25
 नमस्कार बाओ ॥ ८१ ॥

नाम अने गीत्र कर्मनी उदीरणा करनारा आपने नमस्कार बाओ । जेमने सद्यस्य ८५ प्रवृत्तिओ
 रहेथी छे एवा आपने नमस्कार बाओ । त्रिद्युगमी स्थितिबाल्य सतालेदनीयने षडनारा आपने नमस्कार
 बाओ । (पहेले समये बंधाय, बीजे समये केनाय ने तीजे समये क्षय षाय ॥ ८२ ॥

નમો ખ્યાતશુદ્ધાચમદદ્રવાય, નમસ્તે સ્તૃતીયાન્તરાશ્લસ્તિકાયા ।
 નમઃ શુક્લેશ્મામ્બીની તિથલાય, નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે ॥ ૮૩ ॥
 નમઃ ક્ષેત્રજ્ઞાનસર્વર્થનાય, નમસ્તે કૃતાર્હત્વદસ્પર્થનાય ।
 નમસ્તે શ્વાયંભ્રાજાડ્યજ્ઞિનાય, નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે ॥ ૮૪ ॥
 5 નમો જ્ઞાન્તે પશ્યત સર્વલોકમલોકે તથૈવાહુ ચિદ્રશ્મસ્તે ।
 નમા દ્રશ્યમાશત્ત્વશોષાત્મકાય, નમસ્તં નમસ્તે નમસ્તં નમસ્તે ॥ ૮૫ ॥
 નમસ્તત્સ્વશાપાઠદેશસ્તુરાય, નમાડ્જુષરર્ષિપ્રમામસ્તુરાય ।
 નમો રત્નરૈહ્યપ્ચત્રયાય, નમસ્તં નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તં ॥ ૮૬ ॥
 નમસ્તં ચતુર્વિધિરાશ્ર ધૃષ્ટાય, નમસ્તેષ્ચમિત સંસદાં સત્સુષ્ટાય ।
 10 નમો યોગનષ્ટાપર્ષીત્પદ્મમાય, નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે ॥ ૮૭ ॥
 નમો યોગ્નાસીનિતાલકનાય, નમધૈક્ષ્માન્સુદનાનાથનાય ।
 નમા માનુષૈત્રપ્રમામષ્ટભાય, નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે નમસ્ત ॥ ૮૮ ॥

શુદ્ધશ્માના પ્રપન્ના શે પાપાઓતું ખ્યાત કરતા આપને નમસ્કાર પાઓ । ખ્યાતનરિકામ્બી
 (શીલા શીલા પાપાના જાતનમ્—૧૩ મે ગુણકાળે) કર્તા આપને નમસ્કાર પાઓ । શુક્લેશ્મામ્બી
 15 તિથિનિર્મલ મિશ્રણ ણ્યા આપને નમસ્કાર પાઓ ॥ ૮૩ ॥

ક્ષેત્રજ્ઞાન અને ક્ષેત્રજ્ઞાનજ્ઞાનજ્ઞાન આપને નમસ્કાર પાઓ । અરિહંત પદની સ્પર્શના કરનાર
 (સીવર નામરત્ને ધર્મોપદેશ કહે શેદલા) આપને નમસ્કાર પાઓ । અદાર દોષથી રહિત ણ્યા આપને નમસ્કાર
 પાઓ ॥ ૮૪ ॥

સુઝ હોરને જીતા અને જાળતા આપને નમસ્કાર પાઓ । તેવી જ રીતે શ્રીજ્ઞા અશ્વેરને
 20 જાળતા આપને નમસ્કાર પાઓ । સરકા દ્રવ્યો અને તેમના સ્પર્શ માથોના અશ્વોપરુપ આપને નમસ્કાર
 પાઓ ॥ ૮૫ ॥

જ્ઞેમની પામે તત્ત્વજ્ઞ (ક્ષેત્રજ્ઞાન કર્તા જ) સુપે અને અસુપે જાત્યા છે ણ્યા આપને નમસ્કાર પાઓ ।
 અનુભવ પરી જ્ઞેમ અને પ્રભાવી શેદીપ્યમાન ણ્યા આપને નમસ્કાર પાઓ । જ્ઞેમના સમયમત્તનમ્બં રત્ન,
 સુરત્ન અને રૂપાના પ્રત્ય ગદ છે ણ્યા આપને નમસ્કાર પાઓ ॥ ૮૬ ॥

25 અમનું મુખ જારે ત્રિશાઓમ્બી શોમી રત્નું છે (જ્યુમુલ) ણ્યા આપને નમસ્કાર પાઓ । જારે
 ત્રિશાઓમ્બી શેદેશી પસ્તાને ૨૪ સુખ આગમના આપને નમસ્કાર પાઓ । સમયસરણ પર ણ્યા યોગ્યમત્તમાન
 ગવા કરનાર અશોરશુદ્ધાની મીઠી શોભના ણ્યા આપને નમસ્કાર પાઓ ॥ ૮૭ ॥

જ્ઞેમના સમયમત્તની યોગ્યમત્તમાન ધૃમિમ્બં જતોહો જનો સમર્થને શેદી ગવા છે ણ્યા આપને
 નમસ્કાર પાઓ । ણ્યા જ જાળીપી અનેર જનોને જુદી જુદી રીતે સમજાવનારા (જાળીના ૧૫ ગુણોજ્ઞાન)
 30 આપને નમસ્કાર પાઓ । મૃતના તેજને જીવનાર માર્ગદર્શનજ્ઞ આપને નમસ્કાર પાઓ ॥ ૮૮ ॥

- नमो दूरनष्टेसिद्धैरन्वराय, नमो नष्टदुर्घटिलविह्वराय ।
 नमो नष्टसर्वप्रलोपप्रदाय, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ ८९ ॥
- नमो धर्मचक्रप्रसवामसाय, नमो केतुदुष्यत्सुरगमानसाय ।
 नमो श्योमसम्भारिसिंहासनाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ९० ॥
- नमश्चात्मीररटमिर्बीजिताय, नमो स्वर्गपञ्चाश्रितास्त्रिद्विपाय ।
 (नमो नाथ ! छत्रत्रयेवान्विताय), नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ९१ ॥
- नमोऽश्वोमुखाग्नीमवत्कण्ठाय, नमो ध्वस्तकर्मारिनिष्कण्ठाय ।
 नमस्तेऽमितो नम्रमार्गधुमाय, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्ते ॥ ९२ ॥
- नमस्तेऽनुहृष्टीमवन्मास्ताय, नमस्ते सुखाकृष्टिहापोस्ताय ।
 नमस्तेऽम्बुसिक्त्रमितो योजनाय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्त ॥ ९३ ॥
- नमो योजनाशत्रुपुष्पोष्पाय, नमोऽप्रस्थितभ्रमभुकेन्द्रादिक्षय ।
 नमस्ते सुपम्भेन्द्रियाद्योदपाय, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ९४ ॥

5

10

जेमनां संनिधानां कारणे इति, जानिकैर अने ज्योरे दूर नासी गया छे एवा आपने नमस्कार बाजो । जेमनां संनिधानपी भयकर दृष्टि, ब्यग्रि अने अपशब्दो नाश पाय्या छे एवा आपने नमस्कार बाजो । जेमनां संनिधानपी प्रबाना सर्व उपग्रहो नाश पाय्या छे एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ ८९ ॥ 15

जेमनां धर्मचक्र (ना प्रकश) बडे बर्धकर त्रास पाय्यो छे एवा आपने नमस्कार बाजो । जेमना धर्मचक्रने कोबायी सुदृष्टि औषोनां म्ल हर्ष पाय्य छे एवा आपने नमस्कार बाजो । जेमनी साथे सिंहासन पद्म आनन्दमयं बाजे छे एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ ९ ॥

आठ चारम बडे बीसता आपने नमस्कार बाजो । स्वर्णकण्ठ उपर चरणाद्वयने मूकनता आपने नमस्कार बाजो । (हे नाथ ! छत्रत्रयेपी सशित एवा आपने नमस्कार बाजो) ॥ ९१ ॥ 20

जेमनां मर्गमर्गना कर्दामो अजोमुक्त बद् आय छे एवा आपने नमस्कार बाजो । कर्माजुनो नाश करबायी निष्कण्ठ कथेला आपने नमस्कार बाजो । जेमनी आशुबाहुना मार्गहृषो नमी रखा छे एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ ९२ ॥

जेमनां संनिधानम् पवन अनुकूल वाय छे एवा आपने नमस्कार बाजो । जेमनां संनिधानम् पशुजो मयुर पक्षि कटी रखा छे एवा आपने नमस्कार बाजो । जेमनी आशुबाहु एक योजनमं सुगंधी 25 अरुनो छत्रकण्ठ वाय छे एवा आपने नमस्कार बाजो ॥ ९३ ॥

जेमना एक योजन प्रमथ्य सम्भसरणमं जानु पर्यंत पुषोनी समुच्चय (दगळो) वाय छे एवा आपने नमस्कार बाजो, जेमना मस्तकजा अने दाडी मुष्टना नेत्र बगेरे अवस्थित रहे छे (बीसदा छीषा पडी बचना नयी) एवा आपने नमस्कार बाजो । पांचे इन्द्रियोने अनुकूल विषयोनी प्रातिपक्ष्य आपने नमस्कार बाजो ॥ ९४ ॥

30

नमो नाकिञ्चोऽत्राश्रिविकान्तिक्षय, नमो दुन्दुभिप्रष्टमूमिविषय ।
नमोऽर्धंलिङ्गादिउन्त्रञ्चजाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ९५ ॥

नमः प्राप्तिहायार्थिच्छकुवाय, नमो योजनभ्यास्तुवात्पामृताय ।
नमस्ते विनालकुर्वि सुन्दराय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ९६ ॥

5 नमस्तेऽर्धं द्विर्मर्षेक्ष्णाय, नमस्तस्यत्वाभिवादेक्ष्णाय ।
नमः प्रोक्तसङ्घप्रभ्यत्रयाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ९७ ॥

नमस्ते मतोत्पचितसम्भयाय, नमस्ते त्रिपद्यावधिभ्रयाय ।
नमस्तसितैश्चन्तवादिद्विषाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ९८ ॥

नमः ह्युपादीर्षित्यतिस्वापनाय, नमः सत्तुःसत्तुःसत्यापनाय ।
नमस्ते शतुर्मेदधर्मापिषाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ९९ ॥
नमः प्रोक्तनिभेषतभीषाय, नमो नाशितभावक्षन्तधर्षाय ।
नमस्तेऽस्तु रत्नप्रदीपिषाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १०० ॥

जेम्मी सेवान् जम्पयी एक क्तोऽ देवताओ सदा रहे छे एवा आपने नमस्कर बाओ ।
जेम्मी पासे बापाटी दुन्दुभिने मद्र त्रण गवनी कन्तर्गत मूमिम् प्रसृष्टी रहे छे एवा आपने नमस्कर बाओ ।
18 जेम्मी जालल बाओ इन्द्रभय उँके आकरवाने त्यर्ये छे एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ ९५ ॥

उपर प्रमयेना बाठ प्राप्तिहार्ययी कर्लहल एवा आपने नमस्कर बाओ । जेम्तु बचनमृत योजन
सुधी प्रसरे छे एवा आपने नमस्कर बाओ । कर्लकर विना पय अस्पन्त सुंदर एवा आपने नमस्कर
बाओ ॥ ९६ ॥

दरुओय ने बखत देसना आपठा एवा आपने नमस्कर बाओ । साल टलने जामपीने देसना
20 देनाए आपने नमस्कर बाओ । पद्मभयना त्रण प्रकारनी स्वरूपने कर्लहल आपने नमस्कर बाओ ॥ ९७ ॥

बस्तुमात्र उपपद भय बने प्रीत्य स्वरूप छे, एतु जेम्ने क्षमिम्ता छे, एवा आपने नमस्कर
बाओ । त्रिपदीषडे विषयत्रयने षड्य करमार (जालमार बने जालाकर) एवा आपने नमस्कर बाओ ।
पञ्चतन्त्रीरूप हस्तिओने त्रास पम्बननरा आपने नमस्कर बाओ ॥ ९८ ॥

जेवत्तुबडे तीर्षणी गर्वादेने क्षणीने तेने स्वापनरा एवा आपने नमस्कर बाओ । चतुर्विंश
25 संघनी स्थापना (स्थापना) करनरा आपने नमस्कर बाओ । चतुर्विंश धरिने आपनारा आपने नमस्कर
बाओ ॥ ९९ ॥

जेवत्तुबडे प्रस करवानो मर्ग कर्लहल आपने नमस्कर बाओ । अचक्षेत्री अस्तर्ष्यबालो
माश करनरा आपने नमस्कर बाओ, एतन्वीना दीपक-प्रकाशक एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ १ ॥

वृत्तिर्पूजुरसस्वसामायिकाय, नमस्त नमोऽम्बापञ्चकृजायुक्त्य ।
 नमो द्वादशमूर्धपरिप्रयाय, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १०१ ॥
 नम स्वार्थवाहाय ह्यस्त्यध्वगानाम्, नमोऽम्बारायाय ह्यस्त्यापगानाम् ।
 विहारैर्नम पावितावर्तिलाय, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १०२ ॥
 नमो द्वादशमूर्धनदीमूर्धराय, नमः सप्तमूर्धचमूर्धराय ।
 नमस्ते प्रमाणोपपञ्चागभाय, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ १०३ ॥
 नमो पुद्गलध्याय तद्गात्रकाय, नमः कर्ममुक्ताय तन्मात्रकाय ।
 नमस्तीव्रव्रन्मात्रकाय तत्रकाय, नमस्त नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ १०४ ॥
 नमो स्त्रेकृत्वाघाय स्त्रेक्रेचमाय, नमस्त त्रिलाकप्रदीपोपमाय ।
 नमा निर्निदानं क्लेम्पो हिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्त ॥ १०५ ॥
 नम पावनेभ्याऽपि ते पावनाय, नमः सिद्धिपार्यैः(वि) कुतोऽप्यनाय ।
 नमो दक्षिणेश्वरवीरामयाय, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्त ॥ १०६ ॥

5

10

15

25

ज्येष्ठी पासेयी मनुष्य, तिर्थेश्वर अने देवोए स्वयोग्य सामायिक स्वीकर्तुं छे एवा आपने नमस्कर पाओ । अश्वथ बाणीबडे (अस्य जीवोर्ता इत्यने) जीवनात् आपने नमस्कर पाओ । व्रीह बाए पर्याजोने द्विय एवा आपने नमस्कर पाओ ॥ १०१ ॥

मुक्तिवर्गे गमन करणाजोला सार्थकह (मुक्तिवर्गना पयिकेना स्वार्थ-योगक्षेपने बहिन करणत्) एवा आपने नमस्कर पाओ । मूर्च्छिकापी नदीजोला समुद्र एवा आपने नमस्कर पाओ (जिम नदीजोनी स्वामी समुद्र छे तेम सुक्लिजोला स्वामी परमरूप छे) । विहारो बडे पूर्यविलखने पवित्र करणत् एवा आपने नमस्कर पाओ ॥ १०२ ॥

द्वादशमूर्ध-मदीमा पर्यंत-उद्गमस्वानमूल आपने नमस्कर पाओ । सप्तमूर्धरूप सेनापी दुर्धर एवा आपने नमस्कर पाओ । ज्येष्ठा अगण्ठे प्रमाणोबडे उपपन्न-मुक्तिद्वैगत छे एवा आपने नमस्कर पाओ ॥ १०३ ॥

स्वयं तत्पने जगणनात् अने बीजाजोने ते जगणगात् एवा आपने नमस्कर पाओ । स्वयं कर्मोपी मुख बयेका अने बीजा जीवोने कर्मोपी मुख करणत् एवा आपने नमस्कर पाओ । स्वयं संघत् समुद्रने तरेका अने बीजाजोने तात्मात् एवा आपने नमस्कर पाओ ॥ १०४ ॥

स्त्रेकृता नाश अने क्लेकर्म उचम एवा आपने नमस्कर पाओ । त्रजे छेकने प्रबद्धशक्त्यं प्रदीप दुस्य एवा आपने नमस्कर पाओ । जीवोर्ता निचरण (स्वमात्रपी ज) हित करणत् आपने नमस्कर पाओ ॥ १०५ ॥

पवित्रोपी पत्र पवित्र एवा आपने नमस्कर पाओ । मेघना ज्येष्ठाबडे (ज्येष्ठी) प्रभवता करणात् [सिद्धिना योग माटे तैयत् बयेका (f) आपने नमस्कर पाओ । सर्व जीवोने अमय अतनता आपने नमस्कर पाओ ॥ १०६ ॥

- नमोऽन्तर्मुहूर्त्तवायुश्रिते यथाय, नमः सारशैलेभ्यवसोभिताय ।
 नमस्ते षट्कर्मातुन्याश्रिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १०७ ॥
- नमस्ते ऋमाहुदुदयोगत्याय, नमो लेभ्यया दृक्लयाऽप्युन्किताय ।
 नमः पूर्णबुधचान्दयमदद्याय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १०८ ॥
- 5 नमस्ते विष्णुदया महानिर्झराय, नमोऽग्नीविष्णुपञ्चकर्मोत्किराय ।
 नमस्ते त्रिभागोन्नेहोष्ण्याय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १०९ ॥
- नमस्तं पतस्कार्मर्षीदारिकाय, नमोऽजादिसम्बन्धुकाशुक्य ।
 नमस्तत्पुत्रासुम्भिरत्मानकाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ११ ॥
- नमस्तत्र मन्थाऽस्पृशन्त्या गताय, नमः सिद्धबुद्धाय पारङ्गताय ।
 10 नमः साधनन्वसिधित्वायुकाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १११ ॥
- नमो शैतलसंसारसत्त्व(षा)क्याय, नमो निर्धरास्नन्मृत्युभ्ययाय ।
 नमः श्याभतायाम्ठायाचलाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ११२ ॥

आलुप्य अंतर्मुहूर्त्तं वायुं त्वे त्वारे योग शिरोत्र माटे तैयार बनेला आपने नमस्कार पाओ । सरभूत एवी शैलेष्टी अश्वत्थाने योग एवा आपने नमस्कार पाओ । षट् अवादि कर्मोना अंशोने देवसिंसमुद्गुपातने 15 सरसा करणार आपने नमस्कार पाओ ॥ १०७ ॥

अनुक्रमे त्रय योगोने रोकनाता आपने नमस्कार पाओ । दृक्लयेस्यायी पत्र रक्षित एवा आपने नमस्कार पाओ । दृक्ल म्यानना अंत्य वे मेदने पूर्ण करता आपने नमस्कार पाओ ॥ १०८ ॥

अहम विष्णुश्रिते म्हाग्निर्षरा कतमात आपने नमस्कार पाओ । सत्त्वार्त्तं त्वेष्टी ८५ कर्मप्रवृष्टिने उष्टेही मन्धमाता आपने नमस्कार पाओ । येमना देहनी कंधार्त्तं त्रिमगोन बयेळ छे एवा आपने २० नमस्कार पाओ ॥ १०९ ॥

जेमनां कर्मणा बने वींसारिक शरीर शरी रद्यां छे एवा आपने नमस्कार पाओ । अनादि संश्रयचळला परमशुभोयी रक्षित बनेला आपने नमस्कार पाओ । ते अ द्यगर्भ (अक्ष अ समगर्भ) मेधस्वान ने प्राप्त करणारा एवा आपने नमस्कार पाओ ॥ ११० ॥

असृष्टं गतिबडे सिद्धस्वानमं गयेळ आपने नमस्कार पाओ । सिद्ध, बुद्ध बने पारंगत 25 एवा आपने नमस्कार पाओ । सदि अनन्त दिवसिबडे (सिद्धस्वानमं) स्थित बनेला आपने नमस्कार पाओ ॥ १११ ॥

संसार संबंधी कथायी रक्षित एवा आपने नमस्कार पाओ । अरु, पञ्च ने मरणगी ध्यवायी रक्षित एवा आपने नमस्कार पाओ । श्याभत, अमळ बने अचल एवा आपने नमस्कार पाओ ॥ ११२ ॥

नमः केवलज्ञानद्वन्द्वशुभाय, नमस्तुभ्रमैकैकशुभाय ।
 नमो शतदृष्टाखिलार्थप्रदाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ११३ ॥
 नमस्तेऽनुपाख्ययसौख्याय, नमः स्वोत्थितानन्तधीर्षोदयाय ।
 नमोऽर्धाङ्गुष्ठां बाह्वानोऽशोभराय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ११४ ॥
 नमो दहसूरेहदेवालयाय, नमस्तेऽत्र धैत्याय धैतन्यमूर्त्या ।
 नमः स्वाभिमेदेन दृष्टेक्षिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ ११५ ॥
 नमो निर्बिक्रराय नीरञ्जनाय, नमो योगिलस्याय निर्ब्यङ्गिताय ।
 नमस्त्वऽनुमानोपमानासिगाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ११६ ॥
 नमः स्वापनद्वन्द्वनामात्मकाय, नमस्ते पुनानाय कालप्रयेऽम्भान् ।
 नमो भागधेयाय भभ्याङ्गमाद्यां, नमस्ते नमस्त नमस्त नमस्ते ॥ ११७ ॥
 नमस्ते प्रभो ! श्रीयुगादीश्वराय, नमस्तऽञ्जिताय प्रभो ! शुभ्रभाय ।
 नमो नाथ ! सैद्धार्षीर्षोभराय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ११८ ॥

5

10

केवलज्ञान ने केवलदर्शन स्वरूप आपने नमस्कार बाओ । प्रसन्न (समर्थादरे) ज्ञानदर्शना
 बोध (उपयोग) बन्ध आपने नमस्कार बाओ । सर्व परार्थोना भित्तर (सत्र पर्यायो) ने जाननारा अने
 जोनार एवा आपने नमस्कार बाओ ॥ ११३ ॥

1

जेमर्तु सुख बाणैदरा बही शत्रय तेतुं नयी एवा आपने नमस्कार बाओ । अहमार्थीय ज
 उदय घयेला अन्तर्धीर्षना उदयबन्ध आपने नमस्कार बाओ । उदयस्थोनी बाणीने अने मनने अगोचर
 एवा आपने नमस्कार बाओ ॥ ११४ ॥

प्राणिजोनी देह के मरिद जेमर्तु एवा आपने नमस्कार बाओ । ते मरिदय चैतन्यमूर्तिबडे वैश्यरूप
 आपने नमस्कार बाओ । दश्रु जनी बडे अग्निभद्रपणे (जमेद ध्यानबडे) जोनाए एवा आपने नमस्कार 20
 बाओ ॥ ११५ ॥

निर्बिक्रर अने निरञ्जन एवा आपने नमस्कार बाओ । योगी जनोने लक्ष्य तथा जेमर्तु स्वरूप
 अज्ञाना इच्छिणी बाणी शत्रय तेतुं नयी एवा आपने नमस्कार बाओ । अनुमान अने उपमान प्रमाणधी पण
 पर स्वरूपबन्ध आपने नमस्कार बाओ ॥ ११६ ॥

स्वापना, द्वन्द्व अने नामान्तर एवा आपने नमस्कार बाओ । अम्भे (संसारि जीवने) अने कञ्चन 25
 पण्डित करता एवा आपने नमस्कार बाओ । मय्य प्राणिजोना मय्यन्वय आपने नमस्कार बाओ ॥ ११७ ॥

श्रीयुगादीश्वर रूप हे प्रभो ! आपने नमस्कार बाओ । श्रीञ्जिताय तथा श्रीसम्भवाय रूप
 हे प्रभो ! आपने नमस्कार बाओ । हे नाथ ! श्रीसिद्धाया मानना पुत्र श्रीअमिनदत्त, आपने नमस्कार
 बाओ ॥ ११८ ॥

- नमा माङ्गलीयसुरान्मङ्गल्य, नमस्ते महाःसधपधप्रमाय ।
 नमस्ते सुप्रार्थाय चन्द्रप्रमाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ ११९ ॥
- नमा पुण्यवन्ताय ते धीतल्लय, नमः श्रीश्रितेन्द्राय ते वैष्णवाय ।
 नमो ब्रह्मपूज्याय पूज्याय सङ्गिः, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १२० ॥
- 5 नमा ध्यामया सुप्रब्रह्माय नेतः, नमोऽजन्तनाथाय धर्मेश्वराय ।
 नमः दान्तय कुन्दुनाथाय तुम्य, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १२१ ॥
- नमस्तऽप्यराक्ष्येश ! नमामराय, नमो मङ्गिदेवाय त सुप्रताय ।
 नमस्ते नमिस्वामिने नेमयेर्षान् !, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १२२ ॥
- नमस्ते प्रभो ! पार्थिविधेश्वराय, नमस्ते विभो ! बर्द्धमान्यमिधाय ।
 10 नमोऽभित्तममाङ्गल्यम्यशिर्षैमथाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १२३ ॥
- नमस्तेऽजसर्पिष्यमिस्व्येष्य कृते, नमस्ते ऋषिर्द्विष्टतावभित्तादिभे ।
 नमः केवस्रान्निधुस्व्याङ्गुपाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १२४ ॥

मंगला मंगलाना पुत्र परम मंगलरूप श्रीसुमन्तिनाथरूप आपने नमस्कर बाजो । तेजना धामरूप श्रीपद्मप्रभु रूप आपने नमस्कर बाजो । श्रीसुपार्थनाथ अने श्रीचन्द्रप्रम रूप आपने नमस्कर 15 बाजो ॥ ११९ ॥

श्रीपुण्यवंत (सुभिन्नाथ) तथा धीतल्लयाय रूप आपने नमस्कर बाजो । श्रीविष्णुमंगलाना पुत्र श्रीश्रेयांसलाय रूप आपने नमस्कर बाजो । सङ्गोने पूज्य एवा धीब्रह्मपूज्यत्वामी रूप आपने नमस्कार बाजो ॥ १२० ॥

ध्यामय मंगलाना सुपुत्र श्रीविमलनाथरूप हे परमन्ता । आपने नमस्कर बाजो । श्रीजनेननाथ 20 तथा श्रीधर्मनाथरूप आपने नमस्कर बाजो । श्रीशाश्वतिनाथ तथा श्रीकुन्दुनाथरूप आपने नमस्कार बाजो ॥ १२१ ॥

देवोपी बंधित श्री अरलाय नामक प्रभे । आपने नमस्कर बाजो । श्रीमङ्गिदेव अने श्रीमुनिसुप्रत- रूप आपने नमस्कर बाजो । श्रीनमिनाथ अने श्रीनेमिनाथरूप हे अरिहत् । आपने नमस्कर बाजो ॥ १२२ ॥

विधेश्वर श्रीपार्थनाथरूप हे प्रभो आपने नमस्कर बाजो । श्रीबर्द्धमान नामक हे विभो । 25 आपने नमस्कर बाजो । अफिलय महात्म्य अने अफिलय ज्ञानरूप वैष्णवी श्रेयसा आपने नमस्कर बाजो ॥ १२३ ॥

असर्पिणी नाम्ना वा बन्धुर्ध्वं एवेभि शोर्विनीशं पूजयेत्ता अरण्यमष्टावत्य आपने नमस्कर बाजो । (अतीनयमे कपेसा) श्री केवस्रान्नि बगोरे नामकश्व शोर्विस्त तीर्थस्तोने नमस्कर बाजो ॥ १२४ ॥

नमोज्जागतोत्सर्पिणीश्चलमोगे, षतुर्विंशतवेष्यदर्शनस्यश्चक्यै ।
 नमः स्वामिने पद्मनामादिनाम्ने, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ १२५ ॥
 दशस्यप्यथैवं नमः कर्मभूष, षतुर्विंशतौ धे नमोज्जन्तमूर्ष्यै ।
 नमोऽप्यथमूर्ष्यै विदहावनीषु, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १२६ ॥
 नमस्त प्रमो ! स्वामिसीमन्धराय, नमस्तेऽधुनाईन्त्यलस्मीधराय । 5
 नमः प्राम्बिदेहावनीमञ्चनाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १२७ ॥
 नमस्तेऽधुना दम्बिदेहोवृताय, नमस्ते दशद्वैतदेवान्धराय ।
 नमः सन्ततप्राप्तिहायार्थक्यप, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १२८ ॥
 नमो भूर्धुषः स्मरणीयाश्चताय, नमस्ते त्रिलोकीस्विरस्थापनाय ।
 नमो देवमर्ष्यापुराम्यर्षिताय, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ १२९ ॥ 10
 नमः स्वर्दिमानपु देवार्षिताय, नमो ज्योतिष्केष्विन्दुर्द्यैर्नताय ।
 नमोऽप्यापि नम्राधुरभ्यन्तराय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १३० ॥

अनागत (आवता) उत्सर्पिणी कञ्च संवधी शोबीशीर्ष्य आर्ष्य (अरिहंतपणुं) रूप शक्तिने पारण
 करनारु धीपद्मनामस्त्रि नाम्नाञ्च श्री विनेचरोने नमस्कर बाओ ॥ १२५ ॥

ए व प्रमोने दशे कर्मभूमि (पांच भरत जने पांच ऐरवत) नं नी शोबीशीर्ष्योर्ष्य अनत मूर्षिकरूप 15
 आपने नमस्कर बाओ । म्हाविदेहनी भूमिभोर्ष्य अथ्यथ (अथ्यथ) मूर्षिकरूप विहरमान तीर्षिकरोने नमस्कर
 बाओ ॥ १२६ ॥

विरहमान तीर्षिकर श्रीसीमन्धरस्वामिकरूप हे प्रमो ! आपने नमस्कर बाओ । अत्यारे अर्हंतपणानी
 अस्थीमा खामी एवा हे श्रीसीमन्धर प्रमो ! आपने नमस्कर बाओ । पूर्व म्हाविदेहनी भूमिना मंडन हे
 सीमन्धर प्रमो ! आपने नमस्कर बाओ ॥ १२७ ॥ 20

अत्यारे प्रत्यक्षपणे कथ बाहुना विदेहोर्ष्य रवेळा बीरु अत्युत तीर्षिकररूप आपने नमस्कर
 बाओ । सदा (सुंदर) अथ म्हाव्यष्टिर्ष्य सञ्चित एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ १२८ ॥

सर्ग, मर्ष्य ने पालळ रूप जणे कोकर्म दाम्भत एवा आपने नमस्कर बाओ । जणे ल्येकर्म
 स्त्रि छे स्वापना जेमनी एवा आपने (दाम्भत स्वापना विनोने) नमस्कर बाओ । मनुष्यो, देवो जने
 असुरोपी जञ्चित एवा आपने नमस्कर बाओ ॥ १२९ ॥ 25

सर्गालोकना विमानोर्ष्य देवोपी पूजित एवा आपने नमस्कर बाओ । ज्योतिष्क विमानोर्ष्य सुद्वैतो
 जने चन्द्रोर्ष्ये नमस्कर कराता आपने नमस्कर बाओ । बाहुणे (महनपति देवो) जने व्यतरो बडे
 नमस्कर कराता आपने नमस्कर बाओ ॥ १३० ॥

- नमोऽस्तुतस्वष्टभूमृदराय, नमो अस्मिन्निष्ठापद्यस्वास्तदाय ।
 नमः सर्वविद्यस्त्रिविस्वापक्षाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ १३१ ॥
- नमस्तीर्थरात्राय तष्टापदाय, नमः स्वर्णरत्नसर्वदार्षास्तदाय ।
 नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १३२ ॥
- नमस्तीर्थसम्मोहक्रीलाहाय, नमो विद्वत्प्रज्ञानिभ्येसाय ।
 नमः अभ्यदिभ्यप्रमाणाभयाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १३३ ॥
- नमः प्राणान्तादितीर्थोपमाय, नमो ज्ञानेभिस्त्रिकल्प्यागक्षय ।
 नमः श्रोमिठोद्धारसाराष्ट्रकाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ १३४ ॥
- नमस्तर्जुदायस्त्वर्षत्पार्शुदाय, नमो मध्यहृत्केसिलोकाम्बुदाय ।
 नमः प्राण्यर्षद्वयस्त्रिविध्याय, नमस्त नमस्ते नमस्त नमस्त ॥ १३५ ॥
- नमस्ते प्रमा । पार्श्वहृत्पुष्कराय, नमस्ते यज्ञोमीरगोष्ठीधराय ।
 नमस्ते बरक्षयतीर्थधराय, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ १३६ ॥

जेणे (आर्जुन्यहृत्पुष्कर) पोतान्ति स्वापनाओ बडे भेटु पर्षतो अष्टहृत कर्त्या छे एवा आरने मनस्वार बाओ । सर प्रहास स्वानोर्ध्व ध्यात एवा आपन नमस्कर बाओ । सर्व विद्यस्त्रिविना स्वापक एवा आरने 15 नमस्कर बाओ ॥ १३१ ॥

तीर्थधाराज अष्टपदम नमस्कर बाओ । स्वर्ण अने रत्ननी जिन प्रतिभाओपी शोभना ते तीर्थने नमस्कार बाओ । अज्ञान विचारते बडे नमस्कृत ते तीर्थने नमस्कर बाओ ॥ १३२ ॥

सम्मोहक्रील नाम्ना तीर्थने नमस्कार बाओ । ज्या बर्णमान चोबीसानी २ तीर्थको घेय पाण्या एवा ते तीर्थने नमस्कार बाओ । सर्वस्वना योग दिव्य प्रमत्तना आत्मयुक्त ते तीर्थने नमस्कर 20 बाओ ॥ १३३ ॥

श्री ब्रह्मपन्नादि (मित्रकार) नाम्ना उत्तम तीर्थने नमस्कार बाओ । ज्या श्री नेमिनाथ प्रमुखा प्रण ब्रह्मगात्र दया छे एवा ते तीर्थने नमस्कार बाओ । सुंदर उदारोरेडे जे तीर्थदेहाने शोभाती रक्षुं छे एवा श्री हनुजय तीर्थधाराजन नमस्कार बाओ ॥ १३४ ॥

परम-अष्ट श्री जिनधर म्मारंगना त्रेयो बड लक्षुं (शोभिल) एवा अनुदाकलने नमस्कार 25 बाओ । मयजनेना हृत्पुष्प मयूने अष्टदिगि कृताय वेगममल ए तीर्थने नमस्कार बाओ । प्राण्य (प्रणय) बराना भनाओनी श्रीर्षिना प्यजत्रय ए तीर्थन बरंवार नमस्कार बाओ ॥ १३५ ॥

श्रीगणेश्वर पाभदाज नाम्ना इ प्रसु । आरने नमस्कार बाओ । यद्यरेडे उत्कृष्ट एवा श्री मोडी पाभदासने नमस्कार बाओ । बरकृपा तीर्थना स्वामी श्री बरकागा पार्श्वमापने नमस्कार बाओ ॥ १३६ ॥

नमस्तञ्जतरिषाय वामाञ्जनाय, नमः सुरतस्पाय त दिग्गजाय ।

नमो नाथ ! क्षीराउलीमण्डनाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ १३७ ॥

नमां देष्टृपूर्वादिनानाह्वयाय, नमा ध्येयनाम्ने महिम्नाञ्जयाय ।

नमस्त कृतारिष्टदुष्टक्षपाय, नमस्त नमस्ते नमस्त नमस्ते ॥ १३८ ॥

नमां बर्द्धमानप्रभोः श्वासनाय, नमस्त चतुर्बर्गसङ्घाय नित्यम् ।

5

नमा मन्त्रराजाय त ध्येयपञ्च !, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ १३९ ॥

नमो जैनसिद्धान्तदुग्धाणवाय, नमोज्जेकृतचार्परस्नाभयाय ।

नमा ह्य (ह) षषिषेन्द्रिरामुन्दराय, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्त ॥ १४० ॥

नमो दर्शनज्ञानचारित्र्यशुद्धये, नमां मम्यसर्वापघा(पाप) शुद्धये ।

नमो मातृनिष्पन्नतन्त्रप्रक्रियायै, नमस्त नमस्त नमस्त नमस्ते ॥ १४१ ॥

10

नमः श्राद्धधर्माय दानोत्थमाय, नमस्ते चतुर्बर्गसिद्धिसमाय ।

नमस्ते चतुःशालकम्पदुमाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १४२ ॥

वामा मातामा पुत्र अंतरीक्ष पार्ष्णापाणे नमस्कार बाओ । सुरतमं रहेला दिग्गज पार्ष्णापाणे नमस्कार बाओ । श्री जीरउली मडन पार्ष्णापाणे नमस्कार बाओ ॥ १३७ ॥

देश मगर बगेरेने अनुमरुता अनेक नामोवाह्य आपन नमस्कार बाओ । जेम्हुं नाम ध्येय 15 छ अने महिमा बडे अत्यय एवा आपने नमस्कार बाओ । दुष्ट अरियोने क्षय करनारा आपने बरंबार नमस्कार बाओ ॥ १३८ ॥

श्रीवर्द्धमान प्रभुमा श्वासनन नमस्कार बाओ । श्रीचतुर्बर्ग संघने सत्ता नमस्कार बाओ । पांच ध्येयपञ्चा भत्रराज (अभकार) ने नमस्कार बाओ ॥ १३९ ॥

जैन सिद्धान्तारूपी क्षीरसमुद्रने नमस्कार बाओ । अनेक तन्त्राभार्य एतना आत्ययभूत से 20 जैनसिद्धान्तारूप क्षीरसमुद्रने नमस्कार बाओ । मनोहर विद्यालयकीबडे शोभना से जैनसिद्धान्तारूप क्षीरसमुद्रन नमस्कार बाओ ॥ १४० ॥

ज्ञान ज्ञान अने चारित्र्यनी शुद्धिने नमस्कार बाओ । मम्य एवां सर्व साधनो बड परी पापशुद्धिने नमस्कार बाओ । मातृनिष्पन्ती तन्त्र (यथाथ) क्रियाने नमस्कार बाओ । (अथवा द्दान ज्ञान चारित्र्यनी शुद्धिने करनारी अने मम्य अथवा सत् साधनोबडे पापशुद्धिने करनारी जेवी मातृनिष्पन्ती तन्त्र क्रियाने नमस्कार 25 हो) ॥ १४१ ॥

दानबडे उत्तम एवा श्राद्धधर्मे नमस्कार बाओ । चार बर्गनी (पुरुपार्ष्णी) सिद्धि करवामं समर्थ एवा श्राद्धधर्मे नमस्कार बाओ । दानादि चार प्रकारमा भर्त्स्य दानाशोकाह्य करवृद्ध स्मयन श्राद्धधर्मे नमस्कार बाओ ॥ १४२ ॥

नमस्तुभ्यस्तुवस्वष्टमूढराय, नमो भ्यास्तनिष्ठुवस्वस्वास्वदाय ।

नमो सर्वविद्यस्थितिस्थापकाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १३१ ॥

नमस्तीर्थराजाय तच्छ्यापदाय, नमो स्वर्णरत्नार्द्धदर्शास्पदाय ।

नमस्त नवभद्रनिघाभराय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १३२ ॥

नमस्तीर्थसम्मोहार्द्रलाङ्घ्याय, नमो विंशतिप्रपन्नभिषेसाय ।

नमो अभ्यदिभ्यप्रमाबाभयाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १३३ ॥

नमो भोऽयन्ताष्टितीर्थोत्तमाय, नमो आवनेमित्रिकल्प्यागक्षय ।

नमो शोमिहोद्धारसाराष्ट्रकाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १३४ ॥

नमस्तर्षुदायात्तर्षुत्पापुदाय, नमो मध्यहृत्केतोरुम्बुदाय ।

नमो प्राप्यबद्धम्यकीर्तिष्वाजाय, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १३५ ॥

नमस्त प्रमा ! पार्श्वहृत्प्रेभराय, नमस्ते यज्ञोगीरगोष्ठीधराय ।

नमस्ते वरकाण्ठीर्षेभराय, नमस्त नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १३६ ॥

जेने (आर्द्रन्यशक्ति) पोतानी स्थापनाओ बडे भेटु पर्यतो अखडूत कर्मा छे एवा आपने नमस्कार बाओ । एउ प्रवाल त्यनोर्षं म्यात् एवा आपने नमस्कार बाओ । सर्व विद्यस्थितिना स्थापक एवा आपने 15 नमस्कार बाओ ॥ १३१ ॥

तीर्थविजय अद्यायन नमस्कार बाओ । लग अने रत्नानी जिन प्रतिमाभोपी शोम्या ते तीर्थने नमस्कार बाओ । लद्धानान विषाऽयो बड ममभूत ते तीर्थने नमस्कार बाओ ॥ १३२ ॥

सम्मेनशीष नम्रना तीर्थने नमस्कार बाओ । म्या वर्तमान शोवीशीना २ तीर्थनेगे मोड पम्प्या एवा ते तीर्थने नमस्कार बाओ । साम्प्रतया पोम्प विषय प्रमाभना आम्रमभूत ते तीर्थने नमस्कार 20 बाओ ॥ १३३ ॥

श्री उज्जयिनीदि (मिरना) नाम्ना उलय तीर्थने नमस्कार बाओ । म्या श्री नेमिनाथ प्रभुना क्रम कल्प्यायन कया छे एवा ते तीर्थने नमस्कार बाओ । सुन उठनोरडे जे सीगरूषेसने शोभागी रड्ड छे एवा श्री शत्रुघ्न तीर्थविजयन नमस्कार बाओ ॥ १३४ ॥

पाम-अज श्री त्रिनेत्र म्यांनना पीयो बडे अर्जुन (शोभिन) एवा अर्जुनाक्यने नमस्कार 25 बाओ । म्याऽनोना ह्ययत्य म्पूने आर्द्रदिन बगना मेरममल ए तीर्थने नमस्कार बाओ । प्राप्य (पत्ररा) वराना भनागोनी बर्दिना अजक्य ए तीर्थन बर्तक नमस्कार बाओ ॥ १३५ ॥

श्रीशरभर पाषाण नाम्ना छे प्रभु । आपने नमस्कार बाओ । यशर उज्जय एवा श्री गोही पाषाणने नमस्कार बाओ । वरकाण्ठी तीर्थना स्वामी श्री वरकाया पार्श्वनाथने नमस्कार बाओ ॥ १३६ ॥

नमस्तञ्जतरिक्षाय वामाञ्ज्जाय, नमः सुरतस्याय षट् दिग्गजाय ।
 नमो नाय ! क्षीराउल्लोमण्डनाय, नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ १३७ ॥

नमो देहपूर्वादिनानाङ्गाय, नमा ध्येयनाम्न महिम्नाञ्ज्यपाय ।
 नमस्ते कृत्वारिष्टदुष्टक्षयाय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ १३८ ॥

नमो वर्द्धमानप्रभोः क्षत्तनाय, नमस्ते षतुर्वर्षसङ्घाय नित्यम् ।
 नमा मन्त्रराजाय षट् ध्येयपञ्च !, नमस्त नमस्त नमस्ते नमस्त ॥ १३९ ॥

नमो जैनसिद्धान्तदुग्धाभ्याय, नमोऽजकृतध्वार्धरत्नाभयाय ।
 नमो षट् (६)पविषेन्द्रिरासुन्दराय, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्त ॥ १४० ॥

नमो दर्शनज्ञानचारित्र्यशुद्धये, नमो भव्यसर्षोपचार(पाप) शुद्धये ।
 नमो भावनिर्घ्नयतप्यक्रियायै, नमस्ते नमस्ते नमस्त नमस्त ॥ १४१ ॥

नमः भ्रातृधर्मय दानोत्थमाय, नमस्ते षतुर्वर्गसिद्धिभमाय ।
 नमस्ते षतुन्दालकल्पशुभाय, नमस्ते नमस्त नमस्ते नमस्ते ॥ १४२ ॥

बाम मातामा पुत्र अंतरिक्ष पार्ष्णापने नमस्कार बाओ । सुरतस्य रवेला दिग्गज पाञ्चनाके
 नमस्कार बाओ । श्री जीगच्छी मन्त्र पार्ष्णापने नमस्कार बाओ ॥ १३७ ॥

देहा नगर बगेरेने अनुस्तरता खनेरु नामोवच्छय आपम नमस्कार बाओ । जेम्तु नाम ध्येय 15
 छ अने म्दिमा बडे कल्पय एवा आपने नमस्कार बाओ । दुष्ट खरिपोले छय कतनाता आपने बरंबार
 नमस्कार बाओ ॥ १३८ ॥

धीर्द्धमान प्रमुखा शासनन नमस्कार बाओ । श्रीषतुर्वर्ष सेवने सत्ता नमस्कार बाओ । पाप
 ध्येयवच्छय मंत्रराज (नवकार) ने नमस्कार बाओ ॥ १३९ ॥

जैन सिद्धान्तरूपी क्षीरसमुद्रने नमस्कार बाओ । खनेरु तत्पापरूप रत्नमा आश्रयभूत ते 20
 जैनसिद्धान्तरूप क्षीरसमुद्रने नमस्कार बाओ । मनेहर विद्यालक्ष्मीबडे शोभता ते जैनसिद्धान्तरूप क्षीरसमुद्रने
 नमस्कार बाओ ॥ १४० ॥

ज्ञान ज्ञान अने चारिणी शुद्धिने नमस्कार बाओ । भव्य एवा सर्षो साधने बड बटी पापशुद्धिने
 नमस्कार बाओ । भावनिर्घ्नयता तप्य (यथाय) क्षियले नमस्कार बाओ । (अपवा दर्शन ज्ञान चारिणी शुद्धिने
 करनारी अने भव्य सेवा सज साधनेबडे पापशुद्धिने करनारी जेवी भावनिर्घ्नयता तप्य क्षियने नमस्कार 25
 हो) ॥ १४१ ॥

दातृबडे उत्तम एवा धातृधर्मे नमस्कार बाओ । चारे वर्गनी (पुरुषार्थनी) मिद्धि करवायं समब
 एवा धातृधर्मे नमस्कार बाओ । दानादि चार प्रनारमा धर्मरूप दाताओवच्छय कल्पयच्छ समाल दानधर्मन
 नमस्कार बाओ ॥ १४२ ॥

नमा जैनवागीश्वरिदेवताय, नमा वैतपिक्या सुधीसेवितार्य ।
 नमो बाहूमयामोषपीयूषदृष्टयै, नमस्ते नमस्ते नमस्ते नमस्ते ॥ १४३ ॥
 नमस्कृत एकोऽपि शेषीर्भनेतुर्नस्तारयत्येव संसारवाशेः ।
 तदेतत्सहस्र पुनः किं न हन्याभृषाह्निनिषमभूरिबन्मान्तरोत्थम् ॥ १४४ ॥

तथा बाहू —

इको वि नमुक्तरो, शिखरवसहस्र बद्धमानस्त ।
 सप्तारसप्ताराबो, तारे नरं व नारिं वा ॥ १४५ ॥
 सप्तोऽयं प्रसन्नदित-स्तमस्तोऽम्बिष्ठवर्हताम् ।
 नमस्कृतसहस्रेण, सहस्रकिरणापताम् ॥ १४६ ॥
 सहस्रकिरवत्येव, सप्तसप्त प्रमावतः ।
 दूरे दोषा पलायन्ते, पुण्याह प्रकटो मषेत् ॥ १४७ ॥
 स्थित्वा वर्षारत्र, गन्धारे, स्नाधिसंयममितशब्दे (१७३१)
 भीषिष्यप्रमद्वरि, प्रसद्वर्तः स्तोत्रमिदमुदितम् ॥ १४८ ॥

जिनवागीश्वरी अकिश्वरी श्रीवागीश्वरीदेवता नमस्कृत बाओ । निनय बडे बुद्धिमन्तोर् सेकेरी एषी
 15 से देवता नमस्कृत बाओ । वागीश्वर अनेक अमृतने वरसावनासी से देवता नमस्कृत बाओ अथवा
 वैतपिक्या बुद्धि बडे (निनय बडे) बुद्धिमन्त पुरुषो बडे सेमित अने सुवचनरूप अनेक अमृतने वरसावनासी
 सेवी श्री जिनवागीश्वर देवता नमस्कृत बाओ ॥ १४३ ॥

(उपर प्रमाणेना १४३ बन्धुयोर्द्वारेकस्य सात सप्त वार 'नमः' सम्प्र जावत्ये होवापी एकत्र
 एक हजारने एक वार नमस्कृत क्येछ छे ।)

20 तीर्थंकर मगंतने एक वार करेछे नमस्कृत पण मनुष्योने संसार-समुद्रची तारे छे तो पडी
 आ हजार वार करेल नमस्कृत मनुष्योर्द्वारेक अनेक बन्धुयोर्द्वारेक पावोने मास छे न करे । वर्षात् धरत
 करे ॥ १४४ ॥

बन्धुं छे के—

जिनशरोर्द्वारेक ह्यम समान श्रीवर्द्धमान स्वामीने कस्येछे एक पण नमस्कृत संसार-सागरची
 25 पुरुष अथवा सीने तारे छे ॥ १४५ ॥

सारात्र गवायेछ आ अरिहतेनु सावन हजार नमस्कृत बडे सप्त (हजार) किरणवाह्य रूप
 मास अज्ञानाबन्धुनाश नाशन बाओ ॥ १४६ ॥

सहस्र किरणवाह्य रूपनी जेन आ सावना प्रमावची सर्व दोष रूप दोषा (राशि) दूर नाव छे
 बने पुण्यरूप विवस प्रग्न बाप छे ॥ १४७ ॥

30 गवार मगारत्र वर्षारत्र (चतुर्मास) र्द्वारेक संज्ञ १७३१ बने गच्छापिपति श्रीजिनवपुत्रभूरिनी
 हवापी आ स्तोत्र स्वार्थम् आर्युं छे ॥ १४८ ॥

भीहीरहीरविजयाह्वयहरिदिप्य
 भीकीर्तिकीर्तिविजयामिषवाचकनाम् ।
 त्रिप्येष हीकिटमिदं मगलत्वदाप्य,
 स्तोत्रं सुवर्णरचितं विनयामिधेन ॥ १४९ ॥

॥ इति महामहापाध्यायभीविनयविजयवाचकस्तुतुषिररचितं श्रीजिनसहस्रनाम स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥ 5

हीरका भीहीरविजयस्त्री'ना शिष्य सुंर कीर्तिवाज्य श्रीकीर्तिविजय उपाध्यायना भीविनयविजय नाम्ना शिष्ये सुवर्ण (सारा अक्षरों) बडे रचेतुं आ स्तोत्रं मगलतना चरणकर्मण्यं कर्तुं छे ॥ १४९ ॥

इति श्रीजिनसहस्रनामस्तोत्र साव सम्पूर्णं ।

परिचय

श्री जिनसहस्रनामस्तोत्र (गुजराती अर्थयुक्त) श्रीजैनधर्मग्रन्थसारक सभ्य, मावनगर तरफयी 10 वि. सं. १९९४ मं प्रकाशित पयेतुं छे ।

आ स्तोत्रना कर्ता महाश्रीपाध्याय श्रीविनयविजयश्री महाराज छे । तेजो कर्म्य, म्याकरण, म्याय, अग्राम कगेरे अनेरु शास्त्रोमं शिषुण इना । तेमना लोकप्रकाश, कल्पमृतसुबोनिक्क, छास्त-मुभारस विनयकिलास कगेरे अनेक ग्रंथो प्रसिद्ध छे । तेजोश्रीए आ स्तोत्र वि. सं. १७३१ मं गंधार नगरमं चतुर्थसंस्कृत रचेतुं छे । अस्तु स्तोत्र मुजह्गहृत्तमं होवापी गेय छे अने तेपी अ कर्णप्रिय मनोहर अने 15 शुभमहाकर्मक छे ।

तेना मुख्य श्लोक १४९ छे । ते इरेकमं सात बार नम ' पद आषे छे । ए रीते एकन्दर १००१ बार परमात्मने नमस्कार बाय छे । तेपी जिनसहस्रनामस्तोत्र ' ए गाम सारक छे । बज्जी 'नम्' भाव उपर मातवाचक नाम नाम ' एम परई हाके छे । ए अवेद्याप प्रस्तुत प्रस्तुत नाम जिनिक सारक छागे छे ।

20

श्लोक २१ पी ११७ मं श्रीतीर्थकर भगवणोनु स्वग-ध्वजनपी मंडीने श्लेष्मगाम सुधीनुं सामान्य चरित्र कर्मणा अत्यन्त सुन्दर रीते खु बर्तुं छे । त्वार पछी सब नमस्कारणीय तत्त्वोने सुदर रीते स्तुतियां छे । आ स्तोत्रमंता वेदकर्मक विधेपणो तो अर्चनी दक्षिण बह्ज गंभीर छे । उच प्रकरना आराधक मात्र विना ए विधेपणोनुं सर्वम शक्य नपी ।

श्रीतीर्थकर परमात्मना मरिक् जेमने अत्यन्त प्रिय छे, एना सुमुहुभो मरुने आ स्तोत्र कंठस्थ 25 करना योग्य छे । कंठस्थ कर्ता पछी प्रसु सम्पुक्त प्रदान्त वातावरणमं स्यारे एने गाथां अने छे, त्वारे एनापी जे चित्ती प्रसन्नता प्राप्त पाय छे तेनुं कर्मन अही ही रीते करी कर्म ।

नमस्कार महाम्मना प्रथम-पदना अर्चने आ स्तोत्र सुंर रीते म्यक्त करतक होवापी प्रस्तुत प्रथम अने एनो संकट करेक छे ।

१ श्री अने ही वेपतामा जेमने सुप्रसन्न छे एना श्री हीउरिक्कपरि अने श्री अने कीर्ति जेमने सुप्रसन्न छे 20 एना श्री कीर्तिविजय उपाध्याय एनो मय पत्र कटुच मंगलानि अतिथित होब ।

पण्डित-आशाधरविरचित
जिनसहस्रनामस्तवनम् ॥

प्रभो मबाहुभोगेषु, निर्बिण्डो बुध्रमीशकः ।
 5 एष विद्यापयामि त्वां शारदस्यं कल्पार्णवम् ॥ १ ॥
 ध्रुवस्यससया मोहात् आभ्यन्तं परिहितस्ततः ।
 सुखैकहोत्रोर्नामापि तत्र न वातयान् पुरा ॥ २ ॥
 मघ मोहप्रहासैराशयिन्यात् चिद्विदुमुखाः ।
 म्नास्तगुणप्रसेम्यस्त्वां ध्रुव्या स्तोतुमुघता ॥ ३ ॥
 10 मकल्या प्रोत्साह्यमनोऽपि ह्यं हास्यया तिरस्कृतः ।
 त्वां मामाद्य(घाम)सहस्रेण क्षुत्वाऽऽरमानं पुनाम्यहम् ॥ ४ ॥
 जिन-सर्षप-अजार्ह-सीर्य-हृत्प्राथ-योगिनाम् ।
 निर्वान-ब्रह्म-बुदास्त-ज्ञानां चाणोत्तरी धारौ ॥ ५ ॥

तत्पदा—

१ अथ जिनसुतम्

जिनो जिनैन्द्रो जिनपद्मं जिनपृष्ठो जिनोत्तमा ।
 जिनार्णवो जिनार्णवो जिनस्वामी जिनैश्वरः ॥ १ ॥
 जिननाथो जिनपतिर्जिनराजो जिनार्णवः ।
 20 जिनप्रभुर्जिनविभुर्जिनमर्ता जिनार्णवः ॥ ७ ॥
 जिनमैत्रा जिनैराजो जिनैरो जिनमायकः ।
 जिनैहू जिनपरिबृहो जिनैवो जिनैशित्तः ॥ ८ ॥
 जिनार्णवो जिनपो जिनैरी जिनशक्तिः ।
 जिनार्णवापोऽपि जिनार्णवस्तिर्जिनपदाक्षरः ॥ ९ ॥
 जिनकन्दो जिनार्णवो जिनार्णवो जिनपुङ्गवः ।
 25 जिनैश्वर्यो जिनार्णवो जिनपुष्यो जिनोत्तमः ॥ १ ॥
 जिनार्णवो जिनवरो जिनार्णवो जिनोत्तमः ।
 जिनार्णवो जिनवरो जिनार्णवो जिनोत्तमः ॥ ११ ॥
 जिनैरो जिनार्णवो जिनार्णवो जिनपुङ्गवः ।
 जिनार्णवो जिनार्णवो जिनार्णवो जिनार्णवः ॥ १२ ॥
 30 जिनार्णवो जिनार्णवो जिनार्णवो जिनार्णवः ।
 जिनार्णवो जिनार्णवो जिनपुष्यः ॥ १३ ॥
 जिनार्णवो जिनार्णवो जिनपुष्यो जिनार्णवः ।
 श्रीजिनार्णवो जिनार्णवो, जिनपुष्योऽस्ति ॥ १४ ॥

निर्दिग्धो विरजाः द्रुयो मिस्तमस्त्यो निरखना ।
 घातिकर्मास्तका कम्ममवित् कर्महाऽनघः ॥ १५ ॥
 भीतवगाऽक्षुद्(ब)क्षेया निर्मोहो निर्मदोऽगवः ।
 वि(वि)श्रुणो निर्ममोऽसंगो निर्मयो भीतविस्मयः ॥ १६ ॥
 मस्त्रमो निम्भमोऽजग्म निःस्त्रेवो निर्धरोऽमरः ।
 मरत्पतिरो निम्बितो विविगादस्त्रियश्चिजित् ॥ १७ ॥

5

२ अथ सर्वज्ञत्वम्

सर्वज्ञः सर्ववित्सर्वदर्शी सर्वाबजोऽनमः ।
 धनस्तच्चिन्मोऽमस्तधीर्योऽमस्तसुखारमका ॥ १८ ॥
 धनस्तसौप्यो विम्बजो विम्बदम्बाऽविष्ठासर्ववक् ।
 म्यङ्गद्विगम्यतश्चक्षुर्विम्बक्षुत्पदायपित् ॥ १९ ॥
 यामन्वः परमानन्वः, सदानन्वः सर्वोदया ।
 कित्यानन्वो महातन्वः, परामन्वः परोदया ॥ २० ॥
 परज्योः परतोऽनः, परधाम परमहः ।
 प्रत्यज्योतिः परंज्योतिः, परंज्य परंज्यः ॥ २१ ॥
 प्रत्यगात्मा मनुज्जात्मा महात्माऽऽत्ममहोदयः ।
 परमात्मा महाभात्मा परमात्माऽऽत्मविद्येतनः ॥ २२ ॥
 परमेष्ठी महेश्यात्मा श्रेष्ठ्यात्मा स्वात्मनिष्ठितः ।
 म्बक्षिष्ठो महानिष्ठो निबद्धात्मा द्वाहात्मवक् ॥ २३ ॥
 एकविष्टो महाविष्टो महाप्रज्ञपरिवेश्वरः ।
 पञ्चदशमयः सार्धः, सर्वविष्टोऽश्वरः स्वभूः ॥ २४ ॥
 मनस्तधीऽमस्तात्माऽनस्तहाकिज्जस्तवक् ।
 धनस्तामस्तधीऽकिज्जस्तविद्वस्तमुत् ॥ २५ ॥
 सदाप्रकाशः सवार्धसाहात्म्यपी सप्तमधीः ।
 कर्मसाक्षी जगत्पुरुषात्माऽपञ्चम्विति ॥ २६ ॥
 मिराबाधोऽमृतकर्पात्मा धर्मकक्षी विद्वान्वरः ।
 मृतात्मा सहस्रज्योतिर्विम्बज्योतिरतीन्द्रिया ॥ २७ ॥
 केवली केवलाद्योको द्योकाद्योकोऽविकोऽनमः ।
 विविक्तः केवलोऽप्यका, शरत्तोऽविस्वपैमवा ॥ २८ ॥
 विम्बद्विम्बद्विम्बपात्मा विम्बात्म्य विम्बतोमुखा ।
 किम्बद्यापी स्वर्गज्योतिरिन्दिन्यात्माऽमित(मस्त)ममाः ॥ २९ ॥
 महौवाप्यो महाबोधिमहाबाधो महोदया ।
 महोपमोगः सुगतिमहाभोगो महाबन्धः ॥ ३० ॥

10

15

20

25

30

३ अथ यज्ञार्हत्वम्

यज्ञार्हो मगबातर्हम्महाहो मय्यार्थितः ।
 मृतार्धपञ्चपुरयो, मृतार्धद्रुपुण्या ॥ ३१ ॥

35

पूज्यो महारक्षस्तत्रमबानत्रमथान् महान् ।
 महामहा(दोऽ)र्हस्तत्रापुस्तता दीर्घानुत्पूर्वशाह् ॥ ३२ ॥
 भाषाभ्यः पठ्यापभ्या पञ्चकभ्याजपूमित ।
 दृग्विद्युद्विययोत्सो, यत्पुषाराकिंतास्वदः ॥ ३३ ॥
 5 नुम्बमर्षी विष्पीजा शशीस्तकितमादृक् ।
 भ्याद्रत्नागर्मः श्रीपूतगर्मो गर्मोत्सबाधृष्टा ॥ ३४ ॥
 दिव्योपषारोपकिताः पद्यमूर्निष्कः स्वजा ।
 सर्षीपत्रम्म पुष्याहो भाष्यानुद्भूतदेवताः ॥ ३५ ॥
 विम्बविज्ञातसंमृतिविम्बदेवागम्याद्भुताः ।
 10 शशीसुष्टप्रतिष्कन्दाः सहाकासा इगुत्सवाः ॥ ३६ ॥
 मुष्यवैराक्यतास्तिनसत्राकनमस्त्रताः ।
 हर्षानुष्णामरजगषारण्यिम्मोत्सवाः ॥ ३७ ॥
 ध्योमबिन्धुस्वा(र)रक्षा - स्नानपौत्रपिताद्विषद् ।
 तीर्थोभम्पुपुष्यान्धि, - स्नानाम्बुस्नातबासवाः ॥ ३८ ॥
 15 गन्धाम्बुपूतकैतोभ्यो बज्रसुर्षीद्युक्तिभवाः ।
 इत्यापितशशीहस्ताः - शक्रेयुष्टेणामका ॥ ३९ ॥
 शत्रारक्षामन्वत्सवा, शशीबिस्मागिताम्बिका ।
 इन्द्रनुत्पान्तपितृभ्यो रैवपूर्वमनोरथाः ॥ ४० ॥
 भाषार्थीन्द्रइत्यासेवो देवर्षीप्रशितोद्यमाः ।
 20 ईसास्यभुष्यजगद् भुम्बुवःस्वयतीकिता ॥ ४१ ॥
 कुनेरनिर्मितास्थान, श्रीयुयोगीम्बराकिताः ।
 ऋधेइयो म्यन्विद् देवो वाज्यो पञ्चपतिः कज्जुः ॥ ४२ ॥
 पञ्चाङ्गमसूतं यज्ञो इविः स्तुत्या स्तुतीम्बराः ।
 माषो महामहपतिर्महायज्ञोऽमयाजका ॥ ४३ ॥
 25 दयायागो जगत्पुष्या, पूजार्हो जयदकिताः ।
 देवाधिदेवा शक्यर्ष्यो रैवदेवो जगत्पुष्यः ॥ ४४ ॥
 संकतदेवर्षीधर्ष्यो, पद्यपालो जयम्बजी ।
 मामम्बडी बन्तुःपदिनामरो देवपुम्बुमिः ॥ ४५ ॥
 बागशुष्यसलः कत्रपथदः पुष्पवृदिमाह् ।
 30 विष्वाशोको मन्मन्त्री सहीताहोऽद्यमहका ॥ ४६ ॥

४ अथ तीर्थकृच्छ्रम्

तीर्थकृतीर्ष्वसुद् तीर्थकरस्तीर्थहृत् सुदह् ।
 तीर्थकृत्यं तीक्ष्णार्थं तीर्थेणास्तीर्थेनापका ॥ ४७ ॥
 धर्मतीर्थकरस्तीर्थेणेना तीर्थकारका ।
 35 तीर्थम्बर्तकस्तीर्थेणास्तीर्थेभिषाषका ॥ ४८ ॥
 सत्यतीर्थकरस्तीर्थेसेव्यस्तीर्थेकृतारका ।
 सत्यवाक्याधियः सत्यवाचनोऽप्रतिशासनः ॥ ४९ ॥

स्याच्छादी विम्वर्गिविष्यन्तिट्याहतापवाक् । पुष्यशागर्ष्यवागर्षमागधीयोकिरिदवाक् ॥ ५० ॥ भनेकान्ठदिरोकान्तश्चास्तभिर् बुर्जयान्तरुत् । सार्यवागप्रयत्नोक्तिः प्रतितीर्थम्वम्बाक् ॥ ५१ ॥ स्यात्काट्यजवागीहापितवागधक्षीष्टवाक् ।	5
मपीरुयेपवाक्छास्ता रुद्रयाक् सतमन्त्रिवाक् ॥ ५२ ॥ यवर्षगीः सयमायाम्यगर्गिर्व्यक्तवर्षगीः । ममोषवागजमपागवाप्यानस्तयागवाक् ॥ ५३ ॥ मद्वैतगीः सुनुतगीः, सयानुमपगी सुगीः । योजनम्यापिगीः क्षीरगौतगीस्तीघटस्वगीः ॥ ५४ ॥ मध्यैकद्वयगुः सप्तद्विजगुः परमार्थगुः । मन्त्रास्तगुः प्राक्त्रिजगुः सुगुर्मिपतकम्बगुः ॥ ५५ ॥ सुभ्रुतिः सुभ्रुता याम्पभ्रुतिः सुभ्रुम्भ्रुहासुतिः । धर्मभ्रुतिः भ्रुतिपतिः भ्रुपुत्रतां भ्रुवभ्रुतिः ॥ ५६ ॥ निर्वाण्यमार्गद्विमार्गद्वैदाक सार्वमार्गद्विक् ।	10
सारस्थतपधस्तीर्षपत्नोत्तमतीर्षरुत् ॥ ५७ ॥ देष्टा वाप्तीश्वये धर्मगासखे धर्मवैदाक । वागीश्वरद्वर्षपीनापक्षिमहीरो गिर्यपतिः ॥ ५८ ॥ सिन्धाञ्ज सिन्धवागावासिञ्जः सिन्दैकशासनः । जगत्सिन्धसिन्धाम्ना, सिन्धमन्त्रा सुसिन्धपाक् ॥ ५९ ॥ दुषिभ्रवा निदकोक्तिस्तम्बहृन्म्यापदाख्यहृत् । महिष्ठवाप्यहातावः कवीन्द्रो बुन्दुमिस्वन ॥ ६० ॥	15

५ अथ नायद्वतकम्

नाथा पतिः परिकृष्ट, स्वामी भर्ता विभुः प्रभुः । ईश्वरोऽधीश्वरोऽधीशोऽधीशानोऽधीशितेक्षिता ॥ ६१ ॥ ईशोऽधिपतिरिहाम इम इन्द्रोऽधिपोऽधिभूः । मद्येश्वरो महेदानो महेदाः परमेक्षिता ॥ ६२ ॥ अधिदेवो महादेवो देवक्षियुवनेश्वरः । विश्वेदो विश्वभूतेशो विश्वेङ्क विश्वेश्वरोऽधिपत् ॥ ६३ ॥ शोकेश्वरो लोकपतिर्लोकनाथो जगत्पतिः । बैखोन्मनाथे शोकेदो जगन्नाथो जगत्प्रभुः ॥ ६४ ॥ पिताः परः परतो देता जिष्णुत्पीश्वरः । कर्ता प्रभुष्णुर्धार्जिष्णुः, प्रमविष्णुः स्वर्षप्रमः ॥ ६५ ॥ शोकेजिष्णुर्जिष्णुर्जिष्णुर्जिष्णुर्जिष्णुर्जिष्णुर्जिष्णुः । जगत्क्षेता जगत्क्षेत्रो जगत्जिष्णुर्जगत्क्षपी ॥ ६६ ॥ यमपीर्मापीर्मेता, भूमुंभवस्वरधीश्वरः । धर्मनायक जन्तीशो मूलनायक मूलहृत् ॥ ६७ ॥	25
	30
	35

गतिं पात्ता ह्युयो कर्षो मन्त्रहृन्मुमसहाया ।
 सोऽप्यस्ये दुराधयो मय्यहन्मुनिरुत्सुकः ॥ १८ ॥
 पीता बगदितोऽज्यस्त्रिजगत्परमेभारः ।
 विन्वासी सर्वलोकेषां विमलो मुक्तोभारः ॥ १९ ॥
 5 विजगद्भ्रमस्तु इतिजगन्महलोदयः ।
 धर्मबन्धयुया सधोवातरैर्योस्वमहत्तमः ॥ २० ॥
 बरहोऽपस्त्रियोऽश्लेषो धृष्टीपातमयहृत् ।
 महामागो निरौपम्यो धर्मसाधय्यनापकः ॥ २१ ॥

६ अथ योगिद्वयम्

10 धोमी प्रत्यक्षिर्बेदा साम्यादेहजलत्परः ।
 सामापिन्धी सामपिन्धो निष्पमाहोऽप्रतिभ्रमः ॥ २२ ॥
 यमा(मी)प्रधामत्रियमा, स्वम्यस्तपत्मासता ।
 प्राथापामत्तथा सिद्धमयाहारो किलेन्द्रियाः ॥ २३ ॥
 धारवापीन्धरो धर्मप्यमविहा सम्रधिराद् ।
 15 स्तुत्समरतीमात्र एकीकरकनापकः ॥ २४ ॥
 निर्मल्पमाधो योगीन्द्रः क्षपि साधुर्यतिर्मुक्तिः ।
 महर्षि साधुधैरेया पतितायो मुनीन्धरः ॥ २५ ॥
 महामुनिर्महामीची म्हाभ्यामी महावती ।
 महास्यो महारोम्भो महारात्ये महादमः ॥ २६ ॥
 20 निर्वेपो निर्भमस्वान्तो धर्मोप्यस्ये दयाश्रजः ।
 म्हाबोधि स्वर्गबुद्धो ब्रह्मणो ब्रह्मन्तत्कित् ॥ २७ ॥
 पूतात्मा स्नातश्चे दान्तो महन्तो बतितमस्करः ।
 धर्मरुसाधुष्यऽश्लेष्या प्रपूतत्माऽमृतोद्भवा ॥ २८ ॥
 मन्त्रमूर्तिः स्व(सु)सीम्यत्मा स्वठग्यो ब्रह्मसीमयः ।
 30 मुप्रसधो शुणाम्माधि पुष्पापुष्पनिरोधकः ॥ २९ ॥
 तुल्लुत्ता तुगुभात्मा निन्दारम्य निरुपककः ।
 महत्दर्भो महापायो जयदर्भपित्तमहा ॥ ३० ॥
 महाजयस्त्रिजगुष्पा महास्सेयाधुशा शुक्तिः ।
 भरिश्चया सदायोग सदाभोग सदापूति ॥ ३१ ॥
 परमीहासिताऽजाम्भान् सत्यासीत शास्तनात्कः ।
 35 अपूर्वरेया पापहा धर्ममूर्तिरधर्मच(मु)क् ॥ ३२ ॥
 प्रेह महाभ्यपतिः इतरत्वा इतरानुः ।
 गुष्पाकरो गुष्पोष्ठीरी, विनिमिया विद्याधया ॥ ३३ ॥
 मूर्तिः तुनपतत्करो, महामीचीमया शमी ।
 प्रसीमपग्धा निर्दमः, परम्यरिनस्तया ॥ ३४ ॥

७ अथ निर्वाणशतम्

निपाणः सागरः प्रथमहासापुरदाहता ।	
विमलामोऽथ शुद्धामः श्रीपते वृत्त इत्यपि ॥ ८५ ॥	
मम्वामोऽप्युद्धरोऽग्निः संपमन्न शिवस्तथा ।	
पुण्याश्रमिः शिवगुण उत्साहो ज्ञानसंश्रयः ॥ ८६ ॥	5
परमेश्वर इत्युक्तो विमलेषो यदोषतः ।	
हृष्यो ज्ञानमतिः शुद्धमतिः श्रीमद्रश्मान्तयुक् ॥ ८७ ॥	
कृपमस्तद्वद्विता, संभवन्नाभिमन्त्र ।	
मुनिभिः सुमतिः पद्मममः प्रोक्तः सुपाश्र्वकः ॥ ८८ ॥	
अन्द्रप्रमाः पुण्यदस्ताः हीतिरुः श्रेयसाश्रयः ।	10
पासुपुण्यश्च किम्बोऽनन्तजिद्धर्म इत्यपि ॥ ८९ ॥	
दाग्निः कुन्पुरते महिः सुमतो नमिरप्यता ।	
मेमिः पार्श्वो अथममो महाबीरः सुबीरकः ॥ ९० ॥	
सम्पतिश्चाकथि महति महाबीर इत्यथ ।	
महापद्मः सूरयेणः सुप्रमन्न स्वयंप्रमा ॥ ९१ ॥	15
सर्वायुधो जयदेवो मन्त्रेश्वरपदैषकः ।	
प्रमादेश उद्गुह्य प्रसकीर्तिर्जयामिषः ॥ ९२ ॥	
पूर्वबुद्धिर्निष्कयायो विद्येयो विमलप्रमा ।	
बहको निर्मलभिरगुतः समाधिगुतकः ॥ ९३ ॥	
स्वयन्मूढापि कन्दर्पो जयनाथ इतीरिता ।	20
श्रीविम्बो विष्यबावोऽनन्तबीरोऽप्युदीरिता ॥ ९४ ॥	
पुकरैवोऽथ सुविधिः प्रजापारमितोऽप्यथ ।	
पुत्रपुत्रयो धर्मसारथिः शिवकीर्तनः ॥ ९५ ॥	
विश्वकर्माऽसुरोऽस्रमा विश्वमूर्तिश्चानायकः ।	
विगम्बते निपतहो निपतेषो मन्वास्तकः ॥ ९६ ॥	25
बहमतो नयोसुहो निष्कम्बोऽकम्बापरः ।	
सर्वेश्यापहोऽस्रप्यः, स्रन्तः श्रीबृहस्पतयः ॥ ९७ ॥	

८ अथ प्रह्लादशतम्

प्रह्लादः कर्तुर्मुखो धस्ता विधाता कम्मजस्तनः ।	
मन्त्रभूतमन्त्रः कथं सूरज्येष्ठः प्रजापतिः ॥ ९८ ॥	30
द्विरप्यगर्भो वेदको वेदाहो वैष्णवः ।	
अज्ञो मनुः शतानन्दो ईसयानक्षपीमसा ॥ ९९ ॥	
विष्णुस्त्रिभुवनः दौरिः, श्रीपतिः पुरुषोत्तमः ।	
वैकुण्ठः पुण्डरीकस्तः हृषीकेशो हरिः स्वम् ॥ १०० ॥	
विश्वम्भरोऽसुरदर्शी, माधवो बडिबन्धुः ।	35
अधोसज्ञो मधुश्रेणी कैशवो विहरमया ॥ १०१ ॥	

धीवत्सङ्गा-छना धीमान्मृत्यो नरकास्तका ।
 निवन्स्तेनभनराशिः, पद्मनामो जगार्वेना ॥ १ २ ॥
 धीकृष्णः दाहृण दाम्मुः, कपाली वृषकैतना ।
 मृत्युहृषो निरुपाहो वामदेवशिखाभनः ॥ १ ३ ॥
 5 उमापतिः पशुपतिः स्वपतिस्त्रिपुरास्तका ।
 अर्धनाटीभये खो मबो मर्गो सदाशिवः ॥ १०४ ॥
 कपकूर्त्ताऽप्यकारसिखाविनिधनो हृण ।
 महासेनस्ताकत्रिदृगजनापो विनापकः ॥ १०५ ॥
 विरोचनो विपद्रलं ह्रादशात्मा विमावसु ।
 10 द्विजराभ्यो वृहन्नानुमिन्नमानुस्तनूनपात् ॥ १ ३ ॥
 द्विजराजः सुधापञ्चिरीपञ्चिः कञ्जामिधि ।
 नक्षत्रनाथा शुभांशुः सोमाः कुमुदवाग्धवः ॥ १०७ ॥
 सेवार्थमोऽनिता पुष्यजनः पुष्यजनेश्वरः ।
 धर्मराजो मोषिपञ्चः प्रकैता मूमिनस्वमाः ॥ १०८ ॥
 15 चिद्विहातनयस्त्रयपानम्बुनो वृहतीपतिः ।
 पूर्वदेवोपविष्टा च द्विजराजसमुद्भवाः ॥ १०९ ॥

९ अथ बुद्धसतम्

बुद्धो बुद्धवक्त्रः पाञ्चः पद्मिहस्तपाण्डा ।
 20 समस्तमद्रा सुगतः, धीपनो मूलभेदिविक् ॥ ११ ॥
 चिदाथो मारत्रिच्छस्ता क्षमिकैकस्तुच्छजनः ।
 बोधिसत्त्वा निर्विकल्पवृद्धानोऽश्रयवाचपि ॥ १११ ॥
 महाह्मनातुर्नैरम्यबारी सन्तानशासकः ।
 सामान्यच्छस्यभजा, पञ्चस्त्रयमपारमहृ ॥ ११२ ॥
 25 मूठार्थमावनाचिन्त्र, अतुर्मुमिच्छशासनः ।
 अतुर्पार्थसत्यवच्छ निपात्रपञ्चिन्म्याः ॥ ११३ ॥
 यागो वैशेषिकस्तुच्छमावमित् पदपदार्थवहृ ।
 मैपायिका पोडशार्थवारी पञ्चार्थवर्जकः ॥ ११४ ॥
 ज्ञानात्पञ्चसहसोभः, समस्यवशार्थमित् ।
 मुक्तैकसाध्यकर्मोन्ता निर्विशोपशुण्यमृतः ॥ ११५ ॥
 30 साक्ष्यः समीरया कपिछा, पञ्चविंशतितत्त्वमित् ।
 व्यक्त्याप्यच्छविहानी ज्ञानकैतम्यमेवहृ ॥ ११६ ॥
 अस्वसंविदितज्ञानवारी सत्त्वार्थवाहृसात् ।
 विद्यमानोऽक्षमनाका, स्याज्जाईकपरिक्वहाविक ॥ ११७ ॥
 क्षत्रक श्यामा पुरुषो नरो वा केतना पुमात् ।
 35 अक्षर्त्ता निर्गुणोऽमूर्त्ता मोक्ष्य सर्वगतोऽविद्या ॥ ११८ ॥
 हृषा तदस्याः वृद्धस्यो, ज्ञाता निर्वन्धनोऽमका ।
 अदिर्विनायो निर्वोहा, प्रथमं बहुपानकम् ॥ ११९ ॥

प्रकृतिः कयातिराकृष्टप्रकृतिः प्रकृतिप्रिया ।
 प्रपामभोग्योऽप्रकृतिर्बिद्यो विद्वतिः कृती ॥ १२० ॥
 मीमांसकोऽस्तसर्षङ्गः श्रुतिपूता सद्योत्सवा ।
 परोक्षज्ञानवादीप्रपायकः सिद्धकर्मकः ॥ १२१ ॥
 बार्धाको मीतिक्रानो भूतामिष्यकषेत्रनः ।
 प्रत्यक्षैरुग्रमाणोऽस्तपरलोको गुरुमुक्तिः ॥ १२२ ॥
 पुरन्दरविद्वकर्मो वैश्वान्दी संविद्वदपी ।
 राधाद्विती स्फोटयादी पालकृष्णो नपौषयुक् ॥ १२३ ॥

5

१० अथ अन्तःकृच्छ्रतम्

अन्तःकृत्पारकृत्तीरमातः पारैतमस्यिता ।
 त्रिवन्धी वृष्टितावतिज्ञानकर्मसमुच्चयी ॥ १२४ ॥
 संख(इ)तन्धनिरुच्छययोगः सुसार्जबोपमः ।
 योगस्नेहापहो योगकिङ्किर्निर्लेपनोद्यता ॥ १२५ ॥
 स्थितस्युल्लवपुर्णो गीर्माणयोगकार्यकः ।
 सुहृत्तवाक्चित्तयोगस्यः सुहृदीहृत्तवपुत्रिया ॥ १२६ ॥
 सुहृत्तवाक्चित्तयोगस्यः सुहृत्तवाक्चित्तयोगहा ।
 एकदन्धी च परमहंसा परमसंभवा ॥ १२७ ॥
 वैश्वान्दीसिद्धः परमनिर्जरा प्रज्वलन्प्रमः ।
 मोक्षकर्म सुतन्त्रैपादाः दीक्षेत्प्रसङ्गता ॥ १२८ ॥
 परमकाररसास्वाद्यो विभवाकाररसाङ्गुलः ।
 मञ्जीबन्मृतोऽजाप्रदुस्तः शून्यतामया ॥ १२९ ॥
 प्रेमानयोगी चतुरधीतिष्ठस्तुण्येगुणः ।
 निगपीतानन्तपर्यायो विद्यासंस्कारनाशकः ॥ १३० ॥
 कुब्जोऽनिर्बन्धीयोऽशुग्धीवाननशुम्भियः ।
 प्रेष्टः स्वपान् स्थितो विष्टः श्रेष्ठो ज्येष्ठः सुनिष्ठितः ॥ १३१ ॥
 मूर्तार्थशूरो भूतार्थशूरा परमनिर्गुणः ।
 व्यापहारसुप्तोऽतिजागरुकोऽतिसुस्थितः ॥ १३२ ॥
 ब्रह्मवित्तमहात्म्यो, निरुपाधिरुचिमा ।
 समेपमधिमात्म्यशुद्धः सिद्धिस्वयंभवा ॥ १३३ ॥
 सिद्धानुजः सिद्धपुटीपाण्डः सिद्धगणाक्षिपिः ।
 सिद्धसङ्गोमुखाः सिद्धाभिः स्वयः सिद्धोपरगृहकः ॥ १३४ ॥
 पुण्योऽष्टादशसहस्रनीलाङ्गुण्यशम्भवा ।
 शूचाप्रसुप्ताः परमशुद्धसेवोऽपचारकृत् ॥ १३५ ॥
 श्रेयिष्ठोऽन्यसृष्टासत्ता पञ्चस्रष्टरस्थितिः ।
 द्वास्ततिप्रकृत्यासी चपोद्वाकस्मिन्नुत् ॥ १३६ ॥
 अनेदोऽपाजकोऽपज्योऽपज्योऽनसिपतिप्रहा ।
 अनसिदोनी पञ्चमिस्तुहोऽन्यन्तनिर्बन्धा ॥ १३७ ॥

10

15

20

25

30

35

मशिष्योऽशासक्योऽदीक्ष्योऽदीक्षितोऽक्षयः ।
 भगव्योऽगमक्योऽरम्योऽरम्यको ज्ञाननिर्मग ॥ १३८ ॥
 महाबोधीभरो द्रव्यसिन्धोऽद्वैतोऽपुनर्मवः ।
 पानेकविस्त्रीयधना, सिन्धो लोकप्रयामुक् ॥ १३९ ॥

5

श्रिनसहस्रनामस्तवनकसम्

इक्ष्मण्योत्तरं नामां सहस्रं भक्तितोऽहताम् ।
 योऽनन्ताबामधीतेऽसौ मुक्तयन्तां भक्तिमस्रुते ॥ १४० ॥
 इदं श्लोकोत्तमं पुस्तमिदं शारण्यमुख्यम् ॥
 इदं महत्त्वमधीवमिदं परमपावनम् ॥ १४१ ॥
 इक्ष्मेव परंतीर्थमिदमेवैषसाधनम् ।
 इदमेवाशित्कन्देराचकृत्तेराक्षयकारणम् ॥ १४२ ॥
 पतेपामेकमप्यईषाज्ञामुक्त्वाप्यधरैः ।
 मुष्यते किं पुना सर्वान्पयैश्चस्तु विवायते ॥ १४३ ॥

10

॥ इति श्रिनसहस्रनामस्तवनं समाप्तम् ॥

15

परिषय

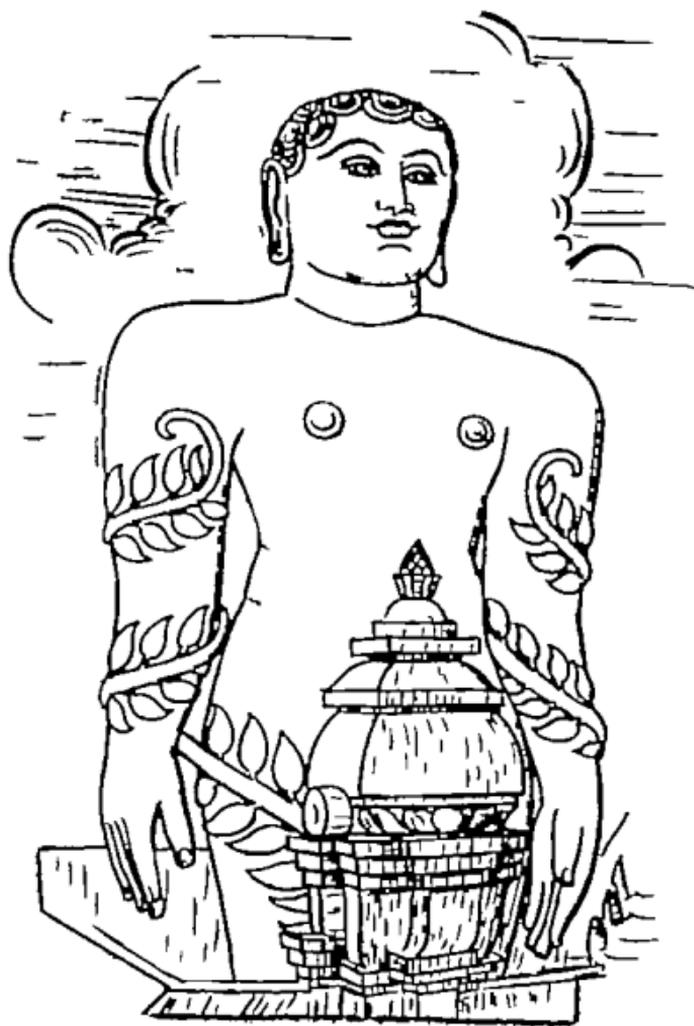
श्रिगम्बर संप्रदायना श्रेष्ठ विद्वान् पं आशापर हत प्रसूत 'श्रिनसहस्रनाम स्तवन' भारतीय ज्ञानपीठ काशी तरफपी नि सं २०१ मं प्रकाशित बनेल छे । जेना आचारे बमोए अर्था गुरुनाम उद्धृत कर्तु छे ।

पं आशापर श्रिकृष्णी तेरवी शताब्दिगत बणा छे । पं नाथूराम प्रेमी 'जैन साहित्य शीत शिवालय' 20 नामक पोताभा पुस्तकसभं लखे छे के शायद श्रिगम्बर सम्प्रदाय में उनके बाद उन शैल्य प्रतिमासभ्य, प्रौढ सम्प्रदायी और जैन धर्म का उचितक हस्ता नहीं हुआ L. वे अपने समय के अद्वितीय विद्वान् थे ।" तेम्ने प्रमेय रत्नाकर धर्मसूत आदि अनेक ग्रन्थेनी रचना कर्ती छे । अनेक विद्वानो तेम्नी पसे अभ्ययन करता हता ।

उपरवी बातनी साक्षि दूतं तेम्नु आ श्रिनसहस्रनाम स्तवन छे, जे तेम्ने श्रिन, सन्ध, यज्ञार्थ 25 तीर्थहृत्, नाथ योगि, निर्गल म्थ बुद्ध अन्तर्गत शब्दोपी शक कता दस शतरोमं शिगक कर्तु छे । तेमं श्री श्रिनेधरना १ ८ नामे १४३ श्लोकोमं लख्या छे ।

आचार्य श्री श्रिनसेने म्हापुण्यना २५ म् पर्वना ९९ श्लोकसं कर्तु छे के अरिहत मगल १ ८ लक्षणोपी दुख होय छे, तेनी तेम्नी एक इबार ने बाठ नामोपी स्तुति कर्त्तव्यं बाने छे ।

श्रीगणेशाय नमः (श्रीगणेशाय नमः)

पाकिनीमहत्तरासूनु भवविरहाङ्ग भगवत् श्रीहरिभद्रसूरिकृत
'षोडशकप्रकरण' सदर्म

अस्मिन् हृदयस्थे सति, हृदयस्थस्तत्रतो मुनीन्द्र इति ।
हृदयस्मित च तस्मिन्, नियमात्सर्वार्थसिद्धिः ॥ २ ॥ १४ ॥

5

चिन्तामणिः परोऽसौ, तेनैव भवति समरसापदि ।
संपेह योगिभाषा, निर्वाणफलप्रदा प्रोक्ता ॥ २ ॥ १५ ॥

x x x x

एतदिह मावपद्म, सद्गुरुहिषो जन्मफलमिदं परमम् ।
अम्युदपाव्युच्छ्रया, नियमादपवर्गबीभमिति ॥ ६ ॥ १४ ॥

10

x x x x

अनुवाद

आ जिन प्रवचन ज्यारे हृदयस्थं स्वाध्यायवि हित प्रसिद्धि प्राप्त छे त्वारे परमापदी
श्रीविनेश परमापना ज हृदयस्थं प्रतिष्ठित प्राप्त छे अने ज्यारे श्रीविनेश्वर भगवत हृदयस्थं प्रतिष्ठित प्राप्त छे
तारे अत्यन्त संप्रयोजनी सिद्धि प्राप्त छे ॥ २-१४ ॥

15

सर्व प्रयोजनी सिद्धि प्राप्त कारण ए छे के आ श्रीविनेश्वर भगवत परम चिन्तामणि छे, तेओ
हृदयस्थं प्रतिष्ठित पत्रं तेम्नी साये ध्यातामी समरसापदि प्राप्त छे । आ समरसापदि योगीश्वरी म्णा छे
अने शिष्याभ्यासी प्रसाधक छे । [अपना ज्यारे सुबहना स्वरूपमं उपयोगबन्धे अने छे त्वारे तेनो
अप्य उपयोग न होवापी ते स्वयं सर्वहृत्स्व प्राप्त छे । नयविशेष एम माने छे के अने अरुना उपयोग
अप्य अने छे ते ते अरुना स्वरूपने ते कारण करे छे । जेम निर्मल स्फटिकमणिं उपानि (जितुं मणिं
प्रसिद्धि पडे ते बस्तु) प्रसिद्धिबिना होखय छे अने ते मणि उपानिना बर्णादिने धारण करे छे, तेम
ऐक्य नाम पत्र ध्यान बडे परमात्मरूपवने धारण करे छे । ए ज समापति । अन्ना ध्याता, ध्यान
अने ध्येयी एकता पत्र सम्पति कहेबाम छे] ॥ २-१५ ॥

x x x x

आ जिनभवतुं कारणतुं ते सद्गुरुस्वनी भाकरुना छे आ जन्मल परमफल छे । अने अन्मने 25
अने अन्मने अने अन्मने सुखोने आपीने अने अन्मने आपनयं छे ॥ ६-१४ ॥

x x x x

मुक्त्याद्दौ तच्चेन, प्रतिष्ठिताया न देवतायास्तु ।

स्वाप्ये न च मुख्य्येन, तदधिष्ठानाद्यभावेन ॥ ८ ॥ ६ ॥

मवशि च खलु प्रविष्टा, निम्नभावस्यैव देवतोद्देशात् ।

स्वात्मन्येव परं यत्, स्थापनमिह बचननीत्याद्यैः ॥ ८ ॥ ७ ॥

न्याससमये तु सम्पन्न, सिद्धास्तुस्मरणपूर्वकमसंगम् ।

सिद्धौ तु स्थापनमिह, कर्तव्यं स्थापन मनसा ॥ ८ ॥ १२ ॥

बीजमिदं परमं यत्, परमाया एव समरसापत्ने ।

स्वाप्येन तदपि मुख्य्या, इन्तर्प्रेषेति विज्ञेया ॥ ८ ॥ ५ ॥

- 10 मुक्तिं रोक्षा एवा श्रीऋषमदि परमहम्यनी मुख्य प्रतिष्ठा जिनकिंबन्धं बन्धी शक्य नयी, करण के ते बहू हूँ से बने मंत्रादि संस्कारोपी तेमनु मूर्तिं अधिष्ठान के संनिभल संयुक्त नयी । एषी च रीते सांसारिक इन्द्रादि देवताकोमी पण प्रतिष्ठा मुख्य नयी करण के मंत्रादिबन्धे ते देवता मूर्तिं जाने च एषो नियम नयी (जाने वचना न पण जाने) ॥ ८-६ ॥

- 15 तेपी वहीं ते प्रतिष्ठा मुख्य देवताने उद्देशीने बरेला प्रतिष्ठा करणकारणा पोतला माननी च समबन्धी । वहीं (प्रतिष्ठाना विषयान्) मुक्तिं रोक्षा श्रीऋषमदि परमहम्या ते च हूं हूं, एषो मय ब्रह्मण्यं उत्पन्न बन्धी जोईए । वा तापिकक प्रतिष्ठा वहीं । एषी ए मानने (बन्धा) जिनकिंबादिं उपाचार करण्यं जाये छे । वा बन्धा प्रतिष्ठा वहीं । वहीं बन्धा प्रतिष्ठा बखते 'ते (परमहम्य विषयक मान) च वा (देव) छे,' एषो मानोपाचार होय छे ॥ ८-७ ॥

- 20 विद्वान् ॐ नमः शिवभ्यः' बगैरे मंत्राने न्यास करवानो होय छे । ते पूर्व परमपदे रहेला एवा श्रीसिद्ध परमहम्यानुं सापी रीते स्मरण करतुं जोईए । ए बखते शारीरिक बने मानसिक संगाने त्याग करीने केवलज्ञानादि गुणो बडे सखित श्रीसिद्ध परमहम्या शिक्षयिला पर जेनी रीते रहेला छे, तेनी च रीते पोतला मनां लक्ष्मीने मना सुमन्यापार बडे मानकरे विद्वान् स्थापना जोईए । ए रीते श्रीसिद्धस्मरणरूप ने पोतानो मान तेनी च वहीं प्रतिष्ठा छे । तत्पर्यं के विद्वान् पोतला मान द्वारा श्रीसिद्धपरमहम्या गुणाने जासोप करण्यं जाने छे, तेपी ते विद्वाने जोतां च जोनारने 'वा मूर्तिं प्रतिष्ठित छे' एषो एनाछ जासोप सर्व गुणो बडे ते (सिद्ध च) हूं हूं' ए प्रकारे पोतला ब्रह्मण्यं परमहम्यानुं स्थापन पम छे ॥ ८-१२ ॥

- 25 वापी जे निजभावनी प्रतिष्ठा ते स्वाप्य-धी सर्वज्ञ परमहम्या सत्त्वेनी परम समरसापत्तिनुं बीज छे । ए च प्रधान प्रतिष्ठा छे ॥ ८-५ ॥

- 30 • इत्यम उच्यते विष्णुः एतुं जाने छे के-आ मकोरकतना प्रमथकी च वहीं करवा ब्रह्मण्य उक्तिमान् इत्यम मानने प्रतिष्ठानपण ए मकोरक जाये अने उत्पन्न बन्ध छे तेपी तेना (दर्शन वनामा) इत्यम च विद्वान् जोतां ते (ब्रह्मण्य) च वा (वि) छे " एषो मय बन्ध छे बने अति ए मन्थना मन्थने " ते (ब्रह्मण्य) च हूं हूं एषो मय तेना ब्रह्मण्यं उत्पन्न बन्ध छे । ए रीते ते बन्ध परमहम्या रीते वनरुपादि बन्धुमने छे अने अन्वित्य नाम ते देवते छे । प्रतिष्ठानने मय्यं शक्यं बन्ध विद्यमानने भाव्यमं त्यागकी बडे छे, वगैरे र्पणं इत्यतने प्रतिष्ठित विद्वान्ना ब्रह्मण्यकी ए मय उत्पन्न बन्ध छे, ए वहीं विरौप वमको ।

माधरसेन्द्राद्यु ततो, माहृदियाजीवतास्व(अ)पस्य ।

कालेन भवति परमाश्रयविबद्धा सिद्धकर्मचनता ॥ ८ ॥ ८ ॥

× × × ×

आनखिलपनमुपचिपुष्यपूपादिभिः शुभैः कान्तम् ।

विभवानुमारता यत्, काले नियतं विधानेन ॥ ९ ॥ १ ॥

5

अनुपकृतपरहितरतः, शिष्यदक्षिदशेष्टप्रजितो मगवान् ।

पूण्या हितकामानामिति भक्त्या पूजनं पूजा ॥ ९ ॥ २ ॥

इति जिनपूजां धन्यः, शृण्वन् कुर्वन्स्तदाधितां नियमात् ।

भवधिरहङ्कारम खलु, सद्यनुष्ठानं द्रुतं लभते ॥ ९ ॥ १६ ॥

× × × ×

10

मालम्बना निरालम्बनम्, योगं परो द्विधा ज्ञेय ।

जिनरूपध्यानं स्वस्थापस्ततस्त्वगस्त्वपर ॥ १४ ॥ १ ॥

अट्टपृथग्जनविषयत्यागाद्योगिभूतविषययोगेन ।

जिनरूपं ध्यात्वर्ष्यं, योगविधाधन्यया क्षेपः ॥ १४-२ ॥

× × × ×

15

आधो माध ('सर्वे गुणैः स एवाहम्' बगैरे माध) ते परम रसेन्द्र (पारो-पारस्मगि) छे । एना

बदे अनुकमे जीवकप तात्र श्रेष्ठ एषी सिद्धरूपी वरचनताने पामे छे ॥ ८-८ ॥

× × × ×

मुमुक्षुजोष, कात्र, विद्येपन सुगन्धिपुष्य रूप बगैरे बडे करिने पोताना वैभव, नियतकर्म,

आगम्येच्छरिजे, मक्तिमात्रद्वयक-मिप्यारण कसुख नोक्षाने आपमार बह्मपागना बभिल्लनीजाने पूष्य जने 20

११-१/२ ॥ ११-१/२ ॥

अहो बहेषी जिनपूजाने साम्बन्धने जे धर्म्य पुरुष शाब्दोक्त रिते सर्व बीषिय सक्षित श्रीजिनेधर

भगवंतनी पूजा करे छे ते संसारना टच्छेक एवा सदनुष्ठाने शीघ्रत नियम्य पामे छे ॥ ९-१६ ॥

× × × ×

योग सात्त्विकन जने निरात्मन एम के प्रनरानो छे । समनसारण्यं विराजमान एवा श्रीजिनधर 25

परममय्यं ध्यान ते सात्त्विकन योग छे मुक्तिगत परममयना स्वरूपतुं ध्यान ते निरात्मन योग छे । आ

मुक्तिगत रूप ते सिद्धमयाना जीवप्रदेशोला संवत्सरकप छे जने केबखडाल बगैरे तेनो स्वभाव छे ॥ १४-१ ॥

सामान्य भागसोतुं चित्त क्षेत्रादि ॥ अट्ट दोनोपी सक्षित होय छे । एवा चित्तमो त्याग करिने

योगी सरदा निर्मल चित्तबडे योग त्रिमा सन्धे श्रीजिनरूपतुं ध्यान करतुं । एपी बीजी रिते (चित्तना

दोनो सक्षित) करतुं ध्यान ते दोषरूप छे ॥ १४-२ ॥

× × × ×

30

एतद्वापिबुद्धं, शान्तोदात्तादिमावसंपुक्तम् ।
 सततं परार्थनियतं, संश्लेषविपरिचितं वैष ॥ १४-१२ ॥
 सुस्वमदर्शनपरं, समुत्तमवृत्तमगौषमत्यन्तम् ।
 कल्पतरुवीककल्प, शुभोदय योगिनां पित्तम् ॥ १४-१३ ॥

× × × ×

शुद्धे विधिके देशे, सम्यक्-सपमितकामयोगस्य ।
 कपोत्सर्गेण चर्तं, यदा पर्यङ्कबन्धेन ॥ १४-१५ ॥
 शास्त्रागमानुसारात्पदा विन्यस्य मगवति विदुद्वयम् ।
 स्पष्टविषाचस्त्रिदशयोगिसंस्मरणयोगेन ॥ १४-१६ ॥

10

× × × ×

सर्वलग्नितमनुपममतिशयसन्दोहमुदिसपुक्तम् ।
 ध्येयं किनेन्द्ररूपं, सदसि गदत्तपरं वैष ॥ १५-१ ॥
 सिंहासनोपविष्टं, छत्रत्रयकल्पपादपस्थाप ।
 सत्कार्यसंप्रवृत्तं, देशनमा कल्पतमस्यन्तम् ॥ १५-२ ॥

15 योगीशोर्नु विच खेदादि जात्र होरोपी रक्षित क्षणत उदात्त (उदात्त, गंभीर, धीर) कुरो
 मावस्यं, सतत परोपयत्नं निरत, स्त्रीशोपी रक्षित, वेत तथा सुगन्धि पुष्प, बज्र, छत्र, चामर कुरोना
 शुभ लक्ष्य जेने जाने छे एतुं, प्रवर्षमान कनेक गुणोबहुं, कल्पवृक्षला बीज सदृश कने शुभ उदपणतुं
 होय छे ॥ १४-१२/१३ ॥

× × × ×

20 पवित्र परमन्त प्रवेशार्थं प्रथम कथानी शेषशोने सारी रिते नियन्त्रित करनी । पछी
 कल्पोदरस्युदा कपका पर्यङ्कस्त्रनामं स्थिर कर्तुं । पछी वषट्कारना संस्कार कने जेबोर ध्यानामं रक्षिने
 वास्तव्यरूपने प्राप्त कर्तुं छे, एवा सिद्धयोगी पुरवोर्नु स्मरण कर्तुं । पछी जामोळ छिजे सत्यक् प्रसरे
 परमप्रनामं विदुद्व विचिने स्थापतुं । पछी श्रीविनरूपतुं ध्यान कर्तुं । ए रिते ध्यान क्षीप्रत स्थिर
 धाम छे ॥ १४-१५/१६ ॥

25

× × × ×

से सार्वभौम ध्यात जा रिते कर्तुं —

सर्व प्राणीशोने स्थितकर, जेना शक्तिपणिना सौन्दर्यने कोई क्षणमा नपी एवा अनुपम, कनेक
 अतिशयोपी सम्पन्न, जाल्नीनमि कुरोे माया प्रकारनी क्षमिप्रशोपी सक्षित, समस्तलक्षणं सत्यक्षय
 बालीबडे देहाला जागत, देवनिर्मिता सिंहासन पर विराजमान, छत्रत्रय कने कल्पवृक्ष गीबे ऐश्वर्य,
 20 देहना ह्य सर्व शोभेना परम कर्ष-मोक्ष मटे प्रवृत्त, कल्पत मनोहर, शारीरिक कने मनसिक

आधीनां परमौपचमभ्याहृतमखिलसम्पदां बीजम् ।
चक्रादिलक्षणयुत, सर्वोत्तमपुण्यनिर्माणम् ॥ १५-३ ॥

निर्वाणसाधनं भुवि, भक्त्यानामप्यमहत्समाहात्म्यम् ।
सुरसिद्धयागित्तन्य, धरेण्यस्यन्दामिधेयं च ॥ १५-४ ॥

तनुकरणादिविरहितं, तच्चाधित्यगुणसमुदयं धर्मम् ।
त्रैलोक्यमस्तकस्म, निहृतजन्मादिसहस्रलेखम् ॥ १५-१३ ॥

5

ज्योतिः परं परस्तात्तमसो यद्वीपते महामुनिभिः ।
आदित्यवर्षममल, प्रज्ञापीरधरं प्रज्ञ ॥ १५-१४ ॥

नित्यं प्रकृतिविद्युक्तं, श्लेषश्लोकप्रवृत्तनामात्मम् ।
स्तिमिततरङ्गोद्भिसममवर्णमस्यर्धमगुच्छु ॥ १५-१५ ॥

10

सर्वाभावरहितं, परमानन्दसुखसङ्गतमसङ्गम् ।
निःश्रेयस्कलतीर्तं, सदाश्रिवाघादिपदधान्यम् ॥ १५-१६ ॥

x x x x

पीटाओतुं परम धौमघं सत्रं संपत्तिओतुं अनुपहृत-अवाच्यं बीजं, चक्रादिं छन्दोपीं युक्तं, सर्वोत्तमं पुण्यनां परमगुणोपीं बनेल्ल, पृष्ठीं परं भक्त्याने मष्टे निर्वाणतुं परम साधनं, असाधारणं माहात्म्यवाच्यं, 15 देवो बने सिद्धयोगिओ (सिधार्थप्रदिसिद्धो) ने पणं बरुनीयं अने 'अरेण्यं शम्भुं बडे वाच्यं एषा धीमिनेन्द्र रूपतुं भ्यातं कर्तुं (९ सालंबन योगं छे) ॥ १५-१४ ॥

धीसिद्धरूपतुं निराश्रयं भ्यातं आ रिते छे — ते सिद्धरूप-शरीर, इन्द्रियो अने मन विमान्तुं अधित्य एषा केवलज्ञानादि गुणोत्कृष्टं, केवलज्ञानं विना सम्पूर्णं रिते न जगतीं साक्षात् एतुं, प्रणे लोचनां मस्तकस्म्य सिद्धशिला परं विराजमानं ज्ञान-अरादि संश्लेषोपीं रक्षितं, ज्ञानसंपन्न एषा प्रसादि महामुनिओ 20 जेने परंभ्योनि, अन्वयारपी पर-अस्युष्टं, आदित्यवर्षं बडे छे एतुं अत्यन्तं निम्बलं, अक्षरं, प्रज्ञं, मित्यं, ज्ञानावरणीयादि कर्मप्रवृत्तिपीं रक्षितं, श्लेषश्लोकना अश्लोकना उपयोगात्कृतं, निस्तारं-प्रसान्तं महासागरं सप्त, अक्षरं, अस्यरा, अगुच्छु, अर्धं, सर्वं वाचाओपीं रक्षितं परमार्थदवाच्या सुखपीं युक्तं, अस्मिन्, सर्वकलाओ (तथानाम्यत्र अस्मिन्) अने संसारि-जीव-स्वभावो) पीं रक्षितं अने 'सदाश्रिवा' बगरे पदोबडे वाच्यं छे ॥ १५-१३/१६ ॥

25

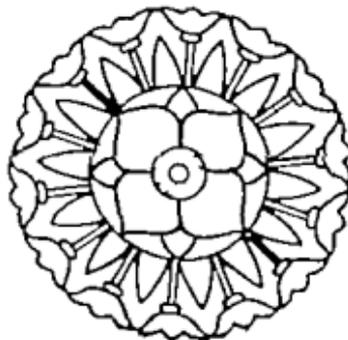
x x x x

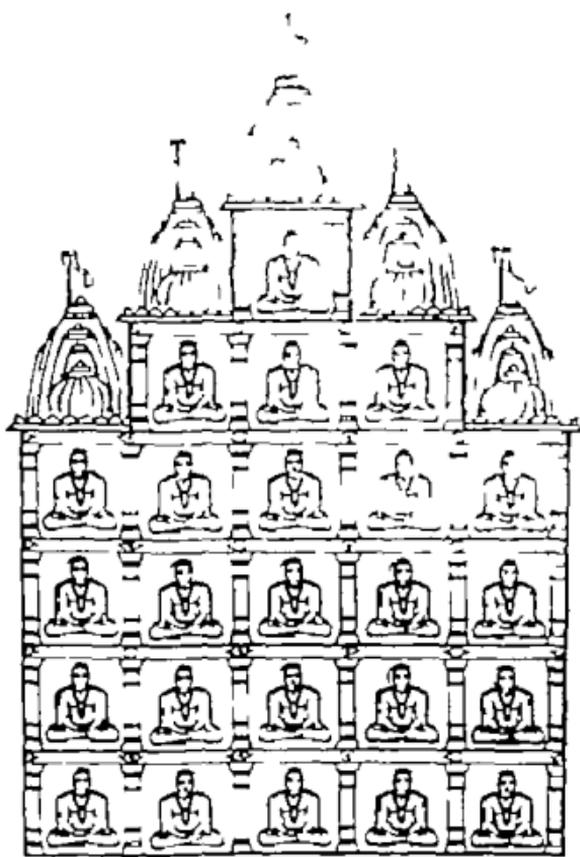
एतद् दृष्ट्वा तत्र, परममन्त्रैव समरसापत्तिः ।
 सञ्ज्ञापयतश्च परमा, परमानन्द इति यामाहुः ॥ १६-१ ॥
 संप्राप्तविषयविदाश्च परमानन्दमप्युवाच ॥
 एतैश्च विज्ञेया, रागादिविचञ्चिता तथैव ॥ १६-२ ॥
 वैशेषिक्युपरहितः, पुरुषोऽस्यास्य भवति तत्र न ।
 विष्यात्तदीपकस्वस्य, इत्त आत्प्यन्तराप्रसू ॥ १६-३ ॥
 एवं पञ्चविगमो, दुःखान्ता भूतविगम इत्यादि ।
 अन्यदपि तत्र सिद्धं, सबन्धस्यान्तरेऽप्यैव ॥ १६-४ ॥

एवा (उपर कहेल) परम तरने जोने अयोमी केवलीने ए परम तत्र (सिद्धरूप) मी सत्ते
 0 परम समरसापत्ति वाच्ये । आ समरसापत्तिने वेदाग्निजो परमानन्द कहे छे । परमानन्द शब्दपी
 वाच्ये ए पर तरने केवलक 'अविचारहित अवस्था' कहे छे । केवलक एने रागादिविहित तथैव
 (तथ्य-स्वरूप) कहे छे । वैशेषिक दशमबह्व्यसो एने वैशेषिक गुण रहित पुरुष कहे छे । बौद्धो एने
 विष्यात्तदीप-निर्वाण कहे छे । पञ्चविगम, दुःखान्त, भूतविगम कसरे खनेव शब्दो कहे छे छे सन्तोर्ण
 छे कहेवाच्ये छे । आ कथा नाम्नेने परमार्थ वाच्यने परिणामि निम्न मन्वा विना भूतो मपी तेषी
 15 एकजल मनोर्ण छे नाम्ने नाममात्र एव रह्ये छे ॥ १६-१/४ ॥

परिचय

श्री पोद्दारक प्रकरण 'ना कथा श्रीहरिम्बसुरिनो संस्थित परिचय प्रस्तुत प्रथमा प्राकृत विमानना
 संशोध प्रकरण संदर्भ (वि. नं. १२) मं आपेळ छे । पोद्दारक प्रकरण' मं बुदा बुदा संकेत
 विषयो पर गंभीर विचारणा छे । तेमंपी श्रीहरिम्ब परमहंस विषयक समरसापत्ति, मन्त्रप्रतिष्ठा
 20 पूजा साधन-निरालम्बन योग, योगविधि, ध्येयनु स्वरूप कसरेने दशरथा स्तोत्रेने तत्परिचय
 अनुबन्ध संस्थित अर्थात् रत्न कहे छे ।

श्रीचन्द्रगिरिदामिनिप्रकाशः

श्रीजयतिलकसूरिविरचित
श्रीहरिविक्रमचरितान्तर्गतसदर्भ

भतीयाप नमस्तस्मै, पञ्चशाखभिष सदा ।
 पचठे वितता यस्य, प्रास्ता भीपरमष्ठिन ॥ १ ॥ 5
 अर्हतन्ते जयन्त्यत्र, निरुद्धाः रत्नदीपका ।
 स्वर्षा फरात्यलाकेन, यर्षा ज्ञानमय मह ॥ २ ॥
 सिद्धम्याऽपि नमस्तेभ्यो, मुक्तभ्यो कर्मकर्मले ।
 मूर्ध्नि घृहामणीयन्त, लाकपुस सदैव हि ॥ ३ ॥
 शिर्वगत्यु सार्धेऽपु, ज्ञासन धारयन्ति ये । 10
 पञ्चबाषारषारिम्य, आचार्येभ्यो नम सदा ॥ ४ ॥
 तपाध्यापा जयन्त्यत्र, ह्यर्षार्थवत्पराश्रय ।
 गृहीत्वा (घ) अर्हं येभ्यो, पना वर्पन्ति साधवः ॥ ५ ॥
 मूढोषरगुणै ह्यर्हं, चारित्र पातयन्ति ये ।
 सर्वेभ्योऽपि त्रिधा तेभ्यः, साधुभ्यो ह्युपने नम ॥ ६ ॥ 15

अनुवाद

जेमी का पांच परमेशि भगवतो पांच भिषाळ शास्ताओ छे एका ते धराप्रसिद्ध श्रीतीर्थने हं
 मन्दिमाना पांच शाखाओबद्दी ज्ञानलक्ष्मीनी प्राप्ति माटे सदा नमस्कार करूं ॥ १ ॥
 तेच निजला रत्नदीप जेका ते (वीतराग) हरिःको का भिषगं सदा जय पामे छे के जेम्नो
 ज्ञानमय प्रसाध अखेऽन्यत्र सत्ये स्वर्षा कर छे (तत्राप्य के ते ज्ञानप्रकाश अलोकाश्रयणे पण प्रतिघ्न्य 20
 पेतानो विषय बनले छे) ॥ २ ॥
 ते सिद्धेने पण सर्वदा नमस्कार हो के जेओ कर्मकर्मणी मुक्त छे अने जेओ लोकक्य म्हापुङ्गवना
 मस्तक उपर सर्वदा घृहामणीनी जेम शोभी रहा छ ॥ ३ ॥
 श्रीतीर्थकर भगवंतोना निर्वाण पायी जेओ श्री जिनश्रासनने धारण करे छे, ते पांच प्रकरका
 बाचसन धारण करनारा श्री वाचार्थ भगवंतोने सर्वदा नमस्कार हो ॥ ४ ॥ 25
 स्रार्थरूपजळला म्हासागर एका ते तपाध्याय भगवंतो पण आ लोकां जय पामे छे के जेम्नी पत्तेपी
 साधुरूप बादल्यंओ जळ प्रक्षाल करीने बाटे छे—लोकां श्री जिनबाणीरूप जळनी सदा कर्षा करे छे ॥ ५ ॥
 जेओ मूळ अने उच्च गुणोपी सुद्ध धारिषने पाळे छे, लोकंयं रहेका ते सर्व साधु भगवंतोने ह
 विभरणसुद्ध नमस्कार करूं ॥ ६ ॥

१ धारण = धारण, रक्षण, प्रचार वगैरे.

परिचय

प्रन्वयता श्री ज्योतिषमूर्तिजीना विषयम् एतत् माहिती उपलब्ध नयी। तेजो आगमिक गणना हता। श्रीचरित्रप्रमूर्तिजीना सिष्य हता। श्री अमरकविति गणीना बन्धु हता। मुनिभी विनेत्र प्रमुख तेम्ना पिण्यो हता। प्रन्वयता व्याकरण, कस्य कोस्य, साहित्य, अलंकार, तर्क, आराम कोरे अनेक विषयोना पारंगामी हता, ए इतिवत् तो स्वयं प्रन्व य कवी जाये छे। तेजोप रथेलो 'मन्मसुंरिचरित्र' प्रन्व य चरित्रनी इष्टिए सुंदर अने मनोहर छे।

'श्री हरिक्रमचरित्र' श्री प्रथम आहृति सं. १९७२ मं जामनगरना पं श्री हीरलाल इंस्पेजे बहुर पात्री हती। ते पट्टी सं. १९११ मं शा. मणिलाल बेबकंद, म्हेसाणा तरफपी प्रस्तुत प्र प्रकथित करबस्यं वास्यो हतो। ए प्रन्वयंपी प्रस्तुत संशर्म जही अनुवाद सहित आवेल छे।

10

[७६-३१ (व)]

श्री नवतत्त्वसवेदनान्तर्गतसदर्भ

अहं यत्प्राप्तिभिः पुण्यैः स्वयैरुपयाच्यते ।

तस्मै कल्याणकल्याय, स्वानन्दाय नमो नम ॥ १ ॥

व्याख्या—आहृति अहं योग्य यज्ञ पुण्यं अथवा परममन्त्राक्षरबीजं नमस्किन्तुकलाज्योतिःशक्तिः, 15 पत्रि वा (पट्ट) अक्षरविहकारपर्यन्तं वाच्यं आहोरेत्यद् अहंशिव्यक्षरस्य पञ्चदशमेधाचक्रत्वेन अहंशक्तिरूपं यन्परमार्थं प्राप्तिभिः पुण्यैः पवित्रैः पुण्यहेतुत्वेन वा पुण्यैः पवित्रैः पुण्यपापैर्गुण्यपापमाहिः कर्तव्यैरुपयाच्यते तस्मै परमकल्याण कल्याणकल्याय श्रेयःप्रमायाय स्वानन्दाय नमो नम इति सम्बन्धः ॥ १ ॥

अनुवाद

प्रसिद्धोक्ते (श्री जिनविवादि) पवित्र उपज्योक्ते जे नी उपस्तना कराय छे ते म्हेसाणा उद्वाम 20 स्वानमृत अने परमन्दमय एवा अहं ने पुनः पुनः नमस्कर करूं छूं ॥ १ ॥

परिचय

महत्तरसवेदन प्रकल्पयंपी 'नमस्कर स्वाध्याय' ने उपयोगी प्रस्तुत श्लोक, टीका अने अनुवाद सहित जही प्रगट कतेल छे।

श्रीसिद्धसेनदिवाकरविरचित
शक्रस्तव

ॐ नमोऽर्हते मगधते परमात्मने परमज्योतिषे परमपरमष्टिने परमबेचसे परमयोगिने
परमभराय समस्तपरस्तात् सदोदितादित्यवर्णाय समूलोन्मृष्टिदानादिसकलहेतुनाय ॥ १ ॥ 5

ॐ नमोऽर्हते भूर्भुवस्वक्षयीनायमौलिमन्दारमालार्पितक्रमाय सकलपुरुषार्थयोनि
निरवधविघाप्रवर्तनैकवीराय नमस्वस्तिस्वभास्वाहावपर्बर्बन्तशान्तमूर्धये मधुनाभिभूतमाताय
मासिने कालपाशनाशिने सन्धरभस्तभोगुणार्थिताय अनन्तगुणाय वाहमनोज्ञोचरचरित्राय पवित्राय
करणकरणाय तरणतारणाय साधिकद्वैवताय ताधिकर्त्रीविताय निर्घ्नयपरमब्रह्मदयाय
योगीन्द्रप्राणनायाय त्रिसुषनमभ्यङ्गलनित्योत्सवाय विज्ञानानन्दपरमबौद्धरम्यसात्म्यसमाधये 10
हरिहरिहरिभ्यगर्मादिदेवतापरिकल्पितस्वरूपाय सम्यक्भद्रयाय सम्यग्ध्वेयाय सम्यक्द्वरण्याय
सुसमाहितसम्यक्सुहृणीयाय ॥ २ ॥

ॐ नमोऽर्हते मगधते आदिक्रमाय तीर्थहाराय स्वर्गसम्पुद्गाय पुरुषाचमाय पुरुषसिंहाय
पुरुषनरपुण्डरीकाय पुरुषवरगन्धर्वहस्तिने साक्षोचमाय लोकेनाथाय लोकेशिताय लोकप्रदीपाय
लोकप्रयोतकरिणे अमयदाय इष्टिदाय मुक्तिदाय मार्गदाय बोधिदाय कीर्तदाय धरुदाय धर्मदाय 15
धर्मदेशिकाय धर्मनायकाय धर्मसारण्ये धर्मवरपातुरन्वचक्रवर्तिने व्याहृचण्डयने अप्रतिहत-
सम्यग्ज्ञानदर्शनसुधने ॥ ३ ॥

ॐ नमोऽर्हते विनाय चापकाय तीर्थाय तारकाय बुद्धाय बोधकाय मुक्ताय मोचकाय
त्रिकलसिधे पारङ्गताय कर्माटकनिपूदनाय अधीश्वराय धम्मसे अगस्तमसे स्वयम्भवे सिनेपराय
स्पष्टादवादिने सार्वभ्य सर्वज्ञाय सर्वदर्शिने सर्वतीर्थोपनिषदे सर्वपापण्डमोक्षिने सर्वयज्ञकलात्मने 20
सर्वयज्ञकलात्मने सर्वयोगरहस्याय केवलिने देवाधिदेवाय भीतराग्य ॥ ४ ॥

ॐ नमोऽर्हते परमात्मने परमाताय परमकर्मणिक्काय सुगताय त्वागत्याय महाईसाय
ईसरात्राय महासन्ध्याय महाशुभाय महाबोधाय महामैत्राय सुनिधिताय विगतद्वन्द्याय गुणाभ्यय
लोकेनाथाय त्रिसमारबलाय ॥ ५ ॥

ॐ नमोऽर्हते सनातनाय उचमस्त्रोकाय सुमुन्दाय गोविन्दाय विष्णवे सिष्णवे अनन्ताय 25
अभ्युपाय भीषतये विष्णुरूपाय इपीकेन्द्राय बगभाषाय भूर्भुवस्वसप्तधाराय मार्गबराय
कर्णभराय वृषाय अजाय अज्ञेयाय अजराय अचलाय अभ्ययाय विभवे अभिन्याय
असंख्येयाय आदिसस्याय आदिकेन्द्राय आदिदिवाय महाप्रभवे परमशिवाय एकानेकानन्त

स्वरूपविद्यं मात्रामात्मविबर्जिताय अस्तित्नास्तित्द्रयातीताय पुष्यपापविरहिताय सुखदुःखविपिक्रय
 ष्यच्छाम्यच्छस्वरूपाय अन्तर्मध्यनिधनाय नमोऽस्तु मुक्तीश्वराय मुक्तिस्वरूपाय ॥ ६ ॥

ॐ नमोऽर्चते निरातङ्गाय निःसङ्गाय निःशङ्काय निमलाय निन्द्याय निम्नरङ्गाय
 निरुर्मये निरामयाय निष्कलङ्काय परमदेवताय सदाश्रिताय महाद्वेषाय शङ्कराय महेश्वराय
 5 महाकृतिं महायोगिनं महात्मनं पञ्चमुखाय मृत्युञ्जयाय अष्टमूर्षये भूतनाथाय जगदानन्दाय
 जगत्स्थितामहाय जगत्पाविडभाय जगदीश्वराय जगदादिक्रन्दाय जगद्भ्राम्भत जगत्कर्मसाक्षिण
 जगत्कृपाय त्रपतिनयं अमृतकराय क्षीतकराय ज्यातिभङ्गशक्तिं महान्यातिघोषिताय महान्तम'पार
 सुप्रतिष्ठिताय स्वर्षकरे स्वर्षहरे स्वयपल्लव्याय आप्मेष्मयाय नमो विभ्रान्तन ॥ ७ ॥

ॐ नमोऽर्चते सर्वदेवमयाय सर्वभ्यान्ममयाय सर्वज्ञानमयाय सर्वतेजोमयाय सर्वमंत्रमयाय
 10 संपरहस्पमयाय सर्वभारामाशाशीशाजीशेश्वराय अरहस्परहस्वाय अष्टहस्त्रहणीयाय अचिन्त्यचिन्त-
 नीयाय अकामकामधन्वे असङ्कल्पितकल्पद्रुमाय अचिन्त्यचिन्तामणाय चतुर्दशरज्ज्वात्मकशीव
 लाकृष्णामणाय चतुरशीतिलस्यबीजयोनिप्राधिनाथाय पुरुषार्थनाथाय परमार्थनाथाय अन्यानाथाय
 धीवनाथाय दशकान्तमन्त्रसिद्धसनाधिनाथाय ॥ ८ ॥

ॐ नमोऽर्चते निरञ्जनाय अनन्तकल्याणनिकेतनकीर्तनाय सुगृहीतनामधेयाय
 15 (महिमामयाय) धारोद्गाद्यधीरोद्गतधीरञ्जन्तधीरलक्षितपुरुषोत्तमपुष्यसोकृष्णतसहस्रस्यकोविदित
 पद्मतरिन्दाय सवंगताय ॥ ९ ॥

ॐ नमोऽर्चते सप्तसमर्षाय सप्तप्रदाय सप्तहिताय सर्वाधिनाथाय कस्मैश्च क्षेत्राय पात्राय
 तीर्षाय पावनाय पवित्राय अनुत्तराय उत्तराय योगाचार्याय संप्रज्ञात्मनाय प्रहराय अक्षयाय
 वाक्स्वतय माङ्गल्याय सर्वात्मनीनाय सहायाय अमृताय सदादिताय अक्षचारिणं तापिनं दक्षिणीयाय
 20 निर्विकाराय वसुधैवकुतूहलमृषये तन्त्रदक्षिणे पारदक्षिणे परमदक्षिणे निरुपमज्ञानबलवीर्यतेजः
 धरुपमध्यमयाय आदिपुरुषाय आदिपरमेशिन आदिमहेशाय महान्याति'म(स्त)वाय महाशि
 वन्श्वराय महामाहसंहारिणे महासहाय महाज्ञामहेन्द्राय महात्म्याय महाशान्ताय महायोगीन्द्राय
 अयागिने महामाहीयसं महाईसाय हसराभाय महासिद्धाय शिवमचलमकृष्णमन्त्रमक्षयमप्यात्रा-
 मपुनराश्रितं महान्त्रं महोदयं सर्वदुःखक्षयं कैवल्यं अमृतं निर्वाणमक्षरं परब्रह्म निःश्रयसमपुनर्मर्षं
 25 सिद्धिगतिनामधर्षं स्वानं संप्राप्तवत् भराचरं अक्षत नमोऽस्तु भीमहावीराय त्रिकण्तस्वामिन
 भीरुभनायाय ॥ १० ॥

ॐ नमोऽर्चते कश्चित्त्वि परमपाणिनं (मक्तिभारगपाणिने) विश्राम्यदासनाय सर्वलक्षि-
 सम्यभाय निर्विकल्पाय कल्पनातीताय कर्मकलापकलिताय विस्फुरदुल्लुङ्घ्यानाभिनिर्दग्धकर्म-
 बीत्राय प्रमान्तचतुष्टयाय सौम्याय धान्ताय मङ्गलशरदाय अष्टदशदापरहिताय संसुवाविभ-
 30 समीहिताय स्वाहा ॐ ह्रीं श्रीं अर्चं नम ॥ ११ ॥

लोकान्तमो निष्प्रतिमस्त्वमथ, त्वं श्राव्यं मङ्गलमप्यधीशु ! ।

त्वामेकमहन् ! श्रवणं प्रपद्य, सिद्धिर्षिद्धिर्ममयस्त्वमेव ॥ १ ॥

त्वं म माता पिता नता, देवा धर्मो गुरु. पर ।

प्राप्ता स्वर्गोऽप्यवगम, सद्यः सत्त्वं गतिर्मति ॥ २ ॥

जिनो दाता जिनो माता, जिनं सर्वमिदं जगत् ।

5

जिनो ज्यपति सर्वत्र, या जिनः साऽहमथ च ॥ ३ ॥

यत्किञ्चित् कुर्महे दब !, सदा मुक्ततदुक्तम् ।

तन्मे निजपदस्यस्य, हु खः ज्यपय त्वं जिन ? ॥ ४ ॥

गुणविगुणगोप्ता त्वं, गृहाणास्मत्कृतं ज्यपम् ।

सिद्धिं भयति मां यन, त्वत्प्रसादाच्चपि स्थितम् ॥ ५ ॥

10

इति श्रीवचमानजिननाममन्यस्तोत्रम् । प्रतिष्ठायां शान्तिप्रतिष्ठायां पठित्य महासुखाय स्यात् ।

इति शकस्तवः ।

१ इतीमं पूर्वोक्तमिन्द्रस्तवैकादशमन्त्रराजोपनिषद्गर्म अष्टमहासिद्धिप्रदं सर्वपाप
निवारणं सर्वपुण्यकरणं सर्वदोषहरं सर्वगुणाकरं महाप्रभावं अनकसम्पन्नमिन्द्रकदंबसायतसहस्र-
ल्लुभपित्तं मन्त्रान्तरकृतासम्पुष्यप्राप्य सम्यग् ज्यपतां पठतां गुणयतां शृण्वतां समनुप्रथमायानां, 15
मध्यजीवानां चराचरज्यपि (जीवलाके) सञ्चस्तु तस्मास्ति यत् करतलप्रणयि न भवतीति । किं च—

२ इतीमं० पूर्वोक्तमिन्द्रस्तवैकादशमन्त्रराजोपनिषद्गर्म इत्यादि यावत्सम्पुसमनु
प्रथमायानां मध्यजीवानां मन्त्रपतिभ्यन्तर-ज्यासिष्क-र्षमानिक्रमासिनो देवाः सदा प्रसीदन्ति ।
भ्यासयो विधीयन्ते ।

३ इतीमं० मध्यजीवानां पृथिव्यपतबोहायुगगनानि मन्त्रपतनुकूलानि ।

20

४ इतीमं० मध्यजीवानां सवसंपदां मूर्त्तं जायतं जिनानुरागाः ।

५ इतीमं० मध्यजीवानां साधनं सौमनस्येनानुग्रहपरा जायन्ते ।

६ इतीमं० मध्यजीवानां ललाटं धीयन्ते ।

७ इतीमं० मध्यजीवानां क्लृप्त-स्फुट-गगनचराः क्रूरजन्तवोऽपि मन्त्रीमया जायन्ते ।

८ इतीमं० मध्यजीवानां अक्षमवस्तुन्यपि ठणमवस्तुमार्गं प्रयच्छन्ते ।

25

९ इतीमं० मध्यजीवानां धर्मापकृमा गुणभिरामा जायन्ते ।

१० श्मीम० मध्यबीजानां एहिक्यः सर्वा अपि हृद्गोत्रकलत्र-पुत्र-मित्र-धन-धान्य-
बीजित-यौवन-रूपाऽऽग्य-यश्र-पुरस्सरा- सर्वजनानां संपदः परभागजीवितश्रास्त्रिन्यः सद्बुद्धौ-
सुसंमुखीभवन्ति । किं बहुना ?

११ श्मीम० मध्यबीजानां आमुष्मिक्य- सर्वमहिमास्वर्गापवर्गभियाऽपि क्रमशः
5 यथेष्टं(ष्ठं) स्वयं स्वपंजरजात्सवसप्तसुख्य भवन्तीति । सिद्धिः(द्धः) भेयः सद्बुद्धयः ।

यथेष्टेण प्रसभेन, समादिष्टोर्द्धतां स्तन ।

तथाप्यं सिद्धसनेन, प्रपेदे संपदां पदम् ॥ १ ॥

इति सप्तस्तव ॥

परिचय

10 श्री जैनधर्मसारक समा माभनगर तत्पत्नी प्रकाशित 'श्री जिनसहस्रनाम स्तोत्र नामक
पुस्तकमें अति श्री सिद्धसेन दिवाकर इन एकस्तव' आपधर्म आत्म्युं के, ए पुस्तकमेंही प्रस्तुत संदर्भ
बाही आपेष्ट छे ।

आ रचना अर्कती छीए परम गंभीर होबापी एनो अनुवाद विशेष प्रफल माने छे, क्यारे
केवल मूल व बाही प्रगट करीए छीए, अभियम तेन अर्क सहित अलग पुस्तक तऱके प्रगट करबानी
15 मानना राखीए छीए ।

श्री अरिहंत परमप्रभुनुं स्वरूप शब्दोपी पर छे । शब्दो ते रूपने संपूर्णरिते व्यक्त करी सकै
तेग नथी । ईर्कता मूर्ध्तिबोध ले रूपने अभ्योयके समजावना माटे स्तोत्राविकसे अनेक प्रयागो कर्मा छे ।
ए शब्दोना आर्कजन बडे ए म्भान् रूपनी बर्णक हांसी बाय छे । पत्नीनुं स्वरूप तो केवल अनुभव
बडे गम्य छे । अन्तरूपे अरिहंतना स्वरूपने व्यक्त करानाई मरि प्रजाज स्तोत्रोम 'शकस्तव तुं स्थान
20 मोखरे छे । प्रकचरे ते विम्यरूपने शब्दोमं जलबानो सुखेष्ट प्रयत्न करी छे ।

आ स्तोत्र संकथनगर्भित छे । एना कर्मिअर अलाना ए अमिअर मंत्री छे । ए स्तोत्रना
जपन पठन, गुणन अने अनुप्रेक्षणनुं फल पण प्रकचारे बहु व सुंदर रिते बतान्युं छे ।

आ स्तोत्र कदुस्त छे, प्रत्येक मुमुक्षुमाटे ते कथित रूपयोगी छे । एनुं एख वने एनापी
प्राप्त बता लग्गो एनी अतापनामी बसु स्वयं पाय तम छे ।

25 अतिम श्लोक उपरपी एग कानो छे के इन्हे प्रसन्न बरिने श्रीसिद्धसेनतूरिने आ स्तोत्र बापुं इहे ।
श्रीसिद्धसेन दिवाकर पढीना स्तोत्रकचरोए आ स्तोत्रनुं बोधन बचा असे अनुसरण कर्युं छे ।

कभिन्यस्तर्षाहृत योगदासना बीजा श्लोकपी टीकायं आ स्तोत्रना केवलक विशेषयो
अनुत्पुं छंरम्य गुंएधर्म आनेका छे ।

આચાર્યશ્રીપૃજ્યપાદવિરચિત સિદ્ધમક્ત્યાદિસમ્રહ

(સમ્પાદ)

સિદ્ધાનુદૂતકર્મ્મપ્રકૃતિસમૃદ્ધ્યાન્ સાચિવાત્મસ્વમાધ્યાન્,
વન્દે સિદ્ધિપ્રસિદ્ધયૈ તદનુપમગુણપ્રદાકૃષ્ટિતુષ્ટાઃ ।

5

સિદ્ધિઃ સ્વાત્મોપલભિઃ પ્રગુણગુણગણો(વા)ચ્છાદિ દોષાપહારા
ષોમ્યાપાદાનપુક્ત્યા દ્યપદ રૂઢ યથા હેમમાષોપલભિષ્ ॥ ૧ ॥

નામાષઃ સિદ્ધિરિદા ન તિચ્છગુણહતિસ્તત્તવપોમિર્ન યુક્ત-
રસ્પાત્માનાદિવદ્ સુકૃતવક્ત્રલક્ષ્ ઠલ્થયાન્નોષમાળી ।

અનુવાદ

10

જેમ મદ્દી, ધમ્ય વગેરે યેમ્ય કરાળોતી યુક્તિર્લેક યોજના કરવાથી સુવર્ણપાપાગમંથી
મેલ દૂર થઈ આપ છે અને દુઃખ સુવર્ણની પ્રાપ્તિ થાય છે, તેમ અજ્ઞાના જ્ઞાનાદિક સર્વોચ્ચ ગુણોના
સમુદાયને આપ્તજ્ઞાન કરનાર જ્ઞાનાવરણીયાદિ દોષોને ધ્યાનરૂપી અગ્નિવેદ દૂર કરવાથી દુઃખ અજ્ઞાનની
પ્રાપ્તિ થાય છે, તે સિદ્ધિ કહેવાય છે । તે અજ્ઞાનસિદ્ધિ જેમને પ્રાપ્ત થઈ છે—અપવા જેઓને તે દુઃખ અજ્ઞાન-
સ્વરૂપની પ્રાપ્તિ થઈ છે અને જેઓ કર્મોની પ્રવૃત્તિના સમુદાયથી રહિત છે એવા સિદ્ધ મગર્ભોને તેમના 15
અનુપમ ગુણરૂપ સાંકળના આત્મર્પણથી શુદ્ધ થયેલો હું દુઃખ અજ્ઞાનસ્વરૂપની સિદ્ધિ માટે વંદન
કર્મ છું ॥ ૧ ॥

શીલો મોક્ષર્થ સ્વરૂપ અમાત્મરૂપ મને છે । આ શ્લોકમાં પુતું નિરસન કરતાં આત્મર્થ કહે છે
કે—મોક્ષર્થ સ્વરૂપ અમાત્મરૂપ નથી । કરાળ કે એવો ક્ષેત્ર યુદ્ધિમાન પુરુષ શેય કે જે પોતાનો તારા
કરવા પ્રયત્ન કરે !

20

શૈલોપિક દર્શનકાર કહે છે કે—બુદ્ધિ, દુઃખ, દુઃસ્થ, શ્લેષા શ્રેય, પ્રયત્ન, ધર્મ, અધર્મ અને સંસ્કાર
આ આત્માના ક્ષેત્ર ગુણો છે । એ ગુણોનો તારા થઈ જવો તેનું નામ મોક્ષ છે । તેનું નિરસન કરતાં આત્મર્થ
કહે છે કે—મોક્ષર્થ સ્વરૂપ અજ્ઞાના ગુણોનો તારા થવા રૂપ નથી । કરાળ કે યો એમ માનવામાં આવે
તો તેજોનું તપ અને ક્રતપાલન પણ નહીં થઈ શકે । કરાળ કે આત્મગુણોના તારા માટે કોઈ તપ કે ક્રત
પાલન કરવું નથી ।

25

આત્મિકો કહે છે કે આત્મા જેથી કોઈ થીજ જ નથી । કેટલાક આત્માને મને છે પરન્તુ મૂત
અને મધિયાત્મક સ્થાને તેનો સંભવ માનવા નથી । તે કમર્થ નિરસન કરતાં આત્મર્થ કહે છે કે અજ્ઞાને
અને તે અજ્ઞાનરૂપી આત્માને છે । અર્થતઃ અજ્ઞાને કાલથી અજ્ઞાને કમર્થોની વંધાયેલો આત્મા છે ।

જ્ઞાતા ઇત્યા સ્વવેદ્યપ્રમિતિશ્ચસમાહારવિસ્તારપર્મ્વા,
 ધ્રીશ્ચોત્સવિશ્વપાત્મા સ્વગુણયુત્તા હતા નાન્યથા સાધ્યસિદ્ધિઃ ॥ ૨ ॥

સ ત્વન્તર્વાદ્યોત્પ્રમવશિમલસર્ષ્ઠનજ્ઞાનપર્વ્યા,
 સંપદ્વિપ્રપાતવૃત્તુરિત્તયા, અપ્ચિવાશિન્ત્ય સૌરઃ (હરઃ) ।

5 સાધ્ય દર્શનકર માને છે કે જાત્યા કર્મોનો કર્તા નથી । તેનું નિરસન કરત્યા આચાર્ય કહે છે કે જાત્યા સ્વયં વા પોતાના કર્મ કરે છે અને તેનું જ્ઞામાહુમ પક્ષ મોળવે છે અને કર્મોનો સર્વથા માદ્ય કર્તા મેદ્યમ્ બાન્ય છે । તથા આ જાત્યા જ્ઞાતા અને જ્ઞાત છે—જ્ઞાનોપયોગ અને દર્શનોપયોગી યુક્ત છે ।

10 સાધ્ય, મીમાંસા, વેદાન્તા અને યોગ મત્ત્વાહુમ્નો જાત્યાને સર્વ-શ્યાયક માને છે । તેનું નિરસનર્થ વાચાર્ય કહે છે કે—અહમ્નું પરિમાણ પોતાના શરીર પ્રમ્થન વા હોય છે ।

સાધ્ય, મીમાંસા, વેદાન્તી અને વૈશ્વિક જાત્યાને સર્વથા જિત્ત માને છે । વૈશ્વો જાત્યાને તપ્તા અને વિનારામ્ય માને છે । તેના નિરસનર્થ વાચાર્ય કહે છે કે જાત્યા તપ્તા અપ્ય અને પ્રીમ્ય ત્વરૂપ છે ।

15 જાત્યા પોતાના જ્ઞાત્યા ગુણોથી યુક્ત છે । પોતાના ગુણોથી સુસોધિત હોવાના કીને વા તેને પોતાના સ્વરૂપથી પ્રાપ્તિ અર્થશ્ચ મેદ્યમી પ્રાપ્તિ બાન્ય છે । એ રીતે પૂર્વોક્ત ગુણોવાહ્યો જાત્યા માનવાર્થ 15 બાને તો વા મેદ્યરૂપ સાધ્યની સિદ્ધિ બાન્ય, બાન્યથા નહિ ॥ ૨ ॥

દર્શનમેદ્યમી કર્મો તપ્તામ, ક્ષય અને ક્ષયોપશમ વધો વા સમ્યદર્શન તપ્તામ કરવા મદ્યે અંતરજ્ઞ કરણ છે, તથા ગુણો સપવેદ્ય, ચિનવિશ્વ દર્શન, આતિત્તમજ વગેરે વાહ્ય કરણ છે । આ અંતરજ્ઞ અને વાહ્ય કરણ મલ્લભાવી સમ્યદર્શન પ્રગટ વાય છે । સમ્યજ્ઞાન તપ્તામ વા મદ્યે દર્શનમેદ્યમી અને જ્ઞાન-વરણ કર્મો સપોષમ્માદિક વધો અંતરજ્ઞ કરણ છે અને ગુણો સપવેદ્ય, સ્વાધ્યાય, વગેરે વાહ્ય કરણ 20 છે । સમ્યજ્ઞાતિરૂપ વધો મદ્યે મેદ્યમી કર્મો અપોષમ્માદિક વધો અંતરજ્ઞ કરણ છે અને ગુણો સપવેદ્ય, સ્વાધ્યાય વગેરે વાહ્ય કરણ છે । આ અંતરજ્ઞ અને વાહ્ય કરણોના મલ્લભાવી સમ્યદર્શન, સમ્યજ્ઞાન અને સમ્યજ્ઞાતિરૂપ પ્રગટ વાય છે । અને કર્મોનો મિશેષ ક્ષય કે ક્ષયોપશમ વધો આ સમ્યદર્શન, જ્ઞાન અને જ્ઞાતિરૂપ અત્યન્ત નિર્મલ વાય છે । નિર્મલ સમ્યદર્શન, જ્ઞાન અને જ્ઞાતિરૂપ અત્યન્તી સંપતિ છે । કર્મોને માદ્ય કરવા મદ્યે આ વા ઇનત્રયરૂપ સંપતિ જાત્યાનું ઇત્તક છે । આ ઇનત્રયરૂપ 25 જાત્યા પ્રવલ પ્રહારથી વાતિ કર્મરૂપી વાપ અતિશીઘ્ર નદ્ય નર્થ બાન્ય છે ।

• સૌથી અર્થ—

ઇનત્રયરૂપ સંપતિ ઠે (જાત્યાનું) નિરસનો વમ્પુ છે । તે વધે કુરિતાવધમ્નો વમ્પુ વરેજા હોવાથી જાત્યા વેદોપ્ત્યવન અશિન્ત્ય સર્વ (તપ્તા) છે । તે વેશ્વજ્ઞાન વેશ્વવરણ, અહુત્ત, મદ્યાર્થે વાતિત્ત તમ્પુત્તવધ, વાતિત્ત વમ્પુ, વાતિત્ત વમ્પુ, વાતિત્ત વમ્પુ, વાતિત્ત વમ્પુ (વોતિરૂપવધારિ ?) આરિ વિશ્વ (વાતિત્ત) અને અહુત વધ 30 વધ ગુણોવધે (વધ) પ્રવધા છે ।

કૈવલ્યજ્ઞાનદટિપ્રવરહુસુમહાવીર્યસમ્પક્ષલમ્બિ
ન્યોત્તિર્બાતાપનાદિસ્થિરપરમગુર્ભરઠ્ઠૈર્માસમાન' ॥ ૩ ॥

જ્ઞાનન્ પદ્યન્ સમસં સંમમનુપરતં સપ્રત્પ્યન્વિતનન્,
ધૂન્વન્ પ્વાન્તં નિતાન્તં નિધિતમનુસર્મ પ્રીણ્યષીઘ્રમાલ્ ॥

હૃર્ષન્ સર્ષપ્રજ્ઞાનામપરમભિમધ ન્યોતિરાત્માનમાત્મા,
આતમન્યેવાત્મનાસૌ ઘણમુપચનપન્ સ સ્વયમ્ભૂઃ પ્રજ્ઞતઃ ॥ ૪ ॥

ધિન્ શ્વેપાનશ્વેવાભિગલ્લલ્કર્ણીસ્થિરનન્તસમાર્ષઃ,
હૃદમત્સામ્પાલ્ગાહાગુરુલ્કુલુગુણિઃ ક્ષાપિકૈઃ શ્રોમમાનઃ ॥

મન્યૈજ્ઞાન્યધ્યપોદપ્રવણવિપયસંપ્રાપ્તિલ્મ્બપ્ર(સ્વ)માર્ષૈ-
સ્ફૂર્ઠ્ઠ પ્રજ્ઞ્યા સ્વમાવાત્ સમપમુપગતો જ્ઞાન્નિ સંતિષ્ઠેઽધ્યે ॥ ૫ ॥

5

10

૧ આત્મ પોતાના રત્નત્રયરૂપ શક્તિના પ્રબલ પ્રદારથી જે બસતે જાતિકર્મોને નાશ કરી દે છે તે જ શક્તિ ૧ આત્મને કેવલજ્ઞાન, કેવલદર્શન, અનન્તસુખ અનન્તવીર્ય, અનન્ત નિર્મલ સમ્યક્ત્વ, ક્ષાપિક દાન, ક્ષાપિક ક્રમ, ક્ષાપિક મોગ ક્ષાપિક ટપમોગ, યજ્ઞાસ્થાત જ્ઞાન, મગ્નપટલ, જ્ઞાન, હૃદ્યત્રય કરો અનેક અનુપમ વિમૂલ્કો પ્રજ્ઞ માય છે । આ વિમૂલ્કોનાં જ્ઞાન, દર્શન, સુખ, વીર્ય, સમ્યક્ત્વ કરો વિમૂલ્કો તો આત્મસ્વમાત્મરૂપ જોવાથી જ્ઞાન છે અને માગ્નપટલ જ્ઞાન, હૃદ્ય, સિદ્ધાસન, 15 કરો વિમૂલ્કો વૈભોપગત છે અને તે જ્ઞાનના સંભવ સુખી રહે છે । આ વધી વિમૂલ્કો અનુભવ છે અને એવું અલ્પિય મહાશક્ત્ય સ્વયં વેદ્યાય છે ।

આરે આ આત્મ જાતિકર્મોનો નાશ કરવાથી ટપર લલ્લેલા અલ્પિય અને પરમ ગુણોથી દૈવીપ્પમાલ અને છે આરે જે આત્મ જ્ઞાનમ્ અવધા અરિહંત કર્ણેવાય છે ।

૨ આત્મ સમસ્ત લોકલોકોને એકી સામે નિર્ધાર જાણે છે અને ઘૂર છે, જ્ઞાનરૂપ અનેકો જોવાથી 20 નિર્ધારણને પૂર્વે દૃષ્ટિને અનુભવે છે, જ્ઞાન-પ્રકાશને વિસ્તારે છે, મોહરૂપી ધોર નિર્ધાર મંજરુઓ નાશ કરે છે, સમ્પ્રસારણરૂપ સમાર્ષ અનુભવ સમાલ વિધ્ય અનુભવ અવધોથી કલ્યાણમય ટપદેશ આપીને મન્ય યોગોને અન્યન્ત સંયુત કરે છે, તેમને અન્યન્ત આર્મંશિત કરે છે, સર્વ પ્રજ્ઞાઓના ઈશમાલ (શાસ્ત્ર)ને કરે છે, સૂર્યદિ અન્ય યોગોને કરતાં અધિક તેમજી છે, તથા સ્વયં પોતાનાં જ પોતાનાં જોવાને ક્ષણજ્ઞાન રૂપે કરતો ૧ સ્વયમ્ પ્રવર્ષે છે ॥ ૩-૪ ॥

25

અતિ વૈદીઓની સમગ્ર અન્યન્ત કટીમ એવા વેદનીય, મામ, ગોત્ર અને અમુ આ જ્ઞાન અવધોય અમાતી કર્મોની મુલ અને ટપર સમસ્ત કર્મપ્રકૃતિઓને ઠેરને અન્યન્ત સ્વમાત્મકાલ્યા સુખમ્, લોકપ્રજ્ઞાગાહ, અનુદ્યુષ્ટ કરો પરમ ગુણોથી પણ તે આત્મ મુખિતમ્ જોમે છે । જે સિદ્ધાસન સમસ્ત કર્મ પ્રકૃતિઓનો નાશ કરવાથી (1) પ્રજ્ઞ કયેલા (અવધા અન્ય અવધોનેતિ નેતિ) નજે કર્મજ્ઞાના) અનેક અન્ય ગુણોથી પણ તે સિદ્ધ મગર્ભત જોમે છે । જ્ઞાન આત્મનો સ્વમાત્મ કર્મગમન કરવાનો જોવાથી સમસ્ત કર્મોનો 30 નાશ થવા પછી તે જ સમ્પ્રમાર્ષ આત્મ લોકલોકોના અમમા ટપર જઈને વિરાજિત માય છે ॥ ૫ ॥

અન્યાકારાસ્તિતુર્ન ચ મરણિ પરાં યેન તેનાત્પરીનાં,
 પ્રાગાદમોપાત્વદેહપ્રવિક્ષિત્કિરિષિરકાર એવં શૂન્યઃ ।
 દુષ્ટૃપ્નાપ્તાસન્નસન્નરમરણજરાનિવયોગપ્રમોહ
 વ્યાપ્તપ્ત્યાપુપ્રતુપ્તપ્રમથમથહતઃ શ્વેડસ્ય સૌલ્યસ્ય મત્તા ॥ ૬ ॥

5 આત્મોપાદાનસિદ્ધિં સ્વયમતિશ્ચમયતીતવાચ વિદ્યાર્હ,
 હૃદિહ્નસમ્પવેર્થં ત્રિપવિરહિતં નિઃપ્રતિહન્દ્રમાર્થં ।
 અન્યદ્રવ્યાનપેઠં નિરુપમમથિતં ધામ્પર્થં સર્વકાર્હ,
 ઠકૃદ્યન્તવધારં પરમ્સુખમવસ્તસ્ય સિદ્ધસ્ય ચાત્મ ॥ ૭ ॥

સિદ્ધ અવસ્થામાં આત્મનું પરિમાણ કેટલું રહે છે, અંતિમ શરીરની બોહું રહે છે કે અધિક । તે

10 થતાં છે —

બે મનુષ્યશરીરની બા બીજા મુલક થાય છે, તેને બે જામ શરીર કહે છે । મુલક થયા પછી આ બીજનો
 આકાર જામ શરીરના આકારની મિમ આકારનો મ હોઈ શકે, અથવા મ છે તે સમસ્ત સ્ત્રોત્તમં વ્યાપક હોઈ શકે
 છે, અથવા મ તો કટકુદ્યાના કીચની મપ્તક અપુમાત્ર હોઈ શકે છે, કારણ કે આ આકાર વલકમાનું કોઈ
 કારણ નથી । પરન્તુ અંતિમ શરીરના પરિમાણની કંઠક બોહું આકાર હોવામાં કારણ છે અને તે એ કે સંસાર
 15 પરિભ્રમણમાં આ બીજનો આકાર કર્મોને કારણે વલકમતો રહેતો હતો । હવે કર્મોના નાશ થવાથી આકાર
 કેરકમતું કોઈ કારણ નથી । તેથી મુલક અવસ્થામાં બીજનો આકાર અંતિમ શરીરના આકારે બ રહે છે । તેનું
 પરિમાણ અંતિમ શરીરની કંઠક બોહું બ રહે છે કારણ કે શરીરના બે બે માગોમાં અપમાના પ્રવેશો નથી
 કેટલું પરિમાણ ઘટી જાય છે । શરીરની ઘંદર પેટ, માલ, કામ વગેરે પોહ્યા માગોમાં બીજ પ્રવેશો હોતા
 નથી । તેથી એ સિદ્ધ થાય છે કે મુલક જીવોનું પરિમાણ અંતિમ શરીરના પરિમાણની કંઠક બોહું છે ।
 20 આ બોહુંપરું આકારની બેબેહાપ નથી પરન્તુ વલકલ્પની બેબેહાપ છે । તથા મુલક અવસ્થામાં જીવનો
 આકાર અંતિમ શરીરના આકાર સમ્પન્ન અત્યન્ત દેવીપ્ત્યમ્ય રહે છે । તથા મુલક અવસ્થામાં આત્મ અર્પ
 હોય છે । સિદ્ધોમાં સ્પર્શાદિરૂપ મૂર્ત્ય નથી, તેથી તે અમૂર્તસ્વરૂપ કહેવાય છે ।

તથા કુષા, સ્વપ્ન, ચાઇ, કાઇ (દમ), વાચ, મરણ કુદાલત્વા, અભિવ્યોગ, મોહ અનેક પ્રવરની
 આપવિચ્છે અને કીચા પળ દામ્પન કુહો બેથી ઠપ્પન થાય છે એવા મન (રામ-દેવ)નો મગધાને માયા કર્મો
 25 છે । આ મન નાશ થવાથી સિદ્ધ મગધોને બે અમન્ત કુષાની પ્રાપ્તિ થઈ છે, તે કુષાના પરિમાણને કોમ માપી
 શકે ! અર્થાત્ કોઈ ન માપી શકે ॥ ૬ ॥

સિદ્ધોનું કુલ કેનું હોય છે તે થતાં છે —

સિદ્ધ પરમાત્માને બે કુલ હોય છે તે કેવલક લામ્પાની બ ઠપ્પન થવેલું હોય છે; અમ્ય કોઈ
 પ્રકૃતિ અપ્રિયી ઠપ્પન થવેલું નથી તેથી તે અનિત્ય નથી । તે કુલ સ્વયં અભિચાય મુલક હોય છે,
 30 સમ્પન્ન થાથાચોવી દિત્ત હોય છે, અપન્ન મિદ્યાલ-અમન્ત હોય છે અને આમાના સમ્પન્ન પ્રવેશોમં
 વ્યાલ થઈને રહે છે । તે કુલ મ ક્યારેય બોહું થાય છે કે ન તો થયે છે । સંસારિક કુલ ત્રિપવોપી
 ઠપ્પન થાય છે, સિદ્ધોનું કુલ ત્રિપવોપી ઠપ્પન થતું નથી પરન્તુ સ્વામાધિક હોય છે । કુલનું
 પ્રતિપ્રિદિ કુલ છે । તે કુલની તેઓ સર્વા દિત્ત છે । સંસારી જીવોનું કુલ કુહોવી મિદિત્ત છે, પરન્તુ

નાપઃ સુષૃઢતિનાશાઢ વિવિધરસપુર્વેરમપાનૈરઢુચ્યા ,
 ન સ્પૃષ્ટેર્ગ્નિમાર્ત્પેર્નીહિ મૃદુઢુચ્યનૈર્મ્હાનિનિપ્રાપમાવાઢ્ ।
 માર્ત્કચૈર્ભાવઢ તદુપશમનસઢુપઢાનયંતાવઢ્,
 દીપાનર્યક્યવઢ્ઢા ઢ્યપગઢ્ઢતિમિરે દૃષ્યમાને સમસ્તે ॥ ૮ ॥
 શાદઢ્ઢુસમ્પત્સમતા વિવિધનયવપ'સંયમઢ્ઢાનદષ્ટિ
 ચર્યાઃ સિદ્ધાઃ સમન્તાઢ્ઢવિતવપઢ્ઢસો વિઢ્ઢદવાધિદેવા' ।
 મૂતા મળ્યા મઢ્ઢન્ત સઢ્ઢલઢ્ઢગતિ યે સ્ત્યમાના વિઢ્ઢિષ્ટઃ,
 ઢાન્ સર્વાન્ નૌમ્પનન્તાન્ નિઢ્ઢિગમિપુરઢ્ઢં ઢ્ઢન્સરૂપ ત્રિસઢ્ઢ્યમ્ ॥ ૯ ॥

5

સિદ્ધોનું સુખ હિંમશા સુખરૂપ જ હોય છે । સંસારિક સુખ વેદનીય કર્મના ઉદયથી વાય છે । તપા પુષ્પમાલા,
 ખન્નન, મોઝન કોરે જાણ સામગ્રીની અપેશાગઢ્ઢું છે । પરન્તુ સિદ્ધોનું સુખ ધીમા કોર્ષે દ્રમ્યની અપેશા મિનાતું 10
 હોય છે । તે સિદ્ધોનું સુખ ઉપમ્ય રઢ્ઢિત છે, અપરિમિત છે, શાશ્વત છે અને સર્વે સમય રહેનારું છે । તે સુખનું
 સામર્થ્ય પરમોત્કૃષ્ટ છે અને અનન્ત છે । તે સુખ પરમસુખ કહેવાય છે । આરું સુખ સિદ્ધોને હોય છે ॥ ૭ ॥

જેમ કોર્ષે જીવને પ્રાણાલ મ્યાખિની કોર્ષે પીઢા અપવા ઢુઢ્ઢ ન હોય તો તેને મ્મટે પીઢાને
 શાન્ત કરવા માટે કોર્ષે ઢ્ઢીવખિની ખરૂર મપી, અવવા જે વઢ્ઢતે અંખકારાને સર્વવા અમાલ હોય અને ઢધી
 વસુશ્ચે સ્પષ્ટ દેશાતી હોય તો તે વઢ્ઢતે ઢીપકની કોર્ષે ખરૂર મપી, તે જ પ્રમાણે તે સિદ્ધ મગર્ષતોની 15
 મૂમ અને તરસ ચાત્રી ગર્ષે છે તેથી તેમને અનેક પ્રકારના રસોપી પરિપૂર્ણ ંવા અમઢ્ઢલનું કોર્ષે પ્રયોજન
 મપી । તપા સિદ્ધોને કોર્ષે પળ જાતની અપશિત્રતાને સ્પર્ષ નથી હોતો તેથી તેમને કેસુર, ચાન્દન અપવા
 પુણ્યઢ્ઢલા કોરોરું પળ પ્રયોજન મપી । તેવી જ ઊંટે તે સિદ્ધ મગર્ષતોને મ્લાઢ્ઢિ, નિપ્ર, કોરોરો સર્વવા
 વમાલ હોય છે તેથી તેમને કોર્ષેમ્લ શમ્યારું પળ કોર્ષે પ્રયોજન મપી ॥ ૮ ॥

ત સિદ્ધ મગર્ષતો અનન્તજ્ઞાન કોરોરે અનેક ઉત્તમ સંપત્તિઓ સઢ્ઢિત છે અને સર્વે જયોતી 20
 ંષ્ટિવ વિદુઢ ંવા તપ, સંયમ, જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રથી ડુકત છે । તેમનો યશ ચારે તરફ
 ફેલાયેલો છે । તેઓ વિધના દેવાધિદેવ છે । ંણે લોકજા સમસ્ત મમ્ય વળો તેજોતી સ્પા સ્તુતિ કરે છે ।
 તે મૂતકઢ્ઢલ્લમં વયેશ્ઢા, મહિષ્યત્ કઢ્ઢલ્લમં ંમાઢ અને વપમાલ કઢ્ઢલ્લમં વતા સમસ્ત અનન્ત સિદ્ધોને ઢું
 સિદ્ધ સ્વરૂપને વઢ્ઢુ વઢ્ઢી જ પ્રાપ્ત કરવાની ઢ્ઢ્ઢ્ઢાથી ત્રિસઢ્ઢ્યમ નમસ્કાર કર્ષે ઢુ ॥ ૯ ॥

આચાર્યમક્તિ

સિદ્ધગુણસ્થાવિનિરતાનુદૂતરુપામિચાલ્કદુલવિદ્યેપાન્ ।
 ગુપ્તિભિરમિસમ્પ્રાન્, શ્વ(યુ)ક્યુતસત્યવચનત્થિતમાષાન્ ॥ ૧ ॥
 યુનિમાહાત્મ્યવિદ્યેપાન્, ત્રિનશ્ચાસ્ત્રસત્પ્રદીપમાસુરમૂર્ધાન્ ।
 સિદ્ધિ પ્રપિસુમનસા, શ્વરસોવિપુલ્કનૂસમાતનશ્ચુદાત્ ॥ ૨ ॥
 ગુણમશિવિરધિતવપુષઃ, પશ્ચાદ્વ્યનિશિતસ્ય શાત્ન સતર્થ ।
 રહિતપ્રમાદશ્યાન્, દશ્વનશુદ્યાન્ મળાસ્ય સંતુષ્ટિકરાન્ ॥ ૩ ॥
 મોહશ્ચિદુપ્રવપસઃ પ્રશ્નસ્વમિશ્વરશ્ચદપસુમ્પશ્ચારાન્ ।
 પ્રાસુમ્પનિસ્પાનનપાનાશાશિર્ભસિષ્તેતસાં હતશ્ચપાન્ ॥ ૪ ॥

18

અનુવાદ

એ આચાર્યો મિદ્યેના શ્યામિક સમ્પૂર્ણ આદિ ગુણોની સ્થિતિ કરવામાં સદા ધીન રહે છે । ક્રોધ, મન, મમ્બા, ડોમરૂપી વશિષ્ઠા સમૂહના એ અનન્તાનુર્ભવિ શરોરે અનેક મેરો છે અર્થાત્ કમાયેલા મેને છે તે શ્વા એજોર તદ્દ શરી તાત્પર્યા છે, એ મ્નોશુદ્ધિ, વપનશુદ્ધિ અને કમ્પગુણિતું પાલ્લ કરે છે, અને એજો નિસ્કલ્પતા (પુષ્કિ) થી શુદ્ધ એવા સ્વયં વપનવચે વગલતા પદાર્થોને શોધવાને છે, એવા આચાર્યોને ॥ 18 નમસ્કાર* કર્ક શું ॥ ૧ ॥

ગુણિઓમાં એમનું મહાત્મ્ય વિશેષ છે, એમની મૂર્તિ ત્રિનશ્ચાસ્ત્રને પ્રચ્છાદિત કરવા મઠે શીવક સમ્પ્રદાન દેશીયમ્બ છે, એમના મનમાં સિદ્ધિપદ પ્રાપ્ત કરવાની શ્ચ્ચા છે અને એજો જ્ઞાનાત્મરૂપી આદિ કર્મોને શ્વાષવાના કરણરૂપ કલ્પરોપ, તિદ્ધવ મ્મરુર્થ આદિ કરાણેને તાદ્ય કરવામાં વ્યવસ્થા કુશલ છે, એવા આચાર્યોને ॥ નમસ્કાર કર્ક શું ॥ ૨ ॥

20 એજોનું શરિર સમ્પદર્શન શરોરે ગુણરૂપી મ્મિઓથી સુશોભિત છે, એજો જીવાદિક છદ્દ દ્રવ્યના નિશ્ચયને વચ્ચન આપતલા છે અર્થાત્ એજો સ્વયં પદ્મમ્બ મિશ્વરક નિશ્ચયશાસ્ત્ર છે અને શીવાશ્ચેને નિશ્ચય કરાવતારા છે, એમનું આરિય નિક્તા આદિ પ્રમાણથી રહિત છે, એમનું સમ્પૂર્ણરૂપ શંકાવિક દોનોથી રહિત છે અને એજો ગચ્છમી સ્તુતિને કરનારા છે, એવા આચાર્યોને ॥ સદા નમસ્કાર કર્ક શું ॥ ૩ ॥

25 એમનું તમ ઠપચરણ મોહ અને જ્ઞાનનો તાદ્ય કરતાઈ છે, એમનું હર્ય પ્રશસ્ત અને પરિશુદ્ધ છે, તથા મ્મશ્ચાર સુંવર-સ્વપરશ્ચવાગત છે એમનું રહેવાનું સ્થાન સમ્પૂર્ણઆદિ શીવોથી રહિત હોય છે, એજો પાપ રહિત હોય છે, એમનું હર્ય આશા-શ્ચ્ચાથી સર્વશ્ચ રહિત હોય છે અને મિશ્ચાશ્ચીનરૂપી કુમ્મર્મનો સદા તાદ્ય કરનારા હોય છે, એવા આચાર્યોને ॥ સદા નમસ્કાર કર્ક શું ॥ ૪ ॥

* આ શ્લોકના ઉપા શ્ચ્ચાના શ્લોકમાં નમસ્કારશ્લોક શોધી શાક્ય નથી । તે શાક્ય હર્ય શ્લોકમાં છે । અને ત્વાં શ્ચી શ્ચ શ્લોકોનો વાક્ય છે । તેથી નમસ્કાર કર્ક શું ત્વા શાક્ય શ્ચી શ્લોકમાં આનું છે । નમસ્કાર વ્ચ ૪૦ વ્ચ ૩ વમસ્કાર ।

ધારિતવિલસ મુખ્યાન્ , વર્જિતવદુદ્ધપિષ્કમખ્લનિક્કરાન્ ।
સકલપતિપદ્મચિન્તિ ક્રિયામિરનિચ્છં પ્રમાદત પરિરહિતાન્ ॥ ૫ ॥

અચલાન્ અપેતનિદ્રાન્, સ્વાનપુતાન્કથદુદ્ધેશ્યાદીનાન્ ।
વિચિનાનાભિત્થાસન્નદિસ્તેહાન્ વિનિર્જિતિનિરુપકરિષા ॥ ૬ ॥

અતુલાતુલ્કટિક્કરાસાન્ , વિવિક્તવિધાન્સખિતસાધ્યાપાન્ ।
દક્ષિણમાવસમગ્રાન્ અપગતમદરાગલોમચ્છટમાત્સર્યાન્ ॥ ૭ ॥

ભિન્નાર્ચરૈદ્રપથાન્ સંમાવિતથર્મ્મસુનિર્મ્મસ્ત્વદપાન્ ।
નિર્ભ્યં પિત્તદુઃખમ્ભીન્ પુખ્યાન્ ગમ્બોદપાન્ ચિત્તીનગારવચ્ચર્યાન્ ॥ ૮ ॥

એમનાં મન, વચન અને ક્રમ્યા, પાત્રે દ્વિત્રયો, જન દ્વાપ-યગ કરોરો મ્યાપાર વચા પાનોવી રહિત હોય છે અને તેની જેમો અપન્ત ધોમે છે । એ મુનિઓનો સ્મુદાય અધિક દંબનો મળીદાર મહુદોવચાઓ 10 વાહાર પ્રહ્લવ કરે છે એવા મુનિ-સ્મુદાયવી જેમો સર્વવા અભગ રહે છે (!) । એ તપચર્યાધિ વિશેષ અગુપ્તનોવી અનેક પ્રકારના પરીપહોને સદા વીતતા રહે છે અને જેમો પ્રમાદની સર્વવા રહિત હોય છે, એવા આચાર્યોને હું સદા નમસ્કાર કરું છું ॥ ૫ ॥

જેમો અનેક પરીપહો આચવા છદ્ધ પોતાનાં અનુદાનો અને ક્રનોવી ક્યારેય અલાપમ્મન પતા નથી જેમો વિશેષે કરીને નિદ્રાવી રહિત હોય છે, જેમો પ્રાય કાપોસ્સર્ગમ્મ રહે છે, જેમો જનક પ્રકારનાં દુષ્ટ 15 અને દુર્ગતિને આપનારી દુષ્ટ સેવ્યાઓવી સદા રહિત હોય છે, જેમો વિચિત્તૂર્લક ધરનો ભાગ કર્યો છે, અથવા જેમોના આગમાનુસાર ક્ષરદ, નસ્ટીકા કરોરે અનેક પ્રકારનાં રહેવાનાં સ્વામ છે, જેમો તેજ કરોરેવી મસ્થીશ કરાવતા નથી અને જેમો દ્વિત્રયરૂપી દાપીઓને હંમેશા પોતાના વચાર્મ રખે છે, એવા આચાર્યોને હું સદા નમસ્કાર કરું છું ॥ ૬ ॥

સંસારમ્મ જેમની કોઈ તપમ્મ નથી જેમો સ્કચ્છટિકાસન કરોરે કચ્છન આસનોવી તપચારણ 20 કરે છે, જેમ્મુ દ્વય દ્વિત્રયા પરમાનોવી રહિત છે, જેમનો સ્વાધ્યાય સદા અસંચિત રહે છે, જેમ્મુ દાક્ષિણ્ય પરિત્તો છે અને જેમ્મના મદ, રમા જોમ, અજ્ઞાન અને નસરતા ખાસ્યા ગયા છે એવા આચાર્યોને હું સદા નમસ્કાર કરું છું ॥ ૭ ॥

જેમો અર્ચધ્યાન અને રૈદ્રધ્યાન રૂપી પદ્ધોનો સર્વવા માસા કર્યો છે, ધર્મધ્યામની દુમ્મ માત્રમાવી જેમ્મુ દ્વય ત્રિર્લક અપ્પું છે, જેમો નરકચરિક દુર્ગતિઓને સદાને મ્પટે રોકી છે, જેમો અવસ્ત 25 પચિત્ર છે જેમ્મની ઋદ્ધિઓ અને તપચારણતું મહાત્મ્ય અપન્ત પ્રાણસનીય છે અને જેમો ગારવ યુક્ત પ્રાપ્તિઓવી સર્વવા રહિત હોય છે, એવા આચાર્યોને હું સદા નમસ્કાર કરું છું ॥ ૮ ॥

तरुमूल्यागमुक्तानरकषातापयोगसत्तनायान् ।

बहुबन्नाद्विद्वत्करचयाननभयाननधान् महानुभावविधानान् ॥ ९ ॥

ईश्वरगुणसंपन्नान् पुष्पान् मफ्त्या विद्यात्म्या स्मिरयोगान् ।

पिपिनानारतमप्यान् सुकृतीकृतहस्तकमलश्रोमिदक्षिरसा ॥ १० ॥

अमिनीमि सकलकृतुप्रमदोदयबन्मज्जामरप्यधनमुक्तान् ।

शिवमचलमनपमद्यप्याहृतमुक्तिर्साक्यमस्त्विति सततम् ॥ ११ ॥

5

जे आचार्यों बर्पाकस्मं कश्च अद्विनी नीचे योगस्यफलानं रहे छे, प्रीप्परस्मं खातापना प्पण भारत करे छे अने शीतकस्मं लभलकाद्ययोग (सुखी जायानं रहि) धरत्य करे छे, जेम्ना मन, बचन अने कस्यान्ति प्रवृत्ति इमेया अनेक बीबोना क्षिपने करवाती होय छे, जेजो सत प्रकरमा मयपी सर्वपा 10 रक्षित होय छे, जेजो पापपी रक्षित छे, जेवना अनुभाव (प्रभाव) अने विधान (कार्य) महान छे, एवा खाचार्योंले हुं स्या नमस्कार करे छुं ॥ ९ ॥

जे आचार्यों उपर क्खेका गुणोपी संयम छे, जेम्ना मन, बचन अने कस्या अनेक परिपहो आत्मा छतां पण निरंतर विभित्पूर्वक विचार रहे छे, अनेक गुणोये धारत्य करवाती जेजो सदा लभ-प्रदान छे । अने लघुम कर्मोना ट्दयवी प्राप्त कमार जन्म, मरण, जरा बगेरे सर्व दोषोना सर्वपपी जेजो रक्षित 15 छे एवा आचार्योंले हुं अति मत्तपी विभित्पूर्वक अंजलिस्वरु करकस्मो शोभ्य मस्तक बडे मनुं छुं । अनी मने शिव, लक्ष्म, नित्याय, अक्षय, आचार्यों रक्षित भेनु मुक्तिमुच प्राप्त बाजो ॥ १०-११ ॥

पञ्चगुरुभक्तिः

भीमदमरेन्द्रमुकुटप्रयट्टिमणिस्त्रिणवारिभारामिः ।
 प्रसालितपदयुगलान् प्रणमामि त्रिनेश्वरान् मक्त्या ॥ १ ॥
 अष्टगुणैः समपेतात् प्रपद्यदुष्टाष्टकर्मरिपुममिरीन् ।
 सिद्धान्तसत्तमनन्वाभमस्फरोमीदृष्टुष्टिसंसिद्धयै ॥ २ ॥
 साधारभूतजलधीन्द्रवीमि शुद्धोरुचरणनिरतानाम् ।
 आचार्याणां पदयुगकमलानि दधे क्षिरसि मेधम् ॥ ३ ॥
 मिथ्याबादिमदोग्रभ्रान्ठप्रभ्रंशसिचचनसंदर्मान् ॥
 उपदेशकान्प्रपद्ये मम दुरितारिप्रणाशाय ॥ ४ ॥
 सम्यग्दर्शनदीपप्रकाशका मेयबाभसंभूताः ।
 भूरिचरित्रपताकास्त साधुगलास्तु मां पान्तु ॥ ५ ॥
 भिनसिद्धधरिदेशकटाधुवरान्मलमुणगणापेताम् ।
 पञ्चनमस्करपदैक्षितस्यमभिर्नामि मोक्षलाभाय ॥ ६ ॥

5

10

अनुवाद

15

ज्योतिषा चरणकमल इन्द्रोना सुशोभित मुकुटोर्मं जवेला मणिश्रीना त्रिणरूपी जलमारापी
 प्रसालित करवामं बाभ्यां छे, एवा भीषिनेश्वर मगतो(-अरिहंशे)ने हं मक्ति पूर्वक प्रणाम कर्त्तं ह्युं ॥ १ ॥

ज्योतिषा अममङ्गलादि आठ गुणोपी अलंकृत छे, अने ज्योतिष अरपन्त दुष्ट-दुःख देवावाख्या आठ
 कर्मरूपी धनुजोना समुद्रने मद्य करी मक्त्यो छे, एवा अनन्त सिद्धोने हं अरपन्त इय एषी मोक्षलक्ष्मीने
 प्रणम करवा मन्मत्कर कर्त्तं ह्युं ॥ २ ॥

20

आचार अने सुत समुद्रने तरीने ज्योतिष अने परममन्त्राख्या चारित्र्यं पारम्पर्य करवामं स्या
 कर्पर छे, एवा आचार्योना चरणकमलोने हं मस्तक पर चरण कर्त्तं ह्युं ॥ ३ ॥

ज्योतिषा बचनेली रचना मिथ्याचारिज्योना अहंकररूपी अंधकारने नाश करवावाली छे, एवा
 उपाध्यापोर्त्तं हं मद्य पापरूपी धनुजोना नाश करवा धरण कर्त्तं ह्युं अरिहंशे ज्योतिषा-धारणे आर्त्तं ह्युं ॥ ४ ॥

ज्योतिषा सम्यग्दर्शनरूपी दीपकरी मध्यजीवोना मन्तो अन्धकार दूर करी ज्योतिषा मन्ते प्रकाशित
 करवा छे श्रीचरित्रिक समस्त पदावलीना इत्यपी सुशोभित छे अने विविध चारित्र्यनी पदाका ज्योतिष
 परमरूपी छे, एवा साधुसमुद्रापो मारी रक्षा करे ॥ ५ ॥

ज्योतिषा अनेक निर्दोष गुणोना समुद्रपी सञ्चित छे एवा अरिहंशे, सिद्ध, आचार्य, उपाध्याय अने
 उचम साधुज्योने हं मोक्ष प्रणम करवामी इच्छापी पञ्चमन्मत्कर मंत्रना पदोक्ते त्रिसन्ध्य मन्मत्कर कर्त्तं
 ह्युं ॥ ६ ॥

30

एष पञ्चमस्कारः, सर्वपापप्रणाशकः ।
 मंगलानां च सर्वेषां, प्रथमं मङ्गलं भवेत् ॥ ७ ॥
 श्रीमद्देविसिद्धाचार्योपाध्याया सर्वसाधक ।
 कुर्वन्तु मंगलाः(सं) सर्वे, निर्वाणपरमभियम् ॥ ८ ॥
 5 सर्वान् विनेन्द्रचन्द्रान्, सिद्धान्नाचार्यपाठकान् साधून् ।
 रत्नत्रयं च बन्दे, रत्नत्रयसिद्धये भक्त्या ॥ ९ ॥
 पान्तु श्रीपादपद्मानि, पञ्चानां परमष्टिनाम् ।
 तास्त्रिणि सुरावीश्व-शूडामणिमरीचिभिः ॥ १० ॥
 प्रासिद्धार्थिर्निनान् सिद्धान्, गुणैः धरीन् स्वमात्सुभिः ।
 10 पाठकान् विनयैः साधून्, योगाङ्गैरष्टभिः स्तुव ॥ ११ ॥

या पंच-मस्कार मंत्र बधा पापने नाश करणर छे अने सर्वे मंगलार्थं मुख्य भगल छे ॥ ७ ॥

वरिष्ठत, सिद्ध आचार्य, उपाध्याय अने सर्वे साधु आ पवि परमेष्ठी मंगलरूप छे । तेभ्यो म्ने
 मोक्षरूपी परम कृपमी आये ॥ ८ ॥

15 ॥ रत्नत्रय प्राप्त करवा करे अति मरिचपी बधा वरिष्ठेभ्यो, सिद्धेभ्यो, आचार्येभ्यो, उपाध्यायेभ्यो
 अने रत्नत्रयने ममस्कार करे छे ॥ ९ ॥

इत्येतेना मुकुटोर्ध्वं अवेक्ष्य रत्नानां किरणोपी रंजित एषां पवि परमेष्ठिओना चरम-मस्तक मयी
 रक्षा करे ॥ १० ॥

आठ प्राणीचार्योपी सञ्चित वरिष्ठेभ्यो, अनन्तज्ञानानि आठ गुणोपी सञ्चित सिद्धो, आठपञ्चममतापी
 सञ्चित आचार्यो, विनयपी सञ्चित उपाध्यायो अने आठ योगेशोपी सञ्चित साधुओनी ॥ ११ ॥

20 परिचय

आचार्यवर्य श्रीपूज्यपाद विरचित दशमस्कन्धादि संग्रह' सत्रक वि जैन पंचायन, अक्षमेरपी
 बीर सं २५७१ मं प्रकाशित बनेल, तेमंभी सिद्धमरिच, आचार्यमरिच तथा पंचगुरुमरिच आ जल सत्रेभ्यो,
 अने वेचामं आर्य्य छे ।

25 श्री पूज्यपादस्वामी दिगम्बर जैन परंपरामं एक प्रौढ अने प्रकट्य विद्वान् आचार्य पई गया छे ।
 तेभ्यो विक्रमली छट्टी शतकसिंमं बया छे । तेमना 'सर्वसिद्धि' सम्प्रदाय' बगरे मंनो बहुज प्रसिद्ध छे ।

श्रीरत्नशेखरसूरिविरचित
'श्राद्धविधि' प्रकरणान्तर्गतसन्दर्भ

एवं श्राद्धस्य स्वरूपमुक्त्वा प्रायुक्ते दिनपञ्चादिकृत्ययद्वे प्रथमं दिनकृत्यत्रिपिमाह—

भवकारेण विदुडा सखे सो सङ्कुळपन्मनियमाई ।

पडिकमिम सुईं पूरम गिटे त्रिणे कुणार संवरत्न ॥ ५ ॥

5

व्याख्या— नमो भरिहताय इत्यादिना विदुडाः स श्राद्धः सङ्कुळधर्मकियमादीन् स्मरेत् । भयमर्षः भावकेण तावन् स्वस्वमिष्रण माह्वयम् । पाश्चात्यरात्री च यामादिसमये सङ्कुळे उद्यात्स्वयं तथा सति यथा शिलोन्मननैहसौदिकपाखीकिकरूपंसिद्धपावयोऽनेकशुण्याः, भय्यया तत् तदिनावयो दोषाः ।

सकैऽप्युक्तम्—

“कम्मीणां घणसंरइह घम्मीणां परळोम ।

त्रिहिं सुतां एवि नग्मात् त्रिहिं नरभाष्ये न श्येय ॥ १ ॥

10

निद्रापाखरव्यादिना यदि तयोप्यार्तं न दान्नोति तदा पञ्चदशमुहूर्तां रजनीं तस्यां जघन्यताऽपि अहर्द्वयो प्राज्ञे मुहूर्ते वसिष्ठेन प्रख्याप्ययोगं करोति—

प्रथमतः—क्येऽहं श्राद्धोऽस्यो वा ?

15

धंत्रत—किं स्पृष्टेऽन्यत्र या ? उपरितलेऽधस्तले वा ?

कस्तशो—रात्रिर्विनं वा ?

मावत—कापिक्यादिना परिणितोऽहं न वा ?

एकमुपयोगे इत्त निद्रानुपत्ते मासामिच्छासं निरुपदि । ततोऽपनिद्रा सन् शरं इष्ट्वा कापिक्यादि चिन्तां करोति । इतः च साधुमात्रिस्योपनिर्गुणौ—

20

“वृष्या उपमोर्गं असासमिर्भमणा बोधति ।

रात्री च यदि किञ्चित् कार्याण्यस्मै ज्ञापयति तदा मन्दस्यपदिनैव उक्त्वा स्वरं तु शब्दं काचित्तुं शब्दं चरुपयि न कुर्वान् । रात्री तत्काले जागरितैर्पुंइगोभ्यदिहिंइस्त्रीयैर्मंसिषोपद्रवाघाट्मः मातिभैदिमकैर्वा स्वस्वार्त्मा प्रवर्त्येत । तथा च पानीयाहारिकरन्ध्रनकरिकाबाभिम्यधरकरोकत्ररक पयिकरुर्कत्ररामिधरपडिकयत्वादिपत्रप्रभाइकशिङ्गाहृ इकभाभिकरजकनुम्भकारसोइकारसुवधर 25
पूतकारात्ककारउधकारमात्सियकसीभिकबागुरिकलु—धकधातकयात्वारिकतम्कारवस्करुदापकादीना मपि परम्परया कुम्पापाठमृत्तिरिति निरर्ककमनेके दोषाः ।

यदुक्तं भीमगणपत्ये—

जागरिमा घम्मीणं महम्मीणं तु सुत्तया सेया ।

वचप्रविद्य महपीय, कर्कहिसु त्रिणे ज्यमपीय ॥ १ ॥

30

निद्राच्छेदे च तज्जेव मूत्रकामिबायुष्योमसु किं तत्त्वमिष्याधन्वेयं पता—

अम्मोमूलत्वयोर्निद्रा विच्छेदः शुभहेतवे ।

ज्योमवाव्यसितस्तेषु, स पुनर्दुःखदायकः ॥ १ ॥

शामा शस्त्रोदये पहले स्तिते हृष्ये तु वसिष्ठा ।
 श्रीणि श्रीणि विनाशिन्यु सूर्ययोःशुभा शुभा ॥ २ ॥
 शुद्धमसिपत्रो वायुश्चन्द्रोऽथाकं ध्यई ध्यहम् ।
 पहन् शस्त्रोऽजपा वृत्त्या विपर्षसे तु पुनःशुभः ॥ ३ ॥
 5 शशाङ्गेनोदये धायोः, सूर्येणस्तं शुभाशुभम् ।
 उदये रविणा त्वस्य शक्तिनास्तं शुभाशुभम् ॥ ४ ॥

केवाश्विन्मते वारुण्येण सूर्यश्चन्द्रोदया तत्र रविमीमगुडघनिषु सूर्योदया सोमपुष्पशुभेयु चन्द्रोदया ।
 केवाश्विन् संमन्त्रित्यमाघया मेसबिले रविसय्या इत्यादि । केवाश्विच्छत्रराशिपरावत्तन्मन्त्र—

“साहं श्रीहृषं माहिरैरैश्वर्योदयाहरेत् ।

भरुषट्टुष्यदीश्वस्तिन्वापो नाह्या पुनः पुनः ॥ ५ ॥

पद्विनाद् शुद्धवर्षाणां या केष्टा मयने मन्वेत् ।

सा केष्टा मरुतो नाह्या नाह्यां संवरतो अगेत् ॥ ६ ॥

पञ्चतस्यानि वीर्य—

ऋषेर्बहिरुपस्तोर्षं तिरुर्वनिः समीरजा ।

मृमिर्मेषपुडे श्योम सार्धं वृहते पुनः ॥ ७ ॥

वापोश्चैरुपां पृष्या श्योमस्तत्त्वं बहेत् क्रमात् ।

बहन्वात्मयोर्जाश्वो- बरिभ्योऽप्यं क्रमा सदा ॥ ८ ॥

पृष्याः पञ्चानि पञ्चाशं चत्वारिंशत्तथामसः ।

अग्रश्चिशतपुनर्वापो- विंशतिर्नमस्तो द्वा ॥ ९ ॥

तत्त्वाभ्यां भृशहाभ्यां स्या अग्रतोः कार्ये पञ्चोत्पत्ति ।

दीप्ता स्थिपत्रिके हृष्ये तेजो-वाष्पम्बरी शुभम् ॥ १० ॥

जीवितध्ने नये कामे सस्वोत्पत्तौ च वर्षणे ।

पुत्रार्थे पुत्रप्रभे च गमनागमने तथा ॥ ११ ॥

पृष्णपूतत्वं शुभे स्यातां बह्विवातौ च नो शुभौ ।

अर्घ्यसिद्धिः स्थिरोभ्यो तु शीघ्रममसि विर्विनेत् ॥ १२ ॥ शुक्लम् ॥

पूजाप्रणयार्जनोंद्राहो, दुर्गादिसरिवाह्रौ ।

गमागमे जीविते च एहे सेनाविस्तंभे ॥ १३ ॥

ऋषिभ्योऽप्यं वृष्टौ सेनाहृषिद्विपत्रये ।

विद्यापट्टानिपत्राहौ शुभेऽप्यं च शुभा शपती ॥ १४ ॥ शुक्लम् ॥

प्रभे मारंभने वापि कार्याणां वामनासिञ्च ।

पूर्वा वापोः प्रवेदाभ्येत्, तदा सिद्धिरर्त्तघपम् ॥ १५ ॥

बद्यानां पयित्तनां च मन्त्रदानां निजाल्पत्वात् ।

प्रभे पुत्रविषी विरि र्गमे साहसा मये ॥ १६ ॥

स्वाभे पानेऽशने तद्य- म्भेये पुत्रार्थेऽप्युभे ।

35 विनादे दारुनाथे च धूपताडि प्रशस्यते ॥ १७ ॥ शुक्लम् ॥

असित्थेयम्—

दिवाह्रमे च दीप्तायां दाश्याभ्यासविनाह्रयोः ।

राजद्वारंनगीतादीं, मन्त्रपञ्चादिसाधने ॥ १८ ॥ सूर्यताडौ शुभा ।

दक्षिणे यदि वा वामे यत्र वायुर्निरस्तरम् ।
 तं पादममत्रा हृत्वा, निस्तरयेत् निजमन्दिरात् ॥ १९ ॥
 मधमर्णादिशौराणां पित्रहोत्रपातिनाऽपि च ।
 शूच्याङ्गे स्यस्य कर्तव्याः, सुद्वयमजपाधिभिः ॥ २० ॥
 स्वजनस्यामिगुर्याणां ये आस्ये द्वितजिन्तकाः ।
 जीवाङ्गे ते भुवं अयां, अयसिदिग्ममीन्तुभिः ॥ २१ ॥
 मन्दिशात्यवनापूर्वं नासिकापक्षमाभितम् ।
 पादं धाम्योरिद्यतो वृथात् प्रथमं पूयिषीतले ॥ २२ ॥

5

एवं विधिना त्यक्तनिद्रः श्रावक आत्यन्तिकबहुमाना परममहत्सार्थं ममस्वरं स्मरेद्व्यक्तबर्षं
 पश्चात्—

10

' परमिद्विभित्तये माणसंमि सिद्धागण्य कापरवं ।
 सुताऽविषयपयिष्ठी निवारिमा होर एवं तु ॥ १ ॥ '

अप्ये तु न सा अचिद्वयस्था पर्यां पञ्चममन्त्रारस्यानधिचर इति मन्त्रानां अविशेषैश्च
 ममस्वरपाठमाह । एतन्मन्त्रप्रमाणपञ्चाराकृत्यादायुक्तं । आद्यदिनद्वये त्वैवमुक्तम्—

सिद्धात्रये पमुचूर्णं चिद्विज्ञा धरणीपले ।
 माचर्षंनु जगद्घातं, तमोह्वारं तमो पदे ॥ १ ॥

15

पतिदिनधर्याणां वैधम्—

जामिनिपच्छिमजामे सभ्ये जगति वास्युद्गारै ।
 परमिद्विपरममन्त्रं मणन्ति सत्तदुभायामो ॥ १ ॥

एवं च ममस्वरं स्मरन् सुप्तोत्थिता पर्यङ्कादि मुक्त्वा पश्चिमसूरी ऊर्ध्वं स्थिता भिविद्यो वा 20
 पद्यासनादिसुखासनासीना पूर्वास्यां उत्तरस्यां वा सम्मुखो जिनप्रतिमाद्यभिमुखो वा शिरीषप्रमत्ताद्यं
 कम्बुधरप्रदरजापादिना ममस्वरपाठं पराचरयेत् तथाप्यङ्गे कमलं कर्णिक्रयामार्घं परं शिरीषादिपद्मानि
 अन्वारे पूर्वादिदिकश्चतुष्के शेषामि अन्वार्घ्यादिभिर्दिकश्चतुष्के न्यसेद्वित्यादि ।

उक्तं चाष्टमप्रकरणे श्रीहेमचन्द्रिनि—

अष्टपत्रे सिताम्नोजे कर्णिक्रपां हृत्स्थितिम् ।
 भार्घं सताक्षरं मन्त्रं पश्चिमं चिन्तयेत्तदा ॥ १ ॥
 सिद्धादिकश्चतुष्के च दिक्पत्रेषु पद्याक्रमम् ।
 सूलापादश्चतुष्के च दिक्पत्रेषु चिन्तयेत् ॥ २ ॥
 त्रिशुद्धया चिन्तयन्त्यस्य द्वातमद्योत्तरं मुनिः ।
 मुञ्जानोऽपि लभेतेव चतुर्थतपसा फलम् ॥ ३ ॥

25

30

करजापो मन्वाचर्षंशुभाचर्षादिना ह्यसिद्धयादिवहुपन्नाः ।

मोक्षः च—

करभाबसे जो पञ्चमङ्गलं शाहुपद्धिमस्त्राय ।
 मन्वाचर भावचारं उच्यति तं नो विसायाई ॥ १ ॥

ब्रह्मनादिक्रमे तु विपरीतशब्दावर्त्तादिमाहारी परैर्वा विपरीतं ममस्वरं सप्ताद्यपि जपेत्, सिद्धं हेतुनाशाधि स्यात् । कर्त्तव्यापाद्यशक्तस्तु सूत्ररत्नद्वारासादिजपमाहृया स्वहृदयसमयेनित्यया परिभाषकशब्दव्याख्याकृत्यासा मेवैतुल्यज्ञानादिभिर्भिना जपेत् । यत्—

मङ्गलमेव यजते यजते मेऽह्नते ।

- 5 ध्यायित्तेन यजते, तत्रायोऽस्पर्शं मन्त्रे ॥ १ ॥
 सपुत्रात्रिभवे मन्त्रा सद्यन्नाम्नोत्तारं गुमा ।
 मौज्जाम्नातसा भेष्टो जाया स्वाध्यायः परः परः ॥ २ ॥
 जपमन्त्रां मित्तेद् ध्यायं ध्यानधातो विदोऽजपम् ।
 इयमात्ता पठेत् स्तोत्र मित्येवै शुद्धिमा स्मृतम् ॥ ३ ॥

- 10 धीपावस्मिन्सुरिकृतप्रतिष्ठापयताबन्धुक्रम—

आपस्त्रिभिषो माषघोपांशुनाप्यमेवात् तत्र मामसो मत्रोमात्रप्रवृत्तिर्निर्गुताः स्वस्त्रिधा,
 जपांशुस्तु परैरभ्यसनाप्येऽन्ता सज्जस्यरूपा, यस्तु परैः श्रूयते स भाव्याः अर्धं यथाश्रममुत्तममाध्यमाध्यम-
 सिद्धिषु धाम्निपुष्टमिच्छावदिकृपास्तु मियोभ्या, मानसस्य प्रपत्नसाध्यत्वाद् भाव्यास्याधमसिद्धिकर-
 त्वाजुर्पांशु साधारण्यप्राप्तयोभ्यः इति । ममस्वरस्य पञ्चपदी नक्षपदी वाऽनाशुपूर्व्यापि विशैकान्यार्धं

- 15 गुह्ययेत् तस्य च प्रत्येकमेकैकशरपञ्चाद्यपि पराकर्त्तव्यम् ।

यद्गुह्यमप्यप्रचक्षते—

गुह्यञ्चक्ष्मामोलेषा विद्या स्यात् पोडशास्तव ।

जपन् इतिहर्षं तस्या अतुर्धस्यानुयात् कश्चम् ॥ १ ॥

गुह्यञ्च पठेत्प्रचक्षते पोडशास्तव— अतिर्हंतस्त्रिद्व्यपरिपञ्चनसावसाहू कया । तथा—

- 20 शतानि बीभिः पद्भवे चत्वारि चतुरस्रम् ।

पञ्चाक्षरं जपन् योगी चतुर्धत्तममनुते ॥ २ ॥

पद्भवे अतिर्हंतस्त्रिद्व इति चतुरस्रं अतिर्हंत इति चत्वारं अक्षरं मेघ मन्त्रं—

“मङ्गलितेहृतेरैतदमीरा कथितं कश्चम् ।

पञ्चं स्वर्गापवर्ती तु, क्वन्ति पराध्वेता ॥ ३ ॥

- 25 तथा—

वामिपथे स्थितं ध्यायै- दक्षरं सिन्धुतोमुकम् ।

सिन्धुं मस्तत्राम्मोत्रे म्यक्षरं क्वन्तामुजे ॥ ४ ॥

दक्षरं हृदयाम्मोत्रे साक्षरं कण्ठपञ्चरे ।

सर्वकल्याणकारीणि बीजाभ्याभ्याम्पि ह्यरेत् ॥ ५ ॥

- 30 अक्षिभाक्षस्य इति बीजाभ्याभ्याम्पि ममा सक्षिद्यस्य इति ।

मन्त्रा प्रवक्षुर्वाऽप्ये कश्चमहिषमिष्णुमि ।

श्लेषा प्रजवर्त्तिनस्तु, सिन्धुजपपद्भूमिमि ॥ ६ ॥

एवं च मन्त्रविधानां कथेषु च पद्येषु च ।

विश्वेर्षं कर्मराः कुर्यां हृदयमाकोपपद्ये ॥ ७ ॥

- 35 आपादेव चतुरस्रम्, यत्ता—

पूजाकोदिसमं स्तोत्रं स्तोत्रकोदिसमो जपः ।

जपकादिसमं ध्यानं ध्यानकोदिसमी कया ॥ १ ॥

प्यानसिद्धये च जितजम्मादिकस्यापकभूम्यादिरूपं तीर्थमन्वया स्वास्थ्यहेतुं विधिकं स्यात्ताद्याभयेत् ।
यद् प्यानदातये—

“मिथं चिम जुवरपस्तपुंसगजुसीलपजिज्यं जरणो ।
 हायं विमर्षं मयिम्, विसेसुभो हायकर्ममि ॥ १ ॥
 धिरकयजोगार्थं पुष्य मुजीज हाणेतु निखलमणाये ।
 गार्ममि जयाहणे सुभे रणे व न विसेसो ॥ २ ॥
 तो जल्प समाहाणं, होह मणोस्यणकयजोगार्थं ।
 मूभेवटोहरहिभ्यो सो देसा हायमणस्त ॥ ३ ॥
 क्यसो वि सुक्किम जहि, जोगसमाहाणमुत्तमं सहर ।
 मज विवसनिसाकेलाहियमणं हाणो मयिम् ॥ ४ ॥
 जक्किम देहावत्या जिमाण सुणोवटोहिपी होह ।
 साहज्जा तद्वत्थो ठिभ्यो निससो निवधो वा ॥ ५ ॥
 सग्मासु बभूमणा गुणमो जं देसक्यकियुत्तु ।
 वरकेसमाहसामं पत्ता बजुतो समिमपावा ॥ ६ ॥
 तो देसक्यकियुत्तु निममो हायस्त मत्थि समयमि ।
 जोगार्थं समाहाणं जह होह तहा पयमर्ष ॥ ७ ॥ इत्यादि ।

5
10
15

नमस्कारज्यात्रामुहाय्यत्वात् गुणहत् । उक्तं हि महाभिधीये—

नासेह चोरसाय विरहरज्जज्जणवधयमयाई ।
 चित्तिहंतो रक्खस—एवपयमयाई मावेण ॥ १ ॥

मन्वापि—

जाप वि वो पहिज्जह जेणं जापस्य होह फकरिदि ।
 भक्साणे वि पहिज्जह जेणं ममो सुगारं जाह ॥ १ ॥
 भावदहिं वि पहिज्जह, जेणं य क्खिं भावसयाई ।
 रिदीय वि पहिज्जह, जेणं य सा जाह वित्थारं ॥ २ ॥
 नवकाररक्खनकार पार्थं केजेह सत्त मयपार्थं ।
 पच्चासं च पयं पज्जसयाई समण्येणं ॥ ३ ॥
 जो गुणहं कन्धमेणं पूयं विहीह जिणमुक्कारं ।
 तिण्णपरजाम्मागेमं, सो बग्घर मत्थि एविहो ॥ ४ ॥
 म्हेयं म्हुसया म्हुसहस्सं च म्हुक्खोवीमा ।
 जो गुणहं म्हुक्खे सो तहममे सहर तिदि ॥ ५ ॥

20
25
30

नमस्कारज्याहाय्ये—

इह कोठे ओपिपुत्रदिवात्थो इद्यान्ता यथा—स पूवापासका विपये नमस्कारं स्मरेदिति
 पिवा सिद्धितः पितरि मृते च्चरनमिर्भनो धनार्थं जुष्टविद्विगितोत्तरसायकीमृता इण्णवतुर्वरि-
 राभी इमाराने क्खुपाणिः शबस्याहमी अस्सयं मीतो नमस्कारं सत्तमार । चित्तिपणेनापि शौभेण तं
 मत्थयमूणुला विद्वय्येव इता च्चर्जनत्त सिद्धस्तस्य ततो म्हादिं धिक्कसिंथापचीकरत् इत्यादि । 35
 परकोठे तु इद्यामकिक्करयं, यथा सा म्हेयज्जावजिज्जा सापुत्तनमस्कारादिहक्केदास्य मान्वापुवी
 तिनेरेयथा सुत्तसमयमहेय्योत्तनमस्काराद्यपदसुत्तंतिस्सत्त पज्जसया पौत्तियाण्यं म्हुपुरे कामक्किव
 विहायेशाज्जकरपदित्थादि । तस्मात् सुतोत्तिपेण पूर्वं नमस्कारं सम्यंयस्तत्तं धर्मजागर्थां कर्थां ।

अनुवाद

आ प्रमाणे श्रवणसु स्वरूप कक्षीने हवे पहेळें क्खेल विगडूप, रात्रिभूय आदि छ इत्योस्यपी प्रथम विवस्वरूपनी निधि बहे छे —

वर्ष—नवकर गणीने जागृत वसुं पठी पोताना कुल निष्कदिने संभारवा । आरवत

5 प्रविष्टमन बरी पवित्र बई विममंदिरस्य विनेपाने पूनी पञ्चबाग वरतुं ।

व्याख्या—“ नमो अरिहंतार्य ” इत्यादि नवकर गणीने जागृत बयोळो भावक पोताना कुळ, धर्म, नियम इत्यादिकतुं चितवत बरे ।’ इत्यादि प्रथम गाथावसुं विवरण आ प्रमाणे छे —

उठवामो समय मने बहेळा उठवापी छाम

धामके निद्रा बोधी छेवी । परल्लेखी एणे पडोर रात्रि बाधि रहे ते बखते उठतुं । तेम करवामं

10 अल्लेख संसंधी तथा परल्लोक संसंधी कर्षनी बरवर विचार बवापी ते कर्षनी सिद्धि तथा बीजा पण बणा फापदा छे । अने तेम न करवामं वाने तो अल्लेख अने परल्लेख संसंधी कर्षनी हानि बगोरे बणा रोपो छे । लोकां पण वरतुं छे के —

अप—कर्षक लोको जो बहेळें उठीने कामे बळ्यो तो, तेमने भ्रम मळे छे; धर्मियुक्तो बहेळा उठीने धर्ममार्ग बरे तो, तेमने परल्लेखतुं सारं फळ मळे छे; परल्लु जेजो सुखोदय बणा उट्टं पण उठ्ठा

15 नपी तेजो बल, बुद्धि, आसुष्य अने धनने हापी जाव छे ॥ १ ॥

निद्रावश बवापी अथवा बीजा बोधी कारणपी जो पूर्व बहेळा बळते न उठी शके तो, पण सुखोदयी रात्रिच जपस्यपी बोधने ब्रह्मसुखें (अर्थात् चार बडी रात्रि बाधि रहे त्तारे) तो जर उठतुं जोए ।

द्रव्य क्षेत्र-काल मने मावना उपयोग

20 उठतुंनी सापे बाळके द्रव्यपी क्षेत्रपी कळवी तथा मावपी उपयोग बरवो । ते आ प्रश्ने —

“ हुं ध्यानं हुं, के बीजो कोई हुं ! ” बगोरे विचार बरवो ते द्रव्यपी उपयोग ।

“ हुं पोताना धर्यं हुं के बीजाना धेर ! मेडा उपर हुं के मोयळीने ! ” इत्यादि विचार बरवो ते क्षेत्रपी उपयोग ।

“ रात्रि छे के विवस छे ! ” इत्यादि विचार बरवो ते कालपी उपयोग ।

25 “ मम, बचन अथवा क्यपना इत्यपी हुं पीडलेलो हुं के नहीं ! ” बगोरे विचार बरवो ते भावपी उपयोग ।

एम चार प्रकारे विचार कर्षा पठी निद्रा बरवर दूर न वर्ई होम तो, मस्तिष्क पदवीने निश्चासने रोके । तेवी निद्रा तरन दूर बाप त्तारे छार (बाळी) जोनि कायिबी चिन्ता बगोरे बरे । साधुनी अपेक्षापी बोधनिर्मुक्तिं वरतुं छे के—“ द्रव्यादिनी उपयोग बरे, निश्चासनी निरोध बरे अने

30 वारणां तरक सुर । ”

एणे बाप प्रसंग जेवी रीने बोसतुं वा बोसावतुं

एणे जो बार्ई बीजा जोनि ब्रह्मयज्ञ जगामुं पडे तो, ते बहु न भीमा सावे बनारतुं ।

अंथा स्वारी यासी, तुगाट, इंगर अथवा कोई पण शब्द न बरवो । ब्रह्मण के तेम बरवापी गळेवी

35 बार्ई पोन पोताना कर्षनी अर्थम बरवा छाने । जेमेके, पानी भावनाती तथा संभारती छी, वेपारि

છોકુ કરનાર, મુસાફર, સેટુન, માધ્ય, રહેંત જહાજનાર, કંપી પ્રમુલ યત્રને જહાજનાર, સજ્જટ, માંખી, ઘેઘી કુમાર, દુહાર, સુપાર, યુગારી, ફાલ તૈયાર કરનાર, કઠાલ માઢી, ખસ્ટર, શિકારી, ખાનપાન કરનાર, પરભીગમન કરનાર, ષોદ, માલ પાઢનાર, ફલાવિ લેકેને પરંપરણ પોતપોતાના નિષ ન્યાપારને નિષે પ્રવૃત્તિ કરાજનાનો તથા મીઝા પળ નિરવન અનેક દોષ છાનો છે । ધીમગજરી સૂત્રમ્ કમું છે કે—
 “ખર્મી પુરુનો નામના અને અર્ધમી પુરુનો મૃતા હોમ તે સારા બાળખા । ઈવી રીતે કસ વેદના રાઢા 5 સ્ત્રાનીકની બહન બયતીને ધીમહાવીર સ્વામીઈ કમું છે ।”

કર્મ માઢી અને કયા તલ્લવી કું સામ ઘાપ તેનો વિચાર—

નિત્રા જતી રહે ત્યારે સ્વરજાતના બાળ પુરુને પૃથ્વી, જલ, અધિ, વાયુ અને આકાશ ઈ પંચ તલ્લોમ્ ન્યુ તલ્લ ઘાસોજ્જવાસમ્ પાને છે, તે તપાસતું । કમું છે કે —“પૃથ્વીતલ્લ અને બલ્લતલ્લને નિષ નિટાનો ત્યાગ કરવો ઘુમકારી છે, પળ અધિ, વાયુ અને આકાશ તલ્લોને નિષે તે તે દુઃસદાયક છે । 10 ઘુમ્લપણના પ્રાત્-કાલમ્ ચન્દ્રનાઢી અને કૃણપણના પ્રાત્-કાલમ્ સૂર્યનાઢી સારી જાળવી । ઘુમ્લપણમ્ અને કૃણપણમ્ ત્રણ દિવસ—ઈવન, વીજ અને ગ્રીજ સુખી પ્રાત્ કાલમ્ બનુકને ચન્દ્રનાઢી અને સૂર્યનાઢી ઘુમ જાળવી । અન્નજાઢી પઢેવેથી માંઢીને પહેલા ત્રણ દિવસ (ગ્રીજ) સુખી ચન્દ્રનાઢીમ્ વાયુતલ્લ રહે તે પછી ત્રણ દિવસ (ષોષ, પાંચમ અને છઠ) સુખી સૂર્યનાઢીમ્ વાયુતલ્લ રહે, ઈ રીતે બાગલ જાહે તે ઘુમ જાળવું, પળ ઈવી ઠલ્લું ઈટલે પહેલા ત્રણ દિવસ સૂર્યનાઢીમ્ વાયુતલ્લ અને પાલ્લા ત્રણ દિવસમ્ 15 ચન્દ્રનાઢીમ્ વાયુતલ્લ ઈ પ્રમળે જાહે તે દુઃસદાયી જાળવું । ચન્દ્રનાઢીમ્ વાયુતલ્લ જાલ્લા ઈટાં જો સૂર્યનો ઠદય વાપ તે સૂર્યના બલ્લ સમ્મે સૂર્યનાઢી ઘુમ જાળવી તથા જો સૂર્યને ઠદયે સૂર્યનાઢી રહેલી હોય તે બલ્લને સમ્મે ચન્દ્રનાઢી ઘુમ જાળવી ।”

ઘાટ, સંઘ્રાંતિ અને ચન્દ્રગણિમાં રહેલ માઢીતું વલ્લ

કેટલાકનાં મ્મે જારને બનુકને સૂર્ય ચન્દ્રનાઢીના ઠદયને બનુસરી વલ્લ બળાલેલ છે તે આ 20 રીતે —‘રવિ, મ્માલ ગુરુ અને શનિ આ ચાર જારને નિષે પ્રાત્-કાલમ્ સૂર્યનાઢી તથા સોમ, મુલ અને ઘુન ઈ ત્રણ જારને નિષે પ્રાત્-કાલમ્ ચન્દ્રનાઢી રહેલી હોય તે સારી । કેટલાકના મ્મે સંઘ્રાંતિના બનુકમ્થી સૂર્ય અને ચન્દ્રનાઢીનો ઠદય રહેલો છે । તે આ રીતે — મેવ સંઘ્રાંતિ નિષે પ્રાત્-કાલમ્ સૂર્યનાઢી અને ઈપમ સંઘ્રાંતિને નિષે ચન્દ્રનાઢી સારી ફલાદિ ।’ કેટલાકના મ્મે ચન્દ્રગણિમાં પાલર્વનના કમ્થી માઢીનો વિચાર છે એમ કે—‘સૂર્યના ઠદયથી માંઢીને ઈકેક નાઢી જતી ઘરી નિલ્લર રહે છે । રહેંતના ઘન 25 એમ બનુકને જાંજાર મરત્લ છે અને જાઢી વાય છે તેમ નાઢીજો પળ બનુકને ફલ્લી રહે છે । છગ્રીજા ઘુન જર્મ (અશ્વા) નો ઠજાર કરતાં એલ્લે વલ્લ છાનો છે, તેલ્લે વલ્લ પ્રાળખાપુને ઈક નાઢીમાંથી મીઝી નાગીમ્ જતાં સ્મો છે ।’

પાંચ તલ્લોતું સ્વરૂપ ક્રમ વલ્લ તથા તેનું વલ્લ

ઈવી રીતે પાંચ તલ્લોતું પળ સ્વરૂપ જાળવું, તે આ પ્રમળો—“અધિતલ્લ ઠંતું બલ્લતલ્લ 30 મીતું, વાયુતલ્લ બાહું, પૃથ્વીતલ્લ નાસિકવપુમ્થી ધનર અને આકાશતલ્લ સર્મ વાહુ રહે છે । રહેલી સૂપ અને ચન્દ્રનાઢીમ્ બનુકને વાયુ, અધિ, જલ, પૃથ્વી, અને આકાશ ઈ પાંચ તલ્લો રહે છે અને ઈ ક્રમ ફાઈમિશનો જાળવો । પૃથ્વી તલ્લ પચાસ, બલ્લતલ્લ પાંચસ, અધિતલ્લ ત્રીસ, વાયુતલ્લ વીસ અને આકાશતલ્લ દસ વલ્લ રહે છે । પૃથ્વી અને બલ્લતલ્લ રહેના હોય ત્યારે જાલ્લયાદિ કાર્યોમ્ સુંદર વલ્લ પ્રાત્ વાય છે ।

हूँ तथा अक्षिराशिं कर्पणे निषे वशि, वायु अने आकाश ए अत्र तपोयीं सार्धं फलं वायुं छे । वायुस्य, जय, छाम धान्यमी उ-वशि, वृद्धि, पुत्र, संक्राम, प्रभा, जसुं अने आसुं एतन्ना कर्पयं पूर्णतत्त्व अने जलतरणं द्रुम छे, अक्षिराशि अने वायुतत्त्व द्रुम नपी । पूर्णतत्त्व होय तो कर्पयिषि धीरे धीरे अने जलगत होय तो तल्ल ज जागवी ।”

5 अन्ध-सूर्य-माडी पढे त्वारे क्या करवा योग्य कार्यो छे ?

“पूजा, इन्द्रोपार्जन, विवाह, विष्णुविजुं अथवा मरीचुं उल्लंघन जसुं, आसुं, पीमित, धर-क्षेत्र इत्यादिको संश्र्द सपिदसुं, वेक्षुं, वृद्धि, राजादिकमी सेवा, सेती, सपुनो जय, निषा, पशामिदिक इत्यादि द्रुम कर्पयं अन्धनाडी बहूँ होय तो द्रुम छे । तेम ज कोई कार्यो प्रभा अथवा कर्पयो अरम करवाने सम्भे बानी नासिनः वायुपी पूर्ण होय, अथवा संगी अंदर वायु प्रवेश करतो होय तो निषे कर्पयिषि वायु ।’ बधनामं पढेछ, रोमी, पोताना अक्षिराशि अह परेछा पुकपाना प्रभा, संश्र्द, सपुनो मेक्षर सहासा अनेलो मय, स्तान पान भोजन, गई बसुनी घोमबोळ, पुनः अये बीनो संयोग विवाह तथा कोई पण हूँ कर्म एतन्ना बसुनां सूर्यनाडी सारी छे ।’

सूर्य तथा अन्ध बधे माडीमां करवा योग्य विधिप कार्यो

कोई ठेकणे एम कहेछ छे के “मिचानो अरम, दीछा, हाकनो अम्यास, विवाह राजां दुर्शन, 15 गीत इवादि तथा मन्त्रयन्त्रादिकुं साम्न एतन्ना कर्पयं सूर्यनाडी द्रुम छे । अन्धी अथवा बानी जे नासिनःमं प्रमावायु एकसारको आकरो होय, ते बसुनो पण वागळ मूर्धने पोताना धरमयीं बहार मीबळुं । हुब छाम अने जयना अर्थी पुकपोए पोताना देवादास, सपु चोर सगबालोर इत्यादिकने पोताना इत्यागे (बानी बान्) राखवा । कर्पयिषिनी इच्छा करानर पुकपोए स्वसन, पोतानो स्वामी, गुरु तथा बीबा पोताना द्वित्वितक ए सूर्य ओछेने पोताना जीमिगे (जमपी बान्) राखवा । पुकपो विष्णुना 20 उपरपी उच्छां जे नासिनः पवनना प्रवेशपी परिपूर्ण होय, ते नासिनःमा भगनो पण प्रथम मूर्धने उपर मूर्को ।”

नक्षत्र पक्षयानो विधि

भावके उपरुद्ध विधिपी निश्चानो त्याग करिने परम संश्र्दने अर्थे अत्यंत बहुमूल्यक नक्षत्र मेखवा बर्णोतुं कोई न संश्र्दने एवी रीते (मन्त्र) स्मरण करतुं । कर्मु छ के —‘शय्यामं रथा रथा 25 गन्धर गणो होय तो, सूरको अक्षिनय निक्षत्रजाने मूठे मन्त्रं ज गणवो ।’ बीबा आचार्यो तो एम कहे छे के— एवी कोई पण नक्षत्रा मयीं के जेनी अंदर नक्षत्र मन्त्र गणवानो अक्षिराशि न होय, एम मानी “नक्षत्र इमेरा माफक गणवो । आ कने म्त्रो प्रथम पंचाशकनी वृद्धिं कथा छे । आक्षिराशिःसूर्यामां तो एम कर्मु छे के शय्यां लालक मूर्धने मीमे मूर्धने उपर बैसी माकबु तथा जगत्तना नाच नक्षत्र मेखुं स्मरण करतुं । यतिविनक्षत्रांमां आ रीत कर्मु छे के, तानि पाछे 30 पढेरे बाल, हूँ इत्यादि सर्ष साधुजो बाने छे अने सतत आठ बार नक्षत्र मेख गये छ ।’ एवी रीते नक्षत्र गणवानो विधि जानावो ।

जपना मन्त्र—अमरकर्मधरप इस्तत्रप बगेरे

निश्च करिने उच्छेने पुक मन्त्रं नक्षत्र गणतो शय्यानो त्याग करे, पवित्र मूर्धने उपर उच्छे री अथवा पचासन के सुचासने बैसी पूर्ष विचार के उपर दिशार् मुक करी अथवा त्रिमूर्तिमा के 35 स्वायनाचार्य संमुख विचमी एकत्रया बगेरे करवाने अर्थे (१) अमरकर्मधरी अथवा (२) इस्तत्रपनी नक्षत्र

मन्त्र गणे । (१) तेषां कल्पित आठ पत्रपाळा कम्बळानी कर्णिकामं प्रथम पद स्थापन करतुं । पूर्व, दक्षिण, पश्चिम तथा उत्तर दिशाला दळ उपर अनुक्रमे बीजुं, त्रीजुं चोथु अन पांचमु पद स्थापन करतुं अने नैर्ऋत्य, वायव्य अग्नि अने ईशान ए चार क्षेत्रे दिशामां बांधी खड्यां चार पद अनुक्रमे स्थापन करवां ।

धीरेनकन्धमूर्तिजीए योगशास्त्रमा आठम्य प्रकल्पामं कस्युं छे के "आठ पत्रपाळीना भेतकम्बळानी कर्णिकाने निघे निच स्थिर राखीने त्यां पवित्र सात अक्षराने मन्त्र—'नमो अरिहताय' नुं चिंतवन करतुं । 5 एवादि चार दिशानी चार पत्रपाळीने निघे अनुक्रमे सिद्धादि चार पदनुं अने विदिशाने निघे बांधीना चार पदनुं चिंतवन करतुं । मन बचन अने कम्बळानी सुद्धिची जो ए रीते एकत्री आठ धार मीम राखीने नवकारतुं चिंतवन करे, तो सेने मोजन करवा हठां पण उपवासतुं फळ बक्षय मळे छे ।" नंचार्त्त, शंखात्तर्त इत्यादि प्रकारची हस्तजप करे तो पण इष्टसिद्धि आर्तिक घणा फळनी प्राप्ति बाप छे । कर्तुं छे के— "जे मय्य हस्तजपने निघे नंचार्त्त चार संख्याए मन धार एतलं हाप उपर परतां रवेळ्यं चार स्थानक (वेदावो) 10 ने निघे नव बखत धर्यात एक सो ने आठ चार नवकार मन्त्र जपे, तेने विद्याभाषि ध्यन्तरो सपद्व करे नही । संख्यादि संमत होय तो विपरीत (उच्छटा) शंखात्तर्त अक्षराने के पत्तेना विपरीत रूपची नवकार मन्त्रो छ्यादि संख्या सुधी पण जप करवो, जेची कसेशाने नाद्य बगिरे तल ज बाप ।

उपर कडेलो कम्बळबंध जप बंधवा हस्तजप करवानी धाकि न होय तो, सुत्र, रत्न रुद्राष्ट इत्यादिनी नोकरभास्वी पोताना इत्यनी समुद्देशिनां राखी पवेरेळा बंधने के पगने स्पर्श करे नहि, एवी 15 रीते धारण करवी अने मेळतुं उच्छेदन न करवा विधि प्रमाणे जप करवो । केम के— "संगुष्टिना कर्मप्रगणी, म्यम चिंतपी तथा मेहना उच्छेदनपी बरेलो जप प्राप्य अत्य फळने आपनारो बाप छे । ल्लेकसमुदात्म्यं जप करवा करतां एकन्तमं जप करवो ते, मन्त्राक्षरानो उच्चार करीने करवा करतां मीमपणे करवो ते अने मीमपणे करवा करतां पण मननी अंदर करवो ते श्रेष्ठ छे ।" ए त्रजे जपमं पवेळ्यं करतां बीजो अने बीजां करतां त्रीजो श्रेष्ठ जाणवो । "जप करतां बांधी जाय तो ध्यान करतुं अने ध्यान करतां बांधी 20 बाप तो जप करवो तेमच कसेची धांधी जाय तो स्तोत्रनो पठ करवो पण गुह्यधारणे कर्तुं छे ।"

धीपदस्थिमूर्तिजीए रवेधे प्रतिष्ठापद्धतिमां पण कस्युं छे के — "मानस, उपाश्रु अने माय्य एम जापना त्रण प्रकार छे । केबळ मनोवृत्तिपी व्यपन्न वयेळो अने मात्र पोते व जाणी धाके तेने मानसजाप कडे छे । बीजी व्यक्ति सांमळे नही तेवी रीते मनमं बोधवा पूर्वक जे जाप करवामं आवे तेने उपाश्रु जाप कडे छे । तथा बीजा सांमळी धाके तेवी रीते जाप करवामं आवे तेने माय्यजाप 25 कडेवामं आवे छे । पवेळे मानस जाप शाश्वत बगिरे उचम कर्ष्यो मटे, बीजो उपाश्रु जाप पुष्टि बगिरे मध्यम कष्टिना कर्मोने माटे अने त्रीजो माय्य जाप धारण, धारण बगिरे लघम कष्टिना कर्ष्यो मटे साधक तेनो उपयोग करे छे । म्दानस जाप अति प्रयत्नबडे साध्य छे अने माय्य जाप हळन्त फळने आपनारो छे तेवी सेने माटे साधारण एवा उपाश्रु आपनो उपयोग करवो बोईए ।

नवकारणा सोळ, छ, चार अने एक अक्षरानो विचार—

चित्नी एकप्रता माटे सभके नवकारनां पांच बंधवा नव पदने अनासुरीची पण गणवां जोईए अने सभक तो त्यांनुधी करे के नवकारणा प्रत्येक पद अने अक्षरने पण फेरवीने गणे । योगशास्त्रना आठम्य प्रकल्पामं कर्तुं छे के — "अरिहंत-सिद्ध-आयिद्व-उचक्षाय-साश्रु" ए पण परमेष्टिना मामरूप सोळ अक्षरानी विधानो बसो चार जाप करे तो उपवासतुं फळ मळे, तेम च अरिहंत-सिद्ध 35 ए छ अक्षराने मंत्र त्रणछे चार, अरिहंत ए चार अक्षराने मंत्र चारसो चार अने ज ए एक 35

अध्वरणा मन्त्रने पाँचसो बार जाप करनार उपवासतुं फल मेळ्ळें छे ।' आ फल जापयं जीवनी सुखप्रति
पाय ए मटे ज जगारेठ छे, बाकी तो वास्तविक रीति नमस्कारना जापतुं फल स्वर्ग अने मोक्ष छे । ते उपवास
असिजाउसा नमः' मे बरो जापय्मुं छे के 'अ' नामिकरुळने शिपे 'सि' मलकने शिपे, 'आ' मुक्त-
कमळम्, 'उ' इत्यकमळम् अने 'सा' कठने शिपे स्थापीने पय ध्यान करतुं । आ उपरंत सर्वध्याय-
5 कर एवा नमा सिद्धेभ्य बगोरे बीजा मंत्रोतुं पय स्मरण करी विलगी एकप्रथा करवी ।

ऐहिक फळनी इच्छाशून्य पुरुषोए 'ॐ' मन्त्रे अर्चिताय' इत्यादि उक्तपूरुं वा नमस्कार
मन्त्र गणवो । पण जेम्ने केकळ निर्वाणपद—मोक्षपद प्राप्तिनी ज ब्रह्मना होय तेचोए उक्तकर रहित नमस्कारतुं
ध्यान करतुं । खावी रीते बण पद बगोरे बुदां बुदां पावी अर्चिताविकता ध्यानम् हीम बवा मटे अनेक
रीतिनी कसरा पोयवी । वापारिक बड्ड फळने जापनाए छे । कर्तुं छे के —

10 कौडो पूजा समान एक स्तोत्र छे, ब्रोडो स्तोत्र समान एक जाप छे, ब्रोडो जाप सखुं एक
ध्यान छे अने ब्रोडो ध्यान समान एक छय पट्टे विलगी एकप्रथा छे ।'

ध्यातना स्थळ अने काळाधिकनी विचार

ध्यातनी सिद्धि माटे विनेयर भगवतोना जन्म बगोरे कस्याजकगी भूमिनी, तीवत्वानी तेन ज
पवित्र तथा एकजन्त स्वच्छो साधके उपपोग करवो जोर्तेए । ते माटे ध्यातनाफलकं कर्तुं छे के — "बी,
15 पद्म, नर्पसक तथा कुशील (वेर्यादि) पी रहित मुनिंतुं स्थान होतुं जोर्तेए अने ध्यान अवस्थामं पय
जातुं ज स्थान आनंदपक छे ।" वा स्थाननी लक्षणा सामान्य साजरो माटे छे पय जेम्ने मन बचन अने
क्याना योग स्थिर कर्या होय अने ध्यानामं विचल राही बाधता होय तेवा मुनिजो हो गमे तेवा मण्डोपी
मयूर कलमं, रत्नमं, अरभ्यमं फलदानमं के शून्य स्वल्पम् एक सरखी रीते विलगी स्थिरता केळवी शकें
छे । खापी ज्यं मन बचन अने क्यागी स्थिरता रहे अने कोर्ते पण जीवने पोतनाची हरकत न बाध
20 तेतुं स्थान ध्यान मटे योग्य छे । जेवी रीते स्थान मटे कर्तुं तेवी ज रीते करळ माटे पण जाणतुं । जे समे
मन बचन, क्याना योग उठम सम्यक्मं रहता होय ते समे ध्यान करतुं । ध्यान मटे शक्ति के विवसनी
कोर्ते जातनी कळमैत्र नपी । साधके पटलुं सास विचारतुं के जे समय पोताना बेहने पीडलारी म
होय ते समय ध्यान मटे योग्य समबरो । ध्यान पध्यासने करतुं, उमा रहिने करतुं, बेसीने करतुं के
कई रीते करतुं तेनी पण सास नियम नपी । कारण के सर्व कळमं सर्व देशमं अने मित्त मित्त सर्व
25 जन्मस्थानं साधर मुनिजो केकळाल पम्या छे माटे ध्यातना सर्वधर्मं देशानो, कळनो अने बेहनी
अवस्थानो कोर्ते पण नियम सिद्धान्तमं कसो नपी । अर्वात् मन, बचन अने क्याना योग सम्यक्मं रहे
तरो प्रफल करवो जोर्तेए ।

दूरेक अवस्थामं नमस्कारनी उपकारकता

नमस्कार मंत्रतुं स्मरण आ ज्येक अने परमोक्त बधेवं जतुं ज उपकारक छे । महानिरीष
30 सूत्रं कर्तुं छे के— नमस्कार मंत्रतुं मातपी चित्तन कर्तुं होय तो चेत जंगळी प्राणी, सर्व
पापी अग्नि, बंधन राक्षस, संघाम अने राजानो मय नाश पामे छे । तेम ज अन्य सर्वधर्मं
पण कर्तुं छे के — बालरुनी ज म बाय त्यारे नमस्कार गणवो, करण के तेपी उपवास करार जीवने अधिव्यमं
सात फळपी प्राप्ति बाय, अने मरण समे पण तेने नमस्कार संमध्यकचो, जे संमध्यकबापी छुम
अध्वरसाय कर्तुं सुखी म्ळे । जापारिमोमं नमस्कार गणवापी वापारिजो नाश पामे छे । कृति-सिद्धिना
35 प्रसंगमं पण हार्दिक नमस्कार-मंत्रतुं स्मरण करतुं । तेवी अग्नि स्थिर रहेवा दूर्क हृदि पामे छे ।'

नवकर गणपायी केन्द्रुं पाप खपे तेनो विचार

धातुस्य जगाम्युं छे के नवकरनो एक अक्षर गणपायी सात सागरोपमं पाप खपे, तेनु एक पत्र गमनास्यं बाये तो पचास सागरोपमं पाप ओहु पाय । तेम न एक संज्ञा नवकर पांचसो सागरोपमं पाप खपते । जे मय्य जीव विविधक श्रीमिनेस भगवन्नी पूजा करीन एक छाल नवकर मन्त्र गणे सो ते रक्षक रक्षित तीर्त्तर नामकम बाये छे । जे जी । आठ ऋद्ध, आठ लाल, आठ हजार आठ सो अने आठ 5 (८०८०८८०८) बार नवकर मन्त्र गणे ते श्रीज भवे मुक्ति पामे छे ।

नवकर स्मरणायि आ लोक अने परलोक फल संपन्धी द्यन्त

नवकर माहात्म्य उपर आ छेत्तना फल संबन्धमं अष्टिपुत्रक शिवकुमारं द्यन्त—

‘शिवकुमार बुगटुं बगेरे रत्नपायी भवंकर दुन्यसनी बन्यो हतो तेपी, पिताण तेने शिवात्मण वागी के ग्यारे तुं कोई मयहर मुक्केधीमं आवी पडे त्यारे नवकर मन्त्र गणजे । सम्य जतां पिता 10 प्यु पम्या । शिवकुमार पन सोई बेटे, अने धननी छाल्ले कोई सुवण पुरुष स्वधर्म त्रिद्वीनी उर सावरु बयो । बंधारी श्रीदसनी रात्रिए स्मशानमं त्रिद्वीए तेने छवना पग वसुधालुं ब्रह्म म्भ्रम्यु । त्रिद्वीनी गोठवण एवी हनी के दाब मन्त्रविधि पूर्ण बये उर साधकन हणे अने तेमपी सुवणपुरुष बाय, ते मेळवी अलण्ड सुवर्ण निचान प्राप्त करुं । शबनो पग वसुधं शिवकुमारना मनमं मयनो संचार बयो । तेने पितातु बचन याद आर्यु, आवी तेणे मनमं नवकर मंत्रनो जाप घर 15 कर्यो । रात्र ठसुं बसुं पण उरसाधकने नवकर नयनी दक्षिणा प्रनाये हणी दार्युं नहि । शबे श्रेष्ठिन पर्य त्रिद्वीने हण्यो अने तेमपी सुवणपुरुष बयो, आ सुवर्णपुरुष शिवकुमारे भ्रमण कर्यो । त्वार पठी शिवकुमार सुबधी गयो, धर्ममं स्तिर बयो अने तेणे छस्मीनो उपयोग विनमंदिरे बंधाववा बगेरे सारा धर्ममं कर्यो ।’

परलोकना फल संबन्धमं बड उपर रहेछ समझीनुं द्यन्त छे—‘शिवकाविपति राजानी पुत्री 20 पिया सये समामं बेटी हती तेभामं एक पुरुषने समामं छीक आवी । छीक पठी दुर्ग ते पुरुषे नमो बरिहाण ’ कर्यु । आ पद संमच्छां राजकुमारिने मूर्छा आवी अने तेने आतिस्मरण ज्ञान बसुं । मृष्टा कथा पठी राजकुमारीए पिताने पोताना पूर्व भवनी बाण करी अने जगार्युं के हुं पूर्वभवमं समझी हती । एक पारवीए मने बाण मार्युं । हुं मूर्छा सार्दिने नीचे पडी सरकइती हनी तेभामं एक मुनिगजे मने नवकर मन्त्रुं स्मरण करम्यु । आ स्मरणायी हुं आपने तां पुत्रीरूपे अवतरी हुं । त्वारपठी राजकुमारी पचास 25 बहाण मी पोताना समझीपजालो देह अ्यां जागळ पब्यो हतो ते भरुचमं आवी अने त्वां समझिसाविहार करापो ।

आ रीते उठटां नवकर मन्त्र गणबो जाईए तेनी व्याख्या पर ।

धनजागरिक

नवकरस्मरण स्मरण पठी धर्मजागरिक करपी ।

30

परिचय

युगप्रधान तत्त्वज्ञानी श्रीमहेममुन्नामुरिजीना शिष्य अने 'संस्तिर' स्तोत्रना कृता श्रीमुनि-
मुन्नामुरिजीनी ५४ मी पत्र दयेला धीएनराजमुरि विरचित अने शेट बेरचं खाळमार्ग जैन पुस्तकालय
गोम्पाठी मीर मं. २४६६ मं प्रकाशित 'श्रीमदभिरुचरण' नामक प्रन्वपी आ सन्तभ तारकामं
५ जायेय छे । आ मन्वनी रचना पि. सी. १५०६ मं बई छे एम तेओशीए मूळग्रन्थ उपर स्तोत्र ६०६१
५४ प्रमण 'बाइभिरुचरणी' नामक इन्दिनी प्रकाशित तय रीठे जणस्तुं छे ।

मुन्नामुरिजीनी अमुगा पं मन्वनीय सरोचं द्वारा संपादिन 'बाइभिरुचरण' नामी अता केरुण
सुप अदी एकरेय छे ।

उपा० श्रीयशोविजयजीकृत-
'द्वान्त्रिंशद्-द्वान्त्रिंशिका' सदर्म

મહામિત્યક્ષરં વસ્ય ચિત્તે સ્ફુરતિ સર્વદા ।
પરં પ્રજ્ઞ તત્ શન્દ પ્રજ્ઞપ્તઃ સોઽભિગચ્છતિ ॥ ૨૮ ॥

5

પરસહજાઃ શર્યાં, પરે યોગમુપાસતામ્ ।
હૃત્યાહંન્તમ્નાસેત્ય ગમ્નારો ન પરં પદમ્ ॥ ૨૯ ॥

માત્માપમહંતો ધ્યાનાત્ પરમાત્મત્વમશ્નતે ।
રસવિદે વધ્યા તાઙ્ગં સ્વર્ગશ્વમધિગચ્છતિ ॥ ૩૦ ॥

પૂર્ય્મોઽયં ક્ષરણીયોઽયં સેવનીયોઽપમાવૃણત્ ।
મસ્યૈષ શાસને મત્કિઃ, ક્ષયા ચેષ્ઠેતનાસ્તિ વઃ ॥ ૩૧ ॥

10

સાત્મેતગમ્યા સ્વર્ષ્યં ક્ષુતાન્વેરભગાહનાત્ ।
મત્કિર્માંગલતી વીત્રં પરમાત્મવૃત્સંપદામ્ ॥ ૩૨ ॥

અનુવાદ

અહિં એવો બક્ષર જેના ચિત્તમાં સરા સુરે છે; તે અહિં રૂપ શબ્દરૂપાણી પરબ્રહ્મ (મોક્ષ) ને 15 પ્રાપ્ત કરે છે ॥ ૨૮ ॥

જન્ય છોડેને હજારો નવ સુવી યોગની ઉપાસના કરતો, પરન્તુ અરિહંતની ઉપાસના કર્યા વિના તેમને મોક્ષને પ્રાપ્ત કરી શકતા નથી ॥ ૨૯ ॥

જેમ રસપી મિદ્દ પાંડુ તાંતુ ધુનર્મ બની જાય છે તેમ અરિહંતના ધ્યાનથી જા બાળ્ય પરમરૂપા બની જાય છે ॥ ૩૦ ॥

20

જા અરિહંત પૂર્ય છે, સ્મરણીય છે અને આત્મ દૂર્લભ સેવના યોગ્ય છે । અને જો તમ્બરામં ધેનના-મુદિ હોય તો જા અરિહંતના જ શાસનમાં મત્કિ રાક્ષસી જોરે ॥ ૩૧ ॥

શાશ્વસમુદ્રનું અભગાહન કરતાં મને જા જ સાર પ્રાપ્ત થયો છે કે પરમ આનન્દરૂપી સંપત્તિનું મૂલ્ય કારણ અરિહંતવેદની મત્કિ જ છે ॥ ૩૨ ॥

પરિચય

25

ઉપા. શ્રી યશોવિજયજીકૃત દ્વાનિંશદ્-દ્વાનિંશિકા પ્રંપની નિમમહાસ્વદ્વાનિંશિકા' નામની પોથી દ્વાનિંશિકા (વનીશી) ગ્રંથી પ્રસ્તુત સંદર્ભે અહિં સેનામાં જાપ્યો છે । સુપરની હાપ્તિદર્મ પયેલ મહોપાખ્યાય શ્રીયશોવિજયજીનો વિશેષ પરિચય યશોવિજયસ્મૃતિપ્રંય 'મંથી જાણી શકાય છે ।

प्रकीर्ण-श्लोका

अहन्ता भगवन्त इन्द्रमहिता सिद्धाश्च सिद्धिस्थिता-
आचार्या भिनदास्तनोभक्तिकराः पूज्या उपाध्यायकाः ।

श्रीसिद्धान्त-सुपाठका मुनिवरा रत्नप्रयासावकाः,
पञ्चैते परमैष्टिन प्रतिदिनं कुर्वन्तु शो मङ्गलम् ॥ १ ॥

प्रापयैव तव मुनिपद-निर्वाणकेनोपदिष्टैः,
पापाचारी भगवत्समये सारमेयोऽपि सौख्यम् ।

कः सन्देहा यदुपलभत वासवभीष्टदुर्लभं,
अल्पज्ञापीमथिमिरमर्हस्त्वभमस्त्वरथकम् ॥ २ ॥

मन्त्र संसारसार त्रिष्वगत्पुत्रम सर्वपापारिमन्त्रं,
संसारोच्छेदमन्त्रं विपमविपहरं कर्मनिभूतमन्त्रम् ।

मन्त्रं सिद्धिमथानं त्रिष्वसुखकर्मनं केवलज्ञानमन्त्रं,
मन्त्रं श्रीत्रैलोक्यं त्रय त्रय अर्पितं अन्वनिर्वाणमन्त्रम् ॥ ३ ॥

अनुवाक

एतौ बडे पूजायेषा अर्पितं भगवतो सिद्धि स्थानयं देखा सिद्ध भगवतो
त्रिभुवास्तनी उभयति कतनाए दूम आचार्य भगवतो श्रीसिद्धास्तने सापी एते भगवानाए उपाध्याय
भगवतो एते एतजपीसु आराधन करणाए मुनि भगवतो ए पति परमैष्टिओ प्रतिदिन एतम्
भगवतो ॥ १ ॥

(हे भिनवर !) पापी एवो कुतरो पण शौचक (यद्वाताना सत्यन्धरता पुत्र) बडे संमध्यवेका
आपनी मन्त्रपर (पञ्चमस्त्वर)ना पदेने मरण समये सङ्गठनी देवताई सुखने पाप्मो । तो पढी अप
मां बपरता निम्न मथिबोली म्दभ्रनडे मत्स्वरचरने अपतो सुरेम्नी संपदिनुं खामीएनुं मेष्टि
तेम् शो मदीह ! ॥ २ ॥

संसारं सारभूत, प्रणे अगतनं अनुपम, सर्व पापहारी शत्रुत्रेने बहायं करणाए, संसारनो उच्छे-
दनाए कल्पदृष्ट शेनो नाच करणाए कर्मैने निर्मुक्त करणाए मोक्षने माटे प्रथम मन्त्र त्रिष्वसुखने सत्यम
करणाए तथा केवल ज्ञानने आपनाए त्रिभुवापिण श्री मन्त्रपर मन्त्रनो तुं आप कर जाय कर । आप
भगवतो आ मन्त्र भिदिने आपनाए छे ॥ ३ ॥

आकर्षन् मुक्तिघ्नन्तां सुरपतिक्रमलां दुर्बिधस्यापि वश्य,
 कुर्वन्नुषात्पर्यंथाशुभमथ रचयन् द्वेषमन्तर्दिपां च ।
 तन्वान स्वम्भुर्धर्मधमवधिपदां किञ्च मोहस्य मोहं,
 पुंसस्तीर्षेष्टलक्ष्मीमुपनयति नमस्कारमन्त्राधिराजः ॥ ४ ॥

वर्हन्तो ज्ञानमात्रः सुरवरमहिषा सिद्धिसिद्धाश्च सिद्धाः,
 पञ्चाचारप्रवीणाः प्रवरगुणवराः पाठकाभागमनाम् ।
 लाके लक्ष्मिबन्धा प्रवरयतिवरा साधुधमामिलीनाः,
 पञ्चाप्येते सदा नः विदधतु कुशलं विमनाश्च विधाय ॥ ५ ॥

अपवित्रं पवित्रो वा, सुस्वितो दुःस्वितोऽपवा ।
 ध्यायेत् (यन्) पञ्च-नमस्कारं, सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ६ ॥

ज्जादिमूलमन्त्रोऽयं, सर्वभ्याधिभिनाशकः ।
 मङ्गलेषु च सर्वेषु, प्रथमं मङ्गलं मतः ॥ ७ ॥

मुक्तिरूपी जीतुं आकर्षण करना, देवेन्द्रोनी लक्ष्मीने पण वश करना, अशुभनुं उच्छादन
 करना, अंतरंग शत्रुओ प्रत्ये द्वेष पैदा करना, संसारनी विपत्तिओतुं स्वभन करना अने मोहनुं पण मोहन
 करना वा नमस्कार मन्त्रधिराज मनुष्यने तीर्षकरनी लक्ष्मी मंत्र आपे छे ॥ ४ ॥

केवल ज्ञानने धारण करना अने इन्द्रोपी पण शूनित एवा अरिहित भगवतो सिद्धिपदने
 जेओ कर्षा छे एवा सिद्धो भगवतो पांच प्रकारना आचारमं कुशल एवा आचार्य भगवतो द्वेष गुणोने
 धारण करना अने आगमोसु अध्ययन कराना श्री उपाध्याय भगवतो तथा साधु धमनुं पाठन
 करामं लीन अने देवेन्द्रोने पण बंदनीय एवा अष्ट मुनि भगवतो—आ पवि परमेशिओ अमरा विज्ञोने
 नाश करीने अमरं सदा कुशल करे ॥ ५ ॥

अपवित्र होय के पवित्र होय अपना मुष्ठी होय के हुन्नी होय पंच-नमस्कारनु जे ध्यान करे
 ते सर्व पापोंपी मुक्त बने छे ॥ ६ ॥

जा (नमस्कार) मंत्र जनादि मूल-मंत्र छे, सर्व भ्याधिओने नाश करना छे अने सब मंगलोमं
 प्रथम-उच्छाद मंगल छे ॥ ७ ॥

अज्ञातकर्तृक — श्रीपद्मपरमेष्ठिस्तव

मद्विज्यक्तिपुत्रस्वरं प्रविन्द्ये विलीर्णमोहोदये
निस्तीर्णान् पद्मेष्ठिनः हृततमस्त्रास्तान् प्रकृतशरमनाः ।
पञ्चाऽप्युद्यतान् समापरचरान् निस्तुल्यकस्यामकाम्
प्रीतिस्वीतिनिर्वचनं सुम्नसां तन्मन्त्रयोत्तमान् ॥ १ ॥

ग्रहंता स्वपदार्थसम्पदुद्दयप्राप्तुर्मन्त्रैर्मन्त्रा
स्तास्तन्या जगतां गतान्वतमसा प्रविष्टमापीकृताः ।
सम्प्राप्तं प्रथमप्रकारकचनन्यास्तुमिष्यापया
मूर्पासुर्मन्त्रिणां मन्त्राधिष्ठममा देवाधिदेवाः धिये ॥ २ ॥

माद्रुपाम् सुदृढस्य सर्वैरुत्तिनामैकान्तिकस्यस्तिकं,
सिद्धावस्तबन्तुष्टवं फलमपन्याधिष्णिताधिष्टवं ।
×××विशेषदशरुसमं व्यापाधया वाभिते
सिद्धाः सिद्धिपदं सतां विदधतां ते सर्वतं समस्तम् ॥ ३ ॥

माघावाचरणं सतां वितरणं सत्समुप्रीसम्पदां
दोषाणां विमियत्तनं गुणस्तेनिर्पत्तनं निःसुदं ।
तीर्थापीनादृष्टपुत्रपवनप्रोद्गासनं प्रपदां,
कुर्मायाः सत्वात्ममद्वनिपुणास्ते सृष्टिः धिये ॥ ४ ॥

सम्पद्दानबाधसर्वमसमाधानप्रकारप्रमा
मूपाः णिप्यसमूहसंगतमतिप्युत्पत्तिचिह्नमाः ।
धीमदुपाधरुपुंगवाः शुभतरेदृष्टाः कुतःसातिगाः,
स्वाध्यायमसवेदिनाः प्रतिदिनं पुष्पगुण पुष्पोदपम् ॥ ५ ॥

जानापीः शिवसापकाः प्रतिपदं व्यापादक्य विद्विनां
सम्पदाः भुतसम्पदां प्रतिपदा पापापदानम्बाः ।
गङ्गातुहृतद्वैतगतगुणधर्मिभित्तिग्यया,
माधिर्ष्यं शुभसर्वमाप्सनि सदा तन्मन्त्रु या साधनः ॥ ६ ॥

पञ्चाचारमाभिमामरसिद्धाः पञ्चममाद्रुपिः
पञ्चानामयाः प्रपञ्चिमुदाः पञ्चमत्तातादयाः ।
एयम् पञ्चद्वीपानु जल्पय पञ्चत्पञ्चानबाः,
पञ्च धीपदमेष्ठिता प्रपमतां पुष्पगुण मा सर्वम् ॥ ७ ॥

सम्यग्ध्येपशिरोमणिं दिनमणिं शिष्यकृतमन्त्रासने
 सर्पामीशपरम्परावितरणे निष्ठासमिं प्राप्तिनाम् ।
 भुल्या श्रीपरमेष्ठिपञ्चकर्महं सिद्धार्थमम्यर्चये
 भूयां मक्तिं मये मये मम मयेन् तव्प्यानकीर्णं मता ॥ ८ ॥

॥ इति श्रीपञ्चपरमेष्ठिस्तव ॥

5

परिषय

आ पञ्चपरमेष्ठि स्तव श्रीलालमार्ग दलपतमार्ग भारतीय संस्कृति विषयमन्त्र, ब्रह्मदातादना
 हस्तमिस्त्रिन प्रणेना संस्कृतमार्गी उपलम्ब ऋषुं छे । जेनो पोपी नं १५७० जनरल नं ११५ (१) छे
 आ प्रत एक पानानी छे । आ स्तवना कर्त्ता विषे माहिती मध्ये मपी ।

शिवमस्तु सर्वजगत परहितनिरता भवन्तु भृतगणा ।
 दोषा प्रयान्तु नाश सर्वत्र सुखी भवतु लोक ॥

शुद्धिपत्रक*

पृष्ठ	श्लोक	मङ्गल	पृष्ठ
१	१५	मया	मया
२	१४	विशिष्टपूर्वक	विशिष्टपूर्वक एक अष्ट
३	१३	पुष्प	मनुष्य
४	१२	पञ्चमकृतिरीपक	पञ्चमकृतिरीपक 'नी हाशरोपीया
५	९	कल्पनी	कान्ति, कल्पनी
६	२७	सुक्ति, नवीन	सुक्ति, कान्ति नवीन
७	५	वैशोम्पयन	वैशोम्पयन
८	१७	मनुष्पना	मनुष्पना
९	२	प्रजापानना	प्रजापानना
११	१६	द्वी'भर	स्फटिकमय द्वी'भर
११	१७	सर्व कर्मोपी रक्षित पञ्चालने बेडेक	सर्वकर्मोपी रक्षित सर्व कर्मोपे भग्न माफना, निरञ्जन, पीडा रक्षित सर्व प्रकृतिपी रक्षित पञ्चालने बेडेक
१२	१८	विनायकसुरि श्रीधरा	विनायकसुरि विष्णुना श्रीधरा
१४	३३	बाहीभोना	परबाहीभोना
१९	१८	रेनु विष्णुकिण	विष्णुम करानेक
३	२७	नीने रेक	नीने रेक
११	१६	विशिष्टिभ	विशिष्टिभ
३५	१	प्रकारो	प्रकारो
३९	२७	भरिष्टितु	भरिष्टितु
४४	२९	भामिना	भामिना
४७	३	एम बे	एम बे
५१	५	'रामसुभम्	'रामसुभम्
५४	३३	घाहुषो	घाहुषो
५८	२२	मह रचना रिह भेकनी	महोनी
६१	२१	हुँ हुँ हुँ हुँ	हुँ हुँ हुँ हुँ
६३	१८	भार्या कि	भार्याने कि
८६	११	मामोम	मामोम
८६	१८	केबसियन्त	केबसियन्त
९७	१६	पोठा	पोठाने
९	१६	ब्रह्मा	विष्णु
९	१७	विष्णु	ब्रह्मा
९	१८	शेठ, पीडा सेमब स्थानकर्षबाह्य	स्वाम पीडा सेमब स्थानकर्षबाह्य
९	२९	ब्रह्मा विष्णु	विष्णु ब्रह्मा
९	३१	परमेष्ठिभोने	परमेष्ठिभोने

पृष्ठ	पंक्ति	मध्यस्थ	सुद्ध
११	१४	परसदी	परसदी
११२	५	मासी	मासि
११२	२९	मद्योक्त	मद्योक्त
११४	१३	कपसी	कपसी
११५	२२	पद्मा पतनी मत्स्य	पद्म मने मत्स्यमासि
११८	१३	बर्तना	बर्तना
११९	१९	घण्टे	किन्तु घण्टे
११९	२८	(इहलौकिक)	(परलौकिक)
१२१	१	सखी	सखी
१२१	९	विजुबन्ध	विजुबन्ध
१२२	५	पदसु	पदसु
१२३	७	इन्डिस्ट्री	इन्डिस्ट्री
१२९	४	निर्भ	निर्भ
१२९	११	म्यसनेमह	म्यसनेमह
१२९	२२	शास्त्री	शास्त्रि
१२९	२४	सुष्ट	सुष्ट मनुष्यो के
१३	१४	यावतुं क्षण	X
१३	१९	योरोचना यावतुं क्षण	योरोचना
१३	१९	बर्त बगरेनी	बर्त बगरेनी
१३४	७	पठपुत्र	पठपुत्र
१३४	१	बन्नीकुम्भे	बन्नीकुम्भे
१३५	७	सुरन्ध	सुरन्ध
१३६	१७	बर्तना	बर्तना
१३७	७	[११]	X
१३७	१९	पारे	ईशानासि पारे
१३८	४	मासिभिध	मासीभिध
१३८	१४	पूषोष्प(रे)य	पूषोष्प(रे)य
१३८	१९	मुष्मि	मुष्मि
१३९	१७	इष्टपमा	इष्टपमा
१४१	१६	मनुष्य	मनुष्य
१४१	२४	मर्तो	मर्तो
१४१	१२	सकर्मना	सकर्मना
१४१	१९	मनवान्	मनवान्
१४१	२३	बोसायी उत्पन्न	बोसायी उत्पन्न
१४७	१३	उक्तो	उक्तो (१)
१५	१	रिडे	रि(डे)डे
१५	२१	मय के मास	मय
१५६	१६	छात्रावृत्तमो	छात्रावृत्तमोनी केम
१५९	१९	शास्त्रीयो	श्रेष्ठकारक शास्त्रीयो
१६२	२७	मोक्षनी शोषान पकिरमान	मोक्षायनी परंपराने बनार

पृष्ठ	पंक्ति	अक्षर	शुद्ध
१३४	१७	बीषो मन्त मेवा	मन्त बीषो
१३६	६	सीमान्बराघ	सीमान्बराघ
१३६	१३	मामापापिन्	मामापापिन्
१७		ऽमृदाग्र	ऽमृदाग्र
१७	२१	क्यार	क्यार
१७८	१७	मरिष्वारिनु	मरिष्वारिनो
१८	९	मास्वीहवा	मास्वीहवा (वास्)
१८	२१	कान्मा क्वा	कान्मे विरो मेट कएषी भा पवित्र पञ्चमस्क ठिनो रीजित करीमे विरोषो प्ल स्तो गवा
१८२	१	दुनर्वात्मवा	दुनर्वात्मवा
"	१६	कन्वा रक्त्वे	कन्वा रक्त्वे
१८६	१२	कुगळेऽ	कुगळेऽ (का)
१८६	१४	वाठ	वाठ
१९	२४	बीमसदघ असमू	बीमसदि बेवी
		क्ने के (१)	क्ने
१९	५	हो	हो
"		हो	हो
२१	८	हू	हू
"	१९	मन्क	मन्क
"	१९	वाडू	वाडू
२२	२३	मिवा	मिवा
	२३	मिपुपरा	मिपुपरा
२३	८	तोळइ	तोळइ
"	१६	परबभेपम्	परबभेपम्
२४	१७	पञ्चनमा	पञ्चनमा
२८	२१	प्रतिदिन	प्रतिदिन
२११	१७	उ छ	उ छ
२१२	३	कवाविषाडे	कवाविषाडे
२१३	३	कर्वोचाम्बे	कर्वोचाम्बे
२१३	२२	रीनेट	रीनेट
२१३	३	७	७
२४	२६	कनो	कनो
	३	क्वा	क्वा
२१५	२	इतिर	इतिर
२१७	११	कोमम	कोमम
	१५	मूक पाठ	मूक पाठ
२१८	४	कामा	कामा
२१९	१७	क	क
२१	११	हु	हु

पृष्ठ	श्लोक	अर्थ	शुद्धि
२३१	१८	अरमघरीरीनी	अरमघरीरीनी
२३१	२	अअरमघरीरी	अअरमघरीरी
२३२	१४	स्वप	स्वपे
२३३	८	शापत्येव	शापत्येव
२३५	१३	ध्याना	ध्यानना
२३८	९	स्व	सु
२३८	१३	विभम्भते	विभम्भत
२४	१७	तेना	ते
२४२	८	त्वयैरगाम्	त्वयैरगम्
२४३	२	ठरिमिष्य	ठरिमिष्य
२५	४	इ अ म् ए अ	इ अ म् ए अ ए
२५	५	याचीवम् ॥ १ ॥	याचीवम् ॥
२५३	१	इठकट्टा	इठकट्टा
२५३	३३	अदीन्त्रिषो	अदी(नि)न्त्रिषो
२५८	४	महार्हत्त्व	महार्हत्त्व
२५८	१३	मार्हत्त्वकस्मी	मार्हत्त्वकस्मी
२६	२३	अपने	आपने
२६७	३	अर्मतन्व	अर्मसम्भ
२६२	३	विष्णुमाटी	विष्णुमाटी
२६४	९	गात्रमीर्षवा	गात्रमीर्षवा
२६८	१९	अपने	आपने
२७५	२३	अपाननाप	अपाननाप
२७८	११	ठादिने	ठादिने
२७	१८	विष्णुमान	विष्णुमान
२८३	२७	अपने	अपने
२८३	२	अना अर	अना अर
२८७	३२	पिता	पिता
२९	१५	ब्रह्मीपति	ब्रह्मा पति
"	१६	विषोपनिषा	विषोपनिषा
"	२२	गुणोपनिषा	गुणोपनिषा
"	२३	विषा	विषा
"	३३	ब्रह्मपुत्रा	ब्रह्मपुत्रा
२९२	४	विष्णुपति	विष्णुपति
	४	सुष्णुपति	सुष्णुपति
२९५	१५	वैश्व	वैश्व युव
२९६	३	विषिचि वेरो	विषिचि वेरो
३०	३	अम	अम
३१	५	मूलावतन	मूलावतन
३१	८	मोहनविष्णु	मोहनविष्णु
३१	१०	इ	इ

पृष्ठ	लंघ	कसुर	छर
३३१	३	कमलतुं	कमलतुं
३३२	३	कपल्यहव	कपल्यहव
३३२	७	कय	योग
३३४	११	पापमो	पापमो
३३४	२२	कदगे	कदगे
३३	११	हं	हं
३१	३	कलीरपेहिनी	कलीरपेहिनी

